

ทฤษฎารุจลล
เตปฏัก
๒๕๔๙
พทุธวสุเส

ทฤษฎารุจลล เตปฏัก

สตุตตนตปฏเก
ชทุททกนิกายลล
อปทานปาล
[ทุติโย ภาค]
พทุธวสุ -
จริยาปฏกปาล

๒๕๔๙ พทุธวสุเส

ทฤษฎลลขมมหาเธรสมาคเมน มทุทาปิต

Ra
CRE
2014
632715
V. 33

ทยยรฏฐสส
เตปฏก
๒๕๔๙
พุทฐาสเส

ศุคตนคปฏเก
บพทกนกายสส
อปทานปาลี
พุทโธ ภคโค
พุทฐาส --
จริยวปฏกปาลี

ทยยรฏฐสส เตปฏก

๒๕๔๙ พุทฐาสเส

ทยยสงฆมหาเถรสมาคมเน มุททาปีต

๓๓

หมตอายุ 12/06/2564

632715

TULIB

3 1379 01483906 3

តម្រូវការស្ថានភាព
តែងតែ

๒๕๔๙ พุทธวสเส

สุตตนต์ปิฎก ขุททกนิกายสุส
 อปทานปาลิ

[เหตุโง่ ภาโศ]

พุทธวงศ์ - จริยาปิฎกปาติ
ปาติวิโสธกตเถเรหิ วิโสธิตา

ภูมิพลสุส ปรมินทมหาจักรีสุส

ปรับปรุงจนสมบูรณ์แล้ว สิริรัชชมงคลมหามุขกาเล

ทยุยสงุมมหาเถรสมาคม มุฑาปาตา

66

With the Compliments

5 ส.ค. 2558

Ra

CRE

2014

632715

V.33

พสกนิกร 12/06/2566

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙)

หมดอายุ 12/06/2566

อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช
(๑๑ มกราคม ๒๕๓๑ - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๖)

ประวัติ เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๘)

๑๑ มกราคม ๒๔๗๑ - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๖

อายุ ๘๕ ปี พรรษา ๖๓

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ นามเดิมว่า เกี่ยว นามสกุล โชคชัย นามฉายา
อุปเสโณ บิดา นายเลื่อน โชคชัย มารดา นางยี่ โชคชัย เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๗๑
ณ บ้านเลข ๖ ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การบรรพชาอุปสมบท

เมื่อยังเยาว์ ได้ศึกษาระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนวัดเฉวง จนจบประถมศึกษา
ปีที่ ๔

เมื่ออายุได้ ๑๒ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดเฉวง (วัดสว่างอารมณ์) อำเภอ
เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีพระอธิการพัฒน์ ภาทุมณี วัดภูเขาทอง เป็น
พระอุปัชฌาย์ แม้เจตนาจะบวชเพียงแค่ ๗ วัน แต่ด้วยอุปเพทกบุญญา ทำให้เจ้าประคุณ
สมเด็จฯ ยังคงมั่นในสมณเพศต่อมา หาได้คิดลาสิกขาไม่ โยมมารดาจึงนำไปฝากไว้
กับท่านพระครูอรุณกิจโกศล (หลวงพ่อพริ้ง โกสโล) วัดแจ้ง ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ฝึกฝนในการศึกษา มีวิริยะ อุตสาหะ จนหลวงพ่อพริ้ง
เห็นอุปนิสัย ได้นำไปฝากไว้กับเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาณถยมมหาเถร)
โดยอยู่ในการปกครองของพระธรรมเจดีย์ (เทียบ ธมฺมโร) ณ วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร
กรุงเทพมหานคร

ต่อมา พ.ศ. ๒๔๙๒ เมื่อมีอายุครบอุปสมบท ก็ได้อุปสมบท ณ วัดสระเกศ
ราชวรมหาวิหาร โดยมีเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาณถยมมหาเถร) ทรงเป็น
พระอุปัชฌาย์

ด้านพระกรรมฐาน

เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้เรียนพระกรรมฐานในเบื้องต้น จากหลวงพ่อพริ้ง ซึ่งเป็น
พระวิปัสสนาจารย์องค์สำคัญของเกาะสมุย โดยหลวงพ่อพริ้งได้นำเจริญพระกรรมฐาน
บนหลุมฝังศพขณะมีอายุ ๑๒ ปี ต่อมาได้เรียนพระกรรมฐานจากสมเด็จฯ พระสังฆราช

(อยู่ ญาณทฤษฎีมหาเถร) ซึ่งมีความชำนาญในพระกรรมฐานด้านกสิณ และยังได้ให้ความสนใจวิธีการเจริญพระกรรมฐานตามแนวต่างๆ ที่ปฏิบัติในประเทศ จนมีความชำนาญทุกสาย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ริเริ่มวางรากฐานแนวคิตรงานพระศาสนาเชิงรุกที่สำคัญในด้านต่างๆ ริเริ่มให้พระสงฆ์นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กับงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา อนุวัติให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่

ได้บริจาคเงินสร้างโรงเรียนและตึกสงฆ์อาพาธในท้องถิ่นชนบทที่อยู่ห่างไกลความเจริญหลายแห่ง ในนาม “อาคารผู้มีพระคุณ” เพื่อพยาบาลพระภิกษุ สามเณร ผู้อาพาธ และสาธุชนทั่วไป

ในด้านต่างประเทศ

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ริเริ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ ริเริ่มการสร้างวัดไทยในต่างประเทศ ริเริ่มให้มีการฝึกอบรมพระธรรมทูตไปประจำ ณ วัดไทยในต่างประเทศ ริเริ่มสานศาสนสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาสงฆ์โลก นับเป็นพระสงฆ์ไทยรูปแรก ที่ก้าวขึ้นสู่การบริหารองค์กรสงฆ์โลก เป็นคณะสงฆ์ไทยคณะแรกเยือนทำเนียบขาวอย่างเป็นทางการ ตามคำนิมนต์ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เป็นคณะสงฆ์ไทยคณะแรกเยือนนครรัฐวาติกัน กรุงโรม อย่างเป็นทางการ ได้ออกเดินทางไปต่างประเทศทั่วทุกมุมโลก เพื่อหาแนวทางที่จะให้มีวัดเกิดขึ้นในประเทศนั้นๆ จนเกิดวัดไทยทั่วทุกมุมโลก ในปัจจุบัน

ลำดับสมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๐๑	เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่ พระเมธีสุทธิวงศ์
พ.ศ. ๒๕๐๕	เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ พระราชวิสุทธิเมธี
พ.ศ. ๒๕๐๗	เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่ พระเทพคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๑๔	เป็นพระราชาคณะชั้นธรรมที่ พระธรรมคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๑๖	เป็นรองสมเด็จพระราชาคณะที่ พระพรหมคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๓๓	เป็นสมเด็จพระราชาคณะที่ สมเด็จพระพุฒาจารย์
พ.ศ. ๒๕๔๗	เป็นประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม ประธานสำนักงานกำกับดูแลพระธรรมทูตไปต่างประเทศ แม่กองงานพระธรรมทูต เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก และเจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร เป็นพระมหาเถระที่อุทิศตนและเสียสละเพื่อพระพุทธศาสนา ประเทศชาติ บ้านเมืองมาโดยลำดับ เป็นที่ปรากฏชัดเจน

ดังบทคติธรรมซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ได้ประทานไว้ในหลายโอกาส ความว่า **“ความเสียสละ เป็นพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นพระพุทธรูปที่ทรงสร้างสมจนถึงวาระแห่งการตรัสรู้ จุดหมายสูงสุดของความเสียสละในพระพุทธศาสนา คือ การเสียสละเพื่อบรรลุพระนิพพาน ความเสียสละจึงก้าวสูงขึ้นไปด้วยลำดับ ความเสียสละทุกระดับล้วนมีความสำคัญ เช่น ความเสียสละเพื่อรักษาแผ่นดิน ถ้าไม่มีผู้เสียสละเพื่อแผ่นดิน ชาติไทยคงไม่มีแล้ว ความเสียสละเพื่อสถาบัน ความเสียสละเพื่อหน้าที่การงาน เป็นต้น ความเสียสละโดยทางหนึ่ง เป็นการลดความเห็นแก่ตัว จนถึงขั้นไม่มีความเห็นแก่ตัว”**

รัฐบาลได้มอบหมายให้สำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดพิมพ์พระไตรปิฎก ฉบับพิมพ์มหาเถรสมาคมชำระและจัดพิมพ์ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม ถวายเป็นพระราชกุศล ถวายพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ ซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ เป็นผู้ปรารภให้มีการชำระและจัดพิมพ์

ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ในวันอาทิตย์ ที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น

รัฐบาลจึงจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับดังกล่าวโดยเสด็จพระราชกุศล ในพิธีพระราชทานเพลิงศพเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ เพื่อบูชาพระคุณ พร้อมอุทิศกุศล น้อมถวายในสัมปรายภาพ ตราบจนบรรลุพระนิพพานเป็นที่สุด

คำนำ

มหาเถรสมาคม ได้ปรารภการจัดกิจกรรมร่วมงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ แล้วมีมติให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการผู้มีความรู้และทรงธรรมวินัยพิจารณาตรวจสอบแก้ไขต้นฉบับให้ถูกต้อง โดยใช้พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ เป็นต้นฉบับ เพราะได้ตระหนักถึงความสำคัญของพระไตรปิฎกในฐานะเป็นพระบรมศาสนาทนองศ์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งพระมหากษัตริย์ไทยและประชาชนชาวไทยได้นับถือพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทย และพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะและเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกมาโดยตลอด ดังที่ปรากฏเป็นหลักฐาน เช่น

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ ๑ ด้าน ๒ “คนเมืองสุโขทัยนี้มักทาน มักทรงศีล มักโอยทาน พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองสุโขทัยนี้ ทั้งชาวแม่ชาวเจ้า ท่วยปั้ว ท่วยนาง ลูกเจ้าขุน ทั้งสิ้นทั้งหลาย ทั้งผู้ชาย ทั้งผู้หญิง ผุ่งท่วย มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคน เมื่อออกพรรษากرانกฐินเดือนหนึ่งจึงแล้ว...”

พระบรมสัตยาธิษฐานของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่ตรัสประกาศแก่เทพยดาทั้งปวงว่า “ให้บังเกิดมาในประยูรมหาเศวตฉัตร จะให้บำรุงพระพุทธศาสนา ไฉนจึงมิช่วยให้สว่างแลเห็นข้าศึกเล่า” พอตกพระโอบอุ้มลง พระพายก็พัดควันอันเป็นหมอกมืดนั้นสว่างไป...

นำพระราชหฤทัยและพระราชดำรัสของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช “พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ จะให้เราเข้ารีตตั้งนั้นหรือ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะในราชวงศ์ของเราก็นับถือพระพุทธศาสนามาช้านานแล้ว จะให้เปลี่ยน

[๒]

ศาสนา อย่างนี้เป็นกรยากอยู่ และถ้าพระเจ้าผู้สร้างฟ้าสร้างดินจะต้องการให้คนทั่วโลกได้นับถือศาสนาอันเดียวกันแล้ว พระเจ้ามิจัดการให้เป็นเช่นนั้นเสียแล้วหรือ?” “จริงอยู่ เมื่อฟอลคอนในเวลาหมอบอยู่ข้างพระบาทเจ้ากรุงสยามได้แปลคำชักชวนที่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้รับสั่งมากับราชทูตนั้น ฟอลคอนก็กลัวจนตัวสั่น และสมเด็จพระนารายณ์ทรงพระกรุณาโปรดให้อภัยแก่ฟอลคอน แต่ก็ได้รับสั่งว่า ได้ทรงนับถือศาสนาอันได้นับถือต่อๆ กันมาถึง ๒,๒๒๕ ปีแล้ว เพราะฉะนั้น ที่จะให้พระองค์เปลี่ยนศาสนาเสียนั้น เป็นการที่พระองค์จะทำได้”

พระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

“อันตัวพ่อ	ชื่อว่า	พระยาตาก
ทนทุกข์ยาก	กู้ชาติ	พระศาสนา
ถวายเป็นดิน	ให้เป็น	พุทธบูชา
แต่พระศาสนา	สมณะ	พระพุทธรูป
ให้ยืนยง	คงถาวร	ห้าพันปี
สมณะพราหมณ์ชี	ปฏิบัติ	ให้พอสม
เจริญสมณะ	วิปัสสนา	พ่อชื่นชม
ถวายบังคม	รอยบาท	พระศาสดา
คิดถึงพ่อ	พ่ออยู่	คู่กับเจ้า
ชาติของเรา	คงอยู่	คู่พระศาสนา
พุทธศาสนา	อยู่ยง	คู่องค์กษัตริย์
พระศาสดา	ฝากไว้	ให้คู่กัน”

พระราชปณิธานของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

จดหมายเหตุ 12/06/2566

“ตั้งใจจะอุปถัมภ์
ป้องกันขอบเขตอาณา

ยกย่องพระพุทธศาสนา
รักษาประชาชนและมนตรี”

พระราชศรัทธาของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย “ศุภมัสดุ ๑๑๗๙ ศก... พระบาทสมเด็จพระบรมธรรมิกมหาราชารามาธิราช บรมนารถบรมบพิตร พระพุทธเจ้าอยู่หัว... ทรงพระราชศรัทธาจะยกกรือวิสาขบูชามหาบุญพิธี อันชาติประเพณีมานั้นให้กลับคืนเจียรฐิติกาล ปราภฏสำหรับแผ่นดินสืบไป จะให้เป็นอรรถตถประโยชน์และปรตถประโยชน์ ทรงพระราชศรัทธาจะให้สัตว์โลก ข้าขอบขัณฑสีมาทั้งปวงจำเรณูอายุและอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากทุกข์ภัยในชั่วนี้แลชั่วหน้า...”

นำพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว “ด้วยกำลัง ทรงพระมหากรุณาเมตตากับไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินเป็นอันมาก ทรงพระกรุณา ดำรัสให้จดหมาย (คือ จด) กระแสพระราชโองการปฏิญาณยกพระนาม พระรัตนตรัยสรณาคมนันอันอุดมเป็นประธานพยานอันยิ่ง ให้เห็นความจริง ในพระบรมหฤทัย แล้วทรงพระราชดำรัสยอมอนุญาตให้เจ้าพระยาพระคลัง ว่าที่สมุหพระกลาโหม พระยาศรีพัฒน์รัตนราชโกษา พระยาราชสุภาวดีกับ ขุนนางผู้น้อยทั้งปวง จงมีความสโมสรมัคคีรสปรึกษาพร้อมกัน เมื่อเห็นว่าพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์ใดที่มีวิญญูฉะฉานรอบรู้ราชานวัตร จะเป็น ศาสนูปถัมภกยกพระบวรพุทธศาสนา แลจะปกป้องไพร่ฟ้าอาณาประชาราษฎร์รักษาแผ่นดินให้เป็นสุขสวัสดิ์โดยยิ่ง เป็นที่ยินดีแก่มหาชนทั้งปวงได้ ก็สุดแต่แต่จะเห็นดีประนีประนอมพร้อมใจกัน ยกพระบรมวงศานุวงศ์ พระองค์นั้นขึ้นเสวยมไหสวร์ยาธิปัตย์ราชสืบสันตติวงศ์ดำรงราชประเพณีต่อไปเถิด อย่าได้กริ่งเกรงพระราชอัธยาศัยเลย เอาแต่ให้ได้เป็นสุขทั่วหน้า อย่าให้เกิดการรบราฆ่าฟันกันให้ได้ความทุกข์ร้อนแก่ราษฎร...”

พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงประกาศพระราชทานส่วนพระราชกุศลในการที่ทรงบริจาคเพชรใหญ่ประดับ พระอุณาโลมพระพุทธรูปมหาณีนรัตนปฏิมากร “การพระราชบริจาคอันนี้ทรงพระราชดำริ เห็นว่าไม่ขัดขวางเป็นเหตุให้ท่านผู้ใดชุนเคืองขัดใจเลย พระนครนี้เป็น

เสื่อมทรามระส่ำระสายมาช้านาน... มาจนถึงรัชกาลสมเด็จพระปิยมหาราช พระบรมชนกนาถของเราจึงได้เริ่มทรงจัดการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในมณฑลนี้ มาโดยทรงพระราชดำริจะให้พุทธจักรและอาณาจักรเจริญรุ่งเรืองสมกับสมัย เป็นต้นว่า ในการสั่งสอนประชาชนทั้งหลายให้รัฐบาลเอาเป็นธุระสั่งสอนส่วน คดีโลก ให้พระสงฆ์รับภาระการสั่งสอนส่วนศีลธรรมเป็นอุปการะแก่กัน ดังนี้ สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชของเราก็ได้โปรดให้จัดการสืบมาโดยทางนั้น”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลปัจจุบัน ได้ตรัสพระปฐมบรมราชโองการซึ่งเป็นพระราชปณิธานแก่ปวงชนชาวไทยใน พระราชพิธีพระบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง ว่า “เราจะครองแผ่นดิน โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ได้มีพระราชดำรัสตรัส ลาผนวชต่อพระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูตานุทูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ ว่า “โดยที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนา ประจำชาติของเรา ทั้งตามความศรัทธาเชื่อมั่นของข้าพเจ้าก็เห็นเป็นศาสนา ที่ดีศาสนาหนึ่ง เนื่องในบรรดาสังฆธรรมคำสั่งสอนอันชอบด้วยเหตุผล จึง เคยคิดอยู่ว่า ถ้าโอกาสอำนวย ข้าพเจ้าควรจักได้บวชสักเวลาหนึ่งตาม ราชประเพณี ซึ่งจักเป็นทางสนองพระคุณบูรพการีตามคตินิยมด้วย...” และได้มีพระราชดำรัสในโอกาสพระสันตะปาปา จอห์น พอล ที่ ๒ เข้าเฝ้า ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓ ว่า “คนไทยเป็นศาสนิกที่ดีทุกคน ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา อันเป็น ศาสนาประจำชาติ”

การดำเนินงานตรวจชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎก ให้คงความ บริสุทธิ์แห่งพระบาลีพุทธพจน์ซึ่งเป็นหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนา จำเป็นต้องอาศัยความสุขุมคัมภีรภาพด้านความรู้ความชำนาญในภาษาบาลี ของพระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลาย จึงนับว่าเป็นงานที่มี

[๖]

ความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นกุศลกิจอันยิ่งใหญ่ที่กระทำไดยาก ดังนั้น การที่พระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลายมีอิทธิบาทธรรมร่วมกันตรวจชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงควรแก่การอนุโมทนาสาธุการของบรรดาพุทธบริษัททั้งหลาย เพราะทราบได้ที่พระไตรปิฎกยังคงความบริสุทธิ์อยู่ ย่อมเป็นที่มั่นใจได้ว่า ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธก็ดำรงอยู่ ก่อให้เกิดสันติสุขแก่มวลมนุษยชาติตราบนั่น

ในนามของมหาเถรสมาคม ขอแสดงความชื่นชมยินดีต่อคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกที่ได้ดำเนินการจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ นับเป็นการเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศลแด่ สมเด็จพระบรมพิตร พระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐเนื่องในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ดังกล่าว

ขออานุภาพแห่งมหากุศลอันยิ่งใหญ่ที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของพระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลายที่ได้ร่วมกันพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยซึ่งถือว่าเป็นพระบรมศาสดาแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในครั้งนี้ ได้โปรดอภิบาลคุ้มครองรักษาสมเด็จพระบรมพิตร พระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ให้ทรงพระเกษมสำราญ มีพระชนมายุยืนนาน สถิตมั่นเป็นมิ่งขวัญร่มเกล้าของเหล่าพสกนิกรชาวไทยสืบไปตลอดจิรัฏฐิตกาล เทอญ

สมเด็จพระพุทธมามกาจารย์.

7

(สมเด็จพระพุฒาจารย์)

หมดอายุ 12/06/2566

ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คำปรารภ

ศาสนธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เดิมทีนั้น เรียกว่า พระธรรมวินัย พระธรรม ได้แก่คำสั่งสอนที่แสดงหลักความจริงที่ควรรู้ และแนะนำหลักความดีที่ควรประพฤติ พระวินัย ได้แก่ข้อบัญญัติที่ทรงวางไว้เป็นหลักกำกับความประพฤติให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเสมอกัน กาลต่อมา เมื่อพระพุทธองค์เสด็จดับขันธปรินิพพาน พระธรรมวินัยที่พระพุทธองค์ ทรงแสดงไว้ทรงบัญญัติไว้ในกาลโอกาสต่าง ๆ มีความสำคัญยิ่งในฐานะ เป็นพระบรมศาสดาแทนพระพุทธองค์ โดยมีหลักฐานปรากฏในมหา ปรินิพพานสูตร (ที.ม. ๑๐/๒๑๖) ว่า ขณะที่ทรงพระประชวรจวนจะเสด็จ ดับขันธปรินิพพาน พระพุทธองค์หาได้ทรงตั้งพระสาวกรูปใดรูปหนึ่งไว้ใน ตำแหน่งพระบรมศาสดาไม่ หากแต่ตรัสกะท่านพระอานนท์พุทธอุปัฏฐากว่า

โย โว อานนท มया ธมฺโม จ วินโย จ เทสิโต ปญฺญตฺโต,
โส โว มมจฺเจยน สตฺธา.

แปลความว่า “ดูก่อนอานนท์ ธรรมและวินัยอันใดที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่พวกเธอ ธรรมและวินัยอันนั้นจักเป็นศาสดาของพวกเธอ โดยกาลล่วงไปแห่งเรา”

จากพระพุทธพจน์นี้เป็นหลักฐานยืนยันถึงความสำคัญของพระธรรมวินัย ซึ่งได้รับการสังคายนารวบรวมประมวลเป็นบทสวดสำหรับสอบทานความ ถูกต้องมิให้คลาดเคลื่อนไปจากที่พระพุทธองค์ตรัสสั่งสอนจริงด้วยสังฆานุมัติ พร้อมกันครั้งแรกโดยพระอรหันตเถระ ๕๐๐ รูป ภายหลังพุทธปรินิพพานได้ ๓ เดือน การสังคายนาพระธรรมวินัยในครั้งแรกนั้นได้ยกเอาพระพุทธพจน์ ที่ทรงแสดงโปรดเวไนยสัตว์ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา ขึ้นสู่การพิจารณา สอบทานรับรองความบริสุทธิ์ถูกต้องในท่ามกลางสงฆ์ แล้วประมวลจัด

[๘]

เป็นหมวด ไว ๓ หมวดใหญ่ เรียกว่า พระไตรปิฎก อันประกอบด้วย พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

พระวินัยปิฎก หมวดพระวินัย ว่าด้วยพระพุทธานุญาตที่ทรงวางหลักความประพฤติและมารยาทอันเป็นแบบอย่างเยี่ยงอารยชนของผู้เข้ามาบวช ประพฤติพรหมจรรย์ขั้นสูงในพระพุทธศาสนา เป็นประมวลพระพุทธานุญาต รัดสั้งสอนเกี่ยวกับศีลหรือสิกขาบทตลอดจนพิธีกรรมและขนบธรรมเนียมของพระสงฆ์ อันเป็นกฎระเบียบที่พระภิกษุและพระภิกษุณีต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด นอกจากนี้ยังได้ประมวลเหตุการณ์พุทธประวัติที่สำคัญๆ นับตั้งแต่แรกตรัสรู้เสวยวิมุตติสุขเป็นต้นไปพร้อมทั้งประวัติการทำสังคายนาไว้ด้วย มี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๕ คัมภีร์ คือ มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๔ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑ ถึงเล่มที่ ๔

พระสุตตันตปิฎก หมวดพระสูตร ว่าด้วยประมวลพระธรรมเทศนา ตรัสบรรยายธรรมของพระพุทธองค์ที่ตรัสให้เหมาะแก่บุคคลและโอกาส เป็นประมวลหลักพุทธธรรมที่ทรงแสดงโดยบุคลาธิษฐานหรือทรงใช้สมมติโวหารตลอดจนบทคาถาประพันธ์ เรื่องเล่า และเรื่องราวชั้นเดิมที่แสดงถึงประวัติของพระพุทธองค์และพระอรหันตสาวกทั้งหลาย มี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๕ คัมภีร์ เรียกว่า นิกาย ๕ คือ ทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๒๕ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๕ ถึงเล่มที่ ๓๓

พระอภิธรรมปิฎก หมวดพระอภิธรรม ว่าด้วยประมวลพระพุทธานุญาตอันเกี่ยวกับหลักปรมัตถธรรมที่เป็นความหมายที่แท้จริงของสรรพสิ่ง เป็นประมวลคำอธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแล้ว ๆ โดยธรรมาธิษฐาน

คือไม่ยกบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อันเป็นสมมติบัญญัติเข้ามาประกอบความ มี ๔๒,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๗ คัมภีร์ คือ ัมมสังคณี วิภังค์ ธาตุกถา บุคคลบัญญัติ กถาวัตถุ ยมก และปฏิจจาน โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๑๒ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๔ ถึงเล่มที่ ๔๕

พระไตรปิฎก จัดเป็นหนึ่งในพระสัทธรรม ๓ คือปริยัติสัทธรรมที่ประมวลไว้ซึ่งนวัคส์ตฤศาสน์ทั้งหมด เป็นปทัฏฐานให้เกิดปฏิบัติสัทธรรม คือศีล สมาธิ ปัญญา และนำไปสู่การบรรลุปฏิเวธสัทธรรม คือมรรค ผล นิพพานในที่สุด ดังนั้น จึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในทางพระพุทธศาสนา ดังพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ในคราวจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ ความว่า

“พระไตรปิฎกเป็นพระคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พระอรหันตสาวกได้รับการธำรงสืบทอดกันมา เป็นพระคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนา เท่ากับเป็นสัญลักษณ์ของพระบรมศาสดา พระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชนผู้สนใจพระพุทธศาสนามีความจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้จากพระไตรปิฎก เพราะฉะนั้น คัมภีร์พระไตรปิฎกนี้พระเถรานุเถระแต่ปางก่อนจึงได้ช่วยกันรักษาสืบทอดกันมา ในการสร้างวัดวาอารามสมัยก่อนนั้น จะต้องสร้างหอไตรประจำวัด ซึ่งเป็นที่เก็บรักษาพระไตรปิฎกอันประกอบด้วยคัมภีร์ใบลาน พระภิกษุสามเณรผู้บวชในพระพุทธศาสนาจะเป็นศาสนทายาท ก็จำเป็นต้องศึกษาภาษาบาลีอันเป็นภาษาที่จารึกในคัมภีร์พระไตรปิฎก พร้อมทั้งอรรถกถาฎีกา โยชนา สัททาวีเสส อันเป็นคัมภีร์ประกอบเพื่อให้เข้าใจเนื้อความพระไตรปิฎกนั้น พระมหากษัตริย์ทรงนับถือพระพุทธศาสนาในปางก่อน

จึงได้ให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ในพระไตรปิฎกนั้นๆ ให้แตกฉาน เพื่อนำเอาความรู้มาสั่งสอนแก่พุทธศาสนิกชน สำหรับในประเทศไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะมาตลอดสาย และได้ทรงให้พระภิกษุสงฆ์ได้ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมคือพระไตรปิฎกนี้ สืบต่อกันมา ทรงถือเป็นพระราชกิจสำคัญ มีการสอบพระปริยัติธรรมเพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้แสดงความรู้ที่ได้ศึกษาพระไตรปิฎกนั้นๆ และทรงปูนบำเหน็จความสามารถแก่พระภิกษุสามเณรผู้สอบไล่ได้พระปริยัติธรรม ซึ่งทุกวันนี้ได้ขยายวงกว้างออกมาเป็นการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แผนกบาลีสนามหลวง ตลอดจนพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ให้พระภิกษุสามเณรผู้ทรงความรู้ทำการสังคายนาพระไตรปิฎก ถือเป็นการทรงบำเพ็ญพระราชกุศลอันยิ่งใหญ่..”

พระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทได้รับการนำสืบๆ กันมาด้วยภาษามคธ หรือภาษาบาลี อันหมายถึงภาษาที่รักษาไว้ซึ่งพระพุทธพจน์ โดยวิธีมุขปาฐะหรือมุขบาฐ คือวิธีทรงจำนำสืบต่อ ๆ กันด้วยการสาธยายท่องจำกัน สั่งสอนกันจากปากสู่ปาก หรือวิธีบอกเล่ากล่าวสอนจากอาจารย์สู่ศิษย์โดยโวหารต่างๆ เป็นเวลาถึง ๔ พุทธศตวรรษ จึงได้รับการจารึกเป็นลายลักษณ์อักษรลงในใบลานในคราวสังคายนาครั้งที่ ๕ ในประเทศศรีลังกา เมื่อพุทธศักราช ๔๓๓ ตลอดระยะเวลาดังกล่าวนี้ ถ้าในสมัยใดมีความพินเพื่อเลอะเลือนจำกันมาผิด มีข้อบกพร่องผิดพลาดอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีคำสอนของลัทธิอื่นเข้ามาปะปนในพระไตรปิฎก อันเป็นเหตุให้พระสงฆ์ประพฤติดิพลัทธิพระธรรมวินัย บรรดาพระอรหันต์หรือพระมหาเถระในยุคสมัยนั้นๆ ก็จะต้องถือเอาเป็นภาระธุระดำเนินการประชุมพระสงฆ์ทำสังคายนาเพื่อสอบทานสวดรับรองความถูกต้องพร้อมกันเป็นครั้ง ๆ โดยประวัติการทำสังคายนานั้น สามครั้งแรกทำในประเทศอินเดีย ครั้งที่ ๔ และครั้งที่ ๕

ทำในประเทศศรีลังกา ซึ่งในการทำสังคายนาครั้งที่ ๕ นี้เอง พระเถระ
 สังคิตกาจารย์ทั้งหลายได้คำนึงถึงว่า “ในอนาคต กุลบุตรคงมีศรัทธาน้อยลง
 และปัญหาที่จะทรงจำพระธรรมวินัยสืบอายุพระพุทธศาสนาคงน้อยลงด้วย
 ควรที่คณะสงฆ์จะสังคายนาพระธรรมวินัยแล้วลงบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์
 อักษร” เพราะประจักษ์ที่พวกทมิฬไม่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งปกครอง
 ประเทศศรีลังกาแล้วทำให้เกิดภัยพิบัติอย่างใหญ่หลวงต่อพระพุทธศาสนา
 เป็นเหตุให้พระภิกษุสาวกทั้งหลายต่างพากันปลีกตนไปอยู่ตามป่าเขาอย่าง
 ลำเค็ญ มีความผิดเคืองด้วยภิกษาหาร ต้องอดทนอยู่อย่างลำบากถึง ๑๒ ปี
 แต่ท่านเหล่านั้นหาคำนึงถึงความลำบากทางกายของตนไม่ ต่างช่วยกัน
 ทรงจำพระไตรปิฎกท่านละหนึ่งนิกายบ้าง สองนิกายบ้าง ถึงแม้ไม่มีอะไร
 จะฉับเป็นภักตอาหาร ก็ฉันใบไม้แทน เพื่อให้ร่างกายมีกำลังทรงอยู่เพียงเพื่อ
 สบายยาท่องบ่นทบทวนพระไตรปิฎกที่ทรงจำไว้นั้น ทั้งนี้เพื่อมิให้พระไตรปิฎก
 ที่ทรงจำไว้นั้นสูญไปพร้อมกับชีวิตของท่าน เพราะขณะนั้นพระภิกษุสาวกที่
 ทรงจำพระไตรปิฎกได้มีจำนวนน้อยเต็มที บางท่านเกิดเตโชธาตุในท้องกำเร็บก็
 ต้องนอนเอาทรายกลบท้อง เพื่อให้ดูดความร้อนจากร่างกายแล้วสบาย
 ทบทวนพระไตรปิฎกนั้นมิให้ลืมนั่นสูญหายไป เมื่อได้ประจักษ์ชัดถึงการ
 ทรงจำพระไตรปิฎกด้วยวิธีมุขปาฐะว่าไม่อาจจะรักษาพระไตรปิฎกไว้ได้ต่อไป
 จึงได้มีมติจารึกพระไตรปิฎกลงในใบลานเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยภาษามคธ
 พร้อมทั้งจารึกอรรถกถา (คัมภีร์อธิบายความแห่งพระไตรปิฎก) ด้วยภาษา
 สิงหล แล้วนำสืบเผยแพร่ไปยังประเทศต่างๆ ที่นับถือพระพุทธศาสนา และ
 ต่อมาเมื่อวิทยาการด้านการพิมพ์เจริญขึ้น ได้มีการพิมพ์พระไตรปิฎกเป็น
 รูปเล่มหนังสือ โดยใช้อักษรของประเทศนั้น ๆ จึงปรากฏเป็นพระไตรปิฎก
 ฉบับอักษรสิงหล ฉบับอักษรเทวนาครี ฉบับอักษรพม่า ฉบับอักษรขอม
 ฉบับอักษรไทย ฉบับอักษรโรมัน ฉบับอักษรมอญ เป็นต้น และเมื่อจะจัด

พิมพ์หรือจัดสร้างซ้ำแต่ละครั้งเนื่องในโอกาสสำคัญๆ ก็จะมีการสังคายนา ตรวจชำระสอบทานเพื่อคงความบริสุทธิ์บริบูรณ์โดยการนำคัมภีร์พระไตรปิฎก ฉบับอักษรต่าง ๆ มาเทียบเคียงกัน ตรวจสอบให้ลงกันสมกันเป็นสำคัญ โดยมีการจัดทำเครื่องหมายวรรคตอน จัดทำเชิงอรรถแสดงปาฐะที่ต่างกัน พร้อมทั้งจัดทำดัชนีคือปทานุกรม นามานุกรม คาถานุกรม และอัมมประเภท แสดงลำดับหมวดธรรม เพื่อสะดวกในการสืบค้นดังที่ปรากฏในปัจจุบัน

สำหรับประเทศไทย ได้นำพระไตรปิฎกจากประเทศศรีลังกามาสืบทอด ศึกษาเล่าเรียนกันโดยลำดับ โดยในส่วนที่เกี่ยวกับการสังคายนาตรวจชำระ สอบทานพระไตรปิฎกในประเทศไทย มีประวัติการดำเนินงานในแต่ละยุค สมัยที่พระบรมพุทธมหาราชวัตรียไทยผู้ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็น พุทธมามกะ ทรงโปรดฯ รับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังปรากฏตามหลักฐาน ที่บันทึกไว้ ดังนี้

ในรัชสมัยของพระเจ้าติโลกราชแห่งเชียงใหม่ ได้มีการสังคายนา พระไตรปิฎกจารึกลงในใบลานด้วยอักษรธรรมล้านนาขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พุทธศักราช ๒๐๒๐ ต่อมา ในสมัยกรุงธนบุรีเป็นราชธานี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภายหลังจากที่ทรงกู้เอกราชจัดการบ้านเมืองไทยเสร็จแล้ว ทรงใฝ่พระทัยในการพระพุทธานุศาสนเป็นอย่างยิ่ง ทรงปรารถนาว่าพระไตรปิฎก กระจายกระจายเสียหายไปมาก จึงทรงโปรดฯ ให้อัญเชิญพระไตรปิฎกจาก เมืองนครศรีธรรมราชซึ่งมีความสมบูรณ์มารวบรวมไว้ที่กรุงธนบุรี เมื่อ พุทธศักราช ๒๓๑๓

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี เมื่อพุทธศักราช ๒๓๓๑ พระบาท สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ ทรงโปรดฯ ให้รวบรวม คัมภีร์พระไตรปิฎกในส่วนที่กระจายกระจายให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วทรงอาราธนา พระเถรานุเถระและเชษฐราชบัณฑิตผู้ทรงความรู้ ให้ทำการสังคายนาตรวจ

ชำระพระไตรปิฎก แล้วทรงโปรดฯ ให้ช่างคัดลอกจำลองพระไตรปิฎกพร้อมทั้งอรรถกถาและฎีกาจารึกด้วยอักษรขอมลงในใบลาน จำนวน ๓,๗๔๖ ผูกพร้อมทั้งปิดทองหีบ ปกหน้า ปกหลัง และกรอบ เรียกว่า พระไตรปิฎกฉบับทอง ต่อมา พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ทรงโปรดฯ ให้มีการซ่อมส่วนคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ชำรุดให้สมบูรณ์ และทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับรดน้ำแดง แม้ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎก ๕ ฉบับ มีฉบับรดน้ำเอก ฉบับเทพชุมนุม เป็นต้น พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้อาราธนาพระมหาเถระเข้าไปถวายพระธรรมเทศนาในพระบรมมหาราชวัง โดยให้เรียบเรียงพระไตรปิฎก อรรถกถา และฎีกา เป็นสำนวนพระธรรมเทศนา และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ชำรุดหายให้ครบสมบูรณ์ พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับล่องชาด

พระไตรปิฎกทั้ง ๔ รัชสมัยแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ดังกล่าวมานี้ยังเป็นภาษาบาลีอักษรขอม ดังนั้น ในปีพุทธศักราช ๒๔๓๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการสังคายนาชำระพระไตรปิฎกและปริวรรตบาลีอักษรขอมเป็นบาลีอักษรไทย และทรงโปรดฯ ให้จัดพิมพ์เป็นเล่มหนังสือขึ้นเป็นครั้งแรก จำนวน ๓๙ เล่ม รวม ๑,๐๐๐ ชุด เพื่อฉลองในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงมีพระราชประสงค์อุทิศพระราชกุศลถวายแด่พระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการตรวจชำระต้นฉบับที่ชำรุดหายไปเพิ่มอีกจากที่มีอยู่ ๓๙ เล่ม และจัดพิมพ์เป็น ๔๕ เล่ม จบบริบูรณ์ เพื่อให้เท่ากับจำนวนพรรษาที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญ

พุทธกิจ การตรวจชำระพระไตรปิฎกครั้งนี้คณะสงฆ์กระทำอย่างโอฬารยิ่ง โดยปรับปรุงแก้ไขเครื่องหมายวรรคตอน ใช้เครื่องหมายพินทุแทนยามักการ เริ่มจัดทำตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๖๘ จนถึงปีพุทธศักราช ๒๔๗๓ จึงแล้วเสร็จ และเรียกชื่อพระไตรปิฎกฉบับนี้ว่า **สยามมรณัฐส เตปิฎก** : พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ พิมพ์จำนวน ๑,๕๐๐ ชุด ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ได้มีการจัดพิมพ์ คัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับอักษรไทยครบสมบูรณ์ และพระไตรปิฎกบาลีฉบับสยามรัฐนี้ได้มีการพิมพ์ซ้ำสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม พระไตรปิฎกที่ได้รับการตรวจชำระและจัดพิมพ์ทั้งหมด นับแต่สมัยโบราณมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๗ เป็นภาษาบาลีหรือภาษามคธ แม้จะได้มีการแปลเป็นภาษาไทยมาช้านานแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่ ก็ยังมีได้มีการแปลอย่างเป็นทางการในนามของคณะสงฆ์ จึงต่อมา ในปีพุทธศักราช ๒๔๔๓ คณะสงฆ์โดยได้รับพระบรมราชูปถัมภ์จากพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ได้ประชุมกันดำเนินการ แปลพระไตรปิฎกภาษาบาลีเป็นภาษาไทยบริบูรณ์และจัดพิมพ์เป็นครั้งแรก เรียกว่า **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง** โดยแปลตามความในพระไตรปิฎกภาษาบาลี แล้วพิมพ์เป็นเล่ม ๒,๕๐๐ ชุด ชุดละ ๘๐ เล่ม เพื่อให้เท่ากับจำนวนพระชนมายุของพระพุทธเจ้าส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งแปลเป็นสำนวนเทศนา โดยถือเอาพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสยามรัฐเป็นต้นฉบับ พิมพ์ลงในใบลาน ๑,๒๕๐ กัณฑ์ เพื่อให้เท่ากับจำนวนพระอรหันตสาวกในครั้งพุทธกาลที่มาเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยมีนัยหมายเพื่อประชุมฟังพระโอวาทปาติโมกข์ในคราวจาตุรงคสันนิบาต ดิถีเพ็ญแห่งมาฆมาส อนึ่ง การแปลและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกครั้งนี้กระทำเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระพุทธศาสนาได้ดำรงมั่นมาครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ อีกส่วนหนึ่งด้วย

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงนี้ คณะสงฆ์ได้ดำเนินการตรวจชำระจัดพิมพ์สืบต่อมาเนื่องในวโรกาสสำคัญอีก ๓ วาระ รวมเป็น ๔ วาระด้วยกัน

กล่าวคือ วาระที่ ๒ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เนื่องในมหามงคลวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด ชุดละ ๔๕ เล่ม วาระที่ ๓ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด และวาระที่ ๔ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด เนื่องในวโรกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระราชดำริว่า พระพุทธวจนะอันเรียกว่าพระไตรปิฎกย่อมเป็นหนังสือที่ประมวลพระธรรมวินัยของสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งยังบริบูรณ์และตั้งมั่นอยู่ตราบใด ก็ย่อมเป็นหลักของพุทธบริษัทที่จะปฏิบัติให้เป็นสัมมาปฏิบัติ ถึงความงอกงามรุ่งเรืองอยู่ตราบนั่น จึงทรงมีพระราชศรัทธาเลื่อมใสพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ในการสังคายนาพระไตรปิฎกถวายตามที่สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ถวายพระพร เนื่องในมงคลดิถีที่มีพระชนมพรรษาจะบรรจบ ๕ รอบนักษัตร ในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐ และมีพระบรมราชโองการประกาศขออาราธนาสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ พระสงฆ์เปรียญธรรมพร้อมด้วยศาสนบัณฑิต เป็นภาระธุระดำเนินการสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพื่อความเจริญรุ่งเรืองสถาพรแห่งพระบวรพุทธศาสนาสืบไป

การสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกเนื่องในมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบนักษัตร ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ นี้ คณะสงฆ์ได้มอบให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศาสนา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับสนองงานคณะสงฆ์ขณะนั้นเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ โดยรัฐบาลซึ่งมี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็น

นายกรัฐมนตรีขณะนั้นได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุน และได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีพระฤกษ์ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม แล้วได้ดำเนินการสังคายนาตรวจชำระในรูปของคณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการสังคีติการกสงฆ์ คณะกรรมการปาลิวิโสธกะ คณะกรรมการการแห่งสังคีติการกสงฆ์ คณะกรรมการศาสนบัณฑิต ทั้งฝ่ายบรรพชิตและฝ่ายคฤหัสถ์ และคณะกรรมการดำเนินการและประสานงาน และมีสังฆานุมัติให้ใช้ตำหนักสมเด็จพระสังฆราชวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เป็นสถานที่ตรวจชำระ โดยนำพระไตรปิฎกที่ได้ดำเนินการจัดพิมพ์เป็นฉบับหลวงแล้วนั้นมาตรวจสอบให้มีความถูกต้องทั้งฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย กล่าวคือ ในส่วนของฉบับภาษาบาลี ได้ใช้ พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสยามรัฐ เป็นต้นฉบับสอบเทียบกับพระไตรปิฎกฉบับอื่นๆ โดยได้ตั้งข้อ ย่อหน้า ยกหัวข้อสูตร หรือมาติกาให้เห็นชัดเจน และได้อ้างหน้าคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ ฉบับฉกฐสังคีติ (อักษรพม่า) ฉบับอักษรเทวนาครี และฉบับอักษรโรมัน ในบรรทัดแรกของหน้านั้นๆ เพื่อสะดวกต่อการค้นคว้าของนักศึกษา รวมทั้งบอกเลขบรรทัดแต่ละหน้าของพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีนี้ไว้ด้วย สำหรับฉบับภาษาไทย ได้นำ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง มาเป็นต้นฉบับในการตรวจสอบพิจารณาสำนวนแปล

การดำเนินการสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกตามที่กล่าวมานี้ได้แล้วเสร็จทันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบนักษัตริย์ และเรียกชื่อพระไตรปิฎกฉบับนี้ว่า ทศยรรณรส สกฺกิตฺติเตปิฎก ๒๕๓๐ พุทธวสุเส : พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ โดยจัดพิมพ์ฉบับภาษาบาลีจำนวน ๑,๐๐๐ ชุด และจัดพิมพ์ฉบับภาษาไทย จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด

ต่อมา พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ ทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยดังกล่าวนี้ได้มีพุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา

สร้างถวายเป็นวัดจนหมดลง โดยเหตุที่พระไตรปิฎกนั้นเป็นพระคัมภีร์ที่มีความสำคัญ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมจึงเตรียมการที่จะจัดพิมพ์ซ้ำ แต่เพื่อให้เป็นไปตามประเพณีที่ทำกันมา คือก่อนจะจัดพิมพ์พระไตรปิฎกแต่ละครั้ง ต้องมีการประชุมสงฆ์ผู้ทรงความรู้และศาสนบัณฑิตตรวจชำระสอบทานความถูกต้องในเบื้องต้น กอปรกับได้พิจารณาเห็นว่าพระไตรปิฎกฉบับสังคายนาฯ ในส่วนภาษาบาลีนั้น แม้จะดำเนินการตรวจชำระจากคณะกรรมการสังคิตติการกสงฆ์ในครั้งนั้นมาแล้ว แต่ก็ยังมีปาฐะที่บกพร่องผิดพลาดอยู่บ้างในบางเล่ม บางสูตร บางข้อ ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดด้านเวลาและขั้นตอนการจัดพิมพ์เป็นสำคัญ แม้ในส่วนฉบับภาษาไทยก็ปรากฏว่าสูตรเดียวกันซึ่งมีบทพระบาลีเหมือนกัน หรือข้อความพระบาลีอย่างเดียวกันแต่ปรากฏต่างที่กัน กลับมีข้อความสำนวนแปลที่ไม่ลงกันสมกัน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเกิดจากคณะกรรมการแปลมีหลายชุดจึงแปลสำนวนต่างกัน แต่เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า พระไตรปิฎกนั้นเป็นพระคัมภีร์สำคัญในพระพุทธศาสนาสำหรับศึกษาค้นคว้าอ้างอิงของพุทธบริษัท หาใช่เป็นหนังสืออ่านทั่วไปไม่ แม้จะเป็นฉบับภาษาไทยก็ควรที่จะมีเอกภาพในด้านสำนวนคำแปลที่เป็นแบบอย่าง และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของบัณฑิตชน ดังนั้น เพื่อให้การจัดพิมพ์พระไตรปิฎกเผยแพร์ในปัจจุบันมีข้อบกพร่องผิดพลาดน้อยที่สุด คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวนี้ได้มีฉันทานุมัติชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา ทั้ง ๔๕ เล่ม เป็นอันดับแรก โดยกำหนดแนวทาง คือ ให้สอบทานคำแปลของพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาให้ถูกต้องสมบูรณ์ มิให้ตกหล่นคลาดเคลื่อนจากบทปาฐะในพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนา หากพบว่าตกหล่น ก็แปลเพิ่มให้สมบูรณ์ หากพบว่าคลาดเคลื่อน ก็แปลให้ถูกต้องตามนัยอรรถกถา และหากพบว่าสำนวนคำแปลของสูตรใด หรือข้อใดที่ปรากฏหลายที่ทั้งในเล่มเดียวกันหรือ

ต่างเล่มไม่ตรงกัน ซึ่งเมื่อเทียบเคียงกับฉบับภาษาบาลีแล้วปรากฏว่ามีข้อความพระบาลีอย่างเดียวกัน ก็ปรับแก้สำนวนให้ตรงกัน เป็นต้น

คณะกรรมการดังกล่าวนี้ได้เพียรพยายามดำเนินการตรวจสอบต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาสำเร็จเพียงขั้นตอนการสอบทานคำแปลมิให้ตกหล่นจากต้นฉบับภาษาบาลี โดยมีได้ปรับแก้สำนวนคำแปลที่ลักลั่นกันในบางสูตรให้ลงกันสมกัน จึงต่อมา คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้มีมติให้ พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต) วัดราชโอรสาราม รับเป็นการธุระดำเนินการสานต่อในขั้นตอนที่เหลือให้สำเร็จเรียบร้อย ซึ่งในเบื้องต้น พระธรรมกิตติวงศ์ ได้นำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา ที่คณะกรรมการดังกล่าวได้สอบทานคำแปลกับฉบับภาษาบาลีไว้แล้วนั้นมา ให้คณะศิษย์ดำเนินการบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อให้เกิดความสะดวกในการปรับแก้สำนวนและการเชื่อมโยงข้อมูลแล้วได้ศึกษาการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อที่จะได้ดำเนินการปรับแก้สำนวนคำแปลในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง อันเป็นการลดขั้นตอนที่ไม่ต้องพิมพ์ข้อมูลออกมาเป็นรูปเพื่อตรวจและสั่งแก้ ซึ่งช่วยประหยัดทั้งด้านเวลาและวัสดุประกอบการพิมพ์ พร้อมทั้งได้เตรียมรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระไตรปิฎกภาษาไทยจากแหล่งต่างๆ ที่พระโบราณจารย์ได้แปลไว้ เช่น พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงและฉบับอื่นๆ เพื่อจัดทำมาเป็นอุปการะสอบทานเทียบเคียงประกอบการปรับแก้สำนวนคำแปล และที่สำคัญ ได้นำคัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่นายพร รัตนสุวรรณ ได้ประชุมศาสนบัณฑิตตรวจชำระและจัดพิมพ์อย่างครบบริบูรณ์มาเป็นอุปกรณ์ประกอบการปรับแก้สำนวนคำแปลให้ถูกต้องตามพุทธานุญาต นอกจากนี้ยังได้จัดหาซีดีรอมพระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์ที่มหาวิทยาลัยมหิดลจัดทำไว้มานำสืบค้นข้อความพระบาลีที่ซ้ำกันเพื่อจะได้ปรับสำนวนคำแปลให้เป็นเอกภาพกันอีกด้วย เมื่อเสร็จขั้นตอนการบันทึกข้อมูลดังกล่าวแล้ว จึงได้ดำเนินการ

ปรับแก้ข้อมูลสำนวนคำแปลพระไตรปิฎกภาษาไทยในเครื่องคอมพิวเตอร์ไปตามลำดับเล่ม จนแล้วเสร็จทั้ง ๔๕ เล่ม พร้อมทั้งจะให้พิสูจน์อักษรก่อนเสนออนุมัติจัดพิมพ์ แต่ได้พิจารณาเห็นว่า พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงและฉบับสังคายนาที่พระโบราณจารย์ได้แปลและจัดทำไว้นั้น มิได้ทำเชิงอรรถคือคำอธิบายศัพท์หรือข้อความที่ยากต่อความเข้าใจไว้ ดังนั้น เพื่อเอื้อประโยชน์ ในการอ่านพระไตรปิฎกให้เข้าใจสำหรับประชาชนทั่วไปและสามารถเป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงที่ถูกต้องอันเหมาะสมแก่ยุคสมัยปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ จึงได้เพิ่มขั้นตอนการจัดทำเชิงอรรถขึ้นโดยกำหนดแนวทางในการจัดทำ คือทำคำอธิบายเฉพาะคำศัพท์วิชาการทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎกซึ่งแปลทับศัพท์ไว้หรือข้อความที่ยากต่อความเข้าใจ โดยตรวจดูคำอธิบายจากคัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาฯ ที่อธิบายหรือแยกประเภทศัพท์หรือข้อความแห่งพระบาลีนั้นๆ เป็นเบื้องต้นแล้วแปลสรุปความเป็นภาษาไทยที่กะทัดรัด พร้อมทั้งอ้างอิงคัมภีร์อรรถกถาเป็นอักษรย่อและบอกเล่มหรือหน้าไว้ในวงเล็บเพื่อประโยชน์ในการสืบค้นอ้างอิงของผู้ต้องการหลักฐานอ้างอิงหรือต้องการศึกษาพระพุทธศาสนาชั้นสูง ในกรณีคำแปลภาษาไทยที่ไม่นิยมใช้ซึ่งเกรงว่าคนทั่วไปอ่านแล้วไม่เข้าใจและต้องเสียเวลาเปิดดูความหมายในพจนานุกรม โดยที่คัมภีร์อรรถกถาก็ไม่ได้ให้คำอธิบายไว้ เช่น คำว่า ทิม ซึ่งหมายถึงศาลาแถวหรือห้องแถวสำหรับเป็นที่พักหรือเก็บของ ก็ได้ทำเชิงอรรถไว้โดยอ้างที่มาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรืออธิบายเพิ่มเติมตามสมควร พร้อมทั้งบอกหน้ากำกับไว้เพื่อการสืบค้น เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนการจัดทำเชิงอรรถพร้อมทั้งจัดหน้าบรรดตอนนี้ได้อาศัยความละเอียดและใช้เวลาในการจัดทำเป็นอย่างมาก

การจัดทำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาฯ เพื่อเสนอจัดพิมพ์ดังกล่าวนี้ ได้ใช้เวลาในการดำเนินการจัดทำเป็นเวลานาน จึงแล้วเสร็จเป็นข้อมูลต้นฉบับอยู่ในคอมพิวเตอร์ ในส่วนของการจัดทำต้นฉบับ

พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนาฯ นั้นยังมิได้มีการตรวจชำระสอบทานแต่อย่างใด จนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๔๔ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ประสงค์ให้พระมหากษัตริย์ไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทรงดำรงอยู่ในฐานะองค์เอกอัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็นพุทธมามกะ พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์อันเกี่ยวเนื่องกับการพระพุทธรูปศาสนา นอกจากจะทรงอุปถัมภ์พระสงฆ์ให้สามารถบริหารงานปกครอง งานการศึกษา งานเผยแผ่ งานสาธารณูปการ งานสาธารณสงเคราะห์ และงานการศึกษาสงเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว พระราชกรณียกิจอันเกี่ยวเนื่องกับการอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธรูปศาสนาอีกส่วนหนึ่ง ก็คือทรงโปรดฯ ให้มีการตรวจชำระจัดพิมพ์พระไตรปิฎก ซึ่งพระราชกรณียกิจส่วนนี้ได้อำนวยผลให้พระสงฆ์และประชาชนมีหลักในการศึกษา ปฏิบัติ และเผยแผ่พระพุทธรูปศาสนา อันก่อให้เกิดความดำรงมั่นคงแห่งพระพุทธรูปศาสนาคู่กับชาติไทยตราบนานเท่าทุกวันนี้ ดังนั้น ในมหามงคลโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ นับเวลาถึงปัจจุบัน เป็นปีที่ ๖๐ สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารพระองค์ได้เสด็จดำรงสยามรัฐสีมาราชอาณาจักร ทรงประพฤติปฏิบัติพระองค์มั่นคงอยู่ในทศพิธราชธรรมและจักรวรรดิวัตร ประสิทธิ์ประสาทความไพบูลย์รุ่งเรืองวัฒนาสถาพร ทรงพระมหากรุณาแก่พสกนิกรถ้วนหน้า คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม สำนักในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อพสกนิกร ประเทศชาติ และพระพุทธรูปศาสนา จึงมีมติให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย เพื่อเป็นการเฉลิมพระบุญญาธิการและเฉลิมพระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อเป็นการสืบสานพระไตรปิฎกให้เป็น

หลักสำคัญของพระพุทธศาสนาในการศึกษาสัมมาปฏิบัติของพุทธบริษัท ซึ่งกิจกรรมส่วนนี้นับเป็นหนึ่งในแปดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๗/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ มหาเถรสมาคมได้มีมติเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ ประกอบด้วยบรรพชิต ๔๐ รูป คฤหัสถ์ ๔ คน รวม ๔๔ รูป/คน โดยมี สมเด็จพระพุทธมอญจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ. ๙) วัดสระเกศ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานกรรมการ พระพรหมมุนี (จันท์ พรหมคฺคฺโต ป.ธ. ๙) วัดบวรนิเวศวิหาร พระพรหมเวที (สนิท ชวนปญฺโญ ป.ธ. ๙) วัดไตรมิตรวิทยาราม เป็นรองประธานกรรมการ และพระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตฺโต ป.ธ. ๙) วัดเทวราชกุญชร เป็นเลขานุการ ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙ คณะกรรมการ ฯ นี้ได้ประชุมพิจารณาแนวทางในการดำเนินงานจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาบาลีและภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ และได้ข้อสรุปเป็นแนวปฏิบัติว่า ในการดำเนินงานตรวจชำระพระไตรปิฎกภาษาบาลีให้นำพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนา พุทธศักราช ๒๕๓๐ เป็นต้นฉบับในการตรวจชำระ และให้นำพระไตรปิฎกฉบับอื่นๆ มาเทียบเคียงโดยให้ทำเชิงอรรถในปาฐะที่ต่างกันไว้ ส่วนการตรวจชำระพระไตรปิฎกภาษาไทยให้นำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาฯ ที่พระธรรมกิตติวงศ์และคณะได้จัดทำไว้แล้วตามมติมหาเถรสมาคม มาตรวจสอบคำแปลและจัดทำหัวข้อให้ตรงกันกับพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนาฯ ที่คณะกรรมการตรวจชำระแล้ว ทั้งนี้ประธานคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกองงานพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เป็น ๓ กอง คือ

๑. คณะทำงานกองงานพระวินัยปิฎก จำนวน ๒๕ รูป/คน มี พระธรรมคุณาภรณ์ (เอื้อน หาสมุโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) วัดสามพระยา เป็น ประธาน

๒. คณะทำงานกองงานพระสุตตันตปิฎก จำนวน ๑๙ รูป มี พระวิสุทธิวงศาจารย์ (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ. ๙, พธ.ด. กิตติมศักดิ์) วัด ปากน้ำ เป็นประธาน

๓. คณะทำงานกองงานพระอภิธรรมปิฎก จำนวน ๒๑ รูป/คน มี พระพรหมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) วัดพิชยญาติการาม เป็น ประธาน

ในการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาบาลีนั้น ได้นำ พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศมาเทียบเคียง ตรวจสอบทำเชิงอรรถในปาฐะที่ต่างกัน จำนวน ๗ ฉบับ ประกอบด้วย พระไตรปิฎกบาลี อักษรไทย ๓ ฉบับ คือ (๑) ทวยธรรมาภรณ์ สงคิตติเตปิฎก (๒๕๓๐ พุทธวสุเส) (๒) สยามธรรมาภรณ์ เตปิฎก (๒๕๒๕ พุทธวสุเส) (๓) มหาจุฬาลงคปิฎก (อนุสรณีย์ ๒๕๐๐ พุทธวสุเส) และพระไตรปิฎก บาลีอักษรต่างประเทศ ๔ ฉบับ คือ (๑) ธรรมสงคิตติเตปิฎก (พระไตรปิฎก บาลีอักษรพม่า ฉบับฉัฐฐสังคายนา พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๔) (๒) อังคลิสเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรโรมัน ฉบับสมาคมบาลีปกรณ์) (๓) สัทธเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรสิงหล) (๔) นาลันทาทเวนาครีปาตีเตปิฎก (พระ ไตรปิฎกบาลีอักษรเทวนาครี ฉบับมหาวิทยาลัยนาลันทา)

คณะทำงานแต่ละกองงานได้เพียรพยายามพิจารณาตรวจต้นฉบับ พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็ม กำลังความสามารถ เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นต้นมา จึงทำให้การพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี และฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

บัดนี้ การพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาบาลี และภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ได้บรรลุผลเสร็จสิ้นแล้ว นับว่าสำเร็จได้โดยอาศัยพระบารมีพระบรมเดชานุภาพแห่งองค์พระมหากษัตริยาธิราช กอปรด้วยความวิริยะอุตสาหะอุทิศเวลาเป็นพุทธบูชาของคณะกรรมการ พระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตผู้ดำเนินการพิจารณาตรวจต้นฉบับและความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และอำนาจแห่งกุศลเจตนาในการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์ พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งนี้ จงเป็นพลวปัจจัยดลบันดาลให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระบรมบพิตร พระราชสมภารเจ้า ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชโอรส พระราชธิดา พร้อมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ ทรงเจริญพระชนมายุยิ่งยืนนาน สถิตใน ไศวรราชสมบัติ ทั้งสุขโสมนัสสวัสดิ์จงเกิดมีในที่ทุกสถาน ขอให้รัฐบาล ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจงประสบความสำเร็จในการบริหารราชการ แผ่นดิน ขออาณาประชาราษฎร์และสรรพสัตว์ทุกหมู่เหล่าจงอยู่เย็นเป็นสุข ภายใต้พระบรมโพธิสมภาร เจริญงอกงามในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้าตลอดจิรัจ्ฐิตกาล เทอญ

สทา ทิปปตฺตํ สทุทฺธมฺโม ตถาคตปฺปเวทิตฺโต

ทสฺสเสนาโต สพฺพโลกสฺส อชฺฐมคฺคํ วิสุทฺธิยา.

ขอพระสัทธรรมที่พระตถาคตเจ้าทรงประกาศไว้ แสดง
ทางตรงเพื่อความบริสุทธิ์แก่โลกทั้งปวง จงรุ่งเรืองทุกเมื่อ เทอญ.

THE PALĪ ALPHABET IN THAI AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

อ = a -า = ā -ิ = i -ี = ī -ุ = u -ู = ū -ะ = e -โ = o

CONSONANTS WITH VOWEL “A”

ก = ka	ข = kha	ง = ga	ฆ = gha	จ = ṅa
ฉ = ca	ฉ = cha	ช = ja	ฌ = jha	ญ = ña
ฎ = ṭa	ฏ = ṭha	ด = ḍa	ฒ = ḍha	ณ = ṇa
ต = ta	ถ = tha	ถ = da	ธ = dha	น = na
ป = pa	ผ = pha	พ = ba	ภ = bha	ม = ma

ย = ya ร = ra ล = la ว = va ส = sa ห = ha พ = ḷa ° = m̐

VOWELS IN COMBINATION

ก = ka กา = kā กิ = ki กี = kī กุ = ku กู = kū เก = ke โก = ko
 ข = kha ขา = khā ขิ = khi ขี = khī ขุ = khu ขู = khū เข = khe ขอ = kho

FIGURES

๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

ทฤษฎารุจสุส เตปิฏเก สงเกตวิญญาปนํ

- อ. = อิงคสิสเตปิฏกํ
- จ. = จญฺจสงคิตติเตปิฏกํ
- ทย. = ทฤษฎารุจสุส สงคิตติเตปิฏกํ (๒๕๓๐ พุทฺธวสุเส)
- เท. = นาลนฺทาเทวนาคริปาลิเตปิฏกํ
- โป. = โปราณเตปิฏกํ
- มหา. = มหาจุพาเตปิฏกํ (อนุสฺสรณียํ ๒๕๐๐ พุทฺธวสุเส)
- สิ. = สึหพเตปิฏกํ
- สุยา. = สุยามารุจสุส เตปิฏกํ (๒๕๒๕ พุทฺธวสุเส)

สุตตตันตปิฎก ขุททกนิกายสุส

เถราปทานปาติยา

กิตฺตฺนปตฺตํ

มัตติกา

องฺก

๔๒. ภทฺททาลิวคฺโค

๑.	ภทฺททาลิตฺเถราปทานํ	๑
๒.	เอกฉตฺตียตฺเถราปทานํ	๕
๓.	ติณฺณสูลกณาทนียตฺเถราปทานํ	๑๐
๔.	มรฺธมฺสทหายกตฺเถราปทานํ	๑๓
๕.	นาคปลฺลววกตฺเถราปทานํ	๑๔
๖.	เอกทีปียตฺเถราปทานํ	๑๕
๗.	อุจฺจนฺคปฺปมฺปิยตฺเถราปทานํ	๑๗
๘.	ยาคุทหายกตฺเถราปทานํ	๑๘
๙.	ปตฺโตทหนทหายกตฺเถราปทานํ	๒๐
๑๐.	มณฺจทหายกตฺเถราปทานํ	๒๒

๔๓. สกีสम्मชฺชกวกคฺโค

๑.	สกีสम्मชฺชกตฺเถราปทานํ	๒๕
๒.	เอกทฺสสทหายกตฺเถราปทานํ	๒๖
๓.	เอกาสนทหายกตฺเถราปทานํ	๒๙

มาติกา

องฺเก

๔. สตุตฺกทมฺพปฺปุผิยตุเถราปทานํ	๓๑
๕. โกรณฺหปฺปุผิยตุเถราปทานํ	๓๒
๖. ชมฺภมณฺททายกตุเถราปทานํ	๓๔
๗. เอกธมฺมสวณิยตุเถราปทานํ	๓๕
๘. สัจฺฉินฺติตตฺตฺเถราปทานํ	๓๗
๙. โสณฺณกีกณิยตุเถราปทานํ	๔๑
๑๐. โสณฺณโกนฺตริกตุเถราปทานํ	๔๓

๔๔. เอกวิหาริวกุโ

๑. เอกวิหาริยตุเถราปทานํ	๔๕
๒. เอกสงฺขิยตุเถราปทานํ	๔๖
๓. ปาฏิหิรสนฺณกตุเถราปทานํ	๔๘
๔. ฌาณตฺถวิกตุเถราปทานํ	๔๙
๕. อุจฺจุขณฺทิกตุเถราปทานํ	๕๐
๖. กลมฺพทายกตุเถราปทานํ	๕๑
๗. อมฺพาฏกทายกตุเถราปทานํ	๕๑
๘. หรีตฺกิตายกตุเถราปทานํ	๕๒
๙. อมฺพปิณฺฑิยตุเถราปทานํ	๕๓
๑๐. ชมฺพผลิยตุเถราปทานํ	๕๕

๔๕. วิภทฺทิกุโ

๑. วิภทฺทกพีชียตุเถราปทานํ	๕๗
๒. โกลทายกตุเถราปทานํ	๕๘

มัทิกา

องฺเก

๓. เวลฺลวลียตฺเถราปทานํ	๕๕
๔. ภลฺลตกทายกตฺเถราปทานํ	๕๕
๕. อุมฺมาปฺปํผิยตฺเถราปทานํ	๖๑
๖. อมฺพาฏกียตฺเถราปทานํ	๖๑
๗. สีหาสนิกตฺเถราปทานํ	๖๒
๘. ปาทปี้จียตฺเถราปทานํ	๖๓
๙. เวทียการกตฺเถราปทานํ	๖๕
๑๐. โพธิฌรการกตฺเถราปทานํ	๖๖

๔๖. ชคติทายกวกุโค

๑. ชคติทายกเถราปทานํ	๖๘
๒. โมรหตฺถียตฺเถราปทานํ	๖๙
๓. สีหาสนพีชียตฺเถราปทานํ	๗๐
๔. ติณฺณุกุชารียตฺเถราปทานํ	๗๐
๕. อกฺกมณทายกตฺเถราปทานํ	๗๑
๖. วณโกรณฺทียตฺเถราปทานํ	๗๒
๗. เอกจตฺตียตฺเถราปทานํ	๗๓
๘. ชาติปฺปํผิยตฺเถราปทานํ	๗๔
๙. สตฺตติปณฺณียตฺเถราปทานํ	๗๕
๑๐. คณฺฐปฺปชกตฺเถราปทานํ	๗๖

๔๓. สาลปุปฺพิวคฺโค

๑.	สาลกุสุมียตฺเถราปทานํ	๗๘
๒.	จิตกปฺชกตฺเถราปทานํ	๗๘
๓.	จิตกนิพฺพาปกตฺเถราปทานํ	๗๙
๔.	เสตุทหายกตฺเถราปทานํ	๘๐
๕.	สุมณฑาลวณฺณียตฺเถราปทานํ	๘๑
๖.	อวณฺณผลียตฺเถราปทานํ	๘๑
๗.	ลพฺขผลทหายกตฺเถราปทานํ	๘๒
๘.	ปิลกฺขผลทหายกตฺเถราปทานํ	๘๓
๙.	สยมฺปฏฺฐิภาณียตฺเถราปทานํ	๘๔
๑๐.	นิमितฺตพฺยากรณียตฺเถราปทานํ	๘๖

๔๔. นพมาถิวคฺโค

๑.	นพมालียตฺเถราปทานํ	๘๘
๒.	มณฺธิปฺชกตฺเถราปทานํ	๘๙
๓.	อุกฺกาสดิกตฺเถราปทานํ	๙๑
๔.	สุมณฺวิชนียตฺเถราปทานํ	๙๓
๕.	กุมฺมมาสทหายกตฺเถราปทานํ	๙๔
๖.	กุสณฺฐจกทหายกตฺเถราปทานํ	๙๔
๗.	คิริปฺนฺนาคียตฺเถราปทานํ	๙๕
๘.	वलฺลิการผลทหายกตฺเถราปทานํ	๙๖
๙.	ปานธิทหายกตฺเถราปทานํ	๙๖
๑๐.	ปฺพิณจกมียตฺเถราปทานํ	๙๘

มาตรา

องค์

๔๕. ปัสฏกตฺเถราปทานํ

๑.	ปัสฏกตฺเถราปทานํ	๑๐๐
๒.	พุทฺธสญฺญกตฺเถราปทานํ	๑๐๑
๓.	ภิกฺษุทายกตฺเถราปทานํ	๑๐๓
๔.	ฌานตฺถวีกตฺเถราปทานํ	๑๐๕
๕.	จหนฺทณฺณมาลียตฺเถราปทานํ	๑๐๘
๖.	ธตฺตปฺปชกตฺเถราปทานํ	๑๑๑
๗.	ปฺปฬินฺนปฺปาทกตฺเถราปทานํ	๑๑๒
๘.	ตฺรณียตฺเถราปทานํ	๑๑๖
๙.	ธมฺมรจิตฺเถราปทานํ	๑๑๘
๑๐.	สาลมณฺทปฺปิตฺเถราปทานํ	๑๒๑

๕๐. กิกณิปปุพฺพกฺโข

๑.	ตฺถิกิกณิปปุพฺพิตฺเถราปทานํ	๑๒๕
๒.	ปัสฏกตฺเถราปทานํ	๑๒๖
๓.	โกธกตฺเถราปทานํ	๑๒๖
๔.	กิสฺสกตฺเถราปทานํ	๑๒๘
๕.	อุพฺพตฺตสฺสทายกตฺเถราปทานํ	๑๒๘
๖.	สมณฺทตฺเถราปทานํ	๑๓๐
๗.	อุทกตฺเถราปทานํ	๑๓๑
๘.	ปฺปฬินฺนปฺปิตฺเถราปทานํ	๑๓๒
๙.	นพฺกฏิกตฺเถราปทานํ	๑๓๖
๑๐.	ปฺปาลผลตฺเถราปทานํ	๑๓๗

มาตรา

องฺก

๕๑. กณิการวคฺโค

๑.	ตีณิกณิกการปฺปมฺยตฺเถราปทานํ	๑๓๙
๒.	เอกปตฺตทายกตฺเถราปทานํ	๑๔๓
๓.	กาสุมาริกผลทายกตฺเถราปทานํ	๑๔๔
๔.	อวฏฺฐผลิยตฺเถราปทานํ	๑๔๕
๕.	จารผลิยตฺเถราปทานํ	๑๔๖
๖.	มาตุลฺงคผลทายกตฺเถราปทานํ	๑๔๗
๗.	อชฺชเชลผลทายกตฺเถราปทานํ	๑๔๗
๘.	อโมรผลิยตฺเถราปทานํ	๑๔๘
๙.	ตาลผลิยตฺเถราปทานํ	๑๔๙
๑๐.	นาสิเกรผลทายกตฺเถราปทานํ	๑๕๐

๕๒. ผลทายกวคฺโค

๑.	กุณฺณชฺยผลทายกตฺเถราปทานํ	๑๕๒
๒.	กปิฏฺฐผลทายกตฺเถราปทานํ	๑๕๓
๓.	โกสุมฺพผลิยตฺเถราปทานํ	๑๕๓
๔.	เกตกปฺปมฺยตฺเถราปทานํ	๑๕๔
๕.	นาคปฺปมฺยตฺเถราปทานํ	๑๕๕
๖.	อชฺชุนปฺปมฺยตฺเถราปทานํ	๑๕๖
๗.	กุกฺกชฺปฺปมฺยตฺเถราปทานํ	๑๕๗
๘.	โฆสสณฺณกตฺเถราปทานํ	๑๕๘
๙.	สพฺพผลทายกตฺเถราปทานํ	๑๕๙
๑๐.	ปทุมธาริยตฺเถราปทานํ	๑๖๒

มาติกา

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐.

๕๓.

๑.	ดิณมุฏฐิตายกตเถราปทาน	๑๖๔
๒.	เวจจกตาทายกตเถราปทาน	๑๖๕
๓.	สรณคณินยตเถราปทาน	๑๖๖
๔.	อพภณชนทาทายกตเถราปทาน	๑๖๗
๕.	สุปปทาทายกตเถราปทาน	๑๖๘
๖.	ทณททาทายกตเถราปทาน	๑๖๘
๗.	คิริเนลปฐกตเถราปทาน	๑๖๙
๘.	โพธิสมมุชชกตเถราปทาน	๑๗๐
๙.	อามณทผลทาทายกตเถราปทาน	๑๗๓
๑๐.	สุคนธตเถราปทาน	๑๗๔

๕๔.

๑.	มหากัจจายนตเถราปทาน	๑๘๐
๒.	ววกุลิตตเถราปทาน	๑๘๓
๓.	มหากป্পินตเถราปทาน	๑๘๗
๔.	ทพพมลลุตตตเถราปทาน	๑๙๒
๕.	กุมารกสสพตเถราปทาน	๑๙๖
๖.	พาหิยตเถราปทาน	๑๙๙
๗.	มหาโกฏฐิกตเถราปทาน	๒๐๔
๘.	อรรุเวลกสสพตเถราปทาน	๒๐๘
๙.	ราชตเถราปทาน	๒๑๓
๑๐.	โมฆราชตเถราปทาน	๒๑๖

มาตรา

องเก

๕๕. ภทฺทียวคฺโค

๑.	ลกฺขณญฺกภทฺทียตฺเถราปทานํ	๒๒๑
๒.	กขฺชาเรวตตฺเถราปทานํ	๒๒๔
๓.	สีวลิตฺเถราปทานํ	๒๒๗
๔.	วงคีสตฺเถราปทานํ	๒๓๑
๕.	นนฺทกตฺเถราปทานํ	๒๓๗
๖.	กาพฺพทายิตฺเถราปทา	๒๓๙
๗.	อภยตฺเถราปทานํ	๒๔๒
๘.	โลมสตฺยตฺเถราปทานํ	๒๔๖
๙.	วณฺวจฺจนตฺเถราปทานํ	๒๔๙
๑๐.	จฺวุพฺพสฺสคณฺธตฺเถราปทานํ	๒๕๑

๕๖. ยสวคฺโค

๑.	ยสตฺเถราปทานํ	๒๕๖
๒.	นทีกสฺสสฺสปตฺเถราปทานํ	๒๕๘
๓.	คยฺยากสฺสสฺสปตฺเถราปทานํ	๒๕๙
๔.	กิมิลตฺเถราปทานํ	๒๖๐
๕.	วชฺชชฺชีปฺตตฺเถราปทานํ	๒๖๑
๖.	อุตฺตฺตรตฺเถราปทานํ	๒๖๒
๗.	อปรอุตฺตฺตรตฺเถราปทานํ	๒๖๕
๘.	ภทฺททชิตฺเถราปทานํ	๒๖๖
๙.	สีวกตฺเถราปทานํ	๒๖๘
๑๐.	อุปวณฺตตฺเถราปทานํ	๒๖๙
๑๑.	รณฺจปาลตฺเถราปทานํ	๒๗๔

สุตตตันตปิฎก ขุททกนิกายสุต

เถรอปทานปาติยา

กิตฺตฺนปตฺตํ

มัตติกา

องฺก

๑. สุเมธาวคฺโค

๑.	สุเมธเถรอปทานํ	๒๗๗
๒.	เมฆลททายิกาเถรอปทานํ	๒๗๙
๓.	มณฑปททายิกาเถรอปทานํ	๒๘๐
๔.	สงฺกมณฑาเถรอปทานํ	๒๘๑
๕.	นพมาลิกาเถรอปทานํ	๒๘๑
๖.	เอกปิณฑปาทททายิกาเถรอปทานํ	๒๘๓
๗.	กฏจจุภิกฺขาททายิกาเถรอปทานํ	๒๘๔
๘.	สตฺตอุปฺพลมาลิกาเถรอปทานํ	๒๘๖
๙.	ปญฺจทีปิกาเถรอปทานํ	๒๘๘
๑๐.	อุทกททายิกาเถรอปทานํ	๒๙๑

๒. เอกุโปสธวคฺโค

๑.	เอกุโปสธิกาเถรอปทานํ	๒๙๓
๒.	สลพฺพุปฺพิกาเถรอปทานํ	๒๙๕

มัตติกา

๓.	โมทกทหายิกาเถรื่อปทาน์	๒๙๖
๔.	เอกาสนทหายิกาเถรื่อปทาน์	๒๙๗
๕.	ปญจทีปทหายิกาเถรื่อปทาน์	๓๐๐
๖.	นพมาลิกาเถรื่อปทาน์	๓๐๒
๗.	มหาปชาปติโคตมีเถรื่อปทาน์	๓๐๓
๘.	เขมาเถรื่อปทาน์	๓๒๔
๙.	อุปปลวณฺณาเถรื่อปทาน์	๓๓๔
๑๐.	ปฏาจารย์เถรื่อปทาน์	๓๔๓

อังกะ

๓. กุณฺฑลเกสียะคุโค

๑.	กุณฺฑลเกสียะเถรื่อปทาน์	๓๔๙
๒.	กิสาคอตมีเถรื่อปทาน์	๓๕๕
๓.	ธมฺมทินฺนาเถรื่อปทาน์	๓๕๙
๔.	สกุลาเถรื่อปทาน์	๓๖๓
๕.	นันทาเถรื่อปทาน์	๓๖๖
๖.	โสณาเถรื่อปทาน์	๓๗๒
๗.	ภทฺทกาปิลานีเถรื่อปทาน์	๓๗๕
๘.	ยโสธราเถรื่อปทาน์	๓๘๓
๙.	ทสเถรียะสสฺสอปทาน์	๓๙๓
๑๐.	อฏฺฐารสเถรียะสสฺสอปทาน์	๓๙๕

มาติกา

อંગ

๔. ขตติยกถา

๑. อฏฐาสนขตติยกถา	๔๐๒
๒. จตุราสีตีสหสพราหมณกถา	๔๐๓
๓. อุปปลทายิกา	๔๐๘
๔. สิงคาลมาตา	๔๑๑
๕. สุกกา	๔๑๔
๖. อภิรูปนทา	๔๑๘
๗. อหุฏฐกา	๔๒๑
๘. ปุณณิกา	๔๒๓
๙. อมพปาลี	๔๒๕
๑๐. เสลา	๔๒๗
ปทานุกโม	๖๒๓
อสาธารณนามานิ	๖๓๓
คาถานิ ปจมปาทา	๖๔๐

สุตตนต์ปิฎก ขุททกนิกายสุต

พุทธวัสฬาลิยา

กิตฺตนปตฺตํ

มาติกา

องฺก

๑.	รัตนจกมณกณฺโฑ	๔๓๐
๒.	สุเมธปตฺถนาภกถา	๔๔๒
๓.	ทีปฺงฺกรพุทฺธวํโส	๔๖๑
๔.	โกณฺทณฺณพุทฺธวํโส	๔๖๕
๕.	มฺงฺคลพุทฺธวํโส	๔๖๙
๖.	สุมนพุทฺธวํโส	๔๗๔
๗.	เรวตพุทฺธวํโส	๔๗๙
๘.	โสภิตพุทฺธวํโส	๔๘๓
๙.	อโนมทสฺสีพุทฺธวํโส	๔๘๘
๑๐.	ปทุมพุทฺธวํโส	๔๙๒
๑๑.	นารทพุทฺธวํโส	๔๙๗
๑๒.	ปทุมุตฺตรพุทฺธวํโส	๕๐๑
๑๓.	สุเมธพุทฺธวํโส	๕๐๖
๑๔.	สุชาตพุทฺธวํโส	๕๑๑
๑๕.	ปิยทสฺสีพุทฺธวํโส	๕๑๖
๑๖.	อตุลทสฺสีพุทฺธวํโส	๕๒๐
๑๗.	ธมฺมทสฺสีพุทฺธวํโส	๕๒๔

มาติกา

อังก

๑๘.	สิทฺธตถพุทฺธวํโส	๕๒๘
๑๙.	ติสฺสพุทฺธวํโส	๕๓๒
๒๐.	ปุสฺสพุทฺธวํโส	๕๓๗
๒๑.	วิปสฺสีพุทฺธวํโส	๕๔๐
๒๒.	สิขีพุทฺธวํโส	๕๔๕
๒๓.	เวสฺสฎฺฐพุทฺธวํโส	๕๔๙
๒๔.	กกุสณฺธพุทฺธวํโส	๕๕๔
๒๕.	โกณาคมนพุทฺธวํโส	๕๕๘
๒๖.	กสฺสปพุทฺธวํโส	๕๖๒
๒๗.	โคตมพุทฺธวํโส	๕๖๘
๒๘.	พุทฺธปฺปกิจฺจนกกณฺโฑ	๕๗๐
๒๙.	ชาตุมภานียกถา	๕๗๓
	ปทานุกุมโม	๖๔๕
	อสาธารณนามานิ	๖๔๖

สุตตตันตปิฎก ขุททกนิกายสุต

จรียาปิฎกปาติยา

กิตฺตุนปตฺตํ

มาติกา

องฺเก

๑. อกิตฺติวคฺโค

๑.	อกิตฺติจรียํ	๕๗๕
๒.	สงฺขพฺรหฺมณจรียํ	๕๗๖
๓.	กฺุรฺธมฺมจรียํ	๕๗๗
๔.	มหาสุทฺตสนจรียํ	๕๗๘
๕.	มหาโควินฺทจรียํ	๕๗๙
๖.	เนมิราชจรียํ	๕๘๐
๗.	จหนฺทกุมารจรียํ	๕๘๐
๘.	สิวิราชจรียํ	๕๘๑
๙.	เวสฺสณฺตรจรียํ	๕๘๓
๑๐.	สสฺปนฺตจรียํ	๕๘๔

๒. หตฺถินากวคฺโค

๑.	มาตุโปสฺกจรียํ	๕๙๒
๒.	ภฺริทตฺตจรียํ	๕๙๓
๓.	จมฺเปยฺยนาคจรียํ	๕๙๔

มาติกา

องฺก

๔.	จุฬโพธิจริย์	๕๙๕
๕.	มหิสราชจริย์	๕๙๖
๖.	รुरราชจริย์	๕๙๗
๗.	มาตงฺคจริย์	๕๙๙
๘.	ธมฺมเทวปุตฺตจริย์	๖๐๐
๙.	ชยทิสจริย์	๖๐๑
๑๐.	สงฺขปาลจริย์	๖๐๒

๓. ยุทธชยวาทโก

๑.	ยุทธชยจริย์	๖๐๔
๒.	โสมนสฺสจริย์	๖๐๔
๓.	อโยจฺมรจริย์	๖๐๖
๔.	ภีสจริย์	๖๐๗
๕.	โสณนทปณฺทิตจริย์	๖๐๘
๖.	มุกคฺคจริย์	๖๐๙
๗.	กปิลราชจริย์	๖๑๑
๘.	สจฺจสวฺหยปณฺทิตจริย์	๖๑๒
๙.	วฏฏกโปตกจริย์	๖๑๒
๑๐.	มจฺจราชจริย์	๖๑๓
๑๑.	กณฺหทีปายนจริย์	๖๑๕
๑๒.	สุตโตมจริย์	๖๑๖
๑๓.	สฺวณฺณสามจริย์	๖๑๗

มัทิกา

องเก

๑๔. เอกราชจริย	๖๑๗
๑๕. มหาโลมหิศจริย	๖๑๘
๑๖. สโมธานกถา	๖๒๐
ปทานุกโม	๖๕๖
อสาธารณนามานิ	๖๕๗

สุตตตันตปิฎก ขุททกนิกายสุต เถราปทานปาติ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

๔๒. ภาทวลีวคฺโค

๑. ภาทวลิตเถราปทาน

[๑]	สุเมโห นาม สมฺพุทฺโธ
วิเวกกาโม โลกคฺโค	อคฺโค การุณโก มุนิ
หิมวันตํ อุปากมิ.
[๒]	อชฺโฌคเหตฺวา หิมวันตํ ^๑
ปลฺลงกํ อาภุชิตฺวาน	สุเมโห โลกนายโก
นิสีทิ ปุริสาสโก. ^๒
[๓]	สมาธิํ โส สมาปนฺโน
สตฺตฺรตฺตินทิวํ พุทฺโธ	สุเมโห โลกนายโก
นิสีทิ ปุริสฺสุตฺตโม.
[๔]	ขาริกาชฺ ^๓ คเหตฺวาน
ตตฺถทฺทสาสี สมฺพุทฺธํ	วนมชฺโฌคหิ อหํ
โอชฺติณฺณมนาสวํ.
[๕]	สมฺมชฺชณี คเหตฺวาน
จตุทฺถนฺเต จเปตฺวาน	สมฺมชฺชิตฺวาน อสฺสํ
อกาสิ มณฺทปํ ตทา.

^๑ จ., เท., อ. หิมว

^๓ จ., เท. ขาริการ, เอวมุปริปี.

^๒ จ., เท., อ. ปุริสฺสุตฺตโม

- [๖] สาลปุปผิ คเหตุวาน^๑ มณฑป จาทยิ อหิ
ปสนนจิตโต สุมโน อวณฺที โลกนายกิ.^๒
- [๗] ยิ วทนต์ติ สุมะโรติ ฐริปณฺณํ สุขเมธสํ
ภิกขุสงฺฆเม นิสิติตวา อิมา คาคา อภาสธ.
- [๘] พุทฺธสุส คิริมณฺณาย สพฺเพ เทวา สมาคมุ
อัสสยํ พุทฺธเสฏฺฐโ จ ฆมมํ เทเสติ จกฺขมา.
- [๙] สุขเมโร นาม สมพุทฺธโร อาหุติํ ปฏิกคฺโห
เทวสงฺฆเม นิสิติตวา อิมา คาคา อภาสธ.
- [๑๐] โย เม สตฺตาหิ มณฑปํ ธารยิ สาลฉาทนํ^๓
ตมํหิ กิตฺตยิสฺสามิ สุณนถ มม ภาสโต.
- [๑๑] เทวภูโต มนุสฺโส วา เหมวณฺโณ ภวิสฺสติ
ปฺหุตโมโค หุตวาน กามโมคิ ภวิสฺสติ.
- [๑๒] สญฺจิ นาคสหฺสฺसानิ สพฺพาลงฺการญฺสิตา
สุวณฺณกจฺจา มาตงฺคา เหมกปฺปนฺวาสสา.^๔
- [๑๓] อารุพฺพา คามณฺเฑภิ โตมรํกุสฺปาณิภิ
สายิ ปาโต^๕ อูปญฺจัน อากจฺฉิสฺสหนฺติมํ นริ
เตหิ นาคะหิ ปริวฺโต รมิสฺสติ อยิ นโร.
- [๑๔] สญฺจิ อสฺสสหฺสฺसानิ สพฺพาลงฺการญฺสิตา
อาชานียา จ^๖ ชาติยา สินฺธวา สีมฺพาหนา.^๗

^๑ ฉ., เท. อหริตวา^๓ ฉ., เท., อ. สาลฉาทิตํ^๕ อ. สายปาโต^๗ ฉ., เท. สีมวาหิโน^๒ ฉ., เท., อ. อภินวณฺที ตถาคตํ^๔ ฉ., เท. เหมกปฺปนฺวาสสา, เอมุปฺริปิ.^๖ ฉ., เท., อ. ว

- [๑๕] อารุพฺหา คามณฺเฑภิ อินฺทียาจาปชาริกิ^๑
 ปรีวาเรสฺสนฺติมํ นิจฺจํ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๑๖] สญฺจี รตฺตสทฺสฺสานิ สพฺพาลงฺการญฺสิตา
 ทิปา อโถปิ เวยฺยคฺฆา สนนฺทฺธา อุตฺตมิตฺทฺธา.
- [๑๗] อารุพฺหา คามณฺเฑภิ จาปหตฺเตหิ จมฺมิกิ^๒
 ปรีวาเรสฺสนฺติมํ นิจฺจํ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๑๘] สญฺจี คามสทฺสฺสานิ ปริปุณฺณานิ สพฺพโส
 ปหุตฺตณฺธญฺยานิ สุตฺตมิตฺทฺธานิ สพฺพโส
 สทา ปาตุภวิสฺสนฺติ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๑๙] หตฺถิ อสฺสา รตฺธา ปตฺตี เสนา จ จตฺตฺรจฺฉินิ
 ปรีวาเรสฺสนฺติมํ นิจฺจํ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๒๐] อญฺจารเส กปฺปสฺเต เทวโลเก รมิสฺสติ
 สทฺสสทฺตํ ราชา จ จกฺกวตฺตี ภวิสฺสติ.
- [๒๑] สตานํ ตีณิกฺขตฺตํ จ เทวธฺชํ กริสฺสติ
 ปเทสธฺชํ วิปุลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ.^๓
- [๒๒] ตีสกปฺปสทฺสสมฺหิ โอฏฺฏากกฺกุลสมฺภโว
 โคตโม นาม นามเน^๔ สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๒๓] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
 สพฺพาสเว ปริญฺฌาย วิหฺรามิ อนาสโว.^๕

^๑ น., เท. อิลฺลียาจาปชาริกิ^๒ น., เท., อ. จมฺมิกิ^๓ ทย. อสงฺขยํ, เวมฺปปริป.^๔ น., เท. โคตเมน^๕ น., เท. วิหฺริสฺสตินาสโว

- [๒๔] ดีสกปฺปสหสฺสมหิ อทฺทสํ โลกนายกํ
เอตถนฺตรํ อุปาทาย คเวสี อมตํปทํ.
- [๒๕] ลาภา มยฺหํ สุลทฺธํ เม ยมฺหํ ฅามิ^๑ สาสนํ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๖] นโม เต ปุริสาชฅณฺ
ฅาณํ ปฏิกิตฺเตตฺวาน^๒ นโม เต ปุริสฺสุตฺตม
ปตฺโตมฺหิ อมตํ^๓ ปทํ.
- [๒๗] ยํ ยํ โยนฺนุปฺปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
สพฺพตฺถ สฺวํโต โหมิ ผลมฺเม ฅาณกิตฺตเน.
- [๒๘] อิทํ ปจฺจิมกํ มยฺหํ จริโม วตฺตตี ภาโว
นาโคว พนฺธนํ ฅेतฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๒๙] กิเลสา ฅาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ ฅेतฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๓๐] สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๑] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฅพฺพิณฺณา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา ภาททาลิ เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

ปรมํ ภาททาลิตฺเตราปทานํ.

๒. เอกฉติยตฺเถราปทานํ

- [๓๒] จนุทภาคานทีดีเร อสฺสโม สุกโต มม
 สฺสทฺชปฺพิณากิณฺโณ ปณฺณสาลา สฺมาปิตา.
- [๓๓] อุตฺตาทนฺทูลา นทิกา สฺปตฺติตฺถา มโนรมา
 มจฺจนฺจณฺปสมฺปนฺนา สฺสุมารนิเสวิตา.^๑
- [๓๔] อจฺฉา มยฺรทีปํ จ กรวิกา จ สาลิกา
 กุชฺชนฺติ^๒ สพฺพทา เอเต โสภยนฺตา มมสฺสมํ.
- [๓๕] โกกิลา มณฺชฺรภาณี จ หํสา จ มรฺรฺสฺสรา
 อภิกุชฺชนฺติ เต ตตฺถ โสภยนฺตา มมสฺสมํ.
- [๓๖] สีหา พฺยคฺฆา วราหา จ พกาโกกตรจฺฉโย^๓
 คิริทฺคฺคฺมุหิ^๔ นาเทนฺติ โสภยนฺตา มมสฺสมํ.
- [๓๗] เอณิมีคา จ สรภา เภรณฺทา สฺฐรา พหุ
 คิริทฺคฺคฺมุหิ นาเทนฺติ โสภยนฺตา มมสฺสมํ.
- [๓๘] อุทฺทาลกา จ จมฺปกา ปาฏลี สินฺทฺวาริกา
 อธิมฺตฺตา^๕ อโสกา จ โสภยนฺติ^๖ มมสฺสมํ.
- [๓๙] องฺโกลา ยฺยธิกา เจว สตฺตปณฺณา^๗ พิมฺพิชาลิกา
 กณฺิกา กณฺิการา จ ปุปฺพนฺติ มม อสฺสเม.^๘

^๑ ฉ.,เท. สฺสุมารนิเสวิตา
 หมายเหตุ 12/06/2566

^๓ ฉ.,เท. อจฺฉโกกตรจฺฉโย

^๕ ฉ.,เท.,อี. อธิมฺตฺตา

^๗ ฉ.,เท.,อี. สตฺตลี

^๒ ฉ.,เท. กุชฺชนฺติ

^๔ อี. คิริทฺคฺคฺปิ

^๖ สฺยา. โสภยนฺตา

^๘ ฉ.,ท. โสภยนฺตา มมสฺสมํ

- [๔๐] นาคา สาลา จ สลพา ปุณฺทรีเกตุถ ปุปฺพิตา
ทิวพา คนฺธา สมฺปวนฺตา โสภนฺติ มม อสฺสเม.^๑
- [๔๑] อสฺฐจา^๒ อสนา เจตฺถ มหานามา จ ปุปฺพิตา
สาลา จ กงฺคุปฺปวา จ โสภนฺติ มม อสฺสเม.
- [๔๒] อมฺพา ชมฺพุ จ ติลกา นิปา^๓ จ สาลกฺลยาณี
ทิวพา คนฺธา สมฺปวนฺตา โสภนฺติ มมสฺสมํ.
- [๔๓] อโสกา จ กปิฏฺจา จ ภคินิมาลา^๔ จ ปุปฺพิตา
ทิวพา คนฺธา สมฺปวนฺตา โสภนฺติ มมสฺสมํ.
- [๔๔] กทมฺพา กทลී เจว อสิมฺคุกฺคา จ โรปิตา
ธฺวํ ผลานิ ธาเรนฺติ โสภนฺติ มมสฺสมํ.
- [๔๕] หรีตกา อามลกา อมฺพา ชมฺพุ วิเภทกา^๕
โกลา ภลฺลาตกา เพลฺลา^๖ ผลิโน มม อสฺสเม.
- [๔๖] อวิฑฺเฐ โปกฺขรณิ สุปฺติตฺถา มโนรมา
มนฺทาลเกหิ สยฺจนฺนา ปทุมฺปฺปฺลเกหิ จ.
- [๔๗] คพฺภํ คณฺหนฺติ ปทุมมา อญฺเฆ ปุปฺพนฺติ เกสริ
โอปตฺตกณฺณิกา เจว ปุปฺพนฺติ มม อสฺสเม.
- [๔๘] ปาจีนา ปาวุสา มจฺฉา วลชา^๗ มุญฺชโรหิตา
อจฺจเฑทกมฺหิ วิจริ โสภนฺติ มมสฺสมํ.

^๑ จ., เท. โสภนฺติ มมสฺสมํ^๒ จ., เท. 06/ นิมฺพา^๔ จ., เท., อ. วิกิตกา, เอมฺปริปิ.^๗ จ., เท. พลชา อ. ชลชา, เอมฺปริปิ.^๒ จ., เท., อ. อชฺชนา^๔ จ., เท. คิริมาเลตฺถ อ. ภคินิมาเลตฺถ^๖ จ., เท. พิลฺลา, เอมฺปริปิ.

- [๔๙] นยิตา อมฺพคฺคฺธิ จ อนุกุลเล จ เกตกา
ทิจฺพพา คณฺธา สมฺปวณฺตา โสภยณฺติ มมฺสฺสมํ.
- [๕๐] มธฺกีสฺสฺสฺหิ สวณฺติ^๑ ขีรสปิปปิมฺพาลิภิ
ทิจฺพพา คณฺธา สมฺปวณฺตา โสภยณฺติ มมฺสฺสมํ.
- [๕๑] ปุพฺพินา โสภนา ตตฺถ อากิณฺณา ชลเสวิตา
โอปปุผา^๒ ปุพฺพิตา เสนา โสภยณฺติ มมฺสฺสมํ.
- [๕๒] ชฎาภารภริตา^๓ จ อชินฺตุตฺตรวาสนา^๔
วากจิริชฺชา สพฺเพ โสภยณฺติ มมฺสฺสมํ.
- [๕๓] ยุคฺมตฺตมเปกฺขณฺตา นิปกา สนฺตวฺตฺตติโน
กามเคเช^๕ อนเปกฺขา วสนฺติ มม อสฺสเม.
- [๕๔] ปฐฺพหฺกจฺจนฺขโลมา ปงฺกทณฺตา รชฺสฺสิรา
รชฺชชฺลลชฺชา สพฺเพ วสนฺติ มม อสฺสเม.
- [๕๕] อภิญฺญาปารมิปปตฺตา อนุตฺตลิเก จราว เต
อุคฺคจฺจนฺตา นภํ เอเต โสภยณฺติ มมฺสฺสมํ.
- [๕๖] เตหิ สิสฺสฺสฺสฺหิ ปริวฺโต วสามิ ปวเน^๖ ตทา
รตฺติณฺทิวํ น ชานามิ ฌานรตฺติสมปิโต.^๗
- [๕๗] ภควา ตมฺหิ สมเย อตฺถทสฺสี มหามฺุณิ
ตมฺนฺธการิ นาเสนฺโต อุปปชฺชิ โลกนายโก.

^๑ ฉ., เท., อ. มธฺกีสฺสมหา สวติ

^๒ ฉ., เท. โอปปุผา ปุพฺพิตา เสนติ อ. โอวฏฺฐา ปุพฺพิตา เสนนฺติ

^๓ ฉ., เท. ชฎาภาเรน ภริตา

^๔ สฺยา. อชินฺตุตฺตรวาสิน

^๕ ฉ., เท. กามโกเค

^๖ ฉ., เท. วิปเน

^๗ ฉ., เท., อ. สทา ฌานสมปิโต

- [๕๘] อถ อญฺญตโร สิสฺโส อาคณฺณิ มม สนฺติเก^๑
 มนฺเต อชฺฌตฺตกาโม โส จพฺงคํ นาม ลกฺขณํ.
- [๕๙] พุทฺโธ โลเก สมุปฺปนโน อตฺถทสฺสี มหามุนิ
 จตฺสจฺจํ ปกาเสนฺโต เทเสสิ^๒ อมตํปทํ.
- [๖๐] ตุฏฺฐหฺมฺโจ ปมฺภิโต ฐมฺมนฺตรคณาสโย^๓
 อสฺสมา อภินิภฺขมฺม อิทํ วจฺนมฺพรวี.
- [๖๑] พุทฺโธ โลเก สมุปฺปนโน ทวตฺตีสวรสกฺขโน
 เอถ สพฺเพ คมิสฺสาม สมฺมาสมฺพุทฺธสนฺติเก.^๔
- [๖๒] โอวาทปฏิการํ เต สทฺธมฺเม ปารมี คตา
 สาธฺตํ สมฺปฏิจฺฉิสุ อุตฺตมตฺถํ คเวสกา.
- [๖๓] ชฎาภารมริตา เต อชินฺตุตฺตวาสนา^๕
 อุตฺตมตฺถํ คเวสนฺตา นิภฺขมีสุ วนา ตทา.
- [๖๔] ภควา ตมฺหิ สมเย อตฺถทสฺสี มหายโส
 จตฺสจฺจํ ปกาเสนฺโต เทเสสิ อมตํปทํ.
- [๖๕] เสตจฺจตฺตํ คเหตุวาน พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส ธารยิ
 เอกาหํ ธารยิตฺวาน พุทฺธเสฏฺฐํ อวณฺทิตํ.^๖
- [๖๖] อตฺถทสฺสี ตุ ภควา โลกเชฏฺฐโ จ นราสโก
 ภิกฺขุสงฺฆเม นิสิตฺตวา อีมา คาทา อภาสธ.
- [๖๗] โย เม จตฺตมชาเรสิ ปสนฺโน เสหิ ปาณิภิ
 ตมํหิ กิตฺตยิสฺสามิ สฺสณฺณมฺม ภาสโต.

^๑ จ., เท. สนฺติกํ^๓ จ., เท., อ. ฐมฺมนฺตรคณาสโย^๕ สยา. อชินฺตุตฺตวาสิน^๒ จ., เท. เทเสติ^๔ จ., เท. สมฺมาสมฺพุทฺธสนฺติกํ^๖ จ., เท. อวณฺทิตํ

- [๖๘] อิมสฺส ชายมานสฺส เทวตฺเต อถ มานุเส
 ธาริสฺสนฺติ^๑ สทา ฉตฺตํ ฉตฺตทานสฺสิทํ ฌลํ.
- [๖๙] สตฺตสฺตฺตติกปฺปานิ เทวโลเก รมิสฺสติ
 สหสฺสภตฺตํ ราชา จ จกฺกวตฺติ ภาวิสฺสติ.
- [๗๐] สตฺตสฺตฺตติภตฺตญจ เทวราชํ กริสฺสติ
 ปเทสฺราชํ วิปุลํ คณนาโต อสงฺขยํ.
- [๗๑] อฏฺฐารเส กปฺปสฺเต โคตโม สกฺยปฺงฺคโว
 ตมนุทการิ นาสเนโต อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขมา.
- [๗๒] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
 สพฺพาสเว ปริณฺณาย นิพฺพายิสฺสตินาสโว.^๒
- [๗๓] ยโต อหิ กมฺมกํ^๓ ฉตฺตํ พุทฺธสฺส ธารย^๔
 เอตฺถนฺตเร น ชานามิ เสตจฺฉตฺตํ อธาริตํ.
- [๗๔] อิทํ ปจฺฉิมกํ มยฺหิ จริโม วตฺตเต ภาโว
 ฉตฺตธารณมชฺชาสิ มตฺถเก^๕ นิจฺจกาลีกํ.
- [๗๕] อโห เม สุกตํ กมฺมํ อตฺถทสฺสิสฺส ตาทิโน
 สพฺพาสวปริกฺขิโน นตฺถิ ทานิ ปุณฺณภาโว.
- [๗๖] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๗๗] สุวาคตํ^๖ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. ธาริสฺสติ

^๓ อ. กมฺมกํ ตํ

^๕ ฉ., เท., อ. ฉตฺตธารณมชฺชปิ วตฺตเต

^๒ ฉ., เท. วิหฺริสฺสตินาสโว

^๔ ฉ., เท. ธารย

^๖ อ. สาคตํ, เอวมฺปริปิ.

[๗๘] ปฏิสมภิกขา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพภิกฺขเภา สจฺฉิกิตตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายุสฺมา เอกจตฺติโย เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทุติยํ เอกจตฺติยตฺเถราปทานํ.

๓. ตินฺตูลกณาทนียตฺเถราปทานํ

[๗๙] ชาติชฺรณฺจ มรณํ ปจฺจเวกฺขี อหํ ตทา
เอกโก อภินิภฺขมฺม ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ.

[๘๐] จรมาโน อนุปฺพพฺเพน คงฺคาตีรํ อุปาคมิ
ตตฺถทฺทสาสี ปจฺวี คงฺคาตีเร สปุณฺณกํ.^๑

[๘๑] อสฺสมํ ตตฺถ มาเปตฺวา วสามิ มม อสฺสเม^๒
สุกฺกโต จงฺกโม มยฺหํ นานาทิชคณายฺโต.

[๘๒] มมํ อุเปนฺติ จ สตฺตา^๓ กุชฺชนฺติ จ มโนหฺรํ
รมฺมมาโน สห เตหิ วสามิ อสฺสเม อหํ.

[๘๓] มม อสฺสมสามนฺตา มิคฺราชา จตฺทุกโม
อาสยา อภินิภฺขมฺม คชฺชิ โส อสนี^๔ วีย.

[๘๔] นทิเต มิคฺราเช จ หาโส เม อุปฺปชฺชถ^๕
มิคฺราชํ คเวสนฺโต อทฺทสํ โลกนายกํ.

^๑ จ.เท. ๐๖/๑๐๖ สมนฺตํ อ. สปุณฺณกํ

^๓ จ.เท., อ. มมุเปนฺติ จ วิสฺตฺตา

^๕ จ.เท. อุปฺปชฺชถ

^๒ จ.เท., อ. วสามิ อสฺสเม อหํ

^๔ อ. เมทนี

- [๙๕] ปเทสธชช วิปลั คณนาโต อสงขย
ตสส^๑ กम्मสส นิสสนโท ปุปผานั ปุชนาย โส.^๒
- [๙๖] สายั^๓ ปาโต จ ยั โปโส ปุเปเห^๔ มั อฉาทยิ
ปญญกมเมเน สยุตโต^๕ ปุโรโต ปาตุภาวิสสติ.
- [๙๗] ยั ยั อิจจติ กาเมหิ ตั ตั ปาตุภาวิสสติ
สงกปเป ปรีปุเรตวา นิพพายิสสตินาสโว.

อฏฐารสโม ภาณวโร.

- [๙๘] กิเลเส ฌาปปิตวาน สมปชาโน ปฏิสสโต
เอกาสเน นิสีทิตวา อรหตตัม อปาปณิ.^๖
- [๙๙] จงกมนุโต นิปชชนุโต นิสินโน อถวา^๗ จิโต
พุทฺธเสฏฺฐัง สริตวาน วิหรามิ อหิ ตทา.
- [๑๐๐] จีวเร ปิณฑปาเต จ ปจฺจเย สยนาสเน
ตตฺถ เม อุณฺดา นตฺถิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลั.
- [๑๐๑] โส ทานิ ปตฺโต อมตัม สมนุตฺตรัม
สพฺพาสเว ปรีณฺถาย สนฺตัม ปทมฺนุตฺตรัม
วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๐๒] เทวนวุเต อิตโต กปเป
ทุกฺคตึ นากิชานามิ ยั พุทฺธมภิปุชยิ^๘
ทุกฺคตึ นากิชานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลั.
- [๑๐๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนั เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.

^๑ ฉ., เท. ตสส กम्मนิสสนเทน

^๒ ฉ., เท. อ. สีส นหาโต จ ยั โปโส

^๓ ฉ., เท. สยุตติ

^๔ ฉ., เท. อ. ท วา

^๕ ฉ., เท. จ

^๖ ฉ., เท. ปุเปผากงฺขเต ยทิ อ. ปุเปเห จย

^๗ ฉ., เท. อ. อปาปณิ

^๘ ฉ., เท. ปุเปผภิปุชยิ

- [๑๐๔] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ดิสฺโส วิชฺชา อนฺุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๑๐๕] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺภิเม
 จพฺภิกฺขณา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

อิตุํ สํ อายสฺมา ตินฺนสฺสูกฉาทนฺิโย เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตถาติ.

ตติยํ ตินฺนสฺสูกฉาทนฺิยตฺเถราปทานํ.

๔. มธฺมสทหายกตฺเถราปทานํ

- [๑๐๖] นคเร พนฺธุมตฺติยา สุกริโก อโหสํ
 อุกฺโกฏฺกํ รนฺธยิตฺวา^๑ มธฺมสมฺหิ^๒ โอกิริ.
 [๑๐๗] สนฺนิปาตํ อหํ คนฺตุวา เอกปตฺตํ อหํ^๓ คหิ
 ปุรยิตฺวาน ตํ ปตฺตํ ภิกฺขุสงฺฆสฺสทาสหํ.
 [๑๐๘] โย^๔ วุฑฺฒเถรตโร ภิกฺขุ นิยฺยาเทมิ อหํ ตทา^๕
 อิมินา ปตฺตปุเรน ลภิสฺส^๕ วิปฺลํ สุขํ.
 [๑๐๙] ทเว สมฺปตฺติโย ภูตฺวา สุกฺกมฺULEน โจทิตฺโต
 ปจฺฉิมเ วตฺตมานมฺหิ กิเลเส ฌาปยิสฺสติ.
 [๑๑๐] ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตาวตีสํ อคณฺฉิหํ^๖
 ตตฺถ ภูตฺวา ปิวิตฺวา จ ลภามิ วิปฺลํ สุขํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. อุกฺโกฏฺ รนฺธยิตฺวาน

^๒ อ. มธฺมสมฺหิ อากิริ

^๓ ฉ., เท., อ. คหสํ

^๔ ฉ., เท., อ. โยตฺถ เถรตโร ภิกฺขุ นิยฺยาเทสิ มม ตทา

^๕ ฉ., เท., อ. ลภสฺส

^๖ ฉ., เท. ตาวตีสมคจฺฉิ

- [๑๑๑] มณฑปเป รุกขมุเล วา ปุพฺพกมฺมํ อนฺุสฺสรี
อนนฺปานาภิวสฺโส เม อติวสฺสติ ตาวเท.
- [๑๑๒] อิทํ ปจฺฉิมกํ มยฺหํ จริโม วตฺตเต ภโว
อิธปิ อนนฺปานํ เม วสฺสเต สพฺพกาลิกํ.
- [๑๑๓] เตเนว มธฺทาเนน^๑ สนฺหาวิตฺวา ภเว อหํ
สพฺพาสเว ปริณฺณาย วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๑๑๔] เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทฺที ตทา
ทฺฤคฺคํ นากิขานามิ มธฺทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๑๕] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๑๑๖] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๑๗] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
จพฺพิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา มธฺมํสทายโก เทโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

จตุตฺถํ มธฺมํสทายกตฺเถราปทานํ.

๕. นาคปลฺลวกตฺเถราปทานํ

- [๑๑๘] นคเร พนฺธมฺติยา ราชฺยุยานเ วสามหํ
มม อสฺสมสามนฺตา นิสฺสิทึ โลกนายโก.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อี. มสฺทาเนน

- [๑๑๙] นาคปลุลวมาทาย พุทฺธสฺส อภิโรปยิ
ปสฺนฺนจิตฺโต สุมโน สุกตํ อภิวาทยิ.
- [๑๒๐] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป
ทุคฺคตี นามิขานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๑๒๑] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๒๒] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อหฺมปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๒๓] ปฏิสมฺภิตา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา นาคปลุลวโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตถาติ.

ปญฺจมนํ นาคปลุลวกตฺเถราปทานํ.

๖. เอกที่ปิยตฺเถราปทานํ

- [๑๒๔] ปรีนิพฺพุตมฺหิ สุกเต สิทฺธตฺเถ โลกนายเก
สเทวมานุสา สพฺเพ ปุเชนฺติ ทิปฺพุตฺตมํ.
- [๑๒๕] อาโรปิเต จ จิตฺเก สิทฺธตฺเถ โลกนายเก
ยถาสเกน ธาเมน จิตํ ปุเชนฺติ สตฺถโน.
- [๑๒๖] อวิทฺฐเร จิตกสฺส ทิปฺ อชฺชาลยิ อหํ
ยาว อุตฺเทติ สุริโย ทิปฺ เม ตาว ปชฺชลิ.^๑

หมดอายุ 12/06/2566

- [๑๒๗] เตน กมฺเมน สุกฺเตน เจตนาปณิธี^๑ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวดีสํ อคณฺจหิ.
- [๑๒๘] ตตฺถ เม สุกตํ พุยมหิ^๒ เอกทีปนฺติ^๓ ฌายติ
ทีปสทสฺสสุสานิ พุยมเห ปชฺชเร มม.
- [๑๒๙] อุทฺยนฺโตว สุริโย เทโห เม ชลเต^๔ สทา
สปฺปภาหิ สรรีรสฺส อาโลโก โหติ เม สทา.
- [๑๓๐] ติโรกฺขุหํ ติโรเสลํ สมตฺติคฺคยฺห ปพฺพตํ
สมนฺตา โยชนสํ ปสฺสามิ จกฺขุนา อหิ.
- [๑๓๑] สตฺตสฺตฺตติกฺขตฺตํ จ เทวโลเก รมี อหิ
เอกตีสติกฺขตฺตํ จ เทวราชํ อการี.
- [๑๓๒] อฏฺฐวีสติกฺขตฺตํ จ จกฺกวตฺติ อโหสํ
ปเทสราชํ วิปลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ.
- [๑๓๓] เทวโลกา จวิตฺวาน นิพฺพตฺติ มาตูกฺขจฺฉิยํ
มาตูกฺขจฺฉิคตฺสสาปิ อกฺขิ เม น วินฺสฺสตี.^๕
- [๑๓๔] ชาติยา จตฺวสฺโสหิ^๖ ปพฺพชฺชึ อนคาริยํ
อทุมฺมาเส อสมฺปตฺเต อรหตฺตํ อปาปฺณิ.
- [๑๓๕] ทิพฺพจกฺขุํ วิโสเธสี^๗ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
สพฺเพ กิเลสา สยฺฉินฺนา เอกทีปสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๓๖] ติโรกฺขุหํ ติโรเสลํ ปพฺพตฺตยาปิ เกวลํ
สมตฺติกฺกมฺม ปสฺสามิ เอกทีปสฺสิทํ ผลํ.

^๑ ฉ., เท. เอกทีปิติ^๒ ฉ., เท. โชตเต อี. ราชเต^๓ ฉ., เท., อี. นิมิตฺติ

- ฉลุจัน อึกทปยตุเถราปทานัน.

[๑๔๒]	นคเร พนุฐุมติยา อุจฺจนฺคํ ปุริยิตฺวาน	อโหสี มาลีโก ตทา อคมํ อนฺตฺราปณฺ.
[๑๔๓]	ภควา ตมฺหิ สมเย มหตา อานฺณาเวน	ภิกฺขุสงฺฆมฺปรกฺขโต นียฺยาติ โลกนายโก.
[๑๔๔]	ภิสฺวาน โลกปชฺโชตํ ปุปฺผํ ปคฺคยฺห อุจฺจนฺคา	วิปสฺสี โลกตารณํ พฺพุทฺธเสฏฺฐจํ อปฺปชฺयी.

- [๑๔๕] เอกนวุเต อิตโต กปฺเป พุทฺธเสฏฺฐจํ^๑ อปฺปชยิ
 ทุคฺคตํ นามิขานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๑๔๖] กิเลสสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสว.
- [๑๔๗] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๔๘] ปฏิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺขมา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อุจฺจนฺคปฺปผิโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

สตฺตมํ อุจฺจนฺคปฺปผิยฺยตฺถเธาปทานํ.

๘. ยาคูทายกตฺถเธาปทานํ

- [๑๔๙] อติถิ เม คเหตุวาน อาคณฺฐิ คามกํ ตทา
 สมฺปญฺณณนทิกํ ทิสฺวา สงฺฆารามํ อุปาคมิ.
- [๑๕๐] อารณฺณกา ฐตฺถรา^๒ ฌายิโน ลฺลวจิรรา
 วิเวกาภิตา ธีรา สงฺฆารามे วสนฺติ เต.
- [๑๕๑] คติ เตสํ อุปฺปจฺฉินฺนา สุวิมุตฺตาน ตาทินํ
 ปิณฺฑทาย เต น คจฺฉนฺติ โอรุทฺชนทิกายตี.^๓
- [๑๕๒] ปสนฺนจิตฺโต สุมโน เวทชาโต กตณฺขลํ
 ตณฺฑลํ ปคฺคเหตุวาน^๔ ยาคูทานํ อทาสหํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อ. ยํ ปุพฺผมภิปุชยิ

^๒ อ. ฐตฺถาหา

^๓ ฉ.,เท. โอรุทฺชนทิกาย หิ อ. โอรุทฺชนทิกาย ยทิ

^๔ ฉ.,เท.,อ. เม คเหตุวาน

- [๑๕๓] ปจัน^๑ ยาคุ ทตฺวาน
สกกมฺมาภิริทุโชหิ
ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ
ดาวตีสํ อคณฺณหิ.
- [๑๕๔] มณฺนิมยญจ เม พุยมุหิ
นาริคณฺเหหิ สหิโต^๒
นิพฺพุตตํ^๓ ติทฺเทส คณฺเ
โมทามิ พุยมุหฺมุตฺตเม.
- [๑๕๕] เตตฺตีสกฺขตฺตํ เทวินฺโท
ตีสกฺขตฺตํ จกฺกวตฺติ
เทวราชฺชมการยิ
มหาราชฺชมการยิ.
- [๑๕๖] ปเทสราชฺช วิปลํ
เทวโลเก มนุสฺเส วา
คณฺนาโต อสงฺขยํ
อนฺุโกตฺวา ยสํ^๔ อหิ.
- [๑๕๗] ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต
สห โอโรปิเต เกเส
ปพฺพชฺชि อนคาริยํ
สพฺพสมฺปตฺติวิชฺชหิ.
- [๑๕๘] ขยโต วยโต จาปิ
ปุเร สิกฺขาปทาเนน^๕
สมฺมสนฺโต กเลวํ
อรหตฺตํ อปาปฺณิ.
- [๑๕๙] สุทินฺนํ เม ทานวํ
เตเนว ยาคุธาเนน
ปาณิชนํ^๖ สุปฺปโยชิตํ
ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปทํ.
- [๑๖๐] โสกํ ปรีทฺทวํ พุยาธิ
นาภิชานามิ อุปปนฺนํ
ทณฺถํ จิตฺตตาปนํ
ยาคุธานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๖๑] ยาคุ สงฺฆสฺส ทตฺวาน
ปญฺจานิสฺเส อนฺุโกมิ
ปฺญญกฺเขตฺเต อนฺุตฺตเร
อโห ยาคุสฺสยิฏฺฐตา.
- [๑๖๒] อพฺยาริตา รูปวตา
ลาภิตา อนฺนปानสฺส
ขิปปํ ฌมมํ^๗ นิพฺพุตฺติตา
อายุ ปญฺจมกํ มม.

^๑ จ.ท.อ.อ. 2/0 ปญจนน^๒ จ.ท.อ.อ. สหิโต^๕ จ.ท.อ. สิกฺขาปทาทานา อ. สิกฺขาปทาทาน^๗ จ.ท.อ.อ. ฌมมนิสฺสตีตา^๒ จ.ท.อ. นิพฺพุตฺติ^๔ จ.ท.อ. สย^๖ จ.ท.อ.อ. วาณิชนํ สมฺปโยชิตํ

- [๑๖๓] โย โกจิ เวทํ ชนยํ สงฺฆเม ยาคุํ ทเทยฺย โส
อิมานิ ปญฺจ จานานิ ปฏิคฺคณฺเหยฺย ปณฺทิตฺโต.
- [๑๖๔] กรณียํ กตํ สพฺพํ ภวา อุกฺขมาภิตา มยา
สพฺพาสวา ปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺพภาโว.
- [๑๖๕] โส อหํ วิจริสฺสามิ คามา คามํ ปุรา ปุริ
นมนฺสฺสมาโน สมฺพุทฺธํ ฆมฺมสฺส จ สฺสฆมฺมตํ.
- [๑๖๖] ตีสฺสกปฺปสฺสสฺสมฺหิ ยํ ทานมทธี ตทา
ทฺถคฺคตี นากิชานามิ ยาคฺคฺทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๖๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สฺมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๑๖๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๖๙] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺุจฺจิเม
จพฺพิณฺญา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺตฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ยาคฺคฺทายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

อภฺุจฺจิมํ ยาคฺคฺทายกตฺเถราปทานํ.

๕. ปตฺโตททนทายกตฺเถราปทานํ

- [๑๗๐] วนจาริ ปุเร อาสิ สตตํ วนกมฺมิโก
ปตฺโตททนํ คเหตุวาน กมฺมนฺตํ อคฺมาสหํ.

- [๑๗๑] ตตฺถทททสาสิ สมฺพุทฺธํ สยมมฺภุ อปฺราชิตํ
 วนา ปิณฺฑาทาย นิโกขณฺตํ ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาทยิ.
- [๑๗๒] ปฺรกมฺมายเน ยุตฺโต ปุณฺณณฺจ เม น วิชฺชติ
 อยํ ปตฺถิโกทโน อตฺถิ โภชยิสฺสามิมิ มฺหิ.^๑
- [๑๗๓] ปตฺถิโกทนํ คเหตฺวาน สยมมฺภุสฺส อทาสหิ
 มม นิชฺฌายมานสฺส ปรีกฺขยฺชิ มหามฺหิ.^๒
- [๑๗๔] เตเน กมฺเมเน สุกเตเน เจตนาปณฺธิฮี จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ ตาวตีสํ อคณฺณหิ.
- [๑๗๕] ทฺวตฺตีสกฺขตฺตํ^๓ เทวินฺโท เทวตฺตีสกฺขตฺตํ ราชา จ
 เทวตฺตีสกฺขตฺตํ อโหสฺหิ.^๔
- [๑๗๖] ปเทสฺรชฺช วิปุลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
 สุขีโต ยสฺวา โหมิ ปตฺถิโกทนสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๗๗] ภวามเว สํสรณฺโต ลภามิ อมิตํ ธนํ
 โภเค เม อุณฺตา นตฺถิ ปตฺถิโกทนสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๗๘] นทีโสตปฏฺิภาคา โภคา นิพฺพตฺตเร มม
 ปรีเมตฺตุ น สกฺโกมิ ปตฺถิโกทนสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๗๙] อิมํ ขาท อิมํ ภุญฺช อิมมฺหิ สยเน สย
 เตนาหิ สุขีโต โหมิ ปตฺถิโกทนสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๘๐] เอกนฺวเต^๕ อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมททิตฺตา
 ทฺวคฺคตฺติ นาภิขานามิ ปตฺถิโกทนสฺสิทํ ผลํ.

^๑ จ.,เท. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖ โภชยิสฺสามิมิ มฺหิ

^๓ จ.,เท.,อี. จตฺตีสกฺขตฺตํ

^๕ จ.,เท.,อี. จตฺตีสกฺขตฺตํ กปฺเป

^๒ จ.,เท. คทา มฺหิ

^๔ สย. ภวิสฺสติ

- [๑๘๑] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพุเพ สมุหตา
 นาโคว พนุณิ เจตวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๘๒] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๘๓] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺขมา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

อิตุถิ สุกฺมา อายสฺมา ปตฺโตทนทายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

นวมํ ปตฺโตทนทายกตฺเถราปทานํ.

๑๐. มลฺลจทายกตฺเถราปทานํ

- [๑๘๔] ปรีนิพฺพุเต การุณิกะ สิทฺธตฺเถ โลกนายเก
 วิตุถาริกะ ปาวจเน เทวมนุสฺสสกุเท.
- [๑๘๕] จณฺหาโล อาสํหิ ตตฺถ อาสนฺทิจิการโก
 เตเน กมฺเมน ชีวามิ เตเน ไปเสมิ ทารเก.
- [๑๘๖] อาสนฺทิจิ สุกตํ กตฺวา ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ
 สยเมว อุปนฺนตฺวา ภิกฺขุสงฺฆสฺสทาสํ.
- [๑๘๗] เตเน กมฺเมน สุกเตเน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ ตาวตีสํ อคณฺจหิ.
- [๑๘๘] เทวโลกํ คโต สนฺโต โมทามิ ติทฺเท คณเ
 สยนาณิ มหคฺขมานิ นิพฺพตฺตนฺติ ยถิจฺจกํ.^๑

- [๑๘๙] ปณณาสกขตตุํ เทวินุโท เทวราชชมการยิ
อสีตีกขตตุํ ราชชา จ จกุกวตติ อโหสหิ.
- [๑๙๐] ปเทสราชช วิปลํ คณนาโต อสงขยํ
สุขิโต ยสวา โหมิ มนุจทานสสิทํ ผลํ.
- [๑๙๑] เทวโลกา จวิตวาน เอมิ เจ มานุสํ ภวํ
มหาราชา สุตยนา สยเมว ภวนติ เม.
- [๑๙๒] อยํ ปจจิมโก มยหิ จริโม วตตเต ภโว
อชฺชาปิ สยนกালে^๑ สยเน อุตฺติฏฺจติ.^๒
- [๑๙๓] จตฺตุนวเต อิตโต กปฺเป ยํ ทานํ อททํ ตทา
ทุกฺคตํ นาภิชานามิ มนุจทานสสิทํ ผลํ.
- [๑๙๔] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสโว.
- [๑๙๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสเน.
- [๑๙๖] ปฏิสมฺภิตา จตฺตโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิกฺขนา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตถํ สุทํ อายสฺมา มนุจทายโก เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตถาติ.

ทสมํ มนุจทายกตเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. สยเน กาลे

^๒ ฉ., เท. อุตฺติฏฺจติ

ตสุตฺตทานํ

ภาททาลี เอกจตุโต จ	ติณฺณสุโล จ มํสโท
นาคปลลวโก ทิป	อุจฺจนฺติ ยาคุทายโก.
ปตฺโตทนิ มณฺจทโท	คาถาโย คณิตา วิสา ^๑
เทว สตานิ จ คาทานํ	คาถา เจกา ตทฺตฺตริ.

ทฺวาจตฺตาฬีสโม ภาททาลิวคฺโค.

๔๓. สกีสम्मชชกวกุโค

๑. สกีสम्मชชกตุเถราปทาน

- [๑] วิปสฺสโน ภาควโต ปาณฺณลี โภชิมุตฺตมํ
ทิสฺวา ว ตํ ปาทปคฺคํ ตตฺถ จิตฺตํ ปสาทยิ.
- [๒] สम्मชฺชนี คเหตุวาน โพธิ สम्मชฺชิ ตาวเท
สम्मชฺชิตฺวาน ตํ โพธิ อวหนฺที ปาณฺณลี อหํ.
- [๓] ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา สีเร กตฺวาน อญฺชลี
นมนฺสสมาโน ตํ โพธิ คณฺณี ปฏิกุณฺณี อหํ.
- [๔] จาริมคฺเคน^๑ คจฺฉามิ สรณฺโต โภชิมุตฺตมํ
อชฺคโร มํ ปีเพติ^๒ โฆรรูปะ มหพฺพโล.
- [๕] อาสนฺเน เม กตํ กมฺมํ ผเลนฺโตสยิ มมํ
กเลวริ เม คิลติ เทวโลเก รามามหํ.
- [๖] อนาวิลํ มม จิตฺตํ วิสุทฺธํ ปณฺฑริ สทา
โสภณํ น ชานามิ จิตฺตสนฺตาปนํ มม.
- [๗] กุณฺโณ คณฺโฑ กิลาสเ จ อปมาโร วิตจฺฉิกา
ททฺทุ กณฺฑุ จ เม นตฺถิ ผลํ สम्मชฺชนายิทํ.
- [๘] โสโก จ ปริพาโห^๓ จ หทฺเย เม น วิชฺชติ
อภนฺตํ^๔ อชฺฐกํ จิตฺตํ ผลํ สम्मชฺชนายิทํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. ตาทิมคฺเคน อี. จาริมคฺเคน

^๓ ฉ.,เท. ปริเทโว

^๒ ฉ.,เท. ปีเพสิ

^๔ อี. อสฺสจฺจํ

- [๙] สมาริ^๑ ปุณ ปชชามิ วิสุท^๒ โหติ มานสิ
 ยัม ยัม สมาริ อิจฉามิ โส โส สมปชชเต มม.
- [๑๐] รชนิเย น รชชามิ อโถ โทสนิเยสุ^๓ จ
 โมหนิเย น มุยหามิ ผลัม สัมมชชนายิทัม.
- [๑๑] เอกนวุเต อิตโต กปเป
 ทุกคตตี นากิชานามิ ยัม กम्मมกริ ตทา
 ผลัม สัมมชชนายิทัม.
- [๑๒] กิเลสา ฌาปิตา มยหัม
 นาโคเว พนุณัน เจตวา ภวา สพเพ สมุหตา
 วิหารามิ อนาสโว.
- [๑๓] สุวาคตัม วต เม อาสิ มม พุทฺธสุส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทฺธสุส สาสนัน.
- [๑๔] ปฏิสัมภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพภิกฺขุณา สจฺจิกิตา กตัม พุทฺธสุส สาสนนฺติ.

อิตถัม สุทํ อายสฺมา สกีสम्मชชโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

ปจฺมํ สกีสम्मชชกตฺเถราปทานํ.

๒. เอกทฺสุสทายกตฺเถราปทานํ

- [๑๕] นคเร หังสวติยา อโหสิ ตินหารโก
 ตินหาเรน ชีวามิ เตน โปเสมิ ทารเก.
- [๑๖] ปทุมุตฺตโร นาม ชินो สพฺพธมฺมาน ปารคฺค
 ตมนุทการิ นาเสตฺวา อุปฺปชฺชิ โลกนายโก.

- [๑๗] สเก ฌเร นิสีทิตฺวา เอวํ จินฺเตสฺสิ ตาวเท
 พุทฺโธ โลเก สมุปฺปนฺโน เทยฺยธมฺโม น วิชฺชติ.
 [๑๘] อิทํ เม สาธุกํ เอกํ นตฺถิ เม โกจิ ทายโก
 ทุกฺโข นิริยสมฺผลโส โรปยิสฺสามิ ทกฺขิณํ.
 [๑๙] เอวํหิ จินฺตยิตฺวาน สกํ จิตฺตํ ปสาทยิ
 เอกํ ทุสฺสํ คเหตฺวาน พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺสทาสหิ.
 [๒๐] เอกํ ทุสฺสํ ททิตฺวาน อุกฺกุฏฺฐิ สมฺปวตฺตยิ
 ยถิ พุทฺโธ ตูวํ วีร ตาเรหิ มํ มหามฺหฺนิ.
 [๒๑] ปทุมุตฺตโร โลกวินฺธุ อาหุติณํ ปฏฺิคฺคโ
 มมํ ทานํ ปกิตฺเตนฺโต อกา เม อนฺนโมทนํ.
 [๒๒] อิมินา เอกทุสฺสเสน เจตนาปณฺธิรึหิ จ
 กปฺปสฺตสฺสทสฺसानิ วินิปาตํ น คจฺจติ.^๑
 [๒๓] จตฺตีสกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวธฺชํ กริสฺสติ^๒
 เตตฺตีสกฺขตฺตํ ราชา จ จกฺกวตฺติ ภาวิสฺสติ.^๓
 [๒๔] ปเทสธฺชํ วิปุลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ
 เทวโลเก มนุสฺสเส วา สัสนฺโต ตูวํ ภาเว.
 [๒๕] รูปวา คุณสมฺปนฺโน อนฺวตฺตนฺตเทหวา^๔
 อกฺโขภํ อมิตํ ทุสฺสํ ลภิสฺสติ ยถิจฺฉกํ.
 [๒๖] อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ ชลชฺชุดฺตมนามโก^๕
 นภํ อพฺภุคฺคมี ธีโร^๖ หัสนฺราชาว อมฺพเร.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. คจฺจติ

^๓ ฉ.,เท. ภาวิสฺสติ

^๕ อ. ชลชฺชุดฺตมนามโก

^๒ ฉ.,เท. กริสฺสติ

^๔ ฉ.,เท. อนฺวกฺกนฺตเทหวา

^๖ ฉ.,เท. วีโร, เอวมฺปรีปิ.

- [๒๗] ยํ ยํ โยนุปปชชามิ เทวตํ อถ มานุสํ
โกเค เม อุณตา นตฺถิ เอกทุสฺสสฺสํ ผลิตฺ.
- [๒๘] ปทฺทฐาเร ปทฺทฐาเร ทุสฺสํ นิพฺพตฺตเต มม
เหฏฺฐา ทุสฺสมฺหิ ติฏฺฐาหิ อุปริจฺจนํ มม.
- [๒๙] จกฺกวาฬํ อุปาทาย สกานนํ สปปพฺพตํ
อิจฺจนมาโน อหิ^๑ อชฺช ทุสฺสเสนจฺฉาทเยยฺย^๒ ตํ.
- [๓๐] เตเนว เอกทุสฺสเสน สัสนนุโต ภวากเว
สุวณฺณวณฺโณ หุตฺวาน สัสรามิ ภวากเว.
- [๓๑] วิปากํ เอกทุสฺสสฺส อชฺฉคํ^๓ ตตฺถ ภิกฺขุตํ
อัยปิ ปจฺจิมมา ชาตี^๔ วิปจฺจติ อิธปิ เม.
- [๓๒] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ทุคฺคตี นามิขานามิ
ยํ ทุสฺสมทฺที ตทา เอกทุสฺสสฺสํ ผลิตฺ.
- [๓๓] กิเลสา ฉาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามี อนาสโว.
- [๓๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๕] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิณฺณา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา เอกทุสฺสทายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทุตฺติยํ เอกทุสฺสทายกตฺเถราปทานํ.

^๑ ฉ.,เท. จหิ

^๓ ฉ.,เท.,อ. นาชฺฉคํ กตฺถจิกฺขยํ

^๒ ฉ.,เท. ทุสฺสเสนจฺฉาทเยยฺย

^๔ ฉ.,เท. อัย เม อนฺติมา ชาตี

- [๔๕] วิสสญฺโจ โหหิ มา ภายิ ลหุโร ไชติรโส ตยา
 ยํ ตฺยหํ ปตฺถิตํ สพฺพํ ปริปุเรสฺสตาสนํ.^๑
- [๔๖] น โธกํ สุกตํ ปุณฺณํ^๒ ปุณฺณกฺเขตฺเต อนุตฺตเร
 สกฺกา อุตฺตริตํ อตฺตา ยสฺส จิตฺตํ สฺนึหิตํ.^๓
- [๔๗] อิมินา อาสนทาเนน เจตนาปณฺธิหิ จ
 กปฺปสฺตสหฺสฺसानิ วินิปาตํ น กจฺจสิ.^๔
- [๔๘] ปณฺณาสกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวราชํ กริสฺสสิ^๕
 อสฺสติกฺขตฺตํ ราชา จ จกฺกาวตฺตี ภวิสฺสสิ.^๖
- [๔๙] ปเทสฺรชฺชํ วิปฺลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ
 สพฺพตฺถ สฺขิตโต หุตฺวา สํสาเร สํสริสฺสสิ.^๗
- [๕๐] อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ ชลชุตฺตมนามโก
 นภํ อพฺภุคฺคมิ ธีโร หังสราชาว อมฺพเร.
- [๕๑] หตฺถิยานํ อสฺสยานํ สรณํ สนฺทฺมานิกํ
 ลภามิ สพฺพเมเวตํ เอกาสนสฺสิทํ ผลํ.
- [๕๒] กานนํ ปวิสิตฺวาน^๘ ยทา อิจฺฉามิ อาสนํ
 มม สงฺกปฺปมณฺเฑยาย ปลฺลงฺโก อุปติฏฺฐติ.
- [๕๓] วาริมชฺฌคโต สนฺโต ยทา อิจฺฉามิ อาสนํ
 มม สงฺกปฺปมณฺเฑยาย ปลฺลงฺโก อุปติฏฺฐติ.
- [๕๔] ยํ ยํ โยนฺุปฺปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
 ปลฺลงฺกสฺตสหฺสฺसानิ ปรีวาเรนฺติ มํ สทา.

^๑ ฉ., เท., อ. ปริปริสฺสตีนาคเต^๒ ฉ., เท., อ. ปณฺณิตํ^๓ สฺยา. กริสฺสติ^๔ สฺยา. สํสริสฺสติ^๕ ฉ., เท. น โมฆํ ตํ กตํ ตฺยหํ อ. น โธกํ ตํ กตํ ตฺยหํ^๖ สฺยา. กจฺจติ^๗ สฺยา. ภวิสฺสติ^๘ ฉ., เท. ปวิสิตฺวาปิ

- ៥ ច., តេ. កុកកុក្ខ

- [๖๒] กทมพํ ปุปฺผิตํ^๑ ทิสฺวาน ปคฺคเหตุวาน อญฺชลี
 สตุต มालานิ คเหตุวา ปุณฺณจิตฺเตน^๒ โอกิริ.
- [๖๓] เตน กมฺเมน สุกฺเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคฺคญฺหํ.
- [๖๔] จตุทฺถเต อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกฺกํ ตทา
 ทุคฺคตี นามิชานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๖๕] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๖๖] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๖๗] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณวา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สตุตกทมพปฺปผิโย เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

จตุตฺถํ สตุตกทมพปฺปผิยตุเถราปทานํ.

๕. โกรณฺทปฺปผิยตุเถราปทานํ

- [๖๘] วณกมฺมิโก ปุเร อาสิ ปิตุเปตามเหณฺหิ^๓
 ปสฺมาเรน^๔ ชีวามิ กุสลํ เม น วิชฺชติ.
- [๖๙] มม อาสยสามนฺตา ติสฺโส โลกคฺคณายโก
 ปทานิ ตีณิ ทสฺเสสิ อนุกมฺปาย จกฺขุมา.

^๑ สฺยา. กทมพปฺปผิ

^๓ ฉ., เท. ปิตุมาตุมเตนหิ

^๒ สฺยา. ปุณฺณจิตฺเตน

^๔ อ. ปรุทธิเรน

- [๗๐] อกฺกนฺเต จ ปเท ทิสฺวา ติสฺสนามสฺส สตฺถโน
 หฏฺฐเ จ หฏฺฐเ จ จิตฺเตน ปเท จิตฺตํ ปสาทยี.
- [๗๑] โกรณทํ ปุปฺผิตํ ทิสฺวา ปาทปํ ฌรณีรํ
 สโกฏฺฐิกํ^๑ คเหตฺวาน ปทเสฏฺฐจํ อปฺปชยี.
- [๗๒] เตน กมฺเมเน สุกฺเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ ตาวตีสํ อคณฺจหิ.
- [๗๓] ยํ ยํ โยนุปปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสฺสํ
 โกรณทวณฺณโกเยว สปปภาโส^๒ ภวามหิ.
- [๗๔] เทวณฺฺเต อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกริ ตทา
 ทุคฺคตํ นามิชา นามิ ปทปฺปชฺชายิทํ ผลํ.
- [๗๕] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๗๖] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๗๗] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณวา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา โกรณทปฺปผิโย เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ปณฺจมํ โกรณทปฺปผิยตุเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. สโกสํ อี. สโกฏฺฐิก

^๒ ฉ., เท. สปปภาโส

๖. ฃมฺมณฺฑททายกตฺเถราปทานํ

- [๗๘] สุจินฺติตํ ภาควนฺตํ โลกเชฏฺฐํ นราสภํ
อูปวิฏฺฐํ มหารณญํ วาตาพาเชน ปิพิตํ.
- [๗๙] ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาเทตฺวาน ฃมฺมณฺฑํ อูปานยํ
กตตฺตา อปจิตตฺตา^๑ จ คงฺคา ภาคิรสี^๒ อยํ.
- [๘๐] มหาสมฺมุตฺตา จตฺตาโร ฃมฺมํ สมปฺชฺชเร มม
อยญฺจ ปจวี โฆรา อปฺปมาณา อสงฺขยา.
- [๘๑] มม สงฺกปฺปมณฺเฑาย ภาวเต มรฺตฺสกุขรา^๓
จตฺตฺทิสฺสา^๔ อิมเ รุกฺขา ปาทปา ธรณิรฺรฺหา.
- [๘๒] มม สงฺกปฺปมณฺเฑาย กปฺปรุกฺขา ภาวนฺติ เต
ปณฺเฑาสกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวเรชฺชมการยํ.
- [๘๓] เอกปณฺเฑาสกฺขตฺตญฺจ จกฺกวตฺตี อโหสํ
ปเทสเรชฺชํ วิปฺลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ.
- [๘๔] จตฺตฺนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมททํ ตทา
ทฺคฺคตํ นาภิชานามิ ฃมฺมณฺฑทฺสฺสิทํ ผลํ.
- [๘๕] กิเลสา ฃมาปิตา มยฺหํ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๘๖] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

^๑ ฉ.,เท.,อิ. อาจิตตฺตา

^๒ สฺยา. ภาคิรสี

^๓ ฉ.,เท. สกฺกรา

^๔ ฉ.,เท.,อิ. จาตฺตฺทิสฺสา

[๘๗] ปฏิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภินฺญา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํติ.

อิตฺถํ สุกฺกํ อายสฺมา ฃมฺมณฺฑททายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ฉฏฺฐํ ฃมฺมณฺฑททายกตฺเถราปทานํ.

๗. เอกธมฺมสวณียตฺเถราปทานํ

[๘๘] ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺโน สพฺพธมฺมาน ปารคฺค
จตฺตสจฺฉํ ปกาเสนฺโต สนฺตาระสิ พหุํ ชนํ.

[๘๙] อหิํ เตน สมเยน ชฺฌิลो อุกฺคตาปโน
ฐนฺนโต วากจีรานิ คจฺฉามิ อมฺพเร ตทา.

[๙๐] พุทฺธเสฏฺฐสฺส อุมฺปรี คนฺตุํ น วิสฺหามหิํ
ปกาขีว เสลมาสชฺช คมนํ น ลภามหิํ.

[๙๑] อุกฺกเก โธปยิตฺวาน^๑ เอวํ คจฺฉามิ อมฺพเร
น เม อิทํ ภูตปุพฺพํ อิริยาปถวิโกปนํ.

[๙๒] หนฺนท เม ตํ คเวสิสฺสํ อปฺเปวตฺถํ ลภายฺยหิํ
โอโรหนฺโต อนฺตลิกฺขา สทฺทมสฺสโสสิ สตฺถุโน.

[๙๓] สเรณ รชนีเยน สวณียเณ วคฺคฺนา^๒
อนิจฺจตํ กเถนฺตสฺส ตณฺเฑว อุกฺคหิํ ตทา
อนิจฺจสญฺญมฺภคฺคยฺห อคมาสี มมสฺสมํ.

[๙๔] ยาวตายุํ วสิตฺวาน ตตฺถ กาลํ กโต อหิํ
จิริเม วตฺตมานมฺหิ สทฺธมฺมสฺสวณิํ สรี.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ. เท. ไวกกมิตฺวาน อี. โวมิตฺวาน

^๒ สยา. วตฺตนา

- [๙๕] เตน กมฺเมน สุขเตน เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคฺคฺยจหํ.
- [๙๖] ตีสกปฺปสหฺสฺसानิ เทวโลเก รมี อหํ
เอกปณฺณาสกฺขตฺตญฺจ เทวราชชมการยิ.
- [๙๗] เอกตีสติกฺขตฺตญฺจ^๑ จกฺกวตฺตํ อโหสหํ
ปเทสฺราชฺช วิปุลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ.
- [๙๘] อนฺุโกมิ สกํ ปญฺญํ สุขิโตหํ ภวามเว
อนฺุสฺสรามิ ตํ สญฺญํ สัสนฺุโต ภวามเว
น เกณจิหํ วิชฺฌามิ^๒ นิพฺพานํ อจฺจุตํ ปทํ.
- [๙๙] ปิตุ เคเห นิสิตฺติวาท สมฺโน ภาวิตินฺทฺริโย
กถํ โส ปรีตีเปนฺโต อนิจฺจํ^๓ ตตฺถทาหริ.
- [๑๐๐] อนิจฺจา วต สงฺขารา อูปฺปาทวยธมฺมิโน
อูปฺปชฺชิตฺวา นโรชฺฌนฺติ เตสํ วุปฺสโม สุขโ.
- [๑๐๑] สห คาทํ สุณฺิตฺวาน สพฺพสญฺญํ^๔ อนฺุสฺสรี
เอกาสเน นิสิตฺติวาท อรหตฺตมปาปฺณิ.
- [๑๐๒] ชาตียา สตฺตวสฺสเสน อรหตฺตํ อปาปฺณิ
อูปสมฺปาทยิ พุทฺโธ ธรรมสฺสวณฺสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๐๓] สตฺสหฺสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ธรรมํ อสุณฺิ ตทา
ทฺถคฺคตฺติ นากิขานามิ ธรรมสฺสวณฺสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๐๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสโว.

^๑ ฉ.,เท.,อิ. เอกวิสตติกขตตฺตญจ

^๓ ฉ.,เท. อนิจฺจตมฺทาหริ อิ. อนิจฺจํ วตฺถทาหริ

^๒ ฉ.,เท.,อิ. น โกฏี ปฏฺวิวิชฺฌามิ

^๔ ฉ.,เท.,อิ. ปุพฺพสญฺญมฺนฺุสฺสรี

[๑๐๕] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๑๐๖] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิตฺตา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํ.

อิตุํ สุกฺกํ อายสฺมา เอกธมฺมสวณียํ เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

สตฺถมํ เอกธมฺมสวณียตฺถฤทธาปทาน.

๘. สัจจินติตตฤทธาปทาน

[๑๐๗] นคเร หํสวติยา อโหสิ กสโก ตทา
กสิกมฺเมน ชีวามิ เตเน ไปเสมิ ทารเก.

[๑๐๘] สฺสวปฺพนํ ตทา เขตฺตํ ฐณฺณํ เม ผลินํ^๑ อหุ
ปากกาเลว สมฺปตฺเต เอิวํ จินฺเตสฺสํ ตทา.

[๑๐๙] น^๒ เมจฺจนฺนํ น ปฏฺฐิรูป โยหํ สงฺฆเ อทตฺวาน
ชานนฺตสฺส คุณฺหาคุณฺโณ อคฺคํ ภูณฺเชยฺยมตฺตนา.^๓

[๑๑๐] สมฺพุทฺธโร^๔ อสโม โลเก ทวตฺตีสวรลกฺขโณ
ตโต จ ภาวิตฺโต สงฺฆเ ปุณฺณกฺเขตฺตํ^๕ อณฺตุตฺตรํ.

[๑๑๑] ตตฺถ ทสฺสามิหํ ทานํ นวสฺสํ ปุเร ปุเร
เอวาทํ จินฺตยิตฺวาน หฏฺฐโจ ปิตฺติมานโส.^๖

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ส.อ. ผลิตํ

^๓ ฉ., เท. ภูณฺเชยฺย เจ ตทา อ. ภูณฺเชยฺย มํ ตทา

^๕ ฉ., เท., อ. ปุณฺณกฺเขตฺโต อณฺตุตฺโร

^๒ ฉ., เท., อ. นจฺจนฺนํ

^๔ ฉ., เท. อัย พุทฺธโร อสมฺสโม

^๖ ฉ., เท., อ. ปิตฺติมานโส

- [๑๑๒] เขตตโต ฐณฺณมาหริตฺวา สมฺพุทฺธํ อุปสงฺกมํ
 อุปสงฺกมมฺ สมฺพุทฺธํ โลกเชฏฺฐํ นราสกํ
 วนฺทิตฺวา สตฺถุโน ปาเท อิทํ วจฺนมพฺรวิ.
- [๑๑๓] นวสฺสสญฺจ สมฺปนฺนํ อิทํ โหสิ จ ตฺวํ^๑ มุเน
 อนุกมเป อุปาทาย อธิวเสหิ จกฺขม.
- [๑๑๔] ปทฺมุตฺตโร โลกวิทู อาหุติํ ปฏฺิคฺคโ
 มม สงฺกปฺปมณฺเฑย อิทํ วจฺนมพฺรวิ.
- [๑๑๕] จตฺตารอ จ ปฏฺิปนฺนา จตฺตารอ จ ผลํ จิตฺตา
 เอส สงฺโฆ อชฺชุตฺโต ปณฺณาสีลสมฺมาหิโต
 ยชนฺตานํ มนุสฺसानํ ปุณฺณเปกฺขานํ ปาณินํ.
- [๑๑๖] กโรตํ อุปจิกํ^๒ ปุณฺณํ สงฺฆเ
 ตสฺมี สงฺฆเ^๓ จ ทาทพฺพํ ตว สสฺสํ ตเถตฺร.
- [๑๑๗] สงฺฆโต อุกฺกิสิตฺวาน วิกฺขุ เนตฺวา สกํ ชฺรํ
 ปฏฺิยตฺตํ ชฺเร สนฺตํ วิกฺขุสงฺฆสฺส เทหิ ตฺวํ.
- [๑๑๘] สงฺฆโต อุกฺกิสิตฺวาน วิกฺขุ เนตฺวานหํ ชฺรํ
 ยํ ชฺเร ปฏฺิยตฺตํ เม วิกฺขุสงฺฆสฺสทาสหํ.
- [๑๑๙] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิฮี จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๑๒๐] ตตฺถ เม สุกตํ พฺยเมหํ โสวณฺณํ สุปฺปาสฺสรํ^๔
 สญฺจิโยชนมฺพเพหํ ตีสโยชนวิทฺถตํ.

เอฏฺฐนวิสตีโม ภาณวโร.

^๑ น. เท. อายาโคสิ จ ตฺวํ มุเน อ. อายาโยปิ จ ตฺวํ มุเน

^๒ น. เท. กโรโตปธิกํ อ. กโรนฺตํ โอปธิกํ ^๓ น. เท. สงฺฆเว

^๔ น. เท. สุปฺปาสฺสรํ

- [๑๒๑] อากิณฺณํ ภวนํ มยฺหํ นาริคณสมากุลํ
ตตฺถ ภูตฺวา ปิวิตฺวา จ วสามิ ติทฺเท อหํ.
- [๑๒๒] สตานํ ตีสฺสขตฺตํ^๑ จ เทวราชฆมการียี
สตานํ ปญฺจขตฺตญฺจ เทวราชฆมการียี.
สตานํ ปญฺจขตฺตญฺจ จกฺกวตฺติ อโหสํ
ปเทสฺสชฺช วิปฺลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ.
- [๑๒๓] ภวามเว สัสนฺโต ลภามิ อมิตํ ฐนํ
โกเค เม อุณฺตา นตฺถิ นวสฺสสฺสสิทํ ผลํ.
- [๑๒๔] หตฺถิยานํ อสฺสยานํ สีวิกํ สนฺทมานิกํ
ลภามิ สพฺพমেเวตํ นวสฺสสฺสสิทํ ผลํ.
- [๑๒๕] นวตฺถิ นวผลํ นวคฺครสโกชนํ
ลภามิ สพฺพमेเวตํ นวสฺสสฺสสิทํ ผลํ.
- [๑๒๖] โกเสยฺยํ กมฺพลียานิ ไชยมกปฺปาสิกานิ จ
ลภามิ สพฺพमेเวตํ นวสฺสสฺสสิทํ ผลํ.
- [๑๒๗] ทาสีคณํ ทาสคณํ นาริโย สมลงฺกตา^๒
ลภามิ สพฺพमेเวตํ นวสฺสสฺสสิทํ ผลํ.
- [๑๒๘] น มํ สีตํ ว อุณฺหํ वा ปริพาโห น วิชฺชติ
อโธ เจตสิกํ ทุกฺขํ หทฺเย เม น วิชฺชติ.
- [๑๒๙] อิมํ ขาท อิมํ ภูฏช อิมมฺหิ สยเน สย
ลภามิ สพฺพमेเวตํ นวสฺสสฺสสิทํ ผลํ.

หมดอายุ 12/05/2565

^๑ ฉ.,เท.,อิ. ตีเนกขตฺตญฺจ

^๒ ฉ.,เท. นาริโย จ อลงฺกตา

- [๑๓๐] อยํ ปจฺฉิมโก ทานิ จริโม วตฺตเต ภโว
อชฺชาปี เทยฺยธมฺโม^๑ เม มมํ โตเสติ^๒ สพฺพทา.
- [๑๓๑] นวสฺสํ ททิตฺวาน สงฺฆे คณวฺรตฺตเม
อฏฺฐาณิสฺเส อนฺุโกมิ กมฺมานุจฺฉวิกะ มม.
- [๑๓๒] วณฺณวา ยสฺวา โหมิ มหาโกโค อนีติโก
มหาภกฺโข^๓ สทา โหมิ อภะชฺชปริโส สทา.
- [๑๓๓] สพฺเพ มํ อปจายนฺติ เย เกจิ ปจฺวิสฺสิตา
เทยฺยธมฺโม จ โย โกจิ^๔ ปุเร ปุเร ลภามิหิ.
- [๑๓๔] ภิกฺขุสงฺฆมฺมสุส วา มชฺเฆ พุทฺธเสฏฺฐมฺมสุส สมฺมุขา
สพฺเพปิ สมตฺติกมฺม เทนฺติ มเมว ทายกา.
- [๑๓๕] ปจฺมํ นวสฺสสญฺหิ ทตฺวา สงฺฆे คณวฺรตฺตเม
อิมานิสฺเส อนฺุโกมิ นวสฺสสฺสสิทํ ผลํ.
- [๑๓๖] สตสฺสสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมททิตฺตา
ทฺถคฺคิตฺติ นาภิชานามิ นวสฺสสฺสสิทํ ผลํ.
- [๑๓๗] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๓๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธมฺมสุส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธมฺมสุส สาสนํ.
- [๑๓๙] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปี จ อฏฺฐิเม
จพฺพิณฺณวา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธมฺมสุส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สุจฺฉินฺติโต เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

อฏฺฐมํ สุจฺฉินฺติตฺตฺเถราปทานํ.

^๑ อ. เทยฺยธมฺเม

^๒ ฉ., เท., อ. ผลํ โตเสติ

^๓ ฉ., เท., อ. มหาปฺกฺโข

^๔ ฉ., เท. เทยฺยธมฺมา จ เย เกจิ

๙. โสณณกีกณียตเถราปทาน^๑

- [๑๔๐] สทฺธาย อภินิกขมม ปพฺพชชี อนุคาริย
วากจิริธโร อาสี ตโปกมฺมมปสฺสีโต.
- [๑๔๑] อตฺถทสฺสี ตฺว ภาควา โลกเชฏฺโง นราสโก
อุปฺปชฺชิตํ ตมฺหิ สมเย ตารยนฺโต มหาชน.
- [๑๔๒] พลญฺจ วต เม ชีณํ พุยาธินา ปรเมนหิ^๒
พุทฺธเสฏฺฐํ สริตฺวาน ปุพฺปิเน ญฺมุตฺตม.
- [๑๔๓] กริตฺวา หญฺจจิตฺโตหํ สหเสน^๓ สโมกิริ
โสณณกีกณิปฺปณานิ อุตฺตคฺคมนโส อหํ.
- [๑๔๔] สมมุขา วีย สมพุทฺธ
เตน เจโตปสาเทน ญฺปิ ปริจรี อหํ
อตฺถทสฺสีสุส ตาทิโน.
- [๑๔๕] เทวโลกํ คโต สนฺโต
สุวณฺณวณฺโณ ตตฺถาสี^๔ ลภามิ วิปุลํ สุขํ
พุทฺธปฺปชายิตํ ผล.
- [๑๔๖] อสีติโกฏิโย มยฺหํ นาริโย สมลงฺกตา
สทา มยฺหํ อุปญฺจนฺติ พุทฺธปฺปชายิตํ ผล.
- [๑๔๗] สญฺจี ตูริยสหสฺसानิ เภริโย ปณฺวาปิ^๕
สงฺขา จ เทณฺฑีมา^๖ ตตฺถ วคฺคฺว วชฺชนฺติ^๗ ทฺนฺทฺภู.

^๑ ฉ. เท. อ. โสณณกีกณียตเถราปทาน^๒ ฉ. เท. สหคฺคณ^๓ ฉ. เท. ปณฺวานิ จ^๔ ส. นทนต์ อ. วทนต์^๕ ฉ. เท. ปรเมน ตํ^๖ สยา. ตตฺถาสี^๗ ฉ. เท. จิตฺตฺติมา

- [๑๔๘] จุลลาลีสิติสหสฺसानิ หตฺถิโน^๑ สมลङฺกตา
 ติชปฺปภินฺนา มาตङฺกา กุณฺชรา สญฺจิหายนา.
 [๑๔๙] เหมชาลาภิสญฺจนฺนา อุปฺภุจันํ กโรนฺติ เม
 พลกาเย ภเว^๒ เจว อุนตา เม น วิชฺชติ.
 [๑๕๐] โสณฺณกีกณิปปุณฺณํ วิปากํ อญฺโฆมิหิ
 อญฺจปณฺณาสกฺขตฺตํ จ เทวราชมการยิ.
 [๑๕๑] เอกสตฺตติกฺขตฺตญฺจ จกฺกวตฺติ อโหสํ
 ปจฺพยา รชฺชํ เอกสํ มหิยา การยิ อหิ.
 [๑๕๒] โส ทานิ อมตํ ปตฺโต คมฺภีริ^๓ ทุทฺทสํ ปทํ
 สโยชนา ปริกฺชีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺพภโว.
 [๑๕๓] อญฺจารเส กปฺปสเต ยํ ปุณฺณมภโรปยิ
 ทุคฺคตี นาภิชานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
 [๑๕๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
 [๑๕๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อญฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๑๕๖] ปฏิสมฺภิทา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺจิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา โสณฺณกีกณิโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

นมม โสณฺณกีกณิยตฺเถราปทาน.

- [๑๖๕] พุทฺธสฺส ทตฺวาน ลาวุ ลภามิ โสณฺณโกนฺตรํ
อปฺปกัปปิ กตฺถํ การํ วิปฺปลํ โหติ ตาทิสฺส.^๒
- [๑๖๖] สตฺสหสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ลาวุมฺหํ ตทา
ทฺถคฺคํ นามิชา นามิ อลาลูสฺส อิทํ ผลํ.
- [๑๖๗] กิเลสํ ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวํ.
- [๑๖๘] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺถํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๖๙] ปฏฺฐิสฺสภิกขา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
ฉพฺปิณฺณวา สจฺฉิกตฺตา กตฺถํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา โสณฺณโกนฺตรโก เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ โสณฺณโกนฺตริกตฺเถราปทานํ.

ตสฺสุทฺธานํ

สกีสम्मชฺชโก เถโร
กทฺมพฺโกรณฺทกทา
สุจินฺติโต กิณฺนิโก
เอกคาถาสตยฺเจตฺถ

เอกทฺฐสฺสาสนปฺปทา
ฌญฺสวณิโกปิ จ.
โสณฺณโกนฺตริกโกปิ จ
เอกสตฺตติเมว จ.

๔๔. เอกวิहारวิคฺโค

๑. เอกวิหาริยตุเถราปทาน

[๑]	อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป
กสฺสโป นาม โคตฺเตน	พฺรหฺมพฺนฺธุ มหายุโส
อุปฺปชฺชติ วทตฺติ วโร.
[๒]	นิปฺปปญฺโจ นีราลมฺโพ
สุญฺญตพฺพุโล ตาที	อากาสสมฺมานโส
อนิมิตฺตโรโต วสิ.
[๓]	อสงฺกจิตฺโต ^๑ นิลฺเลโป
มหากฺรุณฺโโก ธีโร ^๒	อัสสฺมฺโจ กุเล คณเ
วินโยปายโกวิโท.
[๔]	อุยฺยตุโต ปฺรกีจฺเจสุ
นิพฺพานคฺมนํ มคฺคํ	วินยฺนโต สเทวเก
คตฺติปงฺกวิโสสนํ.
[๕]	อมตํ ปฺรมสฺสา ^๓ ทํ
มหาปฺริสมชฺเฌ โส	ชฺรามรณนิวารณํ ^๔
นิสินฺโน โลกตารณ. ^๕
[๖]	กรวิกรฺุโท ^๖ นาโถ
อุทฺตฺรณฺโต มหาทฺกุขา ^๗	พฺรหฺมโฆโส ตถาคโต
วิปฺปนฺนฺเจ อนายเก.
[๗]	เทเสนฺโต วิรชํ ฌมฺมํ
ตสฺส ฌมฺมํ สุณฺิตฺวาน	ทิกฺขุโจ เม โลกนายโก
ปพฺพชฺชํ อนคาริยํ.
[๘]	ปพฺพชิตฺวา ตทาวาหํ ^๘
เอกโกว วเน รมฺเม	จินฺเตนฺโต ชินฺสาสนํ
วสิ สํสคฺคปฺปีพิโต.

^๑ สฺยวฺ ออสํกจิตฺโต

^๓ ส. ปฺรมสฺสา

^๕ จ.,เท. โลกตารโก

^๗ จ.,เท.,อี. มหาทฺกุคฺคา

^๒ จ.,เท. วีโร

^๔ จ.,เท. ชฺรามจฺจุณิวารณํ

^๖ จ.,เท. กรวิกรฺุโต

^๘ จ.,เท. ตทาปาหนํ

- [๙] สกุกายวูปกสฺโส^๑ เม เหตุภูโต มมากมิ^๒
 मनโส วูปกาสสฺส^๓ สํสคคภยทสฺสินโน.
- [๑๐] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๑๑] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๒] ปฏิสมฺภิตา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปภิญญา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตุถํ สุทํ อายสฺมา เอกวิหาริโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

ปจฺมํ เอกวิหาริยตุเถราปทานํ.

๒. เอกสงฺขิยตุเถราปทานํ

- [๑๓] วิปสฺสินโน ภควโต มหาโพธิมโห อหุ
 มหาชนา สมาคมฺม ปุเชนฺติ โพธิมุตฺตมํ.
- [๑๔] มหาโสกรหิโต ปญฺญเ^๔ พุทฺธเสฏฺโฐ ภวิสฺสตี
 ยสฺสาयํ อีทิสฺโส โพธิ ปุชฺณีโย ว^๕ สตฺถุโน.
- [๑๕] ตโต สงฺขํ คเหตุวาน โพธิรุกฺโข อุปฏฺฐหิ
 ธมฺมโต สพฺพทิวสํ อวณฺที โพธิมุตฺตมํ.
- [๑๖] อาสนนฺเก กตํ กมฺมํ เทวโลกํ อปาปยิ
 กเลวรํ เม ปตฺติํ เทวโลเก รมามหิ.

^๑ น.,เท. สกุกายวูปกาโส อ. สวกายวูปกฏฺโฐ

^๒ อ. วูปกฏฺฐสฺส

^๓ น.,เท. ปุชฺณียา จ

^๔ น.,เท. มมากม

^๕ น.,เท.,อ. น หิ ตํ โอรกํ มณฺเฑ

- [๑๗] สฏฺฐิจิ ตุริยสหัสसानิ ตุฏฺฐหฏฺฐจา ปโมทิตา
 สทา มยฺหิ อุกฺกุณฺโณติ พุทฺธปฺปายิทํ ผลิ.
- [๑๘] เอกสตุตติเม กปฺเป ราชา อาสิ สุตฺตสโน
 จาตุรฺนโต วิชิตาวี ชมฺพุทฺธิปสฺส^๑ อิสฺสโร.
- [๑๙] ตโต อฏฺฐสตา^๒ ตุริยา
 อนุกฺโกมิ สกํ กมฺมํ ปริวาเรณฺติ มํ สทา
 อุกฺกุณฺณสฺสิทํ ผลิ.
- [๒๐] ยํ ยํ โยนฺนูปปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
 มาตูกฺกุณฺณจิตฺตสฺสาปิ วชฺชเร เภริโย สทา.
- [๒๑] อุกฺกุจิตฺวาน สมฺพุทฺธํ
 สิวํ อมล^๓ อมรํ อนุกฺโกตฺวาน สมฺปทา
 ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปทํ.
- [๒๒] เอกนฺวเต อิตโต กปฺเป
 ทุคฺคตี นาภิชานามิ ยํ กมฺมมกริ ตทา
 พุทฺธปฺปายิทํ ผลิ.
- [๒๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 วิหรามิ อนาสโว.
- [๒๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺนูปตฺตา มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๕] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสโส
 จพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตถํ สุกํ อายสฺมา เอกสงขียโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ.

พุทฺธิยํ เอกสงขียตเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. ชมฺพุมณฺทสฺส อี. ชมฺพุสณฺทสฺส

^๒ จ.,เท.,อี. อองฺคสตา

^๓ จ.,เท.,อี. สฺเขมํ อมตํ

๓. ปาฏิทิสถนุณกตฺเถราปทาน

- [๒๖] ปทุมุตฺตโร นาม ชินโ
วสีสฺสทสฺสเสหิ อาหุติโน ปฏิกคโ
นคฺริ ปาวีสึ ตทา.
- [๒๗] นคฺริ ปวิสฺนตฺส
รติยา^๑ ปจฺจุคฺคมนาทีสุ
อุปฺสนตฺส ตาทิโน
นิคฺโขโส อาสิ ดาวเท.
- [๒๘] พุทฺธสฺส อานุภาเวน
สยํ วิณา ปวชฺชนฺติ
อวชฺชิตอฆฺมฺมฺมิตา^๒
พุทฺธสฺส ปวิสโต ปฺริ.
- [๒๙] พุทฺธเสฏฺฐํ นมสฺสามิ
ปาฏิทิสถนุณํ ปสฺสิตวา
ปทุมุตฺตรํ มหามฺุ
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาทยิ.
- [๓๐] อโห พุทฺโธ อโห ฐมโ
อเจตนาปิ ตฺริยา
อโห โน สตฺถุสฺมปทา
สยเมว ปวชฺชเร.
- [๓๑] สตฺสทสฺสเอ อิตฺโต กปฺเป
ทฺคฺคตึ นาทิชานามิ
ยํ สยฺมมลภี ตทา
พุทฺธสยฺมยาปิ ฝล.
- [๓๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา
ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๓๓] สุวาคํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา
มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสน.
- [๓๔] ปฏิสมฺภิตา จตฺสโส
ฉพฺภิตฺวา สจฺฉิกิตา
วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺต.

^๑ จ., เท. รตนานิ ปชฺโชตีสฺส อ. รตนานิ ปนาทีสุ

^๒ จ., เท. เภริ วชฺชมฺมฺมิตา อ. เภริวชฺชนมฺมฺมิตา

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ปาฏีหิรสนฺณโก เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ ปาฏีหิรสนฺณกตฺเถราปทานํ.

๔. ฅาณตฺถวีกตฺเถราปทานํ

[๓๕]	กณิการํว ชลิตํ
กณฺจนํว วิโรจนํ	ทีปฺรฺกขํว โชติตํ
อทุทสํ ทิปฺพุตฺตมํ.
[๓๖]	กมณฺทลํ จเปตฺวาน
เอกํสํ อชินํ กตฺวา	วากจิริณฺจ กุณฺฑิกํ
พุทฺธเสณฺณํ ฅวํ อหํ.
[๓๗]	ตมฺนฺธการํ วิธมํ
ฅาณนาโลกํ ทสฺสยิตฺวา	โมหชาลสฺมากุลํ
ติณฺโณ ^๑ อสิ ตฺวํ มฺหิ.
[๓๘]	สมุทฺตรสํ โลกํ
ฅาณน ^๒ เต อฺปมา นตฺถิ	สพฺพาวนํตํ อนฺตฺตฺร
ยาวตา ชคโต ^๓ คติ.
[๓๙]	เตน ฅาณน สพฺพพณฺณ
วนฺทามิ ตํ มหาวีริ	สพฺพพณฺณติ ^๔ ปวฺจจติ
สพฺพพณฺณตํ อนาสว ^๕ .
[๔๐]	สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป
ทฺถคตฺตี นาภิชานามิ	พุทฺธเสณฺณํ ฅวํ อหํ
ฅาณตฺถมฺนายิทํ ผลํ.
[๔๑]	กิลเสา ฅาปิตา มยฺหํ
นาโคว พนฺธนํ ฅेतฺวา	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺรามิ อนาสว.
[๔๒]	สฺวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนฺอุปฺปตฺตา	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

พมดอญ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อ. นิตฺติณฺโณสิ มหามฺหิ

^๓ อ. ยาวตา จ คโต

^๕ ฉ.,เท. สพฺพพณฺณตมนาวรํ

^๒ ฉ.,เท. ฅาณ

^๔ ฉ.,เท. อิติ พุทฺโธ

[๔๓] ปฐิสุมภิตา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
 ฉพภิญญา สจฺจิกตา กต พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

 อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ฌาณตฺถวิโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

 จตุตฺถํ ฌาณตฺถวิกตฺเถราปทานํ.

๕. อจฺจุขณฺทิกตฺเถราปทานํ

[๔๔] นครเ พนฺธุมติยา ทวารปาโล อโหสํ
 อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ สพฺพธมฺมาน ปารคฺคํ.

[๔๕] อจฺจุขณฺทิกมาทาย พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสํ
 ปสฺนฺนจิตฺโต สุมโน วิปสฺสิสฺส มหฺสิโน.

[๔๖] เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป
 ทฺฤคฺคตี นาภิชานามิ ยํ อจฺจุขณฺทิกํ ตทา
 อจฺจุขณฺทาสฺสํ ฝลํ.

[๔๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

[๔๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๔๙] ปฐิสุมภิตา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
 ฉพภิญญา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

 อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อจฺจุขณฺทิกโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

 ปญฺจมํ อจฺจุขณฺทิกตฺเถราปทานํ.

๖. กลมฺพททายกตฺเถราปทานํ

- [๕๐] โรมโส นาม สมฺพุทฺโธ วสตี ปพฺพตฺนฺตเร
 กลมฺพํ ตสฺส ปาทาสี ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ.
- [๕๑] จตฺตุนฺนเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมททึ ตทา
 ทุคฺคตี นากิชานามิ กลมฺพสฺส อิทํ ผลํ.
- [๕๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๕๓] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕๔] ปฏิสมฺภิทา จตฺตสฺส วิโมกฺขาปิ จ อภฺจิเม
 จพฺปิกฺขมา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา กลมฺพททายโก เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ฉฐํ กลมฺพททายกตฺเถราปทานํ.

๗. อมฺพาทกทายกตฺเถราปทานํ

- [๕๕] ปวเน พุทฺธํ ทิสฺวาน สยมฺภุํ อปฺราชิตํ
 อมฺพาทกํ คเหตุวาน สยมฺภุสฺส อทาสหํ.
- [๕๖] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททึ ตทา
 ทุคฺคตี นากิชานามิ ผลทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๕๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

[๕๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺสโส วิชฺชา อนฺุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๕๙] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภินฺญา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อมฺพาฎฺฐกทายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

สตฺตมํ อมฺพาฎฺฐกทายกตฺเถราปทานํ.

๘. หรีตกิตายกตฺเถราปทานํ

[๖๐] หรีตกิ อามลกํ อมฺพชมฺพุวิเภทกํ
โกลํ ฆลฺลาคกํ เฟลลํ สยเมวาทฺรามหิ.

[๖๑] ทิสฺวาน ปพฺพการคตํ ฌายี ฌานรตํ มฺุนี้
อาพาธเณ อาปีพิตฺ^๑ อทฺธนิยฺ^๒ มหามฺุนี้.

[๖๒] หรีตกิ คเหตุวาน สยมฺภุสฺส อทาสหิ
กตมตฺตมฺหิ เกสชฺชํ พฺยาธิ ปสฺสสมฺภิ ตาวเท.

[๖๓] ปหีนฺทรโธ พุทฺโธ อนฺุโมทนิยฺ อกา^๓
เกสชฺชทาเนนิมินา พฺยาธิวูปสเมน จ.

[๖๔] เทวภูโต มนุสฺโส วา ชาโต วา อญฺญชาตียา
สพฺพตฺถ สฺขิโต โหหิ^๔ มา จ เต พฺยาธิมาคมา.

[๖๕] อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ สยมฺภุ อปฺราชิโต
นภํ อพฺภุคฺคมิ ธีโร หิสราชาว อมฺพเร.

^๑ ฉ.,เท. อาปีเพนฺตํ

^๓ ฉ.,เท. อนฺุโมทมกาสิ เม

^๒ ฉ.,เท.,อิ. อทฺธิย

^๔ ฉ.,เท. โหตุ

๒ จ., เท., อ. สจ. นิก. ตา

- [๗๓] อมพปิณฺธิ^๑ คเหตุวาน อทาสี สตุฏฺโณ อหํ
ปฏิคฺคณฺหิ มหาวิโร สิทฺธตฺโต โลกนายนโก.
- [๗๔] มม นิชฺฌายมานสฺส ปริภุญฺชิ ตทา ชินโน
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตฺสึตํ อุปปชฺชหํ.
- [๗๕] ตโต อหํ จิตฺวาน จกฺกตฺตํ อโหสํ
เอเตเนว อุปาเยน อนฺุภตฺวาน สมฺปทา.
- [๗๖] ปธานํ ปหิตตฺโตหํ^๒ อุปสนฺโต นิรุปฺติ
สพฺพาสเว ปริณฺณาย วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๗๗] จตฺนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทฺที^๓ ตทา
ทฺคคฺคํ นามิชานามิ ผลทานสฺสึทํ ผลํ.
- [๗๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๗๙] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๘๐] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฺิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อมพปิณฺธิโย เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

นวมํ อมพปิณฺธิยตฺถเธรปทานํ.

^๑ จ.,เท. อมพปิณฺธิ

^๓ จ.,เท. ผลมทฺที

^๒ จ.,เท. ปธานปหิตตฺโตหํ

๑๐. ชมพูผลิยตุเถราปทาน^๑

- [๘๑] ปทุมุตตรพุทฺธสฺส โลกเชฏฺฐสฺส ตาทิโน
 ปิณฑาย วิจรณฺตสฺส ธารโต อุตฺตมं ยสံ.
- [๘๒] อคฺคผลํ คเหตุวาน วิปฺปสนฺเนน เจตสา
 ทกฺขิณฺเณยฺยสฺส ธีรสฺส^๒ อทาสี สตฺถุโน อหํ.
- [๘๓] เตน กมฺเมน ทิปทินฺท โลกเชฏฺฐ นราสภ
 ปตฺโตมฺหิ อจลํ จานํ หิตฺวา ชยปฺราชยํ.
- [๘๔] สตฺสหฺสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทที ตทา
 ทุคฺคตี นามิขานามิ อคฺคทานสฺสทํ ผลํ.
- [๘๕] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๘๖] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๘๗] ปฏฺิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฉพฺภิณฺเณว สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ชมพูผลิโย เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ ชมพูผลิยตุเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

ตสสุททาน

เถโร เอกวิหาริ จ
 ถวิโก อุจฺจุขณฺที จ
 หรีตกมุพฺปิณฺที^๒ จ
 ฉพาสีติ จ คาถาโย

สงฺฆิโก ปาฏิหีรโก
 กลมฺพมฺพาวุฏฺฐกปฺปทา.^๑
 ชมฺพุโท^๓ ทสโม ยติ
 คณิตาโย วิภาวิหิ.

จตุจตุตาฬีสโม เอกวิหาริวกุโค.

๔๕. วิเภทกิวคฺโค

๑. วิเภทกพีชียตุเถราปทาน^๑

[๑]	กกุสนฺโธ มหาวีโร
คณมฺหา รูปกฏฺโจะ โส	สพฺพธมฺมาน ปารคฺค
อคมาสิ วนนฺตรํ.
[๒]	วิชฺวชี ^๒ คเหตุวาน
ภควา ตมฺหิ สมเย	ลตาย อาจรี ^๓ อหํ
ฌายเต ปพฺพตฺตเร.
[๓]	ทิสฺวานาหํ เทวเทวํ
ทกฺขิณฺณยสฺส ธีรสฺส	วิปฺปสนฺเนน เจตสา
วิชฺวชฺมทาสหํ.
[๔]	อิมสฺมีเยว กปฺปสฺมี
ทคฺคตฺถี นาภิชานามิ	ยํ วิชฺมททํ ททา
วิชฺวชฺสสฺสิทํ ผลํ.
[๕]	กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺรามิ อนาสโว.
[๖]	สฺวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
[๗]	ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส
ฉพฺภินฺณวา สจฺฉิกิตา	วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา วิเภทกพีชโย เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ปจฺม วิเภทกพีชียตุเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อ. วิภิตกมณฺธิชียตุเถราปทาน

^๒ จ.,เท. พิชฺมิณฺฑ, เอวมฺบุปริปี.

^๓ จ.,เท.,อ. อาวณฺตี

๓. เวลฺลผลลยตฺเถรอปทานํ^๑

- [๑๕] จนฺทภากานทีตีเร อสฺสโม สุกโต มม
 เวลฺลวรุฑฺเขหิ^๒ อากิณฺโณ นานาทุมฺนิเสวิโต.
- [๑๖] สุกนฺธํ เวลฺลวํ ทิสฺวา พุทฺธเสฏฺฐจํ อนุสฺสรี
 ขาริภารํ ปุริยิตฺวา ตุมฺโห สํวิคฺคฺมานโส.
- [๑๗] กกุสฺนฺธํ อุปาคมฺม พิลฺลปฺกุกมทาสหํ
 ปุณฺณกฺเขตฺตสฺส ธีรสฺส วิปฺปสฺนฺเนน เจตฺสา.
- [๑๘] อิมสฺมีเยว กปฺปสฺมี ยํ ผลํ อทที ตทา
 ทุคฺคตี นากิขานามิ ผลทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๙] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๒๐] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๑] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณวา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุกํ อายสฺมา เวลฺลผลฺลโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ เวลฺลผลลยตฺเถรอปทานํ.

๔. ภลลตทกททยกตฺเถรอปทานํ

- [๒๒] สุวณฺณวณฺณํ สมฺพุทฺธํ ทวตฺตีสวรสฺสทฺถนํ
 ปวณฺณเคน^๓ คจฺฉนฺตํ สาลราชวํ ผลฺลิตํ.

^๑ จ.,เท. พิลลยตฺเถรอปทานํ อ. พิลลผลลยตฺเถรอปทานํ

^๒ จ.,เท. พิลลวรุฑฺเขหิ

^๓ จ.,เท. วิปฺปนฺนเค

- [๒๓] ดิณฺสนุถัรํ ปญฺญาเปตฺวา พุทฺธเสฏฺฐํ อยาจหํ
อนุกมฺปตุ มํ พุทฺโธ ภิกฺขุ อิจฺฉามิ ทาทเว.
- [๒๔] อนุกมฺปโก การุณิโก อตฺถทสฺสี มหายโส
มม สงฺกปฺปมณฺเฑาย โอรุห^๑ มม อสฺสเม.
- [๒๕] โอโรหิตฺวาน สมฺพุทฺโธ นิสิตฺติ ปณฺณสนฺนเร
ภลฺลาตกํ คเหตฺวาน พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสหํ.
- [๒๖] มม นิชฺฌายมานสฺส ปริภุญฺชิ ตทา ชินฺ
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา อภิวณฺตี ตทา ชินํ.
- [๒๗] อฏฺฐารเส กปฺปสฺเต ยํ ผลํ อทฺธี ตทา
ทฺถคตฺตี นาภิชานามิ ผลทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๒๘] กิเลสา ฉาปิตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺมุหฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๒๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๐] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิณฺเฑา สจฺฉิกฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ภลฺลาตกทายโก เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

จตุตฺถํ ภลฺลาตกทายกตฺถเธรปทานํ.

๕. อุมฺมาปฺปํผิยตฺเถราปทานํ^๑

- [๓๑] นิโครธฺ หริโตภาเส สํวิฐพฺพหฺมฺหิ ปาทเป
 อุมฺมามาลณฺหิ^๒ ปคฺคยฺห โพธิยา อภิโรปยิ.
- [๓๒] อิมสฺมึเยว กปฺปสฺมิ ยํ โพธิมภิปฺปชยิ^๓
 ทุคฺคตี นามิขานามิ โพธิปฺปชายิทํ ผล.
- [๓๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๓๔] สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๕] ปฏฺิปสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺจิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อุมฺมาปฺปํผิโย เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ปณฺจมนํ อุมฺมาปฺปํผิยตฺเถราปทานํ.

๖. อมฺพาฏกียตฺเถราปทานํ

- [๓๖] สุปฺปผิตํ सालนํ โอคฺคยฺห เวสฺสภู มฺนิ
 นิสิทธิ คิริทฺคุเคสุ อภิชาโตว เกสรี.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. อุตฺตลปิปปํผิยตฺเถราปทานํ อ. อุตฺตพฺหิปปํผิยตฺเถราปทานํ

^๒ จ.,เท. อุตฺตลิมาลํ อ. อุตฺตพฺหิมาลํ ^๓ อ. ยํ ปฺปผมภิโรปยิ

- [๓๗] ปสนุนจิตโต สุมโน อมพาฏกมปุชยี้
 ปุณณกเขตต์ มหาวีร^๑ ปสนโน เสหิ ปาณิกิ.
- [๓๘] เอกตตีเส อิตโต กปเป ยัม ปุพฺผมภิโรปยี้
 ทุคคตตี นาภิชานามิ พุทฺธปุชายิทํ ผลั.
- [๓๙] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๔๐] สุวาคตัม วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๑] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปภินฺนํ สจฺฉิกตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนนฺตึ.

อิตถิ สุกฺมา อายสฺมา อมพาฏกิโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

นฏฺฐิ อมพาฏกียตฺเถราปทานํ.

๗. สีสานนิกตฺเถราปทานํ

- [๔๒] ปทุมุตฺตรสฺส ภควโต สพฺพภูตฺหิตฺสึโน
 ปสนุนจิตโต สุมโน สีสานนมหาสหิ.
- [๔๓] เทวโลเก มนุสฺเส วา ยตฺถ ยตฺถ วสามหิ
 ลภามิ วิปฺลํ พุยมหิ สีสานนสฺสิทํ ผลั.
- [๔๔] สุวณฺณรूपิยมยา โลหิตงฺกมยา^๒ พหุ
 มณิรมยา จ ปลลงฺกา นิพฺพตฺตนฺตึ มม สทา.

หมดอายุ 12/06/2564

^๑ ฉ.,เท. อนุตฺตโร

^๒ ฉ.,เท. โลหิตงฺกมยา

- [๔๕] โพธิยา อาสนํ กตฺวา ชลชุตฺตมนามิโน
อุจฺเจ กุเล ปชายามิ อโห ฐมฺมสฺส ฐมฺมตา.
- [๔๖] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป สีสฺหาสนมกาสํ
ทฺถคฺคตึ นามิชา นามิ สีสฺหาสนสฺสํ ฝลํ.
- [๔๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสว.
- [๔๘] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๙] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฺจิเม
ฉพฺภินฺนยา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุํ อายสฺมา สีสฺหาสนิกโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

สตฺถมํ สีสฺหาสนิกตฺเถราปทาน.

๘. ปาทปิจยิตฺเถราปทาน

- [๕๐] สุเมโธ นาม สมฺพุทฺโธ การุณิก^๑ มหามุณี
ตารยิตฺวา พหุ สตฺเต นิพฺพุโต โส มหายโส.
- [๕๑] สีสฺหาสนสฺส สามนฺตา สุขเมตฺสฺส มहेสิโน
ปสนฺนจิตฺโต สุขโน ปาทปิจมการยิ.
- [๕๒] กตฺวาน กุสลํ กมฺมํ สุขปากํ สุขุทฺรย^๒
ปฏฺิณฺณกมฺเมเน สยฺยตฺโต ตาวตีสํ อคณฺจหํ.

หมดอายุ 12/01/2557

^๑ ฉ., เท., อี. อคโค การุณิกโก มุนิ

^๒ อี. สุขินทฺรีย

- [๕๓] ตตถ เม วสमानสุส ปุณณกมมสมงฺคิโน
ปทานิ อุตฺตรนฺตสุส โสณฺณปิจา ภวนฺติ เม.
- [๕๔] ลาภา เตสํ สุทฺตฺตฺต^๑ เย ลภนฺติ อุปฺปสุตฺตี^๒
นิพฺพุเต การิ กตฺวาน ลภนฺติ วิปฺลํ สุขํ.
- [๕๕] มยาปิ สุขํ กมฺมํ วาณิชฺเช^๓ สุปโยชิตํ
ปาทปิจํ กริตฺวาน โสณฺณปิจํ ลภามหํ.
- [๕๖] ยํ ยํ ทิสํ ปกฺกมามิ เกณจิ กิจฺจเยนหํ^๔
โสณฺณปิจे อกฺกมามิ ปุณณกมมสฺสิทํ ผลํ.
- [๕๗] ตีสกปฺปสฺสสฺสมฺหิ ยํ กมฺมมกริ ตทา
ทฺถคฺคตี นาภิชานามิ ปาทปิจสฺสิทํ ผลํ.
- [๕๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๕๙] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสุส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสุส สาสนํ.
- [๖๐] ปฏฺฐสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺปภินฺนํ สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสุส สาสนฺนฺติ.

อิตถํ สุขํ อายสฺมา ปาทปิจโย เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

อฏฺฐมํ ปาทปิจยฺตฺเถราปทานํ.

๕. เวทียการกตฺเถราปทาน^๑

- [๖๑] ปทุมุตตรสฺส พุทฺธสฺส โภธียา ปาทปฺปุตฺตเม
เวทีย^๒ สุกตํ กตฺวา สกํ จิตฺตํ ปสาทยี.
- [๖๒] อคฺโคพารานิ^๓ ภณฺฑทานิ กตานิ อกตานิ จ
อนุตฺตลิเกฯ ปวสฺสสนฺติ เวทิกาย อิทํ ผลํ.
- [๖๓] อุมฺโตะ พุฑฺพหฺสงฺคามे ปกฺขนฺทนฺโตะ ภยานเก
ภยเมารวํ น ปสฺสามิ เวทิกาย อิทํ ผลํ.
- [๖๔] มม สงฺกปฺปมณฺเฑยาย พุยมหํ นิพฺพตฺตเต สุกํ
สยนาณิ มหคฺฆานิ เวทิกาย อิทํ ผลํ.
- [๖๕] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ เวทิกมการยิ
ทฺถคฺคตี นามิขานามิ เวทิกาย อิทํ ผลํ.
- [๖๖] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๖๗] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๖๘] ปฏฺฐิสฺสภิกขา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิกฺขณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุกํ อายสฺมา เวทียการโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

นวมํ เวทียการกตฺเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อี. เวทียการกตฺเถราปทาน

^๒ ฉ.,เท. เวทิก

^๓ ส.,อี. อโคพารานิ ฉ.,เท. อโคพารานิ

๑๐. โพธิฆรการกตเถราปทาน^๑

- [๖๙] สิทฺธตฺถสฺส ภควโต ทิปทินฺทสฺส ตาทิโน
 ปสฺนุณฺจิตฺโต สุมโน โพธิฆรการยิ.
- [๗๐] ตุสฺสิตํ อุปปนฺโนมฺหิ วสามิ รตเน ชฺเว
 น เม สีตํ ว อุณฺหํ वा วาโต คตฺเต น สมฺมุเส.
- [๗๑] ปณฺจสฺสจฺฉิมฺหิโต กปฺเป จกฺกวตฺตี อโหสํ
 กาสิกํ นาม นครํ วิสฺสกมฺเมน^๒ มาปิตํ.
- [๗๒] ทสโยชนอายามํ อญฺจโยชนวิตถตํ
 น ตมฺหิ นครเ อตฺถิ กญฺจํ วลฺลํ จ มตฺติกา.
- [๗๓] ติริยํ โยชนํ อาสิ อทฺธโยชนวิตถตํ
 มงฺคโล นาม ปาสาโท วิสฺสกมฺเมน มาปิตอ.
- [๗๔] จุฬาสีตีสหสฺसानิ ฌมฺภา โสวณฺณนิยา อหุ
 มณฺนิมยา จ นิยฺยุหา จทณํ รูปิยํ อหุ.
- [๗๕] สพฺพโสณฺณมยํ ชฺวรํ วิสฺสกมฺเมน มาปิตํ
 อชฺฌมาวุตฺถํ มยา เอตํ ชฺรทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๗๖] เต สพฺเพ อนฺุโภตฺวาน เทวมานุสฺสเก ภเว
 อชฺช ปตฺโตมฺหิ นิพฺพานํ สนฺติปทํ อนุตฺตรํ.
- [๗๗] ตีสฺกปฺปสหสฺสมฺหิ โพธิฆรการยิ
 ทุคฺคตี นาภิชานามิ ชฺรทานสฺสิทํ ผลํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. โพธิฆรทายกตเถราปทาน อ. โพธิฆรียตเถราปทาน^๒ จ.,เท. วิสสกมฺเมน

[๗๘] กิเลสา ฌาปิตา มยหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวโ.

[๗๙] สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๘๐] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺจิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา โพธิมฺรการโก เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตถาติ

ทสมํ โพธิมฺรการกตฺเถราปทานํ.

ตสฺสอุทฺตทานํ

วิเภทกี โกลฬี	พิลลภลฺลาคกปฺปโท
อุมฺมา อมฺพาฏฺกิ เจว	อาสนี ปาทปฺปจโก.
เวทิกา โพธิมฺริโก	คาถาโย คณฺธิตาปิ จ
เอภฺนาสีติกา สพฺพา	อสมิ วคฺเค ปกิตฺติตา.

ปญฺจจตฺตาฬีสโม วิเภทกิวคฺโค.

๔๖. ชคติทายกวคโค

๑. ชคติทายกตุเถราปทาน

[๑] ฐมมทสฺสิสฺส มุณิโน
ปสฺสนฺจิตฺโต สุมโน	โพธิยา ปาทปฺตฺตเม
ชคติ การยี่ อหิ.
[๒] ทริโต ปพฺพตาโต วา
จุโต ปติฏฺจํ วินฺทามิ ^๑	รูกฺขโต ปติโต อหิ
ชคติยา อิหํ ผล.
[๓] น เม โจรา วิหฺสณฺติ
สพฺพามิตฺเตตฺติกฺกมามิ	นาติมณฺณนฺติ ชตฺติยา ^๒
ชคติยา อิหํ ผล.
[๔] ยํ ยํ โยนฺนุปปชฺชามิ
สพฺพตฺถ ปุชฺชิตो โหมิ	เทวตฺตํ อถ มานุสํ
ชคติยา อิหํ ผล.
[๕] อฏฺฐจารเส กปฺปสฺเต
ทฺถคฺคตี นากิชานามิ	ชคติ การยี่ อหิ
ชคติทานสฺสิทํ ผล.
[๖] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺรามิ อนาสว.
[๗] สุวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสน.
[๘] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส
ฉพฺพิณฺณวา สจฺฉิกฺกตา	วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ชคติทายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

หมดอายุ 12/06/2566

ปจฺม ชคติทายกตุเถราปทาน.

^๑ อ. ลภามิ

^๒ อ. ปสฺสนฺติ นาทิมณฺณนฺติ ชตฺติโย

๒. โมรหตฺถียตฺเถราปทานํ

- [๙] โมรหตฺถํ คเหตุวาน อูเปสี^๑ โลกนวกํ
ปสนฺนจิตฺโต สุมโน โมรหตฺถํ อทาสหํ.
- [๑๐] อิมินา โมรหตฺถเณ เจตนาปณฺธิหิ จ
นิพฺพุตา เม ตโย อคฺคิ^๒ ลภามิ วิปลํ สุขํ.
- [๑๑] อโห พุทฺธา อโห ธมฺมา^๓ อโห โน สตฺถุสสมฺปทา
ทตฺวานหํ โมรหตฺถํ ลภามิ วิปลํ สุขํ.
- [๑๒] ติธคฺคิ^๔ นิพฺพุตา มยฺหํ
สพฺพาสวา ปริกฺขิณา ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นตฺถิ ทานิ ปุณฺณโก.
- [๑๓] เอกตีสเ อิตฺโต กปฺเป
ทุคฺคตฺถิ นาภิขานามิ ยํ ทานมททินฺตทา
โมรหตฺถสฺสทํ ผลํ.
- [๑๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๖] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฺจิเม
ฉพฺปิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา โมรหตฺถิโย เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทฺธิยํ โมรหตฺถียตฺเถราปทานํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ สฺยา. อูเปสิ

^๓ จ., เท. อโห พุทฺธ อโห ธมฺโม

^๒ จ., เท. นิพฺพายีสฺส ตโย อคฺคิ

^๔ จ., เท. ติยคฺคิ อ. ติวคฺคิ

๓. สี่หาสนพีชียตุเถราปทาน

- [๑๗] ติสฺสสุสฺสาหิ ภาควโต โพรธิรฺกฺขิ อวฺนุทียิ^๑
 ปคฺคยฺห วิชนิ ตตฺถ สี่หาสนมฺวิชฺชหิ.^๒
- [๑๘] เทวนวุเต อิตฺโต กปฺเป
 ทฺถคฺคตี นาทิชาณามิ สี่หาสนมฺวิชฺชหิ^๒
 วิชฺฌาย อิทํ ผลํ.
- [๑๙] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวํ.
- [๒๐] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๑] ปฏฺฐิมภิกฺขา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปภิกฺขุณา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตติ.

อิตุถิ สฺหํ อายสฺมา สี่หาสนพีชียเถโร อิมํ คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ สี่หาสนพีชียตุเถราปทาน.

๔. ตินฺนุภกฺขาริยตุเถราปทาน

- [๒๒] ปุทฺธมุตฺตรสฺส พุทฺธสฺส โพรธิยา ปาทปฺปตฺตเม
 ปสนฺนจิตฺโต สุมฺโน ตโย อุกฺเก อธารยิ.
- [๒๓] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยาหิ^๓ อุกฺกมธารยิ
 ทฺถคฺคตี นาทิชาณามิ อุกฺกทานสฺสิทํ ผลํ.

^๑ สฺยา. อวฺนุทฺธิ

^๓ จ.เท. โสหิ. อ. โยหิ

^๒ จ.เท. สี่หาสนมฺพีชหิ

- [๒๔] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๒๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๖] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺกตา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ติณฺฑกฺกธาริโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

จตุตฺถํ ติณฺฑกฺกธาริยตฺเถราปทานํ.

๕. อกุกมนทายกตเถราปทาน

- [๒๗] กกุสนฺธสฺส มุณีโน พุราหฺมณสฺส วุสฺมโต
 ทิวาวิหาริ วชโต อกุกมนมทาสหิ.
- [๒๘] อิมสฺมีเยว กปฺปสฺมี ยํ ทานมททินฺตทา
 ทุคฺคตี นามิชานามิ อกุกมนสฺสิทํ ผลิ.
- [๒๙] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๓๐] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๑] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺกตา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อกฺกมนทายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ปญฺจมนํ อกฺกมนทายกตฺถเราปทานํ.

๖. วนโกรณฺทียตฺถเราปทานํ

- [๓๒] สิทฺธตฺถสฺส ภควโต โลกเชฏฺฐสฺส ตาทิโน
วณโกรณฺทมาทาย พุทฺธสฺส อภิโรปยิ.
- [๓๓] จตฺตุนวฺเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ปุပ္ผมภิโรปยิ
ทฺถคฺคตี นามิขานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๓๔] กิเลสสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๓๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๖] ปฏฺฐิสฺสมภิทา จตฺตโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา วณโกรณฺทียโย เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ฉฏฺฐํ วณโกรณฺทียตฺถเราปทานํ.

วีสติโม ภานวาโร.

๗. เอกฉัตตียตเถราปทาน

- [๓๗] องฺคารชาตา ปจวี กุกฺกุพฺพานุคตา มหิ
 ปทุมุตฺตโร ภควา อพฺโฆกาสมฺหิ จงฺกมิ.
- [๓๘] ปณฺฑรํ ฉตฺตมาทาย อทฺธานํ ปติปชฺชหํ
 ตตฺถ ทิสฺวาน สมฺพุทฺธํ จิตฺตํ^๑ เม อุปปชฺชถ.
- [๓๙] มรีจิโยตฺถฏฺฐา^๒ ภูมิ องฺการาว มหิ อยํ
 อุปฺภฺจฺจนฺติ^๓ มหาวาทา สรีรกายุเชปนา.^๔
- [๔๐] สีตํ อุณฺหํ วิหฺนติ^๕ วาตาดปนฺนิวารณํ
 ปฏฺวิคฺคณฺห อิมํ ฉตฺตํ ผสฺสยิสฺสามิ นิพฺพุติ.
- [๔๑] อนุกมฺปโก การุณิโก ปทุมุตฺตโร มหายโส
 มม สงฺกปฺปมณฺเฑาย ปฏฺวิคฺคณฺหิ ตทา ชิน.
- [๔๒] ตีสฺกปฺปานิ เทวินฺโท เทวชฺชมการยํ
 สตานํ ปญฺจกฺขตฺตํ จ จกฺกวตฺติ อโหสหํ.
- [๔๓] ปเทสฺรชฺช วิปุลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
 อนฺุโมมิ สกํ กมฺมํ ปุพฺเพ สุกตมตฺตโน.
- [๔๔] อยํ เม ปจฺจิมมา ชาติ จริโม วตฺตเต ภโว
 อชฺชาปิ เสตฉตฺตํ เม สพฺพกาลํ ธีรยติ.
- [๔๕] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ฉตฺตมททํ ตทา
 ทฺคฺคตํ นามิขานามิ ฉตฺตทานสฺสิทํ ผล.

มคอว 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อ. วิตติ

^๓ จ.,เท. อุปฺหนฺติ อ. อุปฺวายนฺติ

^๕ จ.,เท. วิหฺนตํ อ. วิหรนฺติ

^๒ สฺยา. มรีจิมฺพฺนา อ. มรีจิมฺพฺนา

^๔ จ.,เท. สรีรสฺสาเชปนา อ. สรีรสฺสานุเชปนา

- [๔๖] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธน์ เฉตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๔๗] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๘] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา เอกฉตฺติโย เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

สตฺตมํ เอกฉตฺติยตฺเถราปทานํ.

๘. ชาติปุปฺผิตฺเถราปทานํ

- [๔๙] ปรีนิพฺพุเต ภควติ ปทุมุตฺตเร มหાયเส
 ปุปฺผจฺงโกฏฺฐเก^๑ คเหตฺวา สรีรํ อภิโรปยิ.
- [๕๐] ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา นิมฺมานํ อคฺมาสหํ
 เทวโลกํ คโต สนฺโต ปุณฺณกมฺมํ จรามหฺ^๒
- [๕๑] อมฺพรา ปุปฺผวสฺโส เม สพฺพกาลํ ปวสฺสติ
 สมฺภวามิ มนุสฺเส เว^๓ ราชา โหมิ มหાયโส.
- [๕๒] ตธี กุสุมวสฺโส เม อภิวสฺสติ สพฺพทา
 กาเยสฺ^๔ ปุปฺผปฺชาย วาหสา สพฺพทสฺสิโน.
- [๕๓] อยํ ปจฺฉิมโก มยฺหํ จริโม วตฺตเต ภโว
 อชฺชาปิ ปุปฺผวสฺโส เม อภิวสฺสติ สพฺพทา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. ปุปฺผวภู สเก กตฺวา

^๓ ฉ., เท., อ. สัสมามิ มนุสฺเส เจ

^๒ ฉ., เท. สรามหํ

^๔ ฉ., เท. ตสฺเสว อ. ตาเยว

- [๕๔] สตสหสเส อิตโต กปเป ยัม ปุပ္ผัม อภิโรปยิ
 ทุกคตตี นากิขานามิ เทหปฺชายิทํ ผลัม.
- [๕๕] กิเลสา ฌาปิตา มยหัม ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๕๖] สุวาคตัม วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนัม.
- [๕๗] ปฏฺิสมภิกขา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฺจิเม
 จพภิกฺขเภา สจฺฉิกตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตถัม สุกัม อายสฺมา ชาตีปุပ္ผิโย เถโร อีมา คากาโย
 อภาสิตถาติ.

อฏฺฺจมํ ชาตีปุပ္ผิยตเถราปทาน.

๙. สติปณณียตเถราปทาน^๑

- [๕๘] นิหรนฺเต สรรมฺหิ วิชฺชมานาสุ^๒ เภริสุ
 ปสนฺนจิตฺโต สุมโน สติปุปฺผัม^๓ อปฺปชยิ.
- [๕๙] สตสหสเส อิตโต กปเป ยัม ปุပ္ผัม อภิปฺปชยิ
 ทุกคตตี นากิขานามิ เทหปฺชายิทํ ผลัม.
- [๖๐] กิเลสา ฌาปิตา มยหัม ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๖๑] สุวาคตัม วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนัม.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. ปฏฺิปปุပ္ผิยตเถราปทาน

^๒ จ.,เท.,อ. วชฺชมานาสุ

^๓ จ.,เท. ปฏฺิปปุပ္ผมฺปชยิ

[๖๒] ปฏิสัมภิตา จตสฺส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิณฺณา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สุตฺติปณฺณิโย เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

นวมํ สุตฺติปณฺณียตุเถราปทานํ.

๑๐. คณฺฐปฺพกตฺเถราปทานํ

[๖๓] จิตฺเกสุ กุรุมาเนสุ^๑ นานาคณฺเฐ สมหญฺเ
ปสฺสนฺจิตฺโต สุมโน คณฺฐมฺภุจํ อปฺปชยํ.

[๖๔] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป จิตกํ ยํ อปฺปชยํ
ทฺคฺคตํ นามิชา นามิ จิตฺปฺปชายิทํ ผลํ.

[๖๕] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

[๖๖] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺสฺส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๖๗] ปฏิสัมภิตา จตสฺส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิณฺณา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา คณฺฐปฺพโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ คณฺฐปฺพกตฺเถราปทานํ.

ตสฺสอุทฺทหานํ

ชคตํ โมรหตฺโต จ อาสนํ อุกฺกธารโก
 อุกฺกมํ วณโกรณฺที จตฺตโท ชาตปุชโก.
 สตฺติปณฺณโย เถโร จ ทสโม คนฺธปุชโก
 สตฺตสญฺจี จ คถาโย คณฺธาโย วิภาวิหิ.

นจตฺตาฬีสโม ชคตํทายกวคฺโค.

๔๗. สาลปุปผิวกุโศ

๑. สาลกุสุมียตุเถราปทาน

- [๑] ปรีนิพพุเต ภควติ ชลชุตตมนามเก
อาโรปิตมฺหิ จิตเก สาลปุปผํ อปฺปชยฺี.
- [๒] สดสฺหสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ปุปฺผมฺภิปฺปชยฺี^๒
ทฺคฺคตฺตี นามิชา นามิ จิตฺปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวํ.
- [๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฺจิเม
ฉพฺภิณฺเณ สจฺฉนิกตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺตฺติ.

อิตุถํ สุทํ อายสฺมา สาลกุสุมฺิโย เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ปรํ สาลกุสุมียตุเถราปทาน.

๒. จิตกปฺปชกตุเถราปทาน

- [๖] ฌายมานสฺส ภควโต สิชฺชินํ โลกพนฺธฺโน
อฏฺฺจ จมฺปกปฺปฺพานิ จิตกํ อภิโรปยฺี.

หมดอายุ 12/06/2567

- [๗] เอกตีสเ อิตโต กปฺเป ยํ ปุပ္ผํ อภิโรปยํ
 ทุคฺคตํ นามิขานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ^๑ ผลํ.
- [๘] กิเลสํ ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวํ.
- [๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๐] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํนฺติ.
- อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา จิตกปฺปชโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ.

ทุตฺติยํ จิตกปฺปชกตฺเถราปทานํ.

๓. จิตกนิพฺพปาปกตฺเถราปทานํ

- [๑๑] ทยฺหมาเน สรรมฺหิ เวสฺสภุสฺส มเหสิโน
 คนฺโชรทกํ คเหตุวาน จิตํ นิพฺพปาปยํ อหํ.
- [๑๒] เอกตฺตีสเ อิตโต กปฺเป จิตํ นิพฺพปาปยํ อหํ
 ทุคฺคตํ นามิขานามิ คนฺโชรทกสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๓] กิเลสํ ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวํ.
- [๑๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

หมดอายุ 1๕/06/๒๕๖๖

[๑๕] ปฐิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺภิกฺขมา สจฺฉิกิตฺตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทฺถํ อายสฺมา จิตฺกนิพฺพาทโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ จิตฺกนิพฺพาทกตฺเถราปทานํ.

๔. เสตุทายกตฺเถราปทานํ

[๑๖] วิปสฺสิโน ภควโต จงฺกมนฺตสฺส สมฺมุขา
 ปสนฺนจิตฺโต สุมโน เสตุํ การายี อหํ.

[๑๗] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ เสตุํ การยํ อหํ
 ทุคฺคตี นามิชานามิ เสตุทานสฺสิทํ ผลํ.

[๑๘] กิเลสา ฌาปิตา มยุหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

[๑๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๒๐] ปฐิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺภิกฺขมา สจฺฉิกิตฺตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทฺถํ อายสฺมา เสตุทายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

๕. สุนทราตวณภูมิตุเถราปทาน

[๒๑]	สิทฺธตถสฺส ภควโต
สุมเนหิ ปฏิจจนฺนํ	तालवण्णुं ओतासहिं
चारयामि महायसं.
[๒๒]	จตุณฺวเต อิตฺโต กปฺเป
ทุกฺคตํ นานิกขานามิ	तालवण्णुं ओतासहिं
तालवण्णुสฺसิทํ ผลं.
[๒๓]	กิลเลสา ฌาปิตา มยฺหํ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา	ภวา สพุเพ สมฺมูหตา
วิहरามิ อนาสโว.
[๒๔]	สฺวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	मम पुत्तसुसु सन्दिगे
गतं पुत्तसुसु सासनं.
[๒๕]	ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส
ฉพฺปิณฺเฒา สจฺฉิกตา	विमोक्षापि ज ओज्जिमे
गतं पुत्तसुसु सासनन्दि.

อิตฺถํ สุกฺกํ อายสฺมา สุมณฑาลวณฺณิโย เทโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

ปณฺจมนํ สุมณฑาลวณฺณียตุเถราปทานํ.

๖. อวภูผาลัยตุเถราปทาน

[๒๖]	สตรีสี นาม ภควา
วิเวกกาโม สมพุทฺธ	สยมนุ อปราชิต
โคจรายาภินิขมิ.
	หมดอายุ 12/06/2566	
[๒๗]	ผลหตฺถอ อหํ ทิสฺวา
ปสนฺนจิตฺโต สุมโน	อุปคณฺฐี นราสมํ
อทาสี อวภูํ ผลํ.

- [๒๘] จตุณฺหวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทุคฺคตํ นามิขานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ.
- [๒๙] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๓๐] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๑] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณวา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตถํ สุกํ อายสฺมา อวฏฺฐลโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ.

ฉฏฺฐํ อวฏฺฐลียตฺถเราปทานํ.

๗. ลพฺขผลทายกตฺถเราปทานํ

- [๓๒] นคเร พนฺธมฺติยา อารามิโก อหํ ตทา
 อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ คจฺจนฺตํ อนิลยฺชเส.
- [๓๓] ลพฺขผลมาทาย พุทฺธเสฏฺฐจฺสสทาสนํ
 อากาเสว จิตฺโต สนฺโต ปฏิกุคฺคณฺหิ มหายโส.
- [๓๔] วิตฺติสยฺชนโน^๑ มยฺหํ ทิฏฺฐจฺรมเม สุขาวโ
 ผลํ พุทฺธสฺส ทตฺวาน วิปฺปสนฺนเนน เจตฺสา.
- [๓๕] อธิคฺคณฺจํ ตทา ปิตํ วิปฺปลํ สุขมุตฺตมํ
 อุปฺปชฺชเต^๒ เม รตนํ นิพฺพตฺตสฺส ตทํ ตทํ.

หมดอายุ 12/06/2567

^๑ อ. วิตติ สยชนโน

^๒ ฉ.,เท. อุปฺปชฺชเตว

- [๓๖] เอกนฺวเต อีโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทุคฺคตํ นากิชานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ.
- [๓๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๓๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อณฺุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๙] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฺจิเม
 ฌพฺภิกฺขณา สจฺฉิกิตตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ลพฺขผลทายโก เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตถาติ.

สตฺถมํ ลพฺขผลทายกตฺเถราปทาน์.

๘. ปิลกฺขผลทายกตฺเถราปทาน์^๑

- [๔๐] วนฺนตเร^๒ พุทฺธํ ทิสฺวา อตฺถทสฺสี มหายสํ
 ปสนฺนจิตฺโต สุขโม ปิลกฺขสฺส ผลํ อทฺ.^๓
- [๔๑] อฏฺฺจารเส กปฺปสฺเต ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทุคฺคตํ นากิชานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ.
- [๔๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.

หมดอายุ 11/6/2561

^๑ สฺยา. มิลกฺขผลทายกตฺเถราปทาน์ อี. ปิลกฺขผลทายกตฺเถราปทาน์

^๒ อี. วนฺนเต

^๓ จ.เท. ผลํ อทา

- [๔๓] สุวาคถิ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถิ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๔๔] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กถิ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตถิ สุกฺมา อายสฺมา ปิลกฺขผลทายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

อฏฺฐมํ ปิลกฺขผลทายกตฺถเธาปทานํ.

๕. สยมปฏิกาณียตฺถเธาปทานํ

- [๔๕] กกุฏํ วิลลนฺตํ ทเวทวํ นราสภํ
 รณิยํ ปฏิปชฺชนตํ โก ทิสฺวา นปฺปสีทติ.
 [๔๖] ตมนุทธการิ นาสเตววา สนฺตาเรตฺวา พหุํ ชนํ
 ฌาณาลเณน โชตนตํ โก ทิสฺวา นปฺปสีทติ.
 [๔๗] วสีสตสฺสเสหิ นียยนตํ โลกนายนํ
 อุทฺธรนตํ พหุํ สตฺเต โก ทิสฺวา นปฺปสีทติ.
 [๔๘] อาหณิตฺวา^๑ ธมฺมเกริ มทฺทนตํ ติตฺถิเย คณเ
 สีหนาทวํ นทนตํ^๒ โก ทิสฺวา นปฺปสีทติ.
 [๔๙] ยาวตา พุรหฺมโลกมฺหา^๓ อาคณฺตฺวาน สพุรหฺมกา
 ปุจฺจนฺติ นิปุณฺเณ ปญฺเห โก ทิสฺวา นปฺปสีทติ.
 [๕๐] ยสฺสณฺชลี กริตฺวาน อาธาวนฺติ^๔ สเทวกา
 เตน ปุณฺณํ อนฺุโณนฺติ โก ทิสฺวา นปฺปสีทติ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ น. อาหณตํ เท. อาหณตํ

^๓ น.,เท. พุรหฺมโลกโต

^๒ น.,เท. วินทนตํ

^๔ น.,เท.,อี. อายาจนฺติ

- [๕๑] สพฺเพ ชนา สมาคฺนฺตฺวา สมฺปวาเรณฺติ จกฺขมํ
น วิกมฺปติ อชฺฌมฺภูโจ โก ทิสฺวา นปฺปสฺสีทติ.
- [๕๒] นครํ ปวีสโต ยสฺส นทฺนฺติ^๑ เภริโย พหุ
วินทฺนฺติ คชา^๒ มตฺตา โก ทิสฺวา นปฺปสฺสีทติ.
- [๕๓] วิธียา คจฺจโต ยสฺส ปภา^๓ วา โชตเต สทา
อพฺภุณฺนตา สมา โหณฺติ โก ทิสฺวา นปฺปสฺสีทติ.
- [๕๔] พฺยาหรณฺตสฺส พุทฺธสฺส จกฺกวาพฺมฺหิ สฺยุยติ
สพฺเพ สตฺเต วิญญาเปติ โก ทิสฺวา นปฺปสฺสีทติ.
- [๕๕] สตฺสหสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ พุทฺธมภิกิตฺตยํ
ทฺถคฺคํ นามิชา นามิ กิตฺตนาถ อิทํ ผลํ.
- [๕๖] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๕๗] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕๘] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺปิณฺณา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.
- อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สยมปฏิภาณียโย เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

นวมํ สยมปฏิภาณียตเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ., เท. รวณฺติ อ. รวณเต

^๒ อ. อนุคฺชชา

^๓ จ., เท., อ. สพฺพภา

๑๐. นิमितตพุยากรณียตุเถราปทาน

- [๕๙] อชฺโหมคเหตฺวา หิมวณฺตํ^๑ มนฺเต วาเจมหนฺตทา
จตุปญฺญาสสฺสหาณิ สิสฺสา มยฺหํ อุปฏฺฐจฺหํ.
- [๖๐] อธิตา เวทญฺญ สพฺเพ ฉพฺงเค ปารมี คตา
สกวิชฺชาหุปตฺถทฺธา หิมวณฺเต วสนฺติ เต.
- [๖๑] จวิตฺวา ตุสฺสิตา กายา เทวปฺตโต มหายโส
อุปฺปชฺชิตฺวา มาตฺตญฺจนิสฺมี สมฺปชาโน ปฏฺฐิสฺสโต.
- [๖๒] สมฺพุทฺเธ อุปฺปชฺชนฺเต ทสสฺสสฺสิ กมฺปถ
อนฺธา จกฺขํ อลภิสฺสุ อุปฺปชฺชนฺตมฺหิ นายเก.
- [๖๓] ฉปฺปการมกมฺปิตฺถ^๒ เกวลา วสุธา อโย
นิคฺโขสสทฺทํ สุตฺวาน วิมฺหยีสฺสุ^๓ มหาชนา.
- [๖๔] สพฺเพ ชนา สมาคมฺม อคณฺจํ มม สนฺติเก
วสุธายํ ปกมฺปิตฺถ กี วิปาโก ภวิสฺสติ.
- [๖๕] วิทฺธสฺสามิ^๔ ตทา เตสํ มา ภายิตฺถ^๕ นตฺถิ โว ภย
วิสฺสฏฺฐจา โหถ สพฺเพปิ อุปฺปาโทยํ สุขตฺถิโก.^๖
- [๖๖] อฏฺฐเหตฺุหิ สมฺผลฺสสา^๗ วสุธายํ ปกมฺปติ
ตถา นิमितฺตา ทิสฺสนฺติ โอภาโส วิปฺโล มหา.
- [๖๗] อสํสํ พุทฺธเสฏฺโฐ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขมา
สญฺญาเปตฺวาน ชนฺตํ ปญฺจ สีเล กเถสฺหิ.

^๑ ฉ., เท. อชฺโหมคเหตฺวา หิมว^๒ ฉ., เท. อชฺโหมคเหตฺวา หิมว^๔ ฉ., เท. สุตฺตติโก^๗ ฉ., เท. สมฺผลฺส^๒ ฉ., เท. สพฺพการํ ปกมฺปิตฺถ อ. ฉพฺพการํ^๔ ฉ., เท. อวจาสิ อ. อวจาสิ^๖ ฉ., เท. มา เกถ

- [๖๘] สุตฺวาน ปญจ สีลานิ พุทฺธปฺปาทยจ ทูลลภ
 อุพฺเพกฺขาทา^๑ สมฺนา ตฺนฺจหฺนฺจ อเหสุ เต.
- [๖๙] เทวฺนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ นิमितฺตํ วิยากรී
 ทฺคฺคตී นากิขานามิ พฺยากรณฺสฺสิทํ ผลํ.
- [๗๐] กิเลสํ ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๗๑] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๗๒] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฺจิเม
 จพฺปิกฺกตา สจฺฉิกฺกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา นิमितฺตพฺยากรณฺิโย เถโร อีมา คถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ นิमितฺตพฺยากรณฺิยตฺเถราปทานํ.

ตสฺสอุทฺทหนํ

สาลกฺกุสฺมิโย เถโร	ปฺปชา นิพฺพปาปโกปิจ
เสตฺตฺโท ตาลวณฺฺญิ จ	อวฺภํ ลพฺพชฺมฺปโท.
ปิลกฺขุ ปฏฺิภาณิ จ	เวยฺยากรณฺิโย ทิชา
เทวสฺตตฺติ จ คถาโย	คณฺิตาโย วิภาวิภิ.

สตฺตจตฺตาฬิสมิ สาลปฺปฬิวกฺโค.

หมดอายุ 12/06/2566

๔๘. นพมาลิวคฺโค

๑. นพมาลียตุเถราปทาน

[๑]	สุวณฺณวณฺณํ สมฺพุทฺธํ	อาหุตฺตํ ปฏฺฐิตํ
	ปวนคฺเคน ^๑ คจฺจนฺตํ	อทุทํ โลกนํ
[๒]	นพมัลลํ คเหตฺวาน	นิขมนฺโต จ ดาวเท
	ตตฺถทสฺสํ สมฺพุทฺธํ	โสมฺมัตถมณาสวํ.
[๓]	ปสฺสนจิตฺโต สุมโน	นพมัลลํ อปฺปชยํ
	ทกฺขิณฺณยํ มหาวีรํ	สพฺพโลกานุกมฺปกํ.
[๔]	เอกตฺตีสํ อิตฺโต กปฺเป	ยํ ปุณฺณํ อภิโรปยิ ^๒
	ทคฺคตฺตํ นามิชา นามิ	พุทฺธปุชฺชายิํ ผลํ.
[๕]	กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหํ	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
	นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา	วิหฺรามิ อนาสวํ.
[๖]	สุวาคตํ วต เม อาสิ	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
	ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
[๗]	ปฏฺฐิสมฺภิตา จตฺตสฺโส	วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
	ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา นพมัลลํ โเถโร อิมํ คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

ปรหมํ นพมาลียตุเถราปทาน.

หมตอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. วิปินคฺเคน

^๒ จ.,เท. มลลภิโรปยิ

๒. มณีปุษกตเถราปทาน

- [๘] ปทุมุตตโร นาม ชินโ
วิเวกกาโม สมพุทฺโธ
สพฺพธมฺมานํ ปารุ
คจฺจนเต อนิลฺลยฺชเส.
- [๙] อวิทุเร หิมวณฺตสฺส
ตตฺถ เม ภวนํ อาสิ
มหาชาติสฺสโร อหุ
ปฺญญกมฺเมน สํยุตํ.
- [๑๐] ภาวนา นิภขมิตฺวาน^๑
อินทิวรํ ชาติตํ
อทุทสํ โลกนายกํ
อาทิตฺตํ หุตาสนํ.
- [๑๑] วิชนํ อทุทสํ ปุปฺผ^๒
สํ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา
ปฺชยิสฺสนฺติ นายกํ
อวณฺที สตฺถุโน อหํ.
- [๑๒] มมํ สีสมณี คยฺห
อิมาย มณีปุชาย
ปฺชยี โลกนายกํ
วิปาโก โหตุ ภาทฺทโก.
- [๑๓] ปทุมุตตโร โลกวิทุ
อนฺตลิกฺขเ จิตฺเต สตฺถา
อาหุติณํ ปฏฺฐิคฺคโ
อิมํ คาคํ^๓ อภาสถ.
- [๑๔] โส เต อิชฺฌตฺถ สงฺกปโป
อิมาย มณีปุชาย
ลภสฺส^๔ วิปฺปลํ สุขํ
อนฺุโกหิ มหายสํ.
- [๑๕] อิทํ วตฺวาน สมพุทฺโธ^๕
อคฺมาสิ พุทฺธเสฏฺฐโ
ชลชุตฺตมนามโก
ยสฺส^๖ จิตฺตํ ปณฺีหิตํ.
- [๑๖] สฏฺฐิจกปฺปานิ เทวินฺโท
อเนกสตกฺขตฺตฺถ
เทวราชฆมการยิ
จกฺกวตฺติ อโหสหนํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อ. อภินิภขมม^๒ ฉ., เท. วิจัน นทุทสํ ปุปฺผ อ. วิชนํ นาทุทสํ ปุปฺผ^๓ อ. อีมา คาคา^๔ สยา. ลภตฺ^๕ ฉ., เท., อ. ภควา^๖ ฉ., เท. ยตฺถ

- [๑๗] ปุพฺพกมฺมํ สรณฺตสฺส เทวภูตสฺส เม สโต
มณิ นิพฺพตฺตเต มยฺหิ อาโลกกรโณ มม.
- [๑๘] จพาสีตีสหสฺसानิ นาริโย เม ปริศฺคหา
วิจิตฺตวตฺถาภรณา อามุตฺตมณิกุณฺฑลลา.^๑
- [๑๙] อาพารมฺขา^๒ หสฺสุลา สฺสญฺญา ตณฺุมชฺฌิมา
ปริวาระนฺติ มํ นิจฺจํ มณิปฺุชายิทํ ผล.
- [๒๐] โสณณฺมยา มณิฺมยา โลหิตงฺคฺมยา ตถา
ภณฺหา เม สุกตา โหนฺติ^๓ ยทิจฺฉสิ^๔ ปิลนฺธนา.
- [๒๑] ญฺญาคารา คฺหา^๕ รมฺมา สยณญจ มหารหํ
มม สงฺกปฺปมญฺญาย นิพฺพตฺตนฺติ ยถิจฺฉกํ.^๖
- [๒๒] ลาภา เตสํ สุลทฺธญจ เย ลภนฺติ อฺปฺสฺสฺสฺตี
ปฺญญกฺขเขตฺตํ มนฺุสฺसानํ โอสธํ^๗ สพฺพปาณิน.
- [๒๓] มยฺหิปี สุกตํ กมฺมํ โยหํ อทกฺขิ นายกํ
วินิปาตา สฺมุตฺโตมฺหิ ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปท.
- [๒๔] ยํ ยํ โยนฺุปฺปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
ทิวสญฺเจว^๘ รตฺติญจ อาโลโก โหติ เม สทา.
- [๒๕] ตาเยว มณิปฺุชาย อนฺุภตฺวาน สมฺปทา
ณานาโลโก มยา ทิฏฺฐโจ ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปท.

^๑ จ.,เท. อามุกกมณิกุณฺฑลลา

๑๒/๐๖/๒๕๖๖

^๒ อ. ภณฺหา กตากตา โหนฺติ^๓ จ.,เท. คหา รมฺมา^๔ จ.,เท. โอสธํ^๕ จ.,เท. อพารมฺขา^๖ อ. ยทิจฺฉาย^๗ จ.,เท.,อ. ยถิจฺฉกํ^๘ อ. สมฺนตา

- [๒๖] สดสหัสเส อิตโต กปเป ยัม มณิมภิปุชยิ
 ทุคคตี นามิขานามิ มณิปุชายิทำ ผลัม.
- [๒๗] กิเลสา ฌาปิตา มยหัม ภวา สพเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสโว.
- [๒๘] สุวาคตัม วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนัม.
- [๒๙] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพภิกฺขวมา สจฺฉิกิตฺตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนณฺติ.
- อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา มณิปุชโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ทุตฺติยัม มณิปุชกตเถราปทานัม.

๓. อุกกาสดิกตเถราปทาน

- [๓๐] โกสิโก นาม ภควา จิตฺตญฺเฆ วสี ตทา
 ฌายี ฌานรโต พุทฺโธ วิเวกาภิรโต มุนิ.
- [๓๑] อชฺโฌคเหตฺวา^๑ หิมวณฺตัม นารีคณปรุกฺขโต
 อทฺทสํ โกสิกัม พุทฺธัม ปุณฺณมาเยว จนฺทิมัม.
- [๓๒] อุกกาสเต คเหตฺวาน ปรีวาเรสหนฺตทา
 สตฺตรตฺตินฺทิวํ พุทฺธัม^๒ อฏฺฐิเมเนน อคจฺฉหัม.
- [๓๓] วุฏฺฐิจิตฺตัม โกสิกัม พุทฺธัม สยมมฺภุํ อปฺราชิตฺตัม
 ปสนฺนจิตฺโต วณฺทิตฺวา เอกัม ภิกฺขุํ อทาสหัม.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. อชฺโฌคาเหตฺวา

^๒ ฉ., เท., อ. จตฺวา

- [๓๔] เตน กมฺเมน ทิปทินฺท โลกเชฏฺฐ นราสภ
 อุปฺปชฺชี่ ตฺสึเต กาเย เอกภิกฺขายิทํ ผลํ.
- [๓๕] ทิวสญฺเจว รตฺตัตถจ อาโลโก โหติ เม สทา
 สมฺนตา โยชนสํ โอภาเสน ผรามหิ.
- [๓๖] ปญฺจปญฺญาสกปฺปมฺหิ จกฺกวตฺติ อโหสํ
 จาตุรฺนโต วิชิตาวิ ชมฺพุมณฺทสฺส^๑ อิสฺสโร.
- [๓๗] ตทา เม นคริ อาสิ อิทํ ผิํ ตํ สุนิมฺมิตํ
 ตีสโยชนอายามิ วิตุถาเรน จ วิสฺติ.
- [๓๘] สภํ นาม นคริ วิสฺสกมฺเมน^๒ มาปิตํ
 ทสสทฺทา วิวิตฺตนํ สมฺมตาพสฺมาหิตํ.
- [๓๙] น ตสฺมี นครเ อตฺถิ วลลী กญฺจญฺจ มตฺติกา
 สพุพโสณฺณมยฺเยว โชตเต นิจฺจกาลิกิ.
- [๔๐] จตฺตฺปาการปริกฺขิตํ ตโย อาสุํ มณฺนิมา
 เวมชฺเฌ ตาลปฺนฺติ^๓ จ วิสฺสกมฺเมน มาปิตา.
- [๔๑] ทสสทฺสสโปกฺขรณิ^๔ ปทุมฺปฺปลฉาทิตา
 ปุณฺฑริกาทิสณฺณนา^๕ นานาคณฺธสเมริตา.^๖
- [๔๒] จตฺตฺนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ อุกกํ ชารยิ อหิ
 ทฺคฺคตฺติ นามิชานามิ อุกฺกาธารสฺสิทํ^๗ ผลํ.

^๑ ฉ., เท. ชมฺพุมณฺทสฺส^๓ พ. อายฺย ตาลปฺนฺติ^๕ ฉ., เท., อ. ปุณฺฑริเกหิ สณฺณนา^๗ ฉ., เท. อุกฺกาธารสฺสิทํ ผลํ^๒ ฉ. วิสฺสกมฺเมน^๔ ฉ., เท., อ. ทสสทฺสสา ปอกฺขรณโย^๖ ฉ., เท. นานาคณฺธสเมริตา

- [๔๓] กิเลสา ฌาปิตา มยห์
 นาโคว พนฺธน์ เจตฺวา ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 วิหฺรามิ อนาสว.
- [๔๔] สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๕] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺจิเม
 จพฺปิณฺณมา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อุทฺทาสติโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ อุทฺทาสติกตฺเถราปทาน.

๔. สุมณวีนียตเถราปทาน

- [๔๖] วิปสฺสิโน ภควโต โพิชฺยา ปาทปฺตฺตเม
 สุมโน พิชฺนี คยฺห อวีซี โพิมฺมุตฺตม.
- [๔๗] เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป อวีซี โพิมฺมุตฺตม
 ทฺคคฺตํ นาภิชานามิ พิชฺนาย อิทํ ผล.
- [๔๘] กิเลสา ฌาปิตา มยห์
 นาโคว พนฺธน์ เจตฺวา ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 วิหฺรามิ อนาสว.
- [๔๙] สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕๐] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺจิเม
 จพฺปิณฺณมา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สุมณวีนโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

จตุตถํ สุมณวีนียตเถราปทาน.

๕. กุมมาสทายกตฺเถราปทาน

- [๕๑] เอสนาย จรนต์สสุ วิปสฺสีโน มเหสีโน
 วิตฺตํ ปตฺตํ ทิสฺวาน กุมมาสํ ปุริยํ อหํ.
- [๕๒] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป
 ทุคฺคตี นาภิขานามิ ยํ ภิกฺขุ อทฺทํ ตทา
 กุมมาสสฺส อิทํ ผลํ.
- [๕๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๕๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕๕] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา กุมมาสทายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ปญฺจมนํ กุมมาสทายกตฺเถราปทาน.

๖. กุสฏฺฐกทายกตฺเถราปทาน

- [๕๖] กสฺสปสฺส ภควโต พุราหฺมณสฺส วุสฺสิมโต
 ปสนฺนจิตฺโต สุมโน กุสฏฺฐกมทาสหํ.
- [๕๗] อิมสฺมีเยว กปฺปสฺมี กุสฏฺฐกมทาสหํ
 ทุคฺคตี นาภิขานามิ กุสฏฺฐกสฺสิทํ ผลํ.
- [๕๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

[๕๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๖๐] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิกฺขเภา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา กุสฺมฺมจกทายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตถาติ.

อฏฺฐํ กุสฺมฺมจกทายกตฺเถราปทานํ.

๗. คิริปุนฺนาคิยตฺเถราปทานํ

[๖๑] โสภิตो นาม สมฺพุทฺโธ จิตฺตกุญฺเณ วสี ตทา
คเหตฺวา คิริปุนฺนาคํ สยมํ ภูมิปุชยิ.

[๖๒] จตฺนวุเต อิตฺโต กปฺเป สมฺพุทฺธมฺภิปุชยิ^๑
ทุกฺคตี นามิขานามิ พุทฺธปุชายิทํ ผลํ.

[๖๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.

[๖๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๖๕] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิกฺขเภา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา คิริปุนฺนาคิโย เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตถาติ.

พมดชา ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

สตฺตมํ คิริปุนฺนาคิยตฺเถราปทานํ.

^๑ จ., เท., อ. ยํ พุทฺธมฺภิปุชยิ, เอวมฺปริปิ.

๘. วลฺลิกาการผลทายกตฺเถราปทานํ

- [๖๖] สุมโน นาม สมฺพุทฺโธ ตกฺกราຍံ วสี ตทา
 วลฺลิกาการผล คยฺห สยมฺภุสฺส อทาสหิ.
- [๖๗] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทุคฺคตํ นามิขานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ.
- [๖๘] กิเลสํ ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๖๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๗๐] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุกํ อายสฺมา วลฺลิกาการผลทายโก เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

อฏฺฐมํ วลฺลิกาการผลทายกตฺเถราปทานํ.

๙. ปานธิทายกตฺเถราปทานํ

- [๗๑] อโนมทสฺสี ภควา โลกเชฏฺโฆ นราสโก
 ทิวาวิหารา นิภฺขมฺม วิถิมารุยฺหิ^๑ จกฺขุมา.
- [๗๒] ปานธี สุกตํ คยฺห อทฺธานํ ปฏิปชฺชหิ
 ตตฺถกฺกทาสี สมฺพุทฺธํ ปตฺติกํ จารุทสฺสนํ.

หมดอายุ 12/06/2561

- [๗๓] สกั จิตตํ ปสาเทตวา นีหริตวาน ปานธี
ปาทมฺมฺเล จเปตวาน อิทํ วจนมพรวี.
- [๗๔] อภิรุห มหาวีร สุกตินฺท วินายก
อิโต ผลํ ลภิสฺสามิ โส เม อตฺถํ สมิชฺฌตฺ.
- [๗๕] อโนมทสฺสี ภควา โลกเชฏฺโฆ นราสโก
ปานธี อภิรุหิตวา อิทํ วจนมพรวี.
- [๗๖] โย ปานธี เม อทาสี^๑ ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ
ตมห์ กิตฺตยิสฺสามิ สุนาถ มม ภาสโต.
- [๗๗] พุทฺธสฺส คิริมญฺเอยา สพฺเพ เทวา สมาคตา
อุทฺคฺคจิตฺตา สุมนา เวทชาตา กตญฺชลี.
- [๗๘] ปานธิเมว^๒ ทาเนน สุขิโตยํ ภวิสฺสตี
ปญฺจปญฺญาสภตฺตญฺจ เทวราชํ กริสฺสตี.
- [๗๙] สหสฺสภตฺตํ ราชา จ จกฺกวตฺตี ภวิสฺสตี
ปเทสฺราชํ วิปุลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ.
- [๘๐] อปริเมยฺเย อิโต กปฺเป โอกฺกากกฺกุลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเณ^๓ สตฺถา โลเก ภวิสฺสตี.
- [๘๑] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
สพฺพาสเว ปรีญฺเอยา นิพฺพายิสฺสตีนาสโว.
- [๘๒] เทวโลเก มนุสฺเส วา นิพฺพตฺติสฺสตี ปญฺญวา^๔
เทวยานปฏฺิภาคํ ยานํ ปฏฺิลภิสฺสตี.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อี. อททา^๓ ฉ.,เท. โคตเมน^๒ ฉ.,เท.,อี. ปานธีนํ ปทาเนน^๔ สยา. ปญฺญวา

- [๔๓] ปาสาทา สีวิกา มยหิ หตฺถิโน สมลงฺกตา
 รธา วาชนฺณสยฺยตฺตา สทา ปาตุภวณฺติ เม.
- [๔๔] อคารา นิกุมมนฺโตปิ รเถน นิกุมมึ อหิ
 เกเสสุ จิซฺชมาเนสุ อรหตฺตํ อปาปฺณิ.
- [๔๕] ลามา มยหิ สุลทฺธํ เม วาณิซฺ สุปฺปโยชิตํ
 ทตฺวาน ปานธี เอกํ ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปทํ.
- [๔๖] อปริเมยเย อิตฺโต กปฺเป ยํ ปานธิมทาสหิ
 ทฺตุคฺคตี นาภิชานามิ ปานธิสฺส อิทํ ผลํ.
- [๔๗] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๔๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๙] ปฏิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺภิณฺณา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนณฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ปานธิตายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

นวมํ ปานธิตายกตฺเถราปทานํ.

๑๐. ปุพฺพินจกมฺมิตฺเถราปทานํ

- [๕๐] มิคฺลฺลทฺโท^๑ ปุเร อาสิ อรณฺเณ กานเน อหิ
 วาตมิกํ คเวสนฺโต จงฺกมํ อทฺทสํ อหิ.

หมดอายุ 12/06/2563

^๑ สฺยา. มิคฺลฺลทฺ

- [๙๑] อุจฺจนฺเคน ปุพฺพินํ คยฺห จงฺกเม โอฺกิริ อหํ
ปสฺนฺนจิตฺโต สุมโน สุตฺตสฺส สิริมโต.
- [๙๒] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ปุพฺพินํ โอฺกิริ อหํ
ทฺถคฺคตี นามิชานามิ ปุพฺพินสฺส อิทํ ผลํ.
- [๙๓] กิเลสํ ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๙๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๙๕] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺปิณฺณยา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ปุพฺพินจฺกมฺปิโย เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ ปุพฺพินจฺกมฺปิยตฺถเธาปทานํ.

ตสฺสอุทฺทหานํ

นพฺมาลํ มณฺธิทโท	อุกฺกาสติกวีชนิ
กุมฺมาสณฺจ กุสฺสญฺจ ^๑	คิริปฺนฺนาคิโยปิจ.
วลฺลิกาโร ปาณธิโท	อโธ ปุพฺพินจฺกโม
คาถาโย ปณฺจณวฺติ	คณฺดทาโย วิภาวิมิ.

อฏฺฐจตฺตาฬีสโม นพฺมาลิวคฺโค.

หมดอายุ 12/06/2566

๔๕. ปัสสกูลวคโค

๑. ปัสสกูลสญญกตฺเถราปทาน

- [๑] ติสฺโส นามาสี ภควา สยมภู โลกนายโก^๑
ปัสสกูลํ จเปตฺวาน วิหารํ ปาวีสี ชินฺ.
- [๒] สชฺชิตฺ^๒ ฐนฺมาทาย ปกฺขิตฺตสลิล^๓ อหํ
มณฺฑลคฺคํ คเหตฺวาน กานนํ ปาวีสี อหํ.
- [๓] ตตฺถทฺทสํ ปัสสกูลํ ทุมคฺเค ลคฺคิตํ ตทา
จาปํ ตตฺถเวย นิกฺขิปฺป
สึเส กตฺวาน อญฺชลี.
- [๔] ปสนฺนจิตฺโต สุมโน วิปฺลวย จ ปิตฺยา
พฺพุทฺธเสฏฺฐํ สริตฺวาน ปัสสกูลํ อวฺนทหํ.
- [๕] เทวฺนวุเต อิตฺโต กปฺเป
ทฺถคฺคตี นามิขานามิ ยํ ปัสสกูลมวฺนทหํ
วฺนทนาย อิทํ ผลํ.
- [๖] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสโว.
- [๗] สุวาคํ วต เม อาสี
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา มม พฺพุทฺธสฺส สนฺติเก
กตํ พฺพุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๘] ปฏฺฐิสฺสภิกขา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิญฺญา สจฺฉิกิตา กตํ พฺพุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ปัสสกูลสญฺญโก เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ปจฺมํ ปัสสกูลสญฺญกตฺเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อิ. อคฺคปคฺคโล

^๒ ฉ.,เท. วินตํ อิ. ตียนฺตํ

^๓ ฉ.,เท. ภกฺขิตฺตํ จรี อิ. อภฺขิตฺโต ยมวี อหํ

๒. พุทธสยญกตเถราปทาน

- [๙] อชฌายิก^๑ มนตโร
ลกขณ อิตีหาเส จ
ดิณฺณ เวทานิ ปารคฺ
สนิฉณทุสเกฏฺเฐ.
- [๑๐] นทีโสตปฏิกาคา
เตสาหิ มนต^๒ วาเจมิ
สิสฺสา อายนฺติ เม ตทา
รตฺตินทิวมตฺนทิตฺโต.
- [๑๑] สิทธตฺโต นาม สมพุทฺโธ
ตมฺนุชการิ นาเสตฺวา
โลเก อุปฺปชฺชิตฺวา เท
ณานาโลกํ ปวตฺตยิ.
- [๑๒] มม อญฺญตโร สิสฺโส
สุตฺวาน เต เอตมตฺถํ
สิสฺसानํ โส กเถสิ เม
อาโรเจสฺสุ มม ตทา.
- [๑๓] พุทฺโธ โลเก สมุปฺปนฺโน
ตสฺसानุวตฺตติ ชโน
สพฺพญฺญ โลกนายโก
ลาโก มยฺหิ น วิชฺชติ.
- [๑๔] อธิจฺจุปฺตติกา พุทฺธา
ยนฺนุนาหิ พุทฺธเสฏฺฐิ
จกฺขมนฺโต มหายสา
ปสฺเสยฺยํ โลกนายกํ.
- [๑๕] อชินํ เม คเหตุวาน
อสฺสมา อภินิฏฺขมม
วากจิริ กมณฺทลฺลํ
สิสฺเส อามนฺตยิ อหิ.
- [๑๖] อุทฺมฺพริกปฺปฬว
วายนํ ยถา ชิริ
จนฺทมฺหิ สสํ ยถา
ทูลลภ^๓ โลกนายกํ.
- [๑๗] พุทฺโธ โลกมฺหิ อุปฺปนฺโน
อุโกสฺสุ วิชฺชมาเนสฺสุ
มนุสฺสตฺตปิ ทูลลภํ
สวณฺญจ สุตูลลภํ.
- [๑๘] พุทฺโธ โลเก สมุปฺปนฺโน
เอถ สพฺเพ คมิสฺสาม
จกฺขุ ลจฺฉาม โน ภว
สมฺมาสมพุทฺธสฺสติกํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อ. อชฌายิก, เอวมุปริปิ.^๒ ฉ., เท., อ. มนเต^๓ ฉ., เท. ทูลลโก โลกนายโก

- [๑๙] กมนุทลฐรา สพุเพ ขราชินนิวาสิโน
เต^๑ ชฎาการภริตา นิกุมม^๒ ปวนา ตทา.
- [๒๐] ยุตตมตต^๓ เปกขมานา อุตตมตต^๓ คเวสิโน
อายนติ^๔ นาคโปตาว อสมภิตาว เกสรี.
- [๒๑] อปปตาสา^๕ อโลลุปา นิปกา สนตวุตติโน
อุญฉาย จรมานา เต พุทฺธเสฏฺฐ^๖ อุปาคมฺเ.
- [๒๒] ทิยทุมโยชเน เทเส^๖ พยาธิ เม อุปปชฺชถ
พุทฺธเสฏฺฐ^๖ สิริตวาน ตตถ กาลํ กโต อหิ.
- [๒๓] จตฺตุนุเต อิตโต กปฺเป ยํ สณฺณมลภี ตทา
ทุกคตี นามิขานามิ พุทฺธสณฺณายิทํ ผลํ.
- [๒๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพุเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๒๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๖] ปฏิสมฺภิทา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺปิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตถํ สุทํ อายสฺมา พุทฺธสณฺณโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทุติยํ พุทฺธสณฺณกตฺเถราปทานํ.

๓. ภิสทหายกตฺเถราปทาน

- [๒๗] โอคฺยุห ยํ^๑ โปกฺขรณิ นานากุณฺชรเสวิตํ
อุทฺธรามี ภิสํ ตตฺถ อสฺนเหตุ^๒ อหิ ตทา.
- [๒๘] ภควา ตมฺหิ สมเย ปทุมุตฺตรสวฺหโย
รตฺตกมฺพลโร^๓ พุทฺโธ คจฺฉติ^๔ อนิลนฺชเส.
- [๒๙] ฐนฺนโต ปัสสฺกุลานิ สทฺทํ อสฺสสฺสหิ ตทา
อุทฺธิ นิชฺฌายมาโนหิ อทฺทสํ โลกนายกํ.
- [๓๐] ตตฺถเณว จิตฺโก สนฺโต อายาจี โลกนายกํ
มธฺ^๕ ภีเสหิ สวติ ขีรสปิ^๖ มุพาลิภิ.
- [๓๑] ปฏฺิคฺคณฺหาตุ เม พุทฺโธ อนุกมฺปาย จกฺขุมา
ตโต การุณฺนิโก สตฺถา โอโรหิตฺวา มหายโส.
- [๓๒] ปฏฺิคฺคณฺหิ มม ภิกฺขุ อนุกมฺปาย จกฺขุมา
ปฏฺิคฺคเหตฺวา สมฺพุทฺโธ อกา เม อนุโมทนํ.
- [๓๓] สุขี โหหิ^๗ มหาปุณฺณ คติ ตฺยหิ สมฺมิชฺฌตฺตุ
อิมินา ภิสทาเนน ลภสฺสุ วิปฺลํ สุขํ.
- [๓๔] อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ ชลชฺชุดฺตมนามโก
ภิกฺขมาทาย สมฺพุทฺโธ อมฺพเรนาคมา ชิน.

^๑ สฺยา. โอคฺคฺยุหานํ^๓ จ.,เท.,อ. รตฺตมฺพรวโร^๕ จ.,เท. มธฺ^๗ จ.,เท. โหตุ^๒ จ.,เท.,อ. ฆาสเหตุ^๔ สฺยา. คจฺฉสิ^๖ จ.,เท. ขีรํ สปปี

- [๓๕] ตโต ภิสํ คเหตุวาน อากณฺฐี มม อสฺสมํ
ภิสํ รุกฺขเษ ลคฺคิตวาน มม ทานํ อนุสฺสรี.
- [๓๖] มหาวาโต วุฏฺฐหิตฺวา สญฺจาเลสิ วณํ ตทา
อากาโส อภินาทิตฺถ อสนียา ผลนฺติยา.
- [๓๗] ตโต เม อสนิปาโต มตฺถเก นิปติ ตทา
โส^๑ หิ นิสินฺนโก สนฺโต ตตฺถ กาลํ กโต อหฺ.^๒
- [๓๘] ปุณฺณกมฺเมน สยฺยตฺโต ตุสฺสิตํ อุปปชฺชหิ
กเลวรมฺเม ปตฺติตํ เทวโลเก รมามหิ.
- [๓๙] จพาสีตีสหสฺसानิ นาริโย สมลงฺกตา
สายํ ปาตํ อุปฺปญฺเจนฺติ ภิสทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๔๐] มนุสฺสโยนิมาคนฺตฺวา สฺขิปโต โหมหิ ตทา
โกเค เม อุณฺตา นตฺถิ ภิสทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๔๑] อนุกมฺปิตโก^๓ เตน เทวเทเวณ ตาทินา
สพฺพาสวปริกฺขิโน^๔ นตฺถิ ทานิ ปุณฺณโกโว.
- [๔๒] สตสหสฺเส อิตโต กปฺเป ยํ ภิกฺขมทธี^๕ ตทา
ทุคฺคตี นาทิชานามิ ภิสทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๔๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๔๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

๑ น., เท., อ. โส

๒ อ. อนุกมฺปิตตฺตา เตน

๓ น., เท. ภิสํ อทธี

๔ น., เท. อหฺ

๕ น., เท., อ. สพฺพาสวา ปริกฺขิณา, เอวฺมุปริปิ.

[๔๕] ปฐมมกัฏฐา จตสสโร วิโมกขาปิ จ อฏฐิเม
ฉพภินญา สจจิกตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตถํ สุกฺกํ อายสฺมา ภิสทหายโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

ตติยัม ภิสทายกตุเถราปทานํ.

๔. ญาณคุณวิกตฺเถราปทานํ

[๔๖] ทกฺขิณเณ หิมวณฺตสฺส สุกโต อสฺสโม มม
อตุตฺตมตฺถํ คเวสนฺโต วสามิ ปวเน ตทา.

[๔๗] ลาภาลาเภณ สนฺตฺฏโฆ ฆฺเณ จ ฆเณ จ
อโนมสนโต^๑ อจริ วสามิ เอกโก อหิ.

[๔๘] สุธเมโธ นาม สมพุทฺโธ โลก อุปปชฺชิต ตาวเท
จตุสจฺจํ ปกาเสติ อุกฺกธรรนฺโต มหาชนํ.

[๔๙] นาหิ สฺโณมิ สมฺพุทฺธํ หนี เม โกจิ สาสติ^๒
 อญฺจวสฺเส อติกุณฺเฑ อสฺโสสี โลกนายกั.

[๕๐] อคฺคี ทารุ นิหริตฺวา สมมุชชีตฺวาน อสฺสมํ
 ขาริภาร์ คเหตฺวาน นิกฺขมึ ปวณา อหิ.

[๕๑] เอกรัตติ วรรณโตรี คาเมสุ นิคเมสุ จ
อนุப்புพเพน จนนทวตี ตทาทิ อุปสงกมิ.

[๕๒] ภควา ตมฺหิ สมเย สุขเมโช โลกนายโก
อุมตํ อายุ ๑๒/๐๖/๒๕๖๖ เทเสติ อมตํ ปทํ.

- [๕๓] ชนกายมตฺติกมฺม วนฺทิตฺวา ชินสาครํ^๑
 เอกํสํ อชินํ กตฺวา สนฺถวี โลกนายกํ.
 [๕๔] ตุํวํ สตฺถา จ เกตุ จ^๒ ฐโช ยฺโย จ^๓ ปาณินํ
 ปรายนฺ ปตฺติจฺจา จ ทิปโป จ ทิปฺพุตฺตโม.

เอกวิสตีโม ภาณวโร.

- [๕๕] เนปฺญโย ทสฺสเน ธีโร ตาเรสิ ชนตํ ตุํวํ
 นตฺถโย ตารโก โลเก ตวฺตฺตริตฺตโร มฺเ.
 [๕๖] สกฺกา ภาเว^๓ กุสฺสเคน ปเมตฺตุ สาคฺรฺตฺตโม^๔
 น เตวว ตว สพฺพญฺญ ญาณํ สกฺกา ปเมตเว.
 [๕๗] ตูลทณฺเฑ จเปตฺวาน มหิ^๕ สกฺกา ฐเรตเว
 น เตวว ตว ปญฺญา ยสมานํ^๖ อตฺถิ จกฺขม.
 [๕๘] อากาโส มินิํ สกฺกา ราชฺชยา อํกุเลน จ^๗
 น เตวว ตว สพฺพญฺญ สีลํ สกฺกา ปเมตเว.
 [๕๙] มหาสมฺมทฺเต อุกกํ อากาโส จ วสฺนฺธโร^๘
 ปริเมยฺยานิ เอตานิ อปฺปเมยโยสิ จกฺขม.
 [๖๐] จหิ คาถาหิ สพฺพญฺญํ กิตฺตยิตฺวา มหายสํ
 อญฺชลี ปคฺคเหตฺวาน ตฺถหิ อญฺจาสมํ ตทา.
 [๖๑] ยํ วทนฺติ สฺเมชฺชติ ญมิปญฺญํ^๙ สฺเมชฺสํ
 ภิกฺขุสงฺฆเ นิสิตฺติวา อีมา คาถา อภาสถ.

^๑ ฉ., เท. ชินสาครํ อ. ชินสาสนํ

^๒ ฉ., เท. เทเว อ. หเว

^๓ ฉ., เท. มหิ

^๔ ฉ., เท. วา อ. ปี

^๕ ฉ., เท., อ. ญมิปญฺญํ

^๖ สฺยา. ว

^๗ ฉ., เท. สาคฺรฺตฺตโม

^๘ ฉ., เท., อ. ปมาณํ

^๙ ฉ., เท., อ. วสฺนฺธรา

- [๖๒] โย เม ฌาณํ ปกิตฺเตสิ วิปฺปสนฺเนน เจตสา
 ตมห์ กิตฺตยิสฺสามิ สฺสนาถ มม ภาสโต.
- [๖๓] สत्ตตฺตตฺตติ กปฺปานิ เทวโลเก รมิสฺสติ
 สหสฺสกุขตฺตํ เทวินโท เทวราชํ กริสฺสติ.
- [๖๔] อเนกสตกฺขตฺตญฺจ จกฺกวตฺติ ภาวิสฺสติ
 ปเทสราชํ วิปุลํ คณนาโต อสงฺขยํ.
- [๖๕] เทวภูโต มนุสฺโส วา ปุณฺณกมฺมสมาหิโต
 อญฺญมนสงฺกปโป^๑ ติกฺขปญฺโญ ภาวิสฺสติ.
- [๖๖] ตีสกปฺปสหสฺสมฺหิ โอฏฺฏากกฺกุลสมฺภาโว
 โคตโม นาม นามเนน สตฺถา โลเก ภาวิสฺสติ.
- [๖๗] อคารา อภินิฏฺขมฺม ปพฺพชิสฺสติกิณฺจโน
 ชาติยา สตฺตวสฺเสน อรหตฺตํ ปาปฺณิสฺสติ.^๒
- [๖๘] ยโต สรามิ อตฺตानํ ยโต ปตฺโตสฺมิ สาสนํ
 เอตฺถนฺตเร น ชานามิ เจตนํ อมโนรมํ.
- [๖๙] สํสริตฺวา ภาวาภเว^๓ สมฺปตฺตานุภวี อหํ
 โภเค เม อุนตา นตฺถิ ผลํ ฌาณสฺส โธมเน.
- [๗๐] ติวคฺคี^๔ นิพฺพุตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 สพฺพาสวปริกฺขีโน นตฺถิ ทานิ ปุณฺณภโว.
- [๗๑] ตีสกปฺปสหสฺสมฺหิ ยํ ฌาณมฺภิโธมห์^๕
 ทฺถุคฺคี นามิชานามิ ผลํ ฌาณสฺส โธมเน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. อญฺญมตสงฺกปโป

^๓ ฉ., เท., อ. ภเว สพฺเพ

^๕ ฉ., เท. ฌาณมภวิ อหํ

^๒ ฉ., เท., อ. ผุสฺสสฺสติ

^๔ ฉ., เท. ติวคฺคี อ. ติวคฺคี, เอมฺปฺริปิ.

- [๗๒] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๗๓] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๗๔] ปฏิสมฺภิตา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺจิเม
 จพฺปิตฺตํ สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

อิตถํ สุทํ อายสฺมา ฌาณตฺถวิโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

จตุตถํ ฌาณตฺถวิกตฺเถราปทานํ.

๕. จนฺทณมถิตยฺเถราปทานํ

- [๗๕] ปญฺจกามคฺเณ หิตฺวา ปิยธูเป มโนรม
 อสิตฺติโกฏฺเฒ หิตฺวา ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ.
- [๗๖] ปพฺพชิตฺวาน กาเยน ปาปกมฺมํ วิวชฺชยี่
 วจีทฺถจฺจริตํ หิตฺวา นทีกฺกุเล วสามหํ.
- [๗๗] เอเกกํ^๑ มํ วิหรนฺตํ พุทฺธเสฏฺโฐ อุปาคมิ
 นาหิ ชานามิ พุทฺธชฺเรติ อกาสิ ปฏิสนฺถรํ.^๒
- [๗๘] กริตฺวา ปฏิสนฺถารํ นามโคตฺตํ อปฺจุจฺหํ
 เทวตา นุสิ คณฺธพฺโพ อาทุมฺ สกโก ปุรินฺทโท.
- [๗๙] โก วา ตวํ กสฺส วา ปฺตฺโต มหาพฺรหฺมา อิธาคโต
 วิโรจสิ ทิสสา สพฺพา อุทยํ สุริโย ยถา.

- [๘๐] สหสฺสสารานิ จกุกานิ ปาเท ทิสฺสนฺติ มาริส
โก วา ตฺวํ กสฺส วา ปฺตฺโต กถิ ชาเนมฺมํ ตํ มยํ
นามโคตตํ ปเวเทหิ สํสยํ อปเนหิ เม.
- [๘๑] นมฺหิ^๑ เทโว น คณฺธพฺโพ นมฺหิ สกฺโก ปุรินฺทโท
พฺรหฺมภาโว จ เม นตฺถิ เอเตสํ อุตฺตโม อหํ.
- [๘๒] อตีโต วิสยํ เตสํ ทาลยิ กามพฺนฺธนํ
สพฺเพ กิเลสฺส ฌาเปตฺวา ปตฺโต สมฺโพธิมฺตฺตมํ.
- [๘๓] ตสฺส วาจํ สุณฺตีวาทํ อิทํ วจฺนมพฺรวิ
ยทิ พุทฺโธสิ สพฺพพญฺญํ นิสิตฺวํ ตฺวํ มหามุนิ.
- [๘๔] ตมฺหิ ปุชฺยิสฺสามิ ทุกฺขสฺส นตฺกโร ตฺวํ
ปตฺถริตฺวา ชินฺจมมํ อทาสิ สตฺถุโน อหํ.
- [๘๕] นิสิตฺติ ตตฺถ ภาควา สีโหว คิริคพฺภาเร
ชิปฺปิ ปพฺพตมารูยฺห อมฺพสฺส ผลมคฺคหิ.
- [๘๖] สาลกฺลยาณิกํ ปุปฺผํ จนฺทณฺจ มหารหํ
ชิปฺปิ ปคฺคยฺห ตํ สพฺพํ อฺเปตฺวา^๒ โลกนายกํ.
- [๘๗] ผลํ พุทฺธสฺส ทตฺวาน สาลปุปฺผํ อปุชฺยิ
จนฺทณํ อนฺนลิมฺปิตฺวา อวณฺทิ สตฺถุโน อหํ.
- [๘๘] ปสฺนฺนจิตฺโต สุขฺมโน วิปฺลายนํ จ ปิตฺติยา
อชินมฺหิ นิสิตฺติวาทํ สุขฺเมโธ โลกนายนโก.
- [๘๙] มม กมฺมํ ปกิตฺเตสิ ทาสยฺนฺโต มมํ ตทา
อิมิณา ผลทาเนน คณฺธมาเลหิ จฺญายํ.

หมดอายุ 12/06/2566

- [๙๐] ปณจวีเส กปฺปสเต เทวโลเก รmissati
อนฺนมนสงฺกปโป วสวตฺตี ภวิสฺสตี.
- [๙๑] จพฺปิสฺสติกปฺปสเต มนุสฺสตฺตํ คมิสฺสตี
ภวิสฺสตี จกฺกวตฺตี จาตุรฺนโต มหิตฺธิโก.
- [๙๒] เวกริ^๑ นาม นคริ^๒ วิสฺกมฺเมน มาปิตํ
hesฺสตี สพฺพโสวณฺณํ นานารตฺนภุสฺสิตํ.
- [๙๓] เอเตเนว อุปาเยน สํสริสฺสตี โยนิโย^๓
สพฺพตฺถ สฺขีโต^๔ หุตฺวา เทวตฺเต อถ มานุเส.
- [๙๔] ปจฺจิมเ ภวสมฺปตฺเต พรหมพฺนฺช ภวิสฺสตี
อคารา อภินิขมฺม อนคาริ ภวิสฺสตี
อวิญญตฺติปจฺจโย^๕ หุตฺวา นิพฺพายิสฺสตีนาสโว.
- [๙๕] อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ สุเมโธ โลกนายโก
มม นิชฺฌายมานสฺส ปกฺกามิ อนิลฺยฺชเส.
- [๙๖] เตน กมฺเมน สุกฺเตน เจตนาปณิธิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ ตฺสิตํ^๕ อุปปชฺชหิ.
- [๙๗] ตฺสิตโต จิตฺวาน นิพฺพตฺตี มาตฺกฺจฺจนิยา
โกเค เม อุณฺตา นตฺถิ ยมฺหิ คพฺเภ วสามหิ.
- [๙๘] มาตฺกฺจฺจนิคเต มยิ อนนฺปานญจ โภชนํ
มาตฺยา มม จนฺเทน นิพฺพตฺตติ ยถิจฺจกํ.
- [๙๙] ชาติยา ปณฺจวสฺเสน ปพฺพชฺชि อนคาริยํ
โอโรปิตมฺหิ เกสมฺหิ อรหตฺตํ อปาปฺณิ.

^๑ จ., เท. อ. เวการิ^๓ จ., เท. ปุชิต^๕ จ., เท. ทาวตีสสมกฺจฺจหิ^๒ จ., เท. โส ภเว อ. โยนิโส^๔ จ., เท. อภินิชาปารคฺ

- [๑๐๐] ปุพฺพกมฺมํ คเวสนโต โอเรน นทฺทสํ อหํ
 ตีสกปฺปสหสฺสมฺหิ มม กมฺมํ อนุสฺสรี.
- [๑๐๑] นโม เต ปุริสาชฌณ นโม เต ปุริสุตฺตม
 ตว สาสนมาคมฺม ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปทํ.
- [๑๐๒] ตีสกปฺปสหสฺสมฺหิ สมฺพุทฺธมภิปุชยี^๑
 ทุคฺคตี นาภิชานามิ พุทฺธปุชายิทํ ผลํ.
- [๑๐๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๐๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๐๕] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺภิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา จนฺทนมฺลียโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

ปญฺจมํ จนฺทนมฺลียตฺเถราปทานํ.

๖. ธาตุปุชกตฺเถราปทานํ

- [๑๐๖] นิพฺพุเต โลกนาถมฺหิ สิทฺธตฺเถ โลกนายเก
 มมณฺเฑาตี สมานेतฺวา ธาตุปุชํ โอกาสหํ.
- [๑๐๗] จตฺนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ธาตุมภิปุชยี
 ทุคฺคตี นาภิชานามิ ธาตุปุชายิทํ ผลํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. ยํ พุทฺธมภิปุชยี

- [๑๐๘] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๐๙] สุวาคถํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๑๐] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺกมา สจฺฉิกิตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตถํ สุทํ อายสฺมา ชาติุปฺชโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

นฏฺฐํ ชาติุปฺชกตฺเถราปทานํ.

๙. ปุพฺพินุปฺปาทกตฺเถราปทานํ

- [๑๑๑] ปพฺพเต หิมวณฺตมฺหิ เทวโล นาม ตาปโส
 ตตฺถ เม จงฺกโม อาสิ อมฺนุสฺเสหิ มาปิโต.
- [๑๑๒] ขฎฺฐาการสฺส^๑ ภริโต กมณฺทลฺลโร ตทา^๒
 อุตฺตมตฺถํ คเวสนฺโต ปวนา นิภฺขมี้^๓ ตทา.
- [๑๑๓] จุลฺลาสีติสหสฺसानิ ลิสฺสา มยหิ อฺปฏฺฐหุ
 สกกมฺมาภิปฺสุตา วสนฺติ ปวเน ตทา.
- [๑๑๔] อสฺสมา อภินิภฺขมม อกํ ปุพฺพินเจตียํ
 นานาปุปฺผํ สมานेतฺวา ตํ เจตียํ อปุชยิ.
- [๑๑๕] ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา อสฺสมํ ปวิสามหํ
 สพเพ ลิสฺสา สมากนฺตฺวา เอตมตฺถํ อปฺจุจิสฺสุ.^๔

^๑ น.,เท.,อ. ปฎาการเน

^๓ อ. อภินิภขม

^๒ น.,เท. สทา

^๔ น.,เท.,อ. ปจุจิสฺ ม

- [๑๑๖] ปุฬิเนน กโต ญโป
มยมปิ ฌาตุมิจฺฉาม ยํ ตวํ เทว^๑ นมสฺสสิ
ปุณฺโณ อาจิขฺช โน ตวํ.
- [๑๑๗] ทิฏฺฐา โน โว มนฺตปเท^๒
เต โข อหํ นมสฺสามิ จขฺชมนฺโต มหายสา
พฺพุทฺธเสฏฺฐเจ มหายเส.
- [๑๑๘] กิทิสสา เต มหาวีรา
กถํณฺณา กถํสีลา สพฺพพญฺญ โลกนายกา
กิทิสสา เต มหายสา.
- [๑๑๙] พตฺตีสลฺกขณา พุทฺธา
เนตฺตา โคปฺชมา^๔ เตสํ จตฺตาริว ทิชาปิ^๓
ชิตฺตชุกฺกผลสนฺนิภา.
- [๑๒๐] คจฺฉมานา จ เต พุทฺธา
น เตสํ ชาณฺุ นทติ ยุกมตฺตณฺจ เปกฺขเร
สนฺธิสทฺโท น สฺยุยติ.
- [๑๒๑] คจฺฉมานา จ สฺคตา
ปจฺมํ ทกฺขิณํ ปาทํ อตฺตริตาว^๕ คจฺฉเร
พุทฺธานํ เอส ฌมฺมตา.
- [๑๒๒] อสมฺภิตา จ เต พุทฺธา
เนวฺกุกํเสนฺติ อตฺตานํ มิคฺราชาว เกสรี
โน จ วมฺเภนฺติ ปาณินํ.
- [๑๒๓] มานาติมานโต^๖ มุตฺตา
อนตฺตูกํสกา พุทฺธา สมา สพฺเพสฺส ปาณิสฺสุ
พุทฺธานํ เอส ฌมฺมตา.
- [๑๒๔] อุปฺปชฺชนฺตา จ สมฺพุทฺธา
ฉพฺพิการํ ปกาเสนฺติ^๗ อาโลกํ ทสฺสยนฺติ เต
เกวลํ วสฺสํ อิมํ.
- [๑๒๕] ปสฺสนฺติ นิริยญฺเจเต
ปวสฺสติ มหาเมโฆ นิพฺพาติ นิริโย ตทา
พุทฺธานํ เอส ฌมฺมตา.

^๑ อ. เทว
พิมพ์ ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

^๓ ฉ., เท., อ. จตฺตาทิสทิกขาปิ จ

^๕ ฉ., เท. อุทฺตรนฺตาว

^๗ ฉ., เท. ฉปฺปการํ ปกมฺเปนฺติ

^๒ ฉ., เท. นิฏฺฐาทิฏฺฐา ญ มนฺตปเท

^๔ อ. โคปฺชมา

^๖ ฉ., เท., อ. มานาวมานโต

- [๑๔๕] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๔๖] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๔๗] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺกตา สจฺฉิกฺกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ปุพฺผุปฺปาทโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

สตุตมํ ปุพฺผุปฺปาทกตฺเถราปทานํ.

๘. ตรณียตฺเถราปทานํ

- [๑๔๘] อตฺถทสฺสี ตู ภควา สยมฺภู โลกนายโก
 วินฺตานทียา^๑ ตีเร^๒ อุปคณฺฉิ ตถาคโต.
- [๑๔๙] อุทกา อภินิภฺขมฺม กจฺจโป วาริโคจโร
 พุทฺธํ ตาเรตุกามา^๓ หิ อูเปสี โลกนายกํ.
- [๑๕๐] อภिरูหตุ มํ พุทฺโธ อตฺถทสฺสี มหามฺนิ
 อหิํ ตํ ตารยิสฺสามิ ทุกฺขสฺส นฺตํ กโร ตูวํ.
- [๑๕๑] มม สงฺกปฺปมณฺเฑยาย อตฺถทสฺสี มหายโส
 อาโรหิตวาน เม ปิณฺณํ อฏฺฐาสิ โลกนายโก.

^๑ อ. จินฺตานทียา

^๒ ฉ., เท. ตีร

^๓ สยา. ตริตุกามา

- [๑๕๒] ยโต สรามิ อุตฺตานํ
สุขํ เม ตาทิสํ นตฺถิ
ยโต ปตฺโตสฺมิ วิญญุตํ
มุญฺเฏ ปาทตฺเล ยถา.^๑
- [๑๕๓] อุตฺตริตฺวาน สมฺพุทฺโธ
นทีตีรมฺหิ จตฺวาน
อตฺถทสฺสี มหฺยาโส
อิมํ คากา อภาสธ.
- [๑๕๔] ยาวตา วตฺตเต จิตฺตํ
อยญฺจ กจฺจโป ราชํ
คจฺจโสถํ ตรามํ
ตาเรติ มม ปญฺญวา.^๒
- [๑๕๕] อิมินา พุทฺธตรณฺเณ
อญฺจารเส กปฺปสฺเต
เมตฺตจิตฺตวตฺตาย จ
เทวโลเก รมิสฺสติ.
- [๑๕๖] เทวโลกา อีชาคนฺตฺวา
เอกาสเน นิสิตฺวา
สูกฺกมุเลน โจทิตฺวา
กจฺจโสถํ ตริสฺสติ.
- [๑๕๗] ยถาปิ ภทฺทเก เขตฺเต
สมฺมา ชาริ ปวสฺสนฺเต.^๓
พีชํ อปฺปมฺปิ โรปิตํ
ผลํ โตเสติ กสฺสเก.^๔
- [๑๕๘] ตเถวิทํ พุทฺธเขตฺตํ
สมฺมา ชาริ ปวจฺจนฺเต
สมฺมาสมฺพุทฺธเทสิตํ
ผลํ มํ โตสยิสฺสติ.
- [๑๕๙] ปธานํ ปหิตตฺโตมฺหิ
สพฺพาสเว ปริณฺณาย
อฺปสฺนโต นิรุปฺติ
วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๑๖๐] อญฺจารเส กปฺปสฺเต
ทุกฺคตี นากิขานามิ
ยํ กมฺมมกฺกริ ตทา
ตฺรณาย อิทํ ผลํ.
- [๑๖๑] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา
ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺรามิ อนาสโว.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. ยถา ปาทตเล มุณี

^๓ ฉ., เท., อ. ชาริ ปวจฺจนฺเต, เอวฺมฺปริปิ.

^๒ ฉ., เท. ตาเรสิ มม ปญฺญวา

^๔ ฉ., เท. กสฺสเก

- [๑๖๒] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๑๖๓] ปฏิสมฺภิทา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิญฺญา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตุถํ สุทํ อายสฺมา ตรณิโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

อฏฺฐมํ ตรณียตุเถราปทานํ.

๕. ฌมฺมรุจิตฺตเถราปทานํ^๑

- [๑๖๔] ยทา ทิปฺภโร พุทฺโธ สุเมธํ พฺยากริ ชิน
 อปริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
 [๑๖๕] อิมสฺส ฌนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
 ปิตา สุทฺธโรทโน นาม อยํ เหลสฺสติ โคตโม.
 [๑๖๖] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกการิกํ
 อสฺสตุตฺถมฺเเล สมฺพุทฺโธ พุทฺธมฺอิสฺสติ มหายุโส.
 [๑๖๗] อุปติสฺโส โกลิโต จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
 อานนฺโท นามุปฺภฺจาโก^๒ อุปฺภฺจิสฺสติมํ ชินํ.
 [๑๖๘] เขมา อุปฺพลวณฺณา จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
 จิตฺโต อาพวโก เจว อคฺคา เหลสฺสนฺตฺปาสกา.
 [๑๖๙] ขุชฺชุตฺตรา นนฺทมาตา อคฺคา เหลสฺสนฺตฺปาสิกา
 โพธิ อิมสฺส ธีรสฺส^๓ อสฺสตุเถติ ปวฺจจติ.

^๑ ม.ค. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

^๑ ฉ., เท. ฌมฺมรุจิตฺตเถราปทานํ

^๒ ฉ., เท., อ. นาม นามเนน

^๓ ฉ., เท. วีรสฺส

- [๑๗๐] อิทํ สຸຕຸວານ ວຈນຶ
 ອາໂມທິຕາ ນຣມຸຮຸ
 ອສມສຸສ ມເສສິໂນ
 ນມສຸສນຸຕິ ກຕຸຍຸຊຣີ.
- [๑๗๑] ຕຫາຫຶ ມາຣໂວ ອາສີ
 ສຸຕຸວາ ພຸຍາກຣນຶ ເສຣຸຈຶ
 ເມໂໝ ນາມ ສຸສິກຸຟິໂຕ
 ສຸເມຣສຸສ ມາຮາມຸນີ.^๑
- [๑๗๒] ສຳວິສຸສຸຣຸຈຶ ກາວິຕຸວານ
 ປພຸພຸຊນຸຕຸຍຸຈ ຕຶ ວີຣີ
 ສຸເມເຣ ກຣຸຣຸຣາສເຍ^๒
 ສາ^๓ ຈ ອນຸປພຸພຸຊີ.
- [๑๗๓] ສຳວຸໂຕ ປາຣຸໂມກຸຊສຸມີ
 ສຸທຸຣາຊີໂວ ສໂຕ ຣີໂຣ
 ອິນຸທຸຣີເຍສຸ ຈ ປຣຸຍຸຈສຸ
 ຂິນສາສນກາຣໂກ.
- [๑๗๔] ເອວີ ວິຫຣມາໂນຫຶ
 ນິໂຍຊິໂຕ ອນາຈາຣ
 ປາປມິຕຸເຕນ ເກນຈິ
 ສຸມຄຸຄາ ປຣິຣິສິໂຕ.
- [๑๗๕] ວິຕກຸກວສິໂກ ຫຸຕຸວາ
 ປຈຸຣຸນາ ເຕນ ກຸມິຕຸເຕນ
 ສາສນໂຕ ອປກຸກມີ
 ປຸຍຸຕຸໂຕ ມາຕຸຊາຕນຶ.
- [๑๗๖] ອກຣິນນຸຕຣີຍຸຍຸຈ^๔
 ຕໂຕ ຈຸໂຕ ມາຮາວີຈີ
 ຈາຕຍີ ທຸຣຸຣຸມານໂສ
 ອຸປປນໂໂນ ສຸທາຣຸຣນຶ.
- [๑๗๗] ວິນິປາຕຶ ຄໂຕ ສນໂຕ
 ນ ປຸໂໂນ ອທຸທສຶ ຣີຣີ
 ສຳສຣີ ທຸກຸຟິໂຕ ຈິຣີ
 ສຸເມຣັ ນຣປຸຣຸຄວຶ.
- [๑๗๘] ອສຸມີ ກປປ ສມຸທຸທສຸມີ
 ທິສຸວາຫຶ ສາຄເຣ ນາວີ
 ມຈຸໂຈ ອາສີ ຕິມິງຄໂລ
 ໂຄຈຣຕຸຣຸມຸປາຄມີ.
- [๑๗๙] ທິສຸວາ ມຶ ວາຣຸນິຊາ ກິຕາ
 ໂຄຕໂມຕິ ມາຮາໂໝສຶ
 ພຸທຸຊເສຣຸຈຶ ອນຸສຸສຣຸ
 ສຸຕຸວາ ເຕຢີ ອຸທິຣິຕຶ.

ທມດອຍຸ 12/06/2566

^๑ ຈ.,ເທ. ມາຮາມຸເນ

^๒ ຈ.,ເທ.,ອີ. ກຣຸຣຸຣາສເຍ

^๓ ຈ.,ເທ. ສາວ ອີ. ສເວ

^๔ ຈ.,ເທ. ອກຣີ ອານນຸຕຣີຍຶ ອີ. ອກຣິມນນຸຕຣີຍຸຍຸຈ

- [๑๘๐] ปุพฺพสณฺณํ สิริตฺวาน ตโต กาลํ กโต อหํ
 สาวตฺถิยํ กุเล อิทฺธ^๑ ชาโต พุราหมณชาตियํ.
- [๑๘๑] อาสี ฐมฺมรฺจฺจิ นาม สพฺพปาปชฺคฺจโก
 ทิสฺวาทํ โลกปชฺโชตํ ชาตียา สดฺตวสฺสโก.
- [๑๘๒] มหาเชตวนํ คนฺตฺวา ปพฺพชฺชํ อนคาริยํ
 อุเปมิ พุทฺธํ ติกฺขตฺตํ รตฺติยา ทิวสสฺส จ.
- [๑๘๓] ตทา^๒ ทิสฺวา มฺหิ อาห สร^๓ ฐมฺมรฺจฺจิติ มํ
 ตโตหิ อวจํ พุทฺธํ ปุพฺพกมฺมํ วิภาวิทํ.^๔
- [๑๘๔] สุจิริ สตปฺปญฺจลภฺชนํ
 ปติปุพฺเพ น วิสุทฺธิปจฺจย^๕
 อหฺมชฺช สฺสเปกฺขนํ วต
 ตว ปสฺสสามิ นิสฺสํ วิคฺคหํ.
- [๑๘๕] สุจิริ วิหิต^๖ นฺ เต มยา
 สุจิริกฺเขน นิสฺสโรสฺสิตา^๗
 สุจิริ อมลํ วิสฺสโรตํ
 นยฺนํ ฌาณมยํ มหามฺเณ.
- [๑๘๖] จิรกาลสมฺภฺคิโต^๘ ตยา
 อวิณฺญฺโจ ปุณฺนตรํ จิริ
 ปุณฺรชฺช สมากโต ตยา
 นหิ นสฺสนฺติ กตานิ โคตม.

^๑ อ. อุจฺเจ^๒ ฉ., เท., อ. นทิวสสฺส^๕ สฺยา. วิสุทฺธิปจฺจยา^๗ ฉ., เท., อ. นทิวสสฺส^๒ อ. ทิสฺวา^๔ ฉ., เท., อ. ปภาวิทํ^๖ ฉ., เท., อ. วิหิตตฺตโม อยา^๘ อ. จิรกาลํ สมากโต

- [๑๘๗] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธน์ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๘๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สันตฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๘๙] ปฏิสมฺภิตา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตฺติ.
- อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา ฅมฺมรฺุจิ เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

นวมํ ฅมฺมรฺุจิตฺเถราปทานํ.

๑๐. สาลมณฑปียตฺเถราปทานํ

- [๑๙๐] อชฺโฌคเหตฺวา สาลวํ สุกโต อสฺสโม มม
 สาลปฺปฺเผหิ สญฺจนฺโน วสามิ ปวเน ตทา.
- [๑๙๑] ปิยทสฺสี ตฺวํ ภควา สยมฺภุ อคฺคปฺคฺคโล
 วิเวกกาโม สมฺพุทฺโธ สาลวณฺมุปากมิ.
- [๑๙๒] อสฺสมา อภินิภฺขมฺม ปวณํ อคฺมาสํ
 มฺลผลํ คเวสนฺโต อาหิณฺฑามิ วเน ตทา.
- [๑๙๓] ตตฺถทฺทสาสี สมฺพุทฺธํ ปิยทสฺสี มหายสํ
 สุนิสินฺนํ สมาปณฺนํ วิโรจนตํ มหาวเน.
- [๑๙๔] จตฺตทณฺเฑ จเปตฺวาน พุทฺธสฺส อุปริ อหํ
 มณฺฑปํ สุกตํ กิตฺวา สาลปฺปฺเผหิ จาทยิ.

หมดอายุ 12/06/2566

- [๑๙๕] สตฺตาหิ ธารยิตฺวาน มณฺทปํ สาลฉาทิตํ
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา พุทฺธเสฏฺฐจํ อวณฺทหิ.
- [๑๙๖] ภคฺวา ตมฺหิ สมเย วุฏฺฐหิตฺวา สมาธิโต^๑
ยฺกมตฺตํ เปกฺขมาโน นิสิตฺติ ปุริสฺสฺสฺสโม.
- [๑๙๗] สาวโก วรุณํ นาม ปิยทสฺสิสฺส สตฺถุโน
วสีสฺสทสฺสเสหิ อูปคณฺณจิ วินายกํ.
- [๑๙๘] ปิยทสฺสี ตุ^๒ ภคฺวา โลกเชฏฺฐโจ นราสโก
ภิกฺขุสงฺฆเม นิสิตฺติวาทิ สิตํ ปาตูกิ ริโน.
- [๑๙๙] อนฺนุทฺโต อูปฏฺฐาโก ปิยทสฺสิสฺส สตฺถุโน
เอกํสํ จีวรํ กตฺวา อปฺปจฺฉิตฺถ มหามฺหานี.
- [๒๐๐] โก หนุ โข ภคฺวา เหตุ สิตกมฺมสฺส สตฺถุโน
การณํ วิชฺชมานมฺหิ สตฺถา ปาตูกเร สิตํ.
- [๒๐๑] สตฺตาหิ ปุปฺผฉนฺท^๓ โย เม ธารสฺสิ มาณโว
ตสฺส กมฺมํ สริตฺวาน สิตํ ปาตูกิ ริหนิ.
- [๒๐๒] อโนกาส^๔ น ปสฺสามิ ยนฺต^๕ ปุณฺณํ วิปฺพจฺฉติ
เทวโลเก มนุสฺสเส วา โอภาสฺสว น สมฺมตฺติ.
- [๒๐๓] เทวโลเก วสนฺตสฺส ปุณฺณกมฺมสมฺมตฺติโน
ยวตฺตา ปริสา ตสฺส สาลฉนฺนา ภวิสฺสตี.
- [๒๐๔] ตตฺถ ทิพฺเพหิ นจฺเจหิ คีเตหิ วาทิเตหิ จ
รมิสฺสตี สทา สนฺโต ปุณฺณกมฺมสมาหิโต.

^๑ อ. สมาธิโน^๓ ฉ., เท. สาลฉนฺท^๕ ฉ., เท. ยตฺถ^๒ ฉ., เท. จ^๔ อ. โอภาสา

- [๒๐๕] ยาวตา ปริสา ตสฺส คนฺธคนฺธิ ภาวิสฺสตี
 สาลสฺส ปุปฺผวสฺโส จ ปวสฺสิสฺสตี ดาวเท.
- [๒๐๖] ตโต จุโตยํ มนุโช มานุสํ อากมฺิสฺสตี
 อิธาปิ สาลฉนฺ สพฺพกาลํ ฐวิสฺสตี.^๑
- [๒๐๗] อิธ นจฺจณฺจ คีตณฺจ สมฺมตาพสมาคีตํ
 ปริวารสฺสณฺติมํ นิจฺจํ พุทฺธปฺปชาโยทํ ผลํ.
- [๒๐๘] อุกฺกจฺจนฺเต จ สุริเย สาลวสฺสมปวสฺสตี
 ปุณฺณกมฺเมเน สํยุตํ วสฺสตี สพฺพกาลิกํ.
- [๒๐๙] อฏฺฐารเส กปฺปสฺเต โอกฺกากกฺกุลสมฺภาโว
 โคตโม นาม นามเน สตฺถา โลเก ภาวิสฺสตี.
- [๒๑๐] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
 สพฺพาสเว ปริณฺณาย นิพฺพานิสฺสตีนาสโว.
- [๒๑๑] ฐมํ อภิสเมนฺตสฺส สาลฉนฺ^๒ ภาวิสฺสตี
 จิตฺเก ฌายมานสฺส ฉนฺ ๓ ตตฺถ เhesฺสตี.
- [๒๑๒] วิปากํ กิตฺตยิตฺวาน ปิยทสฺสี มหามุณี
 ปริสาย ฐมํ เทเสสิ ตปฺเปนฺโต ฐมฺมวฺฏฺฐิยา.
- [๒๑๓] ดีสกปฺปานิ เทเวสุ เทวราชฆมการโย
 สญฺจิ จ สตฺตกฺขตฺตํ จ จกฺกวตฺตี อโหสหนํ.
- [๒๑๔] เทวโลกา อิธาคนฺตฺวา ลภามิ วิปฺปลํ สุขํ
 อิธาปิ สาลฉนฺ มณฑปสฺส อิทํ ผลํ.

หมดอายุ 12/0๖/๒๕๖๐

- [๒๑๕] อัย ปจฺฉิมโก มยฺหํ จริโม วตฺตเต ภโว
อิธปิ सालนฺทํ เหสฺสติ สพฺพกาลิโก.
- [๒๑๖] มหามฺหิ โตสยิตฺวา โคตมํ สกฺยปฺงควํ
ปตฺโตมปิ อจลํ จานํ หิตฺวา ชยปฺราชยํ.
- [๒๑๗] อฏฺฐารเส กปฺปสฺเต ยํ พุทฺธมภิปุชยํ
ทฺถคฺคํ นากิชานามิ พุทฺธปฺชายิหํ ผลํ.
- [๒๑๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๒๑๙] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๒๐] ปฏฺฐิสฺสภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺปิณฺณสา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา सालมณฺทปิโย เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ सालมณฺทียตุเถราปทานํ.

ตสฺสุทฺธานํ

ปัสกุลํ พุทฺธสณฺณิ	ภิสโท ฌาณกิตฺตโก
จนฺทนี ธาตุปฺปชํ จ	ปฺพิณฺนปฺปาทโกปิ จ.
ตรเณ ฐมฺมรุจิโก	สาลมณฺทปิโย ตถา
คาทาสตานิ เทว โหนฺติ	อฺนวิสฺติเมว จ.

๕๐. กีกณิปปุพพวคฺโค

๑. ตีณิกีกณิปปุพฺปิยตุเถราปทานํ

[๑]	กณิการว โชตนตํ
อททสํ วิรชํ พุทฺธํ	นินฺนํ ปพฺพตฺตเร
วิปสฺสี โลกนายกํ.
[๒]	ตีณิกีกณิปปุพฺพานิ
สมฺพุทฺธํ อภิปฺมุเตว	ปคฺคยฺห อภิปฺปิ
คจฺฉามิ ทกฺขิณามุโข.
[๓]	เตน กมฺเมน สุกเตน
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ	เจตนาปณฺธิหิ จ
ดาวตีสํ อคณฺจหํ.
[๔]	เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป
ทฺถคฺคตํ นากิขานามิ	ยํ พุทฺธมภิปฺปิ
พุทฺธปฺปชาโยทํ ผลํ.
[๕]	กิลเลสา ฌาปิตา มยฺหํ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺรามิ อนาสว.
[๖]	สฺวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
[๗]	ปฏฺฐสมฺภิตา จตฺสฺโส
ฉพฺปิณฺณมา สจฺฉิกิตา	วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา ตีณิกีกณิปปุพฺปิโย เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ปรหมํ ตีณิกีกณิปปุพฺปิยตุเถราปทานํ.

๔. กีสูกปุพพิยตฺเถราปทาน

- [๒๕] กีสูกํ ปุพฺพิตํ ทิสฺวา ปคฺคเหตุวาน อญฺชลี
 พุทฺธเสฏฺฐํ สริตฺวาน อากาเส อภิปุชยิ.
- [๒๖] เตน กมฺเมน สุกฺเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ ตาวตีสํ อคณฺหิ.
- [๒๗] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกริ ตทา
 ทุคฺคตํ นามิขานามิ พุทฺธปุชายิทํ ผลํ.
- [๒๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๒๙] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสุส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสุส สาสนํ.
- [๓๐] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
 จพฺปิณฺณมา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสุส สาสนนฺติ

อิตุถํ สุทํ อายสฺมา กีสูกปุพฺปิโย เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตถาติ.

จตุตฺถํ กีสูกปุพฺพิยตฺเถราปทาน.

๕. อุปทฺตมฺหุสฺสทายกตฺเถราปทาน

- [๓๑] ปทฺมุตฺตรภควโต สุชาโต นาม สาวโก
 ปัสสฺสํ คเวสนฺโต สงฺกาเร รติยา^๑ ตทา.

[๕๐] ปฏิสัมภิตา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพภิกฺขเภา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สมตมณฺฑททายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

ฉฏฺฐํ สมตมณฺฑททายกตฺเถราปทาน.

๗. อุทกทายกตฺเถราปทาน

[๕๑] ปทุมุตฺตรพุทฺธสฺส ภิกฺขุสงฺฆเ อณฺตุตเร
 ปสนฺนจิตฺโต สุมโน ปาณิยมฺภี^๑ อปฺปรยิ.

[๕๒] ปพฺพตคฺเค ทุมคฺเค วา อากาเส วาถ ภูมียํ
 ยทา ปาณิยมิจฺฉามิ ขิปฺปํ นิพฺพตฺเต มม.

[๕๓] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทฺที ตทา
 ทุคฺคตี นาภิชานามิ อุทกทานสฺสิทํ ผล.

[๕๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.

[๕๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสน.

[๕๖] ปฏิสัมภิตา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพภิกฺขเภา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อุทกทายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

หมดอายุ 12/06/2566

สตฺถมํ อุทกทายกตฺเถราปทาน.

^๑ อ. ปาณิยมฺภี

๘. ปุพินณูปิตเถราปทาน

- [๕๗] หิมวณตสสุวิฑูเร^๑ ยมโก^๒ นาม ปพพโต
 อสฺสโม สุกโต มยฺหิ^๓ ปณฺณสาลา สุมปิตา.
- [๕๘] นารโท นาม นามเนน^๔ ชฏฺโฏ อุกคตูปโน
 จตุททสสทสฺसानิ^๕ สิสฺสา ปริจฺรณฺติ มํ.
- [๕๙] ปฏิสลฺลีนโก สนฺโต^๖ เอวํ จินฺเตสฺสหนฺตทา
 มหาชนา มํ ปุเชนฺติ^๗ นาคํ ปุเชมิ กิณฺจณํ.
- [๖๐] น เม โอวาทโก อตฺถิ^๘ วตฺตา โกจิ น วิชฺชติ
 อนาจริยฺปปชฺฌาโย^๙ วเน วาสํ อูปเมหํ.
- [๖๑] อุปาสมาโน ยมกํ^{๑๐} ครุจิตฺตํ อุกฺกฺเข
 โส เม อาจริโย นตฺถิ^{๑๑} วหาโส นิรตฺถโก.
- [๖๒] อายาคํ เม คเวสียํ^{๑๒} ครุภาวนียํ ตถา
 สาสสฺสโย^{๑๓} วสิสฺสามิ^{๑๔} น โกจิ ครหิสฺสติ.
- [๖๓] อุตฺตตานกฺกลา นทิกา^{๑๕} สุปฺติตฺถา มโนรมา
 สฺสทฺธปุพฺพินากิณฺณา^{๑๖} อวิฑูเร มมสฺสมํ.
- [๖๔] นที อมริกํ นาม^{๑๗} อุปคณฺตวา^{๑๘} อหนฺตทา
 สงฺกทฺตฺตฺตฺวาน^{๑๙} ปุพฺพินํ^{๒๐} อกํ ปุพฺพินเจตฺติยํ.

^๑ ฉ., เท. หิมวณตสสุวิฑูเร^๓ ฉ., เท. สพุโพ ชโน มํ ปุเชติ อ. สพุพชโน^๕ ฉ., เท. อ. ๐๖/คเวสิสฺส^๗ ฉ., เท. สฺสทฺธปุพฺพินากิณฺณา^๙ ฉ., เท. อ. สวทฺธยิตฺวา^๒ อ. สมงฺโก^๔ ฉ., เท. อ. ยมหิ^๖ ฉ., เท. อ. สาสสฺสโย^๘ ฉ., เท. อุปคณฺตวานหนฺตทา

- [๖๕] เย เต อเหสฺสุ สมฺพุทฺธา ภาวนตฺถกรณา มฺหิ
เตสฺ เอตาทิสฺส ญโป ตํ นิमितฺตํ กโรมฺหิ.
- [๖๖] กริตฺวา ปุพฺเพ^๑ ญโป
โสณฺณกีกณิปปฺพานิ โสวณฺณํ มาปยฺยิ อหิ
สหสฺเส ตีณิ ปฺชยฺยิ.
- [๖๗] สายิ ปาตํ นมสฺสามิ
สมฺมุขา วีย สมฺพุทฺธํ ปิตฺติชาโต^๒ กตญฺชลิ
วณฺที ปุพฺพินฺเจติยิ.
- [๖๘] ยทา กิเลสา ชายนฺติ
สรามิ สุกตํ ญโป วิตกฺกา เณนฺนิสฺสิตา
ปจฺจเวกฺขามิ ตาวเท.
- [๖๙] อุปนิสฺสาย วิหรี^๓
กิเลเส สํวเรยฺยาสี^๔ สตฺถวาทิ วิณายกํ
น ยุตฺตํ ตว มาริส.
- [๗๐] สห อาวชฺชิตฺเต ญเป
กุวิตกฺเก วิโนเทสี คารวํ โหติ เม ตทา
นาโค ตฺตตฺถฏฺฐิตो^๕ ยถา.
- [๗๑] เอวํ วิหฺรมาณํ มํ
ตตฺถ กาลํ กโต สนฺโต มจฺจุจฺจราชาภิมทฺทถ
พฺรหฺมโลกํ อคฺคจฺจหิ.
- [๗๒] ยาวตายุํ วสิตฺวาน
อสีตฺติกฺขตฺตํ เทวินฺโท ตีทิเว^๖ อุปปชฺชหิ
เทวราชฺชการยิ.
- [๗๓] สตานํ ตีณิขตฺตญฺจ
ปเทสฺรชฺช วิปลํ จกฺกวตฺตี อโหสฺหํ
คณฺนาโต อสงฺขยิ.
- [๗๔] เตสฺ กีกณิปปฺพานํ
พาวิสฺติสฺสหาณิ^๗ วิปากํ อนฺนโภมฺหิ
ปรีวาเรนฺติ มํ ภเว.

^๑ จ., เท. ปุพฺพิน^๓ จ., เท. วิหร^๕ อ. ตฺตตฺถฏฺฐิตโต^๗ จ., เท. ชาติสฺสทสฺสหาณิ^๒ จ., เท. เวทฺชาโต อ. วิตฺติชาโต^๔ จ., เท., อ. สํวเรยฺยาสี^๖ อ. ตีทเส

- [๗๕] ญปลสฺส ปริจิณฺณตฺตา รโฆชลลํ น ลิมฺปติ
คตฺเต เสทา น มฺญจฺนติ สปฺปภาโส ภวามหํ.
- [๗๖] อโห เม สุกโต ญโป สุกฺกัจจามริกา นทึ
ญปํ กตฺวาน ปุพฺพิ^๑ ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปทํ.
- [๗๗] กุสลํ กตฺตูกาเมน ชนฺตฺนา สารคาหิ^๒
นตฺถิ เขตฺตํ อเขตฺตํ วา ปฏฺฐิตํ สารกา.^๓
- [๗๘] ยถาปี พลวา โปโส อณฺณวํ ตริตฺตสฺส^๔
ปริตฺตํ กญฺจมาทาย ปกฺขนฺนํ เทยฺย มหาสริ.
- [๗๙] อิมํ กญฺจ^๕ นิสฺสาย ตริสฺสามิ มโหทธี
อุสฺสาเห น วิริเยน ตเรยฺย อุทธี นโร.
- [๘๐] ตเถว เม กตํ กมฺมํ ปริตฺตํ โถกกญฺจ^๖ ยํ
ตํ^๗ กมฺมํ อุปนิสฺสาย สํสาริ สมตฺติกมฺมึ.
- [๘๑] ปจฺจิมเ ภวสมฺปตฺเต สุกกมฺULEน โจทิตอ
สาวตฺถิยํ ปุเร ชาโต มหาสาเล สุทฺทเก.
- [๘๒] สทฺธา มาตาปิตา มยํ พุทฺธสฺส สรณํ คตา
อุโภ ทิฏฺฐสฺสตา^๘ เอเต อนฺนตฺตนฺติ สาสนํ.
- [๘๓] โพธิปฺปฏฺฐิกํ คยฺห โสณฺณญฺโป อการยํ
สายํ ปาตํ นมสฺสนฺติ สกฺยปฺตฺตสฺส สมฺมุขา.

^๑ อ. ปุพฺพิเน

^๒ จ. เท. สารกา อ. สาริกา

^๓ สฺยา. กิฏฺฐ

^๔ อ. กตํ

^๕ อ. ปารคามินา

^๖ จ. เท. อ. ตริตฺตสฺส

^๗ อ. โถกกญฺจ

^๘ จ. เท. อ. ทิฏฺฐปทา

- [๑๐๒] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อณุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๐๓] ปฏิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพภิกฺขุณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา นพกุฎฺฐิกทายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

นวมํ นพกุฎฺฐิกทายกตฺเถราปทาน.

๑๐. ปิยาลผลทายกตฺเถราปทาน

- [๑๐๔] มิคฺฉุทฺโธ ปุเร อาสิ วิวเน^๑ วิจรํ ตทา
 อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ สพฺพพรมฺมาน ปารคฺคํ.
- [๑๐๕] ปิยาลผลมาทาย พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺสทาสหํ
 ปุณฺณเขตฺตตฺสฺส วิรสฺส ปสนฺโน เสहि ปาณิกิ.
- [๑๐๖] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อทฺทํ ตทา
 ทุคฺคตฺติ นามิชานามิ ผลทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๐๗] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๐๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อณุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

หมดอายุ 12/

๑๓๘ สุตตนต์ปิฎก ขุททกนิกายสส เถราปทานปาฬิ [๕๐. กีกนิปปุผ

[๑๐๙] ปฏิสมภิทา จตสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพภินฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิติถํ สุกฺมํ อายสฺมา ปิยาฬผลทายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตุถาติ.

ทสมํ ปิยาฬผลทายกตฺเถราปทานํ.

ตสฺสทฺททานํ

กีกนิ ปัสฺสกูลญจ	วรโกรณฺทกีสฺสํ
อุปทฺตมฺหุสฺสี ฌตฺโท	อุทกํ ญฺูปการโก.
นพาคาริ ^๑ จ นวโม	ปิยาฬผลทายโก
สตเมกญจ คาทานํ	นวกญจ ตทฺตฺตริ.

ปญฺญาสโม กีกนิปปุผวคฺโค.

อถ วคฺคทฺททานํ

เมตฺเตยฺยวคฺโค ภาทฺทาลิ	สกีสมฺมชฺชโกปี จ
เอกวิหารี วิภทฺโท	ชคฺติ สาลปฺปผิโย.
นพมาลี ปัสฺสกูลํ	กีกนิปปุผิโก ตถา
อสีติ เทว จ คาทาโย	จตุทฺทสา สตานิ จ.

เมตฺเตยฺยวคฺคทสฺสํ.

ปญฺจมสฺสํ สมตฺตํ.

๕๑. กณิกการวคฺโค

๑. ตีณิกณิกการปุปฺพิยตุเถราปทาน^๑

- [๑] สุขเมโธ นาม สมฺพุทฺโธ ทวตฺตีสวรรลกฺขโณ
 วิเวกกาโม สมฺพุทฺโธ หิมวณฺตํ อุปาคมี.^๑
- [๒] อชฺโฌคเหตฺวา หิมวณฺตํ อคฺโค การุณิกโก มุนิ
 ปลฺลงฺกํ อามุชิตฺวาน นิสีทิ ปุริสฺสุตฺตโม.
- [๓] วิชฺชาธโร ตทา อาสี อนฺตลิกฺขจโร อหํ
 ติสฺสุลํ สุกตํ คยฺห คจฺฉามิ อมฺพเร ตทา.
- [๔] ปพฺพตคฺเค ยถา อคฺคิ ปุณฺณมาเยว จนฺทิมํ
 วเน โอภาสเต พุทฺโธ สาลราชาว ผุสฺสลิโต.
- [๕] วณฺโต^๒ นิภมิตฺวาน พุทฺธรํสาภิชาวเร
 นพคฺคิวนฺณสงฺกาสา ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาทยี.
- [๖] วิจินฺ อทฺทสํ ปุปฺผํ กณิการิ เทวคณฺธิกํ
 ตีณิ ปุปฺผานิ อาทาย พุทฺธเสฏฺฐจํ อปฺปชयी.
- [๗] พุทฺธสฺส อานุกาเวน ตีณิ ปุปฺผานิ เม ตทา
 อุทฺธวณฺฐา อโรปตฺตา ฉายํ กุพฺพนฺติ สตฺถุโน.
- [๘] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิสีหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ ตาวตีสํ อคจฺฉหํ.
- [๙] ตตฺถ เม สุกตํ พยฺมหํ กณิการิติ ฅายติ
 สญฺจิโยชนมฺพพิทฺธ^๓ ตีสโยชนวิตฺถตํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. อุปาคมี

^๒ ฉ.,เท.,อี. วณฺคคา

^๓ ฉ.,เท. สญฺจิโยชนมฺพเพหิ

- [๑๐] สหสฺสกณฺท์^๑ สตุตฺตเคณฺฑุ^๒ ฐาฬุ หริตามยัม^๓
 สตสหสฺสนิยฺยุหา พุยมเห ปาตุภวิสฺส เม.
- [๑๑] โสณฺณมยา มณฺนิมยา โลหิตงฺกมยาปี จ^๔
 ผลิกาปี จ ปลลฺงกา เยนิจฺจกา ยถิจฺจกัม^๕.
- [๑๒] มหารทฺถจ สยนํ ตูลิกํ วิกตีสฺสกัม^๖
 อุทฺธโลมิกเอกนฺตํ พิมฺโพหนสมายุตัม^๗.
- [๑๓] ภาวนา นิคุขมิตฺวาน จรณฺโต เทวจาริกํ
 ยทา อิจฺจามิ คมนํ เทวสงฺฆปรุกฺขโต.
- [๑๔] ปุปฺปสฺส เหมจฺจา ติฏฺฐจามิ อุปริ จทนํ มม
 สมฺนฺตา โยชนสฺตํ กณิกาเรหิ จาতিตัม.
- [๑๕] สญฺญิจิ ตฺริยสหสฺसानิ สายัม ปาตัม อุปญฺจุหุ
 ปริวารเณติ มํ นิจฺจํ รตฺตินทิวมตฺนทิตา.
- [๑๖] ตตฺถ นจฺเจหิ คีเตหิ ตาเพหิ วาทีเตหิ จ
 รมามิ ขิฑฺฑทารติยา โมทามิ กามกามิหิ.
- [๑๗] ตตฺถ ภูตฺวา ปิวิตฺวา จ โมทามิ ติทฺเท ตทา
 นารีคเณหิ สหิโต โมทามิ พุยมฺหมตฺตเม.
- [๑๘] สตานํ ปณฺจกฺขตฺตญฺจ เทวราชฺชการยิ
 สตานํ ตีณิกฺขตฺตญฺจ จกฺกวตฺตี อโหสํ
 ปเทสฺรชฺช วิปลํ คณฺหาโต อสงฺขยัม.

^๑ อ. สหสฺสกณฺโท

^๓ ฐาฬุ หริตามโย

^๕ จ., เท. ยถิจฺจกา

^๗ สฺยา. พิมฺโพหนสมายุตัม

^๒ จ., เท. สตภณฺฑุ

^๔ จ., เท. โลหิตงฺกมยาปี จ

^๖ จ., เท., อ. ตูลิกา วิกตียุตัม

- [๑๙] ภวามเว สัสนฺโต มหาโกค^๑ ลภามหิ
โกเค เม อุณฺตา นตฺถิ พุทฺธปฺปชาโยหิ ผลิ.
- [๒๐] ทูเว ภเว สัสรามิ เทวตฺเต อถ มาณฺเส
อญฺญิ คตฺติ น ชานามิ พุทฺธปฺปชาโยหิ ผลิ.
- [๒๑] ทูเว กุเล ปชายามิ ขตฺติเย จาปิ พุราหฺมणे
นีเจ กุเล น ชายามิ^๒ พุทฺธปฺปชาโยหิ ผลิ.
- [๒๒] หตฺถิยานํ อสฺสยานํ สิวิกํ สนฺทมานิกํ
ลภามิ สพฺพเมเวตํ พุทฺธปฺปชาโยหิ ผลิ.
- [๒๓] ทาสีคณํ ทาสคณํ นาริโย สมลฺงฺกตา
ลภามิ สพฺพเมเวตํ พุทฺธปฺปชาโยหิ ผลิ.
- [๒๔] โกเสยฺยกมฺพฺลียานิ โขมกปฺปาสิกานิ จ
ลภามิ สพฺพเมเวตํ พุทฺธปฺปชาโยหิ ผลิ.
- [๒๕] นวตฺถิ นวผลิ นวคฺครสโกชนํ
ลภามิ สพฺพเมเวตํ พุทฺธปฺปชาโยหิ ผลิ.
- [๒๖] อิมะ^๓ ขาท อิมะ^๓ ภูณฺช
ลภามิ สพฺพเมเวตํ อิมมฺหิ สยเน สย
พุทฺธปฺปชาโยหิ ผลิ.
- [๒๗] สพฺพตฺถ ปุชฺชิตो โหมิ ยโส อจฺจุคฺคโต^๔ มม
มฺhesกฺโข^๕ สทา โหมิ อเมชฺชปฺริโส สทา
ณาสินํ อุตฺตโม โหมิ พุทฺธปฺปชาโยหิ ผลิ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. มหาโกเค

^๓ ฉ., เท. อิม

^๕ ฉ., เท., อ. มหาปฺกโข

^๒ อ. ชานามิ

^๔ ฉ., เท. อพฺกุคฺคโต

- [๒๘] สีดํ อุน्हํ น ชานามิ ปริพาโห น วิชฺชติ
อโถ เจตสิกํ ทุกฺขํ หทเย เม น วิชฺชติ.
- [๒๙] สุวณฺณวณฺโณ หุตฺวาน สํสรามิ ภวากเว
เววณฺณิยํ^๑ น ชานามิ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๓๐] เทวโลกา จิตฺวาน สุกกมฺมเลน โจทิตฺ
สาวตฺถิยํ ปุเร ชาโต มหาสาเล สุทฺธเก.^๒
- [๓๑] ปญฺจกามคฺคฺเช หิตฺวา ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ
ชาติยา สตฺตวสฺสโสหํ อรหฺตํ อปาปฺณิ.
- [๓๒] อุปสมฺปาทยิ พุทฺโธ คุณมณฺเวย จกฺขฺมา
ตรฺุณํ ปุชฺชนิโยหํ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๓๓] ทิพฺพจกฺขํ วิสฺสุทฺธํ เม สมาธิกฺุสโล อหํ
อภิณฺเวยปารมิตฺโต พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๓๔] ปฏฺิสมฺภิทา อนุปฺปตฺโต อิทฺธิปาเทสุ โกวิทฺ
สทฺธมฺเม^๓ ปารมิตฺโต พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๓๕] ตีสกปฺปสหสฺสมฺหิ ยํ พุทฺธมฺภิปฺปชยิ
ทฺุคฺคตี นากิชานามิ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๓๖] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๓๗] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๓๘] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิกฺขุณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ตีณิกณฺโณการปฺปณฺโณ เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ปจฺมํ ตีณิกณฺโณการปฺปณฺโณการปทานํ.

๒. เอกปตฺตทหายกตฺเถราปทานํ

[๓๙] นคเร หํสวติยา กุมฺภกาโร อโหสํ
อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ โอฆตฺถนฺนมนาสวํ.

[๔๐] สุกตํ มตฺตติกาปตฺตํ พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺสทาสํ
ปตฺตํ ทตฺวา ภควโต อชฺชฏตฺสส ตาทีน.

[๔๑] ภเว นิพฺพุตฺตมาโนหํ โสณฺณธาลे ลภามหํ
รूपิมเย จ โสวณฺณเณ ตณฺณฏิกะ^๑ จ มณฺนิมเย.

[๔๒] ปาฏฺฐิยา^๒ ปริภุญฺชามิ ปุณฺณกมฺมสฺสทํ ผลํ
ยสฺสาว ชนฺนानญจ^๓ อคฺคภูโต^๔ จ โหมหํ.

[๔๓] ยถาปี ภทฺทเก เขตฺเต สมฺมา ชารํ ปวสฺสนฺเต^๕
วีรชํ อปฺปมฺปิ โรปิตํ ผลํ โตเสติ กสฺสกํ.

[๔๔] ตเถวิทํ ปตฺตททานํ พุทฺธเขตฺตมฺหิ โรปิตํ
ปีติธारे ปวสฺสนฺเต ผลํ เม^๖ โตสยิสฺสติ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. ตณฺณเก

^๓ จ., เท., อ. ยสฺนญจ ชนฺนญจ

^๕ จ., เท., อ. ปวจฺจนฺเต

^๒ จ., เท., อ. ปาติโย

^๔ อ. ปตฺตภูโต

^๖ จ., เท. มํ

- [๕๓] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทุคฺคตํ นากิชานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ.
- [๕๔] กิเลสํ ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๕๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕๖] ปฏิสมฺภิตา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา กาสุมาริกผลทายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ กาสุมาริกผลทายกตุเถราปทานํ.

๔. อวฏฺฏผลิยตุเถราปทานํ

- [๕๗] สหสฺสรํสี ภควา สยมฺภู อปฺราชิโต
 วิเวกา วุฏฺฐหิตฺวาน โคจรายาภินิภฺขมิ.
- [๕๘] ผลหตฺโต อหํ ทิสฺวา อุกฺคณฺฐํ นราสภํ
 ปสนฺนจิตฺโต สุมโน อวฏฺฏํ อททํ ผลํ.
- [๕๙] จตฺตุนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทุคฺคตํ นากิชานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ.
- [๖๐] กิเลสํ ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.

- [๖๑] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺสโส วิชฺชา ออนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๖๒] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

 อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อวฏฺฐผลิโย เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

 จตุตฺถํ อวฏฺฐผลิยฺตุเถราปทานํ.

๕. จารผลิยฺตุเถราปทานํ^๑

- [๖๓] สุวณฺณวณฺณํ สมฺพุทฺธํ อาหุติํ ปฏิกคหํ
 รทียํ ปฏฺฐิพฺชชนฺตํ จารผลมทาสหํ.^๒
- [๖๔] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทฺถคคฺคํ นามิขานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ.
- [๖๕] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๖๖] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺสโส วิชฺชา ออนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๖๗] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

 อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา จารผลิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

 ปญฺจมํ จารผลิยฺตุเถราปทานํ.

๖. มาตุลฺลํคผลทายกตฺเถราปทานํ

- [๖๘] กณิการัว ชลิตํ ปุณฺณมาเยว จันฺทิมํ
 ชลนฺตํ ทีปฺรูกุขํ อทฺทสํ โลกนายํกํ.
- [๖๙] มาตุลฺลํคผลํ คยฺห อทาสี สตฺถุโน อหํ
 ทกฺขิณฺณยฺยสฺส วีรสฺส ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ.
- [๗๐] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทุคฺคตํ นาภิชานามิ ผลทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๗๑] กิเลสํ ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๗๒] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๗๓] ปฏฺิสมภิกขา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺิจิเม
 จพภิกฺขเวา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา มาตุลฺลํคผลทายโก เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ฉฐํ มาตุลฺลํคผลทายกตฺเถราปทานํ.

๗. อชฺเชลผลทายกตฺเถราปทานํ

- [๗๔] อชิน^๑ นาม สมฺพุทฺโธ หิมวฺนเต วสิ ตทา
 จรเณน จ สมฺปนฺโน สมาธิกุสโล มุนิ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๘๒] กิเลส ฌาปิตา มยห์ ภาว สพเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธน์ เจตฺตวา วิหรามิ อนาสโว.

[๘๓] สวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สันติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๘๔] ปฏิสมภิกขา จตสฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺจิเม
จพภิกฺขณา สจฺจฉิกิตตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํหฺตํ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อโมรผลิโย เทโร อีมา คาถาโย
อภาสิตถาติ.

อภุจมน์ อโฆรผลิยตุเถราปทานํ.

๕. ตาลพลียตุเถราปทาน

[๘๕] สตรีสี นาม ภควา สมมฏฺฐ อปราชิตโต
วิเวกา วุญฺจहितวาน โคจรายาภินิคมมิ.

[๘๖] ผลหตุไทย อหิ ทิสวา อุปคณจี นราสมํ
ปสนนจิตโต สุมโน ตาลผลมทาสหิ.

[๘๗] จตุณฺหเต อีโต กปฺเป ยํ ผลํ อททී ตทา
 ทุคฺคตี นาภิชานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ.

[๘๘] กิเลส ฌาปิตา มยุห์ ภาว สพเพ สมุหตา
นาโคว พนฺธน์ เจตวา วิหรามิ อนาสโว.

[๘๙] สรวาทํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๙๐] ปฐิสมุภิทา จตสโส วิโมกฺขาปี จ อฏฺฐิเม
 จพภิญญา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ตาลผลิโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

นวมํ ตาลผลิยตุเถราปทานํ.

๑๐. นาลิเกรผลทายกตุเถราปทานํ

- [๙๑] นคเร พนฺธุมติยา อารามิโก อหํ ตทา
 อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ คจฺจนฺตํ อนิลนฺชเส.
- [๙๒] นาลิเกรผลํ คยฺห พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสหํ
 อากาเส จิตโก สนฺโต ปฏิคฺคณฺหิ มหายโส.
- [๙๓] ปิติสณฺชนโน^๑ มยฺหํ ทิฏฺฐจรมฺมสฺสขาวโ
 ผลํ พุทฺธสฺส ทตฺวาน วิปฺปสนฺเนน เจตสา.
- [๙๔] อธิคณฺธี ตทา ปิตี วิปฺลนฺจ สฺขุตฺตมํ
 อุปฺปชฺชเตว รตนํ นิพฺพตฺตสฺส ตธี^๒ ตธี.
- [๙๕] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อทฺธี ตทา
 ทุคฺคตี นามิขานามิ ผลทานสฺสิทํ ผล.
- [๙๖] ทิพฺพจกฺขุํ วิสุทฺธํ เม สมาริกุสโล อหํ
 อภิญญาปารมิปปตฺโต ผลทานสฺสิทํ ผล.
- [๙๗] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.

[๙๘] สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๙๙] ปฏฺิสมภฺิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺุจิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํติ.

อิตฺถํ สุํ อายสฺมา นาลิเกรผลทายโก เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ นาลิเกรผลทายกตฺเถราปทานํ.

ตสฺสุทฺธานํ

กณฺิการณฺจ ปตฺโต จ	กาสุมารี ตถาวโฏ
จารผลิ มาตฺลฺงฺโค	อชฺเชลาโมรเมว จ.
ตาลิํ ตถา นาลิเกริ	คาถาโย คณฺิตาปิห
เอกํ คาถาสตํ โหติ	อุนาธิกวิวชฺชิตํ.

เอกปณฺณาสโม กณฺิการวคฺโค.

๕๒. ผลทายกวกุโค

๑. กุณฺชียผลทายกตฺเถราปทาน^๑

[๑]	มิกฺขุทโธ ปุเร อาสิ
อทฺทสํ วิรัชํ พุทฺธํ	วีนเ ^๑ วิจรํ อหํ
สพฺพชฺชมาน ปารคฺคํ.
[๒]	กุณฺชียผลํ คยฺห
ปญฺญกฺเขตตฺตสฺส ธีรสฺส ^๒	พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺสทาสหํ
ปสนฺโน เสหิ ปาณินิ.
[๓]	เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป
ทฺถคฺคตฺติ นามิชานามิ	ยํ ผลํ อทฺทํ ตทา
ผลทานสฺสทํ ผลํ.
[๔]	กิลเสะ ฌาปิตา มยฺหํ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺรามิ อนาสโว.
[๕]	สุวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
[๖]	ปฏิสมฺภิทา จตฺตสฺโส
จพฺปิณฺณวา สจฺฉิกิตา	วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา กุณฺชียผลทายโก เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ปรหมํ กุณฺชียผลทายกตฺเถราปทาน.

๒. กปิฏฐผลทายกตฺเถราปทาน^๑

[๗]	สุวณฺณวณฺณํ สมฺพุทฺธํ
รติยํ ปฏิปชฺชนตํ	อาหุติํ ปฏิกุคฺคํ
กปิฏฺจํ อททํ ผลํ.
[๘]	เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป
ทฺถคฺคตํ นามิชา นามิ	ยํ ผลํ อททํ ตทา
ผลทานสฺสทํ ผลํ.
[๙]	กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ
นาโคเว พนฺธนํ เจตฺวา	ภวา สพุเพ สมฺมูหตา
วิหรามิ อนาสโว.
[๑๐]	สฺวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
[๑๑]	ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส
ฉพฺภิณฺญา สจฺฉิกตา	วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตุํ สุทํ อายสฺมา กปฺปญฺจผลททยโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตถาติ.

ทุติยํ กปิณฺฐผลทายกตฺเถราปทานํ.

๓. โกลัมพพลิตตเถราปทาน^๒

[๑๒]	กกุธั วิสสนุตว์
รณียํ ปฏิปชฺชนตํ	เทวเทวํ นรารสภํ
โกสุมพมททินุตทา.
[๑๓]	เอกตตีสเ อิตโต กปเป
ทุกคตีส นากิชานามิ	ยํ ผลํ อททึ ตทา
ผลทานสสุสิทํ ผลํ.

^๑ จ.,เท. กบิณฑผลทายกตเถราปทาน

^๒ จ.เท. โกสมพผลิยตเถรปทาน

- [๑๔] กิเลสา ฌาปิตา มยห์ ภวา สพเพ สมฺหตา
 นาโคว พนฺธน์ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๖] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฉพฺภิกฺขมา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

 อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา โกสุมฺพผลิโย เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

 ตติยํ โกสุมฺพผลิยฺตุเถราปทานํ.

๔. เกตกปุปฺผิยฺตุเถราปทานํ

- [๑๗] วินตานทียา^๑ ตีเร วิหาสิ ปุริสฺสุตฺตโม
 อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ เอกคฺคํ สุสฺมาหิตํ.
- [๑๘] มรฺคตฺตสฺส ปุปฺเพน เกตกสฺส อหํ ตทา
 ปสนฺนจิตฺโต สุมโน พุทฺธเสฏฺฐสฺส ปุชฺชียี.
- [๑๙] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ปุปฺผํ อภิปุชฺชียี
 ทุคฺคตี นาทิขานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๒๐] กิเลสา ฌาปิตา มยห์ ภวา สพเพ สมฺหตา
 นาโคว พนฺธน์ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๒๑] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๒๒] ปฏิสัมภิตา จตสฺโส วิโมกฺขาปี จ อฏฺฐิเม
 จพภิกฺขุณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํติ.

อิตฺถํ สุกฺกํ อายสฺมา เกตกปุပ္ผิโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

จตุตฺถํ เกตกปุပ္ผิยตุเถราปทานํ.

๕. นาคปุပ္ผิยตุเถราปทานํ

[๒๓] สุวณฺณวณฺณํ สมฺพุทฺธํ อาหุตีํ ปฏิกฺคหํ
 รัถิยํ ปฏิปชฺชนตํ นาคปุပ္ผิ อปุชยิ.

[๒๔] เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ปุပ္ผมภิปุชยิ
 ทุคฺคตี นามิชานามิ พุทฺธปุชายิทํ ผลํ.

[๒๕] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภาวา สพุเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.

[๒๖] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ดิสฺโส วิชฺชา อนุปรตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๒๗] ปฏิสัมภิตา จตสฺโส วิโมกฺขาปี จ อฏฺฐิเม
 จพภิกฺขุณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํติ.

อิตฺถํ สุกฺกํ อายสฺมา นาคปุပ္ผิโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

๖. อชฺชนุปุผิยตุเถราปทาน

- [๒๘] จนฺทภากานทีตีเร อโหสี กิณฺโณโร ตทา
อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ สยมมฺภุํ อปฺราชิตํ.
- [๒๙] ปสนฺนจิตฺโต สุมโน เวทชาโต กตณฺขลํ
คเหตฺวา อชฺชนุปุผํ สยมมฺภุํ อภิปุชยํ.
- [๓๐] เตน กมฺเมเนน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา กิณฺโณโร เทหํ ดาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๓๑] จตฺตีสกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวราชชมการยํ
ทสฺกฺขตฺตํ จกฺกวตฺตํ มหาราชชมการยํ.
- [๓๒] ปเทสฺราชํ วิปุลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ
สุเขตฺเตว วปฺปิตํ วิชํ^๑ สยมมฺภุสฺสํ อโหสี^๒ เม.
- [๓๓] กุสลํ วิชฺชเต มยฺหํ ปพฺพชํ อนคาริยํ
ปฺุชารโห อหํ อชฺช สกฺยปฺตฺตสฺส สาสเน.
- [๓๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๓๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๖] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺิจิเม
จพฺภิณฺญา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อชฺชนุปุผิโย เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ฉนฺนํ อชฺชนุปุผิยตุเถราปทาน.

๗. กุฎฐปุปผียตฺเถราปทาน

- [๓๗] หิมวันตสฺส อวิทุเร อจฺจโล^๑ นาม ปพฺพโต
 พุทฺโธ สุตสฺสโน นาม วสเต^๒ ปพฺพตฺตเร.
- [๓๘] ปุปฺผํ เหมวันตํ คยฺห เวหาสํ อคมาสหํ
 ตตฺถททสาสี สมฺพุทฺธํ โอฆตฺถณฺณนาสวํ.
- [๓๙] ปุปฺผํ กุฎฐมาทาย สีเร กตฺวานหนฺตทา^๓
 พุทฺธสฺส อภิโรเปสี สยมภุสฺส มเหสีโน.
- [๔๐] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ยํ ปุปฺผมภิปปุชฺชียํ
 ทุคฺคตฺติ นามิขานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๔๑] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๔๒] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๓] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺพิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา กุฎฐปุปฺผิโย เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

สตฺตมํ กุฎฐปุปฺผียตฺเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. วสโล อ. จาวโล

^๒ สยา. วสนเต

^๓ จ.,เท. สีเร กตฺวาน อณฺชสี

๕. สัพพผลทายกตฺเถราปทานํ

- [๕๑] วรฺุณเ นาม นามเณ พฺราหฺมเณ มนฺตปารคฺค
จทฺเทเตวาทส ปุตุตฺตานิ วณฺมชฺโฆคฺคหิ ตทา.
- [๕๒] อสฺสมํ สุกตํ กตฺวา สุวิภตฺตํ มโนรมํ
ปณฺณสาลํ กริตฺวาน วสามิ ปวเน อหํ.
- [๕๓] ปทฺมุตฺตโร โลกวิฑู อาหุตฺตํ ปฏฺิคคฺโห
มมฺุทฺตริตฺตกาโม โส อาคณฺฉิ มม อสฺสมํ.
- [๕๔] ยาวตา วณฺสณฺฑมฺหิ โอภาโส วิปฺุโล อหุ
พฺุทฺทสฺส อานฺุภาเวณ ปชฺชลิ ปวณํ ตทา.
- [๕๕] ทิสฺวาน ปาฏฺิหิริยํ^๑ พฺุทฺทเสฏฺฐจฺสฺส ตาทิโน
ปตฺตปฺุฏฺิ คเหตุวาน ผเลน ปฺุรยิ^๒ อหํ.
- [๕๖] อุปคณฺตุวาน สมฺพทฺุรํ สห ขาริมทาสหิ^๓
อนฺุกมฺปาย เม พฺุทฺโธ อิทํ วจณฺมพฺุรวิ.
- [๕๗] ขาริมาริ คเหตุวาน ปจฺจโต เอหิ เม ตฺุวํ
ปฺุณฺณํ ตว^๔ ภวิสฺสติ. ปจฺจโต เอหิ เม ตฺุวํ
- [๕๘] ปฺุณฺณกนฺตํ คเหตุวาน ปฺุณฺณํ ตว^๔ ภวิสฺสติ.
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทเตวาทส ภิขุสงฺฆสฺสทาสหิ
ตฺุสิตํ อุปปชฺชหิ.
- [๕๙] ตตฺถ ทิพฺเพหิ นจฺเจหิ คีเตหิ วาทิเตหิ จ
ปฺุณฺณกมฺเมเน สยฺตฺโต^๕ อนฺุโกมิ ยสํ อหํ.^๖

^๑ ฉ., เท. ตํ ปาฏฺิหิ^๓ อ. สาขาริกิ อทาสหิ^๔ อ. ปฺุณฺณํ ตว^๖ ฉ., เท. สทา สฺขํ^๒ ฉ., เท. ปฺุชยิ อ. ทิสฺวานหิ ปาฏฺิหิ^๔ ฉ., เท., อ. ปฺุณฺณํ ตว จ^๕ ฉ., เท. สยฺตฺตํ

- [๖๐] ยัม ยัม โยนุปปชชามิ เทวตตัม อถ มานุสฺส
โกเค เม อุณฺตา นตฺถิ ผลทานสฺสิทํ ผล.
- [๖๑] ยาวตา จตุโร ทิปา สสมุทฺทา สปพฺพตา
ผลํ พุทฺธสฺส ทตฺวาน อิสฺสรํ การยิ^๑ อหิ.
- [๖๒] ยาวตา เย ปกฺขิณฺณา อากาเส อุปตฺนฺติ เจ^๒
เตปิ มํ วสมฺเนวฺนฺติ ผลทานสฺสิทํ ผล.
- [๖๓] ยาวตา วณฺสณฺฑมฺหิ ยกฺขา ภูตา จ รกฺขสา
กุมภณฺฑทา กรุพา จาปิ ปาจรียิ^๓ อุเปณฺติ เม.
- [๖๔] กุมฺมา^๔ โสเณา มรฺฐกรา ทํสา จ มกฺสา อุโภ
เตปิ มํ วสมฺเนวฺนฺติ ผลทานสฺสิทํ ผล.
- [๖๕] สุปฺณฺณา นาม สกฺุณฺา ปกฺขิชาตา มหพฺพลา
เตปิ มํ สรณํ ยนฺติ ผลทานสฺสิทํ ผล.
- [๖๖] เยปิ ทิฆายุกา นาคา อิทฺธิมนฺโต มหાયสา
เตปิ มํ วสมฺเนวฺนฺติ ผลทานสฺสิทํ ผล.
- [๖๗] สีหา พฺยคฺฆา จ ทิปิ จ อจฺจโกกตฺรจฺจกา
เตปิ มํ วสมฺเนวฺนฺติ ผลทานสฺสิทํ ผล.
- [๖๘] โอสธิตฺถวาสิ จ เย จ อากาสวาสิโน
สปฺเพ มํ สรณํ ยนฺติ ผลทานสฺสิทํ ผล.
- [๖๙] สุทฺททสฺส สฺนิปฺปนํ คมฺภีรํ สุปกาสิตํ
ผุสฺสยิตฺวา^๕ วิหฺรามิ ผลทานสฺสิทํ ผล.

^๑ จ. เท. อี. การยามห

^๓ จ. เท. ปาจรีย

^๕ จ. เท. ผุสฺสยิตฺวา อี. ปลฺลิตฺวาน

^๒ อี. เต

^๔ อี. กุมภโสเณา

- [๗๐] วิโมกฺเข อฏฺฐ มุสฺสิตฺวา วิหฺรามี อนาสโว
อาตาปี นิปโก จาปี^๑ ผลทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๗๑] เย ผลฏฺฐา พุทฺธปฺตฺตา ขีณโทสา มหายุสา
อหํ อญฺญตโร เตสํ ผลทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๗๒] อภิญญาปารมี คณฺฐวา สุกกมฺมเลน โจทิตฺโต
สพฺพาสเว ปริณฺณาย วิหฺรามี อนาสโว.
- [๗๓] เตวิชฺชา อิทฺธิปฺตฺตา จ พุทฺธปฺตฺตา มหายุสา
ทิพฺพโสตสมาปฺนฺนา เตสํ อญฺญตโร อหํ.
- [๗๔] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
ทฺถคฺคตี นาภิขานามิ ผลทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๗๕] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามี อนาสโว.
- [๗๖] สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๗๗] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปี จ อฏฺฐิเม
จพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตุถํ สุทํ อายสฺมา สัพพผลทายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

นวมํ สัพพผลทายกตฺเถราปทานํ.

หมดอายุ 12/06/2566

๑๐. ปทุมธาริยตุเถราปทาน

[๗๘] หิมานุตสส อวิทุเร
พุทฺธโรภิสมภาโว นาม

โรมโส นาม ปพฺพโต
อพฺภอกาเส วสี^๑ ตทา.

[๗๙] ภวนา นิคมิตฺวาน
เอกาหิ ธารยิตฺวาน

ປທຸມ໌ ຫາຣີ ອຳ
ກວນ໌ ປຸນຣາຄມີ.

[๘๐] เอกตฺตีสเ อีโต กปเป
ทุคฺคตีส นามิชา นามิ

ยี่ พุทฺธมปิณฑยี่
พุทฺธปชายิห์ ผลั.

[๘๑] กิเลสา ฉมาปีตา มยหิ
 นาโคว พนฺธนํ เจตวา

ภาว สัพเพ สมฺมุตตา
วิหรามิ อนาสโว.

[๘๒] สุวาทิตํ วต เม อาสิ
ติสโส วิชชา อนุปตฺตา

มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๘๓] ปฐมิมภิตา จตสโส
จพภิตา สจจิกตา

วิโมกฺขาปิ จ อภฺยจิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํติ.

๑. อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา ปทุมชาริโย เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตถาติ.

ทสมํ ปทุมธาริยตุเถราปทานํ.

ตสฺสอุทฺททานํ

กฺุณณชฺชํ กปฺปิฏจณฺจ
นาคปฺปผชฺชุนณฺจ

โกสุมํ อถ เกตกํ
กฺุณณชฺชํ โฆสสณฺณโก.

อุทฺททานคาคา

เถโร จ สพฺพผลโท
อสีติ เจตฺเถ คาคาโย

ตถา ปทุมชาริโย
ติสฺโส คาคา ตทฺตฺตริ.

เทวปณฺณาสโม ผลทายกวคฺโค.

๑. ตินมฤจิทายกตุเรราปทาน

- ๑ อธิ. ตตโปตติสโส

^๕ จ.ท. โปรโต อ. ปติโต

๒ อ. ตทา

๔ จ.,เท.,อิ. อโปจยิ

^๖ อี. สรเวโค จ

- [๙] จตฺตุนวฺเต อิตฺโต กปฺเป นิสิตฺถนฺมกาสหํ
 ทุคฺคตฺตี นามิชา นามิ ตินฺมมฺภูเจ อิทํ ผลิตฺ.
- [๑๐] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสว.
- [๑๑] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๒] ปฏิสมฺภิตา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิ จ อมฺภูจิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ตินฺมมฺภูจิตฺตายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ปจฺมํ ตินฺมมฺภูจิตฺตายกตฺเถราปทานํ.

๒. เวจฺจกทายกตฺเถราปทานํ^๑

- [๑๓] วิปสฺสิโน ภควโต โลกเชฏฺฐสฺส ตาทิโน
 เอกํ^๒ เวจฺจํ มยา ทินฺนํ ปสนฺนเนน สปาณินา.
- [๑๔] หตฺถิยานํ อสฺสยานํ ทิพฺพยานํ สมชฺฌคํ
 เตเน เวจฺจกทาเนน^๓ ปตฺโตมฺหิ อาสวกฺขยํ.
- [๑๕] เอกนฺวฺเต อิตฺโต กปฺเป ยํ เวจฺจมทฺที ตทา
 ทุคฺคตฺตี นามิชา นามิ เวจฺจทานสฺสิทํ ผลิตฺ.
- [๑๖] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสว.

หมดอายุ 12/1/2551

^๑ ฉ.,เท. มณฺจทายกตฺเถราปทาน

^๒ ฉ.,เท. เอกมณฺจํ อ. เอกเปจฺจํ

^๓ ฉ.,เท. มณฺจกทาเนน อ. เปจฺจกทาเนน

[๑๗] สุวาคถั วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถั พุทฺธสฺส สาสนั.

[๑๘] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภินฺญา สจฺฉิกตา กถั พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตุถั สุทํ อายสฺมา เวจฺจกทายโก เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทุติยํ เวจฺจกทายกคฺคฺเถราปทานํ.

๓. สรรณคมนียคฺคฺเถราปทานํ

[๑๙] อารุญฺหฺมฺหิ^๑ ตทา นาวํ ภิกฺขุ จาชีวิโก^๒ อหํ
นาวาย ภิกฺขุมานาย ภิกฺขุ เม สรรณํ อทา.

[๒๐] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ยํ โส เม สรรณํ อทา
ทฺถคฺคฺตีส นามิชานามิ สรรณคมเน ผลั.

[๒๑] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

[๒๒] สุวาคถั วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถั พุทฺธสฺส สาสนั.

[๒๓] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภินฺญา สจฺฉิกตา กถั พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตุถั สุทํ อายสฺมา สรรณคมนิโย เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ สรรณคมนียคฺคฺเถราปทานํ.

๔. อพุทธชนทายกตุเถราปทาน

[๒๔] นคร พนฺธุตยา ราชูยฺยาเน วสามหํ
จมนฺวาสิ^๑ ตถา อาสิ กมณฺทลฺลโร อหํ.

[๒๕] อทฺทสํ วิรชํ^๒ พุทฺธํ สยมกุํ อปราชิตํ
อาตาปีนํ^๓ ปหิตตตํ ฉายี ฌานรตํ อิสี.^๔

[๒๖] สัพพกามสมิทฺธิญจ โอชมติณฺณมนาสวํ
ทิสฺวา ปสนฺโน สุขมโน อพฺภฏชนมทาสหิ.

[๒๗] เอกนวุเต อีโต กปเป ยํ ทานมทที ตทา
 ทุคฺคตี นาภิชานามิ อพฺภณฺชนสฺสํ ฬลํ.

[๒๘] กิเลส ฌาปิตา มยุห์ ภาว สพเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธน์ เจตวา วิหรามิ อนาสโว.

[๒๙] สุวาคถัม วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อญฺปิปปตฺตา กถัม พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๓๐] ปฏิสมภิทา จตสฺส วิโมกฺขาปี จ อภฺจิเม
ฉพภิญญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนํติ.

อิตถํ สฺมํ อายสฺมา อพฺภณฺชนทายโก เทโร อีมา คาทาโย
อภาสิตถาติ.

จตุตถ์ อพฺพลฺชนทายกตฺเถราปทานํ.

^๑ อ. ธรรมวาทิ

^๓ จ.,เท.,อ. ปธานัน ปหิตตตัม ตัม

๒ จ., เก. วิมล

๕ จ., เท., อ. วิส

๕. สุปญทายกตฺเถราปทาน^๑

- [๓๑] ทิวาวิหารา นิคุขนฺโต วิปสฺสี โลกนายโก
ลหุํ สุปญฺกั^๒ ทตฺวา กปฺเป สคฺคมุหิ โมทหิ.
- [๓๒] เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป
ทฺถคฺคตี นามิขานามิ ยํ สุปญฺกมทาสหิ
สุปญฺสส อิทํ ผลํ.
- [๓๓] กิเลสา ฉาปิตา มยฺหิ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๓๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๕] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส
ฉพฺปิณฺณยา สจฺจิกิตตา วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สุปญฺทายโก เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตฺถาติ.

ปญฺจมํ สุปญฺทายกตฺเถราปทานํ.

๖. ทณฺฑททายกตฺเถราปทานํ

- [๓๖] กานนํ วนโมคฺคยฺห
อาลมฺพนํ กริตฺวาน เวฬุ เจตฺวานหิ ตทา
สงฺฆมฺสส อทธี อหิ.^๓
- [๓๗] เตน จิตฺตปฺปสาเทน
อาลมฺพทณฺฑํ ทตฺวาน สุพฺพเต อภิวาทยิ^๔
ปฏฺคามิ อุตฺตรามฺโข.

พิมพ์ที่ 12/06/2566

^๑ อ. ปุบฺปวทายกตฺเถร

^๓ ฉ., เท. พหุ

^๒ สฺยา. สุปญฺกั

^๔ ฉ., เท., อ. อภิวาทย

- [๓๘] จตฺนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทณฺฑมททํ ตทา
 ทุคฺคตํ นาทิชาณามิ ทณฺฑททานสฺสทํ ผลํ.
- [๓๙] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสโว.
- [๔๐] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๑] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปภิกฺขุมา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ทณฺฑททายโก เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตถาติ.

อฏฺฐํ ทณฺฑททายกตฺเถราปทาน.

เตวีสติโม ภานวาโร.

๗. คิริเนลปฐกตฺเถราปทาน

- [๔๒] มิคฺลฺลทโท ปุเร อาสิ วิวเน วิจริ อหํ
 อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ สพฺพพชฺชมาน ปารคฺคํ.
- [๔๓] ตสฺมี มหาการุณิกะ สพฺพสฺสตุตฺตหิตะ รเต
 ปสนฺนจิตฺโต สุมโน เนลปฺปผํ อปฺปชฺชีย.
- [๔๔] เอกตฺตํเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ปุณฺณมภิปฺปชฺชีย
 ทุคฺคตํ นาทิชาณามิ พุทฺธปฺปชฺชายิทํ ผลํ.

- [๔๕] กิเลสา ฌาปีตา มยห์ ภวา สพเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธน์ เจตวา วิหรามิ อนาสโว.
[๔๖] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
[๔๗] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฉพฺภิกฺขมา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

 อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา คิริเนลปฺชโก เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตถาติ.

 สตฺถมํ คิริเนลปฺชกตฺเถราปทานํ.

๘. โพธิสมมุชชกตฺเถราปทานํ

- [๔๘] อหํ ปุเร โพธิปตฺตํ อชฺฐมิตํ เจตียงฺคณเ
 ตํ คเหตฺวาน จทฺเทสํ อลภี วิสตี คฺคณเ.
[๔๙] ตสฺส กมฺมสฺส เตเชน สัสมฺโตะ ภวามเว
 ทฺเว ภเว สัสมามิ เทวตฺเต จาปิ มานุเส.
[๕๐] เทวโลกา จวิตฺวาน อาคนฺตฺวา มานุสํ ภวํ
 ทฺเว กุเล ปชายามิ ขตฺติเย จาปิ พฺรหฺมณเ.
[๕๑] องฺคปจฺจกสมฺปนฺโน อาโรหปริณหา
 อภีรฺุโป สฺสจฺจิ โหมิ สมฺปฺนฺณโก^๑ อญฺชนโก.
[๕๒] เทวโลเก มนุสฺเส วา ชาโต วา ยตฺถ กตฺถจิ
 ภเว สุวณฺณวณฺโณ จ อุตฺตตฺตกนฺนูปโม.

- [๕๓] มุกุทกามททวา สนิทฐา^๑ สุขุมมา สุขุมาริกา
 จวิ เม สพพทา โหติ โพธิปัตเต สุขทฺทิตเต.
- [๕๔] ยโต กุโตจิ คตีสสุ สรีเร สมุทาคเต
 น ลิมปติ รโฆชลล วิปาโก ปตฺตจทฺทิตเต.
- [๕๕] อุณฺहे วาตาตเป ตสฺส อคฺคิตาเปณ วา ปน^๒
 คตฺเต เสทา น มุญฺจนฺติ วิปาโก ปตฺตจทฺทิตเต.
- [๕๖] กุณฺณํ คณฺโฑ กิลาโส จ ติลกา ปิพกา ตถา
 น โหนฺติ กาเย ททฺท จ วิปาโก ปตฺตจทฺทิตเต.
- [๕๗] อปรมฺปิ คุณฺนตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวามเว
 โรคา น โหนฺติ กายสฺมี วิปาโก ปตฺตจทฺทิตเต.
- [๕๘] อปรมฺปิ คุณฺนตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวามเว
 น โหนฺติ จิตฺตชา ปิพา วิปาโก ปตฺตจทฺทิตเต.
- [๕๙] อปรมฺปิ คุณฺนตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวามเว
 อมิตฺตา น ภวนฺตสฺส วิปาโก ปตฺตจทฺทิตเต.
- [๖๐] อปรมฺปิ คุณฺนตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวามเว
 อณฺฺนโกโค ภวติ วิปาโก ปตฺตจทฺทิตเต.
- [๖๑] อปรมฺปิ คุณฺนตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวามเว
 อคฺคิราชฺฐิ โจรเหติ น โหติ อุทกา^๓ ภัย.
- [๖๒] อปรมฺปิ คุณฺนตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวามเว
 ทาสี ทาสา อนฺจรา โหนฺติ จิตฺตานวตฺตกา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. สนิทฐา

^๒ อ. ปน

^๓ จ.,เท.,อ. อุทกา

- [๖๓] ยมฺหิ อายุปฺปมาณมฺหิ ชายเต มานุเส ภเว
 ตโต น หายเต อายุ ติฏฺฐเต ยาวตายุกั.
- [๖๔] อพฺภนฺตฺรา จ พาหิรา^๑ เนคมา จ สรณฺจกา
 อนฺยุตฺตา โหณฺติ สพฺเพปิ วุฑฺฒิกามา สุขิจฺจกา.
- [๖๕] โภควา ยสฺวา โหมิ สิริมา ฌาติปฺกฺขวา
 อเวโร^๒ คตสนฺดาโส ภเวหิ สพฺพทา^๓ ภเว.
- [๖๖] เทวา มนุสฺสา อสุรา คณฺฐพฺพา ยกฺขรกฺขสา
 สพฺเพ เต ปรีรกฺขณฺติ ภเว สํสรโต สทา.
- [๖๗] เทวโลเก มนุสฺเส วา^๔ อนฺุภเวตฺวา อุมฺภเว ยเส
 อวสาเน จ นิพฺพานํ สิวํ ปตฺโต อนฺุตฺตรํ.
- [๖๘] สมฺพุทฺธมฺพุทฺธิสิตฺวาน โพธิ วา ตสฺส สตฺถุโน
 โย ปุณฺณํ ปสเว โปโส ตสฺส กิ นาม ทูลลภํ.
- [๖๙] มคฺเค ผลे จ อาคเม ฌานาภิญฺญาคุณฺโส จ
 อณฺเณสํ อธิโก หุตฺวา นิพฺพายติ^๕ อนาสโว.
- [๗๐] ปุเรหิ โพธิยา ปตฺตํ จตฺตเตตฺวา หมฺมจฺมานโส
 อิเมหิ วิสตฺตฺเกหิ สมฺมจฺจิ โหมิ สพฺพทา.
- [๗๑] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๗๒] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

^๑ อ. พหิรรา

พมออายุ 12/06/2566

^๓ ฉ., เท. ภเวหิ สพฺพโต อ. ภเวสํ สพฺพโต^๕ ฉ., เท., อ. นิพฺพายามิ^๒ ฉ., เท., อ. อเปตภยสนฺดาโส^๔ ฉ., เท. จ

[๗๓] ปฏิสัมภिता จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฌพภิกฺขเภา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สํ ํ อายสฺมา โพธิสสมฺชชโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

อฏฺฐมํ โพธิสสมฺชชกตเถราปทาน.

๙. อามณฑผลทายกตเถราปทาน

[๗๔] ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺโห สพฺพชฺชมาน ปารคฺค
 วุฏฺฐจิตฺวา สมาธิมฺหา จงฺกมิ โลกนายโก.

[๗๕] ขาริภารํ คเหตุวาน อหฺรณฺโต ผลํ ตทา
 อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ จงฺกมนฺตํ มหามุนี.

[๗๖] ปสนฺนจิตฺโต สุมโน สีเร กตฺวาน อญฺชลิ
 สมฺพุทฺธํ อภิวาเทตฺวา อามณฑมททํ ผลํ.

[๗๗] สดสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทฺถคตํ นากิขานามิ อามณฑสฺส อิทํ ผลํ.

[๗๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภาวา สพฺเพ สมฺมูหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

[๗๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๘๐] ปฏิสัมภिता จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฌพภิกฺขเภา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สํ ํ อายสฺมา อามณฑผลทายโก เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

นวมํ อามณฑผลทายกตเถราปทาน.

๑๐. สุกนุชตฺเถราปทาน

- [๘๑] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป
กสฺสโป นาม นามเน^๑ พรหมพนฺธ มหายโส
อุปฺปชฺชิตฺติ วทตฺติ วโร.
- [๘๒] อนฺุพฺยณฺชนสมฺปนฺโน
พฺยยามปฺปภาปริวฺโต ทวตฺตีสวรลกฺขโณ
รํสีชาลสมฺมุตฺโต.^๒
- [๘๓] อสฺสาเสตา ยถา จนฺโท
นิพฺพาเปตา ยถา เมโฆ สุริโย วีย ปภงฺกโร
สาครโร คุณฺดารโร.
- [๘๔] ฐณฺธีรว สึเลน
อาภาโส วีย ปญฺญาย หิมวาว สมานินา
อสงฺโค อนิลโย ยถา.
- [๘๕] อนฺุโน ยถาวิหาโร^๓
สจฺจานิ สมฺปกาเสติ ปริสาสุ วิสารโท
อุทฺตฺรณฺโต มหาชน.
- [๘๖] ตทาหิ^๔ พาราณสียํ
อาสภิ^๕ ฐนฺธณฺณสฺส เสฏฺฐิปฺตฺโต มหายโส
ปฺหุตฺตสฺส พหฺม มมฺ.^๖
- [๘๗] ชงฺขมฺวิหาริ วิจริ
อทฺทสํ นาถสฺตถาริ^๗ มิคทายํ อุเปจฺจหิ
เทเสนฺตํ อมตํ ปทํ.
- [๘๘] วิสฺมฺยจกนฺตวจฺนํ
หํสฺทฺนฺทฺกนิคฺโขสฺส^๘ กรวิกสมสฺสรํ
วิญฺญาเปนฺตํ มหาชน.
- [๘๙] ทิสฺวา เทวาทิเทวณฺตํ
ปหายานปฺปเก โภเค สุตฺวา จ มธฺริ สริ^๙
ปพฺพชฺชี่ อนคาริย.

^๑ ฉ., เท. โคตเตน^๓ ฉ., เท., อ. ส กทาจิ มหาวิโร^๕ ฉ., เท., อ. อาสภ^๗ ฉ., เท. วิรัช พุทฺธ อ. ตาทิส พุทฺธ^๙ ฉ., เท., อ. กิริ^๒ อ. รํสีชาลสมสฺสโม^๔ ฉ., เท., อ. ตทา หิ^๖ ฉ., เท., อ. ตทา^๘ ฉ., เท. หํสฺรเดหิ นิคฺโขสฺส

- [๙๐] เอวํ ปพฺพชิตฺวาหํ น จิเรณ พหุสฺสโต
อโหสิ ฐมฺมกถิกโก วิจิตฺตปฏฺฐิภาณวา.
- [๙๑] มหาปริสฺมชฺเฒหํ สตฺถุโนว^๑ ปุณฺนปฺปุณํ
วณฺณยํ เหมวณฺณสฺส วณฺณํ วณฺณวิสารโท.
- [๙๒] เอส ขีณาสโว พุทฺโธ อนินฺโฆ จินฺนสํสโย
สพฺพกมฺมกฺขยํ ปตฺโต วิมุตฺโต^๒ อฺุปธิกฺขเย.
- [๙๓] เอส โส ภควา พุทฺโธ เอส สีโห อนุตฺตโร
สเทวกสฺส โลกสฺส พุรหฺมจกํ ปวตฺตโก.
- [๙๔] ทนฺโต ทเมตา สนฺโต จ สเมตา นิพฺพุโต อิสฺสิ
นิพฺพาเปตา จ อสฺสตฺถโก อสฺสาเสตา มหาชนํ.
- [๙๕] วีโร สฺฐโร จ วิกฺกนฺโต^๓ ปญฺญโย การุณิกโก วสี
วิชิตาวี วิชิตो^๔ จ อปฺปคพฺโภ อนาลโย.
- [๙๖] อเนญฺชो อจโล ธีโร อโมโห อสโม มุณี
ชฺเรยฺโห อสโม นาโค สีโห สกโก ครุสฺสปิ.
- [๙๗] วิราโค วิมโล พุรหฺมา วาทีสฺฐโร รณญฺชโห
อชิลो จ วิสฺลโล จ อสโม วุสโส^๕ สฺสจฺจิ.
- [๙๘] พุราหฺมโณ สมโณ นาโถ ภิสกโก สลฺลสนฺธฺโต^๖
โยชโ พุทฺโธ สุตาสฺสโต^๗ อจโล มุทิตฺโต สิตฺโต.

^๑ จ., เท., อ. หนฺนจจิตฺโต^๒ อ. ธีโร จ^๓ จ., เท., อ. สํสโย^๔ อ. สฺสโต สฺสโต^๕ จ., เท., วิมุตฺโต ปธิสฺสขเย^๖ จ., เท., อ. จ สชฺโน^๗ จ., เท., อ. สลฺลกตฺตโก

- [๙๙] กตทนต์ตา วหตุตา จ^๑ กตตุตา เนตา ปกาสิตา
 สมุปหังสิตา เสตุตา จ^๒ เณตุตา โสตา ปสัสิตา.
- [๑๐๐] อวิโล^๓ จ วิสลุโล จ อนีโฆ อกถักถิ
 อเนโซ วิโรโซ ขตุตา คนุชา วตุตา^๔ ปกาสิตา.
- [๑๐๑] ตาเรตา อตุถกาเรตา^๕ กาเรตา สมุปทาริตา
 ปาเปตา สหิตา หนุตตา^๖ ตาปีตา^๗ จ วิโสสิตา.
- [๑๐๒] สจจญฺจิตโต สมสม^๘ อสหาโย ทยาลโย
 อจฺเจรมนฺโต^๙ อกุโห กตาวิ อิสสิ สตุตโม.
- [๑๐๓] นิตินฺณกงฺโข นิมฺมานโน อปฺปเมยโย อญฺูปโม
 สพฺพวากฺยปถาตีโต สพฺพเนยฺยนฺตฺโต^{๑๐} ชินโน.
- [๑๐๔] สตรํสีวเร^{๑๑} ตสฺมี ปสาโท อมตาวโห
 ตสฺมา พุทฺธเช จ ฐมฺเม จ สงฺฆเม สทฺธา มหตฺถิกา.^{๑๒}
- [๑๐๕] กุณฺเฬหิ เอวมาทีหิ ดีโลกสรณฺตุตมํ
 วณฺเณนฺโต ปริสมชฺเณ กถิ^{๑๓} ฐมฺมกถํ อหํ.
- [๑๐๖] ตโต จุโตหํ ตุสฺสิตะ อนฺุโกตฺวา มหาสุขํ
 ตโต จุโต มนุสฺสเสสุ ชาโต โหมิ สุกนฺธิโก.

^๑ ฉ.,เท. ฐาตา ฐตา จ สนฺติ จ อี. ตาตา ตนฺตา จ หนฺตา จ

^๒ ฉ.,เท. เกตุตา อี. โภตุตา

^๔ อี. เมตุตา

^๖ ฉ.,เท. กนฺตา

^๘ ฉ.,เท.,อี. สมจิตฺโต

^{๑๐} ฉ.,เท. สจฺจเนยฺยนฺตฺกุ อี. สจฺจเนยฺยนฺตฺโค

^{๑๒} อี. มหิทฺธิกา

^๓ ฉ.,เท. อวิโล

^๕ อี. อถ ตาเรตา

^๗ ฉ.,เท.,อี. หนฺตา อาตาปี ตาปโส

^๙ ฉ.,เท. อจฺเจรสตุโต อี. อจฺเจรสนฺโต

^{๑๑} ฉ.,เท.,อี. สตุตสวารเว

^{๑๓} ฉ.,เท.,อี. อกั

- [๑๐๗] นิสสาโส มุขคนฺโธ จ เทหคนฺโธ ตเถว เม
โส จ คนฺโธ^๑ ว สตตํ สพฺพคนฺโธว โหติ เม.
- [๑๐๘] มุขคนฺโธ สทา มยฺหํ ปทุมฺปฺปลจฺมปโก
อติคนฺโต^๒ สทา วาติ สรีโร จ ตเถว เม.
- [๑๐๙] คุณตถาวสฺส สพฺพนตํ ผลนตํ^๓ ปรมพฺภุตํ
เอกคฺคมนสา สพฺเพ ภาสิตสฺส^๔ สุนาถ เม.
- [๑๑๐] คุณํ พุทฺธสฺส วตฺวาน หิตายนํ^๕ สุขาวหํ
สฺวจิตฺโต^๖ โหมิ สพฺพตถ สงฺฆเ วีรสมาสุโต.^๗
- [๑๑๑] ยสฺสสี สุขิตฺโต กนฺโต ชุตีมา ปิยทสฺสโน
วตฺตา อปริฏฺฐโต จ นิทฺโทโส ปญฺญา ตถา.
- [๑๑๒] ขีเณ ปาสฺสึ^๘ นิพฺพานํ สุลภํ พุทฺธภตฺตินํ^๙
เตสํ เหตุํ ปวทฺขามิ ตํ สุนาถ ยถาตถ.
- [๑๑๓] สนฺตํ ยสํ ภควโต วิจิณา^{๑๐} อภีวาทยํ
ยตถ^{๑๑} ยตถูปปนฺโนปิ ยสฺสสี เตน โหเมห.
- [๑๑๔] ทุทฺธสฺสสนฺตกริ พุทฺธํ ฌมมํ สนฺตํ อสงฺขตํ
วณฺณยํ สุขโท อาสี สตฺตานํ สุขิตฺโต ตโต.
- [๑๑๕] คุณํ วทนฺโต พุทฺธสฺส พุทฺธปิติสมายูโต
สกันฺติ ปรกณฺติ^{๑๒} จ อาสี เตน จ กนฺติมา.

^๑ ฉ., เท., อ. เสทคนฺโธ ว^๒ ฉ., เท. ผลํ ตุ^๓ ฉ., เท., อ. หิตาย จ น สทิส อ. หิตาย ชนสนธิส^๔ ฉ., เท. วีรสมายูโต อ. รสทฺโธ วิสมายูโต^๕ ฉ., เท., อ. พุทฺธภตฺติโน^๖ ฉ., เท. ตตถ ตตถูปปนฺโนปิ^๗ ฉ., เท., อ. สกันฺติ ปรกณฺติญจ ชนยิ เตน จ กนฺติมา.^๘ ฉ., เท. ปริสนฺโต อ. อติสนฺโต^๙ อ. วณฺณยิสฺส^{๑๐} ฉ., เท., อ. สุขิตฺโต^{๑๑} ฉ., เท. อายุสิ อ. ขีเณวายุปิ^{๑๒} ฉ., เท., อ. วิจิณา

- [๑๑๖] ชิน โย^๑ ติตฺถิกาภิณฺเณ อภิภุชฺช กุติตฺถิเย
 คุณฺโณ วทฺหโต โธเมสี^๒ นายกํ ชฺชติมา ตโต.
- [๑๑๗] ปิยงฺการี ชนฺสสาปิ สมฺพุทฺทสฺส คุณฺโณ วทํ
 สรทิว สสงฺโกหํ เตนาสี ปิยทสฺสโน.
- [๑๑๘] ยถาสตฺติวเสนาหํ สพุทฺทวาจาหิ สนฺถวี
 สุกตํ เตน วํคีสํ^๓ วิจิตฺตปฏิภาณวา.
- [๑๑๙] เย พาลา วิมตี ปตฺตา ปรีโณติ มหามฺุณี
 นิคฺคหี เต สธฺมเมน ปริญฺเณ เตนหํ.^๔
- [๑๒๐] พุทฺทวณฺเณหิ^๕ สุตฺตานํ กิเลเส อปเนสํ
 นิกฺกิลสมฺโน โหมิ ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา.
- [๑๒๑] โสตุณฺํ พุทฺธิมชฺนี^๖ พุทฺธานุสฺสติเทสโก
 เตนาปิจาสิ^๗ สปปญฺเณ นิปฺพนตฺถวิปสฺสโก.
- [๑๒๒] สพุทฺทาสวปริกฺขีโณ ตินฺนสํสํสารสาครโร
 วสี^๘ จ อนฺุปาทาโน ปาปฺพนิสฺสามิ นิพฺพุตี.
- [๑๒๓] อิมสฺมีเยว กปฺปสฺมี ยมํ สนฺถวี ชินํ
 ทุคฺคตี นาภิชานามิ พุทฺธปฺุชายิทํ^๙ ผลํ.
- [๑๒๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

^๑ ฉ., เท. เต ติตฺถิกาภิณฺเณ อ. ชโนเม ติตฺถิกาภิณฺเณ ^๒ ฉ., เท., อ. โชเตสี

^๓ ฉ., เท. วํคีสํ

^๔ ฉ., เท. ๖/๒ พุทฺทวณฺเณน

^๕ ฉ., เท., อ. เตนาหมสี

^๖ ฉ., เท. พุทฺทวณฺเณสฺสิทํ

^๗ ฉ., เท. ปริญฺโต น เตนํ

^๘ ฉ., เท. วุทฺธิมชฺนี

^๙ ฉ., เท., อ. สิว

[๑๒๕] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๑๒๖] ปฏิสมฺภิตา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
 ฉพฺปิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํ.

อิตฺถํ สุํ อายสฺมา สุคฺคฺโช เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ทสฺมํ สุคฺคฺชตฺถเรปทานํ.

ตสฺสุทฺตทานํ

ติณฺโท เวจฺจโท ^๑ เจว	สรณพฺภณฺชนมฺปโท
สุปฺปโณ ทณฺฑาทายี จ	เนลปฺปชี ตเถว จ
โพธิสมฺมุชฺชโกมณฺโท	สุคฺคฺโช ทสฺโม ทิโช ^๒
คาถาสํ สเตวีลํ	คณฺธิตํ เจตฺถ สพฺพโส.

เตปญฺญาสโม ตินฺทายกวคฺโค.

๕๔. กุญแจนวนกุโศ

๑. มหากุญแจนวนตุเถราปทาน^๑

[๑]	ปทุมุตตโร นาม ชีโน
สตสหัสเส กปปาน ^๒	อเนโช อชิตญชีโน ^๓
อิโต อุปปชชี นายโก.
[๒]	วีโร กมลปตตกโข
กณจนตจสงกาโส ^๔	สสงกวิมลानโน
รวิทิตติสมปโป.
[๓]	สตตเนตตมโนหรี ^๕
สพพวากุยปถาตีโต	วรลกขณญสีโต
มนุชามรสกุกโต.
[๔]	สมพุทโธ โพธย สตุเต
กรณานทุชสนดาโน ^๕	วาตีโ ^๔ มฐรสโร
ปริสาสุ วิสารโท.
[๕]	เทเสติ มฐริ ฌมม ^๖
นิมุเค โมหปงกมฺหิ	จตุสจจุปสฺหิต ^๖
สมุทฺตติ ปาณโน.
[๖]	ตทา เอกจโร หุตฺวา
นภสา มานุสํ โลกํ	ตาปโส หิมวาลโย
คจฺจนฺโต ชินมทฺทสํ.
[๗]	อุเปจฺจ สนฺติกํ ตสฺส
วณฺณยนฺตสฺส ธีรสฺส	อสฺโสสี ฌมมเทสนํ
สาวกสฺส มหาคฺคณํ.
[๘]	สงฺขิตฺเตน มยา วุตฺตํ
ปริสํ มณฺจ โตเสติ	วิตุถาเรน ปกาสยํ
ยถา กุญฺจาโน อยํ.

^๑ จ., เท. ๐๖/๒ อชิต ชโย อ. อชิตญชโย

^๒ จ., เท., อ. สตตเนตตมโนหรี

^๓ จ., เท. กรณานทุชสนดาโน

^๔ จ., เท. กนกจลสงกาโส

^๕ จ., เท., อ. วาตีโส

^๖ จ., เท. ปาณโน

- [๙] นาคี เอวมิเชกจจํ อญญํ ปสฺสามิ สาวกํ
ตสฺมา ตทคฺเค เอสคฺโค เอวํ ชาเรถ ภิกฺขโว.
- [๑๐] ตทาคี วิมฺหิตโต หุตฺวา วากุญฺญํ สุตฺวา มโนรมํ
หิมวณฺตํ คมิตฺวาน อาหิตฺวา ปุပ္ผสญฺจยํ.
- [๑๑] ปุชฺเชตฺวา โลกสรณํ ตํ จานํ อภิปตฺถยิ
ตททา มมาสยํ ญตฺวา พุทฺธากาสิ สรณาลโย.^๑
- [๑๒] ปสฺสเถตํ อีสิวริ นินฺทชนฺตกนฺกตฺตจํ
อุทฺทคฺคโลมมานสํ^๒ อจลํ ปณฺชลึ จิตฺ.
- [๑๓] หาสํ สุปฺพนฺณนยน์ พุทฺธวณฺณคตาสยํ
ธมฺมชฺ^๓ อุคฺคหทยํ อมตาสิตตฺสนฺนิภํ.
- [๑๔] ภจฺจานสฺส คุณฺโณ สุตฺวา ตํ จานํ ปตฺถยิ^๔ จิตฺ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ โคตมสฺส มหามุเน.
- [๑๕] ตสฺส ธมฺเมสุ ทายาทิ โอโรโส ธมฺมนิมฺมิตฺโต
ภจฺจาโน นาม นามเน เหสฺสติ สตฺถุสวโก.
- [๑๖] พหุสฺสโต มหาณานิ อธิปฺปายวิฑู มุนิ^๕
ปาปฺปณฺิสฺสติ ตํ จานํ ยถายํ พุทฺธกโต มยา.
- [๑๗] สตฺสทสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกฺริ ตททา
ทฺทคฺคตี นากิขานามิ พุทฺธปฺปชಾಯิทํ ผล.
- [๑๘] ทฺวเว ภวเว สํสรามิ เทวตฺเต อถ มานุสฺเส
อญฺญํ คตี น ชานามิ^๖ พุทฺธปฺปชಾಯิทํ ผล.

^๑ จ.,เท. พุทฺธากาสิ สรณญฺชโ^๒ จ.,เท. อุทฺทคฺคโลมํ ปิณฺสํ อ. อุทฺทคฺคโลมํ ปิณฺสํ^๓ อ. ธมฺมปฏิกฺคหวั^๔ จ.,เท.,อ. ปตฺถยิ^๕ จ.,เท.,อ. มุเน^๖ จ.,เท.,อ. น ภจฺจานมิ

- [๑๙] ทูเว กุเล ปชายามิ^๑ ขตฺติเย จาปิ^๒ พุราหฺมณ
นีเจ กุเล น ชายามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ.
- [๒๐] ปจฺฉิเม จ ภเว ชาโต อชฺเชนียํ ปุเร รเม^๓
ปชฺโชตสฺส สจฺจนฺทสฺส^๔ ปุโรหิตนุชาตินโน.^๕
- [๒๑] ปุตฺโต ติปิติวจฺจนฺส^๖ นิปุณฺ เวทปารคฺค
มาตา จ จนฺทนปทุมมา^๗ กจฺจาโนหิ วรตฺตโจ.
- [๒๒] วิมฺสนตฺถํ พุทฺธสฺส ภูมิปาเลน เปสิโต
ทิสฺวา โมกฺขปฺรทวารํ นายกํ คุณสณฺจยํ.
- [๒๓] สุตฺวาน^๘ วิมลํ วากฺยํ คติปงฺกวิโสธนํ^๙
ปาปฺณิ อมตํ สนฺตํ เสเสหิ สห สตฺตหิ.^{๑๐}
- [๒๔] อธิปฺปายวิฑู ชาโต สุกตสฺส มหามเต
จปีโต เอตทคฺเค จ สฺสमितฺถมโนรโธ.
- [๒๕] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๒๖] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๗] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺพิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

^๑ ทย. ปชานามิ^๒ ฉ., เท. ทานิ ชาโต อชฺเชนียํ ปุเร^๔ ฉ., เท., อ. ปุโรหิตทิตฺติโน^๗ ฉ., เท. จนฺทมา นาม อ. จนฺทปทุมมา^๙ ฉ., เท. คติปงฺกวิโสธนํ^๒ ฉ., เท. อถ^๔ ฉ., เท. จณฺทสฺส อ. อจณฺทสฺส^๖ ฉ., เท., อ. ติริฏิวจฺจนฺส^๘ ฉ., เท. จ^{๑๐} อ. สเตหิ สห ปญฺจหิ

อิตุถํ สุทํ อายสฺมา มหากัจจายโน เถโร อีมา คาทาโย
อภาสิตถาติ.

ปจฺมํ มหากัจจายนตฺเตราปทานํ.

๒. วกฺกิลิตฺเตราปทานํ

- [๒๘] อีโต สตสฺสสฺสมฺหิ กปฺเป อปฺปชฺชิ นายโก
อโนมนฺนาโม อมิโต นามเน ปทุมุตฺตโร.
- [๒๙] ปทุมภากรวทโน ปทุมามลสฺสจฺฉวี
โลเกนฺนํปฺลิตฺโต จ โตเยน ปทุมํ ยถา.
- [๓๐] ธีโร ปทุมปตฺตกฺโข กนฺโต จ ปทุมํ ยถา
ปทุมุตฺตรคณฺโธ จ ตสฺมา โส ปทุมุตฺตโร.
- [๓๑] โลกเชฏฺโฆ จ นิมฺมาโน อนฺธานํ นยฺนุปโม
สนฺตเวโส คุณฺนินิ กรุณฺนามติสาคโร.
- [๓๒] ส กทาปิ มหาวีโร พุรฺหมาสฺสาสุรจฺฉิตโต^๑
สเทวมนฺชากิณฺเณ^๒ ชนฺมชฺเฆ ชนฺตฺตโม.^๓
- [๓๓] วทเนน สฺกนฺเชน มธฺเรน สฺเตน^๔ จ
รณฺชยํ ปริสํ สพฺพํ สนฺถวี สากํ สกํ.
- [๓๔] สทฺธาธิมฺตฺโต สุมฺติ มม ทสฺสนสาลโย^๕
นตฺถิ เอตาทีโส อญฺเอย ยถายํ ภิกฺขุ วกฺกสิ.

พิมพ์ที่ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. พุรฺหมาสฺสาสุรจฺฉิตโต อ. พุรฺหามารฺสาสุรจฺฉิตโต

^๓ ฉ., เท. ชินฺตฺตโม

^๕ ฉ., เท. ทสฺสนสาลโส

^๒ อ. สเทวมนฺชากิณฺเณ

^๔ ฉ., เท. รุเตน จ

- [๓๕] ตทาหํ หังสวติยา นครเ พราหมณสฺสตรโช
หุตฺวา สุตฺวา จ ตํ วากุยฺ ตณฺจัน อภิโรจยิ.
- [๓๖] สสาวกนฺตํ วิมลํ นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ
สตฺตทาหํ โภชยิตฺวาน ทุสฺเสหิ ฉาทยิ ตทา.
- [๓๗] นิปจฺจ สิริสา ตสฺส อนนฺตคฺคณสาครเ
นิมฺมุโค ปิติสมฺบุตฺตโน อิมํ วจนมพฺรวิ.
- [๓๘] โย โส ตยา สนฺถวิโต อิธ สทฺธาธิมุตฺโต อสิ^๑
ภิกฺขุ สทฺธาวตํ อคฺโค ตาทิโสหํ มหามฺนิ.^๒
- [๓๙] เอวํ วุตฺเต มหาวีโร อนาวรณทสฺสโน
อิมํ วากุยฺ อุตฺริยิ^๓ ปริสาย มหามฺนิ.
- [๔๐] ปสฺสเถตํ มาณวกํ ปิตมฺภูจนิวาสนํ
เหมยญฺโฆปจิตฺตํ ชนเนตฺตมโนหริ.
- [๔๑] เอโส อนาคตทฺธาเน โคตมสฺส มहेสิโน
อคฺโค สทฺธาธิมุตฺตานํ สาวโกยฺ ภวิสฺสติ.
- [๔๒] เทวภูโต มนุสฺโส วา สพฺพสนฺตาปวชฺชิโต
สพฺพโมคปริพฺยุพฺโห สุขิโต สํสริสฺสติ.
- [๔๓] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป โอกฺกากกฺกุลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเณ สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๔๔] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิรมฺมิโต
วกฺกฺลิ นาม นามเณ เหสฺสติ สตฺถุสาวโก.

- [๔๕] เตน กมฺมวิเสเสน เจตนาปณฺธิํ^๑ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺณหํ.
- [๔๖] สพฺพตฺถ สฺวขิตฺโต หุตฺวา สัสนฺโต ภวามเว
สวตฺถิยํ ปุเร ชาโต กุเล อณฺณตเร อหํ.
- [๔๗] โนนิตํ สุขุมาลํ มํ จิตฺ^๒ ปลลวโกมลํ
มาตา^๓ อุตฺตานสยนํ ปิสาจภยตชฺชิตา.
- [๔๘] ปาทมฺมูเล มเหสิสฺส
อิมํ ททามิ^๔ เต นาถ สยาเปสิ^๕ ทินฺมานสา
สรณํ โหหิ นายก.
- [๔๙] ตทา ปฏิกุคฺคหิ โส มํ ภูตานิ สรณํ มุนิ
ชาลินา จกฺกํกิตฺเตน^๖ มุทุโกมลปาณินา.
- [๕๐] ตทา ปฏฺติ ชาโตหํ^๗ อรฺกฺเขยฺเยน รกฺขิตฺโต
สพฺพพฺยาธิวินฺมุตฺโต^๘ สุขฺเชน ปรีวตฺติโต.^๙
- [๕๑] สุขเตน วินาฏฺโต อุกฺกณฺจามิ มุหุตฺตํ
ชาตฺติยา สตฺตวสฺโสหํ ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ.
- [๕๒] สพฺพปารมิสมฺภูตํ นิลกฺขินยนํ วรํ^{๑๐}
รูปํ สพฺพํ สุภากิณฺณํ อตฺตโต วิหรามหํ.^{๑๑}
- [๕๓] พุทฺธรูปฺรตี ฌตฺวา ตทา โอวทึ มํ ชิน
อลํ วกฺกิลิ กิ ฐานะ รมเส พาลนฺนทิตฺเต.

^๑ ฉ., เท., อ. ชาตปลลวโกมลํ^๒ ฉ., เท., อ. สาเยสุ อ. สาเยยฺย^๓ อ. สงฺขลฺลเกน^๔ ฉ., เท. สพฺพเวรวินฺมุตฺโต อ. สพฺพปฐวินฺมุตฺโต^๕ อ. ปรี^๖ ฉ., เท. มนฺท^๗ ฉ., เท. ททาม^๘ ฉ., เท., อ. เตนา^๙ ฉ., เท. ปรีวตฺติโต อ. ปรีวตฺติโต^{๑๐} อ. พินฺยาม

[๖๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๖๕] ปฏฺิสมภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺิจิเม
ฉพภิกฺขุมา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุํ อายสฺมา วกฺกฺลิ เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ.

ทุติยํ วกฺกฺลิตฺตเถราปทาน.

๓. มหากปิปินตเถราปทาน

[๖๖] ปทุมุตฺตโร นาม ชินो สพฺพธมฺมาน ปารคฺค
อุทฺติโต อชฺตากาเส^๑ รวิว สรทมฺพเร.

[๖๗] วจนาภาย โฟเชติ เวเนยฺยปทุมานิ โส
กิเลสปงฺกํ โสเสติ มติรํสีหิ นายโก.

[๖๘] ติตฺถิยานํ ยเส^๒ หนฺติ วชิรตา^๓ ยถา รวิ
สพฺพตฺถ^๔ สมฺปกาเสติ รตฺตินทิว^๕ ทิวากโร.

[๖๙] คุณานํ อายติญฺโต รตนานํว สาคโร
ปชฺชนโนริว^๖ ภูตานํ ฐมฺมเมฆเณ วสฺสติ.

[๗๐] อกฺขทสฺโส ตทา อาสิ นคเร หัสสวฺหเย
อุเปจฺจ ฐมฺมมสฺโสสี ชลชุตฺตมนามิโน.

หมคอาญ 12/06/2566

^๑ อ. ชรทากาเส

^๒ อ. ยโส

^๓ ฉ.,เท.,อ. ขชฺโชตนาภา

^๔ ฉ.,เท. สจฺจตฺถาภํ

^๕ ฉ.,เท.,อ. รตนํ

^๖ ฉ.,เท. ปชฺชนโนริว ภูตานํ อ. ปชฺชนโนริว ภูตานํ

- [๗๑] โอวาทกสุส ภิกขุณฺ
 คุณฺ ปกาสะยนุตสฺส^๑ สาวกสุส สตาวีโน^๒
 หาสะยนุตสฺส^๓ เม มนฺ.
- [๗๒] สุตฺวา ปิตฺติโต^๔ สุมโน
 สลิสฺสํ โภชยิตฺวาน นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ
 ตณฺจํ อภิปตฺถยิ.
- [๗๓] ตทา หัสสมภาโค
 ปสฺสเถตํ มหามตฺตํ หัสทุนฺทฺภินิสฺสโน^๕
 วินิจฺฉยวิสารทํ.
- [๗๔] มม ปาทุมฺมเล ปตฺติตํ
 ชุมฺมุตฺตวณฺณํ^๖ รุจิรํ สมุทฺตคฺคตนฺรหํ^๗
 ปสนฺนยนานนํ.
- [๗๕] ปรีวารเณ มหตา
 เอโส กถาวีโน^๘ จํ ราชยฺตุตํ มหายสํ
 ปตฺถเถติ มุทิตาย^๙ โส.
- [๗๖] อิมินา ปิณฺฑปาเตน^{๑๐}
 กปฺปสฺตสฺสหฺสฺसानิ จาเคน ปณฺธิรํ จ
 นุปฺปชฺชติ ทฺถคฺคตี.
- [๗๗] เทเวสฺส เทวโสภาคุญฺ^{๑๑}
 อนุโกตฺตวาวเสเสน^{๑๒} มนุสฺสเสสฺส มหคฺคตํ^{๑๓}
 นิพฺพุพานํ ปาปฺปนิสฺสติ.
- [๗๘] สตสฺสหฺสเส อิตฺโต กปฺเป
 โคตโม นาม นามเณ โอกฺกากกฺกุลสมฺภโว
 สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๗๙] ตสฺส ฐมฺเมสฺส ทายาโท
 กปฺปิโน นาม นามเณ โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
 เหสฺสติ สตฺถุสฺสาวโก.

^๑ ฉ., เท., อ. กถาวีโน^๒ ฉ., เท., อ. ปิตฺติโต^๓ ฉ., เท., อ. สมุทฺตคฺคตนฺรหํ^๔ ฉ., เท. กถาวีโน^๕ ฉ., เท. ปณฺธิปาเตน^๖ ฉ., เท. มหคฺคตํ^๗ ฉ., เท. ตปฺปยนุตสฺส อ. วาสะยนุตสฺส^๘ อ. หัสทุนฺทฺภินิวโจ^๙ ฉ., เท., อ. ชุมฺมุตฺตวณฺณํ ปิณฺส^{๑๐} ฉ., เท. มุทิตาสโย^{๑๑} ฉ., เท. เทวโสภาคุญฺ^{๑๒} ฉ., เท. อนุโกตฺตวาว

- [๘๐] ตโตหิ สุกตํ การิ กตฺวาน ชินสาสเน
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ ตุสิตํ อคมาสหิ.
- [๘๑] เทวมนุสฺสฺรชฺชานิ สุตฺตโส^๑ อนุสาสิย
พาราณสีสมาสนฺเน ชาโต เกณียชาติยา.
- [๘๒] สตสฺสพริวโร^๒ สปฺชาปติโก อหิ
ปญฺจปจฺเจกพุทฺธานิ สตานิ สมฺปฏฺฐหิ.
- [๘๓] เตมาสํ โภชยิตฺวาน อจฺฉาตมฺปิ^๓ ติจิวริ
ตโต จุตฺตา มยฺ สพฺเพ อหุมฺห ติทสฺสฺปคา.
- [๘๔] ปุโน สพฺเพ มนุสฺสฺสฺตตํ อาคตมฺห^๔ ตโต จุตฺตา
กุกฺกุฏมฺหิ ปุเร ชาตา หิมวฺนตสฺส ปสฺสโต.
- [๘๕] กปฺปิโน นามหิ อาสี ราชปฺตฺโต มหายโส
เสสามจฺจกฺุเล ชาตา มเมว ปริวารยฺ.
- [๘๖] มหารชฺชสฺสํ ปตฺโต สพฺพกามสมิทฺธิโม^๕
วณฺนิเชหิ สมกฺขาตํ พุทฺธปฺปาตมํ หิ สฺวณฺ.
- [๘๗] พุทฺโธ โลเก สมฺปฺปนฺโน อสโม เอกปฺคฺคโล
โส ปกาเสติ สทฺธมฺมํ อมตํ สุขมุตฺตมํ.
- [๘๘] สฺยตฺตา ตสฺส ลิสฺสา จ สฺมุตฺตา จ อนาสวา
สฺยตฺตา เนสฺปิ วจฺนํ^๖ สกฺกิริตฺวาน วณฺนิเช.
- [๘๙] ปหาย^๗ รชฺชํ สามจฺโจ นที ทิสฺวา มหัจฺฉนํ
นิกฺขมฺมี พุทฺธมามโก ปฺริตํ สมติตฺติกํ.

^๑ จ. เท. มนุสฺสฺสฺตโต

^๒ จ. เท. ปจฺฉาตมฺหิ อ. ปจฺฉาตมฺมิ

^๓ จ. เท. อ. สพฺพกามสมิทฺธิมา

^๔ อ. วิหาย

^๕ จ. เท. สตสฺสพริวโร

^๖ จ. เท. อคมิห

^๗ จ. เท. อ. สฺวณฺ

- [๙๐] อปฺปติตฺถิ อณาลมฺพิ ทุตฺตรํ สีฆพาหิณี
 คุณิ สริตฺวา พุทฺธสฺส โสตฺถิณา สมตฺกิกมฺมิ.
- [๙๑] ภาวโสถิ สเจ พุทฺโธ ตินฺนุโย โลกนฺตคฺคฺ วิทฺ
 เอเตน สจฺจวชฺเชน คมนํ เม สมิขฺฆตฺ.
- [๙๒] ยถิ สนฺตคฺโม มคฺโค โมกฺขทํ สนฺติกํ สุขํ^๓
 เอเตน สจฺจวชฺเชน คมนํ เม สมิขฺฆตฺ.
- [๙๓] สงฺโฆ เจ ตินฺนุณฺณตาโร ปุณฺณเขตฺโต อนุตฺตโร
 เอเตน สจฺจวชฺเชน คมนํ เม สมิขฺฆตฺ.
- [๙๔] สห กเต สจฺจวเร มคฺคา อปคตํ ชลํ
 ตโต สุขฺเน อุตฺตินฺนุโย นทีตีเร มโนเร.
- [๙๕] นิสินฺนํ อทฺทสํ พุทฺธํ อุเทนฺตํ ปภงฺกํ
 ชลนฺตํ เหมเสลํ ทีปรุกฺขํ โชติตํ.
- [๙๖] สสีว^๔ ตาราสหิตํ สาวเกหิ ปฺรูกฺขตํ
 วาสํ วิย วสุสนฺตํ เทเวน^๕ ชนฺนนฺทํ.
- [๙๗] วนฺทิตฺวาน สหามจฺโจ เอกมนฺตํ อุปาวิสี
 ตโต อชฺฌาสยํ ฌตฺวา^๕ พุทฺโธ ฌมฺมมเทสยิ.
- [๙๘] สุตฺวาน ฌมฺมํ วิมลํ อโวจฺมุห มยํ ชินํ
 ปพฺพาเซหิ มหาวิร โอติณฺณมฺห^๕ ภเว มยํ.
- [๙๙] สุวากฺขาโต ภิกฺขเว ฌมฺโม ทฺกฺขนฺตสฺส^๖ กราย โว
 จรถ พุรหฺมจฺริยํ อิจฺจาห มฺนิ สตฺตโม.

๓. น. เท. โมกฺโข จจฺจนฺติกํ สุขํ อ. จ สนฺติกํ

๔. อ. สสีว

๕. น. เท. เทสนา ชลนฺตํ อ. เทสนา ชลนฺทํ ๕. น. เท. อ. ตโต โน อาสยํ ฌตฺวา

๕. น. เท. นิพฺพิณฺทามฺห อ. นิพฺพิณฺณามฺห

๖. น. เท. อ. ทฺกฺขนฺตกรณาย โว

- [๑๐๐] สห วาจา ย สพฺเพปิ ภิกฺขุเวสธรา มยํ
อหุมฺห อูปสมฺปนฺนา โสตาปนฺนาว สาสเน.
- [๑๐๑] ตโต เชตวนํ คนฺตฺวา อณฺุสาลิ วินายโก
อณฺุสิฏฺโฐ ชินฺนาหํ อรหตฺตํ อปาปฺณิ.
- [๑๐๒] ตโต ภิกฺขุสหสฺसानิ อณฺุสาลิมหํ ตทา
มมานฺุสาสนกรา เตปิ อาสํ อนาสวา.
- [๑๐๓] ชินฺ ตสฺมี กุณฺเ ตุฏฺโฐ ภิกฺขุโธวาทกานคฺโค
เอตทคฺเค จเปสิ มํ กปฺปิโนติ มหาชเน.^๑
- [๑๐๔] สตสหสฺเส กตํ กมฺมํ ผลํ ทสฺเสสิ เม อิธ
สมฺมุตโต สรวะโคว กิเลเส ฌาปยิ มม.
- [๑๐๕] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๐๖] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณฺุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๐๗] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺุจิเม
จพภิกฺขุณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตถํ สุทํ อายสฺมา มหากปฺปิโน เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ มหากปฺปิณฑเถราปทาน์.

- [๑๒๘] สาสัน โชตยิตวาน ^[๑] อภิกุญฺญ กุติตฺติเย
เวเนยฺเย วินยิตวาน นิพพุโต โส สสาวโก.
- [๑๒๙] สลิสฺสเส นิพพุเต นาเถ อตฺถเมตฺตมฺหิ สาสเน
เทวา กนฺทีสุ สํวิคฺคา มุตฺตเกสา รุทฺมฺชา.
- [๑๓๐] นิพฺพายิสฺสตี ฐมฺมกฺโข น ปสฺสิสฺสาม สุพฺพเต
น สฺสนิสฺสาม สทฺธมฺมํ อโห โน อปฺปปัญฺณตา.
- [๑๓๑] ตทายํ ปจวี สพฺพา อจลา सा पुलाप्ली^๒
สาโคโร จ สโสโกว วินที กรุณฺ คิริ.
- [๑๓๒] จตุทฺทิสฺสา ทุนฺทฺทฺทโย นาทยีสฺสุ อมานุสา
สมนฺตโต อสนิโย ปตีสฺสุ^๓ จ ภาวาวหา.
- [๑๓๓] อุกฺกา ปตีสฺสุ นภสา ฐมฺเกตุ ปทิสฺสตี^๔
สฐฺมา^๕ ชาลวณฺณฺญา จ รวีสุ กรุณฺ มิดา.
- [๑๓๔] อุปฺปาเท ทารุเณ ทิสฺวา สาสนตฺถงฺคสุจเก
สํวิคฺคา ภิกฺขโว สตฺต จินฺตยิมฺห มยฺ ตทา.
- [๑๓๕] สาสเนน วินามฺหากํ^๖ ซีวเตน อลฺ มยฺ
ปวิสิตฺวา มหารณฺณํ ยฺยชาม ชินฺสาสนํ.
- [๑๓๖] อทฺทสมฺห ตทารณฺเย อพฺพิทฺธํ เสลปฺพพตฺตี^๗
นิสฺเสณิยา ตมารุญฺห นิสฺเสณิ ปาตยิมฺหเส.

^๑ อ. โส

^๒ น., เท. ๐๔/๐๕

^๓ อ. สพฺพตฺถสฺสคฺคา จ

^๔ น., เท. เสลมุตฺตมํ

^๕ น., เท. จลาจลา

^๖ น., เท., อ. ฐมฺเกตุ จ ทิสฺสตี

^๗ อ. วินา สมมา

- [๑๓๗] ตทา โอวที โน เถโร พุทฺธปฺปาโท สุกฺกัลโก
 สทฺธา^๑ วา^๒ ทูลลภา ลทฺธา โถกั สเสญจ^๓ สาสนั.
- [๑๓๘] นิปตฺนุติ ขณฺดาตีตา อนนฺเต ทุกฺขสาคร
 ตสฺมา ปโยโค กตฺตพฺโพ ยาว ติฏฺฐติ สาสนั.^๔
- [๑๓๙] อรหา อาสิ โส เถโร อนาคามี ตทานุโค
 สฺวีลา อิตเร ยุตฺตา เทวโลกั อคมฺหเส.
- [๑๔๐] นิพฺพุโต ตินฺนสํสારิ สุกฺขาวาเส จ เอกโก
 อหญจ ปุกฺกุสาติ^๕ จ สมิโย พาหิโย ตถา.
- [๑๔๑] กุมารกสฺสโป เจว ตตฺถ ตตฺถุปฺภา มยั
 สํสารพนฺธนา มุตฺตา โคตเมนานุกมฺปิตา.
- [๑๔๒] มลฺลเสฏฺฐ กุสินารายั ชาโต คพฺภเว เม สโต
 มาตา มตา^๕ จิตการุพฺพา^๖ ตโต นิปติโต อหั.
- [๑๔๓] ปติโต ทพฺพปฺญชฺมहि ตโต ทพฺโพติ วิสฺสุโต
 พุรฺหมจารีผลเณหาหิ วิมุตฺโต สตฺตวสฺสโก.
- [๑๔๔] ขีโรทนผลเณหาหิ ปญฺจงฺเคหิ^๗ อูปาคโต
 ขีณาสโวปวาเทน ปาเปหิ พหุ โจทิตอ.
- [๑๔๕] อุกฺโก ปุณฺณญฺจ ปาปญฺจ วิตฺตวตฺโตมฺหิ ทานีหิ
 ปตฺวาน ปรมั สนฺตี วิหรามิ อนาสโว.

^๑ ฉ., เท. สทฺธาติ^๒ ฉ., เท., อ. ยาว จาติ มุเน มตั^๓ อ. ปิตา^๔ ฉ., เท. ปญฺจงฺเคหูปาคโต^๕ อ. โว^๖ ฉ., เท. ปุกฺกุสาติ จ^๗ ฉ., เท., อ. จิตการุพฺพา

๑๙๖ สุตตนต์ปิฎก ขุททกนิกายสุส เถราปทานปาลิ [๕๔. กัจจายน

- [๑๔๖] เสนาสนัน ปณฺญาปยี หาสยิตวาน สุปฺพเต
ชิโน ตสฺมี กุณฺเ ตุญฺโโจ เอตทคฺเค จเปสิ มํ.
[๑๔๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
[๑๔๘] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
[๑๔๙] ปฏฺิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิกฺขมา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตุํ สุทํ อายสฺมา ทพฺพมลฺลปฺตฺโต เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

จตุตฺถํ ทพฺพมลฺลปฺตฺตฺตฺเถราปทานํ.

๕. กุมารกสฺสปฺตฺเถราปทานํ

- [๑๕๐] อิตฺโต สตสฺหสฺสมฺหิ กปฺเป อฺปฺปชฺชิ นายโก
สพฺพโลกฺหิตฺโต ธีโร ปทุมุตฺตรนามโก.
[๑๕๑] ตทาหํ พุราหฺมโณ หุตฺวา วิสฺสุโต เวทปารคฺค
ทิวาวิหารํ วิจรํ อทฺทสํ โลกนายกํ.
[๑๕๒] จตุสจฺจํ ปกาเสนฺตํ โพชฺยนฺตํ สเทวํ
สสาวกํ^๑ จิตฺตกถิกํ วณฺณยนฺตํ มหาชเน.
[๑๕๓] ตทา มุทิตจิตฺโตหํ นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ
นानารตฺเตหิ วตฺเตหิ อลงฺกริตฺวาน มณฺทป.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. วีโร

^๒ ฉ.,เท.,อิ. วิจิตตกถิกานคฺค

- [๑๖๔] ตทา มยิ กุจฺจิกเต วชฺฌวโร^๑ อุปฺภูจิตโต
 สาเขน จตฺตา เม มาตา นิโครธ^๒ สรณํ คตา.
- [๑๖๕] เตน สา มิคฺราเชน มรณา ปริโมจิตา
 ปริจฺจชิตฺวาน สปปาณ^๓ มเมว โววที ตทา.
- [๑๖๖] นิโครธเมว เสเวยฺย น สาขมฺปสฺสเส
 นิโครธสฺมี มตํ เสยฺโย ยญฺเฏ สาขสฺมี ชีวิตํ.
- [๑๖๗] เตนानุสสิฏฺฐา มิคฺชฺยฺเยน^๔
อหญฺจ มาตา จิตเร^๕ จ ตสฺสโสภาท^๖
อาคมม รมมํ ตุสฺสิตาธวาสํ
คตา^๗ ปวาสํ สจฺจํ ยเถว.
- [๑๖๘] ปุโน กสฺสปธีรสฺส อตฺถเมนฺตมฺหิ สาสเน
 อารุญฺห เสลลสิขริ ยญฺชิตฺวา ชินสาสนํ.
- [๑๖๙] อิทานิ^๘ หิ ราชคเห ชาโต เสฏฺฐิจฺกุลเ อหํ^๙
 อาปนฺนคพฺภา^{๑๐} เม มาตา ปพฺพชฺชि อนคาริยํ.
- [๑๗๐] สคพฺภนฺตํ วิทิตฺวาน เทวทตฺตมฺปฺนํ
 โส อโวจ วินาสเถ ปาปิกํ ภิกฺขุณี อิมํ.
- [๑๗๑] อิทานิปี มุนินฺทเนน ชินเน อนุกมฺปิตา
 สุขินี ชนนี^{๑๑} มยฺหิ มาตา ภิกฺขุณฺณุปสฺสเย.

^๑ อ. วชฺฌวโร อุปฺภูจิตา

^๒ อ. มิคโยวาเทน

^๓ อ. ตสฺสโสภาเทน

^๔ ฉ., เท., อ. อิทานาหิ

^๕ ฉ., เท. อาปนฺนคตฺตา

^๖ อ. สปปาณ

^๗ ฉ., เท. จ ตเถวเร

^๘ อ. คโต

^๙ ฉ., เท., อ. อหํ

^{๑๐} ฉ., เท., อ. อชนี

- [๑๗๙] ขิปุปาภิณณสุส ภิกขุสุส คุณํ กิตตยโต มุเน
 สุตวา อุกคจิตโตหิ การิ กตวา มहेสินโน.
- [๑๘๐] ทตวา สุตตาทิกิ ทานํ สสิสสุส มุเน อหิ
 อภิวาทิย สมพุทฺธํ ตํ จานํ ปตฺถยิ ตทา.
- [๑๘๑] ตโต มํ พุยากริ พุทฺโธ เอตํ ปสฺสถ พุราหมณิ
 ปตฺติํ ปาทมฺมูเล เม ปินสมฺปนฺนเวกฺขณิ.^๑
- [๑๘๒] เหมยณโฏปจิตงคํ อวทํ ตนฺตจํ
 ปลมฺพพิมฺพตมโฏจํ สีตติณฺหสมนฺทิกิ.^๒
- [๑๘๓] คุณกามํ พหุตรํ สมฺพุทฺธคฺคตนฺตรํ
 คุณณฺเวยตนิฏฺฐํ^๓ ปิติสมฺมุลลิตานนํ.
- [๑๘๔] เอโส ปตฺถยเต^๔ จานํ ขิปุปาภิณณสุส ภิกขุโน
 อนาคเต มหาวิโร โคตโม นาม เหสฺสติ.
- [๑๘๕] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
 พาหิโย นาม นามเน เหสฺสติ สตุฏฺฐาวโก.
- [๑๘๖] ตทา ตุฏฺโฐ จ วุฏฺฐาย ยาวชีวํ มหามฺนี^๕
 การิ กตวา จโต สคฺคํ อคา^๖ สภานํ ยถา.
- [๑๘๗] เทวภูโต มนุสฺโส वा สุขิโต ตสฺส กมฺมโน
 วาหสา สํสริตวาน สมฺปตฺติมนุโกสํ.
- [๑๘๘] ปุโน กสฺสปธีรสฺส อตฺถงคตมฺหิ^๗ สาสเน
 อารุญฺห เสลสิขริ ยญฺชิตฺวา ชินฺสาสนํ.

^๑ ฉ., เท. จริยํ ปจฺจเวกฺขณํ อ. ปินสํ ปจฺจเวกฺขณํ
 หมายเหตุ 12/06/2566

^๕ ฉ., เท. มหามฺเน

^๗ ฉ., เท. อตฺถเมนตมฺหิ

^๒ ฉ., เท. สีตติณฺหสมนฺทิกิ

^๔ อ. ปตฺถยโต

^๖ ฉ., เท. อคํ

- [๒๐๔] ตํ สเมจฺจ นิปจฺจาหํ
กุปฺเภ วิปฺปนญฺจสฺส
อิทํ วจฺนมพฺรวิ
สรณํ โหหิ โคตฺม.
- [๒๐๕] ปาณสฺสนฺตารณตฺถาย
น เต ฌมฺมกถากาโล
ปิณฺฑทาย วิจฺรามหํ
อิจฺจาห มฺหิ สตฺตโม.
- [๒๐๖] ตทา ปุณฺณปุณฺโณ พุทฺธํ
โส^๑ เม ฌมฺมมเทเสสิ
อายาจี ฌมฺมลาลโส
คมฺภีรํ สุญฺญตํ ปทํ.
- [๒๐๗] ตสฺส ฌมฺมํ สุณฺตีวาน
ปริกฺขีณายุกโก สนฺโต
ปาปฺปณี อาสวกฺขยํ
อโห สตฺถาณุกมฺปโก.^๒
- [๒๐๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา
ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺรามี อนาสโว.
- [๒๐๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา
มม พุทฺธสฺส สาสเน
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๑๐] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส
ฉพฺภิณฺญา สจฺฉิกิตฺตา
วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.
- [๒๑๑] เอวํ เถโร วียากาสิ
สงฺการกฺกุณฺเณ ปติโต
พาหิโย ทารุจฺจิริโย
ภุตาทิภฺจฺจาน^๓ คาวียา.
- [๒๑๒] อตฺตโน ปุพฺพจริตฺ^๔
ปรีนิพฺพายิ โส ชีโร^๕
กิตฺตยิตฺวา มหามติ
สวตฺถิยํ ปุรฺตตฺตเม.
- [๒๑๓] นครา นิกฺขมฺนฺโต ตํ
ทารุจฺจิรชฺรี ชีรํ
ทิสฺวาน อีสิ สตฺตโม
พาหิย^๖ พาหิตาตป.^๗

^๑ จ. เท. โย 1๒๖/2566^๓ จ. เท. ภูตาวินาย^๕ จ. เท. เถโร^๗ จ. เท. อ. พาหิตาคม^๒ อ. สตฺถาณุกมฺปิโต^๔ จ. เท. ปุพฺพจริย^๖ อ. พาหิก

- [๒๑๔] ภูมียํ ปตัตํ ทณฺทํ^๑ อินฺทเกตุว ปาตัตํ
คตายุํ สุกฺขกิเลสํ^๒ ชินสาสนการกํ.
- [๒๑๕] ตโต อามนฺตยิ สตุถา สาวเก สาสเน รเต
คณฺหถ เนตฺวา^๓ ฌาเปถ ตนฺํ สพฺรหฺมจาริโน.
- [๒๑๖] ฐปํ กโรถ ปุเชถ นิพฺพุโต โส มหามติ
ชิปปาภิญฺฌานเมสฺสคฺโค สาวโก เม วโจกโร.
- [๒๑๗] สหสฺสมปี เจ คาถา อนตฺถปทสญฺหิตา
เอกํ คาถาปทํ เสยฺโย ยํ สุตฺวา อุปสมฺมติ.
- [๒๑๘] ยตฺถ อาโป จ ปจฺวี เตโช วาโย น คารฺติ
น ตตฺถ สุกฺกา ชฺเชตฺตนิ อาทิจฺโจ นปฺปกาสติ.
- [๒๑๙] น ตตฺถ จนฺทิมมา ภาติ ตโม ตตฺถ น วิชฺชติ
ยทา จ อตฺตนาเวทิ มุณี โมเนน พฺรหฺมโณ.
- [๒๒๐] อถ รุปา อรุปา จ สุขทฺฤชา วิมฺจุจฺติ
อิจฺเจวํ อภณฺี นาโถ ติโลกสฺรโณ มุนีติ.

อิตฺถํ สุกฺกํ อายสฺมา พาหิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ฉฐํ พาหิยตฺถเถราปทานํ.

๗. มหาโกญฺจิกตฺถเถราปทานํ

- [๒๒๑] ปทฺมุตฺตโร นาม ชิน สพฺพโลกวิทู มุนิ
อิโต สตสฺสสฺสมหิ กปฺเป อุปฺปชฺชิ จกฺขฺมา.

^๑ ฉ., เท. ทนฺตํ

^๒ อ. คตายุสฺสคตเกลลํ

^๓ สยา. หุตฺวา

- [๒๒๒] โอวาทโก วิญญาปโก ตารโก สพฺพปาณิน
 เทสหากุสโล พุทฺโธ ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๒๓] อนุกมฺปโก การุณโก หิตะสิ สพฺพปาณิน
 สมฺปตฺเต ติตฺติเย สพฺเพ ปญฺจสีเล ปตฺติฏฺจหิ.^๑
- [๒๒๔] เอวํ นิรากุลํ อาสิ สุขุณฺณตํ ติตฺติเยหิ จ
 วิจิตฺตํ อรหนฺเตหิ วสีฏฺเฏหิ ตาทิกิ.
- [๒๒๕] รตนานํ ฏฺฐปญฺญาสํ อุกฺคโต โส มหามุนิ
 กญฺจนคฺมิยสงฺกาโส พตฺตีสวรรลกฺขणे.
- [๒๒๖] วสฺสสตสฺสหาสนิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
 ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๒๗] ตทาคิ หิ สวติยา พุราหุมนเณ เวทปารคฺค
 อุเปตฺวา^๒ สพฺพโลกคฺค^๓ อสฺสสึ ฌมฺมเทสนํ.
- [๒๒๘] ตทา โส สวากํ ธีโร^๔ ปภินฺนปฏฺิสมฺภิก^๕
 อตฺถเ ฌมฺเม นินฺตฺเต จ ปฏฺิภาณเ จ โกวิทํ.
- [๒๒๙] จเปสิ เอตทคฺคฺมฺหิ ตํ สุตฺวา มุทิตฺโต อหํ
 สสวากํ ชินวํ สตฺตทาคิ โภชยิ ตทา.
- [๒๓๐] ทุสฺเสหิ ฉาทยิตฺวาน สสิสฺสํ พุทฺธสาคร^๖
 นิปฺจุจ ปาทมฺูลมฺหิ ตณฺฺจํ ปตฺถยิ อหํ.
- [๒๓๑] ตโต อโวจ โลกคฺโค ปสฺสเถตํ ทิชฺฐตฺตมํ
 วินตํ ปาทมฺูลมฺหิ กมฺโลทรสฺปฺปภํ.

^๑ ฉ., เท., อ. ปตฺติฏฺจป, เอมฺปปริป.^๓ อ. สตฺตปารวํ^๕ ฉ., เท., อ. ปภินฺนมฺติโคจร^๒ ฉ., เท. อุเปจ^๔ ฉ., เท. วีโร, เอมฺปปริป.^๖ ฉ., เท. พุทฺธสาคร

- [๒๓๒] เสฏฺฐิ^๑ พุทฺธสฺส ภิกฺขุสฺส จานํ ปตฺถยเต อัย
ตาย สทฺธาย จาเคน สทฺธมฺมสฺสวเนน^๒ จ.
- [๒๓๓] สพฺพตฺถ สฺขิโต หุตฺวา สํสริตฺวา ภวามเว
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ ลจฺจนเสตํ มโนรํ.
- [๒๓๔] สตสฺสเส อิตฺ กปฺเป โคตโม นาม นามเน
โอฏฺฏากกฺกุลสมฺภโว สตฺถา โลเก ภวิสฺสตี.
- [๒๓๕] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิตฺโต
โกฏฺฐิโก นาม นามเน เหสฺสตี สตฺถุสวโก.
- [๒๓๖] ตํ สุตฺวา มฺหิโต หุตฺวา ยาวชฺฉิ ตทา ชินฺ
เมตฺตจิตฺโต ปริจฺรี ยโต^๓ ปญฺญาสมายิตฺโต
- [๒๓๗] เตเน กมฺมวิปาเกเน เจตนาปณฺธิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺส เทหํ ตาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๒๓๘] สตานํ ตีณิกฺขตฺตญฺจ เทวราชชมการยํ
สตานํ ปญฺจกฺขตฺตญฺจ จกฺกวตฺตี อโหสหํ.
- [๒๓๙] ปเทสฺสชฺช วิปลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ
สพฺพตฺถ สฺขิโต อาสี ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา.
- [๒๔๐] ทฺวเ ภเว สํสรามิ เทวตฺเต อถ มานุเส
อญฺญํ คตฺตี น ชานามิ^๔ สฺสจฺฉินฺณสฺส อิทํ ผลํ.
- [๒๔๑] ทฺวเ กฺลเ ปชายามิ ขตฺติเย วาปี พฺราหฺมणे
นีเจ กฺลเ น ชายามิ สฺสจฺฉินฺณสฺส อิทํ ผลํ.

^๑ น.,เท.,อ. พุทฺธเสฏฺฐสฺส

^๓ น.,เท.,อ. สโต

^๒ อ. เตน ฐมฺมสฺสวเนน จ

^๔ น.,เท.,อ. น กัจจามิ, เอวมฺปริปิ.

๘. อรุเวลกสุสप्तเถราปทาน

- [๒๕๑] ปทุมุตตโร นาม ชินโน
อิโต สตสหสฺสสมฺหิ
สพฺพโลกวิทู มุนิ
กปฺเป อุปฺปชฺชิจฺจ จกฺขมา.
- [๒๕๒] โอวาทโก วิญญาปโก
เทสหากุสโล พุทฺโธ
ตารโก สพฺพปาณินํ
ตาเรสิ ชนตํ พหุํ.
- [๒๕๓] อนุกมฺปโก การุณิกโก
สมฺปตฺเต ติตฺถิเย สพฺเพ
หิตะสิ สพฺพปาณินํ
ปญฺจสีเล ปติฏฺฐหิ.^๑
- [๒๕๔] เอวํ นิรากุลํ อาสิ
วิจิตฺตํ อรหณฺเตหิ
สุญฺญตํ ติตฺถิเยหิ จ
วสีฏฺเฐหิ ตาทิภิ.
- [๒๕๕] รตนานุกฺกปญฺญาสํ
กญฺจนคฺคฺมิยสงฺกาโส
อุคฺคโต โส มหามุนิ
พตฺตีสวรลกฺขโณ.
- [๒๕๖] วสฺสสตสหสฺसानิ
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส
อายุ วิชฺชติ ตาวเท
ตาเรสิ ชนตํ พหุํ.
- [๒๕๗] ตทาคํ หิํสวติยา
อุเปจฺจ โลกปชฺโชตํ
พฺราหฺมโณ สารุสมฺมโต
อสุสํสี ฐมฺมเทสนํ.
- [๒๕๘] ตทา มหาปริสตี^๒
จเปณตํ เอตทคฺคฺมฺหิ
มหาปุริสสาวกํ^๓
สุตฺวาน มุทิตो อหิ.
- [๒๕๙] มหตา ปริวารเณ
พฺราหฺมณานํ สหสฺเสน
นิมนฺเตตฺวา มหาชินํ
สห ทานมทาสหิ.

^๑ ฉ., เท. ปติฏฺฐปิ, เอวมฺปิริ.^๒ ฉ., เท. มหาปริสตี^๓ ฉ., เท. มหาปริสสาวก

- [๒๖๐] มหาทานํ ททิตฺวาน อภิวาทิย นายกํ
เอกมนฺตํ จิโต หฏฺฐโจ อิทํ วจนมพฺรวิ...
- [๒๖๑] ตยิ สทฺธาย เม วีร อธิการุณฺณ จ
ปริสา มหตี โหตุ นิพฺพตฺตสฺส ตหี ตหี.
- [๒๖๒] ตทา อโวจ ปริสํ คชคฺชชิตสฺสสโร
กรวีกรุโท^๑ สตฺถา เอตํ ปสฺสณ พฺราหฺมณ.
- [๒๖๓] เหมวณฺณํ มหาพาหุํ กมลानนโลจนํ
อุทฺทคฺคตณฺหิ หฏฺฐจํ สทฺธาวนฺตํ คุณฺเ มม.
- [๒๖๔] เอส ปตฺถยิ ตํ จานํ^๒ สีหสฺสส^๓ ภิกฺขุโน
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน ลจฺจเสตํ มโนรธ.
- [๒๖๕] สตสฺสสเส อิตฺโต กปฺเป โอกฺกา กกุลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเณ สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๒๖๖] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
กสฺสโป นาม นามเณ^๔ เหสฺสติ สตฺถุสวโก.
- [๒๖๗] อิตฺโต เทวนวฺเต กปฺเป อหุ สตฺถา อนุตฺตโร
อณฺูปโม อสฺทิสฺโส ผุสฺโส โลกคฺคณายโก.
- [๒๖๘] โส เว^๕ สพฺพตมํ หนฺตฺวา วิชฺเฐตฺวา มหาชฏํ
วสฺสเต อมตํ วุฏฺฐิจิ ตปฺปยนฺโต สเทวก.

^๑ ฉ., เท. กรวีกรุโต^๒ ฉ., เท. ปตฺถยเต จานํ, เอมฺปรีปิ.^๓ ฉ., เท., อี. สีหสฺสส^๔ ฉ., เท. โคตฺเตน^๕ ฉ., เท. จ

- [๒๖๙] ตทา มย^๑ พาราณสีย^๒ ราชามจจา^๒ อาหุมหเส
ภาตโรมห ตโย สพเพ สัมวิสสฏจาว ราชโน.
- [๒๗๐] วีรกรุงปา พลโน สงคามะ อปราชิตา
ตทา กุปิตปัจจนโต^๓ อมเห อาห มหิปติ.
- [๒๗๑] เอถ คนฺตวาน ปัจจนตัม สาเชตวา อวนิพลล์^๔
เขมัม เม วิชิตัม^๕ กตวา ปุนเรธาติ สาสธ.^๖
- [๒๗๒] ตโต มย อโวจุมห ยทิ เทยยาสิ นายกัม
อุปฏฺฏาณาย อมหากัม สาธยิสสาม^๗ เต^๘ ตโต.
- [๒๗๓] ตโต มย ลทฺฐวรา ภูมิปาเลน เปสิตา
นิกฺขิตตสสถัม ปัจจนตัม กตวา ปุนรุเปจจ^๙ ตัม.
- [๒๗๔] ยาจิตวา สตถุปฏฺฏาณัม ราชานัม โลกนายกัม
มุณีวรี^{๑๐} ลภิตวาน ยาวซีว ยชิมห^{๑๑} ตัม.
- [๒๗๕] มหคฺฆมานิ จ วตฺถานิ ปณฺเฑตานิ รसानิ จ
เสนาสฺซานิ รุมฺมานิ เกสชฺชานิ หิตานิ จ.
- [๒๗๖] ทตฺวา สสงฺฆมุณีโน ฐมฺเมนุปฺปาทิตานิ โน
สีลวนโต การุณิกา ภาวนายุตฺตมานสา.
- [๒๗๗] สทา^{๑๒} ปริจฺจิตวาน เมตฺตจิตฺเตน นายกัม
นิพฺพุเต ตมฺหิ โลกคฺเค ปุชฺช กตวา ยถาพลล์.

^๑ ฉ., เท. หิ

^๓ ฉ., เท. กปฺปติ ปัจจนโต

^๕ ฉ., เท. เขมัม วิชิตัม

^๗ อ. โสธยิสสาม

^๘ ฉ., เท. ปุนรุเปจจตัม

^{๑๑} อ. อหิมห

^๒ ฉ., เท. ราชามจจา

^๔ ฉ., เท. อวนิพลล์ อ. โสเชตวา อวิธิพลล์

^๖ ฉ., เท., อ. ปุน เทธาติ ภาสธ

^๘ ฉ., เท. โว

^{๑๐} ฉ., เท. มุณีวีรี

^{๑๒} ฉ., เท. สทฺฐา

- [๒๗๘] ตโต จูตา ตาวดีสี^๑ คตา ตตถ มหาสุขั
 อนุญตา มยิ สพฺเพ พุทฺธปุชายิทํ ผลั.
- [๒๗๙] มาลากาโร ยถาลทฺธ^๒ ทสฺเสติ วิกตึ พหุ
 ตถา ภเว ภวนฺโตหิ^๓ วิเทหาธิปตึ อหิ.
- [๒๘๐] คุณาเจลสฺส วากุเยน มิจฺฉาทิฏฺฐิตาสโย^๔
 นรกกมคฺคมารูปุโห รุจาย มม ธีตฺยา.
- [๒๘๑] โอวาทิ นาทยิตฺวาน พุรหฺมฺนา นารเทन्हิ
 พหุชา สวลิตไ^๕ สนฺโต ทิฏฺฐิจิ หิตฺวาน ปาปิก.
- [๒๘๒] ปุริยิตฺวา วิเสเสน ทสกกมฺมปเถ อหิ^๖
 หิตฺวาน เทหมคฺมิ สคฺคํ สภานํ ยถา.
- [๒๘๓] ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต พุรหฺมพฺนฺธฺ อโหสหิ
 พารานฺตฺสิยํ ผิตาย ชาโต วิปฺปกุเล^๗ อหิ.
- [๒๘๔] มจฺจุพฺยาธิชฺราภิตโต โอคาเหตุวา มหาวนํ
 นิพฺพานํ ปทเมสนฺโต ชฏฺฐิเลสุ ปริพฺพชึ.
- [๒๘๕] ตทา เทว ภาตโร มยฺหิ ปพฺพชึสุ มยา สห
 อรุเวลาย มาเปตฺวา อสฺสมํ นีวสี^๘ อหิ.
- [๒๘๖] กสฺสโป นาม โคตฺเตน อรุเวลาย นีวสี^๘
 ตโต เม อาสิ ปณฺณตฺติ อรุเวลาสุ กสฺสโป.^๙

^๑ ฉ., เท., อ. สนฺตฺสิตํ^๒ ฉ., เท. ภวนฺโตหิ^๓ ฉ., เท. พหุชา สวลิตไ อ. พหุ^๔ ฉ., เท. วิปฺปมหากุเล^๕ ฉ., เท. อรุเวลกสฺสโปอิตฺติ^๖ ฉ., เท., อ. มายากาโร ยถาลทฺธ^๗ ฉ., เท. มิจฺฉาทิฏฺฐิตาสโย^๘ ฉ., เท. ทสกกมฺมปทานิ^๙ ฉ., เท. อรุเวลนีวสีโก อ. อรุเวลานีวสีตา

- [๒๘๗] นทีสกาเส ภาตา เม นทีกสสปสวหโย
 อาสิปปกาโส นามะ^๑ คยายั คยกสสโป.
- [๒๘๘] เทว สตานิ กนิฏฐส^๒ ดีณิ มชฌสส ภาตุนโน
 มม ปญจสตานุนา สิสสา สพุเพ มมานุคา.
- [๒๘๙] ตทา อุเปจจ มํ พุทุโร กตวาน วิวิธานิ เม^๓
 ปาฏิหารานิ โลกคโค วิเนสิ นรสารถิ.
- [๒๙๐] สหสสปริวาเรน อโหสิ เอหิกุกุโก
 เตเหว สห สพุเพหิ อรหตตํ อปาปณิ.
- [๒๙๑] เต จ อญญเวย พหโว^๔ ยสสา^๕ มํ ปริวารยํ
 สาสิตุญจ สมตโตหํ ตโต มํ อสิ สตตโม.
- [๒๙๒] มหาปริสภาวสมี เอตทคเค จเปสิ มํ
 อโห พุทุเช กตํ การํ สพลํ เม อชายถ.
- [๒๙๓] กิเลสา ฌาปิตา มยหํ ภาวา สพุเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๒๙๔] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทุชสส สนฺติเก
 ติสโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทุชสส สาสนํ.
- [๒๙๕] ปฏิสมฺภิทา จตสโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺจิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทุชสส สาสนฺนฺติ.

อิตถํ สุทํ อายสฺมา อรุเวลกสสโป เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตถาติ.

อญฺจมํ อรุเวลกสสปตฺเถราปทานํ.

^๑ ฉ., เท. อาสิ สกาสนาเมน

^๓ อ. กตวา นานาวิธานิ เม

^๕ ฉ., เท., อ. สิสสา

^๒ อ. นทีกสส

^๔ ฉ., เท. เต เจวญญเวย จ พหโว

๙. ราชตฤณรพทาน์

- [๒๙๖] ปทุมุตตโร นาม ชิน
อิโต สตสหสสมฺหิ
สพฺพโลกวิทู มุณี
กปฺเป อปฺปชฺชิ จกฺขมา.
- [๒๙๗] โอวาทโก วิญญาปโก
เทสนากุสโล พุทฺโธ
ตารโก สพฺพปาณินัน
ตารสฺสี ชนตํ พหุ.
- [๒๙๘] อนุกมฺปโก การุณโก
สมฺปตฺเต ติตฺถิเย สพฺเพ
หิตสฺสี สพฺพปาณินัน
ปญฺจสฺสีเล ปตฺติฏฺจหิ.
- [๒๙๙] เอวํ นีรากุลํ อาสิ
วิจิตตํ อรหณฺเตหิ
สฺสญฺเจตํ ติตฺถิเยหิ จ
วสฺสญฺเจตหิ ตาทิกิ.
- [๓๐๐] รตนานญฺจปญฺญาสํ
กญฺจนคฺคฺมิยสงฺกาโส
อฺคฺคโต โส มหามุณี
ทวตฺตีสวรสฺสทฺทโน.
- [๓๐๑] วสฺสสตสหสฺसानิ
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส
อายุ วิชฺชต ตาวเท
ตารสฺสี ชนตํ พหุ.
- [๓๐๒] ตทาทํ หํสวตฺติยา
อฺเปจฺจ ตํ นรารํ
พฺรหฺมโน มนฺตปารคฺค
อสฺสสฺสี ฐมฺมเทสน.
- [๓๐๓] ปญฺญาเปนฺตํ มหาวีรํ
ปฏฺฐิภาณเยยฺยกํ ภิกฺขุ
ปริสาสุ วิสารทํ
เอตทคฺเค วินายก.
- [๓๐๔] ตทาทํ การํ กตฺวาน
นิปฺจจ สิริสา ปาเท
สสงฺฆे โลกนายเก
ตณฺจัน อภิปตฺถย.
- [๓๐๕] ตโต มํ ภควา อาห
สเรน รชนิเยน
สิงฺคินิกฺขสมฺปปโก
กิเลสมลหารินา.

- [๓๐๖] สุปี ภาวสุสุ ที่ฌายุ สิชฌมตัม^๑ ปณิธี ตว
สสงฺฆเม เม กตัม การิ อตีว วิปลัม ตยา.
- [๓๐๗] สตสสสเส อิตโต กปฺเป โอฏฺฏากากุลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเน สตุถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๓๐๘] ตสฺส ฌมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฌมฺมนิมฺมิโต
ราโชติ นามเชยฺเยน เหลสฺสติ สตุฏฺฐ สาวโก.
- [๓๐๙] ส^๒ เต เหตุคฺคฺเณ ตฺถุโจ สกฺยปฺตโต นราสโก^๒
ปฏฺฐิกานเญยฺยกานคฺคัม ปณฺณาเปสฺสติ นાયโก.
- [๓๑๐] ตัม สุตฺวา มุทิตโต หุตฺวา ยาวชีวํ ตทา ชินํ
เมตฺตจิตฺตโต ปริจรี ยโต^๓ ปณฺณาสมาหิตโต.
- [๓๑๑] เตเน กมฺเมเน สุกเตเน เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ ตาวตีสํ อคณฺณหิ.
- [๓๑๒] สตานํ ตีนิกฺขตฺตญฺจ เทวราชชมการียิ
สตานํ ปณฺจกฺขตฺตญฺจ จกฺกวตฺติ อโหสหิ.
- [๓๑๓] ปเทสฺรชฺช วิปลัม คณฺนาโต อสงฺขยํ
สพฺพตฺถ สฺขิตโต อาสี ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา.
- [๓๑๔] ปจฺฉิเม ภาวสมฺปตฺเต คิริพฺพชปฺรตฺตเม
ชาโต วิปฺปกุเล นิทฺเท วิกลจฺฉาทนาสเน.
- [๓๑๕] กญฺจจฺจุภิกฺขํ ปาทาสี สาริปฺตตสฺส ตาทิโน
ยทา ชินฺโน จ วุฑฺโธ จ ตทารามมฺปาคมี.

^๑ น.,เท. สิชฌมต

^{๒-๒} สฺยา. อิทํ คาทาปาททวํ น ทิสฺสติ. อ. สเก เคเหตุคฺคฺเณ ตฺถุโจ สกฺยปฺตโต นราสโก

^๓ น.,เท.,อ. สโต, เอวมฺปริปิ.

- [๓๑๖] ปพฺพชาเชนฺติ น มํ เกจิ^๑ ชินฺณํ ทพฺพผลถามกํ
เตน ทิโน วิวณฺณงฺโค โสโก จาสี ตทา อหิ.
- [๓๑๗] ทิสฺวา มหาการุณิโก มมมาห มหามุณี
กิมตถํ ปุตฺต โสกฏฏโฏ พฺรหฺมิ เต จิตฺตชํ รุชํ.
- [๓๑๘] ปพฺพชฺชํ น ลเภ วีร สุวากุขาเต ตว สาสเน
เตน โสเกน ทิโนมฺหิ สรณํ โหหิ นายก.
- [๓๑๙] ตทา ภิกฺขุ สมาเนตฺวา อปฺจุจิ มุณี สดฺตโม
อิมสฺส อธิการํ เย สรณฺตา^๒ พฺยาหรนฺตุ เต.
- [๓๒๐] สารีปฺตโต ตทาโวจ การมสฺส สรามหิ
กฏฺจุจฺจุภิกฺขุ ทาเปสิ ปิณฑาย จรโต มม.
- [๓๒๑] สาธุ สาธุ กตญฺญูสิ สารีปฺตฺต อิมํ ตูวํ
ปพฺพชาเชหิ ทิชํ วุฑฺฒํ เหลสฺสติ^๓ ปุชฺณีโย อยํ.
- [๓๒๒] ตโต อลตถํ ปพฺพชฺชํ กมฺมวาโจปสมฺปทํ
น จิเรเนว กาเลน ปาปฺณิ อาสวกฺขยํ.
- [๓๒๓] สกฺกจฺจํ มุณีโน วากุยํ สุณามิ มุทิตโต ยโต
ปฏฺฐิภาณเอยฺยกานคฺคํ ตโต มํ จปยิ ชิโน.
- [๓๒๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เนตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๓๒๕] สุวาคถํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

หมดอายุ 12/06/2561

^๑ ฉ.,เท. ปพฺพชติ น มํ โกจิ

^๒ ฉ.,เท. สรณฺติ

^๓ ฉ.,เท.,อี. เหลสฺสตฺตานีโย

[๓๒๖] ปฏิสัมภิตา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จภิกฺขณฺตา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
 อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ราโร เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ.
 นวมํ ราชตฺเถราปทานํ.

๑๐. โมฆราชตฺเถราปทานํ

[๓๒๗] ปทุมุตฺตโร^๑ โลกวิทู สพฺพโลกहितฺโต มุนิ^๒
 อิตฺโต สตสฺสสมฺมहि กปฺเป อปฺปชฺชิจฺจ กุชฺชมา.
 [๓๒๘] โอวาทโก วิญญาปโก ตารโก สพฺพปาณินํ
 เทสฺนากุสโล พุทฺธโร ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
 [๓๒๙] อนุกมฺปโก การุณิกโก หิตेสิ สพฺพปาณินํ
 สมฺปตฺเต ติตฺถิเย สพฺเพ ปญฺจสีเล ปติฏฺฐหิ.^๓
 [๓๓๐] เอวํ นิรากุลํ อาสิ สุญฺญตํ ติตฺถิเยหิ จ
 วิจิตฺตํ อรหฺนฺเตหิ วสีฏฺเตหิ ตาทิกิ.
 [๓๓๑] รตนานญฺจปณฺณาสํ อุกฺคโต โส มหามุนิ
 กญฺจนคฺคิมยสงฺกาโส พตฺตีสวรสกฺขโน.
 [๓๓๒] วสฺสสตสฺสสาณิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
 ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
 [๓๓๓] ตทาทิ หํสวติยา กุเล อญฺญตเร อหุ^๔
 ปรมมฺมายเน ยุตฺโต นตฺถิ เม กิณฺณิ สนฺธนํ.

^{๑-๓} จ.,เท.,อ. ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺ สพฺพโลกวิทู มุนิ

^๒ จ.,เท. ปติฏฺฐปิ.

^๓ จ.,เท.,อ. อหุ, เอวมฺปิ.

- [๓๓๔] ปฏิกกมณสาละยํ วสนฺโต กตญฺมียํ
 อคฺคิ อชฺชาลยิ ตตฺถ ทยฺหกณฺหา สีลามหิ.^๑
- [๓๓๕] ตทา ปริสติ นาโถ จตุสจฺจํ ปกาสะโก
 สาวกํ สมฺปกิตฺเตสิ ลุขจิวรรชารกํ.
- [๓๓๖] ตสฺส ตมฺหิ คฺเณ ตญฺเฐ ปฏิปชฺช^๒ ตถาคตํ
 ลุขจิวรรชารกํ ปตฺถยิ จานมุตฺตมํ.
- [๓๓๗] ตทา อโวจ ภควา สาวเก ปทุมุตฺตโร
 ปสฺสเถตํ ปุริสํ กุเจลํ ตนุเทหกํ.
- [๓๓๘] ปีติปฺปสนฺนวทณํ สทฺธาณสมนฺวิตํ
 อุกคฺคตณฺหํ ฆญฺจํ อจลํ सालปิณฺฑิตํ.
- [๓๓๙] เอโส ปตฺถเถติ ตํ จานํ สจฺจเสนฺสส ภิภวฺโน
 ลุขจิวรรชาริสฺส ตสฺส วณฺณคตาสโย.^๓
- [๓๔๐] ตํ สุตฺวา มุทิตฺโต หุตฺวา นิปฺพจฺจ สิริสา ชินํ
 ยาวชิวํ สุภํ กมฺมํ กริตฺวา ชินสาสเน.
- [๓๔๑] เตเน กมฺเมเน สุกเตเน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺจหนํ.^๔
- [๓๔๒] ปฏิกกมณสาละยํ ญฺมิตาหนกมฺมุนา^๕
 สมสฺสสฺสํ นิรเย อทฺยหิ เวทนาญฺญิตฺโต.
- [๓๔๓] เตเน กมฺมาวเสเสน ปญฺจ ชาตีสตานิหิ
 มนุสฺโส กุลฺโล หุตฺวา ปาญฺงิยา^๖ ลกฺขณฺงกิตฺโต.^๗

^๑ จ.,เท. ทพฺพ กณฺหาสิ สา มหิ

^๓ จ.,เท. วณฺณคตาสโย

^๕ จ.,เท.,อ. ญฺมิตาหนกมฺมุนา

^๗ อ. คติยา กรณฺงกิตฺโต

^๒ จ.,เท.,อ. ปณฺธิปจ

^๔ จ.,เท.,อ. ตาวตีสูปโค อหํ

^๖ จ.,เท. ชาตียา

- [๓๔๔] ปญจ ชาตีสตาเนว กุญฺจโรคสมปปีโต
มหาทุกุํ อนุภาวี ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา.
- [๓๔๕] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป
ปิณฑปาเตน ตปฺเปสี อูปริฏฺฐิ^๑ ยสฺสสินํ
ปสนฺนมานโส อหํ.
- [๓๔๖] เตน กมฺมวิเสเสน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๓๔๗] ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต อชาयी ชตฺติเย กุเล
ปีตุโน อจฺเจยนาหํ มหารชฺชสมปปีโต.
- [๓๔๘] กุญฺจโรคาภิกฺขโตะหํ รตฺติยํ^๒ น สฺขํ ลเภ
โมฆํ รชฺชา ตโต อหํ. โมโฆ ราชฺา ตโต อหํ.
- [๓๔๙] กายสฺส โทสํ ทิสฺวาน ปพฺพชฺชี อนคาริยํ
พาวริสฺส ทิชฺคคฺคสฺส สิสฺสตฺตํ อชฺฌปาคมี.
- [๓๕๐] มหตา ปริวารเณ อูเปจฺจ นรนาयกํ
อปฺปจฺฉิ นินฺนํ ปญฺหํ วาคิสฺส^๓ วาทิสฺสทนํ.
- [๓๕๑] อยํ โลโก ปโร โลโก พุรฺหมโลโก สเทวโก
ทิกฺขจฺฉินฺเต^๔ นาภิชานามิ โคตมสฺส ยสฺสสินโน.
- [๓๕๒] เอวํ อภิกฺกนฺตทสฺสาวิ อตฺถิ ปญฺहेเน อาคมํ
กถํ โลกํ อเวกฺขนฺตํ มจฺจุราชา น ปสฺสติ.
- [๓๕๓] สฺสณฺณโต โลกํ อเวกฺขสฺสุ โมฆราชา สทา สโต
อตฺตานุกฺกิจฺจ อฺหจฺจ เอวํ มจฺจุตฺตโร สียา.

^๑ อ. อุปติฏฺฐิ

^๓ ฉ., เท. ตํ วีรํ วาทิสฺสทนํ

^๒ ฉ., เท. น รตฺติ น สฺขํ ลเภ

^๔ ฉ., เท., อ. ทิกฺขจฺฉิ โน นาภิชานามิ

- [๓๕๔] เอวํ โลกํ อเวกฺขนฺตํ มจฺจุราชา น ปสฺสตี
 อิตฺติ มํ อภณฺนิ พุทฺโธ สพฺพโรคตฺทิกิจฺจโก.
- [๓๕๕] สห คาทาวสาเนน เกสมสฺสวฺวชิโต.^๑
 กาสาววตฺถวสโน อาสี ภิกฺขุ ตถารหํ.^๒
- [๓๕๖] สงฺฆิเกสุ วิหารesu น วสี โรคปฺปิโต
 มา วิหารo ปทฺสสีตี วาจายาภิสฺสปีพิโต.^๒
- [๓๕๗] สงฺการกฺุฏฺฐา อาหตฺวา สฺสุสานา รติกาหิ จ
 ตโต สงฺฆาภี ภิริตฺวาน ธารยํ ลฺลขจิวรี.
- [๓๕๘] มหาภิสกโก ตสฺมี เม คฺุณฺเ ตฺุฏฺโฆ วินายโก
 ลฺลขจิวรธารินํ เอตทคฺเค จเปสี มํ.
- [๓๕๙] ปุณฺณปาปปริกฺขีโน สพฺพโรควฺวชิโต
 สีขีว อนุปาทาโน นิพฺพายิสฺสมนาสโว.
- [๓๖๐] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๓๖๑] สุวาคตํ วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๖๒] ปฏฺิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปี จ อฏฺุจิเม
 จพฺปิยฺยา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตี.

อิตถํ สุทํ อายสฺมา โมฆราชา เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ โมฆราชตเถราปทาน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อ. ตถารหา

^๒ จ.,เท.,อ. วาตโรคเหติ ปิพิโต

ตสฺสตฺตทานํ

กจฺจानโน วกฺกสิ เถโร

ทพฺโพ กุมารนาโม จ

อฺรุเวลกสฺสโป ราโช

ตีณิ คาสตาเนตฺถ

มหากปฺปินสวฺหโย

พาหิโย โกฏฺฐจิโก วสิ.

โมฆราชา จ ปณฺธิโต

ทฺวาสมฺมจิ เจว ปิณฺธิตา.

จตุปณฺณาสโม กจฺจายนวकुโค.

๕๕. ภาททิยวคฺโค

๑. ลกฺขณฺณภทฺทิตฺตเถราปทานํ

- [๑] ปทุมุตฺตโร นาม ชินो สพฺพชฺมมาน ปารคฺค^๑
อิโต สตสฺสสมฺหิ โลเก^๒ อุปฺปชฺชิ นายโก.^๓
- [๒] ตทาหิ หํสวติยา เสฏฺฐิปุตฺโต มหทฺตโน
ชงฺฆวิหาริ วิจริ สงฺฆารามิ อคณฺจหิ.
- [๓] ตทา โส โลกปชฺโชโต ฌมฺมิ เทเสสิ นายโก
มชฺฐสฺสรานิ^๔ ปวริ สวากิ อภิกิตฺตยิ.
- [๔] ตํ สุตฺวา มุทิตฺโต หุตฺวา การิ กตฺวา มहेสิโน
วณฺหิตฺวา สตฺถุโน ปาเท ตํ จานิ อภิปตฺถยิ.
- [๕] ตทา พุทฺโธ วิทยาสิ สงฺฆมชฺเฌ วินายโก
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน ลจฺจเสตํ มโนรถิ.
- [๖] สตสฺสเส อิโต กปฺเป โอกุภากกุลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเณ สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๗] ตสฺส ฌมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฌมฺมนิมฺมิโต
ภาทฺทิโย นาม นามเณ หะสฺสติ สตฺถุ สวโก.
- [๘] เตเน กมฺเมเน สุกเตเน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตีสํ อคณฺจหิ.

มคอ. ๑๒/๐๖/๒๕๕๕

^๑ จ.,เท.,อิ. สพฺพชฺมเมสุ จกฺขุมา

^๓ อิ. จกฺขุมา

^๒ จ.,เท.,อิ. กปฺเป

^๔ จ.,เท.,อิ. มชฺฐสฺสรานิ

- [๙] เทวนวุเต อิตโต กปเป ผุสโส อุปฺปชฺชि นายโก
ทุราสโท ทุปสโห สพฺพลโลกุตฺตโม ชิโน.
- [๑๐] จรณฺเน จ สมฺปนฺโน พรหฺมา^๑ อชฺช ปตาปวา
หิตะสี สพฺพลสตฺตานํ พหุํ โมเจสิ พนฺธนา.
- [๑๑] นนฺทารามวเร^๒ ตสฺส อโหสี ปุสฺสโกกิโล^๓
คณฺธกุฏิสมาสนฺเน อมฺพรฺกฺเข วสามหํ.
- [๑๒] ตทา ปิณฺฑทาย คจฺจนฺตํ ทกฺขิณฺเอยํ ชินฺตฺตมํ
ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาเทตฺวา มณฺชฺรนา อภิกฺขหํ.^๔
- [๑๓] ราชุยฺยานํ ตทา คณฺตฺวา สุปกํ กนกตฺตจํ
อมฺพปิณฺฑํ คเหตฺวาน สมฺพุทฺธสฺสเปนามยิ.
- [๑๔] ตทา เม จิตฺตมณฺเฑาย มหาการุณิโก ชิโน
อุปฏฺฐจากสฺส หตฺถโต ปตฺตํ ปคฺคณฺหิ นายโก.
- [๑๕] อทาสี^๕ หฏฺฐจิตฺโตหํ^๖ อมฺพปิณฺฑํ มหามฺเ
ปตฺเต ปกฺขิปป ปกฺเขหิ ปณฺชลี^๗ กตฺวาน มณฺชฺรนา.
- [๑๖] สเรณ รชนิเยน สวณิเยน มณฺชฺรนา^๘
วสฺสนโต พุทฺธปฺปชฺตถํ นิททำ^๙ คณฺตฺวา นิปชฺชหํ.
- [๑๗] ตทา มุทิตจิตฺตํ มํ พุทฺธเปมคตาสยํ
สกุณคฺมิ อุปาคณฺตฺวา ฆาตยิ ทุฏฺฐมานโส.^{๑๐}

^๑ ฉ., เท., อี. พรหา^๓ ฉ., เท. ผุสสโกกิโล^๕ หน่ออายุ 12/06/2566
อ. ททามิ^๗ ส. ปกฺเขหณฺชลี^๙ ฉ., เท. นีฬ^๒ ฉ., เท. นนฺทารามวเน^๔ ส., อี. มณฺชฺรนาเทเน ปุชหํ ฉ., เท. มณฺชฺรนาภินิภูชหํ^๖ ส. ตุฏฺฐจิตฺโตหํ^๘ ฉ., เท. วคฺคฺนา อี. ธีสนา^{๑๐} อี. ทุฏฺฐมานสา

- [๑๘] ตโต จุโตหิ ตุสสีเต
มนุสฺสโยนิมากญฺหิ
อนุโมตฺวา มหาสุขํ
ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา.
- [๑๙] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป
กสฺสโป นาม โคตฺเตน
พฺรหฺมพฺนฺธ มหฺวยโส
อุปฺปชฺช วทตํ วโร.
- [๒๐] สาสนํ ชิตยิตฺวา โส
วินยิตฺวาน เวเนยฺเย
อภิกฺขุยฺย กุตฺติตฺถิเย
นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๑] นิพฺพุเต ตมฺหิ โลกคฺเค
ปฺปชฺนตฺถาย พุทฺธสฺส ญฺเป
ปสนฺนา ชนตา พหุ
กฺพพฺนฺติ สตฺถุโน.
- [๒๒] สตฺตโยชนิกํ ญฺเป
กาเรสฺสาม^๒ มहेสิสฺส
สตฺตรตนภฺวิสํ^๑
อิจฺเจวํ มนฺตยฺนฺติ เต.
- [๒๓] กิกิโน กาสีราชสฺส
หุตฺวหิ อปฺปมาณสฺส
ตทา เสนาย นายโก
ปมาณํ เจตฺติเย วที.
- [๒๔] ตทา เต มม วากฺเยน
อํกํสุ นรวิรฺส^๓
เจตฺติยํ โยชนุคฺคตํ
นानารตนภฺวิสํ.
- [๒๕] เตน กมฺเมน สุกเตน
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ
เจตนาปณฺธิรํหิ จ
ดาวตีสํ อคญฺจหิ.
- [๒๖] ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ
สวตฺถิยํ ปุรฺวเร
ชาโต เสฏฺฐิกุเล อหิ
อิทฺธเ ผีเต มหฺตฺตเน.
- [๒๗] ปุรฺปฺปเวเส สุกตํ
ปพฺพชิตฺวาน น จิรํ
ทิสฺวา วิมฺหิตมานโส
อรหตฺตํ อปาปฺณิ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. สตฺตรตนวิภฺวิสํ

^๓ ฉ., เท. นรวิรฺส

^๒ ฉ., เท. กริสราม

- [๓๖] มหามติ มหาวิโร มหาฌายี มหาคติ^๑
 มหาการุณิกโก นาโถ มหาตมวิธัสโน.^๒
- [๓๗] ส กทาจิ ติโลกคฺโค เวเนยฺยํ วินยํ พหุ^๓
 ฐมมํ เทเสติ^๔ สมฺพุทฺโธ สตฺตจิตฺตวิทู^๕ มุนิ.
- [๓๘] ฌายี ฌานรตํ วีริ อุปฺสนตํ อนาวิลลํ
 วณฺณยนฺโต ปริสตี^๖ โตเสติ^๗ ชนตํ ชิน.
- [๓๙] ตทาหํ หํสวติยา พุราหฺมณเณ เวทปารคู
 ฐมมํ สุตฺวาน มุทิตो ตํ จานํ อภิปตฺถยิ.
- [๔๐] ตทา ชิน วิทยาการิ สงฺฆมชฺเฌ วินายโก
 มุทิตो โหหิ ตวํ พุรหฺเม ลจฺจนเสตํ มโนเรถ.
- [๔๑] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป โอฏฺฏากากุลสมฺภโว
 โคตโม นาม นามเณ สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๔๒] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
 เรวโต นาม นามเณ เhesฺสติ สตฺถุ สาวโก.
- [๔๓] เตเน กมฺเมเน สุกเตเน เจตนาปณิธีหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๔๔] ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาโตหํ โกสิเย ปุเร
 ขตฺติเย กุลสมฺปนฺเน อิทฺเธ ผิเต มหทฺธเน.
- [๔๕] ยทา กปิลวตฺถุสฺมิ พุทฺโธ ฐมมํ อเทสยิ
 ตทา ปสนฺโน สุกเต ปพฺพชฺชि อนคาริยํ.

^๑ ฉ.,เท. มหาพลโล อี. มหาหิตโต^๓ ส. เวเนยเย วินยํ พหุ^๕ ฉ.,เท.,อี. สตฺตาสยวิทู^๗ ฉ.,เท. โตเสติ^๒ ฉ.,เท. มหาตมปณฺทโน อี. มหาตมวิสุทฺธโน^๔ ฉ.,เท. เทเสติ^๖ ฉ.,เท. ปริสตี

[๔๖] กงฺขา เม พหุลา อาสิ กปฺปากปฺเป ตหี ตหี
 ตํ สพฺพํ วินยิ พุทฺโธ เทเสตฺวา ฐมฺมมุตฺตมํ.

[๔๗] ตโตหิ ตินฺนสํสาโร ตทา^๑ ฌานสฺสฺเช รโต
 วิหฺรามิ ตทา พุทฺโธ มํ ทิสฺวา เอตทพฺรวิ.

[๔๘] ยา กาจิ กงฺขา อิทฺ วา หุริ วา
 สกเวทียา วา ปฺรเวทียา วา
 เย^๒ ฌายิโน ตา ปชฺชนฺติ สพฺพา
 อาตานิโน พุรฺหมจฺริยํ จรฺนตา.

[๔๙] สตสฺสเส กตํ กมฺมํ ผลํ ทสฺเสสิ เม อิทฺ
 สมฺมุตฺโต สรเวโคว กิเลเส ฌาปยิ มม.

[๕๐] ตโต มํ ฌานนिरฺตํ ทิสฺวา โลกนฺตญฺ มุนิ^๓
 ฌายินํ ภิกฺขุณํ อคฺโค ปญฺญาเปสิ มหามติ.

[๕๑] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

[๕๒] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๕๓] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

 อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา กงฺขาเรวโต เถโร อีมา คาถาโย
 อภาสิตฺถาติ.

พุทฺธิยํ กงฺขาเรวตฺตเถราปทานํ.

^๑ ฉ.,เท. สทา

^๒ สฺยา. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๓ ฉ.,เท. ตโต ฌานนํ ทิสฺวา พุทฺโธ โลกนฺตญฺ มุนิ

๓. สิวลิตุเถราปทาน

- [๕๔] ปทุมุตตโร นาม ชีโน สพุพรมเมสุ จกขุมา
 อิตโต สตสหสสมหิ กปเป อุปปชชี นายโก.
- [๕๕] สีลนตสฺส อสงฺเขยฺย สมาธิ วชิรูปโม
 อสงฺเขยฺย ฌาณวรี วิมุตติ จ อโนปมา.
- [๕๖] มนุชามรูนาคาน^๑ พุรหุमानญจ สมาคเม
 สมณพราหมณากิณฺเณ ฌมมํ เทเสสิ นายโก.
- [๕๗] สสาวกํ महाลาภि ปุณฺณวณฺตํ ชุตินฺธรี
 จเปสิ เอตทคฺคฺมุหิ ปรีสาสุ วิสารโท.
- [๕๘] ตทาหํ ขตฺติโย อาสี นครเ หังสวหฺเย
 สุตฺวา ชินฺสฺส ตํ วากุญฺ สวากสฺส คุณฺโณ พหุ.
- [๕๙] นิมนฺตยิตฺวา สตฺตาหํ โภชยิตฺวา สสาวกํ
 มหาทานํ ททิตฺวาน ตํ จานํ อภิปตฺถยิ.
- [๖๐] ตทา มํ วินตํ ปาเท ทิสฺวาน ปุรีสาสโก
 สเรณ มหตา ธีโร^๒ อิม^๓ วจนมพุรวี.
- [๖๑] ตโต ชินฺสฺส วจนํ โสตุกามา มหาชนา
 เทวตา อถ คณฺฐพฺพา^๔ พุรหุมาโน^๕ จ มหิทฺธิกา.

^๑ ฉ., เท., อ. 12/0 มนุชามรูนาคาน^๓ ฉ., เท. อิท^๔ อ. พุรหุมา^๒ ฉ., เท. วีโร^๕ ฉ., เท., อ. เทวทาวคณฺฐพฺพา

- [๖๒] สมณพราหมณา เจว นมสฺสึสุ กตญฺชลิ
นโม เต ปุริสาชฌณ นโม เต ปุริสุตฺตม.
- [๖๓] ขตุติเยน มหาทานํ ทินฺนํ สตุตฺตาหการิกํ^๑
โสตุกามา ผลํ ตสฺส พุยากโรหิ มหามุณี.
- [๖๔] ตโต อโวจ ภควา สุณนถ มม ภาสิตํ
อปฺปเมยฺยมฺหิ พุทฺธมฺหิ สสงฺฆมฺหิ ปติฏฺฐิตา.^๒
- [๖๕] ทกฺขิณาทาย^๓ โก วตฺตา อปฺปิเจส มหาโกโค
อปฺปเมยฺยผลา หิ सा जानं ปตฺถเกติ อุตฺตมं.
- [๖๖] ลาภี วิปุลลาภานํ ยถา ภิกฺขุ สุทฺธสฺสโน
ตถาหฺมปิ ภเวยฺยนฺติ ลจฺจนเสตํ อนาคเต.
- [๖๗] สตสฺสเส อโต กปฺเป โอกฺกากกฺกุลสมฺภาโว
โคตโม นาม นามเนน สตุถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๖๘] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
สีวลี นาม นามเนน หေสฺสติ สตุถุสาวโก.
- [๖๙] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชฺหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ^๔ อคณฺณหิ.
- [๗๐] เอกนฺวเต อโต กปฺเป วิปสฺสี โลกนายโก
อฺปฺปชฺชิ จารุณฺยโน^๕ สพฺพฐมฺมวิปสฺสโก.

^๑ ฌ.,เท.,อ. สตุตฺตาหการิกํ วิ โอ. สตุตฺตาหการิกํ วิโก

^๓ ฌ.,เท. ทกฺขิณา ทาย

^๕ ฌ.,เท. จารุทสฺสโน

^๒ ส.,อ. สสงฺฆมฺหิ สฺสปติฏฺฐิตา

^๔ ฌ.,เท. ตาวตีสฺสโค อหิ

- [๗๑] ตทาหิ พนฺชฺมติยา กุลสฺสญฺญตฺรสฺส จ
ทฺยิตฺโต วุญฺจิตฺโต^๑ เจว อาสี กมฺมฺนตฺตพฺยาวโฏ.^๒
- [๗๒] ตทา อญฺญตโร ปุคฺโค^๓ วิปสฺสิสฺส มฺहेสิโน
ปริเวณฺ^๔ อกาเรสิ มหนฺตมิตฺติ วิสฺสุตฺติ
- [๗๓] นิฏฺฐิตฺเต จ มหาทานิ^๕ ททฺถุ ขชฺชกสญฺญตฺติ^๖
นวิ ทฺธิ มชฺฌเจว วิจินฺ เณว อทฺทสฺสุ.
- [๗๔] ตทาหฺนตฺติ^๗ คเหตุวาน
กมฺมฺสามิขริ คจฺฉิ นวทฺธิ มชฺฌปิจ
ตเมสนฺตา มมทฺทสฺสุ.^๘
- [๗๕] สหสฺสมปิ ทตฺวาน
ตโตหเมว จินฺตฺเตสิ นาลภิตฺถ สตทฺวยิ^๙
เนตฺติ หะสฺสติ โอรกํ.
- [๗๖] ยถา อิมะ ชนา สพฺเพ
อหฺมปิ การิ กริสฺสามิ^{๑๐} สกฺกโรนฺติ ตถาคตฺติ
สสงฺฆะ โลกนํายเก.
- [๗๗] ตทาหเมว เนตฺวาน^{๑๑} ทฺธิ มชฺฌจ เอกโต
มทฺทิตฺวา โลกนํายสฺส สสงฺฆสฺส อทาสหิ.
- [๗๘] เตน กมฺเมน สุกเตน
ชฺหิตฺวา มานุสฺส เทหิ เจตนาปณฺธิหิ จ
ดาวตฺติสฺส อคณฺจหิ.
- [๗๙] ปุณฺหาหิ พาราณสียิ
สตุตฺตฺกสฺส ตทา ทฺวุโจ^{๑๒} ราชฯ หุตฺวา มหายโส
ทฺวารโรธิ อการยิ.

^๑ จ., เท. ปสฺสิโต อ. ปตฺติโต^๓ จ., เท., อ. ปุโค^๕ จ., เท. มหาทาน^๗ อ. หมายเหตุ 12/06/2566
อ. ตทาภตฺติ^๙ จ., เท. นาภิสฺ จ ตฺติ ทฺวยิ^{๑๑} จ., เท., อ. ตทาหเมว จินฺตฺเตวา^๒ จ., เท. กมฺมฺนตฺตาวโฏ^๔ จ., เท., อ. ปริเวส^๖ จ., เท. ขชฺชกสญฺญตฺติ^๘ อ. ตเมสนตฺติ ตมทฺทสฺสุ^{๑๐} จ., เท. ภสฺสามิ^{๑๒} อ. พุทฺโธ

- [๘๐] ตทา ตปสฺสีโน รุทฺธา เอกาหํ รกฺขิตา อหุ
ตโต ตสฺส วิปาเกน ปาปิฏฺจ^๑ นิริยํ ภูสํ.
- [๘๑] ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาโตหํ โกลิเย^๒ ปุเร
สุปฺปวาสาวิ เม มาตา มหาลิลิจฺฉวิ เม ปีตา.
- [๘๒] ขตฺติเย ปุณฺณกมฺเมน ทวารโรธสฺส วาหสา
สตฺตวสฺसानิ นินฺสี มาตูกุจฺฉิมฺหิ ทุกฺขิโต.
- [๘๓] สตฺตาหํ ทวารมฺพุโหหํ มหาทุกฺขสมปฺปิโต
มาตา เม จนนฺททาเนน เอวํ อาสิ สุทุกฺขิตา.
- [๘๔] สุวตฺถิโตหํ นิกฺขนฺโต พุกฺกเรน อนุกมฺปิโต
นิกฺขนฺตทิวเสเยว ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ.
- [๘๕] อฺปชฺฌมาโย^๓ สาริปฺพุโต เม โมคฺคลลาโน มหิทฺธิโก
เกเส โอโรปยนฺโต เม อนุสาสิ มหามติ.
- [๘๖] เกเสสุ จิตฺตมาเนสุ อรหตฺตํ อปาปฺถึ
เทวา นาคา มนุสฺสา จ ปจฺจเย อฺปนฺเนติ เม.
- [๘๗] ปทุมฺมุตฺตรนามญจ^๔ วิปสฺสิญฺจ วินายกํ
ยํ ปุชฺชียํ ปมฺพุทฺโต ปจฺจเยหิ วิเสสโต.
- [๘๘] ตโต เตสํ วิเสเสน กมฺมานํ วิปฺลุตฺตมํ
ลามํ ลภามิ สพฺพตฺถ วเน คาเม ชเล ธเล.
- [๘๙] เรวตํ ทสฺสนตฺถาย ยทา ยาคิ วินายโก
ตีสํภิกฺขุสฺสสฺสเสหิ สห โลกคฺคณายโก.

^๑ ฉ., เท. ปาปตี อ. ปาปตฺต^๓ ฉ., เท. อฺปชฺฌมา^๒ สฺยา. โลกิเย^๔ ฉ., เท. ปทุมฺมุตฺตรนาถญจ

- [๙๐] ตทา เทโวปนีเตหิ มมตถาย มหามติ
ปจฺจเยหิ มหาวีโร สสงฺฆโม โลกนายโก.
- [๙๑] อุปฏฺฐิตो มยา พุทฺโธ คนฺตวา เรวตมทฺทส
ตโต เชตวนํ คนฺตวา เอตทคฺเค จเปสิ มํ.
- [๙๒] ลากีนํ สีวลี อคฺโค มม สีสุเสสุ ภิกฺขโว
สพฺพโลกहितํ สตถา กิตฺตยิ ปริสาสุ มํ.
- [๙๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๙๔] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๙๕] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
- อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สีวลี เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ สีวลิตฺถเถราปทาน.

๔. วงศ์สตุเถราปทาน

- [๙๖] ปทุมุตฺตโร นาม ชินो สพฺพธมฺเมสุ จกฺขุมา
อิโต สตสฺสสฺสสมฺภิ กปฺเป อุปฺปชฺชิ นายโก.
- [๙๗] ยถาปิ สาครเ อุมฺมิ^๑ คคเน วีย ตารกา
เอวํ ปาวจณํ ตสฺส อรหนฺเตหิ จิตฺติตํ.

หมดอายุ 12/๖/2๕66

- [๙๘] สเทवासฺสุรนาเคหิ มนุเชหิ ปุรกุขโต
สมณพฺรหฺมณากิณฺเณ ชนมชฺเณ ชินุตฺตโม.
- [๙๙] ปภาหิ อนุรณฺชนโต โลเก^๑ โลกนุตฺตมฺ ชินो
วจนฺเน วิโพเชนโต เวเนยฺยปทุมานิ โส.
- [๑๐๐] เวสารชฺเชหิ สมฺปนโน จตฺตฺหิ ปุริสฺสุตฺตโม
ปหีนภยสารชฺโช เขมปฺปตฺโต วิสาร์โท.
- [๑๐๑] อาสภํ ปวโร จานํ พุทฺธภูมิมฺจ เกวลํ
ปฏฺฐานาติ โลกคฺโค นตฺถิ สยฺจาทโก กุวจิ.
- [๑๐๒] สีหนาทมสมฺภีตํ นทโต ตสฺส ตาทิโน
เทโว นโร วา พุรหฺมา วา ปฏฺฐิตตา น วิชฺชติ.
- [๑๐๓] เทเสนโต ปวโร ฌมฺมํ สนฺดาเรนโต สเทวํ
ฌมฺมจกํ ปวตฺเตติ ปริสาสุ วิสาร์โท.
- [๑๐๔] ปฏฺฐิภาณวตํ อคฺคํ สาวกํ สาธุสมฺมตํ
คฺคณํ พหุํ ปกิตฺเตตฺวา เอตทคฺเค จเปสิ ตํ.
- [๑๐๕] ตทาทํ หํสวติยา พุราหฺมโณ สาธุสมฺมโต
สพฺพเวทวิฑู ชาโต วงฺคีโส^๒ วาทิสฺสทโน.
- [๑๐๖] อุเปจฺจ ตํ มหาวีรํ สุตฺวา^๓ ตํ ฌมฺมเทสนํ
ปีติวรํ ปฏฺฐิลลํ สาวกสฺส คฺคณฺ รโต.
- [๑๐๗] นิมนตฺยิตฺวา สุกตํ สสงฺฆํ โลกนฺนทํ
สตฺตาทํ โภชยิตฺวาทํ ทุสฺเสหิ ฉาทยิ ตทา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ส. โลกํ

^๒ ฉ.,เท.,อ. วาคีโส

^๓ ฉ.,เท. สุตฺวาทํ

- [๑๐๘] นิปัจจ สิริสา ปาเท กโตกาโส กตญชลี
เอกมนุตัม จิโต ภูมิโจ สนุถวี ชินมุตตมัม.
- [๑๐๙] นโม เต วาทีสุทหน^๑ นโม เต อีสิตตุดม^๒
นโม เต สัพพโลกคัค นโม เต อภยักร.
- [๑๑๐] นโม เต มारมณ นโม เต ทิฏฐิจิสุทหน
นโม เต สนฺติสุขท นโม เต สรณักร.^๓
- [๑๑๑] อนาถานํ ภวํ นาโถ ภิตานํ อภยปฺปโท
วิสุสาสิ ภูมิสนฺตานํ^๔ สรณํ สรณฺณสินํ.
- [๑๑๒] เอวมาทีหิ สมฺพุทฺธํ สนุถวิตฺวา มหาคุณฺโณ
อโวจํ วาทีสุรฺรสุ^๕ คตฺตี ปปโปมิ ภิกฺขุโน.
- [๑๑๓] ตทา อโวจ ภควา อนนฺตปฏฺิภาณวา
โย โส พุทฺธํ อโฆเชสิ^๖ สดฺดทาหํ สหสวากํ.
- [๑๑๔] คุณฺณจ เม ปกิตฺเตสิ ปสนฺโน เสหิ ปาณิภิ
เอโส ปตฺถยเต จานํ วาทีสุรฺรสุ^๕ ภิกฺขุโน.
- [๑๑๕] อนาคตมฺหิ อทุชฺชานํ ลจฺจเสตํ มโนเรถํ
เทวมนุสฺสสมฺปตฺตํ อนฺนุโมทฺวา อนปฺปกํ.
- [๑๑๖] สดฺดสฺสเส อิตฺโต กปฺเป โอภากาภุสฺสสมฺภาโว
โคตโม นาม นามเนน สดฺดธา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๑๑๗] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอโรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
วงฺคิโส นาม นามเนน เhesฺสติ สดฺดธฺสวโก.

^๑ ฉ., เท. วาทีสุทหน อ. วาทีสุทท^๒ อ. อีสิตตุดม^๓ อ. สรณนุค^๔ ฉ., เท. วิสุสามภูมิ สนฺตานํ อ. วิสุสามภูมิสนฺตานํ^๕ ฉ., เท. วาทีสุรฺรสุ^๖ อ. อปฺเชสิ

- [๑๑๘] ตํ สุตฺวา มุทิตฺโต หุตฺวา ยาวชฺฉิํ ตทา ชินํ
 ปจฺจเยหิ อปฺปจาสี เมตฺตจิตฺโต ตถาคตํ.
- [๑๑๙] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธีหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺณหํ.^๑
- [๑๒๐] ปจฺจิมเ จ ภเว ทานิ ปริพฺพาชกุเล อหํ^๒
 ปจฺจาม^๓ ชาโต ยทา อาสี ชาติยา สตฺตวสฺสโก.
- [๑๒๑] สพฺพเวทวิฑู ชาโต วาทสฺสโร จิตฺตกถิ^๔
 วคฺคฺสโร ปรวาทปฺมทฺทโน.
- [๑๒๒] วงฺเค ชาโตติ วงฺคิโส วจเน อิสฺสโรติ วา
 วงฺคิโส อิติ เม นามํ อคฺคมปิ^๕ โลกสมฺมตํ.
- [๑๒๓] ยทาหํ วิมฺยุตํ ปตฺโต จิตฺโต ปจฺมโยพฺพเน
 ตทา ราชคเห รมฺเม สาริปฺตฺตมฺจ อทฺทสฺ.^๖

ปญฺจวิสตีโม ภาณวโร.

- [๑๒๔] ปิณฑาย วิจฺรนฺตํ ตํ ปตฺตปาณิํ สุตฺตํ
 อโลลกฺขี มิตฺตภาณิํ ยุกมตฺตํ อุกฺกขตํ.^๗
- [๑๒๕] ตํ ทิสฺวา วิมฺหิตฺโต หุตฺวา อโวจมนฺนุจฺฉวํ^๘
 กณฺโณการวํ นิจิตฺตํ จิตฺตํ คาทาปทํ อหํ.
- [๑๒๖] อาจิกฺขิ โส เม สตฺถาริ สมฺพุทฺธํ โลกนายนํ
 ตทา โส ปณฺทิตฺโต วีโร อุตฺตรํ^๙ สมโวจ เม.

^๑ ฉ., เท., อ. ดุสิตํ อคฺมาสํ

^๓ ฉ., เท. ปจฺจจาสาโต

^๔ ฉ., เท., อ. อภี

^๗ ส., อ. นิริกฺขิตํ ฉ., เท. นิทกฺขิตํ

^๘ ส. ขณิกํ จานฺรจิตํ อ. กณฺโณการปริจิตํ

^๒ ฉ., เท. ชาโต วิปฺปกุเล อหํ

^๔ ฉ., เท. วาทิสฺสโร

^๖ ฉ., เท. สาริปฺตฺตมทฺทสํ อ. สาริปฺตฺตมทฺทสํ

^๘ ฉ., เท. อโวจํ มมนฺนุจฺฉวํ

^๙ ฉ., เท. วีโร อุตฺตรํ

๑	ฉ.,เท. ปพฺพาเซหิติมํ พุริ อี. ปพฺพาเซหิตี จ พุริ	๒	ฉ.,เท. กจฺจิวํคีส ฆานาสี
๓	สุยา. อีเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ	๔	ฉ.,เท.,อี. มตฺตีสํ วนจฺจุทฺธํ อปี พาลสวตฺติกิ
๕	สี.,อี. ภาสาย	๖	อี. อามาติ
๗	ฉ.,เท. นีรยนรเทเวสุ	๘	สี.,อี. ปจฺเจกพุทฺธสฺส
๙	ฉ.,เท. ตหี ตหี	๑๐	ฉ.,เท. กพฺพวิตฺโตติ
๑๑	ฉ.,เท. อุชฺฌายนฺติห	๑๒	ฉ.,เท. ตกฺกิกาปนิมา
๑๓	ฉ.,เท. ตํ		

- [๑๓๕] น กพฺยจิตฺโตหํ^๑ วีร จานโส ปฏิภนฺติ เม^๒
เตนहि ทานิ วงฺคิโส จานโส สนฺถวาहि มํ.
- [๑๓๖] ตทาหํ สนฺถวี ธีรํ คาถาหิ อิสฺสตุตมํ
โส จานโส ตทา^๓ ตฺมฺโจ ชินฺ อคฺเค จเปสิ มํ.
- [๑๓๗] ปฏิภาณฺเนน จิตฺเตน อญฺเษสมติมญฺญหํ
เปสโล^๔ เตน สํวิคฺโค อรหฺตํ อปาปญฺเญ.
- [๑๓๘] ปฏิภาณวตํ อคฺโค อญฺเษ โกจิ น วิชฺชติ
ยถายํ ภิกฺขุ วงฺคิโส เอวํ ธาเรถ ภิกฺขโว.
- [๑๓๙] สตสฺสเส กตํ กมฺมํ ผลํ ทสฺเสสิ เม อิธ
สุมฺมโต สรวะโคว กิเลสา ฌาปิตา^๕ มม.
- [๑๔๐] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๑๔๑] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๔๒] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
จพฺปิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.
- อิตุถํ สุทํ อายสฺมา วงฺคิโส เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

จตุตถํ วงฺคิสตฺถเราปทานํ.

^๑ หมายเหตุ 12/06/2566
ฉ.,เท. กพฺยจิตฺโตหํ

^๓ ฉ.,เท. จานโส เม

^๕ ฉ.,เท.,อิ. กิเลเส ฌาปยิ, เอวมฺปริปิ.

^๒ ฉ.,เท. มํ

^๔ ฉ.,เท.,อิ. เปสเส

๕. นนทกตฺเถราปทานํ

- [๑๔๓] ปทุมุตฺตโร นาม ชีโน สพฺพธมฺเมสุ จกฺขุมา
อิโต สตสฺสสุมฺหิ กปฺเป อปฺปชฺชิ นายโก.
- [๑๔๔] หิตาย สพฺพสฺตฺตานํ สุขาย วทตํ วโร
อตุถาย ปุริสาชฌโย ปฏิปนฺโน สเทวเก.
- [๑๔๕] ยสฺสคฺคปตฺโต สิริมา กิตฺติวณฺณภโฏ^๑ ชีโน
ปฺปชฺชิโต สพฺพโลกสฺส ทิสสา สพฺพปา สุวิสฺสุโต.^๒
- [๑๔๖] อุตฺตติณฺณวิจิกิจฺจ โส วิตฺติวตฺตกถฺกโก
ปฺริปนฺณมฺนสงฺกปโป ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ.
- [๑๔๗] อนฺุปฺปนฺนสฺส มคฺคสฺส อปฺปาทตา นรุตฺตโม
อนกฺขาทญฺจ อกฺขาสิ อสฺมฺชาตญฺจ สญฺชนิ.
- [๑๔๘] มคฺคญฺญ มคฺควิฑู^๓ จ มคฺคกฺขายี นราสโก
มคฺคสฺส กุสโล สตฺถา สารถินํ นรุตฺตโม.^๔
- [๑๔๙] ตทา มหาคารุณิโก ฐมมํ เทเสสิ นายโก
นิมฺมุเค โมหปงฺกมฺหิ^๕ สมฺพุทฺธติ ปาณิโน.
- [๑๕๐] ภิกฺขุณฺนี โอวทเน สากํ เสฏฺฐจฺสมฺมตฺ^๖
วณฺณยํ เอตทคฺคมฺหิ ปญฺญาเปสิ มหามฺนิ.
- [๑๕๑] ตํ สุตฺวหํ ปมฺุทฺติโต นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ
โกชยิตฺวา สสงฺฆนฺตํ ปตฺถยิ จานมุตฺตมํ.

^๑ ฉ., เท. กิตฺติวณฺณภโต^๓ ส., อ. โสมคฺควิฑู^๕ ฉ., เท. กามปงฺกมฺหิ^๒ ฉ., เท. สพฺพปาสุ วิสฺสุโต^๔ ฉ., เท. วรุตฺตโม^๖ ฉ., เท., อ. เสฏฺฐจฺสมฺมตํ

- [๑๕๒] ตทา ปมฺหิโต นาโถ มํ อโวจ มหาอิสิ
 สฺสึ ภาวสฺส ทิฆมา^๑ ลจฺจนเสตํ มโนรธํ.
- [๑๕๓] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป
 โคตโม นาม นามเน
 โอฏฺฏากกฺกุลสมฺภโว
 สตฺถา โลเก ภวิสฺสตี.
- [๑๕๔] ตสฺส ฐมฺเมสฺส ทายาโท
 นนฺทโก นาม นามเน
 โอโรโส ฐมฺมนิรมิตฺโต
 เหสฺสตี สตฺถุสวโก.
- [๑๕๕] เตน กมฺเมเน สุกฺเตน
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ
 เจตนาปณฺธิรํหิ จ
 ตาวตีสํ อคณฺห^๒.
- [๑๕๖] ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ
 สวตฺถิยํ ปุรเว
 ชาโต เสฏฺฐิโกเล อหํ
 อิทฺเธ ผีเต มหฺตฺตเน.
- [๑๕๗] ปุรปฺปเวเส สุกตํ
 เชตารามปฏฺิคฺคาเห
 ทิสฺวา วิมฺหิตมานโส
 ปพฺพชฺี อนคาริยํ.
- [๑๕๘] น จิเรเนว กาเลน
 ตโตหํ ตินฺนสฺสโร
 อรหตฺตํ อปาปฺณิ
 สาสิตํ สพฺพทสฺสินา.
- [๑๕๙] ภิกฺขุณฺโณ ฐมฺมกถํ
 สาสิตา ตา มยา สพฺพา
 ปริปฺจุฉา^๓ กริ อหํ
 อภาวีสฺส อนาสวา.
- [๑๖๐] สตานิ ปญฺจนฺทานิ
 ภิกฺขุณฺโณ โอวาทํ
 ตทา ตฺถุโจ มหาหิโต
 อคฺคณฺจฺาเน จเปสิ มํ.
- [๑๖๑] สตสฺสเส กตํ กมฺมํ
 สฺมุตฺโต สรเวโคว
 ผลํ ทสฺเสสิ เม อิท
 กิเลสา ฌาปิตา มม.^๔

^๑ ฉ.,เท. ทิฆมา^๓ ฉ.,เท. ปฏฺิปปุฉา^๒ ฉ.,เท.,อิ. ตาวตีสูปโค อหํ^๔ ฉ.,เท. กิเลเส ฌาปยิ มม

- [๑๖๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธน์ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวโ:
- [๑๖๓] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๖๔] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺกตา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.
- อิตฺถํ สุกฺมา อายสฺมา นนฺทโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

ปณฺจมํ นนฺทกตฺเถราปทานํ.

๖. กาฬุทายิตฺเถราปทานํ

- [๑๖๕] ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺ สพฺพธมฺเมสุ จกฺขมา
 อิตฺโต สตสฺสสมฺภิ กปฺเป อฺปฺปชฺชิ นายโก.
- [๑๖๖] นายกานํ วโร สตฺถา คุณาคฺคณฺวิฑู ชินฺ
 กตญฺญกตเวทึ จ ติตฺเถ โยเชติ ปาณินฺ.^๑
- [๑๖๗] สพฺพญฺญ เตน ฌาเนน ตฺถยิตฺวา ทยาสโย
 เทเสติ ปวริ ฌมฺมํ อนนฺตคฺคณฺสญฺจโย.
- [๑๖๘] ส กทาจิ มหาวีโร อนนฺตชนตํ สุธี^๒
 เทเสติ มรฺุ ฌมฺมํ จตฺสจฺจุปฺสณฺหิตํ.
- [๑๖๙] สุตฺวาน ตํ ฌมฺมวโร อาทิมชฺฌนฺตโสภนํ
 ปาณสตสฺสสํ ฌมฺมาภิสมโย อหุ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. ปาณิน

^๒ ฉ., เท. อนนฺตชนตํ

- [๑๘๐] ตํ สุตฺวา มุทิตฺโต หุตฺวา ยาวชฺฉิํ ตทา ชินํ
เมตฺตจิตฺโต ปริจรี ปรจุเยหิ วินายกํ.
- [๑๘๑] เตน กมฺมวิปาเกน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๑๘๒] ปรจุณิเม จ ภเว ทาณิ รมฺเม กาปิฉวตฺถเว
ชาโต มหามจุจฺกุลเ สุกฺโขทโน มหิปติ.^๑
- [๑๘๓] ตทา อชายิ สิทฺธตฺโต รมฺเม ลุมฺพินิกานเน
หิตาย สพฺพโลกสฺส สุขาย จ นราสภ.
- [๑๘๔] ตทเหว อหํ ชาโต สห เตเนว วฑฺฒิตฺโต
ปิโย สหาโย ทยิกो^๒ วิสฺสฏฺโง^๓ นีติโกวิท.
- [๑๘๕] เอกุณฺตีโส วยสา นิกฺขนฺโต ปพฺพชิตฺถ โส^๔
ฉวสฺसानิ วินาเมตฺวา^๕ อาสิ พุทฺโธ วินายโก.
- [๑๘๖] เชตฺวา สเสนกํ มาริ เขปยิตฺวาน อาสเว
ภวณฺณวํ ตริตฺวาน พุทฺโธ อาสิ สเทวเก.
- [๑๘๗] อีสฺวหฺยํ ปตฺนํ คนฺตฺวา^๖ วิเนตฺวา ปญฺจวคฺคิเย
ตโต วิเนสิ ภควา คนฺตฺวา คนฺตฺวา ตหิ ตหิ.
- [๑๘๘] เวเนยฺเย วินยฺนฺโต โส สงฺคณฺหนฺโต สเทวัก
อุเปจฺจ มคฺเช คีรี^๗ วิหริตฺถ ตทา ชิน.

^๑ ฉ., เท., อ. สุทฺโธทโนมหิปเต^๒ ฉ., เท. วยิตฺโต^๓ ฉ., เท. ฉพฺพสฺส วิตฺตินาเมตฺวา^๔ ส. มคฺชคิริ อ. มงฺกลาคิริ^๕ ฉ., เท. ทยิต^๖ ฉ., เท. นิกฺขมิตฺวา อการโต^๗ ฉ., เท., อ. อีสฺวหฺยํ คมิตฺวาน

- [๑๘๙] ตทา สุกุโธทเนนาหิ ภูมิปาเลน เปสิโต
 คนตุวา ทิสฺวา ทสพลํ ปพฺพชิตฺวารหา อหุํ.
- [๑๙๐] ตทา มเหสี ยาจิตฺวา ปาปยิ กปิลวฺหํ
 ตโต ปุราหิ คนฺตฺวาน ปสาเทสี มหากุลํ.
- [๑๙๑] ชินो ตสฺมี कुณฺเ ตฏฺโฐจ รมมาห ปุริสาสโก^๑
 กุลปฺปสาทกานคฺคิ ปณฺญาเปสิ วินายโก.
- [๑๙๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๙๓] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อหฺนฺตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๙๔] ปฏิสมฺภิตา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถิ สุกุโธ อายสฺมา กาพฺพุทฺธายิ เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ฉฐํ กาพฺพุทฺธายิตฺถเธาปทานํ.

๗. อภยตฺถเธาปทานํ

- [๑๙๕] ปทุมุตฺตโร นาม ชินอ สพฺพธมฺเมสุ ปารกฺข^๒
 อิตโต สตสฺสสมฺภิ กปฺเป อปฺปชฺชิ นายโก.
- [๑๙๖] สรณาคมเน เกจิ^๓ นิเวเสสิ ตถาคโต
 เกจิ^๓ สีเล นิเวเสสิ ทสกมฺมปฏฺตฺตเม.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. มํ มหาปริสาย โส

^๒ ฉ.,เท.,อิ. จกฺขุมา

^๓ ฉ.,เท.,อิ. กิณฺจิ

- [๑๙๗] เทติ กสฺสจฺจ โส ธีโร^๑ สามญฺญผลมุตฺตมํ
 สมาปตฺติ ตถา อญฺจ ติสฺโส วิชฺชา ปวฺจจติ.^๒
- [๑๙๘] จพฺปิยญฺสาสุ โยเชติ กญฺจิ สตฺตํ นรุตฺตโม
 เทติ กสฺสจฺจ โส นาโถ จตฺสโส ปฏฺฐิสมฺภิตา.
- [๑๙๙] โพชนเญยฺยํ ปชฺชํ ทิสฺวา อสงฺเขยฺเยปิ โยชเน^๓
 ขณฺเณ อุปคฺคตฺวาน วิเนติ นรสารถิ.
- [๒๐๐] ตทาคิ หิ สวติยํ อโหสิ พุราหฺมณตฺโร
 ปารคฺคํ สพฺพเวทาคิ เวยฺยากรณสมฺมโต.
- [๒๐๑] นิรุตฺติยา จ กุสโล นิฆณฺเฑ^๔ จ วิสาร์โ
 ปทโก เกฏฺฐภวิฑู จนฺโทวิจิตฺตโกวิทฺ.^๕
- [๒๐๒] ชงฺฆวิหาริ วิจริ หิ สารามํ อุปฺเปจฺจหิ
 อทฺทสํ ปวริ^๖ เสฏฺฐจิ มหาชนปฺรกุขตํ.
- [๒๐๓] เทเสนฺตํ วิรัชํ ฐมฺมํ ปจฺจนีกมฺตี อหิ
 อุปฺเปตฺวา ตสฺส วากฺยานิ^๗ สุตฺวาน วิมลानหิ.^๘
- [๒๐๔] พฺยาหตํ ปุนรุตฺตํ วา อุปตฺถํ วา นิรุตฺถกํ
 นาทฺทสํ ตสฺส มุณีโน ตโต ปพฺพชิตฺโต อหิ.
- [๒๐๕] น จิเรเนว กาเลน สพฺพตฺถาปิ วิสาร์โ^๙
 นิปฺเป^{๑๐} พุทฺธวจน

^๑ จ., เท. วีโร^๓ จ., เท. โยชน^๕ จ., เท., อ. จนฺโทวิจิตฺตโกวิท^๗ จ., เท. กลฺยาณ^๙ จ., เท. สพฺพสฺสตฺตวิสาร์โ^{๑๐} จ., เท. คุณิสมฺมโต^๒ จ., เท. ปวฺจจติ^๔ จ., เท., อ. นิฆณฺเฎมฺหิ อ. นิฆณฺเฎ^๖ จ., เท. วรทํ อ. วทตํ^๘ จ., เท. วิมลํ อหิ^{๑๐} จ., เท. นิปฺเป

- [๒๐๖] ตทา จตสฺโส คาทาโย คนฺถยิตฺวา สุพฺพญชฺนา
สนฺถวิตฺวา ติโลกคฺคํ เทสยิสฺสํ ทิเน ทิเน.
- [๒๐๗] วิรตฺโตสิ มหาวิโร สํสาเร สภเย วสํ
กรุณาย น นิพฺพายิ ตโต การุณิกो มุนิ.
- [๒๐๘] ปุณฺณชนฺโน โย สตฺโต^๑ น กิเลสวโส อหุ
สมฺปชาโน สติยฺตโต ตสฺมา เอโส อจินฺตโย.
- [๒๐๙] ทุพฺพลานิ กิเลสานิ ยสฺสาสยคตานิ เม
ฌาณคฺคิปริททฺฒานิ น ขียิสฺส ตทพฺภุตํ.
- [๒๑๐] โย สพฺพโลกสฺส ครุ โลเก^๒ ยสฺส ตถา ครุ
ตถาปิ โลกาจริโย โลโก ตสฺसानฺวตฺตโก.
- [๒๑๑] เอวมาทีหิ สมฺพุทฺธํ กิตฺตยิ^๓ ฌมฺมเทสํ
ยาวชีวํ กริตฺวาน คโต สคฺคํ ตโต จฺจโต.
- [๒๑๒] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ พุทฺธมภิกิตฺตยิ
ทฺคคฺคํ นามิขานามิ กิตฺตนาย อิทํ ผลํ.
- [๒๑๓] เทวโลกे มหารชฺชํ ทิพฺพานุภอสหนฺตทา^๔
จกฺกวตฺติมหารชฺชํ พหุโสณฺภวํ อหํ.
- [๒๑๔] ทฺเว ภเว ปชายามิ เทวตฺเต อถ มานุเส
อญฺญํ คตํ น ชานามิ กิตฺตนาย อิทํ ผลํ.
- [๒๑๕] ทฺเว กุเล ปชายามิ ขตฺติเย อถ พุราหฺมเณ
นีเจ กุเล น ชานามิ กิตฺตนาย อิทํ ผลํ.

^๑ จ.,เท. สนฺโต

^๒ จ.,เท. โลโก

^๓ จ.,เท.,อิ. กิตฺตยํ

^๔ จ.,เท. ปาเทสิ กณฺจนคฺคิยํ อิ. รชฺชปาเทสิ กณฺจยํ

- [๒๑๖] ปุจฺฉิเม จ ภเว ทานิ คิริพฺพชปุรุตฺตเม
 รมฺโงหํ พิมฺพิสารสฺส ปุตฺโต นามเน จาภโย.
- [๒๑๗] ปาปมิตฺตวสํ คนฺตฺวา นิคณฺเจน สโมหิโต^๑
 เปสฺสโต นาฏฺปุตฺเตน พุทฺธเสฏฺฐจํ อุเปจฺจหํ.
- [๒๑๘] ปุจฺฉิตฺวา นิปุณฺํ ปญฺหํ สุตฺวา พุยากรณฺตฺตมํ
 ปพฺพชิตฺวาน น จิรํ อรหตฺตํ อปาปฺณิ.
- [๒๑๙] กิตฺตยิตฺวา ชินวํ กิตฺติโต โหมิ สพฺพทา
 สุกนฺธเทหฺวทโน อาสี สฺขสมปฺปิโต.
- [๒๒๐] ติกฺขหาสลหุปฺปญฺโง มหาปญฺโง ตเถวหํ
 วิจิตฺตปฏฺิภาโน จ ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา.
- [๒๒๑] อภิตฺถวิตฺวา ปทุมุตฺตราทํ
 ปสนฺนจิตฺโต อสมํ สยมกฺุ
 นาคจฺฉิ กปฺปานิ อปายญฺมิ
 สจฺจสฺสทานิ ฆเลน ตสฺส.
- [๒๒๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๒๒๓] สฺวาคตํ วต เม อาสี พุทฺธเสฏฺฐจสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๒๔] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺกตา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.
- อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อภโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

- [๒๓๔] อนฺธการิ ปกาสณฺจ ทสฺสยิตฺวา อนฺเฆชา .
ปภาณฺเหริ กริตฺวาน วินยิ ฌาตเก มฺหิ.
- [๒๓๕] จาตุทฺทีโป มหาเมโฆ ตาวเทว ปวสฺสณ^๑.
ตทา หิ ชาตกํ พุทฺโธ เวสฺสนฺตรมเทสยิ.
- [๒๓๖] ตทา เต ขตฺติยา สพฺเพ นิหนฺตฺวา ชาติขํ มํ
อุเปสฺสุ สรณํ พุทฺธํ อาห สฺสทฺโธทโน ตทา.
- [๒๓๗] อิทํ ตติยํ ตว ฐริปณฺณ
ปาทานิ วณฺทามิ สมนฺตจกฺข
ยทา หิ ชาโต^๒ ปจฺวี ปกมฺปยิ
ยทา จ ตํ นชฺชหิ ชมฺพณฺยา.
- [๒๓๘] ตทา พุทฺธานุภาวนตํ ทิสฺวา วิมฺหิตมานโส
ปพฺพชิตฺวาน ตตฺเถว นิสฺสี มาตุปฺชโก.
- [๒๓๙] จนฺทโน เทวปฺตโต มํ อุปคนฺตฺวา อปฺจุจณฺ^๓
ภทฺเทกรตฺตสฺส ตทา สงฺเขปวิตถาริ นยํ.
- [๒๔๐] โจทิตฺโห ตทา เตन อุปฺเปจฺจ นรนาयกํ
ภทฺเทกรตฺตํ สุตฺวาน สํวิคฺโค วณฺมามโก.
- [๒๔๑] ตทา มาตฺรมาปฺจุจัน^๔ วเน วจฺจามิ เอกโก
สฺขมาโลติ เม มาตา วารยิ เต^๕ ตทา วจํ.
- [๒๔๒] สพฺพํ กุสฺ^๖ โปฏฺฐกิลฺลํ อูสิริ มุณฺชปพฺพชํ
อูรสา ปนฺทิสฺสามิ วิเวกมณฺุพฺรหฺม.

^๑ อ. สมฺปวสฺสณ

^๓ ฉ., เท. อุปคนฺตฺวานุปฺจุจณ. อ. อุปคนฺตฺวานุญชต

^๕ ฉ., เท. วารยิ ตํ. อ. วารยิ เต

^๒ ฉ., เท. ยทาภิชาโต

^๔ ฉ., เท. มาตฺรมาปฺจุจัน

^๖ ฉ., เท. กาสํ กุสํ อ. ทพฺพํ กุสํ

- [๒๔๓] ตทา วณํ ปวิฏฺโจะหํ สริตฺวา ชินสาสนํ
 ภาทฺเทกรตฺตโมวาทํ อรหตฺตํ อปาปุณฺนี.
- [๒๔๔] อตีตํ นานวาคเมยฺย นปฺปฏิกงฺเข อนาคตํ
 ยทตฺตมฺปหีนนํ อปฺปตฺตญฺจ อนาคตํ.
- [๒๔๕] ปจฺจุปฺปนฺนญฺจ โย ฅมมํ ตตฺถ ตตฺถ วิปสฺสติ
 อสฺสิหิํ อสงฺกุปฺปํ ตํ วิทฺธา^๑ อญฺพฺรุหเย.
- [๒๔๖] อชฺเชว กิจฺจมาตปฺปํ โก ชญฺญา มรณํ สุเว
 น หิ โน สงฺครนฺเตน มหาเสเนน มจฺจุนา.
- [๒๔๗] เอวํ วิหาริมาตาปี อโหฺรตฺตมตฺนํทิตํ
 ตํ เว ภาทฺเทกรตฺโตติ สนฺโต อาจิกฺขเต มฺหิ.
- [๒๔๘] กิเลสา ฅมาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ ฅเตวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๒๔๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อญฺปฺตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๕๐] ปฏฺฐสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปี จ อญฺฺจิเม
 จพฺปิณฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา โลมสฺติโย^๒ เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

อญฺจมํ โลมสฺติยตฺถเธรปทานํ.

๙. วนวจุจตุเถราปทาน

- [๒๕๑] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป
กสฺสโป นาม นามเณ^๑
พฺรหฺมพณฺธุ มหายุโส
อุปฺปชฺชิ วทตฺติ วโร.
- [๒๕๒] ตทาทิ ปพฺพชิตฺวาน
ยวชีวํ จริตฺวาน
ตสฺส พุทฺธสฺส สาสเน
พฺรหฺมจริ^๒ ตโต จูโต.
- [๒๕๓] เตน กมฺเมน สุกเตน
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ
เจตนาปณฺธิหิ จ
ตาวตีสํ อคณฺหิ.
- [๒๕๔] ตโต จูโต อรณฺณมฺหิ
วสเต คณฺสมปฺนโน
กโปโต อาสํหิ ตหิ
ภิกฺขุ ฌานโรโต สทา.
- [๒๕๕] เมตฺตจิตฺโต การุณิโก
อุเปกฺขโก มหาวโร
สทา ปมฺุทิตานโน
อุปฺปมณฺณาสฺส โกวิท.
- [๒๕๖] วินีวรณสงฺกปโป^๓
วิสฺสฏฺโง น จิเรนาสี
สพฺพสฺส ตตฺถิตาสโย^๔
ตสฺมี สุกตสวเก.
- [๒๕๗] อุเปจฺจ ปาทมฺูลมฺหิ
กทาจิ อามิสฺ^๕ เทติ
นินฺนสฺส ตทาสฺสเม
ธมฺมํ เทเสสิ เจกทา.
- [๒๕๘] ตทา วิปฺลเปเมน
ตโต จูโต คโต สคฺคํ
อุปาสิตฺวา ชินฺตรชฺ
ปวาโส สฆริ ยถา.
- [๒๕๙] สคฺคา จูโต มนุสฺเสสุ
อการิ จตฺตยิตฺวาน
นิพฺพตฺโต ปุณฺณกมฺมฺนา
ปพฺพชฺชิ พหุโส อหิ.

^๑ ฉ., เท. โคตฺเตน^๓ ฉ., เท. วินีวรณสงฺกปโป^๕ ฉ., เท. สามิสฺ^๒ ฉ., เท. พฺรหฺมจาริ อี. พฺรหฺมจเร^๔ ฉ., เท. สพฺพสฺส ตตฺถิตาสโย

- [๒๖๐] สมโณ ตาปโส ทิโช^๑ ปริพพาโช ตเถวหิ
หุตฺวา วสึ อรณฺณมฺหิ อเนกสโต^๒ อหิ.
- [๒๖๑] ปจฺฉิเม จ ภเว ทาณิ รมฺเม กาปิลวตฺถเว
วจฺจโคตฺโต ทิโช ตสฺส ชายาย อหโมกฺกมึ.
- [๒๖๒] มาตุ เม โทหโพ อาสิ ตโรกฺขจฺฉิตฺตสฺส เม
ชายนามานสมีปมฺหิ วณฺวสาโย นิจฺฉโย.
- [๒๖๓] ตโต เม อชฺนิ มาตา รมณียเ วณฺนตเร
คพฺภโต นิกฺขมฺนตํ มํ กาสาเยน ปฏฺิคฺคหุ.
- [๒๖๔] ตโต กุมารो สิทฺธตฺโต ชาโต สกฺยกุลทฺธโช
ตสฺส มิตฺโต ปิโย อาสิ สํวิสฺสญฺโจะ สุมานิโย.^๓
- [๒๖๕] สดฺตสฺสारेหิ นิกฺขนฺเต โอหาย วิปฺลํ ยสํ
อหิปี ปพฺพชิตฺวาน หิมวณฺตํ อุปากมึ.
- [๒๖๖] วณฺลยํ ภาวนียํ กสฺสปี ฐตฺวาทกั^๔
ทิสฺวา สุตฺวา ชินฺนปฺปาทํ อุเปสิ นรสารถิ.
- [๒๖๗] โส เม ฐมฺมํ อเทเสสิ สพฺพตฺถํ สมฺปกาสยํ
ตโตหิ ปพฺพชิตฺวาน วณฺเมว ปุโนกฺกมึ.^๕
- [๒๖๘] ตตฺถปฺปมตฺโต วิหริ จพฺภิกฺขณฺมา อปสฺสยิ^๖
อโห สฺสทฺธลาโกมฺหิ สุมิตฺเตนानุกมฺปิโต.
- [๒๖๙] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.

^๑ ฉ., เท., อ. วิปโป^๓ อ. สุมานิโต^๕ ฉ., เท. ปุณากมํ อ. ปุณากมึ^๒ ฉ., เท., อ. อเนกสโต^๔ ฉ., เท. ฐตฺวาทกั^๖ ฉ., เท. อสฺสยิ

- [๒๗๐] สุวาคํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อณุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๒๗๑] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อมฺมจิเม
 จพฺภิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
 อิตถํ สุทํ อายสฺมา วณฺวจฺเณ เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

นวมํ วณฺวจฺตฺเถราปทาน.

๑๐. จุฬสุคนฺธตฺเถราปทาน

- [๒๗๒] อิมฺมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรหฺมพนฺธฺ มหાયโส
 กสฺสโป นาม นามเณ^๑ อูปฺปชฺชิ วทตํ วโร.
 [๒๗๓] อณุพฺยณฺชนสมฺปนฺโน พตฺตีสวรลฺกฺขเณ
 พฺยามปฺปภาปริวฺโต รํสีชาลสโมคโต.^๒
 [๒๗๔] อสฺสาเสตา ยถา จนฺโท สุริโยว ปภงฺกโร
 นิพฺพาเปตา ยถา เมโฆ สาคโรว คุณากโร.
 [๒๗๕] ฐรณีริว สีเลน หิมวาว สมาธินา
 อากาโส วีย ปญฺญาย อสงฺโค อนิลो ยถา.
 [๒๗๖] ตทาหิ พาราณสียํ อูปฺปนฺโน มหากุเล
 ปหฺมุตฺชนธณฺณสฺมี นานารตนสญฺจเย.
 [๒๗๗] มหตา ปริวเรน นิสินฺนํ โลกนายกํ
 อูเปจฺจ ฐมฺมมสฺสโสสี อมตํ^๓ มโนรหํ.^๔

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. โคตเตน

^๒ ฉ., เท. รํสีชาลสโมคตฺถเณ อี. รํสีชาลสโมคโต

^๓ อี. อมตํ จ

^๔ ฉ., เท. มโนหริ

- [๒๘๗] มหาภิสกฺกสงฺกาโส โทสพฺยาธิติกิจฺจโก
 สลฺลกตฺโต ยถา เสฏฺโฐ^๑ ทิฏฺฐิจฺจนฺทวิฆาลโก.
- [๒๘๘] โส ตทา โลกปชฺชโต สนรามรสกฺกโต
 ปรีสาสุ นราทิจฺโจ ฌมมํ เทสยเต ชินฺ.
- [๒๘๙] ทานํ ทตฺวา มหาโมโค สีเลน สุกตฺตโปโค
 ภาวนาย จ นิพฺพาติ อิจฺเจวมนุสาสถ.
- [๒๙๐] เทสนนฺตํ มหสฺสทา^๒ อาทิมชฺฌนตฺโตโสณํ
 สุนนฺติ ปรีสา สพฺพา อมตํ มหารสํ.
- [๒๙๑] สุตฺวา สุมธฺรํ ฌมมํ ปสนฺโน ชินสาสเน
 สุกตํ สรณํ คนฺตฺวา ยาวชิวํ นมสฺสหํ.
- [๒๙๒] มุนิโน คนฺธกฺกุฎฺฐิยา อุพฺพฏฺฐเฐสี^๓ ตทา มหี
 จตฺตชฺชาเตน คนฺเชน มาเส อฏฺฐ ทิเน สุวหํ.
- [๒๙๓] ปณฺธาย สฺคนฺธนฺตํ^๔ สรีรสฺส วิคนฺธิโน^๕
 ตทา ชินฺ วิทยาภาสิ สฺคนฺธตฺตनुลาภิตํ.
- [๒๙๔] โยโย คนฺธกฺกุฎฺฐิภูมี คนฺเชน อุพฺพฏฺฐเฐ^๖ สกั
 เตน กมฺมวิปาเกน อุปฺปนฺโน ยหี^๗ ตหี.
- [๒๙๕] สฺคนฺธเทโห สพฺพตฺถ ภวิสฺสติ อโย นโร
 คุณคนฺธายฺโต^๘ หุตฺวา นิพฺพายิสฺสตินาสโว.
- [๒๙๖] เตน กมฺเมเนน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺจหํ.

^๑ จ., เท. เวชฺโช^๒ จ., เท. สฺคนฺธนฺตํ^๓ จ., เท. คนฺเชนโณปฺยชเต^๔ จ., เท. คุณคนฺธายฺโต^๕ จ., เท. โอปฺยเชสี อ. โอปฺยเชสี^๖ จ., เท. สรีรสฺสคนฺธิโน^๗ จ., เท. ตหี

- [๒๙๗] ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาโต วิปฺปกุเล อหํ
คพฺภํ เม วสโต มาตา เทเหนาสิ สฺคนฺธิกา.^๑
- [๒๙๘] ยทา จ มาตุกฺขจฺฉิมฺหา นิกฺขมามิ ตทา ปุริ^๒
สาวตฺถิ สพฺพคนฺเชหิ วาสิตา วีย วายถ.
- [๒๙๙] ปุปฺผวสฺสณฺจ สุรภิ ทิพฺพคนฺธํ มโนรมํ
ฐปานิ จ มหคฺชมานิ อูปวายีสุ ตาวเท.
- [๓๐๐] เทวา จ สพฺพคนฺเชหิ ฐปปุปฺผเหหิ ตํ ชฺร
วาสยีสฺส สฺคนฺเชน ยสมิ ชาโต อหํ ชฺเว.
- [๓๐๑] ยทา จ ตรฺุณ ภาทฺโท ปจฺเม โยพฺพเน จิตฺ
ตทา เสสฺ^๓ สปริสํ วิเนตฺวา นรสารถิ.
- [๓๐๒] เตหิ สพฺเพหิ สหิตฺ^๔ สาวตฺถิปุรฺมาคโต
ตทา พุทฺธานุภาวนตํ ทิสฺวา ปพฺพชิตฺ อหํ.
- [๓๐๓] สีลํ สมาริปปญฺญณฺจ วิมุตฺตติณฺจ อนุตฺตรํ
ภาเวตฺวา จตุโร ฐมฺเม ปาปฺปณิ อาสวกฺขยํ.
- [๓๐๔] ยทา ปพฺพชิตฺ จาหํ ยทา จ อรหํ อหํ^๕
นิพฺพายิสฺสํ ยทา จาหํ คนฺธวสฺโส ตทา อหุ.
- [๓๐๕] สรีรคนฺโธ จ เสฏฺโฐจติเสติ^๖ เม
 มหารหํ จนฺทณํ จมฺปฺกฺกฺปปลํ
 ตเถว คนฺเช อิตเร จ สพฺพโส^๗
 ปสฺสยฺห วายามิ คโต ยหิ ตตฺตี.^๘

^๑ ฉ., เท. สฺคนฺธิกา^๒ ฉ., เท., อ. สีลํ^๔ ฉ., เท. อรทา อหุ^๗ อ. สพฺพโต^๒ ฉ., เท., อ. ปุริ^๔ ฉ., เท. ปริวโต^๖ ฉ., เท. สทาติเสติ เม^๘ ฉ., เท. ตโต ตหิ ตหิ

- [๓๐๖] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวโ.
- [๓๐๗] สุวาคํ วัต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อณฺุปปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๐๘] ปฏิสมฺภิทา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺขมา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.
- อิตถํ สุทํ อายสฺมา จูพฺสฺสคนฺโธ เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.
 ทสมํ จูพฺสฺสคนฺธตฺถราปทานํ.

ตสฺสอุทฺทหานํ

ภทฺธิโย เรวโต เถโร	มหาลาภี จ สีวลี
วงฺคีโส นนฺทโก เจว	กาฬุทายี ตถาภโย.
โลมโส วณฺวจฺเณ จ	สุคนฺโธ ทสโม กโต
ตีณิ คาถาสตา ตตฺถ	โสฬสา จ ตทฺตฺตริ.

ปญฺจปญฺญาสโม ภทฺธิยวคฺโค.

อถ วคฺคอุทฺทหานํ

กณฺเฑการวฺหโย วคฺโค	ผลโท ตินฺทายโก
กจฺจาโน ภทฺธิโย วคฺโค	คาถาโย คณฺเฑตา วสา. ^๑
นว คาถาสตานิ จ ^๒	จตุราสีติเมว จ
จปญฺญาสํ ปญฺจสตา ^๓	อปทานา ปกาสิตา.
สห อุทฺทหานคาถาหิ	จ สหสฺसानิ โหนฺติมา
เทว สตานิ จ คาถานํ	อฏฺฐารส ตทฺตฺตริ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. จิมา อิ. วิห

^๒ ฉ., เท. คาถาสตานี

^๓ ฉ., เท. สปญฺญาสํ ปญฺจสตา

๕๖. ยสวคฺโค^๑

๑. ยสตุเถราปทาน^๑

[๑]	มหาสมุทฺทํ โอคฺคยฺห
สุนิมมิตา ปุณฺณรณฺตี	ภวนํ เม สุนิมมิตํ
จกฺกวาภูปฏฺฐิตา.
[๒]	มนุทฺตารเกหิ สญฺจนฺนา
นทํ จ สนฺทเต ตตฺถ	ปทุมฺปฺปลเกหิ จ
สุปฺติตถา มโนรมา.
[๓]	มจฺจกจฺจปสญฺจนฺนา
มยฺยูรโกฏฺฐจาภิรฺรुทา	นानาทิซสโมตถฺฐา
โกกิลาทิหิ วคฺคฺหิ.
[๔]	ปาเรวตา รวิหํสา
ติตฺติรา สาทิภา เจตฺถ	จกฺกวากา นทิจรา
ปาวกา ชีวชีวิกา.
[๕]	หํสาโกฏฺฐจาภินทิกา
สตุตฺตรตนสมฺปนฺนา	โกสิยา ปิงฺคิลา ^๒ พหุ
มณฺนิมุตฺตปวาฬิกา.
[๖]	สพฺเพ โสวณฺณมยา รุกฺขา
อุชฺไซเตนฺติ ทิวารตฺตี	นानาขนฺธสมฺเมริตา
ภวนํ สพฺพกาลิกํ.
[๗]	สญฺจิตฺตริยสหสฺसानิ
โสฬสฺสิตฺถีสหสฺसानิ	สายํ ปาโต ปวชฺชเร
ปรีวาเรนฺติ มํ สทา.
[๘]	อภินิฏฺขมม ภวนา
ปสนฺนจิตฺโต สุมโน	สุเมธํ โลกนายกํ
วนฺทयी ตํ มหายสํ.
[๙]	สมฺพุทฺธํ อภิวาทเตวาท
อชิวาเสสิ โส ธีโร	สสงฺฆํ ตํ นิมนฺตयी
สุเมโธ โลกนายโก.

หมดอายุ 12/๒๕๖๓

^๑ สยา. อัย ยสวคฺโค น ทิสฺสติ.

^๒ ส. ปิงฺคลี

- [๑๐] มม ฐมมกถิ กตวา อุกโยเชสิ มหามุณี.
สมพุทฐิ อภิวาเทตวา ภวนิ เม อุปาถมิ.
- [๑๑] อามนตยิ ปริชนิ สพุเพสนนิปตฺติ ตทา
ปฺพุพณฺหสมยิ พุทฺโธ ภวนิ อากมิสฺสติ.
- [๑๒] ลาภา อมฺหิ สฺสทฺธา โน เย วสาม ตวนตฺติเก
มยมปิ พุทฺธเสฏฺฐจฺจส ปุชยิสฺสาม สตฺถุโน.
- [๑๓] อนนฺ ปานํ ปฏฺฐเปตวา กาลํ อาโรจยิ อหิ
วสีสฺสทสฺสเสหิ อุเปสิ โลกนายโก.
- [๑๔] ปณฺจกฺกเกหิ ตฺริเยหิ ปจฺจุคฺคมนกาสหิ
สพฺพโสณฺณมเย ปิเจะ นิสีหิ ปุริสฺสุตฺตโม.
- [๑๕] อุปฺริจฺฉทณฺ อาสิ สพฺพโสณฺณมยิ ตทา
พีชนิโย ปวายนฺติ ภิกฺขุสงฺฆํ อนุตฺตรํ.
- [๑๖] ปหฺมุเตนฺนุนปาเนน ภิกฺขุสงฺฆํ อตฺตปฺปยิ
ปจฺเจกทฺถสฺสยฺคฺเล ภิกฺขุสงฺฆมฺสสทาสหิ.
- [๑๗] ยํ วเทติ สฺมุเมโธ โส อาหุติณํ ปฏฺฐิคฺคโห
ภิกฺขุสงฺฆเม นิสีหิตฺวา อีมา คาถา อภาสถ.
- [๑๘] โย มํ อนนฺเนน ปาเนน สพุเพ อิเม จ ตฺตปฺปยิ
ตมฺหิ กิตฺตยิสฺสามิ สฺสุณฺณถ มม ภาสโต.
- [๑๙] อฏฺฐารเส กปฺปสเต เทวโลเก รมิสฺสติ
สทฺสสทฺทตฺตํ ราชายํ จกฺกวตฺติ ภวิสฺสติ.
- [๒๐] อุปคฺคจฺฉติ ยํ โยนิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
สพฺพโสณฺณมยิ ตสฺส จทณํ ธารยิสฺสติ.

- [๒๑] ดีสกปฺปสหสฺสมฺหิ โอกฺกากกฺกุลสมฺภโว
โคตโม นาม โคตเตน สตฺถา โลเก ภวิสฺสตี.
- [๒๒] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
สพฺพาสเว ปริณฺณาย นิพฺพายิสฺสตีนาสโว.
- [๒๓] ภิกฺขุขฺสงฺฆเม นิสีทิตฺวา สีหนาทํ นทิสฺสตี
จิตฺเต จตฺตํ ฐาเรนตี เหฏฺฐา จตฺตมฺหิ ทยฺยถ.
- [๒๔] สามณฺณํ เม อนุปฺปตฺตํ กิเลสา ฌาปิตา มยา
มณฺทเป รุกฺขมฺมูลे वा สนฺตาสเวิ เม น วิชฺชตี.
- [๒๕] ดีสกปฺปสหสฺสมฺหิ ยํ ทานมทที ตทา
ทฺถคฺคตี นาทิชา นามิ สพฺพทานสฺสตี ฬล.
- [๒๖] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๒๗] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๘] ปฏิสมฺภิทา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺปณฺณิยา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตี.
- อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ยโส เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

ปจฺมํ ยสฺสเถราปทาน.

๒. นทีกสุตฺตเถราปทาน

- [๒๙] ปทุมุตฺตรสฺส ภควโต โลกเชฏฺฐสฺส ตาทิโน
ปิณฺฑจาร์ จรณฺตสฺส ธารโต อุตฺตมํ ยสํ
อคฺคผลํ คเหตุวาน อทาสี สตฺถุโน อห.

- [๓๐] เตน กมฺเมน เทวีนฺโท โลกเชฏฺโง นราสโก
สมฺปตฺโตมฺหิ อจลํ จานํ หิตฺวา ชยปราชฺยํ.
- [๓๑] สตสฺสสฺสิตโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตฺทา
ทฺถคฺคตํ นากิชานามิ อคฺคทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๓๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวํ.
- [๓๓] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺต กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๔] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา นทีกสฺสโป เถโร อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ทฺถุติยํ นทีกสฺสप्तตฺเถราปทานํ.

๓. คยาสสप्तตฺเถราปทานํ

- [๓๕] อชินจฺมมวตฺโถหํ ขาริการธโร ตทา
ขาริกํ หารยิตฺวาน โกลํ อหาสิ อสฺสมํ.
- [๓๖] ภควา ตมฺหิ สมเย เอโก อทฺธิโย ชิน
มมสฺสมํ อุปาคจฺฉิ โชเตนฺโต สพฺพกาลิกํ.
- [๓๗] สกํ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา อภิวาเทตฺวาน สุพฺพตํ
อุโม หตฺถเอหิ ปคฺคยฺห โกลํ พุทฺธสฺสทาสหํ.
- [๓๘] เอกตฺติเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
ทฺถคฺคตํ นากิชานามิ โกลทานสฺสิทํ ผลํ.

- [๓๙] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๔๐] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๑] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตุํ สุทํ อายสฺมา คยากสฺสโป เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตถาติ.

ตติยํ คยากสฺสปตฺเตราปทานํ.

๔. กิมิตฺเตราปทานํ

- [๔๒] นิพฺพุเต กกุสนฺธมฺหิ พุราหฺมณมฺหิ วุสฺมิติ
 คเหตฺวา สลลํ มาลํ มณฺทปํ การยํ อหํ.
- [๔๓] ตาวตีสํ คโต สนฺโต ลภิมฺห พุยมฺหฺมตฺตมํ
 อญฺเฆ เทเวติโรจามิ ปุณฺณกมฺมสฺสิทํ ผลํ.
- [๔๔] ทิवा วา ยทิ วา รตฺตํ จงฺกมฺนฺโต จิโต จหํ
 จนฺโน สลลปฺปฺเพหิ ปุณฺณกมฺมสฺสิทํ ผลํ.
- [๔๕] อิมสฺมีเยว กปฺปมฺหิ ยํ พุทฺธมฺภิปฺปชฺยํ
 ทุคฺคตํ นาภิชานามิ พุทฺธปฺปชฺายิทํ ผลํ.
- [๔๖] กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๔๗] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๔๘] ปฐิสมภิกา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จภภิกฺขณา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํติ.
 อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา กิมิลฺล เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

จตุตฺถํ กิมิลฺลเถราปทาน.

๕. วชชีปุตตตเถราปทาน

[๔๙] สหสฺสรํสี ภควา สยมมฺภู อปฺราชิโต
 วิเวกา วุฏฺฐหิตฺวาน โคจฺรายาภินิฺกฺขมิ.
 [๕๐] ผลหตฺถโย อหํ ทิสฺวา อุกฺคจฺฉิ นฺราสภํ
 ปสนฺนจิตฺโต สุมโน สวณฺณํ อทฺทํ ผลํ.
 [๕๑] จตฺนฺนวุติโต กปฺเป ยํ ผลํ อทฺทํ ตทา
 ทุคฺคตี นามิขานามิ ผลทานสฺสิทํ ผลํ.
 [๕๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมุหฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
 [๕๓] สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๕๔] ปฐิสมภิกา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จภภิกฺขณา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา วชชีปุตฺโต เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

หมดอายุ 12/06/2566

ปญฺจมํ วชชีปุตตตเถราปทาน.

๖. อุตฺตรคฺฤทฺธาปทานํ

- [๕๕] สุเมโธ นาม สมพุทฺโธ พาทตีสวรลกฺขโณ
วิเวกกาโม ภควา หิมวณฺตมฺปาคมิ.
- [๕๖] อชฺโฌคาเหตฺวา หิมวณฺตํ อคฺโค การุณิโก มุนิ
ปลฺลงกํ อาภุชิตฺวาน นิสีทิ ปุริสฺสุตฺตโม.
- [๕๗] วิชฺชโร ตทา อาสี อนฺตลิกฺขจโร อหํ
ติสฺสํ สุกตํ คยฺห คจฺฉามิ อมฺพเร ตทา.
- [๕๘] ปพฺพตคฺเค ยถา อคฺคิ
วณฺโ อภาสเต พุทฺโธ ปุณฺณมาเยว จนฺทิมํ
สาธราชาว ผุสฺสลิโต.
- [๕๙] วณฺคคา นิภมิตฺวาน พุทฺธรํสีภิชาวเร
นพคฺคิวนฺณสงฺกาสา ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาทยิ.
- [๖๐] วิจินฺ อทฺทสํ ปุปฺผํ กณิการิ เทวคณฺธิกํ
ตีณิ ปุปฺผานิ อาทาย พุทฺธเสฏฺฐจฺมปฺปชยิ.
- [๖๑] พุทฺธสฺส อานฺุภาเวน ตีณิ ปุปฺผานิ เม ตทา
อุทฺธํ วณฺญา อโรปตฺตา ฉายํ กุพฺพนฺติ สตฺถุโน.
- [๖๒] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิวํ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ ดาวตีสมคจฺจหิ.
- [๖๓] ตตฺถ เม สุกตํ พุยมหํ กณิการิติ ฅายติ
สญฺจิโยชนมฺพุเพธิ ตีสโยชนวิตฺถตํ.
- [๖๔] สหสฺสกณฺทํ สตฺภเณทฺ ธชาลํ หริตามยํ
สตฺสหสฺสนิยฺยูหา พุยมเห ปาตุภวีสฺสุ เม.

- [๖๕] โสณณมยา มณิมยา โลหิตงฺกมยาปิ จ
ผลิกาปิ จ ปลลงฺกา เยนิจฺจกา ยทิจฺจกา.
- [๖๖] มหารทญฺจ สยนํ ตูลิกา วิกตียุตํ
อุทฺธโลมิญฺจ เอกนุตํ พิมฺโพหนสมายุตํ.
- [๖๗] ภาวนา นิภขมิตฺวาน จรฺนโต เทวจาริกํ
ยถา อิจฺจามิ คมนํ เทวสงฺฆปรกฺขโต.
- [๖๘] ปุปฺปสฺส เหมจฺจา ติฏฺฐจามิ อุปริจฺจทณฺ्ह มม
สมนฺตา โยชนสฺสํ กณฺิกาเรหิ จาทิตํ.
- [๖๙] สญฺจิตฺตฺริยสทฺสฺसानิ สายปาตํ อุปฺภฺจหุ
ปริวารเณติ มํ นิจฺจํ รตฺตินทิวมตฺนทิตา.
- [๗๐] ตตฺถ นจฺเจหิ คีเตหิ ตาเลหิ วาทิตฺเทหิ จ
รมามิ ขิณฑา รติยา โมทามิ กามกามหํ.
- [๗๑] ตตฺถ ภูตฺวา ปิวิตฺวา จ โมทามิ ติทฺเส ตทา
นาริคเณหิ สหิโต โมทามิ พุยมฺหมตฺตเม.
- [๗๒] สตานํ ปญฺจกฺขตฺตญฺจ เทวราชฆมการยீ
สตานํ ตีณิกฺขตฺตญฺจ จกฺกวตฺตี อโหสํ
ปเทสฺสชฺช วิปลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ.
- [๗๓] ภเว ภเว สํสรฺนโต มหาโกคํ ลภามหํ
โกเค เม อุณฺตา นตฺถิ พุทฺธปฺปชಾಯิทํ ผลํ.
- [๗๔] ทุเว ภเว สํสรามิ เทวตฺเต อถ มาณฺเส
อญฺญํ คตฺตี น ชานามิ พุทฺธปฺปชಾಯิทํ ผลํ.
- [๗๕] ทุเว กุเล ปชายามิ ขตฺติเย จาปิ พุราหฺมเณ
นีเจ กุเล น ชายามิ พุทฺธปฺปชಾಯิทํ ผลํ.

- [๗๖] หตฺถิยานํ อสฺสยานํ สิริกํ สนฺทมานิกํ
 ลภามิ สพฺพমেเวตํ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๗๗] ทาสีคณํ ทาสคณํ นาริโย สมลฺงฺกตา
 ลภามิ สพฺพमेเวตํ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๗๘] โกเสยฺยกมฺพฺลียานิ ไชยมกปฺปาสิกานิ จ
 ลภามิ สพฺพमेเวตํ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๗๙] นวตฺถํ นวผลํ นวคฺครสโกชนํ
 ลภามิ สพฺพमेเวตํ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๘๐] อิมํ ขาท อิมํ ภูฏช อิมมฺหิ สยเน สย
 ลภามิ สพฺพमेเวตํ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๘๑] สพฺพตฺถ ปุชฺชิตอ โหมิ ยโส อจฺจุคฺคโต มม
 มหาปฺกฺโข สทา โหมิ อเมชฺชปฺริโส สทา
 ฌาตึนํ อุตฺตโม โหมิ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๘๒] สีตํ อุณฺหํ น ชานามิ ปรีพาโห น วิชฺชติ
 อโถ เจตสิกํ ทุกฺขํ หทเย เม น วิชฺชติ.
- [๘๓] สุวณฺณวณฺโณ หุตฺวาน สัสมามิ ภวามเว
 เวณฺณณิยํ น ชานามิ พุทฺธปฺปชಾಯิํ ผลํ.
- [๘๔] เทวโลกา จวิตฺวาน สุกฺกมฺULEน โจทิตอ
 สวตฺถิยํ ปุเร ชาโต มหาสาเลสุ อทฺธมเก.
- [๘๕] ปญฺจ กามคฺเณ หิตฺวา ปพฺพชึ อนคาริยํ
 ชาตียา สตฺตวสฺสโสหิ อรหตฺตมปาปฺญี.

- [๘๖] อุปสมปทายี พุทฺโธ คุณมณฺเฑาย จกฺขมา
 ตรุโณ ปุชฺณีโยหํ พุทฺธปฺปชಾಯิหํ ผลํ.
- [๘๗] ทิพฺพจกฺขวิสุทฺธํ เม สมาธิกุสโล อหํ
 อภิญญาปารมิปฺปตฺโต พุทฺธปฺปชಾಯิหํ ผลํ.
- [๘๘] ปฏิสมฺภิทา อหฺนุปฺปตฺโต อิทธิปาเทสุ โกวิโท
 ฌมฺเมสุ ปารมิปฺปตฺโต พุทฺธปฺปชಾಯิหํ ผลํ.
- [๘๙] ดีสกปฺปสหสฺสมฺหิ ยํ พุทฺธมภิปฺปชยิ
 ทฺถคฺคตี นากิชานามิ พุทฺธปฺปชಾಯิหํ ผลํ.
- [๙๐] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๙๑] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อหฺนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๙๒] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺยจิเม
 จพฺปภิญญา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.
- อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อุตฺตรโร เถโร อีมา ธาคาโย อภาสิตฺถาติ.

ฉนฺนํ อุตฺตรตฺเถราปทานํ.

๗. อปรอตุตตรตฺเถราปทานํ

- [๙๓] นิพฺพุเต โลกนาถมฺหิ สิทฺธตฺเถ โลกนายเก
 มม ฌาตี สมานेतฺวา ชาติปฺปชํ โอกาสหํ.
- [๙๔] จตฺตุนฺนวุติโต กปฺเป ยํ ชาติมภิปฺปชยิ
 ทฺถคฺคตี นากิชานามิ ชาติปฺปชಾಯิหํ ผลํ.

- [๕๕] กิเลสา ฌาปิตา มยห์ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
 นาโคว พนฺธน์ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว.
- [๕๖] สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕๗] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺณา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อปรอฺตุตฺตรตฺเถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

สตุตฺมํ อปรอฺตุตฺตรตฺเถราปทานํ.

๘. ภทฺทชิตฺเตราปทานํ

- [๕๘] โอคฺยห ยํ โปกฺขรณิ นานากุณฺฺขรเสวิตํ
 อุกฺขรามี ภิสํ ตตฺถ ฌาสเหตุ อหํ ตทา.
- [๕๙] ภควา ตมฺหิ สมเย ปทุมุตฺตรสฺวหโย
 รตฺตมฺพรทโร พุทฺโธ คจฺฉเต อนิลฺยชฺเส.
- [๑๐๐] ฐนฺโตะ ปัสฺสูลานิ สทฺทํ อสฺสสฺสทํ ตทา
 อุกฺกํ นิชฺฌายมาโนหํ อทฺทสํ โลกนายกํ.
- [๑๐๑] ตตฺถเภา จิตฺโก สนฺโตะ อายาจี โลกนายกํ
 มธฺมํ ภิสฺสํ สหิตํ ชีรํ สปฺปํ มุพฺพาลิกํ.
- [๑๐๒] ปฏิกฺคณฺหาตุ เม พุทฺโธ อนุกมฺปาย จกฺขฺมา
 ตโต การุณิโก สตฺถา โอโรหิตฺวา มหายโส.
- [๑๐๓] ปฏิกฺคณฺหิ มม ภิกฺขุ อนุกมฺปาย จกฺขฺมา
 ปฏิกฺคเหตฺวา สมฺพุทฺโธ อกา เม อนฺนโมทนํ.

- [๑๐๔] สุขี โหตุ มหาปุณฺณ
อิมินา ภิสทาเนน
คตฺติ ตฺยํหิ สมฺมุชฺชตฺต
ลภสฺส วิปฺลํ สุขํ.
- [๑๐๕] อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ
ภิกฺขมาทาย สมฺพุทฺโธ
ชลชุตตมนามโก
อากาเสนาคมา ชิน.
- [๑๐๖] ตโต ภิสํ คเหตฺวาน
ภิสํ รุกฺเข ลคฺเคตฺวาน
อาคจฺฉิ มม อสฺสมํ
มม ทานํ อนุสฺสรี.
- [๑๐๗] มหาวาโต อุฏฺฐหิตฺวา
อากาโส อภินาทิตฺถ
สญฺจาเลสิ วนํ ตทา
อสฺนึ จ ผลิ ตทา.
- [๑๐๘] ตโต เม อสฺนึปาโต
โสหํ นิสินฺนโก สนฺโต
มตฺถเก นิปตี ตทา
ตตฺถ กาลงฺกโต อหํ.
- [๑๐๙] ปุณฺณกมฺเมน สญฺญตฺโต
กเพวริ เม ปตฺติ
ตฺสิตํ อุปฺปชฺชหํ
เทวโลเก รามามหํ.
- [๑๑๐] จพฺปิตฺติสทฺสฺสานิ
สಾಯํ ปาตํ อุปฺภูจฺจนฺติ
นาริโย สมลงฺกตา
ภิสทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๑๑] มนุสฺสโยนิมาคฺนตฺวา
โมคา เม อุณฺตา นตฺถิ
สุขีโต โหเมหํ ตทา
ภิสทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๑๒] อนุกมฺปิโต เตน
สพฺพาสวปริกฺขิณา
เทวเทเวณ ตาทินา
นตฺถิ ทานิ ปุณฺพภโว.
- [๑๑๓] สตสทฺสฺสิตโต กปฺเป
ทฺถคตฺติ นาภิชานามิ
ยํ ภิสํ อทฺทึ ตทา
ภิสทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๑๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา
ภวา สพฺเพ สมฺมุชฺชตา
วิหรามิ อนาสโว.

[๑๑๕] สุวาคถั วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถั พุทฺธสฺส สาสนั.

[๑๑๖] ปฏิสมฺภิทา จตฺตฺสโร วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กถั พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตถั สุทํ อายสฺมา ภทฺทชิตฺเตโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

อฏฺฐมํ ภทฺทชิตฺเตราปทานั.

๕. สิวกตฺเตราปทานั

[๑๑๗] เอสนาย จรณฺตสฺส วิปสฺสิสฺส มฺहेสิโน
ริตฺตกั ปตฺตํ ทิสฺวาน กุมฺมาลํ ปุชฺยี อหั.

[๑๑๘] เอกนฺวฺติโต กปฺเป ยํ ภิกฺขมทธี ตทา
ทฺถคฺคตี นามิขานามิ กุมฺมาสสฺส อิทํ ผลั.

[๑๑๙] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวาน วิหฺรามิ อนาสโว.

[๑๒๐] สุวาคถั วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถั พุทฺธสฺส สาสนั.

[๑๒๑] ปฏิสมฺภิทา จตฺตฺสโร วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กถั พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.

อิตถั สุทํ อายสฺมา สิวกตฺเตโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

นวมํ สิวกตฺเตราปทานั.

๑๐. อุปวานตเถราปทาน

- [๑๒๒] ปทุมุตตโร นาม ชีโน
ชลิตวา อคฺคิกชนฺโรว
สพฺพชมฺมาน ปารฺคฺค
สมฺพุทฺโธ ปรีนิพฺพุโต.
- [๑๒๓] มหาชนา สมาคมฺม
จิตฺ กตฺวาน สุกตฺ
ปฺปชยิตฺวา ตถาคตฺ
สรีริ อภิโรปยฺ.
- [๑๒๔] สรีริกิจฺจ กตฺวาน
สเทวมนุสฺสา สพฺเพ
ธาคฺคํ ตตฺถ สมานยฺ
พุทฺธญฺปิ อํสํ เต.
- [๑๒๕] ปจฺมา กญฺจนมฺยา
ตติยา รุปียมฺยา
ทฺติยา จ มณฺิมยา
จตุตฺถี ผลิกามฺยา.
- [๑๒๖] ตตฺถ ปญฺจมิกา เจว
จฺญฺจา มสารถฺลลสฺส
โลहितงฺกมฺยา อหุ
สพฺพิ รตนมฺยุปฺริ.
- [๑๒๗] ชงฺฆา มณฺิมยา อาสิ
สพฺพโสณฺณมโย ญฺโป
เวทิกา รตนามฺยา
อุทฺธํ โยชนมฺคฺคโต.
- [๑๒๘] เทวา ตตฺถ สมาคฺนฺตฺวา
มยมฺปิ ญฺปิ กสฺสาม
เอกโต มนฺตยฺ ตทา
โลกนาถสฺส ตาทิโน.
- [๑๒๙] ธาคฺคํ อาเวณิกา นตฺถิ
อิมมฺหิ พุทฺธญฺปมฺหิ
สรีริ เอกปิณฺฑิตฺ
กสฺสาม กญฺจุกํ มยฺ.
- [๑๓๐] เทวา สตฺตฺหิ รตนเณหิ
ญฺโป ทฺวิโยชนฺพุเพโธ
อญฺญํ วทฺธเณสฺสุ โยชนํ
ติมิริ พฺยปฺหนฺติ โส.
- [๑๓๑] นาคา ตตฺถ สมาคฺนฺตฺวา
มนุสฺสา เจว เทวา จ
เอกโต มนฺตยฺ ตทา
พุทฺธญฺปิ อํสํ เต.

- [๑๓๒] มา โน ปมตฺตา อสฺสุมฺห
มยฺมปิ ญฺปี กสฺสาม
อปฺปมตฺตา สเทวกา
โลกนาถสฺส ตาทิโน.
- [๑๓๓] อินฺทนีลํ มหานีลํ
เอกโต สนนฺนิปาเตตฺวา
อโธ ชฺชิตฺรสี มณี
พุทฺธญฺปี อจาทยฺ
- [๑๓๔] สพฺพํ มณฺนิมยํ อาสิ
ติโยชนสมฺพุเพธํ
ยาวตา พุทฺธเจติยํ
อาโลกกรณํ ตทา.
- [๑๓๕] ครุพา จ สมากนฺตฺวา
มนฺนสฺสา เทวนาคา จ
เอกโต มนฺตยฺ ตทา
พุทฺธปฺปชฺชํ อกัสมฺ เต.
- [๑๓๖] มา โน ปมตฺตา อสฺสุมฺห
มยฺมปิ ญฺปี กสฺสาม
อปฺปมตฺตา สเทวกา
โลกนาถสฺส ตาทิโน.
- [๑๓๗] สพฺพํ มณฺนิมยํ ญฺปี
โยชนํ เตปิ วทฺธเมสฺสุ
อกรฺรํ เต จ กญฺจกั
อายตํ พุทฺธเจติยํ.
- [๑๓๘] จตุโยชนมฺพุเพโธ
โอภาเสติ ทิสสา สพฺพา
พุทฺธญฺโป วิโรจติ
สตรํสีว อุกฺคโต.
- [๑๓๙] กุมฺภณฺททา จ สมากนฺตฺวา
มนฺนสฺสา เจว เทวา จ
เอกโต มนฺตยฺ ตทา
นาคา จ ครุพา ตถา.
- [๑๔๐] ปจฺเจกํ พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส
มา โน ปมตฺตา อสฺสุมฺห
อกัสมฺ ญฺปมตฺตมํ
อปฺปมตฺตา สเทวกา.
- [๑๔๑] มยฺมปิ ญฺปี กสฺสาม
รตเนหิ จาทสฺสาม
โลกนาถสฺส ตาทิโน
อายตํ พุทฺธเจติยํ.
- [๑๔๒] โยชนํ เตปิ วทฺธเมสฺสุ
ปญฺจโยชนมฺพุเพโธ
อายตํ พุทฺธเจติยํ
ญฺโป โอภาสเต ตทา.

- [๑๔๓] ยกฺขา ตตฺถ สฺมาคฺนฺตฺวา เอกโต มนฺตยฺํ ตทา
มนุสฺสา เทวนาคา จ ครุพา จ กุมฺภณฺทกา.
- [๑๔๔] ปจฺเจกํ พุทฺธเสฏฺฐจฺจ
มา โน ปมตฺตา อสฺสุมฺห อํสฺสํ ญฺมตฺตมํ
อปฺปมตฺตา สเทวกา.
- [๑๔๕] มยฺมปิ ญฺปี กสฺสาม
ผลิกา จาทยิสฺสาม โลกนาถสฺส ตาทิโน
อายตํ พุทฺธเจตียํ.
- [๑๔๖] โยชนํ เตปิ วทฺธเมสฺสุ
จโยชนิกมฺพเพโธ อายตํ พุทฺธเจตียํ
ญฺโป โอภาสเต ตทา.
- [๑๔๗] คนฺธพฺพา จ สฺมาคฺนฺตฺวา เอกโต มนฺตยฺํ ตทา
มนุชา เทวตา นาคา กุมฺภณฺทกา ครุพา ตถา.
- [๑๔๘] สพฺเพ อํสฺสํ พุทฺธญฺปี
มยฺมปิ ญฺปี กสฺสาม มยฺเมตฺถ อการกา
โลกนาถสฺส ตาทิโน.
- [๑๔๙] เวทียो สตฺต กตฺวาน
สพฺพโสณฺณมยฺํ ญฺปี ฐํ จตฺตํ อํสฺสํ เต
คฺนฺธพฺพา การยฺํ ตทา.
- [๑๕๐] สตฺตโยชนมฺพเพโธ
รตฺติณฺทิวา น ฅายนฺติ ญฺโป โอภาสเต ตทา
อาโลโก โหติ สพฺพทา.
- [๑๕๑] อภิโณติ น ตสฺสามา
สมนฺตา โยชนสเต จนฺทสุรา สตารกา
ปทีโปปิ น ปชฺชลิ.
- [๑๕๒] เตน กาเลนฺน ยเ เกจิ
น เต ญฺปี อารุหนฺติ ญฺปี ปุชฺเชนฺติ มานุสา
อมฺพเร อุกฺกชิปนฺติ เต.
- [๑๕๓] เทเวหิ จปิโต ยกฺโข
ฐํ วา ปุพฺผทามํ วา อภิสมฺมตนามโก
อภิโรเปติ อุตฺตรี.

- [๑๕๔] น เต ปสฺสนฺติ ตํ ยกฺขํ ทามํ ปสฺสนฺติ คจฺจนโต
 เอวํ ปสฺสิตฺวา คจฺจนฺตา สพฺเพ คจฺจนฺติ สุคฺคตี.
- [๑๕๕] วิรุทฺธา เย ปาวจเน ปสฺสนฺนา เย จ สาสเน
 ปาฏิทึรํ ทญฺญูกามา ญฺปิ ปุชฺชนฺติ มานุสา.
- [๑๕๖] นคเร หํสวติยา อโหสี ภาตโก ตทา
 อาโมทิตํ ชนํ ทิสฺวา เอวํ จินฺตเสหํ ตทา.
- [๑๕๗] อุพาโร ภาควา เอโส^๑ ยสฺส ชาติจฺมเร ทิสฺ^๒
 อีมา จ ชนฺตา ตญฺญา การํ กุพฺพํ น ตปฺปเร.
- [๑๕๘] อหฺมปิ การํ กสฺสามิ โลกนาถสฺส ตาทิโน
 ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท ภวิสฺสามิ อนาคเต.
- [๑๕๙] สุโธตํ รชเกนาหํ อุตฺตเรยฺยํ ปญฺญํ มม
 เวพคฺเค อาลคฺเคตฺวาน ฐํ อุกฺขิปปิมฺพเร.
- [๑๖๐] อภิสมฺมตโก คยฺห อมฺพเร หาสิ เม ฐํ
 วาเตริตํ ฐํ ทิสฺวา ภียโย หาสํ ชเนสฺหํ.
- [๑๖๑] ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา สมณํ อุปสงฺกมึ
 ตํ ภิกฺขุํ อภิวาเทตฺวา วิปากํ ปุจฺจนํ ฐเช.
- [๑๖๒] โส เม กเถสิ อานนฺทึ ปิติสฺสณฺชนํ มม
 ตสฺส ฐสฺส วิปากํ อนุภอสฺสสิ สพฺพทา.
- [๑๖๓] หตฺถิอสฺสรธาปตฺตี เสนา จ จตฺตฺรจฺฉินิ
 ปริวาระสฺสนฺติ ตํ นิจฺจํ ฐทธานสฺสิทํ ผลํ.

หมดอายุ 12/06/2568

^๑ ฉ.,เท. "เนโสติปิ" "เหโสติปิ ปาโร.

^๒ ทย. ชาติจฺมเร ทิส

- [๑๖๔] สมฺมจิตฺตริยสหสฺसानิ เภริโย สมลงฺกตา
 ปรีวาเรสฺสนนฺติ ตํ นิจุจํ ฐชทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๖๕] จนฺปสฺสิติสหสฺसानิ นาริโย สมลงฺกตา
 วิจิตฺตวตฺตถาภรณา อามุกฺกมณิกฺกนุทลา.
- [๑๖๖] อพารปฺมหา หสฺสุลา สฺสณฺณมา^๑ ตนฺมชฺฌิมา
 ปรีวาเรสฺสนนฺติ ตํ นิจุจํ ฐชทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๖๗] ตีสกปฺปสหสฺसानิ เทวโลเก รมิสฺสสิ
 อสฺสิติกฺขตฺตํ เทวินุโท เทวราชํ กริสฺสสิ.
- [๑๖๘] สหสฺสกฺขตฺตํ ราชา จ จกฺกวตฺตี ภาวิสฺสติ
 ปเทสฺราชํ วิปุลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ.
- [๑๖๙] กปฺปสฺตสหสฺสมฺหิ โอกฺกากกฺกุลสมฺภาโว
 โคตโม นาม โคตเตน สตฺถา โลเก ภาวิสฺสติ.
- [๑๗๐] เทวโลกา จิตฺวาน สุกฺกมฺULEน โจทิตฺโต
 ปุณฺณกมฺเมเน สณฺณตฺโต พรหมพฺนฺธํ ภาวิสฺสสิ.
- [๑๗๑] อสฺสิติกฺโกฏี จกฺกเทตฺวา ทาเส กมฺมกเร พหุ
 โคตมสฺส ภาควโต สาสเน ปพฺพชิสฺสสิ.
- [๑๗๒] อารายิตฺวา สมฺพุทฺธํ โคตมํ สกฺยปฺงฺควํ
 อุปฺวาไนฺติ นามเณ เหลสฺสสิ สตฺถุ สาวโก.
- [๑๗๓] สตสฺสสฺเส กตํ กมฺมํ ผลํ ทสฺเสสิ เม อิท
 สุมฺมตฺโต สรวะโคว กิเลเส ฌาปยิ^๒ มม.

หมดอายุ 12/๒๕๖๓

- [๑๗๔] จกุกวตฺติสฺส สนฺตสฺส จาตุทฺทีปิสฺสรสฺส เม
 ดีณิ โยชนานิ สามนฺตา อุตฺตมยนิ ตธา สทา.
- [๑๗๕] สตสฺสสฺสิตโต กปฺเป ยํ กมฺมมกฺกํ ตทา
 ทุคฺคตี นาทิชา นามิ ชชทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๗๖] กิเลสา ฉาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสโว.
- [๑๗๗] สุวาคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๗๘] ปฏิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺขมา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
- อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อุปฺวานตฺเถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ อุปฺวานตฺเถราปทานํ.

๑๑. รุฏฺฐปาลตฺเถราปทานํ

- [๑๗๙] ปทุมุตฺตรสฺส ภควโต โลกเชฏฺฐสฺส ตาทิโน
 วรนาโค มยา ทินฺโน^๑ อีสาทนฺโต อูรพฺพหฺวา.
- [๑๘๐] เสตจฺจตฺโต ปโสภิตो สกปฺปโน สหตฺถิโป
 อคฺขมาเปตฺวาน ตํ สพฺพํ สงฺฆารามํ อการยิ.
- [๑๘๑] จตฺตปณฺณาสสฺสสฺสานิ ปาสาเท การยิ อหํ
 มโหฆทานํ กริตฺวาน นิยฺยาเทสิ มहेสิโน.

- [๑๘๒] อนุโมทิ มหาวิโร สยมภู อคฺคปฺคฺคโล
สพฺเพ ชเน หาสยนโต เทเสสิ อมตํ ปทํ.
- [๑๘๓] ตํ เม พุทฺโธ วิทยาการิ ชลชุตฺตมนามโก.
ภิกฺขุสงฺฆเม นิสิติตฺวา อีมา คากา อภาสธ.
- [๑๘๔] จตฺตปณฺณาสสหสฺसानิ ปาสาทะ การยิ อัย
กถยิสฺสามิ วิปากํ สุนาถ มม ภาสโต.
- [๑๘๕] อญฺจารสสหสฺसानิ ญฺญคารา ภวิสฺสเร
พฺยมฺหุตฺตมมฺหิ นิพฺพตฺตา สพฺพโสณณมยา จ เต.
- [๑๘๖] ปณฺณาสกฺขตฺตํ เทวินโท เทวราชํ กริสฺสติ
อญฺจปณฺณาสกฺขตฺตญฺจ จกฺกวตฺติ ภวิสฺสติ.
- [๑๘๗] กปฺปสทสสหสฺสมฺหิ โอกฺกากกฺกุลสมฺภาโว
โคตโม นาม โคตฺเตน สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๑๘๘] เทวโลกา จิตฺวาน สุกฺกมฺULEน โจทิตो
อทุคฺเค กุเล มหาโกเค นิพฺพตฺติสฺสติ ตาวเท.
- [๑๘๙] โส ปจฺณา ปพฺพชิตฺวาน สุกฺกมฺULEน โจทิตो
รฏฺฐปาโลติ นามเณ เหลสฺสติ สตฺถุ สาวโก.
- [๑๙๐] ปธานปฺหิตตฺโต โส อุปสนโต นิรฺรูปิ
สพฺพาสเว ปริณฺถาย นิพฺพายิสฺสตินาสโว.
- [๑๙๑] อญฺจาย อภินิภฺขมฺม ชหิตา โภคสมฺปทา
เชพฺปิณฺฑเทว โภคมฺหิ เปมํ มยฺหํ น วิชฺชติ.
- [๑๙๒] วัริยํ เม ชฺฐโรทรยฺหํ โยคฺกฺเขมาธิวาทนํ
ธาเรมิ อนฺติมํ เทหํ สมฺมาสมฺพุทฺธสาสนเ.

- [๑๙๓] กิเลสา ฌาปิตา มยห์ ภาวา สพุเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธน์ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว.
- [๑๙๔] สุวาคถํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สาสนํ
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๙๕] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตุถํ สุทํ อายสฺมา รฏฺฐปาโล เถโร อีมา คาทาโย
 อภาสิตฺถาติ.

เอกาทสฺมํ รฏฺฐपालตฺถเธรापทานํ.

ตสฺสุทฺธานํ

ยโส นทีกสฺสโป จ	คยาภิมลวชฺชิโน
ทุเว อุตฺตรา ภทฺทชี	สิวกโก อุปวาทโน.
รฏฺฐปาโล เอกสถํ	คாதานํ ปญฺจนวฺติ.

ฉปญฺญาสโม ยสวคฺโค.

เถราปทานํ สมตฺตํ.

เอตฺตาวตา พุทฺธาปทานญจ ปจฺเจกาปทานญจ เถราปทานญจ
 สมตฺตานิ.

สุตตตันตปิฎก ขุททกนิกายสุส เถรอปทานปาติ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

๑. สุเมธาวคฺโค

๑. สุเมธเถรอปทานํ

อถ เถริกาปทานานิ สุณนถ

[๑] ภควติ โจนาคมนเ
สขิโย ติสฺโส ชนฺธิโย	สงฺฆารามมฺหิ นิเวสมฺหิ ^๑
วิหารทานํ อทฺม ^๒ เส.
[๒] ทสฺสขตฺตํ สตฺสขตฺตํ
เทเวสฺส อุปฺปชฺชิมฺห	สตานํ [^๓] จ สตฺสขตฺตํ
โก วาโท มานุเส ภเว.
[๓] เทเวสฺส มหิตฺธิกา หุตฺวา ^๔
สตุตฺตรตนฺตสฺส มเหสี	มานุสกมฺหิ โก วาโท
อิตฺถีรตนํ อหํ ภวี.
[๔] ตตฺถ ^๕ สณฺณจิตํ กุสลํ
ชนฺณชานี จ เขมา จ	สุสฺมิตฺตกุลปฺปชา
อหํปิ จ ตโย ชนา.
[๕] อารามํ สุกตํ กตฺวา
พุทฺธปฺปมฺขสงฺฆสฺส	สพฺพาวยวมณฺฑิตํ
นียยาเทตฺวา ปโมทิตา.

^๑ จ. เท. อ. ๒/๐๖๑๓๖ นวนิเวสนมฺหิ

^๒ จ. เท. อ. อทาสิมฺห

^๓ จ. ทสฺสสทฺสขตฺตํ

^๔ จ. เท. อ. เทเว มหิตฺธิกา อหฺมฺห

^๕ จ. เท. อ. สณฺณจิตกฺกุสลา อ. อ. สณฺณจิตา กุสลํ

- [๖] ยตถ ยตถุปปชชามิ ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา
 เทเวสฺส อคฺคตํ ปตฺตา มนุสฺเสสฺส ตเถว จ.
- [๗] อิมสฺมีเยว กปฺปสฺมี พุรหฺมพฺนฺธุ มหายโส
 กสฺสโป นาม นามเน^๑ อุปฺปชฺชิ วทตํ วโร.
- [๘] อุปฺภจฺจาโก มหฺสิสฺส ตทา อาสิ นริสฺสโร
 กาสีราชา กิกิ นาม พาราณสีปฺรุตฺตเม.
- [๙] ตสฺสาสุํ สตฺต ชิตโร ราชกณฺเฑา สุเข จิตา^๒
 พุทฺธุปฺภจฺจานนिरตา พุรหฺมจริยํ จริสฺส ตา.
- [๑๐] ตาสํ สหายิกา หุตฺวา สีเลสฺส สฺสมาหิตา
 ทตฺวา ทานานิ สกฺกจฺจํ อคาเรว วตฺตํ^๓ จรี.
- [๑๑] เตเน กมฺเมน สุกเตเน เจตนาปณฺธิ^๔ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสฺสูปคา อหํ.
- [๑๒] ตโต จุตฺตา ยามาสคฺค^๕ ตโตหํ ตุสฺสิตํ คตา^๖
 ตโต จ นิมฺมานรตี วสวตฺติปฺริ คตา.
- [๑๓] ยตถ ยตถุปปชชามิ ปุณฺณกมฺมสมาหิตา^๖
 ตตฺถ ตตฺเถว ราชฺชนํ มหฺสิตฺตมการยิ.
- [๑๔] ตโต จุตฺตา มนุสฺสตฺเต ราชฺชนํ จกฺกวตฺตินํ
 มณฺทลีนญจ ราชฺชนํ มหฺสิตฺตมการยิ.
- [๑๕] สมฺปตฺตี อนุโฆตฺวาน เทเวสฺส มานุสฺเสสฺส จ
 สพฺพตฺถ สฺขिता หุตฺวา เนกชาติสฺส สํสรี.

^๑ น., เท. โคตฺเตน^๓ น., เท. วต^๕ น., เท., อ. ตโต^๒ น., เท. สุเขจิตา^๔ น., เท., อ. ยามมต^๖ น., เท. ปุณฺณกมฺมสโมหิตา

- [๑๖] โส เหตุ จ โส ปภโว ตํ มฺลํ สาสเน ขมฺ^๑
 ตํ ปจมํ สโมธานํ ตํ ชมฺมรตาย นิพฺพุตฺ.^๒
- [๑๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ
 นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 วิหรามิ อนาสวา.
- [๑๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา พุทฺธเสฏฺฐสฺส^๓ สนฺติเก
 กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๙] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส
 จพฺปิณฺญา สจฺฉิกิตา วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.
- อิตฺถํ สุทํ สุเมธา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ.

ปจมํ สุเมธาเถรื่อปทาน์.

๒. เมฆลทายิกาเถรื่อปทาน์^๔

- [๒๐] สิทฺธตฺถสฺส ภควโต
 เมฆลิกา มยา ทินฺนา ญฺูปการมกาสหํ^๕
 นวกมฺมสฺส^๖ สตฺถุโน.
- [๒๑] นิฏฺฐิตฺเต จ มหาญฺเป
 โลกนาถสฺส มุนิโน เมฆลํ ปุณฺทาสหํ
 ปสนฺนา เสหิ ปาณิภิ.
- [๒๒] จตฺตุนฺวเต อิตฺโต กปฺเป
 ทฺฤคฺคตี นาภิชานามิ เมฆลํ อททํ ตทา^๗
 ญฺูปการสฺสทํ ผลํ.
- [๒๓] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ
 นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 วิหรามิ อนาสวา.

^๑ สี.,อี. ตํ มฺลํ สา จ สาสเนนฺตํ

หมตอายุ 12/06/2566

^๓ จ.,เท.,อี. มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

^๕ จ.,เท. ญฺูปการาปิกา อหํ อี. ญฺูป การาปิตา อหํ

^๗ จ.,เท.,อี. ยํ เมฆลมทํ ตทา

^๒ จ.,เท.,อี. นิพฺพุทาน์

^๔ จ.,เท. เขมาทายิกาเถรื่อปทาน์

^๖ จ.,เท. นวกมฺมาย

[๒๔] สุวาคตัม วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจสุส สนฺตึเก
ติสฺสโส วิชฺชา อนฺุปปตฺตา กตัม พุทฺธสุส สาสนํ.

[๒๕] ปฏฺิสมภิกฺขา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺุจิเม
ฉพภิกฺขุณา สจฺฉิกิตฺตา กตัม พุทฺธสุส สาสนนฺตึ.

อิตฺถํ สุทํ เมขลททายิกกา ภิกฺขุณฺเิ อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ.

ทุตฺติยํ เมขลททายิกกาเถรีอปทานํ.

๓. มณฺุทปททายิกกาเถรีอปทานํ

[๒๖] โกนาคมณฺุทพุทฺธสุส มณฺุทโป การิตฺโต มยา
ถูปญฺจ ปวรมทํ^๑ พุทฺธสุส โลกพนฺุชฺโณ.

[๒๗] ยํ ยํ ชนฺปทํ ยามิ นิคเม ราชธานีโย
สพฺพตฺถ ปุชฺชิตา^๒ โหมิ ปุณฺณกมฺมุสฺสิทํ ผลํ.

[๒๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคิวั พนฺุชนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.

[๒๙] สุวาคตัม วต เม อาสิ มม พุทฺธสุส สนฺตึเก
ติสฺสโส วิชฺชา อนฺุปปตฺตา กตัม พุทฺธสุส สาสนํ.

[๓๐] ปฏฺิสมภิกฺขา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺุจิเม
ฉพภิกฺขุณา สจฺฉิกิตฺตา กตัม พุทฺธสุส สาสนนฺตึ.

อิตฺถํ สุทํ มณฺุทปททายิกกา ภิกฺขุณฺเิ อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ มณฺุทปททายิกกาเถรีอปทานํ.

๔. สงกมณฑาเถรื่อปทาน์^๑

- [๓๑] โกณทญญสส^๒ ภควโต โลกเชฏฐสส ตาทิโน
 รัถิย์ ปฏิปนฺนสส ตารยณฺตสส ปาณิโน.
- [๓๒] ฌรโต นิกุมมิตวาน อวกุชฺช^๓ นิปชฺชหิ
 อนุกมฺปโก โลกเชฏฐโ^๔ สิริสิ^๕ อุกุมิ ตทา.^๖
- [๓๓] อุกุมิตวาน สิริสิ อคมา โลกนายโก
 เตน จิตฺตปฺปสาเทน ตุสิตํ อคมาสหิ.
- [๓๔] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๓๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฐสส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสส สาสนํ.
- [๓๖] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปญฺญา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสส สาสนฺนฺติ.
- อิตถิํ สุทํ สงกมณฑา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ.

จตุตถํ สงกมณฑาเถรื่อปทาน์.

๕. นพมาลิกาเถรื่อปทาน์

- [๓๗] จนฺทภากานทีตีเร อโหสิ กิณฺนรี ตทา
 อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธิ สยมมฺภุํ อปฺราชิตํ.

^๑ ฉ., เท. สงกมณฑาเถรื่อปทาน^๓ ฉ., เท., อ. อวกุชฺชา^๕ ส. สีสนฺเต^๒ ฉ., เท. วิปสฺสิสส^๔ ฉ., เท. โลกนายโก^๖ ฉ., เท. มม

[๓๘] ปสนนจิตตดา สุมนา เวทชาดา กตณฺชลิ
นพมालิ คเหตฺวาน สยมฺภุํ อภิปฺชยิ.

[๓๙] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณิธิหิ จ
 ขหิตวา กิณฺณรืเทหํ อคจฺฉี ตีทสํ คณฺเ.

[๔๐] จดดีสเทวราชู้น มเหสิตตมการยี่
ทสนน่ จกกวตตีน่ มเหสิตตมการยี่.

[๔๑] เวทยิตฺวาน กุสลํ^๒ ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ
กิเลสํ ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา^๓
สพฺพาสวา ปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺภโว.

[๔๒] จตุรนต์ อีโต กปเป ยํ ปุพฺผมกิปฺปชยํ
 ทุคฺคตํ นากิขานามิ พุทฺธชฺชายิทํ ผลํ.

[๔๓] กิเลส ฌาปิตา มยห์ ภาว สพเพ สมฺมุตตา
 นาคีว พนฺธน์ เจตวา วิหรามิ อนาสวา.

[๔๔] สุวาคดี วัต เม อาสิ พุทธเสฏฐจสส สนฺติเก
ติสโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสส สาสนํ.

[๔๕] ปฏิสัมภิตา จตสุโส วิโมกฺชาปิ จ อภฺยจิเม
 จพบิณฺเฒา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

อิตถํ สุตํ นพมาลิกา ภิกขุณี อีมา คาทาโย อภาสิตถาติ.

ปณฺจมํ นพมาลิกาเถรีอปทานํ.

^๑ ฉ.,เท. ตีทส คติ

^๒ จ.,เท. ส้มเสี้ยวหวาน เม จิตต์ อี. ส้มเสี้ยวหวาน กุสส์

^m ອີ. ກວາ ສະໝາກິຕາ ມມໍ

๖. เอกปิณฑปาตทายิกาเถรื่อปทาน

- [๔๖] นคเร พนฺธุมติยา พนฺธูมา นาม ขตฺติโย
ตสฺส รณฺโณ อหิ^๑ ภริยา เอกจฺจ วาทยามหิ.^๒
- [๔๗] รโหคตา นิสีทิตฺวา เอวํ จินฺตฺสหํ ตทา
อาทาย คมนิยํ หิ กุสลํ นตฺถิ เม กตํ.
- [๔๘] มหาภิตาปํ กฏฺฏกํ^๓ โฆรรูปํ สุทธารุณํ
นิรยํ ญฺน คจฺฉามิ เอตฺถ เม นตฺถิ สํสโย.
- [๔๙] ราชานํ อุปคฺคตฺวาน^๔ อิทํ วจฺนมพฺรวิ
เอกํ เม สมณํ เทหิ โภชยิสฺสามิ ขตฺติย.
- [๕๐] อทาสิ เม มหาราชา สมณํ ภาวิตินฺทริยํ
ตสฺส ปตฺตํ คเหตุวาน ปรมนฺเนน ตปฺปยิ.^๕
- [๕๑] ปุชยิตฺวา^๖ ปรมนฺนํ คณฺฐาเลเป อกาสหํ
ชาเลน ปิทฺทิตฺวาน ปิตฺทิจเลน^๗ ฉาทยิ.
- [๕๒] อารมฺมณํ มม เอตํ สรามิ ยาวชีวิตํ
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๕๓] ดีसानํ เทวราชฺชนํ มहेสฺสิตตฺตมการยิ
มนฺสา ปตฺถิตํ มยฺหํ นิพฺพตฺตติ ยถิจฺฉกํ.^๘
- [๕๔] วิसानํ จกฺกวตฺตินํ มहेสฺสิตตฺตมการยิ
อุปจิตฺตฺตา^๙ หุตฺวาน สํสรามิ ภาวภาเว.^{๑๐}

^๑ จ.,เท. อหิ^๓ อ. ทุกข^๕ จ.,เท. ปุริย^๗ จ.,เท. วตฺถยฺเคน อ. มหาเนเลน^๙ จ.,เท. โอจิตฺตฺตา อ. โอจิตฺตฺตา^๒ จ.,เท.,อ. เอกขณฺ จารยามหิ^๔ จ.,เท.,อ. อุปสงกมฺม^๖ จ.,เท. ปุริยิตฺวา^๘ จ.,เท. ยถิจฺฉิตํ อ. ยถิจฺฉกํ^{๑๐} จ.,เท.,อ. ภาเวสวหิ

- [๕๕] สพุพพนุชนมุตตาหิ อเปตา เม อุปาทิกา
สพุพาสวปริกขีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺพภโว.
- [๕๖] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมททํ ททา
ทฺถคตฺติ นากิขานามิ ปิณฺฑทปาตสฺสทํ ผลํ.
- [๕๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพุเพ สมฺมุตตา
นาคิวั พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา.
- [๕๘] สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕๙] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิกฺขุณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตฺติ.
- อิตฺถํ สฺกํ เอกปิณฺฑทปาตทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

ฉฏฺฐํ เอกปิณฺฑทปาตทายิกาเถรอปทานํ.

๗. กฏฺฐจฺจุภิกฺขุทายิกาเถรอปทานํ

- [๖๐] ปิณฺฑทจาร์ จรณฺตสฺส ติสฺสนามสฺส สตฺถุโน
กฏฺฐจฺจุภิกฺขุ ปคฺคยฺห พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺสทาสหิ.
- [๖๑] ปฏฺฐิคฺคเหตุวา สมฺพุทฺโธ ติสฺโส โลกคฺคณายโก
วีธียา สณฺจฺจิโต สตฺถา อกา เม อนฺนโมทนํ.
- [๖๒] กฏฺฐจฺจุภิกฺขุ ทตฺวาน ตาวตีสํ คมิสฺสสฺสิ
จตฺตีสทวาราชฺฐนํ มเหสฺสิตฺตํ กริสฺสสฺสิ.

- [๖๓] ปณณาสจกุกวตฺตึนํ มเหสิตฺตํ กริสฺสสิ
มนสา ปตฺถิตํ สพฺพํ ปฏฺฐิลจฺจนฺติ สพฺพทา.
- [๖๔] สมฺปตฺตึ อณุโกตฺวาน ปพฺพชิสฺสสิภิกฺขจฺณา
สพฺพาสเว ปริณฺณาย นิพฺพายิสฺสสินาสวา.
- [๖๕] อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ ติสฺโส โลกคฺคณายโก
นภํ อพฺภุคฺคมิ ธีโร หังสราชาว อมฺพเร.
- [๖๖] สุทินฺนเมว เม ทาน์^๑ สุยฺยฺจา ยาคสมฺปทา
กฏจจุภิกฺขํ ทตฺวาน ปตฺตทาหํ อจลํ ปทํ.
- [๖๗] เทวณฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมททินฺตทา
ทฺถคฺคตี นาภิชานามิ ภิกฺขทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๖๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคฺวี พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๖๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๗๐] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิกฺขณฺวา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ กฏจจุภิกฺขทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ.

สตฺตมํ กฏจจุภิกฺขทายิกาเถรื่อปทาน์.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อ. สุทินฺนํ เม ทานวร์

๘. สดุดอุปปลมาติกาเถรีอุปทาน

- [๗๑] นคเร อรุณวติยา อรุโณ^๑ นาม ขตติโย
ตสฺส รณโย อหิ ภริยา นคฺลํ ปาทยามหิ.^๒
- [๗๒] สดฺต มาลา คเหตุวาน อุปฺปลา^๓ เทวคณฺธิกา
นิสฺซชฺช ปาสาทวเร เอวํ จินฺหเตสิ ตาวเท.
- [๗๓] กิ เม อิมานิ มาลานิ สิริสา โรปิทานิ เม
วรํ เม พุทฺธเสฏฺฐสฺส ฌาณมฺหิ อภิโรปิตํ.
- [๗๔] สมฺพุทฺธํ ปฏฺฐิมาเนนฺตี ทวาราสนฺเน นิสิตํ
ยทา เอหิตี^๔ สมฺพุทฺโธ ปุชฺยิสฺสํ มหามุณี.
- [๗๕] กกุชฺโธ วิลสฺสนโต มิคราชาว เกสรี
ภิกฺขุสงฺฆเมเน สหิตो อาคจฺฉิ วิธิยา ชินฺ.
- [๗๖] พุทฺธสฺส รํสี ทิสฺวาน หฏฺฐา สํวิคฺคมานสา
ทวารํ อปาปฺณิตฺวาน พุทฺธเสฏฺฐจํ อปุชฺยิ.
- [๗๗] สดฺต อุปฺปลปฺปฺพานิ สุวิตฺติณฺณานิ^๕ อมฺพเร
ฉาที^๖ กโรนฺตา พุทฺธสฺส มตฺถเก ธารยนฺติ เต.
- [๗๘] อุทฺคฺคจิตฺตา สุมฺนา เวทชาตา กตมฺชลิ
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตาวตีสํ อคณฺจหิ.
- [๗๙] มหาเนลสฺส ฉาถนํ ธารเณติ มม มุทฺธนิ
ทิพฺพคณฺธํ ปวายตี^๗ สดฺตูปฺปลานิทํ ผลํ.

^๑ ส.อ. อรุณา

พมดอญ 12/06/2566

^๓ อ. อุปฺปสิ^๔ จ.เท. ปริกิณฺณานิ อ. ปริตฺติณฺณานิ^๗ จ.เท.อ. ปวายามิ^๒ จ.เท. วาริตํ วารยามหิ^๔ อ. เอติห^๖ จ.เท. จที

- [๙๐] ปฏิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพภิญญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
 อิตฺถํ สุทํ สตฺตอปปลมาลิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.
 อฏฺฐมํ สตฺตอปปลมาลิกาเถรีอปทานํ.

ธ. ปญฺจทีปิกาเถรีอปทานํ

- [๙๑] นครเ หํสวติยา จารินี^๑ อาสหํ ตทา
 อารามเมเนว อารามํ จรามิ กุสลตฺถิกา.
 [๙๒] กาลปกุมฺภมิ ทิวเส อทฺทสํ โพธิมุตฺตมํ
 ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา โพธิมฺเเล นิสิตฺหํ.
 [๙๓] ครุจิตฺตํ อุปฺปฺเจตฺวา สิเร กตฺวาน อญฺชลี
 โสมนสฺสํ ปเวเทตฺวา เอรํ จินฺเตสิ ดาวเท.
 [๙๔] ยทิ พุทฺโธ อมิตคุโณ อสมปฺปฏฺฐิปุคฺคโล
 ทสฺเสตฺถ ปาฏิหาริ เม โพธิ โอภาสตุ อโย.
 [๙๕] สห อาวชฺชิตะ มยฺหํ โพธิ ปชฺชลิ ดาวเท
 สพฺพโสวณฺณมยา^๒ อาสิ ทิสสา สพฺพทา วิโรจติ.
 [๙๖] สตฺตรตฺตินทิวํ ตตฺถ โพธิมฺเเล นิสิตฺหํ
 สตฺตเม ทิวเส ปตฺเต ทิปฺปชฺชํ โอกาสหํ.
 [๙๗] อาสนํ ปริวเรตฺวา ปญฺจทีปานิ ปชฺชลฺลํ
 ยาว อุเทติ สุริโย ทิปา เม ปชฺชลฺลํ ตทา.

หมดอายุ 12/06/2560

^๑ จ.,เท.,อ. จารินี

^๒ จ.,เท. สพฺพโสวณฺณมยา

- [๙๘] เตน กมฺเมน สุขเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๙๙] ตตฺถ เม สุขํ พุยมหํ ปณฺจทีปาทิ^๑ วุจฺจติ
สตโยชนมฺพเพหํ สญฺจิโยชนวิตถตฺ^๒.
- [๑๐๐] อสงฺเขยฺยานิ ทีปานิ ปริวारे ชลนฺติ เม
ยาวตา เทวภวนํ ทีปาลเณน โชตติ.
- [๑๐๑] ปุริตฺถาภิมุขํ สนฺติ^๓ ยถิ อิจฺฉามิ ปสฺสิตุํ
อุทฺธํ อโห จ ติริยํ สพฺพํ ปสฺสามิ จกฺขฺนา.
- [๑๐๒] ยาวตา อภิกงฺขามิ ทญฺฺจํ สุขตทุกฺกฏฺ^๔
ตตฺถ อวารณํ นตฺถิ รุกฺเขสุ ปพฺพเตสุ วา.
- [๑๐๓] อสํติเทวราชฺชนํ มเหสิตตมการยํ
สदानํ จกฺกวตฺตินํ มเหสิตตมการยํ.
- [๑๐๔] ยํ ยํ โยนุปปชฺชามิ เทวตตํ อถ มานุสํ
ทีปสทสฺสสุสานิ ปริวारे ชลนฺติ เม.
- [๑๐๕] เทวโลกา จวิตฺวาน อุปฺปชฺช^๕ มาตูกุจฺฉินิ
มาตูกุจฺฉนตํ สนฺติ^๖ อกฺขิ เม น นิมีลติ.
- [๑๐๖] ทีปสทสฺสสุสานิ ปุณฺณกมฺมสมมฺกคิโน^๗
สุตฺติมเรว ชลนฺติ^๘ ปณฺจทีปานิหํ ผลํ.

^๑ อ. ปณฺจทีปิติ^๓ จ. เท. ๑๒๔ ปรมฺมุขํ นิสิตฺวา^๕ อ. อุปชฺช^๗ จ. เท. ปุณฺณกมฺมสมมฺกคิตา อ. ปุณฺณกมฺมสมมฺกคินา^๒ จ. เท. สญฺจิโยชนมฺพเพหํ ติสโยชนวิตถตฺ^๔ จ. เท. สุขตทุกฺกฏฺ อ. ทสฺสุ สุขตทุกฺกฏฺ^๖ ส. มาตูกุจฺฉนตํ สนฺติ จ. เท. อ. มาตูกุจฺฉนคิตา สนฺติ^๘ จ. เท. ชลนฺติ สุตฺติกาเคเห

๑๐. อุทกทายิกาเถรื่อปทาน์

- [๑๑๖] นครเ พนุฐมตียา อาสี^๑ อุทกหาริกา
 อุทหาเรน ชีวามิ เตน ไปเสมิ ทารเก.
- [๑๑๗] เทยฺยธมฺโม จ เม นตฺถิ ปุณฺณกฺเขตฺเต อนุตฺตเร
 โกฏฺฐกํ อุปสงฺกมม อุทกํ ปฏฺฐเปสหิ.
- [๑๑๘] เตน กมฺเมน สุกฺเตน ดาวตีสํ อคณฺหิ
 ตตฺถ เม สุกตํ พยฺมหิ อุทหาเรน นิมฺมิตฺ.
- [๑๑๙] อจฺฉรานิ สหสฺสสฺส อหิ หิ ปวรา ตทา
 ทสฺสจฺฉาเนหิ ตา สพฺพา อภิโกมิ ตทา อหิ.
- [๑๒๐] ปณฺณาสํ เทวราชฺชนํ มหะสิตฺตมการยิ
 วิสตีจกฺกวตฺตีนํ มหะสิตฺตมการยิ.
- [๑๒๑] ทูเว ภเว สัสมิ เทวตฺเต อถ มาณฺเส
 ทฺถคตฺตี นาภิชานามิ อุทกทานสฺสิทํ ผลิ.
- [๑๒๒] ปพฺพตคฺเค ทุมคฺเค วา อนตฺลิเก เจ ภูมียิ
 ยทา อุทกมิจฺฉามิ ขิปฺเป ปฏฺฐิภามหิ.
- [๑๒๓] อวฺฐจิกา ทิสสา อตฺถิ^๒ สนตฺตตา ขุปปิตา หิ^๓ เม
 มม สงฺกปฺปมณฺณาย มหาเมโฆ ปวสฺสติ.
- [๑๒๔] กทาจิ นียมานาย ญาตีสงฺเขน เม ตทา
 ยทา อิจฺฉามหิ วสฺสํ มหาเมโฆ อชายถ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. อโหสี อุทหาริกา^๒ ฉ., เท. อ. นตฺถิ^๓ ส., อ. สนตฺตตา กุติตา น จ ฉ., เท. กุติตาปัจ

- [๑๒๕] อุณห์ วา ปริพาโห วา สรีเร^๑ เม น วิชชติ
กาเย จ เม รโฆ นตฺถิ อุทกทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๒๖] วิสุทฺทมณสา อชฺช อเปตมณปาปิกา
สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺภโว.
- [๑๒๗] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกริ^๒ ตทา
ทฺถคฺคิตี นาภิชานามิ อุทกทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๒๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุหตา
นาคิวั พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๑๒๙] สุวาคํ วัต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๓๐] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺภิกฺขณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
- อิตฺถํ สฺสํ อุทกทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ อุทกทายิกาเถรีอปทานํ.

ตสฺสทุทานํ

สุเมธา เมขลททา ^๓	มณฺทปสงฺกมฺนตฺถา ^๔
นพฺมาลินี ปิณฺทททา	กฏฺฐจฺจุอุปฺพลปฺปทา.
ทีปอุทกทายี จ	คาถาโย คณฺธาวีห
เอกคาถา สตยฺเจว	สตุตฺตรสํ ตทฺตุตฺติ. ^๕

ปจฺจโม สุเมธาวคฺโค.

- [๙] สุวณฺณวณฺณา หุตฺวาน ภาเวสุ สัสมามหิ
 สพฺพตฺถ ปวรา โหมิ อุโปสถสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๐] หตฺถิยานํ อสฺสยานํ รถยานญจ เกวลํ^๑
 ลภามิ สพฺพเมตมฺปิ^๒ อุโปสถสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๑] โสวณฺณมยํ ฐูปมยํ อโถปิ ผลิกามยํ
 โลหิตงฺกมยญฺเจว สพฺพํ ปฏฺฐิลภามหิ.
- [๑๒] โกเสยฺยกมฺพลกานิ^๓ ไชมกปฺปาสิกานิ จ
 มหคฺขานิ จ วตฺถานิ สพฺพํ ปฏฺฐิลภามหิ.
- [๑๓] อนนฺปานํ ขาทนียํ วตฺถเสนาสนานิ จ
 สพฺพเมตํ ปฏฺฐิลเก อุโปสถสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๔] วรคฺคณฺจ มาลญจ จุณฺณกณฺจ วิเลปนํ
 สพฺพเมตํ ปฏฺฐิลเก อุโปสถสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๕] กุฎฺฐาคารญจ ปาสาทํ มนฺทปํ หนฺมิมิ คุหิ
 สพฺพเมตํ ปฏฺฐิลเก อุโปสถสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๖] ชาตฺติยา สตฺตวสฺสหา ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ
 อหฺมุมาเส อสมฺปตฺเต อรหฺตฺตํ อปาปฺณิ.
- [๑๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 สพฺพาสวปริกฺขิณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺภโว.
- [๑๘] เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกฺกิ ตทา
 ทฺถคฺคตี นาภิชานามิ อุโปสถสฺสิทํ ผลํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. สิริกั

^๒ ฉ., เท. สพฺพเมเวตํ

^๓ ฉ., เท., อ. โกเสยฺยกมฺพลียานิ

- [๑๙] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาคีว พนฺธน์ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสฺวา.
- [๒๐] สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๑] ปฏิสมฺภิตา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฉพฺภิกฺขยา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
- อิตฺถํ สุทํ เอกุโปสธิกา ภิกฺขุณี อีมา คากาโย อภาสิตฺถาติ.

ปจฺมํ เอกุโปสธิกาเถรื่อปทานํ.

๒. สลพปุปฺผิกาเถรื่อปทานํ

- [๒๒] จนฺทภากานทีตีเร อโหสิ กิณฺนรี ตทา
 อถทฺทสํ เทวเทวํ จงฺกมนฺตํ นราสภํ.
- [๒๓] โอจิณฺติว สลพปุปฺผํ พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสหํ
 อุปฺสังฺขมิ มหาวีโร สลพํ เทวคณฺธิกํ.^๑
- [๒๔] ปฏิกฺคเหตฺวา สมฺพุทฺโธ วิปสฺสี โลกนายโก
 อุปฺสังฺขมิ มหาวีโร เปกฺขมานาย เม ตทา.
- [๒๕] อญฺชลี ปคฺคเหตฺวาน วณฺทิตฺวา ทิปฺพุตฺตมํ
 สกํ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตโต ปพฺพตมารูหิ.
- [๒๖] เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ปุปฺผมทที ตทา
 ทคฺคตี นามิชานามิ พุทฺธปฺปูชายิทํ ผลํ.

หมดอายุ 12/๐๙/2566

^๑ อ. ปุพฺพคณฺธิกํ

- [๒๗] กิเลสา ฌาปีตา มยห์
 หนาคีว พนฺธน์ เฉตฺวา ภาวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 วิหรามิ อนาสวา.
- [๒๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจฺจสุส สนฺตํเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสุส สาสนํ.
- [๒๙] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกฺขมา สจฺฉิกิตตา กตํ พุทฺธสุส สาสนนฺตํ.

อิตฺถํ สุทํ สลพฺปฺพิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ทฺธิยํ สลพฺปฺพิกาเถรีอปทานํ.

๓. โมทกทายิกาเถรีอปทานํ

- [๓๐] นคเร พนฺธมฺติยา กุมฺภทาสี อโหสทํ
 มม ภาคํ คเหตุวาน คจฺฉํ อุทกหาริกะ.^๑
- [๓๑] ปนฺถมฺหิ สมณํ ทิสฺวา สนฺตจิตฺตํ สมาหิตํ
 ปสนฺนจิตฺตา สุขนา โมทเก ตีณฺทาสทํ.
- [๓๒] เตน กมฺเมน สุขเตน เจตนาปณฺธิรํหิ จ
 เอกฺกนฺตีส^๒ กปฺปานิ วินิปาตํ น อคณฺจทํ.
- [๓๓] สมฺปตฺติยจ^๓ กริตฺวาน สพฺพํ อนฺภวี่ อหํ
 โมทเก ตีณิ ทตฺวาน ปตฺตาหํ อจลํ ปทํ.
- [๓๔] กิเลสา ฌาปีตา มยห์
 หนาคีว พนฺธน์ เฉตฺวา ภาวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 วิหรามิ อนาสวา.

^๑ จ.,เท.,อ. อุทกหาริกา

^๒ จ.,เท.,อ. เอกนฺตฺติ

^๓ จ.,เท. สมฺปตฺติ ตํ อ. สมฺปตฺติ ตํ

- [๓๕] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๓๖] ปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปภิญญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.
 อิตฺถํ สุทํ โมทกทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ตติยํ โมทกทายิกาเถรื่อปทาน์.

๔. เอกาสนทายิกาเถรื่อปทาน์

- [๓๗] นคเร หังสวติยา อโหสิ มาลิกา^๑ ตทา
 มาตา จ เม ปิตา เจว กมฺมฺนตํ อคมฺสฺ เต.
 [๓๘] มชฺฌนฺตีกมฺหิ สุริเย อทฺทสํ สมณํ อหํ
 วิธีย อนุคจฺจนฺตํ อาสนํ ปญฺญเปสฺหํ.
 [๓๙] โคณกจิตฺตกาทีหิ^๒ ปญฺญาเปตฺวาหมาสฺนํ^๓
 ปสนฺนจิตฺตา สุมนา อิมํ วจฺนมพฺรวิ.
 [๔๐] สนฺตตฺตา กุจिता ภูมि สฺสุโร มชฺฌนฺตีกอ^๔ จิตฺโต
 มาตุลา จ น วายนฺติ กาโล เจวตฺถเมหิตี.^๕
 [๔๑] ปญฺญตฺตมาสฺนมิทํ ตวตฺถาย มหามฺภูนิ
 อนุกมฺปํ อุปาทาย นิสิตฺท มม อาสเน.
 [๔๒] นิสิตฺท ตตฺถ สมโณ สฺสุทฺถโต สฺสุทฺธมานโส
 ตสฺส ปตฺตํ คเหตุวาน ยถารนฺธี อทาสหิ.

^๑ จ., เท. พลิกา

^๓ จ., เท. ปญฺญาเปตฺวา มมาสฺนํ อ. ปญฺญาเปตฺวาหวาสฺนํ

^๕ จ., เท. เจวตฺถ เมหิตี

^๒ จ., เท., อ. โคณกาวิกตีกาที

^๔ จ., เท., อ. มชฺฌนฺตีก

- [๔๓] เตน กมฺเมน สุขเตน เจตนาปณิธี^๑ จ
ชหิตฺวา มานุสฺส เทหิ ดาวตีสํ อคณฺจหิ.
- [๔๔] ตตฺถ เม สุขํ พุยมหิ อาสเนน สุนิมฺมิตํ
สญฺจิโยชนมฺพเพรฺ ตีสโยชนวิตถตํ.
- [๔๕] โสณฺณมยา มณฺมยา อโถปิ ผลิกามยา
โลหิตงฺกมยา เจว ปลลงฺกา วิวิธา มม.
- [๔๖] ตูลิกาวิกตฺติ^๒ จ กภูิสฺสาจิตตกาหิ^๓ จ
อุทฺธํ เอกนฺตโลมิ จ ปลลงฺกา เม สฺสณฺจิตา.^๓
- [๔๗] ยทา อิจฺฉามิ คมนํ หาสชิตฺทาสมปฺปีตา
สห ปลลงฺกเสฏฺเฐน คจฺฉามิ มม ปตฺถิตํ.
- [๔๘] อสฺสีติเทวราชฺชนํ มหฺเอสิตตมการยิ
สตฺตตติจกฺกวตฺตีนํ มหฺเอสิตตมการยิ.
- [๔๙] ภวามเว สํสรนฺตี มหาโภคํ ลภามหิ
โภเค เม อุณฺตา นตฺถิ เอกาสนผลํ อิทํ.
- [๕๐] ทฺเว ภเว สํสรามิ เทวตฺเต อถ มานุเส
อณฺเฏ ภเว น ชานามิ เอกาสนผลํ อิทํ.
- [๕๑] ทฺเว กุเล ปชายามิ ชตฺติเย จาปิ พุราหฺมเณ
อุจฺจาकुลิกา^๔ สพฺพตฺถ เอกาสนผลํ อิทํ.
- [๕๒] โทมฺนสฺสํ น ชานามิ จิตฺตสนฺตาปนํ มม
เววณฺณียํ น ชานามิ เอกาสนผลํ อิทํ.

^๑ อ. วิกติกาหิ จ^๒ ฉ.,เท. กภูิสฺสจิตตกาหิ จ อ. กภูิสฺสจวิกติกาหิ^๓ อ. ปลลงฺโก เม สฺสณฺจิตา^๔ ฉ.,เท. อุจฺจาकुลินา

- [๕๓] ชาติโย มํ อุปฏฺฐนฺติ ขุชฺชา เจลาวกา^๑ พหุ
 องฺเคน องฺคิ^๒ คจฺฉามิ เอกาสนผลํ อิทํ.
- [๕๔] อญฺเฌา มเมว นฺหาเปนฺติ อญฺเฌา โภเชนฺติ^๓ โภชนํ^๓
 อญฺเฌา มํ อลงฺกโรนฺติ อญฺเฌา รเมนฺติ มํ สทา.
 อญฺเฌา คนฺธํ วิลิมฺปนฺติ เอกาสนผลํ อิทํ.
- [๕๕] มณฺทเป รุกฺขมฺมฺเล วา สญฺเฌาคาเร วสนฺติยา
 มม สงฺกปฺปมญฺเฌาย ปลลฺงโก อุปติฏฺฐติ.
- [๕๖] อยํ ปจฺฉิมโก มยฺหํ จริโม วตฺตเต ภาโว
 อชฺชาปิ รชฺชํ จตฺตเตวา ปพฺพชฺชํ อนคาริยํ.
- [๕๗] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมททํ ตทา
 ทุคฺคตํ นากิขานามิ เอกาสนผลํ อิทํ.
- [๕๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา.
- [๕๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๖๐] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปญฺเฌา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ เอกาสนทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

จตุตฺถํ เอกาสนทายิกาเถรื่อปทาน์.

^๑ ฉ., เท. เจลาปิกา อี. เจลาวิกา

^๒ ฉ., เท. องฺเคน องฺคิ

^๓ ฉ., เท. นฺหาเปนฺติ โภเชนฺติ อญฺเฌา รเมนฺติ มํ ตทา อี. อญฺเฌา มเมว นฺหาเปนฺติ
 อญฺเฌา รเมนฺติ โภชนํ

๕. ปญจทีปกทายิกาเถรีอปทาน

- [๖๑] นครเ หังสวติยา จาริกา^๑ อาสหิ ตทา
 อาราเมน วิหาเรน^๒ จรามิ กุสลตติกา.
- [๖๒] กาพปกขมุหิ ทิวเส อททลัม โพธิมุตตัม
 ตตถ จิตตัม ปสาเทตวา โพธิมุเล นิสิตหัม.
- [๖๓] ครุจิตตัม อุปฏเจตวา สิเร กตวาน อญชลీ
 โสมนสสุ ปเวเทตวา เอวัม จินฺเตสิ ตาวเท.
- [๖๔] ยทิ พุทฺโธ อมิตคุณเ อสมปปฏิปุคฺคโล
 ทสฺเสตฺตุ ปาฏิหาริ เม โพธิ โอภาสตุ อยัม.
- [๖๕] สห อาวชฺชิตเ มยหัม โพธิ ปชฺชลิ ตาวเท
 สพฺพโสวณฺณมยา อาสิ ทิสา สพฺพา วิโรจติ.
- [๖๖] สตฺตรตฺตินทิวํ ตตถ โพธิมุเล นิสิตหัม
 สตฺตเม ทิวเส ปตฺเต ทีปปฺปชฺชํ อภาสหัม.
- [๖๗] อาสนํ ปริวเรตวา ปญจ ทีปานิ ปชฺชลุม
 ยาว อุเทติ สุริโย ทีปา เม ปชฺชลุม ตทา.
- [๖๘] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหัม ตาวตีสํ อคณฺณหัม.
- [๖๙] ตตถ เม สุกตัม พุยมหัม ปญจทีปาคี^๓ วุจฺจติ
 สญฺจิโยชนมุพฺเพธัม ตีสโยชนวิทฺถตัม.

^๑ ฉ.,เท.,อิ. จาริกิ^๒ ฉ.,เท. จ อาราม^๓ อิ. ปญจทีปิติ

- [๗๐] อสงฺเขยฺยานิ ทีปานิ ปรีวาระ ชลีสฺ เม
ยาวตา เทวภานํ ทีปาลเณน โชตติ.
- [๗๑] ปุพฺพมุขานํ นิสิตฺตวา ยถิ อิจฺฉามิ ปสฺสิตุํ
อุทฺธํ อโร จ ติริยํ สพฺพํ ปสฺสามิ จกฺขณา.
- [๗๒] ยาวตา อภิกงฺขามิ ทมฺมจฺจุํ สุกตทกฺกฏี^๒
ตตฺถ อวารณํ นตฺถิ รุกฺเขสุ ปพฺพเตสุ วา.
- [๗๓] อสิตฺติเทวราชูณํ มहेสิตฺตมการยิ
สตานํ จกฺกวตฺตินํ มहेสิตฺตมการยิ.
- [๗๔] ยํ ยํ โยนุปปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานสํ
ทีปสทสฺสสุสานิ ปรีวาระ ชลนฺติ เม.
- [๗๕] เทวโลกา จวิตฺวาน อุปฺปชฺชี มาตูกุจฺฉิยํ
มาตุํ กุจฺฉิคตํ สนฺตํ^๓ อกฺขิ เม น นิมีลติ.
- [๗๖] ทีปสทสฺสสุสานิ ปุณฺณกมฺมสมงฺคิโน^๔
ชลนฺติ สุตฺติกาเคเห ปณฺจทีปานิทํ ผลํ.
- [๗๗] ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต
อชฺรามรํ สิตฺติภาวํ มานสํ วินิเวตฺตยิ
นิพฺพานํ ปสฺสยิ อหํ.
- [๗๘] ชาตฺติยา สตฺตวสฺสสาหํ
อุปสมฺปาทยิ พุทฺโธ อรหตฺตํ อปาปฺณิ
ปณฺจทีปานิทํ^๕ ผลํ.
- [๗๙] มณฺทเป รุกฺขมฺมฺเล วา
สทา ปชฺชชฺลเต ทีปํ สุกฺกมฺมาคารเว วสนฺติยา
ปณฺจทีปานิทํ ผลํ.

^๑ ฌ., เท. ปรมุขาน

^๓ ฌ., เท. มาตูกุจฺฉิคตา สนฺติ

^๕ ฌ., เท. คุณมณฺเฑาย โคตโม

^๒ ฌ., เท., อ. สุกตทกฺกเต

^๔ ฌ., เท. ปุณฺณกมฺมสมงฺคิตา อ. ปุณฺณกมฺมสมงฺคินา

- [๘๙] จตตีสเทวราชูณ มเหสิตตมการยิ
มนสา ปตฺถิตํ มยหํ นิพฺพตฺตติ ยถิจฺฉิตํ.
- [๙๐] ทสนนํ จกฺกวตฺตินํ มเหสิตตมการยิ
โอจิตตฺตาว^๑ หุตฺวาน สํสรามิ ภเวสฺสุหํ.^๒
- [๙๑] กุสลํ วิชฺชเต มยหํ ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ
ปฺชารหา อหํ อชฺช สกฺยปฺตฺตสฺส สาสเน.
- [๙๒] วิสฺสุทฺธมนสา อชฺช อเปตมนปาปิกา
สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺพภโว.
- [๙๓] จตฺตุนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ พุทฺธมภิปฺชยิ
ทฺถคฺคตี นามิชา นามิ นพฺพมาลา ยิหํ ผลํ.
- [๙๔] กิเลสา ฌาปิตา มยหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคิวั พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๙๕] สุวาคํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๙๖] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺพิณฺณวา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
- อิตฺถํ สฺสุทํ นพฺพมาลิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

จฏฺฐํ นพฺพมาลิกาเถรอปทาน.

๗. มหาปชาปติโคตมีเถรอปทาน

- [๙๗] เอกทา โลกปชฺโชโต เวสาลิยํ มหาวเน
กุฎฺฐาคาเรสุ สาลาย วสเต นรสารถิ.

หมดอายุ 43/06/2565

^๑ อี. สจิตตดาว

^๒ ฉ., เท. ภเวสฺสุหํ

- [๙๘] ตทา ชินสุส มาตุจจา มหาโคตมิ ภิกขุณี
ตธีเยว^๑ ปุเร รรมเม วสี ภิกขุณุปสฺสเย.
- [๙๙] ภิกขุณีหิ วิมุตตาหิ สเตหิ สห ปญฺจหิ
รโหคตาย ตสฺสเสว จิตฺตสฺสาปิ^๒ วิตกฺกิตฺ.
- [๑๐๐] พุทฺธสุส ปรีนิพฺพานํ สวากคฺคยฺคสุส วา
ราหุลานนฺทนนฺทานํ นาคํ ลจฺฉามิ^๓ ปสฺสิตุ.
- [๑๐๑] พุทฺธสุส ปรีนิพฺพานา สวากคฺคยฺคสุส วา
มหากสฺสพฺพนฺทานํ อานนฺทราหุลาน จ
- [๑๐๒] ปฏิกจฺจาเยสงฺขาร^๔ โสชฺชิตฺวาน นิพฺพุตํ
คจฺฉเยยฺ โลกนาถน อนุญฺญาตา มเหสินา.
- [๑๐๓] ตถา ปญฺจสฺตานํปิ ภิกขุณินํ วิตกฺกิตํ
อาสิ เขมาทิกานมฺปิ เอตเทว วิตกฺกิตํ.
- [๑๐๔] ภูมิจาโล ตทา อาสิ นาคิตา เทวทฺนทฺภิ
อุปสฺสยาธวตฺถาโย^๕ เทวตา โสภปิตา.
- [๑๐๕] วิลปนฺตา สกรฺุณ^๖ ตตฺถสฺสฺสนิ ปวตฺตยฺ
สพฺพา^๗ ภิกขุณิโย ตาหิ อุปคฺคตฺวาน โคตมึ.
- [๑๐๖] นิปจฺจ สิริสา ปาเท อิทํ วจฺนมพฺรํ
ตตฺถ โตลยวาสิตฺตา^๘ มยฺมยฺเย รโหคตา.

^๑ ฉ.,เท. ตธี กเต

^๓ ฌ. สกโกมิ

^๔ อ. อุปสฺสยาธวตฺถาย

^๗ ฉ.,เท. มิตฺตา

^๒ ฉ.,เท.,อ. จิตฺตสฺสาสิ

^๔ อ. ปฏิกจฺจาเยสงฺขารเตปิ

^๖ ฉ.,เท. สกรฺุณ

^๘ ฉ.,เท. โดยลวาสิตฺตา

- [๑๐๗] สาจลา จลิตา ภูมิ นาทิตา เทวทฺนุทฺธิ
 ปรีเทวา จ สฺยุยนฺเต กิมตฺถํ ญฺน โคตมี.
- [๑๐๘] ตทา อโวจ สฺวา สพฺพํ ยถาปริวิตกฺกิตํ
 ตโตปิ^๑ สพฺพา อาหํสุ ยถาปริวิตกฺกิตํ.
- [๑๐๙] ยถิ เต รุจิํ อยฺเย นิพฺพานํ ปรมํ สิวํ
 นิพฺพายิสฺสาม สพฺพาปิ พุทฺธานุญฺญาตปฺพุทฺเท.^๒
- [๑๑๐] มยํ สหาว นิกฺขนฺตา จฺราปิ จ ภวาปิ จ
 สหาเยว คมิสฺสาม นิพฺพานํ ปฺรมุตฺตมํ.^๓
- [๑๑๑] นิพฺพานาย วชนฺตีเน ก็ วกฺขามิติ สฺวา วทํ^๔
 สห สพฺพาหิ นิคฺคณฺฉิ ภิกฺขุณฺณิลยนา^๕ ตทา.
- [๑๑๒] อุปฺสฺสเย ยาริวดฺตา เทวตา ตา ชมนฺตุ เม
 ภิกฺขุณฺณิลยนสฺเสทํ^๖ ปจฺฉิมํ ทสฺสนํ มม.
- [๑๑๓] น ชฺรา มจฺจุ วา ยตฺถ อปฺปิเยหิ สฺมาคโม
 ปิเยหิ น วิโยโคตฺถิ ตํ วชฺชยํ^๗ อสงฺขตํ.
- [๑๑๔] อวิตราคา ตํ สุตฺวา วจฺนํ สฺกโตรสา
 โสภณฺณํ ปรีเทวีสฺสุ อโห โน อปฺปปฺญฺมตา.
- [๑๑๕] ภิกฺขุณฺณิลโย สฺญโย ภูโต ตาหิ วิณา อยํ
 ปภาเต วิย ตาราโย น ทิสฺสนฺติ ชินฺรสา.

^๑ ฉ.,เท.,อ. ตาโยปิ^๒ ฉ.,เท. ปทฺมุตฺตม^๓ ฉ.,เท. ภิกฺขุณฺณิลยา^๔ ฉ.,เท.,อ. ตํ วชฺสํ^๕ ฉ.,เท.,อ. พุทฺธานุญฺญาตปฺพุทฺเต^๖ อ. วทิ^๗ ฉ.,เท. ภิกฺขุณฺณิลยสฺเสทํ

- [๑๑๖] นิพพานํ โคตมี ยาทิ สเดหิ สห ปญจหิ
นทีสเดหิว สห คงคา ปญจหิ สาคริ.
- [๑๑๗] รติยาย วชนตีตัม^๑ ทิสฺวา สทฺธา อุปาสิกา
จฺจรา นิกฺขมฺม ปาเทสุ นิปจฺจ อิทมฺพฺรํ.
- [๑๑๘] ปสฺสีทสฺสุ มหาโกเค อนาถาโย วิหาย โน
ตยา น ยุตตัม^๒ นิพฺพาตุมํ อิจฺฉณฺญา วิลปฺปีสุ ตา.
- [๑๑๙] ตาสํ โสภปฺหานตถํ อโวจ มรฺธํ คิริ
รฺุทฺเตน อลํ ปุตฺตา หาสกาโลยมชฺช โว.
- [๑๒๐] ปริณฺญาตํ มยา ทุกฺขํ ทุกฺขเหตุ วิวชฺชิตฺโต
นิโรธํ เม สจฺฉิกิตฺโต มคฺโค จาปิ สุภาวิทฺโต.

ปจฺโม ภาณวาร.

- [๑๒๑] ปริจฺฉินฺเณ มยา สตุถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
โอหิตํ ครุโก ภาโร ภวเนตฺติ สมฺมุตฺตา.
- [๑๒๒] ยสฺสสตฺถาย ปพฺพชิตา อคารสฺมา อนคาริยํ
โส เม อตฺถโก อณฺุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย.
- [๑๒๓] พุทฺโธ ตสฺส จ สทฺธมฺโม อณฺุโน ยาว ติฏฺฐจฺติ
นิพฺพาตุมํ ตาว กาโล เม มา มํ โสจถ ปุตฺติกา.
- [๑๒๔] โกณฺฑณฺเณยานนฺทนนฺทาทิ ติฏฺฐจฺนฺติ ราชุโล ชิน
สุขิตํ สหิตํ สงฺฆเณ หตฺทปฺปาว^๓ ติตฺติยา.

^๑ ส. วชนตี ตํ จ., เท. วชนตีโย อ. วชนตานํ

^๓ จ., เท. หตฺทพฺพา จ

^๒ จ., เท. น ยุตฺตา

- [๑๒๕] โอฏฏากาภังสสส ยโส
 นนุ สมฺปตฺติกาโล เม
 อุตฺตสิโต มारมทฺทโน
 นิพฺพานตถาย ปุตฺติกา.
- [๑๒๖] จิรปฺปฏติ ยํ มยฺหํ
 อานนฺทเกริกกาโลยํ
 ปตฺถิตํ อชฺช สิชฺฌเต
 กิ โว อสฺสฺสฺสฺสฺส ปุตฺติกา.
- [๑๒๗] สเจ มยิ ทยา อตฺถิ
 สทฺธมฺมฏฺฐิตียา สพฺพา
 ยถิ จตฺถิ กตญฺญตา
 กโรถ วิริยํ ทพฺพํ.
- [๑๒๘] ถีนํ อทาสิ ปพฺพชฺชํ
 ตสฺมา ยถาหํ นนฺทิสฺส^๑
 สมฺพทฺโท ยาจิโต มยา
 ตถา ตํ อนฺตฺติฏฺฐถ.
- [๑๒๙] ตา เอวมนุสฺสาสิตฺวา
 อูเปจฺจ พุทฺธํ วนฺทิตฺวา
 ภิกฺขุณฺ्हิ ปุรฺกฺขตา
 อิทํ วจฺนมพฺรวิ.
- [๑๓๐] อหํ สฺกต เต มาตา
 สทฺธมฺมสฺสทโท^๒ นาถ
 ตฺวํ ธีร^๓ ปิตา มม
 ตยา ชาตมฺหิ โคตม.
- [๑๓๑] สํวทฺธิโตยํ สฺกต
 อานนฺทียो^๔ ฐมฺมกาโย
 รุปรกาโย มยา ตว
 มม สํวทฺธิโต ตยา.
- [๑๓๒] มุหฺตตํ ตณฺหาสมนํ
 ตยาหํ สนฺตมจฺจนฺตํ
 ขีริ ตฺวํ ปายิโต มยา
 ฐมฺมขีริมฺปิ^๕ ปายิตา.
- [๑๓๓] พนฺธนารกฺขเน มยฺหํ
 ปุตฺตกามิตฺถียो^๖ ยาจํ^๗
 อนนฺโธ ตฺวํ มหามฺุเน
 ลภนฺติ ตาทิสํ สุตํ.
- [๑๓๔] มนฺธาตาทินรินฺทานํ
 นิมฺกฺคาหํ ตยา ปุตฺต
 ยา มาตา सा ภวณฺณเว
 ตาริตา ภวสาครา.

^๑ อ. ตสฺมา ยถาหฺมฺทิสฺส

พมดอญ 12/06/2566

^๒ ฉ., เท. สทฺธมฺมสฺสท นาถ

^๔ ฉ., เท., อ. ฐมฺมขีริ หิ

^๗ อ. ตาว

^๒ ฉ., เท. ตฺวํ จ วิร

^๔ ฉ., เท. อนินฺทิตโต อ. อนินฺทีย

^๖ ฉ., เท., อ. ปุตฺตกามา ถิโย

- [๑๓๕] รณโณ มาตา มเหสีติ
พุทฺธมาตาติ ยํ นามํ
สุลภํ นามมิตฺติณํ
เอตํ ปรมทูลลภํ.
- [๑๓๖] ตณฺณจ ลหุํ มหาวิร
อนุกํ วา มหฺนตํ วา
ปณฺธิธานํ มมนฺตยา
ตํ สพฺพํ ปุริตํ ตยา.^๑
- [๑๓๗] ปรีนิพฺพาทุมิจฺฉามิ
อนฺุชานาหิ เม วิร
วิหาเยมํ กเลวริ
ทุกฺขนฺตกร นายก.
- [๑๓๘] จกฺกงฺกุสฺสชาภิณฺเณ
ปสาเรหิ ปณามนฺเต
ปาเท กมลโกมเล
กริสฺสํ ปุตฺตเปมฺหิ.^๒
- [๑๓๙] สุวณฺณราสีสงฺกาสํ
กตฺวา เทหิ สุทฺธิจฺจนฺเต
สรีริ กุรฺุปากํ
สนฺตํ^๓ คจฺฉามิ นายก.
- [๑๔๐] ทฺวตฺตีสลฺกขณฺุเปตํ
สณฺุณคฺขนาว^๔ พาลกฺขํ
สุปฺปภาลงฺกตํ ตนฺุ
มาตฺตจฺฉํ ทสฺสยิ ชิน.
- [๑๔๑] ผุสฺสลาวินฺทสงฺกาเส
จกฺกงฺกิตฺเต ปาทตเล
ตฺรฺณาทิจฺจสฺปฺปะ
ตโต^๕ सा सिरसा पति.
- [๑๔๒] ปณฺมามี นราทิจฺจํ
ปจฺฉิเม สรณฺิ^๖ มยฺหิ
อาทิจฺจกฺกุลเกตฺตุนํ
น ตํ ทกฺขามหิ^๗ ปฺน.
- [๑๔๓] อิตฺติโย นาม โลกคฺค
ยทิ โกจตฺติ โทโส เม
สพฺพโทสกรา มตา
ขมสฺสํ กุรฺณากร.
- [๑๔๔] อิตฺติกาณญฺจ ปพฺพชฺชํ
ตตฺถ เจ อตฺติ โทโส เม
ยมฺหิ^๘ ยาจิ ปฺนปฺปนํ
ตํ ขมสฺสํ นราสภ.

^๑ ฉ., เท., อ. มยา^๒ ฌ., เท., อ. สนฺติ^๓ อ. ปาเท^๔ ฌ., เท. อิกฺขามหิ ปฺโน^๕ ฌ., เท. ปุตฺตอฺตฺตเม อ. ปุตฺตเปมสา^๖ อ. สณฺณามนา^๗ ฌ., เท., อ. มรเณ^๘ ฌ., เท. หิ ตํ

[๑๔๕] มยา ภิกขุณีโย วีร ตวานุญญาय สาสิตา
ตตถ เจ อตถิ ทุนันตี^๑ ตัม ขมสฺส ขมาริป.^๑

[๑๔๖] อกฺขนฺเต นาม ขนฺตพฺพํ ก็ ภเว คุณญฺสเน
กิมุตฺตรนฺเต วกฺขามิ นิพฺพานาย วทนฺติยา.^๒

[๑๔๗] สุทฺธเ อนฺนเน มม ภิกฺขุสงฺฆเ
โลกา อิตฺโต นิสฺสริตฺตํ ขมนฺเต
ปภาตกาเล พยสฺนงฺคตาณิ
ทิสฺวาน นียฺยาติ หิ^๓ จนฺทเลขา.

[๑๔๘] ตเทตฺรา ภิกฺขุณีโย ชินคฺคํ
ตาราว จนฺทานุคตา สฺเมรฺรํ
ปทกฺขิณํ กตฺว^๔ นิปฺจจ ปาเท
จิตฺตา มุขนฺตสฺสมุทิกฺขมานา.^๕

[๑๔๙] น ติตฺติปฺพพฺพํ ตว ทสฺสเนน
จกฺขํ น โสตํ ตว ภาสิเตน
จิตฺตํ มม เกลวเมกเมว
ปปฺปยุย ตัม ฐมฺมรเสน ติตฺตี.

[๑๕๐] นทโต ปริสายนฺเต วาทิตปฺป ปหาริโน^๖
เย เต ทกฺขนฺติ วทณิ ฐญฺญา เต นรปฺงคว.

[๑๕๑] ที่ฆมฺภุคฺคิตมฺพนฺนเป สฺสเภา อายตปณฺหิเก
เย ปาเท ปณฺมายนฺติ^๗ เตปิ ฐญฺญา รณนฺตค.^๘

^๑ ทยุย. ขมาริตี

^๓ จ., เท., อ. วมตอายุ 12/06/2566
จ., เท., ว

^๕ จ., เท., อ. มุขนฺตํ สฺมุกฺกขมานา

^๗ จ., เท., อ. ปณฺมิสฺสนฺติ

^๒ จ., เท., อ. วทนฺติยา

^๔ จ., เท. กจจ

^๖ จ., เท. วาทิตพฺพปหาริโน อ. วาทิตปฺปปการิโน

^๘ จ., เท. คุณนฺทร

- [๑๕๒] มธฺรานิ ปหฺนฺจฺจานิ โทสณฺหานิ^๑ หิตานิ จ
เย เต วากฺยานิ สฺสณฺหิตี^๒ เตปิ ธมฺมฺยา นรุตฺตม.
- [๑๕๓] ธมฺมฺยาหนฺเต มหาวีร ตินฺนฺธสฺสํสารกนฺตารา
ปาทปฺปชฺชนตปฺปวา^๓ สุวากฺเยน^๔ สิริมโต.
- [๑๕๔] ตโต सा अनुसावेत्तुवा ภิกฺขุสงฺฆมฺหิ สฺพพตา
ราหุลานนฺทนนฺเท จ วนฺทิตฺวา อิทมพฺรวิ.
- [๑๕๕] อาสิวิสาलयสเม โรคาวาเส กเลวเร
นิพฺพิณฺณา ทฺวขสงฺเกเต^๕ ชรามรณโคจเร.
- [๑๕๖] นานากุณฺปมลาภิณฺเณ^๖ ปฺรายตฺเต นีรีหเก
เตน นิพฺพาตุมิจฺฉามิ อณฺุมณฺณถ ปฺตฺตกา.
- [๑๕๗] นนฺโท ราหุลภทฺโท จ วิตโสกา นิราสวา
จิตฺตาจลา ฐิตี วีรา^๗ ชมฺมตมฺนฺจินฺตยฺ.
- [๑๕๘] ฐิตฺถุ สงฺขตํ โลกํ อสาร์ กทลฺลปมํ
มายามรีจิสฺสํ อิตฺตรํ อนวฏฺฐิจิตํ.
- [๑๕๙] ยตฺถ นาม ชินฺสฺสาयํ มาตฺตจฺฉา พุทฺธโปสิกา
โคตมี นิธนํ ยาติ อนิจฺจํ สพฺพสงฺขตํ.
- [๑๖๐] อานนฺโท จ ตทา เสโฆ กนิฏฺฐโจ^๘ ชินวจฺจโล
ตตฺถสฺสฺสนิ กโรนฺโต^๙ โส กรุณฺ ปรีเทวติ.

^๑ ฉ., เท. โทสคฺขมานิ^๓ ฉ., เท., อ. ปาทปฺปชฺชนตปฺปรา^๕ ฉ., เท. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖ ทฺวขสงฺฆมาญฺเฏ อ. ทฺวขปงฺเก เต^๖ ฉ., เท. นานากลิมลาคภิณฺเณ อ. นานากลฺลมาภิณฺเณ^๘ ฉ., เท., อ. โสกฏฺฏโฆ^๒ ฉ., เท. สฺสยฺยนฺติ อ. สฺสยฺยนฺติ^๔ อ. สทฺธมฺเมน สิริมตา^๗ ฉ., เท. ฐิรา^๙ อ. ฐรณฺโต

- [๑๖๑] ภาสนฺติ^๑ โคตมี ยาทิ
คจฺจติ น จิเรเนว
นฺน พุทฺโธปิ นิพฺพุตฺติ
อคฺคิ วีย นิรินฺธโน.
- [๑๖๒] เอวํ วิลปมานนํ
สฺตีสํครคฺคมี^๒
อาณนํ อาท โคตมี
พุทฺโธปญฺจานตปฺปริ.^๓
- [๑๖๓] น ยุตฺตํ โสจิตฺตํ ปุตฺต
ตสฺสา^๔ เม มรณํ ปุตฺต
หาสกาเล อุปญฺจิตเต
นิพฺพานนตฺมปาคตํ.
- [๑๖๔] ตยา ตาท สมชฺฌิณฺโณ
มา ปุตฺต วิมโน โหหิ
ปพฺพชฺช อนุชานิ โน
สผโล เต ปริสฺสโม.
- [๑๖๕] ยํ น ทิณฺณจํ ปฺราณเหหิ
ตํ ปทํ สุกุมาริหิ
ติตฺถิกาจริเยหิ จ
สตุตฺตวสฺสาหิ เวทิตํ.
- [๑๖๖] พุทฺธสาสนปาเลตา^๕
ตตฺถ คจฺจามหํ ปุตฺต
ปจฺจิมํ ทสฺสนํ ตว
คโต ยตฺถ น ทิสฺสติ.
- [๑๖๗] กทาจิ ฐมมํ เทเสนโต
ตทาหํ อาสีสวาจํ
ขิปี โลกคฺคณายโก
อโวจํ อนุกมฺปิกา.
- [๑๖๘] จิรํ ชีว มหาวิร
สพฺพโลกहितตฺถาย
กปฺเป ติณฺณจ มหามุเน
ภาวสฺสุ อชรามโร.
- [๑๖๙] ตํ ตถาวาทินี พุทฺโธ
น เหวํ วนฺทียา พุทฺธา
มมํ โส เอตทพฺุริ
ยถา วนฺทสิ โคตมิ.
- [๑๗๐] กถญฺจรหิ สพฺพพณฺญ
กถํ อวนฺทียา พุทฺธา
วณฺทิตพฺพา ตถาคตา
ตํ เม อกฺขาหิ ปุจฺฉิตโต.

๑ ฌ., เท. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

๑ ฌ., เท. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

๒ ฌ., เท. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

๓ ฌ., เท. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

๔ ฌ., เท. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

๕ ฌ., เท. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

- [๑๗๑] อารทฐวิริเย ปหิตตเต นิจจํ ทพฺพปรกุกเม
สมคฺเค สวเก ปสฺส เอตํ พุทฺธาน วนฺทหนิ.^๑
- [๑๗๒] ตโต อุปสฺสยํ คนฺตวา เอกิกาทํ วิจินฺตยิ
สมคฺคํ ปริสํ นาโถ โรเจติ^๒ ติภวนฺตโค.
- [๑๗๓] หนฺทาทํ ปรีนิพฺพายิ^๓ มา วิปตฺตี ตมทฺทสํ
เอวาทํ จินฺตยิตฺวาน ทิสฺวาน อีสิสตฺตมํ.
- [๑๗๔] ปรีนิพฺพานกาลํ มํ^๔ อาโรเจมิ^๕ วินายกํ
ตโต โส สมณฺญญาสิ กาลํ ชานาหิ โคตมิ.
- [๑๗๕] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคิว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๑๗๖] สุวาคํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๗๗] ปฏฺฐิสมฺภาทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺจิเม
ฉพฺภิญฺญา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๗๘] ถีนํ ฐมฺมาภิสสมเย เย พาลา วิมตี คตา
เตสํ ทิฏฺฐิปปหฺนตถํ อิทฺธี ทสฺเสหิ โคตมิ.
- [๑๗๙] ตทา นิปจฺจ สมฺพุทฺธํ อุปตฺติตฺวาน อมฺพรํ
อิทฺธี อนเภา ทสฺเสสิ พุทฺธานุญฺญาเย โคตมิ.
- [๑๘๐] เอกิกาท พุทฺธา อาสิ พหฺกา เจกิกาทตา
อาวิภาวํ ติโรภาวํ ติโรกฺกทฺทํ^๖ ติโรนคํ.^๗

^๑ อ. เอสา พุทฺธาน วนฺทนา

^๒ น.เท. ปรีนิพฺพิสฺส

^๓ น.เท.อ. อาโรเจสิ

^๔ อ. ติโรนํ

^๕ น.เท. โรเจสิ

^๖ น.เท. เม

^๗ น.เท. ติโรกฺกทฺทํ

- [๑๘๑] อสชชมานา อคมา ภูมียมุปี นิมุชชถ
อภิชชมานเ อุกเก อคณฺฉิ มหิยํ ยถา.
- [๑๘๒] สกฺกณฺเ ว ยถากาเส ปลฺลงฺเกน กมี ตทา
วสํ วตฺเตสิ กาเยน ยาว พุรหฺมนิเวสนํ.
- [๑๘๓] สีเนรํ ฑณฺฑํ กตฺวาน จตฺตํ กตฺวา มหามหี
สมฺมุลํ ปริวตฺเตตฺวา ธารยํ จงฺกมึ นภ.
- [๑๘๔] จสฺสโรทยกาโลว^๑ โลกญฺจากาสิ รุจิตฺ^๒
ยฺคนฺเช วีย ตํ โลกํ^๓ ชาลมาลากุลํ^๔ อกา.
- [๑๘๕] มุจฺจลินฺทํ มหาเสลํ เมรํ มนฺทารททฺทเร^๕
สาสปานิว^๖ สพฺพานิ เอเกนคฺคณฺหิ^๗ มุญฺจินา.
- [๑๘๖] องฺกุลคฺเคน ฉาเทสิ ภากรํ สนิสากรํ
จนฺทสุริยสหสฺसानิ อาเวพมิว ธารยิ.
- [๑๘๗] จตฺตสาครโตยานิ ธารยิ เอกปาณินา
ยฺคนฺชชลทาการิ มหาวสฺสํ อวสฺสถ.
- [๑๘๘] จกฺกวตฺตํ สปริสํ มาปยิ सा न्मात्तले
ครุฬํ ทฺวิรทํ สีหํ วินทन्ตญฺจ ทสฺสยิ.^๘
- [๑๘๙] ऐकिका अभिनिमित्त्वा อปฺปเมยฺยํ ภิกฺขุณีคณฺ
ปฺน อนฺตรธาเปตฺวา ऐकिका मुनिमฺพุรวि.

^๑ จ.,อ. จสฺสโรทยกาโลว

^๓ จ.,เท.,อ. ยฺคนฺเช วีย โลกํ सा

^๕ จ.,เท. เมรุมฺลนทนฺทเร

^๗ จ.,เท. เอเกนคฺคณฺหิ

^๒ จ.,เท. ฐมิกํ อ. ฐมิตํ

^๔ จ.,เท. ชาลมาลากุลํ

^๖ จ.,เท. สาสปาริว

^๘ จ.,เท. ปทสฺสยิ

- [๑๙๐] มาตุจฺฉา เต มหาวีร ตว สาสนการิกา
อนุปฺปตฺตา สกํ อตุถิ ปาเท วนฺทามิ จกฺขุม.
- [๑๙๑] ทสฺเสตฺวา วิวัธิ อิทฺธิ^๑ โอโรหิตฺวา นภตฺตลา
วณฺหิตฺวา โลกปชฺโชตํ เอกมนฺตํ นิสิตฺติ सा.
- [๑๙๒] सा वीस्वस्सสฺติกา ชาตียาหํ महामุनि
อลํ เอตฺตาวตา วีร นิพฺพายิสฺสามิ นายก.
- [๑๙๓] ตทาตีวิมฺหิตา^๒ สพฺพา ปริสา सा กตฺตชฺลี
อโวจฺยุเย กตฺ^๓ อาสิ อตุลิตฺติ ปรกกฺเม.
- [๑๙๔] ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺโ สพฺพธมฺเมสุ จกฺขุมา
อิโต สตสฺสสมฺมहि กปฺเป อฺปปชฺชิ นายโก.
- [๑๙๕] ตทาหํ หํสวตฺติยา ชาตามจฺจกุลฺเล อหุ
สพฺโพปการสมฺปนฺเน อิทฺเธ ผิเต มหทฺตฺเท.
- [๑๙๖] กทาจิ ปิตฺตฺนา สทฺธิ ทาสีคณฺปรกฺขตา
มฺหตา ปริวารเณ ตํ อฺเปจฺจ นราสกํ.
- [๑๙๗] วาสวํ วิย วสฺสหนฺตํ ธมฺมเมฆมนาสวํ
สรทาทิจฺจสทิสํ รัสสิมาลากุลล์^๔ ชินฺ.
- [๑๙๘] ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาเทตฺวา สุตฺวา จสฺส สุภาสิตํ
มาตุจฺฉํ ภิกฺขุณิ อคฺเค จเปนฺตํ นรนายกํ.
- [๑๙๙] สุตฺวา ทตฺวา มหาทานํ สตฺตาหํ ตสฺส ตาทิโน
สสฺงมฺสฺส นรคฺคสฺส ปจฺจยานิ พหฺนฺติ จ.

- [๒๐๐] นิปัจจ ปาทมูลมฺหิ ตํ จานํ อภิปตฺถยீ
ตโต มหาปริสติ อโวจ อัสสิตฺตโม..
- [๒๐๑] ยา สสงฺฆํ อโมเชสิ สตฺตาหํ โลกนํายกํ
ตมฺหํ กิตฺตยิสฺสามิ สฺุณฺนาถ มม ภาสโต.
- [๒๐๒] สตฺสทฺสเส อิตฺโต กปฺเป
โคตโม นาม นามเณ
โอกุภากกุลสมฺภาโว
สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๒๐๓] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาทา
โคตมี นาม นามเณ
โอรสา ฐมฺมนิรมิตา
เหสฺสติ สตฺถุสํวิกา.
- [๒๐๔] ตสฺส พุทฺธสฺส มาตฺตจฺฉา
รตฺตญฺญนญจ อคฺคตฺตํ
ชีวิตาปาติกา^๑ อัย
ภิกฺขุณฺนีํ ลภิสฺสติ.
- [๒๐๕] ตํ สุตฺวหํ ปมฺภิตา^๒
ปัจจเยหิ อฺปฏฺฐิจิตฺวา
ยวชีวํ ตทา ชินํ
ตโต กาลํ กตา อหํ.
- [๒๐๖] ดาวดีเสสุ เทเวสุ
นิพฺพตฺตา ทสฺสงฺเคหิ
สพฺพกามสมิทฺธิสุ
อญฺเเย อภิกฺภาวี อหํ.
- [๒๐๗] รูปสทฺเทหิ คนฺฺเชหิ
อายุนาปี จ วณฺเณน
รเสหิ ผุสฺสเนหิ จ
สุเขน ยสฺสาปี จ.
- [๒๐๘] ตเถวาทิปเตยฺเยน
อโหสิ อมรินฺทสฺส
อธิคฺยห วิโรจหํ
มเหสี ทยิตา ตหี.
- [๒๐๙] สํสาเร สํสรณฺตีหํ
กาสิกรณฺโณ วิสเย
กมฺมวายุสเมริตา
อชาयी ทาสคามเก.

หมดอายุ 12/10/2564

^๑ ฉ.,เท. ชีวิตาปาติกา

^๒ ฉ.,เท. ตํ สุตฺวา ปโมทิตฺวา

- [๒๑๐] ปญจทาสสตานฺนา นิวสนฺติ ตหิ ตทา
สพฺเพสํ ตตฺถ โย เชฏฺโฐจ ตสฺส ชายา อโหสํ.
- [๒๑๑] สยมฺภุโน ปญจสตา คามํ ปิณฑาย ปาวิสุํ
เต ทิสฺวาน อหํ ตฺวฺจา สห สพฺเพหิ ฌาติภิ.^๑
- [๒๑๒] กตฺวา ปญจสํ กุฏฺเฐ จาตุมาเส อุปฺภุจฺย^๒
ติจิวฺรานิ ทตฺวาน ปสนฺนมห^๓ สสามิกา.
- [๒๑๓] ตโต จุตฺตา สปติกา^๔ ตาวตีสํ คตา มยํ
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาตา เทวทเห ปฺเร.
- [๒๑๔] ปีตา อญฺชนสกุโก เม มาตา มม สุลกฺขณา
ตโต กปิลวตฺถุสมิ สฺสทฺโรทนฆริ คตา.
- [๒๑๕] สพฺพา^๕ สกฺยกุลฺเล ชาตา สกฺยานํ ฆรมาคมุํ
อหํ เสฏฺฐา^๖ จ สพฺพาสํ ชินฺสสาปาทิกา อหุ.
- [๒๑๖] ส เม^๗ ปุตุโตภินิกฺขมฺม พุทฺโธ อาสิ วินายโก
ปจฺฉาหํ ปพฺพชิตฺวาน พุทฺโธ อาสิ วินายโก
สเดหิ สห ปญฺจหิ.
- [๒๑๗] สากิยานิหิ วีราหิ สห สนฺติสฺสํ ญฺสึ
เย ตทา ปุพฺพชาตียา อสฺมากํ อาสุ สามิโน.
- [๒๑๘] สห ปุณฺณสฺส กตฺตาโร มหาสมยการกา
ญฺสึสุ อรหตฺตนต์เต สุกเตนानุกมฺปีตา.

^๑ จ.,เท. สห สพฺพาทิ อิตฺติภิ อ. สพฺพาทิ ฌาติภิ

^๒ จ.,เท. ปุคา ญฺตฺวาว สพฺพาย จาตุมาเส อุปฺภุจฺหุ อ. ปุคา ภวิตฺวา สพฺพาย

^๓ จ.,เท.,อ. สฺสริมฺห

^๔ จ.,เท. สพฺพปิ ตา

^๕ จ.,เท.,อ. เสสา

^๖ จ.,เท.,อ. วิสิฏฺฐา

^๗ จ.,เท.,อ. มม ปุตุโตภินิกฺขมฺม

- [๒๑๙] ตเทตรา ภิกขุณีโย อารุหิสฺส นภตฺตลํ
 สงฺคตา^๑ วีย ตาราโย วิโรจิสฺส มหิตฺฐิกา.
- [๒๒๐] อิทฺธิ อเนกา ทสฺเสสฺสุ ปิลนฺธวิกตึ ยถา
 กมฺมาโร กนฺกสฺเสว ปุณฺณกมฺเมสฺสุ^๒ สิกฺขิตา.
- [๒๒๑] ทสฺเสตฺวา ปาฏิเหรานิ วิวิชานิ^๓ พหุณี จ
 โตเสตฺวา วาทิจจวรี^๔ มุณี สปฺริสฺส ตทา.
- [๒๒๒] โอโรหิตฺวา นภตฺตา^๕ วนฺทิตฺวา อีสิสตฺตมํ
 อณฺเฏยตา นรคฺเคน ยถาภูจาเน นิสฺสีทิสฺสุ.
- [๒๒๓] อโหนฺกมฺปิคามุหํ สพฺพาสํ วีร โคตมี
 วาสิตา ตาย^๖ ปุณฺณเมหิ ปตฺตา โน อาสวกฺขยํ.
- [๒๒๔] กิเลสา ฌาปิตามุหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺราม อนาสวา.
- [๒๒๕] สุวาคตํ วต โน อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อณฺุปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๒๖] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺเฒา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๒๗] อิทฺธิยญฺจ^๗ วสี โหม ทิพฺพาย โสตธาตฺยา
 เจโตปฺริยฌาณสฺส วสี โหม มหามุณี.

^๑ ส. ขคตา
 หมายเหตุ 12/06/2566

^๓ ฉ.,เท. วิจิตฺตานิ

^๕ ฉ.,เท.,อิ. คคณา

^๗ ฉ.,เท. อิทฺธิสฺ

^๒ ฉ.,เท.,อิ. กมฺมณฺณสฺส สฺสสิกฺขิต

^๔ ฉ.,เท.,อิ. วาทีปวรี

^๖ ฉ.,เท.,อิ. ตว

- [๒๒๘] ปุพฺเพนิวาสํ ชานาม ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺณโกโว.
- [๒๒๙] อตฺถเ ชมฺเม จ เนรุตฺเต ปฏิภาณเ จ วิชฺชติ
ณฺณํ อมฺหํ มหาวีร อฺปฺปนฺนํ ตว สนฺติเก.
- [๒๓๐] อสฺมาหิ ปริจิตฺตโนสสิ เมตฺตจิตฺตาทิ นายก
อนฺุชานาหิ สพฺพปาโย^๑ นิพฺพานาย มหามฺเ.
- [๒๓๑] นิพฺพายิสฺสาม อิจฺเจวํ กิ วกฺขามิ วทฺหติโย
ยสฺส ทานิ จ โว กาลํ มณฺณถาติ ชิโนพฺรวิ.
- [๒๓๒] โคตมิอาทิกา ตาโย ตทา ภิกฺขุณิโย ชินํ
วณฺหิตฺวา อาสนา ตมฺหา วุฏฺฐาย อคฺมึสุ ตา.
- [๒๓๓] มหตา ชนกาเยน สห โลกคฺคนายโก
อนฺุสฺสาวยิ^๒ ธีโร^๓ มาตฺตจฺฉํ ยาวโกฏฺฐกํ.
- [๒๓๔] ตทา นิปติ ปาเทสุ โคตมิ โลกพนฺธุโน
สเหตฺราหิ^๓ สพฺพพาหิ ปจฺฉิมํ ปาทวณฺทนํ.
- [๒๓๕] อิทํ ปจฺฉิมกํ มยฺหํ โลกนาถสฺส ทสฺสนํ
น ปุโน อมตาการํ ปสฺสิสฺสามิ มุขํ ตว.
- [๒๓๖] น จ เม วณฺทนํ วีร ตว ปาเท สุโกมเล
สมฺมุสฺสิสฺสติ โลกคฺค อชฺช คจฺฉามิ นิพฺพุตฺติ.
- [๒๓๗] รูเปน กิณฺดวาทเนน ทิฏฺฐเจ ชมฺเม ยถาตเถ
สพฺพํ สงฺขตเมเวตํ อนสฺสาสิกมิตฺตรํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อิ. สพฺพาสํ

^{๒-๓} ฉ.,เท. อนฺุสฺยาเย โส วีโร อิ. อนฺุสฺยาเย โส ธีโร

^๓ ฉ.,เท. สเหว ตาหิ

- [๒๓๘] สา สห ตาหิ คนฺตวาน ภิက္ขุญฺสสํ สกั
อหุฏฺพลลํกมาภุชฺช นิสิตี ปรมาสเน.
- [๒๓๙] ตทา อุปาสิกา ตตฺถ พุทฺธสาสนวจฺจสา
ตสฺสา ปวตฺตตี สุตฺวาน อุเปสฺสุ ปาทวนฺทิกา.
- [๒๔๐] กเรหิ อูรํ ปหนฺตา^๑ จินฺนมฺมูลา ยถา ลตา
รฺุทหนฺตา กรุณฺโณ ราวั^๒ โสภณฺญา ภูมิปาติกา.^๓
- [๒๔๑] มา โน สรณฺเท นาถะ วิหายาคมิ นิพฺพุตี
นิปตฺติตฺวาน ยาจาม สพฺพาโย สिरสา มยฺ.
- [๒๔๒] ยา ปธานํ คมา ตาสํ สทฺธา ปญฺญา อุปาสิกา
ตสฺสา สีลํ ปมชฺชนฺตี อิทํ วจฺนมพฺรวิ.
- [๒๔๓] อลํ ปุตฺตา วิลาเปน^๔ มารปาสาณวตฺตินา
อนิจฺจํ สงฺขตํ สพฺพํ วิโยคนฺตํ จลาจลํ.
- [๒๔๔] ตโต सा ता วิสชฺชิตฺวา^๕ ปจฺมชฺฌานมุตฺตมํ
ทฺติยญฺจ ตติยญฺจ समाปชฺชิ จตฺตฤทฺกํ.
- [๒๔๕] อากาสายตนญฺเจว วิญฺญาณญฺจายตนํ ตถา
อาภิญฺจํ เนวสญฺญญฺจ समाปชฺชิ ยถากุภมํ.
- [๒๔๖] ปฏฺิโลเมน ฌานานิ समाปชฺชถ^๖ โคตมี
ยาวตา ปจฺมํ ฌานํ ตโย^๗ ยาว จตฺตฤทฺกํ.

^๑ อี. ปหนฺตวา^๓ ฉ., เท. ภูมิปาติกา อี. ภูวิปาติกา^๕ อี. วิวชฺชิตฺวา^๗ ฉ., เท. ตโต^๒ ฉ., เท. รวํ^๔ ฉ., เท., อี. วิสาเทน^๖ ฉ., เท. समाปชฺชิตฺถ

- [๒๔๗] ตโต วุฏฺฐาย นิพฺพายิ ที่ปจฺจิว นีราสวา^๑
 ภูมิจาโล มหา อาสิ นภสา วิชฺชุตฺตา ปติ.
- [๒๔๘] ปนาทิตา ทฺนุทฺทิกโย ปรีเทวีสุ เทวตา
 ปุปฺผวุฏฺฐิจิ จ คคฺนา อภิวสฺสธ เมทนี.
- [๒๔๙] กมฺปิโต เมรฺรราชาปิ รงฺคมชฺฌเม ยถา นโฏ
 โสเกน จาติทีโนว^๒ วิรวัว อาสิ สาครโร.
- [๒๕๐] เทวา นาคาสฺรา พุรฺหฺมา สํวิคฺคาหํสุ ตํขณฺ^๓
 อนิจฺจา วต สงฺขารธา ยถายํ วิลยํ คตา.
- [๒๕๑] ยา เจมํ ปรีวารีสุ สตุฏฺฐาสนการิกา
 ตาโยปิ อนุปาทานา ที่ปสิขา^๔ วีย นิพฺพุตฺตา.
- [๒๕๒] หา โยคา วิปฺปโยคฺนฺตา หานิจํ สพฺพสงฺขตํ
 หา ชีวิตํ วินาสนตํ อิจฺจาสิ ปรีเทวนา.
- [๒๕๓] ตโต เทวา จ พุรฺหฺมา จ โลกธมฺมานวตฺตนํ
 กาลานฺรूपํ กุพฺพนฺติ อูเปตฺวา อีสิสตฺตมํ.
- [๒๕๔] ตทา อามนฺตยิ สตุฏฺฐา อานนฺทํ สุตฺติสาคร์^๕
 คจฺฉานนฺท นิเวเทหิ ภิกฺขุณฺ มาตุ นิพฺพุตฺตี.
- [๒๕๕] ตทานนฺโท นีรานนฺโท อสฺสุนา ปุณฺณโลจโน
 คคฺคเรน สเรนาห สมากจฺฉนฺตุ ภิกฺขโว.
- [๒๕๖] ปุพฺพทิกฺขิณฺปจฺฉาสฺสุ อุตฺตรายํ วสนฺติ เย^๖
 มยฺหํ सा ภิกฺขุณี มาตา^๗ ภิกฺขโว สฺกโตรสา.

^๑ ส.,อ. นราสนา^๓ ๒๕๖๑ ๑๒/๐๖/๒๕๖๖
^๓ อ. ดาวเท^๕ ฉ.,เท. สุตสาคร์^๗ ฉ.,เท.,อ. สุนนฺตุ ภาสิคํ มยฺหํ^๒ สฺยา. วาติทีโน จ^๔ ฉ.,เท.,อ. ที่ปจฺจิ^๖ ฉ.,เท. อุตฺตราย จ สนฺติเก

- [๒๕๗] ยา วทุชยิ ปยตฺเตน สริริ ปจฺฉิมํ มุเน
 सा कोतमी कदा सन्ती तारार सुरियोत्थेः
- [๒๕๘] พุทฺธมาตาติ สยฺยตฺตํ^๑ จปยิตฺวา คตา สมนํ^๒
 न यत्तु पण्यजेत्तोपि तत्तु^๓ ทกฺขติ นายโก.
- [๒๕๙] ยสฺสสตฺถิ สุกเต สทฺธา โย วา สิสฺโส^๔ มหามุเน
 พุทฺธสฺส มาตุ^๕ สกฺกา^๕ กโรตุ สุกโตรสฺ.
- [๒๖๐] สุทฺธจฺฉาปิ ตํ สุตฺวา สีมฺมาจฺฉ^๖ ภิกฺขโว
 เกจิ พุทฺธานุภาเวน เกจิ อิทฺธิสฺส โกวิทา.
- [๒๖๑] กุฏฺฐาคารวเร รณฺเฆ สพฺพโสณฺณมเย สุภ
 มณฺจกํ สมโรเปสฺสุ ยตฺถ สุตฺตาสิ โคตมี.
- [๒๖๒] จตฺตาริ โลกปาเล เย^๗ อํเสหิ สมชารยฺ
 เสสา สกฺกาทิกา เทวา กุฏฺฐาคารเ สมคฺคหฺ.
- [๒๖๓] กุฏฺฐาคารานิ สพฺพานิ อาสฺสุ ปณฺจสฺตานิ หิ^๘
 สรทาทิจฺจวณฺณานิ วิสฺสกมฺมกฺตานิ หิ.
- [๒๖๔] สพฺพา ตหิ^๙ ภิกฺขุณีโย อาสฺสุ มณฺเจสฺสุ สายิตา
 เทวานํ ขนฺธมารุห
 นิยุยฺหนฺติ อนุปฺพุทฺโส.
- [๒๖๕] สพฺพโส ฉาทิตํ อาสิ วิตาเนน นภตฺตลํ
 สตารา จนฺทสุรา จ ลณฺฉิตา กนกามยา.

^๑ ฉ., เท., อี. ปณฺยตฺตํ^๓ ฉ., เท. คติ อี. คติ
 ๑๒/๐๖/๒๕๖๖^๕ ฉ., เท. พุทฺธมาตฺส^๗ ฉ., เท., อี. เต^๙ ฉ., เท. ตาปี^๒ อี. สย^๔ ฉ., เท. โย จ ปิโย มหามุเน^๖ ฉ., เท., อี. สีมฺมาจฺฉ^๘ ฉ., เท. ปิ

- [๒๖๖] ปฏากา อัสสิตาเนกา จิตตกา^๑ ปุพฺพกณฺจกา
โอมคคากาสปทุมา^๒ มหิยา ปุพฺพมคฺคตํ.
- [๒๖๗] ทิสฺสนฺติ จนฺทสุริยา วิชฺชนฺติ จ ตารกา
มชฺฌนฺคโตปิจาทิจฺโจ น ตาเปสิ สสี ยถา.
- [๒๖๘] เทวา ทิพฺเพหิ คนฺธเหหิ มาเลหิ สุรภีหิ จ
วาทีเตหิ จ นจฺเจหิ สงฺคีตีหิ จ ปุชฺยัง.
- [๒๖๙] นาคาสฺสุรา จ พุรฺหฺมาโน ยถาสตฺติ ยถาพลํ
ปุชฺยีสฺส จ นิยุยฺหนฺตี^๓ นิพฺพุตํ พุทฺธมาตริ.
- [๒๗๐] สพฺพาโย ปุรฺโต นีตา นิพฺพุตา สุกฺโตรสา
โคตมี นิยุยเต ปจฺฉา สกุกตา พุทฺธโปสิกา.
- [๒๗๑] ปุรฺโต เทวมนฺชา สนาคาสฺสุรพฺรหฺมกา
ปจฺฉา สสาวโก พุทฺโธ ปุชฺตถํ ยาติ มาตฺยา.
- [๒๗๒] พุทฺธสฺส ปรีนิพฺพานํ เนทิสํ อาสิ ยาทีสํ
โคตมีปรีนิพฺพานํ อติอจฺฉริยํ^๔ อหุ.
- [๒๗๓] น พุทฺโธ^๕ พุทฺธนิพฺพานเ สารีปฺตฺตาที ภิกฺขโว
พุทฺโธ โคตมินิพฺพานเ สารีปฺตฺตาทีกา ยถา.^๖
- [๒๗๔] จิตกานิ กริตฺวาน สพฺพคนฺธมยานิ จ^๗
คนฺธจฺจุณฺณวิกิณฺณานิ^๘ ฉาปยีสฺส จ ตา ตเหิ.

^๑ ฉ., เท., อี. วิตตา

^๒ ฉ., เท. โอตตาคาสปทุมา อี. โอตตาคาสฐมาว

^๓ ฉ., เท. วิญญฺหนฺติ อี. วิญญฺหนฺตี

^๔ ฉ., เท. อเตวจฺฉริยํ

^๕ ฉ., เท. พุทฺโธ พุทฺธสฺส นิพฺพาน โน ปฏียาที ภิกฺขโว

^๖ ฉ., เท., อี. ตถา

^๗ ฉ., เท., อี. เต

^๘ ฉ., เท. คนฺธจฺจุณฺณวิกิณฺณานิ อี. คนฺธจฺจุณฺณาทิกิณฺณานิ

- [๒๗๕] เสสภาคานิ ทยหีสุ อภูจิสฺसानิ สพฺพโส
อานนฺโท จ ตทาโวจ สํเวคชนกํ วโจ.
- [๒๗๖] โคตมี นิธน์ ยาทา ททฺธมฺมจสฺสา^๑ สรีรกํ
สงฺเกตํ พุทฺธนิพฺพานํ น จิเรน ภวิสฺสตี.
- [๒๗๗] ตโต โคตมิธาคฺคินิ ตสฺสา ปตฺตคตานิ โส
อุปฺนಾಮสิ นาคสฺส อานนฺโท พุทฺธใจทิตโต.
- [๒๗๘] ปาณินา ตานิ ปคฺคยห อโวจ อีสิสตฺตโม
มหโต สารวนตสฺส ยถา รุกฺขสฺส ติฏฺฐโต.
- [๒๗๙] โย โส มหตฺตโร ขนฺโธ ปลฺลชฺเชยฺย อนิจฺจตา
ตถา ภิกฺขุณิสงฺฆสฺส โคตมี ปริณิพฺพุตา.
- [๒๘๐] อานนฺท ปสฺส พุทฺธสฺส^๒ นิพฺพุตายปิ มาตฺรยา
สรีรมตฺตเสสาย น โสภปริเทวนา.^๓
- [๒๘๑] น โสจียา ปเรสํ सा तिณฺณสํสารสาครา
ปริวชฺชิตสนฺตาปา สีติฏฺฐตา สุนิพฺพุตา.
- [๒๘๒] ปณฺทิตาสิ มหาปญฺญา ปุณฺณปญฺญา ตเถว จ
รตฺตตฺตญฺญ ภิกฺขุณินํ सा เอว วิญฺญาถ^๔ ภิกฺขโว.
- [๒๘๓] อิทฺธิยา^๕ จ วสี อาสิ ทิพฺพาย โสตธาคฺคยา
เจโตปริยญาณสฺส วสี อาสิ จ โคตมี.
- [๒๘๔] ปุพฺเพนิวาสมญฺเญาสิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
สพฺพาสวา ปริกฺชีณา นตฺถิ ทานิ^๖ ปุณฺณภโว.

มท๑๒ 12706/2566

^๑ ฉ., เท. ทยฺหญจสฺสา

^๒ ฉ., เท., อ. นตฺถิ โสภปริทฺทโว

^๕ ฉ., เท. อิทฺธิสฺ

^๒ ฉ., เท., อ. อโห อจฺฉริยํ มยฺหํ

^๔ ฉ., เท. ธาเรถ อ. ชานาถ

^๖ ฉ., เท., อ. ตสฺสา

- [๒๘๕] อตถธมมนิรุตตีสุ ปฏิภาณ ตเถว จ
 ปริสุทฺธ อหุ ฌาณํ ตสฺมา โสจณียา น สา.
 [๒๘๖] อโยฉนหตสฺเสว ชลโต ชาตเวทโส^๑
 อนุปฺพุพฺพสนฺตสฺส ยถา น ฌายเต คติ.
 [๒๘๗] เอวํ สมฺมาวิมุตฺตานํ กามพนฺโชนตารินํ
 ปญฺญาปาตํ คติ นตฺถิ ปตฺตานํ อจลํ ปทํ.^๒
 [๒๘๘] อตฺตทึปา ตโต โหถ สติปญฺจจฺานโคจรา
 ภาเวตฺวา สตฺตโพชฌนํ^๓ ทุกฺขสฺสหนฺตํ กริสฺสธฺาติ.

อิตถํ สฺกํ มหาปชาปติโคตมํ ภิกฺขุณฺโณ อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

สตุตมํ มหาปชาปติโคตมํเถรีอปานํ.

๘. เขมาเถรีอปานํ

- [๒๘๙] ปทุมุตฺตโร นาม ชินํ สพฺพธมฺเมสุ จกฺขุมา
 อิตฺโต สตฺสทสฺสมฺหิ กปฺเป อฺปปชฺชิ นายโก.
 [๒๙๐] ตทาหํ^๔ หํสวติยํ ชาตา เสฏฺฐิโกเล อหุ
 นานารตนปชฺโชเต มหาสุขสมปฺปิตา.
 [๒๙๑] อฺเปตฺวา ตํ มหาวีรํ อสฺโสสี ฐมฺมเทสนํ
 ตโต ชาตปฺปสาทาหํ อฺเปสี^๕ สรณํ ชินํ.
 [๒๙๒] มาตรํ ปิตรญฺจาหํ อายาจิตฺวา วินายกํ
 นิมนฺตยิตฺวา สตฺตาทํ โภชยํ สทฺสาวกํ.

^๑ หมดอายุ 12/06/2566

^๒ จ.,เท. ชาตเวทสุส

^๓ จ.,เท.,อิ. สตฺตโพชฌนํ

^๔ จ.,เท. อฺเปมิ

^๕ จ.,เท.,อิ. สฺกํ

^๖ อิ. นครเห

- [๒๙๓] อติกุณฺเฑ จ สตุตาเห
ภิกฺขุณี เอตทคฺคมฺหิ
มหาปญฺญานมุตฺตมํ
จเปสิ นรสารถิ.
- [๒๙๔] ตํ สุตฺวา มุทิตา หุตฺวา
การิ กตฺวาน ตํ จานํ
ปุน^๑ ตสฺส มเหสิโน
ปนิปจฺจ ปณฺิหิ.
- [๒๙๕] ตโต มํ ส ชินो^๒ อาห
สสงฺฆเม เม กตํ การิ
สิขุณฺตํ ปณฺิธี ตว
อปฺปเมยฺยผลํ ตยา.
- [๒๙๖] สตสฺสเส อิตโต กปฺเป
โคตโม นาม นามเณ
โอกุภากกุลสมฺภโว
สตุถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๒๙๗] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาทา
เอตทคฺคมนุปฺปตฺตา
โอรสา ฐมฺมนิมฺมิตา
เขมา นาม ภวิสฺสติ.
- [๒๙๘] เตน กมฺเมน สุกเตน
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ
เจตนาปณฺิธีหิ จ
ดาวตีสฺสูปคา อหํ.
- [๒๙๙] ตโต จูตา ยามมคํ
ตโต จ นิมฺมานรตี
ตโตหํ ตุสิตํ คตา
วสวตฺตปฺปํ คตา.^๓
- [๓๐๐] ยตฺถ ยตฺถุปฺปชฺชามิ
ตตฺถ ตตฺถเวย ราชฺชนํ
ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา
มเหสิตฺตมการยิ.
- [๓๐๑] ตโต จูตา มนุสฺสสตุเต
มณฺุชฺลินญจ ราชฺชนํ
ราชฺชนํ จกฺวตฺตตินํ
มเหสิตฺตมการยิ.
- [๓๐๒] สมฺปตฺตี อนุโกตฺวาน
สพฺพตฺถ สฺขิตา หุตฺวา
เทเวสุ มานุเสสุ จ
เนกกปฺเปสุ สํสรี.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อิ. ปุโน

^๓ ฉ.,เท.,อิ. ตโต

^๒ ฉ.,เท. มม ชิน

- [๓๑๓] สงฺฆารามํ อทาสิมุห
สสงฺฆสฺส วิหาริ ติ^๒
เนเก สหสฺสิเก มุเน^๑
อุทฺทิสฺส การิกา^๓ มยฺ.
- [๓๑๔] ตโต จุตฺตา มยฺ สพฺพา
ยสฺสา อคฺคตํ ปตฺตา
ดาวตีสฺสูปคา อหิ^๔
มนุสฺเสสฺสุ ตเถว จ.
- [๓๑๕] อิมสฺมีเยว กปฺปมฺหิ
กสฺสโป นาม นามเน
พฺรหฺมพฺนฺธ มหายโส
อุปฺปชฺชิ วทตํ วโร.
- [๓๑๖] อุปฺภจฺจาโก มहेสิสฺส
กาสิราชา กิกิ นาม
ตทา อาสิ นริสฺสโร
พาราณสีปฺรตฺตเม.
- [๓๑๗] ตสฺสาสิ เชฏฺฐกา ฐิตา
ธมฺมํ สุตฺวา ชินคฺคสฺส
สมณิ อิติ วิสฺสุตา
ปพฺพชฺช สมโรจยิ.
- [๓๑๘] อนฺุชานิ น โน ตาโต
วิสวสฺสสหสฺसानิ
อคาเรว ตทา มยฺ
วิจฺริมุห อตฺนํทิตา.
- [๓๑๙] โกมาริพฺรหฺมจฺริย^๕
พฺพุโรปฺภจฺจานนิริตา
ราชกณฺเฎา สุเข จิตา
มุกฺทิตา สดฺต ฐิตโร.
- [๓๒๐] สมณิ สมณคฺคตฺตา จ
ธมฺมา เจว สุธมฺมา จ
ภิกฺขุณี ภิกฺขุทาสิกา^๕
สดฺตมึ สงฺฆทาสิกา.^๖
- [๓๒๑] อหิ อุปฺปลวณฺเฎนา จ
กิสาคฺคตมึ ธมฺมทินฺนา
ปฏฺวาจารา จ กุณฺฑลลา
วิสาขา โหติ สดฺตมึ.
- [๓๒๒] กทาจิ โส นราทิจฺโจ
มหานิทานสฺตฺตนฺตํ
ธมฺมํ เทเสติ^๗ อพฺภุตํ
สฺตฺวา ตํ ปริยาปฺณิ.

^๑ ฉ., เท. ทานสหายิกา ปุเร อ. ทานสสฺสิกํ มุเน

^๓ อ. ทายิกา

^๕ ฉ., เท., อ. ภิกฺขุทาสิกา

^๗ ฉ., เท. เทเสสิ

^๒ ฉ., เท. สงฺฆสฺส จ วิหารมฺปิ

^๔ อ. โกมาพฺรหฺมจฺริย, เอวมฺปริปิ

^๖ ฉ., เท., อ. สงฺฆทาสิกา

- [๓๒๓] เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ
เจตนาปณฺธิรึหิ จ
ดาวตฺตีสํ อคณฺณหิ.
- [๓๒๔] ปจฺฉิเม จ ภเวทานิ
ธมฺโม มหฺทสฺส ฐิตาสี^๑
สากลายํ ปุรฺตฺตเม
มนาปา ทยิตา ปิยา.
- [๓๒๕] สห เม ชาตมตฺตมฺหิ
ตโต เขมาติ นามํ เม
เขมํ ตมฺหิ ปุเร อหุ
คุณโต^๒ อุปปชฺชถ.
- [๓๒๖] ยทาหิ โยพพฺนํ ปตฺตา
ตทา อทาสี มํ ตาโต
รูปาวณฺณวิภูสิตา^๓
พิมฺพิสารสฺส ราชนิ.
- [๓๒๗] ตสฺสาหิ สุปิยา อาสี
รूपานํ โทสวาทีติ
รูปเกลายเน รตา
น อุเปมิ^๔ มหาทยํ.
- [๓๒๘] พิมฺพิสาโร ตทา ราชา
วณฺณยิตฺวา เวพฺพนํ
มมานุคฺคหพฺพุธิยา
คายเก คาปยิ^๕ มม.
- [๓๒๙] รมฺมํ เวพฺพนํ เยน
น เตน นนฺทนํ ทิฏฺฐจํ
น ทิฏฺฐจํ สุกตาลยํ
อิติ มณฺณมฺหเส มยํ.
- [๓๓๐] เยน เวพฺพนํ ทิฏฺฐจํ
สุทฺธิจํ นนฺทนํ เตน
นรณนฺทนนฺทนํ
อมรินฺทสนนฺทนํ.
- [๓๓๑] วิहाย นนฺทนํ เทวา
รมฺมํ เวพฺพนํ ทิสฺวา
โอตฺตริตฺวา มหิตเล^๖
น ตปฺปนฺติ สุวิมฺหิตา.
- [๓๓๒] ราชปฺญฺเณน นิพฺพตฺตํ
โก วตฺตา ตสฺส นิสฺเสสํ
พฺพุทฺธปฺญฺเณน ภูสิตํ
วนสฺส คุณสญฺจยํ.

๑ ฌ., เท. ฐิตามฺหิ

๓ ฌ., เท. รูปลาวณฺณวิภูสิตา อิ. รูปวนฺตา วิภูสิตา

๔ อิ. ปาปยิ

๒ อิ. คุณิกํ อุทปชฺชถ

๔ ฌ., เท. น อุเปสิ

๖ ฌ., เท. มหิตลํ

- [๓๓๓] ตัม สุตวา วณสมิทธิ
ทญฺจุกามา ตมฺยุยานัม
มม โสตมโนหริ
รณฺโณ อาโรจยิ ตทา.^๑
- [๓๓๔] มหตา ปริวาทน
มัม เปเสสิ^๒ ตมฺยุยานัม
ตทา มัม โส มหิปติ
ทสฺสนาย สมฺสฺสูกัม.
- [๓๓๕] คจฺฉน ปสฺส มหาโกเค
ยัม สทา ภาติ สิริยา
วณฺเณตฺตรสายนัม
สฺสคตาภาณฺณรณฺชิตัม.
- [๓๓๖] ยทา จ ปิณฺฑทาย มุนิ
ปวิญฺโจอหิ ตทาเยว
คิริพฺพชฺชปฺรตฺตมัม
วณฺเณ ทญฺจุมุปาคมี.
- [๓๓๗] ตทา ตัม สมฺมุลฺลวณฺเณ^๓
โกกิลาคีตสหิตัม
นानาภมฺมรกุชฺชิตัม
มยฺยูรคณฺณจฺจิตัม.
- [๓๓๘] อปฺปสทฺทมฺหานากิณฺณํ
กฺกุณฺณมณฺทปสงฺกิณฺณํ
นานาจฺงกมฺภุสิตัม
โยคีวริวราชิตัม.^๔
- [๓๓๙] วิจฺรณฺตี อมณฺณิสิสฺสํ
ตทาปิ^๕ ตรุณํ ภิกฺขุ
สพลฺลํ นยณฺมมัม
ยฺยุตฺตัม ทิสฺวา วิจฺฉินฺตยิ.
- [๓๔๐] อีทิสฺเสปิ วเน รณฺเม
วสนฺตมिव กนฺตเน
จิโตยัม นวโยพฺพเน
รूपเน สฺสสมนฺหวิตो.^๖
- [๓๔๑] นิสินฺโน รุกฺขมฺมูลมฺหิ
ณฺมายเต วตยัม ภิกฺขุ
มฺฤตฺโต สงฺฆาภิปารุโต
หิตฺวา วิสยชฺช รตฺตี.
- [๓๔๒] นนฺถ นาม คหณฺณเจน
ปจฺจุฉา ชินฺณเนน ฐมฺโมยัม
กามัม ภุตฺวา ยถาสฺสขัม
จริตพฺโพ สฺสภทฺทโก.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. จ โส

^๓ ฉ., เท. มุลลวิปินฺ อ. มุลลปวน

^๕ ฉ., เท. ตคฺถาปิ

^๒ สยา. สัมเปเสสิ อ. สมฺปาเปสิ

^๔ ฉ., เท., อ. โยคีวริวราชิตัม

^๖ ฉ., เท. รูปเน จ สมนฺหวิตो

- [๓๔๓] สุญญกนฺติ วิทิตฺวาน คณฺหเคหิ ชินาลยิ
 อุเปตฺวา ชินมทฺทกฺขี^๑ อุทยนฺตํ ภากริ.
- [๓๔๔] เอกกํ สุขมาสีนํ วิชมานํ วริตฺติยา
 ทิสฺวาเนว วิจินฺเตสึ นายํ ลูโข นราสโก.
- [๓๔๕] สา กญฺญา กนกภาสา ปทุมานนโลจนา
 พิมฺโพนฺณจิ กุณฺททสฺสนา มโนเนตฺตรสาเยนา.
- [๓๔๖] เหมทฺโถลา สุวทนา^๒ กมลาการสฺสุตฺถนี^๓
 เวทิมชฺฌา วรโสณิ^๔ รมฺโฆรฺร จารุญฺสนา.
- [๓๔๗] รตฺตํสกุปฺปสมฺพุยฺยานา^๕ นิลมญฺจนิวาสนา
 อตฺตปฺปเนยฺยรูปเณ สพฺพาภรณมณฺฑิตา.^๖
- [๓๔๘] ทิสฺวา ตเมวํ จินฺเตสึ อโหยมติรูปิณี
 น มยาเนน เนตฺเตน ทิฏฺฐปฺปพา กุทาจนํ.
- [๓๔๙] ตโต ชราภิกฺขตา สา วิวณฺณา วิกิตานนา
 จินฺนทฺนตา^๗ เสตฺติรา สลาลา วทนาสุจิ.
- [๓๕๐] สงฺขิตฺตกณฺณา เสตฺกขี^๘ ลมฺพาสฺสกุปฺปโยธรา
 วลีวิทตสพฺพงฺคิ สिरาวิทตเทหิณี.
- [๓๕๑] นตฺงฺคิ ทณฺททฺตฺติยา อุปฺนตฺตฺตฺตฺตฺตฺก^๙ กิสา
 ปเวธมานา ปติตา นิสฺสสฺสนฺตี มหฺมํ มหฺมํ.
- [๓๕๒] ตโต เม อาสิ สํเวโค อพฺภุโต โลมหํสนโน
 ธิรตฺถุ รูปิ อสุจึ รมนฺเต ยตฺถ พาลิสา.

^๑ จ. ชินมทฺทกฺข^๒ อ. กลสการสฺสุตฺถนี^๔ อ. รตฺตํสกุสฺสวิตา^๗ จ., เท. ภินฺนทฺนตา อ. สีนทฺนตา^๒ จ., เท. เหมทฺโถลาภสฺวนา อ. วสฺวนา^๔ จ., เท. เวทิมชฺฌา วรโสณิ^๖ จ., เท., อ. หาสภาวสมฺภูติตา^๙ จ., เท. อุปฺปาสฺสลิคตา อ. อุปาสฺสลิคตา

- [๓๖๒] นโม เต สพุพทสสาวิ นโม เต กรุณาลย^๑
 นโม เต ตินฺณณสํसार นโม เต อมตนทท.
- [๓๖๓] ทิฏฺฐิจฺจนปฏฺชนตา^๒ กามราควิโมหิตา
 ตยา สมฺมา อุปาเยน วินีตา วินเย รตา.
- [๓๖๔] อทสฺสเนน วิหิตา^๓ ตาทิสานํ มहेสินํ
 อนฺุโกนฺติ มหาทฺกฺขํ สตุตา สํसारสาคร.
- [๓๖๕] ยทาหํ โลกสรณํ อรณํ มรณนฺตคํ^๔
 นาทฺทสํมิ มรฺตฺตํ เทเสสฺสํมิ^๕ ตมจฺจยํ.
- [๓๖๖] มหาหิตํ วรทฺทํ^๖ อหิตฺติ วิสงฺกิตา
 โนเปสํ ฐปนฺรตา เทเสสฺสํมิ ตมจฺจยํ.
- [๓๖๗] ตทา มรฺตฺตนิคฺโขโส มหาการุณิกโก ชิน
 อโวจ ติฏฺฐจฺ เขเมติ สิญฺจนฺโต อมเตน มํ.
- [๓๖๘] ตทา ปณฺมม สิริสา กตฺวา จ นํ ปทกฺขิณํ
 คนฺตฺวา ทิสฺวา นรปตํ อิมํ วจนมพฺรวิ.
- [๓๖๙] อโห สมฺมา อุปาโย เต จินฺตฺโตยมรินทม
 วนทสฺสนกามาย ทิฏฺฐโจ นิพฺพนโถ^๗ มฺนิ.
- [๓๗๐] ยทิ เต รุจฺจเต ราช สาสเน ตสฺส ตาทิโน
 ปพฺพชิสฺสํมิ ฐเปหํ นิพฺพินฺนา มฺนิ ภาณินา.^๘

ทุติโย ภาณวาร.

^๑ ฉ.,เท. กรุณากร

^๒ ฉ.,เท.,อ. วิโกภา

^๔ ฉ.,เท.,อ. เทสยามี

^๗ ฉ.,เท. นิพฺพนโต

^๒ ฉ.,เท. ทิฏฺฐิจฺจนปฏฺชนตา อ. ทิฏฺฐิจฺจนปฏฺชํมานา

^๔ ฉ.,เท. อรณนฺตคํ

^๖ อ. มหาหิตํ ตํ วรทํ

^๘ ฉ.,เท. มฺนิวาณินา

- [๓๗๑] อณฺชลี ปคฺคเหตุวาน ตทาท ส มหีปติ .
 อนุชานามิ เต ภทฺเท ปพฺพชฺชา ตว สิชฺฌตฺ.
- [๓๗๒] ปพฺพชิตฺวา ตทา จาหิ สตฺตมาเส^๑ อุปฺภุจฺจิเต
 ที่ไปทยญฺจ เกทยญฺจ ทิสฺวา สํวิคฺคมานสา.
- [๓๗๓] นิพฺพินฺนา สพฺพสงฺขารे ปจฺจยาการโกวิทา
 จตุโรฆเ อติกุหมฺม อรหตฺตํ อปาปฺณิ.
- [๓๗๔] อิทฺธิยา^๒ จ วสี อาสี ทิพฺพาย โสตธาตฺยา
 เจโตปริยญาณสฺส วสี จาปิ ภวามหิ.
- [๓๗๕] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสชิตํ
 สพฺพาสวา ปริกฺขีณา นตฺถิทานิ ปุณฺณโก.
- [๓๗๖] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏฺิภาณเ ตเถว จ
 ปริสฺสุทฺธํ มมํ ญาณํ อุปฺปนฺนํ พุทฺธสาสเน.
- [๓๗๗] กุสลาหิ วิสฺสุทฺธิสฺส กถาวตฺถุวิสารทา
 อภิธมฺมนยญฺญ จ วสีปฺปตฺตามหิ สาสเน.
- [๓๗๘] ตโต ไตรณวตฺถุสฺมี รณฺณา โกสลสามินา
 ปุจฺจิตฺวา^๓ นิปฺปณเ ปณฺเห พุยากโรนฺตี ยถากถิ.
- [๓๗๙] ตทา ส ราชา สฺสคตํ อุปสงฺกมฺม ปุจฺจณ
 ตเถว พุทฺโธ พุยากาสิ ยถา เต พุยากตา มยา.
- [๓๘๐] ชินฺนํ ตสฺมี คฺคฺเณ ตฺถุโจ เอตทคฺเค จเปสิ มํ
 มหาปณฺณานมคฺคาคติ ภิกฺขุณฺนี นรุตฺตโม.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. อทฺธมาเส

^๒ ฉ.,เท. อิทฺธิสฺส, เอวมุปริปิ.

^๓ ฉ.,เท. ปุจฺจิตา

- [๓๘๑] กิเลสา ฌาปีตา มยห์ ภาวา สพเพ สมุหตา
 นาคีว พนฺธน์ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
 [๓๘๒] สุวาคํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ดิสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๓๘๓] ปฏฺิสมุภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺิเจ
 จพฺปิกฺกตา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
 อิตฺถํ สุทํ เขมา ภิกฺขุณี อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

อฏฺุหมํ เขมาเถรีอปทานํ.

๕. อุปฺปทวณฺณาเถรีอปทานํ

- [๓๘๔] ภิกฺขุณี อุปฺปทวณฺณา อิทฺธิยา ปารมี คตา
 วณฺทิตฺวา สตฺถุโน ปาทะ อิมํ วจนมพฺรวิ.
 [๓๘๕] นิตฺติณฺณา^๑ ชาติสํสารี ปตฺตาหํ อจลํ ปทํ
 สพฺพทฺกขํ มยา ชีณํ อาโรเจมิ มหามฺุณี.
 [๓๘๖] ยาวตา ปริสา อตฺถิ ปสนฺนา ชินสาสเน
 เยสญจ^๒ เมปฺราโธตฺถิ ขมนฺตุ ชินสมฺมุขา.
 [๓๘๗] สํสारे สํสรนฺตา^๓ เม ขลิตํ เม สเจ ภเว
 อาโรเจมิ มหาวีร อปฺราธํ ขมสฺสุ เม.^๔
 [๓๘๘] อิทฺธิญฺจาปิ นิตฺสเสหิ มม สาสนการิกะ
 จตฺสฺโส ปริสา อชฺช กงฺขํ จินฺหาหิ ยาวตา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. นิตฺติณฺณา อ. นิตฺติณฺณา ชาติสํสารา

^๓ จ.,เท. สํสรนฺติยา

^๒ จ.,เท. ยสฺสา จ

^๔ จ.,เท.,อ. ตํ

- [๓๘๙] ชีตา ตฺยหํ มหาวีร ปญฺณวนฺต ชุตินฺทร
พหุญจ ทุกฺกริ กมฺมํ กตํ เม อติทุกฺกริ.
- [๓๙๐] อุปุปสฺสเสว เม วณฺโณ นามเนอุปุปสฺสนามิกา.
สา ชีตา^๑ เต มหาวีร ปาเท วณฺทามิ จกฺขุม.
- [๓๙๑] ราหุโล จ อหญฺเจว เนกชาติสฺเต พหุ
เอกสฺมี สมฺภเว ชาตา สมานฉนฺทเจตฺสา.
- [๓๙๒] นิพฺพตฺติ เอกโต โหติ ชาติยา จาปิ เอกโต
ปจฺฉิเม ภาวสมฺปตฺเต อุมปิ^๒ นามสมฺภวา.
- [๓๙๓] ปุตฺโต จ ราหุโล นาม ชีตา อุปุปสฺสวหฺยา
ปสฺส วีร มม อิทฺธี พลํ ทสฺเสมิ สตฺถุโน.
- [๓๙๔] มหาสมฺพุทฺเท จตฺุโร ปกฺขิปี หตฺถปาณิยํ^๓
เตลฺลํ หตฺถคตฺตญฺเจว^๔ ชิตฺุโตะ โกมารโก ยถา.
- [๓๙๕] อุปฺพตฺตยิตฺวา ปจฺวี ปกฺขิปี หตฺถปาณิยํ
จิตฺตมฺมุขํ ยถา นาม ลฺลฺลฺล จิ โกมารโก ยฺวา.
- [๓๙๖] จกฺกวาพฺสํ ปาณิํ ฉาทยิตฺวาน มตฺถเก
วสฺสาเปตฺวาน ผุสฺสิตํ นานาวณฺณํ ปุณฺปุณฺ.
- [๓๙๗] ภูมี อุกฺกขลํ กตฺวา ฌณฺณํ กตฺวาน สกฺขริ
สิเนรุํ มุสฺลํ กตฺวา มหฺทิ โกมาริกา ยถา.^๕
- [๓๙๘] ชีตาหํ พุทฺธเสฏฺฐจฺสฺส นามเนอุปุปสฺสวหฺยา
อภิญฺญาสุ วสีฏฺฐา ตว สาสนการิกา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. สาวิกา^๒ สฺยา. อุมปิ^๓ ฉ., เท. หตฺถปาติย^๔ อี. เตลฺลํ วตฺติคตฺตญฺเจว เวชฺโช โกมารโก ยถา^๕ อี. ปทโกมารโก ยถา

- [๓๙๙] นานาวิกุพฺพนํ กตฺวา ทสฺเสตฺวา โลกนายกํ
นามโคตฺตํ ปกาเสตฺวา^๑ ปาเท วนฺทามิ จกฺขุม.
- [๔๐๐] อิทฺธิยา^๒ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตฺยา
เจโตปริยญาณสุส วสี โหมิ มหามฺเ.
- [๔๐๑] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ
สพฺพาสวา ปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺณโกโว.
- [๔๐๒] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏฺฐิภาณเ ตเถว จ
ญาณํ เม วิปฺลํ^๓ สุทฺธํ สภาเวน มहेสิโน.
- [๔๐๓] ปริมาณํ ชินฺคฺคานํ สงฺคามนฺเตน ทสฺสิตํ^๔
อธิการํ พหุํ มยฺหํ ตฺยฺहतฺถาย มหามฺนิ.
- [๔๐๔] ยํ มยา ปุริมํ^๕ กมฺมํ กุสลํ สร เม^๖ มฺนิ
ตวตฺถาย มหาวีร ปุณฺณํ อุปจิตํ มยา.
- [๔๐๕] อภพฺพญฺจาเน วชฺเชตฺวา ปริปาเจนฺโต อนาจารี^๗
ตวตฺถาย มหาวีร จตฺตํ^๘ เม ชีวิตฺตฺตมํ.
- [๔๐๖] ทสโกฏฺฐิสหสฺसानิ อทาสี มม ชีวิตํ
ปฺริจตฺตา จ เม โหมิ ตวตฺถาย มหามฺนิ.
- [๔๐๗] ตทาติวิมฺหิตา สพฺพวา สิริสาว กตญฺชลิ
อโวจยฺเย กตํ^๙ อาสิ อตฺถลิทฺธิ ปฺรกกมา.

^๑ ฉ., เท. จ สาเวตฺวา อ. สํสาเวตฺวา^๒ ฉ., เท. วิมลํ^๓ ฉ., เท. ปุริตํ.^๔ ฉ., เท. วารยฺนฺติ อนาจรํ อ. ปฺริปาเจนฺโต อนาจรํ^๕ ฉ., เท. กถํ^๖ ฉ., เท. อิทฺธิสฺส^๗ ฉ., เท. สงฺกมํ เต นิทสฺสิตํ อ. สงฺกมฺนฺเต นิทสฺสิตํ^๘ อ. สํสเร มฺนิ^๙ อ. วตฺตํ

- [๔๐๘] สตสหสฺเส อิตฺ กปฺเป นาคกณฺญา อหิ ตทา
 วมฺลา นาม นามเน กณฺยานํ สารุสมฺมตา.
- [๔๐๙] มโหฺรโค มหानาโค ปสนฺโน ชินสาสนเ
 ปทุมุตฺตรํ มหาเตชํ นิมนฺเตสิ สสาวกํ.
- [๔๑๐] รตนมยญจ มณฺชปํ ปลลฺงกํ รตนามยํ
 รตนวาลุกากิณฺณํ อุปโกคํ รตนามยํ.
- [๔๑๑] มคฺคญจ ปฏฺฐิยาเทสิ รตนธชฏฺฐิตํ
 ปจฺจุคฺคณฺตฺวาน สมฺพุทฺธํ วชฺชนโต ตฺริเยหิ โส.
- [๔๑๒] ปริสาหิ จ จตฺตฺหิ^๑ ผรเต^๒ โลกนายโก
 มโหฺรคสฺส ภาวเน นิสฺสิทฺธิ ปรมาสเน.^๓
- [๔๑๓] อนฺนปानํ ขาทนียํ โภชนญจ มหารหํ
 วรํ วรรณจ ปาทาสิ นาคราชา มหายสฺ.^๔
- [๔๑๔] ภูณฺชิตฺวาน ส สมฺพุทฺธโร^๕ ปตฺเต^๖ ໄ໓วิตฺว โยนิโส
 อนฺนโมทนียํกาสิ นาคกณฺญา มหิทฺธิกา.
- [๔๑๕] สพฺพพญฺญํ ผลฺลิตํ ทิสฺวานาคกณฺญา มหายสํ
 ปสนฺนํ สตฺถุโน จิตฺตํ สุนิพฺพุตญจ มานสํ.
- [๔๑๖] มมญจ จิตฺตมณฺเฑาย ชลชุตฺตมนามโก
 ตสฺมี ขณฺเ มหาวีโร ภิกฺขุณี ทสฺสยิทฺธิยา.
- [๔๑๗] อิทฺธิ อเนกา ทสฺเสสิ ภิกฺขุณี सा วิจารณ์
 ปโมทิตา เวทชาตา สตฺถาริ เอตทพฺพวิ.^๗

^๑ ส. ปริสาหิ จตฺตฺหิ โส อ. ปริสาหิ จตฺสโส หิ

^๓ อ. วรรณาสเน

^๕ ฉ., เท. ภูณฺชิตฺวาน สมฺพุทฺธโร

^๗ ฉ., เท. อิทมพฺพวิ

^๒ ฉ., เท. ปริวฺโต อ. ปเรโต

^๔ อ. มหายโส

^๖ ฉ., เท. ปตฺตํ ໄ໓วิตฺวา

[๔๒๘] มหาทานํ ททิตวาน
ปฺชยิตฺวา จ เตเหว^๑

อุปฺปเลหิ วินายกํ
วณฺณโสภํ อปฺตฺตยิ.

[๔๒๙] อิมฺมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป
กสฺสโป นาม นามเน

พฺรหฺมพฺนฺธ มหายโส
อุปฺปชฺชิ วทตํ วโร.

[๔๓๐] อุปฺภุจฺาโก มเหสิสฺส
กาสิราชา กิกิ นาม

ตทา อาสิ นริสฺสโร
พาราณสีปฺรตฺตเม.

[๔๓๑] ตสฺสาสิ ทฺติยา ธีตา
ธมฺมํ สุตฺวา ชินฺคฺสส

สมณิํคฺตฺตสวฺหยา
ปพฺพชฺชํ สมโรจยิ.

[๔๓๒] อนฺุชานิ น โน ตาโต
วิสํ วสฺสสทฺสฺสานิ

อคาเรว ตทา มยํ
วิจฺริมฺห อตฺนฺทิตา.

[๔๓๓] โกมาริพฺรหฺมจฺริยํ
พฺทฺชฺโธปฺภุจฺานนิริตา

ราชกณฺเฑา สุเขภูจिता
มฺุทิตา สตฺต ธีตโร.

[๔๓๔] สมณิํ สมณคฺตฺตา จ
ธมฺมา เจว สฺฐมฺมา จ

ภิกฺขุณิํ ภิกฺขุทาสิกา^๒
สตฺตมิํ สงฺฆทาสิกา.

[๔๓๕] อหํ เขมา จ สปฺปญฺเฑา
กิสาคฺคตมิํ ธมฺมทินฺนา

ปฏฺาจาธา จ กุณฺฑลา
วิสาขา โหติ สตฺตมิ.

[๔๓๖] เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ
ชฺหิตฺวา มานุสฺสํ เทหํ

เจตนาปณฺธิธีหิ จ
ตาวตีสํ อคณฺจหํ.

[๔๓๗] ตโต จฺุตา มนุสฺสเสสุ
ปิตมฺภุจวโร ทฺสฺสํ

อุปฺปนฺนา มหากุเล
อหํ อรฺหโต อหํ.

หมดอายุ 12/06/2566

- [๔๓๘] ตโต จุตตา อริฏฺฐปุเร ชาตา วิปฺปกุเล อหิ
ธิตา ติริฏฺฐิจฺจนฺตส อุมฺมาทนต์ มโนหฺรา.
- [๔๓๙] ตโต จุตตา ชนฺปเท กุเล อณฺณตเร อหิ
ปสุตา นาติผีตมฺหิ สาลี โคเปมหนฺตทา.
- [๔๔๐] ทิสฺวา ปจฺเจกสมฺพุทฺธิ
ทตฺวา ปทุมฉนฺหานิ ปณฺจลาชสฺตานหิ
ปณฺจ ปุตฺตสฺตานิปี.^๑
- [๔๔๑] ปตฺถยิ เตสุ ปตฺเตสุ^๒
ตโต จุตตา อรณฺเณหิ มธฺ ทตฺวา สยมภฺโน
อชายิ ปทุโมทเร.
- [๔๔๒] กาสิรณฺโณ มเหสีหิ
อชนิ ราชปฺตฺตานํ หุตฺวา สกฺกตปฺุชิตา
อนฺนํ สตปณฺจกํ.
- [๔๔๓] ยทา เต โยพฺพนปฺตฺตา
ทิสฺวาน โอปตฺตปทุมํ กีพฺนฺตา ชลกีฬิตํ
อาสํ ปจฺเจกนายกา.
- [๔๔๔] สาทิ เตหิ วินาฏฺตา
จุตตา อิสฺสิคิลิปฺสเส สุตฺวเรหิ^๓ โสกีนิ
คามกมฺหิ อชายิหิ.
- [๔๔๕] ยทา พุทฺธาสุตมฺติ
ยาकुํ อาทาย คจฺจนฺติ สุตานํ อตฺตโนปิ^๔
อฏฺฐ ปจฺเจกนายเก.
- [๔๔๖] ภิกฺขาย คามํ คจฺจนฺเต
ชีรชฺชา วิณิคฺคณฺนิ ทิสฺวา ปตฺเต อนฺนสฺสรี
ตทา เม ปุตฺตเปมฺสา.
- [๔๔๗] ตโต เตสํ อหิ ยาคุ
ตโต จุตาทิ ติทสํ ปสนฺนา เสหิ ปาณิกิ
นนฺทนํ อุปปชฺชหิ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. ปุตฺตสฺตานิ

^๓ ฉ.,เท.,อ. สุตฺวเรหิ

^๒ ฉ.,เท. เตปิ ปตฺเตสุ อ. ปตฺถยิ เตสุ ปตฺเตสุ

^๔ ฉ.,เท. ภาตฺตโนปิ อ. สุตานํ กสํ ตทา

- [๔๔๘] อนุโภตฺวา สุขทุกขํ สํสริตฺวา ภวามเว
 ตวตฺถาย มหาวีร ปริจฺจตฺตมฺจ ชีวิตํ.
- [๔๔๙] เหวํ พหุวิธํ ทุกขํ สมฺปตฺตี จ พหุวิธา
 ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต ชาตา สวตฺถิยํ ปุเร.
- [๔๕๐] มหทฺทเน เสฏฺฐิโกเล สุขิเต สขฺชิเต ตถา
 นานารตนปชฺโชเต สพฺพกามสมิทฺทเน.
- [๔๕๑] สกฺกตปฺปชิตา เจว มานิตาปจิตา ตถา
 รูปสิริ อนุปฺปตฺตา กุเลสุ อตฺติสกฺกตา.^๑
- [๔๕๒] อตีว ปตฺถิตา จาสี รูปโภคสิริหิ จ
 ปตฺถิตา เสฏฺฐิปฺตฺเตหิ อนเนเกหิ สเตหิ จ.
- [๔๕๓] อการํ ปชหิตฺวาน ปพฺพชึ อนคาริยํ
 อทฺธมาเส^๒ อสมฺปตฺเต จตฺสจฺจํ อปาปฺณิ.
- [๔๕๔] อิทฺธิยา อภินิมิตฺตา จตฺรสุสํ รถํ อหํ
 พุทฺธสุส ปาเท อวณฺที^๓ โลกนาถสิริมโต.^๔
- [๔๕๕] สุปฺปผิตคฺคํ อุปคมฺม ปาทป^๕
 เอกา ตฺวํ ติฏฺฐจฺสิ สาลมฺมเล
 น จาปิ ตฺยหํ ทฺติยตฺถิ โกจิ^๖
 พาเล น ตฺวํ ภายสิ ฐตฺตกานํ.

^๑ อ. อภิสกฺกตา

หมตอาบ 12/06/2566

^๒ ฉ., เท., อ. วนฺทิสฺสํ^๓ ฉ., เท., อ. อฏฺฐมาเส^๔ ฉ., เท. โลกนาถสุส ตาทิโน^๕ อ. ภิกฺขุณี^๖ ฉ., เท. น จาปิ เต ทฺติโย อตฺถิ โกจิ อ. น จตฺถิ เต ทฺติยา วณฺณชาตุ

- [๔๕๖] สตํ สหสฺसानิปี ฐุตฺตกาณํ
อิธาคตา^๑ เอทิสกา ภเวยฺยํ
โลมํ น อิญฺเช นปี สมฺปเวเช^๒
กึ เม ตฺวํ มาร กริสฺสเสโก.^๓
- [๔๕๗] เอสา อนฺตรธายามิ กุจฺฉิ วา ปวิสามิ เต
ภมฺกนฺตริกายมฺปิ ติฏฺฐจฺนตึ มํ น ทกฺขสิ.
- [๔๕๘] จิตฺตมฺหิ วสิฏฺฐตาหํ อิทฺธิปาทา สุวิภาวิตา
สพฺพพณฺธนฺมุตฺตตามฺหิ น ตํ ภายามิ อาวุโส.
- [๔๕๙] สตฺตติสฺสุลฺลปมา กามา ขนฺธาปี^๔ อธิกฺกุณฺฑธา
ยตฺถ^๕ กามรตี พฺรฺหฺม ปรตฺติทานิ सा मम.
- [๔๖๐] สพฺพตฺถ วิหตา นนฺทิ ตโมกฺขนฺธา ปทาลิตา
เอวํ ชานาหิ ปาปม นิหโต ตวฺมสิ อนฺตก.
- [๔๖๑] ชินฺโน ตสฺมี กุณฺเณ ตฺวญฺโจ เอตทคฺเค จเปสิ มํ
เสฏฺฐจา^๖ อิทฺธิมตีนนฺติ ปริสาสฺสุ วินายโก.
- [๔๖๒] ปริจฺฉินฺโน มยา สตฺถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
โอหิตो คฺกุโร ภาริ ภวเนตฺติ สมฺมุตฺตา.
- [๔๖๓] ยสฺสสฺตถาย ปพฺพชิตา อคารสฺมา อนคาริยํ
โส เม อตฺถโก อนฺุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย.
- [๔๖๔] จีวรํ ปิณฺฑปาตญฺจ ปจฺจยํ สยนาสนํ
ขณฺเณ อุปนาเมนนฺติ สหสฺसानิ สมฺมุตฺโต.

๑ มคอ. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

๒ น., เท. สมาคตา อ. อิธาคตา ตาทิสกา

๓ อ. มาร น ภายามิ ตํ เอกิกาส

๔ น., เท. ยํ ตวํ

๕ อ. โลมํ น อิญฺชามิ น สนฺตฺตคามิ

๖ น., เท., อ. ขนฺธาส อธิกฺกุณฺฑนา

๗ น., เท. อคฺคา

- [๔๖๕] กิเลสา ฌาปีตา มยหิ ภวา สพุเพ สมุหตา
 ภาคิวั พนุชนิ เจตวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๔๖๖] สุวาคติ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๖๗] ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฌพฺภิณฺเฒา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.
- อิตถิ สุกฺกํ อุปฺปลวณฺเฒา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

นวมํ อุปฺปลวณฺเฒาเถรื่อปทาน.

๑๐. ปฐาจาราเถรื่อปทาน

- [๔๖๘] ปทุมุตฺตโร นาม ชินิ สพุพฺพมฺมาน ปารคฺค
 อิตฺโต สตสฺสสมฺภิ กปฺเป อุปฺปชฺชิ นายโก.
- [๔๖๙] ตทาหิ หิสมฺภิยํ ชาตา เสฏฺฐิกุเล อหุ^๑
 นานารตนปชฺโชเต มหาสุขสมปฺปิตา.
- [๔๗๐] อุปฺเตวา ตํ มหาวิริ อสฺโสสิ ฌมฺมเทสนํ
 ตโต ชาตปฺปสาทาหิ อุปฺเปสิ สรณํ ชินิ.
- [๔๗๑] ตโต วินยธารินิ อคฺคํ วณฺเณสิ นายโก
 ภิกฺขุณี ลชฺชินิ ตาทิ กปฺปากปฺปวิสาร์ท.
- [๔๗๒] ตทา มุทิตจิตฺตาหิ ตํ จานํ อภิกฺกขยิ^๒
 นิมนฺเตตฺวา ทสพลํ สสงฺฆํ โลกนายก.

หมดอายุ 12919191

^๑ จ.,เท. อหุ

^๒ จ.,เท. อภิกฺกขินี

- [๔๗๓] โภชยิตวาน สุตตาหิ ททิตวา ปตตจีวร^๑
 นิปัจจ สิริสา ปาเท อิมं วจนมพรวี.
- [๔๗๔] ยา ตยา วณณิตา ธีร อิตโต อฏฺฐมเก มุนิ^๒
 ตาทิสาหิ ภวิสฺสามิ ยทิ สิชฺชมติ นายก.
- [๔๗๕] ตทา อโวจ มํ สตุถา ภทฺเท มา ภายิ อสุสส
 อนาคตมฺหิ อทฺธานเ ลจฺจนเสตํ มโนรธํ.
- [๔๗๖] สตสฺสเส อิตโต กปฺเป โคตโม นาม นามเณ
 โอฏฺฏากากุลสมฺภโว สตุถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๔๗๗] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาทา โอธสา ฐมฺมนิมฺมิตา
 ปญฺจาราติ นามเณ เหสฺสติ สตุฏฺฐาวิกา.
- [๔๗๘] ตทาหิ มุทิตา หุตฺวา ยาวชฺฉิ ตทา ชินํ
 เมตฺตจิตฺตา ปริจรี สสงฺฆํ โลกนายกํ.
- [๔๗๙] เตเน กมฺเมเน สุกเตเน เจตนาปณฺธิธีหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ ตาวดีสํ อคณฺณหิ.
- [๔๘๐] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรฺหมพนฺธ มหายโส
 กสฺสโป นาม นามเณ อุปฺปชฺชิ วทตํ วโร.
- [๔๘๑] อุปฺปจฺจาโก มเหสิสฺส ตทา อาสิ นริสฺสโร
 กาสิราชา กิกิ นาม พาราณสีปฺรุตฺตเม.
- [๔๘๒] ตสฺสาสี ตติยา ธีตา ภิกฺขุณี อิติ วิสฺสุตา
 ฐมฺมํ สุตฺวา ชินคฺคสฺส ปพฺพชฺชํ สมโรจยิ.

หมดอายุ 12/06/2568

- [๔๘๓] อนุชานี น โน ตาโต อคาเรว ตทา มยั
 วิสั วสฺสสทฺสฺสานิ วิจริมฺห อตฺนุทิตา.
- [๔๘๔] โกมาริพฺรหฺมจฺริยั ราชกณฺญา สุเขฏฺฐิจิตา^๑
 พุทฺโธปฏฺจฺจฺนนิรตา มุทิตา สตฺต ชิตโร.
- [๔๘๕] สมณี สมณคฺคฺตฺตา จ ภิกฺขุณี ภิกฺขุทาสิกา
 ฐมฺมา เจว สุฐมฺมา จ สตฺตมมี สงฺฆทาสิกา.
- [๔๘๖] อหิ อฺปฺปลวณฺณา จ เขมา ภทฺทา จ ภิกฺขุณี
 กิสาโคตมมี ฐมฺมทินฺนา วิสาชา โหติ สตฺตมมี.
- [๔๘๗] เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ เจตนาปณฺธิธีหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺส เทหิ ตาวตีสั อคณฺจหิ.^๒
- [๔๘๘] ปจฺฉิเม จ ภเวทานิ ชาตา เสฏฺฐิกุเล อหิ
 สาวตฺถิยั ปฺรเวเร อิทฺเต ฌีเต มหทฺตฺตเน.
- [๔๘๙] ยทา จ โยพพฺนฺเปตา วิตกฺกวสฺสา อหิ
 นรณฺชานปทํ^๓ ทิสฺวา เตน สทฺธี อคณฺจหิ.
- [๔๙๐] เอกปฺตฺตปฺปสฺสตาหิ ทฺติโย กุจฺฉิยา มม
 ตทาหิ มาตาปิตโร อิกฺขามิตี^๔ สฺนิจฺฉิตา.
- [๔๙๑] นาโรเจสฺสี ปตี มยฺหิ ตทา ตมฺหิ ปวาสิเต
 เอกิกกา นิคฺคตา เคหา คนฺตุ สาวตฺถิมุตฺตม.
- [๔๙๒] ตโต เม สามิ อาคนฺตฺวา สมฺภาเวสิ ปเถ มม
 ตทา เม กมฺมชา วาตา อฺปฺปนฺนา อติทารุณา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. สุเขธิตา, เอวมุปริปิ.^๒ ฉ.,เท. อคณฺจหิ, เอวมุปริปิ. อ. อคมฺหเส^๓ ฉ.,เท. นร ชารปตี^๔ ฉ.,เท.,อ. โอกขามิตี

- [๔๙๓] อุทิตัว^๑ มหาเมโหม ปสฺสูติสมเย มม
ทพฺพตฺถาย ตทา คนฺตฺวา สามิ สປฺเปน มาริโต.
- [๔๙๔] ตทา วิชาตทุกฺเขน อนาถา กปฺณา อหํ
กุนฺหนํที ปุริตํ ทิสฺวา คจฺจนฺตี สกฺกุลาลยํ.^๒
- [๔๙๕] พาลํ อาทาย โอตีรี^๓ ปารกฺุเล จ เอกิกกา^๔
ปาเยตฺวา^๕ พาลกํ ปฺตฺตํ อิตริ ตารณายหํ.
- [๔๙๖] นีวตฺตา อุกฺกุโส หาสิ ตรฺุณํ วิลปนฺตํ
อิตฺตมฺจ วหิ โสโต สาทํ โสกสมปฺปิตา.
- [๔๙๗] สาวตฺถินครํ คนฺตฺวา อสฺโสสี สชฺเน มเต
ตทา อโวจ^๖ โสกมฺมฺวา มหาโสกสมปฺปิตา.
- [๔๙๘] อุโภ ปฺตฺตา กาลกตา วเน มยฺหํ ปตี มโต
มาตา ปิตา จ ภาตา จ เอกจิตฺมฺหิ ทยฺหเร.
- [๔๙๙] ตทา กิสา จ ปณฺฑุ จ อนาถา ทินฺมานสา
อิตโต ตโต คจฺจนฺตีหํ^๗ อทฺทสํ นรสารถิ.
- [๕๐๐] ตโต อโวจ มํ สตฺถา ปฺตฺเต มา โสจิ อสฺส
อตฺตานํ เต คเวสสฺสุ กิ นีรตฺถํ วิหฺณฺยสิ.
- [๕๐๑] น สนฺติ ปฺตฺตา ตาณาย น ฅาติ นปิ พนฺธฺวา
อนฺตเกนาธิปนฺนสฺส นตฺถิ ฅาตีสุ ตาณตา.

^๑ ฉ.,เท.,อิ. อุทิตอ จ

^๒ ฅมตฺถาย 12/06/2566
^๓ ฉ.,เท.,อิ. อตฺรี

^๔ ฉ.,เท.,อิ. สาเยตฺวา

^๕ ฉ.,เท.,อิ. ฅมณฺตีหํ

^๖ อ. สกฺกุลาลยํ

^๗ ฉ.,เท. เอกกํ อ. เอกโก

^๘ ฉ.,เท.,อิ. อโวจ

- [๕๐๒] ตํ สุตฺวา มุณีโน วากุญํ ปจฺมํ ผลมชฺฌคํ
 ปพฺพชิตฺวาน น จิรํ อรหตฺตํ อปาปฺญํ.
- [๕๐๓] อิทฺธิสฺสุ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตฺตยา
 ปรจิตฺตานิ ชานามิ สตฺถุ สาสนการิกา.
- [๕๐๔] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ
 เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ วิสฺสุทฺธาสิ สฺนิมฺมลา.
- [๕๐๕] ตโตหํ วินยํ สพฺพํ สนฺติเก สพฺพทสฺสีโน
 อคฺคหิ สพฺพวิทฺถารํ พฺยาหรี จ ยถาตถํ.
- [๕๐๖] ชิโน ตสฺมี กุณฺเ ตฺถุโจ เอตทคฺเค จเปสิ มํ
 อคฺคํ^๑ วินยธารินํ ปฏาจาราว^๒ เอกิกา.
- [๕๐๗] ปริจินฺโณ มยา สตฺถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
 โอหิตฺว ครุโก ภาโร ภวเนตฺติ สมฺมุตฺตา.
- [๕๐๘] ยสฺส อตฺถาย ปพฺพชิตา อคารสฺมา อนคาริยํ
 โส เม อตฺถโก อนุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย.
- [๕๐๙] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๕๑๐] สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕๑๑] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปภิญญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุกํ ปฏาจารา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ตสุสุททาน

เอกุโปสธิกา เจว

สลพา จาถ โมทกา

เอกาสนา ปญจทีปา

นพมาลี จ โคตมี.

เขมา อุปลลวณฺณา จ

ปฏาจารา จ ภิกขุณี

คาถาสตานิ ปญฺเจว^๑

นว จาปี ตทุตฺตริ.

ทุติโย เอกุโปสถวคฺโค.

๓. กุณฑลเกสีกุโค

๑. กุณฑลเกสีกุรีอพานัน^๑

- [๑] ปทุมุตโตโร นาม ชินโน สพพชฌมาน ปารคฺค
 อิโต สตสหสฺสมฺหิ กปฺเป อุปปชฺชि นายโก.
- [๒] ตทาคิ หังสวติยา ชาตา เสฏฺฐจิกฺกุลេ อหุ
 นानารตนปชฺโชเต มหาสฺขสมปฺปิตา.
- [๓] อุเปตฺวา ตํ มหาวีรํ อสฺสเสสี ฌมฺมมุตฺตม^๒
 ตโต ชาตปฺปสาทาหิ อุเปสี สรณํ ชิน.
- [๔] ตทา มหาการุณิโก ปทุมุตฺตรนายโก^๓
 ชิปฺปาภิญญา นมคฺคตฺติ^๔ จปยิ^๕ ภิกฺขุณี สุกฺ.
- [๕] ตํ สุตฺวา มุทิตา หุตฺวา ทานํ ทตฺวา มเหสิโน
 นิปฺจจ สิริสา ปาเท ตํ จานํ อภิปตฺถยิ.
- [๖] อนฺโมทิ มหาวีโร ภทฺเท ยนฺเตภิปตฺถิตํ
 สมิชฺฌิสฺสติ ตํ สพฺพํ สฺขินี โหหิ นิพฺพุตา.
- [๗] สตสหสฺเส อิโต กปฺเป โอฏฺฏากกฺกุลสมฺภโว
 โคตโม นาม นามเณ สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๘] ตสฺส ฌมฺเมสฺสุ ทายาทา โอโรสา ฌมฺมนิรมิตา
 ภทฺทา กุณฑลเกสาคิ หะสฺสติ สตฺถุสสวิกา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. กุณฑลเกสากุรีอพานัน

^๓ จ.,เท. ปทุมุตฺตรนายโก

^๕ จ.,เท.,อิ. จเปสิ

^๒ จ.,เท. ฌมฺมเทสน

^๔ อิ. ชิปปาภิญญา นมคคตเต

- [๙] เตน กมฺเมน สุขเตน เจตนาปณิธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ดาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๑๐] ตโต จูตา ยามมคํ ตโตหิ ตุสฺสิตํ คตา
ตโต จ นิมนฺมานรตี วสวตฺติปฺรํ คตา.^๑
- [๑๑] ยตฺถ ยตฺถุปปชฺชามิ ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา
ตตฺถ ตตฺถเวย ราชฺชนํ มहेสิตฺตมการยิ.
- [๑๒] ตโต จูตา มนุสฺสเสสุ ราชฺชนํ จกฺกวตฺตินํ
มณฑลีนญจ ราชฺชนํ มहेสิตฺตมการยิ.
- [๑๓] สมฺปตฺตี อนุโภตฺวาน เทเวสุ มานุสฺสเสสุ จ
สพฺพตฺถ สฺขิตา หุตฺวา เนกกปฺเปสุ สํสรี.
- [๑๔] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรหมพฺนฺธุ มหายโส
กสฺสโป นาม นามเนน อุปฺปชฺชิ วทตํ วโร.
- [๑๕] อุปฺปจฺจาโก มहेสิสฺส ตทา อาสิ นริสฺสโร
กาสิราชา กิกิ นาม พาราณสีปฺรตฺตเม.
- [๑๖] ตสฺส ธีตา จตฺตถาสี ภิกฺขุทาสีติ^๒ วิสฺสุตา
ธมฺมํ สุตฺวา ชินคฺคสฺส ปพฺพชฺชํ สมโรจยิ.
- [๑๗] อนุชานิ น โน ตาโต อคาเรว ตทา มยํ
วีสํ วสฺสสหฺสฺसानิ วิจริมุห อตฺตนฺทิตา.
- [๑๘] โกมาริพุรหมจริยํ ราชกณฺเฑา สุเขฏฺฐิตา
พุทฺโธปญฺจานนิริตา มุกฺทิตา สตฺต ธีตโร.

- [๑๙] สมณี สมณคฤตฺตา จ ภิกฺขุณี ภิกฺขุทาสิกา.
ธมฺมา เจว สุธมฺมา จ สตฺตมী สงฺฆทาสิกา.
- [๒๐] เขมา อุปลลวณฺณนา จ ปฏฺวาทา อหฺนฺตทา
กิสาคฺตมী ธมฺมทินฺนา วิสาขา โหติ สตฺตมী.
- [๒๑] เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺส เทหิ ตาวตีสํ อคณฺจหิ.
- [๒๒] ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ คิริพฺพชปรุตฺตเม
ชาตา เสฏฺฐิกุเล ฆีเต ยทาหิ โยพฺพเน จิตา.
- [๒๓] โจริ วรตฺถํ นิยุยฺนตํ ทิสฺวา รตฺตา ตหิ อหํ
ปีตา เม ตํ สหสฺเสน โมจยิตฺวา วธา ตโต.
- [๒๔] อทาสิ ตสฺส มํ ตาโต วิทิตฺวาน มนํ มม
ตสฺสหามาสิ^๑ วิสฺสฏฺฐา อติว ทยิตา หิตา.
- [๒๕] โส เม ภูสฺนโลเภน พลี ปจฺจาหริ^๒ ทิสฺ
โจรปฺปปาตํ เนตฺวาน ปพฺพเต^๓ เจตยิ วรํ.
- [๒๖] ตทาหิ ปณฺมิตฺวาน สตฺตํ สุกตณฺชลิ
รกฺขนฺตี อตฺตโน ปาณิ อิมํ วจฺนมพฺรวิ.
- [๒๗] อิหิ สุวณฺณกายูริ^๔ มุตฺตา เวพฺพริยา พหุ
สพฺพ^๕ หรฺสสุ ภทฺทนฺเต มณฺจ ทาสีติ สาวย.
- [๒๘] โอโรปยสฺสุ กลฺยาณิ มา พาพฺหิ ปริเทวสิ^๖
น จาหิ อภิชานามิ อหฺนฺตฺวา วณฺมาคตํ.^๗

^๑ จ., เท. ตสฺสหามาสิ
พิมพ์ 12/06/2566

^๓ จ., เท., อี. ปพฺพตํ

^๕ อี. สจฺจํ

^๗ จ., เท., อี. ธนฺมาภตํ

^๒ จ., เท. พลิมชฺฉาสโย ทิสฺ อี. มารปจฺจาหริ ทิสฺ

^๔ จ., เท., อี. สุวณฺณเกยฺริ

^๖ อี. มา พหุ ปริเทวยิ

- [๒๙] ยโต สรามิ อตฺตานัน
น จาหํ อภิชานามิ
ยโต ปตฺโตสสมิ วิมฺมุตฺตํ
อญฺญํ ปิยตรํ ตยา.
- [๓๐] เอहि ตํ อุปฺคฺยุหิสฺสํ
ตํ วณฺหามิ^๑ ปุณฺ นตฺถิ
กตฺวาน ตํ ปทกฺขิณํ
มม ตฺยฺหญฺจ สงฺคโม.
- [๓๑] น หิ สพฺเพสุ จาเนสุ
อิตฺถิปิ ปณฺหิตา โหติ
ปฺริโส โหติ ปณฺหิตโต
ตตฺถ ตตฺถ วิจกฺขณา.
- [๓๒] น หิ สพฺเพสุ จาเนสุ
อิตฺถิปิ ปณฺหิตา โหติ
ปฺริโส โหติ ปณฺหิตโต
ลหุํ อตฺถํ วิจินฺติตา.^๒
- [๓๓] ลหฺญจ วต ขิปปญฺจ
จิตฺตปฺปณฺณายตาเนว^๓
เนกตฺถเ^๓ สมเจตยิ^๔
ตทาหํ สตฺตูกํ วรี.
- [๓๔] โย จ อุปฺปติตํ อตฺถํ
โส หญฺญเต มนฺทมติ
น ขิปปํ อนฺุพฺพชฺฌติ
โจโรว คิริคพฺภเว.
- [๓๕] โย จ อุปฺปติตํ อตฺถํ
มุจฺจเต สตฺตฺสุมฺพาธา
Xiปปเมว นิโพธิ
ตทาหํ สตฺตูกา ยถา.
- [๓๖] ตทาหํ ปาตยิตฺวาน
สนฺตีกํ เสตวตฺถานํ
คิริทฺคคฺคฺมฺหิ สตฺตูกํ
อุเปตา^๕ ปพฺพชฺชี อหํ.
- [๓๗] สณฺุททาเสน จ เกเส เม
ปพฺพชิตฺวาน สมยํ
ลฺลฺลจิตฺวา สพฺพโส ตทา
อาจิกฺขิสฺสุ นีรนฺตร.

^๑ ๑๒๒๖๖ ๑๒/๑๖/๒๕๖๖

๑. น จ ทานิ ปุโน อตฺถิ

๓. น. เท. อ. นิกตฺถ

๕. น. เท. มิคํ อญฺญา ยถา เอว. อ. มิคํ ปุณฺณาย เตเนว

๒. น. เท. อ. วิจินฺติกา

๔. น. เท. อ. สมเจตยิ

๕. น. เท. อ. อุเปตา

- [๓๘] ตโต ตั อุกคเหตวาน^๑ นิสิติตวาน เอกิกา
สมยั ตั วิจิณเตสิ^๒ สุวาโน^๓ มานุสั .กรั.
- [๓๙] จินนั คยห สมิเป เม ปาตยิตวา อปกุกมิ
ทิสวา นิमितตัม อลภี ติฏจนตัม^๔ ปุพพากุลั.
- [๔๐] ตโต อญฺจาย สัวิกุคา อาปุจฺจึ สหธมฺมิเก
เต อโวจฺจึ วิชานนฺติ ตัม อตฺถํ สกฺขมิกฺขโว.
- [๔๑] สาหิ ตมตฺถํ ปุจฺจิสฺสึ อุเปตฺวา พุทฺธสวเก
เต มมาทาย คจฺจิสฺสุ พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส สนฺติเก.
- [๔๒] โส เม ธมฺมมเทเสสิ ขนฺธายตฺนธาทูโย
อสุภานิจฺจํ ทุกฺขาติ อนตฺตาติ จ นายโก.
- [๔๓] ตสฺส ธมฺมํ สุณฺนิตฺวหํ ธมฺมจกฺขุํ วิโสธยิ
ตโต วิญฺญาตสทฺธมฺมา ปพฺพชฺชํ อุปสมฺปทํ.
- [๔๔] อายาจิโต^๕ ตทา อาห เอหิ ภทฺเทติ นายโก
ตทาหิ อุปสมฺปนฺนา ปริตตัม โดยมทฺทสั.
- [๔๕] ปาทปกฺขาลเนนาหิ ฌตฺวา สอฺทฺยพฺพยั
ตถา สพฺเพปิ สงฺขารา^๖ อิติ สัจฺจินฺตยิ ตทา.
- [๔๖] ตโต จิตตัม วิมฺจุจฺจิ^๗ เม อนฺนฺปาทาย สพฺพโส
ชิปปาภิกฺขณานมคฺคฺคฺมเม ตทา ปญฺญาปยิ ชินฺ.

^๑ ฉ., เท., อี. อุกคเหตฺวหํ^๒ อี. สุวานา^๓ อี. สุวานา^๔ อี. อายาจิ โส^๕ อี. วิมุตตัม^๖ อี. วิจิณเตมิ^๗ ฉ., เท., อี. หตฺถํ ตัม^๘ ฉ., เท. สงฺขารา อีทิสั จินฺตยิ ตทา

- [๔๗] อิทฺธิสฺส จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตฺยา
ปรจิตฺตานิ ชานามิ สตฺถุสาสนการิกา.
- [๔๘] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุํ วิโสชิตํ
เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ วิสฺสุทฺธาสิ สุนิมฺมลา.
- [๔๙] ปริจิตฺตโน มยา สตฺถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
โอหิตฺโต ครุโก ภาโร ภวเนตฺติ สมฺมุตฺตา.
- [๕๐] ยสฺสสฺสตา ยํ ปพฺพชิตา อคารสฺมา อนคาริยํ
โส เม อตฺถเก อนุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย.
- [๕๑] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏฺิภาณํ ตเถว จ
ณานํ เม วิปลํ^๒ สฺสทฺธํ พุทฺธเสฏฺฐสฺส วาหสา.^๓
- [๕๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคิวั พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๕๓] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๕๔] ปฏฺิสมฺภิตา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺพิณฺณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.
- อิตฺถํ สฺสทํ กุณฑลเกสี ภิกฺขุนี้ อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ปจฺม กุณฑลเกสีเถรีอปทานํ.

^๑ อ. ยสฺส จตฺถาย

^๒ ฉ., เท., อ. วิมล, เอวมฺปริปิ.

^๓ ฉ., เท. สาสน

๒. กิสาโคตมีเถรีอปทาน

- [๕๕] ปทุมุตตโร นาม ชีโน สพพธมมาน ปาริคุ
อิโต สตสหสสมหิ กปเป อุปปชชि นายโก.
- [๕๖] ตทาหิ หังสวติยิ ชาตา อญญตเร กุเล
อุเปตฺวา ตํ นรวรํ สรณํ สมุปาคมี.
- [๕๗] ธมฺมญจ ตสฺส อสฺสสึ
มธฺรํ ปรมสฺสาหํ จตุสจฺจุปสณฺหิตํ
จิตฺตสนฺติสฺชาวหํ.^๑
- [๕๘] ตทาปิ^๒ ภิกฺขุณี ธีโร
จเปนฺโต เอตทคฺคมฺหิ ลฺลขจิวรรธาริกี^๓
วณฺณยิ ปุริสฺสูตโม.
- [๕๙] ชเนตฺวานปฺปกํ ปีตี
การิ กตฺวาน พุทฺธสฺส สุตฺวา ภิกฺขุณียา คุณฺ^๔
ยถาสตฺติ^๕ ยถาพลํ.
- [๖๐] นิปจฺจ มุณีธีรนฺตํ^๖
ตทานุโมทิ สมฺพุทฺโธ ตํ จานํ อภิปตฺถยิ
จานลํกาย นายโก.
- [๖๑] สตสหสฺเส อิโต กปเป
โคตโม นาม นามเน โอฏฺฏากกฺกุลสมฺภโว
สตฺถา โลเก ภวิสฺสตี.
- [๖๒] ตสฺส ธมฺเมสุ ทายาทา
กิสาโคตมิ นาม นามเน โอรสสา ธมฺมนิมฺมิตา
เหสฺสตี สตฺถุสฺสาวิกา.
- [๖๓] ตํ สุตฺวา มุทิตา หุตฺวา
เมตฺตจิตฺตา ปริจรี ยาวชิวํ ตทา ชินํ
ปจฺจเยหิ วินายกํ.

หมดยุ 12/06/2566

^๑ น.,เท. วัฏฺฐสนฺติสฺชาวหํ^๓ น.,เท. ลฺลขจิวรรธารินี^๕ อ. ยถาสตฺติ^๒ น.,เท. ตทา จ อ. ททาจิ^๔ น.,เท. กุณ^๖ น.,เท. มุณีวรํ ตํ

- [๖๔] เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ^๑ เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ ตาวตีสํ อคณฺณหิ.
- [๖๕] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป
กสฺสโป นาม นามเน
[๖๖] อุปฏฺฐาโก มหะสิสฺส
กาสิราชา กิเก นาม
[๖๗] ปญฺจมี ตสฺส ธีตาหิ^๒
ธมฺมํ สุตฺวา ชินคฺคสฺส
[๖๘] อนฺุชานิ น โน ตาโต
วิสวสฺสสหสฺसानิ
[๖๙] โกมาริพฺรหฺมจริยํ
พฺพุโชปฏฺฐาจนนโร
[๗๐] สมณิ สมณคฺคตฺตา จ
ธมฺมา เจว สฺสธมฺมา จ
[๗๑] เขมา อุปลวณฺเณ จ
อหฺมจ ธมฺมทินฺนา จ
[๗๒] เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ
ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ
[๗๓] ปจฺจิมะ จ ภเว ทานิ
ทฺถคฺคเต อธเน นีเจ^๓
- เจตนาปณิธีหิ จ
ตาวตีสํ อคณฺณหิ.
พฺรหฺมพฺนฺธ มหายโส
อุปฺปชฺชิ วทํ วโร.
ตทา อาสิ นริสฺสโร
พาราณสีปฺรตฺตเม.
ธมฺมา นามเน วิสฺสุตา
ปพฺพชฺชํ สมโรจยิ.
อคาเรว ตทา มยํ
วิจฺริมฺห อตฺตุนิธา.
ราชกณฺเณ สฺสฺเช จิตา
มฺุทิตา สตฺต ธีตโร.
ภิกฺขุณี ภิกฺขุทาสิกา
สตฺตมี สงฺฆทาสิกา.
ปฏฺฐาจารา จ กุณฺฑล
วิสาขา โหติ สตฺตมี.
เจตนาปณิธีหิ จ
ตาวตีสํ อคณฺณหิ.
ชาตา เสฏฺฐจิกฺกุเล อหํ
คตา จ สวณํ กุลํ.

^๑ ฉ.,เท.,อ. เตน กมฺเมน สุกเตน

^๓ ฉ.,เท. นฺนฺเจ อ. นินฺนฺเจ

^๒ ฉ.,เท.,อ. ธีตาสี

- [๗๔] ปติฏฺฐเปตวาน^๑ เสสา เม ทิสฺสนนฺติ^๒ อธนา อิติ
ยทา จ ปสฺสุตา^๓ อาสี สพฺเพสํ ทยิตา ตทา.
- [๗๕] ยทา โส ตรุणे ปฺตฺโต^๔ โกमारโก^๕ สุขเขมฺมิจิโต
สฺปาณมिव กนฺโต เม ตทา^๖ ยมวสํ คโต.
- [๗๖] โสภณฺณ ทินวทนา อสฺสเนตฺตา รุทฺมฺภา
มตฺ^๗ กุณฺปมาทาย วิลปฺนฺตี คมามหิ.
- [๗๗] ตทา เอเกน สนฺทิกฺขจา อุเปตฺวา ภิสกฺกุตฺตม^๘
อโวจํ เทหิ ภสฺสชฺช ปฺตฺตสณฺธิชฺฉนฺนํ โภ.
- [๗๘] น วิชฺชนฺเต มตา ยสฺมี เคเห สิทฺธตฺถกํ ตโต
อาหฺราติ ชินฺ อาห วินโยปายโกวิทฺ.
- [๗๙] ตทา คมิตฺวา สาวตฺถิ น^๙ ลภี ตาทิสํ ชฺร
กฺโต สิทฺธตฺถกํ ตสฺมา ตโต ลทฺธา สดี อหิ.
- [๘๐] กุณฺเป จตฺตยิตฺวา อุเปสี โลกนายกํ
ทฺวโร จ^{๑๐} มมํ ทิสฺวา อโวจ มชฺฐสฺสโร.
- [๘๑] โย จ วสฺสสํ ชีเว อปสฺสํ อุทฺยพฺพย
เอกาหิ ชีวิตํ เสยโย ปสฺสโต อุทฺยพฺพย.
- [๘๒] น คามชฺชโม นิคมสฺส ชฺชโม
น จาปิยํ เอกกุลสฺส ชฺชโม
สพฺพสฺส โลกสฺส สเทวกสฺส
เอโสว^{๑๑} ชฺชโม ยทิตํ อนิจฺจตา.

^๑ ฉ., เท., อ. ปติ จเปตวา

^๓ อ. สสุตา

^๕ ฉ., เท. โกมลโก อ. โกมลโค

^๗ อ. เอว

^๙ อ. น ลภิตฺวา ทิสํ ชฺร

^{๑๑} ฉ., เท. เอโสว

^๒ ฉ., เท. เทสฺสนนฺติ

^๔ ฉ., เท., อ. ภทฺโท

^๖ อ. ตทายํ ปฺรสงฺคโต

^๘ อ. ภิสมฺมุตฺตม

^{๑๐} ฉ., เท., อ. ว

- [๘๓] สำหรับ^๑ สุตวานิมา คากา
ตโต วิญญาตสทุทธมา ธรรมจกขุ วิโสธยิ
ปพพชชี อนคาริยิ.
- [๘๔] ตถาปิ ปพพชิตา สนฺตี
น จิเรเนว กาเลน ยุญชนฺตี ชินสาสเน
อรหตฺตํ อปาปฺณิ.
- [๘๕] อิทฺธิสฺส จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตฺตยา
ปรจิตฺตานิ ชานามิ สตฺถุสาสนการิกา.
- [๘๖] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกขุ วิโสธิตํ
เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ วิสฺสุทฺธาสิ สุนิมฺมลา.
- [๘๗] ปริจฺฉินฺโน มया สตฺถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
โอหิตโต ครุโก ภาโร ภวเนตฺติ สมฺมุตฺตา.
- [๘๘] ยสฺสสตฺถาย ปพพชิตา อคารสฺมา อนคาริยิ
โส เม อตฺถโต อนุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย.
- [๘๙] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏิภาเน ตเถว จ
ฉานํ เม วิปฺลํ สฺสทฺธํ พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส วาหสา.
- [๙๐] สงฺการกฺุฏฺฐา อหริตฺวา สฺसानา รติยาปิ จ
ตโต สงฺฆาฏฺฐิกํ กตฺวา ลฺลขํ ธารามิ จีวรํ.
- [๙๑] ชินฺโน ตสฺมี กุณฺเณ ตฺมฺมฺโจ ลฺลขจี้วรธารणे
จเปสิ เอตทคฺคมฺหิ ปริสาสุ วินายโก.
- [๙๒] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.

- [๙๓] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ดิสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๙๔] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฉพฺภิณฺเณ สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.
 อิตฺถํ สุทํ กิสฺสาคฺตมฺิ ภิกฺขุณฺิ อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

ทฺุติยํ กิสฺสาคฺตมฺิเถรื่อปทาน์.

๓. ธรรมทินฺนาเถรื่อปทาน์

- [๙๕] ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺ สพฺพธมฺมาน ปารคฺ
 อิตฺโต สตฺสทฺสสมฺภิ กปฺเป อุปฺปชฺชิ นายโก.
 [๙๖] ตทาหํ หํสวติยา กุเล อณฺเฑตเร อหุ
 ปรมมํ กรี^๑ อาสิ นิปกา สีสํวฺตา.
 [๙๗] ปทุมุตฺตรสฺส พุทฺธสฺส สุชาโต อคฺคสาวโก
 วิหารา อภินิกฺขมฺม ปิณฺทปาตาย คจฺฉติ.
 [๙๘] ฃมฺเฏ คเหตฺวา คจฺฉนฺติ ตทา อุกฺกหาริกา
 ตํ ทิสฺวา อทฺทํ ปุวฺ^๒ ปสนฺนา เสหิ ปาณิกิ.
 [๙๙] ปฏฺิคฺคเหตฺวา ตตฺถเณว นิสินฺโน ปรีภฺยชิ โส
 ตโต เนตฺวาน ตํ เคหํ อทาสี ตสฺส โภชนํ.
 [๑๐๐] ตโต เม อยฺยโก ตฺฐโจ อกาสิ^๓ สุณิสํ สกํ
 สสฺสุยา สห คณฺฏวาน สมฺพุทฺธํ อภิวาทยํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อ. ปรมมการี

^๓ ฉ.,เท.,อ. อกริ

^๒ ฉ.,เท. ปุปี อ. สุป

[๑๑๑] ฉณฺฐา ตสฺส^๑ อหิ ฐิตา สุขุมมา อิติ วิสสุตา
 ฌมมํ สุตฺวา ชินคฺคสฺส ปพฺพชฺช สมโรจยิ.

[๑๑๒] อนฺุชานิ น โน ตาโต อคาเรว ตทา มยํ
 วิสํ วสฺสสทฺสฺสานิ วิจฺริมห อตฺนทิตา.

ตติโย ภาณวาโร.

[๑๑๓] โกมาริพฺรหฺมจฺริยํ ราชกณฺเฑา สุเขมฺมจิตฺตา
 พุทฺโธปญฺจานนिरตา มุทิตา สตฺต ฐิตโร.

[๑๑๔] สมณิ สมณคฺคฺตฺตา จ ภิกฺขุณี ภิกฺขุทาสิกา
 ฌมฺมา เจว สุขุมมา จ สตฺตมึ สงฺฆทาสิกา.

[๑๑๕] เขมา อุปลฺลวณฺเฑนา จ ปญฺหาจารา จ กุณฺฑลลา
 โคตมึ จ อหิ เจว วิสาขา โหติ สตฺตมึ.

[๑๑๖] เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ เจตนาปณฺธิธีหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺส เทหิ ดาวตีสํ อคณฺจหิ.

[๑๑๗] ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ คิริพฺพชฺชปฺรตฺตเม
 ชาตา เสฏฺฐิจฺกุลเ ผีเต สพฺพกามสมิทฺธเน.

[๑๑๘] ยทา รูปคฺคฺญเปตา ปจฺเม โยพฺพเน จิตา
 ตทา ปฺรกุลํ คณฺตุวา วสี สุขสมปฺปิตา.

[๑๑๙] อุเปตฺวา โลกสฺสรณํ สุณิตฺวา ฌมฺมเทสนํ
 อนาคามิผลํ ปตฺโต สามิโก เม สุพฺพุทฺธิมา.

[๑๒๐] ตทา^๒ ตํ อนฺุชานेतฺวา ปพฺพชฺช อนคาริยํ
 น จิเรเนว กาเลน อรหตฺตํ อปาปุณฺเ.

หมตอายุ 12/06/256

- [๑๒๑] ตทา อุปาสโก โส มํ อุปคนตุวา อุปจุณ
 คมฺภีเร นิปุณเ ปญฺเห เต สพฺเพ พุยากริ อหํ.
- [๑๒๒] ชินฺ ทสฺมี กุณฺเ ตุญฺโจ เอตทคฺเค จเปสิ มํ
 ภิกฺขุนี้ ฅมฺมกถิกํ นาณญํ ปสฺสามิ เอทิสํ.
- [๑๒๓] ฅมฺมทินฺนา ยถา ธีรา เอวํ ธาเรถ ภิกฺขโว
 เอวาทํ ปณฺทิตา นาม^๑ นายเกนानุกมฺปิตา.
- [๑๒๔] ปริจฺฉินฺเ มยา สตุถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
 โอหิตฺโต ครุโก ภาโร ภวเนตฺติ สมฺมุตตา.
- [๑๒๕] ยสฺสตุถาย ปพฺพชิตา อคารสฺมา อนคาริยํ
 โส เม อตฺถเ อนฺนปฺตโต สพฺพสํโยชนกฺขโย.
- [๑๒๖] อิทฺธิสฺสุ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตุยา
 ปริจิตฺตานิ ชานามิ พุทฺธสาสนกการิกา.^๒
- [๑๒๗] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ
 เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ วิสฺสุทฺธาสิ สุนิมฺมลา.
- [๑๒๘] กิเลสา ฅาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาคว พนฺธนํ ฅेतฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๑๒๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺตตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๓๐] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฅพฺภิตฺตา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

อิตถํ สุทํ ฅมฺมทินฺนา ภิกฺขุนี้ อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

๔. สกฺลาเถร็อปทานํ

- [๑๓๑] ปทุมุตฺตโร นาม ชีโน สพฺพชฺมมาน ปารุคฺ
 อีโต สตสฺสสมฺหิ กปฺเป อปฺปชฺชิ นายโก.
- [๑๓๒] หิตาย สพฺพสฺตฺตานํ สุขาย วทตํ วโร
 อตฺถาย ปุริสาชฌโย ปฏิปนฺโน สเทวเก.
- [๑๓๓] ยสฺสคปฺปตฺโต สิริมา กิตฺติวณฺณมาโต^๑ ชีโน
 ปุชฺชิต^๒ สพฺพโลกสฺส ทิสสา สพฺพปา สุวิสฺสุโต.
- [๑๓๔] อุตฺตมฺมณฺวิจิกิจฺโจ โส วิทิวตฺตกถํโก
 สมฺปฺนฺณมนสํกปฺโป ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ.
- [๑๓๕] อนุปฺปนฺนสฺส มคฺคสฺส อปฺปาเทตา นรุตฺตโม
 อนกฺขาทยฺจ อกฺขาสิ อสฺมฺชาตยฺจ สยฺชนิ.
- [๑๓๖] มคฺคณฺณ จ มคฺควิฑู มคฺคกฺขายี นราสโก
 มคฺคสฺส กุสโล สตฺถา สารถินํ วรุตฺตโม.
- [๑๓๗] มหาการุณฺโก นาโถ^๓ ฌมฺมํ เทเสติ นายโก
 นิมฺมุเค กามปงฺกมฺหิ^๔ สมฺพุทฺธติ ปาณิน^๕.
- [๑๓๘] ตทาหํ หํสวติยํ ชาตา ขตฺติยนนฺทนา
 สฺรุปา สธนา จาปี^๖ ทยิตา จ สิริมตี.
- [๑๓๙] อานนฺทสฺส มหารณฺโณ ธีตา ปรมโสมฺภนา
 เวมาตา ภคินี จาปี ปทุมุตฺตรนามิโน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ สุยา. กิตฺติวณฺณมาโต

^๓ ฉ., เท. สตฺถา

^๕ ฉ., เท. ปาณิน

^๒ อี. ชีโน สพฺพสฺส โลกสฺส

^๔ อี. โมหปงฺกมฺหิ

^๖ อี. สธนา จาสี

- [๑๔๐] ราชกณฺญาหิ สหิตา สพฺพปารณญฺสีตา
 อุปาคมม มหาวีริ อสฺโสสี ฌมฺมเทสนํ.
- [๑๔๑] ตทา หิ โส โลกวิทู^๑ ภิกฺขุนี้ ทิพฺพจกฺขุ^๒
 จตุปริสาย มชฺฌเม^๓ อคฺคญฺจาเน จเปสิ ตํ.
- [๑๔๒] สุณิตฺวา ตมห์ หญฺจา ทานํ ทตฺวาน สตฺถุโน
 ปุเชตฺวาน จ สมฺพุทฺธํ ทิพฺพจกฺขุ อปตฺถยํ.
- [๑๔๓] ตโต อโวจ มํ สตฺถา นนฺเต ลจฺจสิ ปตฺถิตํ
 ปทีปฌมฺมทานานํ ผลเมตํ สุณิจฺจิตํ.
- [๑๔๔] สตสฺสเส อโต กปฺเป โอกฺกากกฺกุลสมฺภโว
 โคตโม นาม นามเน สตฺถา โลกเ ภวิสฺสติ.
- [๑๔๕] ตสฺส ฌมฺเมสุ ทายาทา โอรสา ฌมฺมนิมฺมิตา
 สกฺลาติ^๔ จ นามเน หะสฺสสิ สตฺถุสาวิกา.
- [๑๔๖] เตเน กมฺเมน สุกเตเน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทห์ ตาวตีสํ อคฺคญฺหํ.
- [๑๔๗] อิมฺมหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรหฺมพฺนฺธ มหฺยาโส
 กสฺสโป นาม นามเน อุปฺปชฺชิ วทตํ วโร.
- [๑๔๘] ปริพุพฺพชกฺินี^๕ อาสี ตทาห์ เอกจารินี
 ภิกฺขาย วิจริตฺวาน อลภี เตลมตฺตกํ.
- [๑๔๙] เตเน ทิปํ ปทีเปตฺวา^๖ อุปฺภฺจํ สพฺพสํวรํ^๗
 เจตียํ ทิปทคฺคสฺส วิปฺปสนฺเนเน เจตสา.

^๑ จ.,เท. โลกครุ อ. โลกครุ

^๓ จ.,เท. กิตฺตยํ ปริสามชฺฌเม อ. กิตฺตยํ ปริสามชฺฌเม

^๕ สฺยา. ปริพุพฺพชกฺินี

^๗ จ.,เท. สพฺพสํวรํ

^๒ อ. ทิพฺพจกฺขุ

^๔ จ.,เท.,อ. สกฺลา นาม

^๖ อ. ปชาเลตฺวา

- [๑๕๐] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณิธิ^๑ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ดาวดีสํ อคณฺหํ.
- [๑๕๑] ยตฺถ ยตฺถุปปชฺชามิ ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา
สยฺชฌนตี^๒ มหาทีปา ตตฺถ ตตฺถ คตาย เม.
- [๑๕๒] ติโรกฺขทํ ติโรเสลํ สมตฺตคฺคยฺห ปพฺพตํ
ปสฺสามหํ ยทิจฺฉามิ ทิปทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๕๓] วิสฺสุทฺถนยนา โหมิ ยสสา ปชฺชลามหํ^๓
สทฺธา ปญฺญวตี^๓ เจว ทิปทานสฺสิทํ ผลํ.
- [๑๕๔] ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาตา วิปฺปกุเล อหํ
ปหฺมุตฺถนธมฺมมฺหิ มุทิตฺเต ราชปฺปฺพิเต.
- [๑๕๕] อหํ สพฺพวงฺกสมฺปนฺนา สพฺพาภรณภฺยิสฺตา
ปฺรปฺปเวเส สุกตํ วาตปาเน จิตา อหํ.
- [๑๕๖] ทิสฺวา ชลนตํ ยสสา เทวมนุสฺสสกุทํ
อนุพฺยยฺชนสมฺปนฺนํ ลกฺขณฺเหหิ วิภฺยิสฺตํ.
- [๑๕๗] อุทคฺคจิตฺตา สุมฺนา ปพฺพชฺชํ สมโรจยิ
น จิเรเนว กาเลน อรหตฺตํ อปาปฺณิ.
- [๑๕๘] อิทฺธิสฺสุ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตฺตฺยา
ปรจิตฺตานิ ชานามิ สตฺถุสสาสนกาทิกา.
- [๑๕๙] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุํ วิโสชิตํ
เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ วิสฺสุทฺธาสิ สุนิมฺมลา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. ปชฺชฌนตี อ. สัจจนตี

^๒ ฉ., เท., อ. ยสสา จ ชลามหํ

^๓ อ. ปญฺญา สตี เจว

- [๑๖๘] อนุกมฺปโก การุณโก หิตะสี สพฺพปาณิน
สมปตฺเต ติตฺถิเย สพฺเพ ปณฺจสีเล ปติฏฺฐหิ.^๑
- [๑๖๙] เอวํ นิรากุลํ อาสิ สฺสญฺญตํ ติตฺถิเยหิ จ
วิจิตฺตํ อรหฺนฺเตหิ วสีฏฺฐเตหิ ตาทิกิ.
- [๑๗๐] รตนานภฺจปณฺเฑาสํ อุกฺคโต^๒ โส มหามุนิ
กณฺจนคฺขมียสงฺกาโส ทวตฺตีสวรลกฺขณเ.
- [๑๗๑] วสฺสสทสฺสสุสานิ อายุ วิชฺชติ^๓ ตาวเท
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๑๗๒] ตทาหํ หํสวติยํ ชาตา เสฏฺฐจิกฺกุลเ อหุ
นารตนปชฺโชเต มหาสฺขสมปฺปิตา.
- [๑๗๓] อุเปตฺวา ตํ มหาวีรํ อสฺโสสี ฐมฺมเทสนํ
อมตํ ปรมสฺสาทํ ปรมตฺถํ นิเวทกํ.
- [๑๗๔] ตทา นิมนฺตยิตฺวาน สสงฺฆํ โลกนายกํ
ทตฺวา ตสฺส มหาทานํ ปสนฺนา เสหิ ปาณิกิ.
- [๑๗๕] ฌายินีํ ภิกฺขุณีํ อคฺคภูจฺฉนํ อปตฺถยิ
นิปฺจุจฺจ สิริสา วีรํ สสงฺฆํ โลกนายกํ.
- [๑๗๖] ตทา อทนฺตทมโก ติโลกสรณเ ปภุ
พฺยาภาสิ นรฺสูนฺธโร^๔ ลจฺจนฺเสตํ สฺสพฺตฺติตํ.
- [๑๗๗] สทสฺสเส อิตฺโต กปฺเป โอภาวกุลสมฺภาโว
โคตโม นาม นามเณ สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อ. ปติฏฺฐปิ, เอวมฺปฺริปิ

^๓ อ. ติฏฺฐติ.

^๒ ฉ., เท. อุกฺคโตว มหามุนิ

^๔ ฉ., เท. นรสารถิ อ. นรสทฺทุโล

- [๑๗๘] ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาทา โอรสา ฐมฺมนิมมิตา
 นนฺทาติ นาม นามเนน เหสฺสติ สตุฏฺฐาวิกา.
- [๑๗๙] ตํ สุตฺวา มุทิตา หุตฺวา ยาวชฺฉิ ตทา ชินํ
 เมตฺตจิตฺตา ปริจฺจํ ปจฺจเยहि วินายกํ.
- [๑๘๐] เตเน กมฺเมน สุกเตเน เจตนาปณฺธิํ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๑๘๑] ตโต จูตา ยามมคํ ตโตหํ ตุสฺสิตํ คตา^๑
 ตโต จ นิมนฺมานรตี วสวตฺติปฺริ คตา.^๒
- [๑๘๒] ยตฺถ ยตฺถุปปชฺชามิ ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา
 ตตฺถ ตตฺถเวย ราชฺชนํ มเหสฺสิตตมการยํ.
- [๑๘๓] ตโต จูตา มนุสฺสสฺส เต ราชฺชนํ จกฺกาวตฺติณํ
 มนุสฺสลิณญจ ราชฺชนํ มเหสฺสิตตมการยํ.
- [๑๘๔] สมฺปตฺตี อนฺุโกตฺวาน เทเวสุ มนุเชสุ จ
 สพฺพตฺถ สฺขิตา หุตฺวา เนกกปฺเปสุ สํสรี.
- [๑๘๕] ปจฺจิมเ ภวสมฺปตฺเต ปุรฺสมี^๓ กปิลวฺหเย
 รณฺเวย สฺสทฺโชนสฺสาหํ ฐิตา อาสี อนินฺทิตา.
- [๑๘๖] รัสสิรว^๔ รูปินี ทิสฺวา นนฺทิตํ อาสี ตํ กุลํ
 เตเน นนฺทาติ เม นามํ สุนฺทรา^๕ ปวรา อหํ.
- [๑๘๗] ยวตฺติณญจ สพฺพาสํ กลฺยาณีนีติ จ วิสฺสุตา
 ตสฺมีปิ นคเร รณฺเวย จเปตฺวา ตํ ยโสธรรํ.

^๑ อ. อค

^๓ ฉ., เท. สุรมเม

^๕ ฉ., เท., อ. สุนทรํ ปวโร อหุ

^๒ ฉ., เท. ตโต

^๔ ฉ., เท., อ. สิริยา

- [๑๘๘] เชฏโฐ ภาตา ติโลกคโค ปจฉิม^๑ อรหา ตถา
เอกกีนี^๒ คหฏฐาหิ มาตุยา ปรีใจทิตา.
- [๑๘๙] สากิยมหิ กุเล ชาตา ปุตเต พุทธานุชา ตูว
นนเทนปี วินา ภูตา อคาเร ก็ นุ ลจฉสิ.^๓
- [๑๙๐] ชราวสานิ โยพพญญิ รุปิ อสุจิสุมมตัม
โรคนุตมปิจาโรคัย ชีวิตัม มรณนุติกัม.
- [๑๙๑] อิทัมปี เต สุกัม รุปิ สสีกนตัม^๔ มโนหร
ภูสนานัม^๕ อลงการัม สิริสงเกตสนนิกัม.
- [๑๙๒] ปุชิตัม โลกसारว นยนานัม รสายนัม
ปุญญานัม กิตติชนนัม โอฏฏากกกุลนนทณัม.
- [๑๙๓] น จิเรเนว กาเลน ชรา สมภิกโกสสุตติ^๖
ปหาย เคหิ คารยหิ^๗ จร ฐมมมณินทิตเต.
- [๑๙๔] สุตวาทัม มาตุ วจัน ปพพชี อนคาริยัม
เทเหเน น ตุ จิตเตเน รุปโยพพนโลลิตา.^๘
- [๑๙๕] มหตา จ ปยตเตเน ฌานชฌเนน สริ^๙ มมัม
กาตุญจ วทเต มาตา น จาหิ ตตถ อสุสุกา.
- [๑๙๖] ตโต มหาการุณิกโก ทิสวา มัม กมลานนัม^{๑๐}
นิพพินนทนต์ถัม รุปสมัม มม จกขุปปเถ ชินเ.

^๑ อ. มชฉิม^๒ ฉ., เท., อ. น อจฉสิ อ. น อจฉสิ^๓ อ. มัม ภูสนัน อลงการัม^๔ ฉ., เท., อ. วินาย เคหิการุญญเ^๕ ฉ., เท. ปรี^๖ ฉ., เท., อ. เอกากีนี^๗ อ. ปสส กนตัม มโนหร^๘ ฉ., เท. สมภิสสุตติ อ. สมภิสสุตติ^๙ ฉ., เท., อ. รุปโยพพนลาพิตา^{๑๐} ฉ., เท., อ. กามลาลลัม

- [๑๙๗] สเกน อานุกาเวน อิตถิ มาเปสิ โสภน^๑
ทสสนีนัย สรุจิริ มมโตปิ สรุปนี.
- [๑๙๘] ตมห์ วิมุหิตา ทิสวา อติวิมุหิตเทหิ^๒
จินตยิ สพลล เมติ เนตตลลภญจ มานุส.
- [๑๙๙] ตมห์ เอหิ สุภณ^๓ เยนตโย ตัง วเทหิ เม
กุลนเต นามโคตตญจ วท เม ยทิ เต ปิย.
- [๒๐๐] น ปญหากาโล สุภณ^๔ อัจฉญเจ มัง นิเวสย^๕
สีทนต์ิว มมจคานิ ปสฺสปปย^๖ มุหุตตก.
- [๒๐๑] ตโต สีลัมมมเก สา กตฺวา สยิ สุโสภณา^๗
ตสฺสา ลลาเต^๘ ปติตา ลุทฺธา ปรมทารุณา.
- [๒๐๒] สห ตสฺสา นิปาเตน ปิพกา อุปปชฺชถ
ปกฺขมรีสุ ปภินฺนา จ กุณปา ปุพฺพโลหิตา.
- [๒๐๓] สมภินน^๙ วทญฺจาปิ กุณปฺปติคฺชนฺธิ^{๑๐}
อุทฺธมาตัม วิเนลญจ สพฺพญฺจาปิ^{๑๑} สิริรํ.
- [๒๐๔] สา ปเวตฺตสพฺพงฺคิ นิสฺสสนฺติ มหุ มหุ
เวทยนฺติ สกั ทุกุขั กรุณฺ ปรีเทวยิ.
- [๒๐๕] ทุกุเขน ทุกุชิตา โหมิ ผุสยนฺติ จ เวทนา
มหาทุกุเข นิมุคฺคมฺหิ สรณํ โหหิ เม สขี.

^๑ จ.,เท.,อ. โสภนี

^๓ จ.,เท.,อ. สุภณ, เอวมุปริปิ

^๕ จ.,เท. นิเวสย

^๗ จ.,เท.,อ. สุโลจนา

^๙ จ.,เท. ปภินน

^{๑๑} จ.,เท. ปุพฺพญฺจาปิ

^๒ อ. อวินิจฺฉิตเทหิ

^๔ จ.,เท. วญฺจกาโล

^๖ อ. ปสฺสยิสฺส

^๘ จ.,เท.,อ. นลาเต

^{๑๐} จ.,เท. กุณปฺปติคฺชนฺธิ

- [๒๐๖] กุหิ วทนโสภนุเต กุหิณุเต ตุงคนาสิกกา
 ตมพพิมพวโรฏฺจนุเต วทนนุเต กุหิ คตฺ.
- [๒๐๗] กุหิ สสินิภํ วนฺณํ กมฺพุคฺฉิว่า กุหิ คตา
 ทามามาลญจ^๑ เต กณฺณํ เววณฺณํ สมฺปาคตฺ.^๒
- [๒๐๘] มกุลปทุมากการา^๓ กลสว^๔ ปโยธรา
 ปภินฺหา ปุติกุณฺปา ทุฏฺจคนฺธชมาคตา.^๕
- [๒๐๙] เวทิมชฺฌา ปุณฺสโสณิ^๖ สฺฐนาเว นีตกิพฺพิสา
 ชาตา อมชฺฌมริตา อโห รุปี อสฺสสฺตฺ.
- [๒๑๐] สพฺพํ สรรสณฺชาตํ ปุติคนฺธํ ภายานํ
 สฺสฺซานมิว เชคฺจุจฺฉิ^๗ รมนุเต ยตฺถ พาลิยา.^๘
- [๒๑๑] ตทา มหากการุณิโก ภาตา เม โลกนายโก
 ทิสฺวา สํวิคฺคจิตฺตํ มํ อีมา คาถา อภาสถ.
- [๒๑๒] อาตุรํ กุณฺเป ปุติ ปสฺส นนฺเท สมฺมุสฺสยํ
 อสุภาย จิตฺตํ ภาเวหิ เอกคฺคํ สฺสฺมาหิตํ.
- [๒๑๓] ยถา อิทํ ตถา เอตํ ยถา เอตํ ตถา อิทํ
 ทุคฺคนฺธํ ปุติกํ วาติ พาลานํ อภินฺนุทิตํ.
- [๒๑๔] เอวเมตํ อเวกฺขนฺติ รตฺติณฺทิวมตฺนฺทิตา
 ตโต สกาย ปญฺฌาย อภินิพฺพิชฺช ทกฺขสิ.

^๑ จ.,เท. โทพาลลาว เต กณฺณา^๓ จ.,เท.,อี. มกุพฺพารากการา^๕ จ.,เท. ทุฏฺจคนฺธิตตมาคตา^๗ จ.,เท. พิกจฺฉิ^๒ จ.,เท. สมฺปาคตา^๔ จ.,เท. กลิกาว^๖ จ.,เท. สฺสฺโสณิ^๘ จ.,เท.,อี. พาลิสา

- [๒๑๕] ตโตหิ^๑ อาสิ^๑ สํวิคฺคา สุตฺวา คาคา สุมาสิตา
 ตตรญฺจิตาวหิ สนฺตี อรหตฺตํ อปาปญฺนี.
- [๒๑๖] ยตฺถ ยตฺถ นิสินฺนาหิ ตทา ฌานปรายนา
 ชินฺโน ตสฺมี คุณฺเณ ตฺมฺโจ เอตทคฺเค จเปสิ มํ.
- [๒๑๗] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๒๑๘] สุวาคํ วัต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๑๙] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
 จพฺปญฺญา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตี.

อิตฺถํ สุทํ นนฺทา ภิกฺขุณี ชนปทกฺลยาณี อีมา คาคาโย
 อภาสิตฺถาติ.

ปญฺจมํ นนฺทาเถรีอปทานํ.

๖. โสณาเถรีอปทานํ

- [๒๒๐] ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺโน สพฺพธมฺมาน ปารคฺค
 อิตฺโต สตสฺสสมฺภิ กปฺเป อุปฺปชฺชิ นายโก.
- [๒๒๑] ตทา^๒ เสฏฺฐิกุเล ชาตา สุขิตา สชฺชิตา^๓ ปิยา
 อฺเปตฺวา ตํ มุนีวรี อสฺโสสี มรฺุรี วจํ.

^๑ ฉ.,เท. อตีสํวิคฺคา

^๓ ฉ.,เท. ปุชิตา

^๒ อ. ตทาหิ

- [๒๓๒] ตเทกิกา วิจิณเตสึ^๑ ชินาย^๑ ปติปุตเตหิ ชีวิตะนาลมตถุ เม พุทฺธายปิ^๒ วรากิยา.
- [๒๓๓] อหंपิ ตตถ คจฺจนิสฺส สมฺปตฺโต ยตถ เม ปติ เอวาทิ จินฺตยิตฺวาน ปพฺพชึ อนุคาริยฺ.
- [๒๓๔] ตโต มมฺ^๓ ภิกฺขุณฺโง เอกํ ภิกฺขุณฺสสฺสเย วิहाย คณฺณโมวาทิ ตาเปหิ อุกกํ อิติ.
- [๒๓๕] ตทา อุทกมาเนตฺวา^๔ โอกิริตฺวาน กุมฺภิยา จุลฺเล จเปตฺวา อาสิเน ตโต จิตฺตํ สมาทหึ.
- [๒๓๖] ขนฺธะ อนิจฺจโต ทิสฺวา ทุกฺขโต จ อนุตฺตโต เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ อรหฺตํ อปาปฺณิ.
- [๒๓๗] ตทาคนฺตฺวา ภิกฺขุณฺโง อุนฺโหทกมฺปจฺจนิสฺสุ เตโชธาตํ อธิฏฺฐาย ชิปฺปํ สนฺตปาปยิ ชลฺ.
- [๒๓๘] วิมฺหิตา ตา ชินวริ เอตมตฺถมสวายุ^๕ ตํ สุตฺวา มุทิตฺวา นาโถ อิมํ คาทํ อภาสถ.
- [๒๓๙] โย จ วสฺสสํ ชีเว กุสฺสโต หีนวิริโย เอกาหิ ชีวิตํ เสยฺโย วิริยารภโต ทพฺพหิ.
- [๒๔๐] อาราทิตฺวา มหาวิโร มยา สุปฺปฏฺฐิตฺติยา อารทฺธวิริยานคฺคํ มมาห ส มหามฺนิ.
- [๒๔๑] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนุสวา.

^๑ จ.เท. ๑๒/๑๐๖๖

^๓ จ.เท. อ. จ ม

^๕ อ. เอตมตฺถว

^๒ จ.เท. อ. วุฑฺฒาย

^๔ จ.เท. อุทกมาหิตฺวา

- [๒๔๒] สุวาคตัม วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อณุปฺปตฺตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๒๔๓] ปฏิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺญา สจฺฉิกตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.
 อิตฺถํ สุทํ โสณฺา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ฉฏฺฐํ โสณฺาเถรอปทาน์.

๗. ภัททกาปิลาณีเถรอปทาน์

- [๒๔๔] ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺโห สพฺพชฺชมาน^๑ ปารคฺค
 อิตฺโธ สตสฺสสมฺภิ กปฺเป อุปฺปชฺชิ นายโก.
 [๒๔๕] ตทา^๒ หิ หํสวตฺถิ วิเทโห นาม นามโก
 เสฏฺฐิ ปหุตรตโน ตสฺส ชายา อโหสฺหิ.
 [๒๔๖] กทาจิ โส นราทิจจํ อูเปจฺจ สปริชฺชโน
 ชมมํ อสฺโสสิ พุทฺธสฺส สพฺพทฺกฺขทฺขยาวหิ.^๓
 [๒๔๗] สวากํ ชุตฺวาทาน์ อคฺคํ กิตฺเตสิ นายโก
 สุตฺวา สตฺตาหิ กํ ทาน์ ทตฺวา พุทฺธสฺส ตาทิโน.
 [๒๔๘] นิปจฺจ สิริสา ปาเท ตํ จานํ อภิปตฺถยิ^๔
 ส หาสยนฺโต ปริสํ ตทา หิ นรปฺงฺคโว.
 [๒๔๙] เสฏฺฐิโน อณฺุกมฺปาย อีมา คาถา อภาสถ
 ลจฺฉนฺเส ปตฺถิตํ จานํ นิพฺพุโต โหหิ ปุตฺตก.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. สพฺพชฺชเมสฺ จกฺขมา

^๓ ฉ., เท. สพฺพทฺกฺขทฺขยาวปฺปหิ

^๒ ฉ., อ. ตทาหุ

^๔ อ. อภิปตฺถยิ

- [๒๕๐] สตสหัสเส อิตโต กปเป โอฏากากกุลสมภโว
โคตโม นาม นามเน สตุถา โลเก ภวิสสติ.
- [๒๕๑] ตสฺส ฐมเมสุ ทายาทิ โอโรโส ฐมมณิมมิตโต
กสฺสโป นาม นามเน เหสฺสติ สตุถุสสาวโก.
- [๒๕๒] ตํ สุตฺวา มุทิตโต หุตฺวา ยาวชีวํ ตทา ชินํ
เมตฺตจิตฺโต ปริจริ ปจฺจเยหิ วินายกํ.
- [๒๕๓] สาสนํ โชตยิตฺวาน โส มหฺมิตฺวา กุติตฺถิเย
เวเนยฺยํ วินยิตฺวาน^๑ นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๕๔] นิพฺพุเต ตมฺหิ โลกคฺเค ปุชนตฺถาย สตุถุโน
ฌาติมิตฺเต สมานตฺวา สห เตหิ อการยิ.
- [๒๕๕] สตุตโยชนิกํ ฐปํ อุพฺเพธ รัตนามยํ
ชลนฺตํ สตรํสีว สาลราชํ ฌุลลิตํ.
- [๒๕๖] สตุตสตสหัสฺसानิ จาติโย สตุต การยิ^๒
นพคฺคิ วีย โชตนฺเต^๓ รตนเนหฺว สตุตฺติ.
- [๒๕๗] คนฺธเตเลหิ^๔ ปุเรตฺวา ทิปานิ อุชฺชลยิ ตฺหิ
ปุชนตฺถาย มเหสิสฺส สพฺพสตุตฺตานุกมฺปิโน.^๕
- [๒๕๘] สตุตสตสหัสฺसानิ ปุณฺณกฺมฺภานิ การยิ
รตนเนหฺว ปุณฺณานิ ปุชนตฺถาย มเหสิโน.
- [๒๕๙] มชฺฌเ อฏฺฐกฺกมฺภีณํ อุตฺติสิตา กณฺจนคฺคฺมิโย
อติโรจนฺติ วณฺเณน สารเทว ทิวากโร.

- [๒๖๐] จตุทฺวาเรสุ โสภนฺติ ไตรณํ รตนามยา
 อุตฺตํ ผลิตกา รมมา โสภนฺติ รตนามยา.
- [๒๖๑] วิโรจนฺติ ปริกฺขาโย^๑ อวํฺสา สุนิมมิตา
 อุตฺตํ ผลิตกา ปฏากาณิ รตนาณิ วิโรจเร.
- [๒๖๒] สุตฺตํ สุกตญฺเจตฺ^๒ เจตียํ รตนามยํ
 อติโรจติ วณฺณเณน สสชฺฌมาว^๓ ทิวากโร.
- [๒๖๓] ญฺปสฺส เม ทิสสา^๔ ติสฺโส หริตาเลน ปุรียี^๕
 เอกา^๖ มโนสิลาเยกา อณฺชเนน จ เอกิกกา.
- [๒๖๔] ปุชฺชํ เอตาทิสํ รมมํ กาเรตฺวา วรฺวาทิโน^๗
 อทาสี ทานํ สงฺฆสฺส ยาวชิวํ ยถาพลํ.
- [๒๖๕] สหาหํ^๘ เสฏฺฐจินา เตन ตาณิ ปุณฺณานิ สพฺพโส
 ยาวชิวํ กริตฺวาน สหาเว สุกตํ คตา.
- [๒๖๖] สมฺปตฺติโยนุภุตฺวาน^๙ เทวตฺเต อถ มาณฺเส
 ฉายา วีย สรีเรน สห เตเนว สํสรี.
- [๒๖๗] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป วิปสฺสี นาม นายโก
 อูปฺปชฺชํ จารุณฺยโน^{๑๐} สพฺพชฺชมวิปสฺสโก.
- [๒๖๘] ตทา^{๑๑} หิ พนฺธุมฺติยา พุราหฺมโณ สาธุสมฺมโต
 อทฺโธ สนฺโต คุณฺเณนาสิ ฌเนน จ สุกฺคโต.

^๑ จ.,เท.,อ. ปริกขิตตา^๒ จ.,เท. สสญฺโจว^๓ จ.,เท. ปุรียี/2566^๔ อ. วรธาริโน^๕ จ.,เท.,อ. สมฺปตฺติโยนุภุตฺวาน^๖ จ.,เท. ตทาย^๗ จ.,เท.,อ. สุกตํ จิตฺตํ^๘ จ.,เท.,อ. เวทีย^๙ จ.,เท.,อ. เอกํ มโนสิลาเยกํ อณฺชเนน จ เอกิกํ^{๑๐} จ.,เท. สหา^{๑๑} จ.,เท. จารุทสฺสโน

- [๒๖๙] ตทาปิ ตสฺสาหิ อาสี พุราหุมนิ สมเจตสา
กทาจิ โส ทิชาโร สงฺคเมสิ มหามุณี.
- [๒๗๐] นิสินฺนํ ชนกายมุหิ เทเสนฺตํ อมตํปทํ
สุตฺวา ฐมมํ ปมุทิตอ อทาสิ เอกสาฏกํ.
- [๒๗๑] ฆริ อเณน วตฺถเณ คนฺตฺวาเนตํ มมพฺรวิ^๑
อนฺโมท มหาปฺญญ^๒ ทินฺนํ พุทฺธสฺส สาฏกํ.
- [๒๗๒] ตทาหิ อญฺชลี กตฺวา อนฺโมทํ สุวทิตา^๓
สุทินฺโน สาฏโก สามิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส ตาทิโน.
- [๒๗๓] สุขิตอ สขฺขิตอ หุตฺวา สัสมฺโต ภวามเว
พารานสีปฺเร รมฺเม ราชา อาสิ มหีปติ.
- [๒๗๔] ตทา ตสฺส มเหสีหิ อิตฺถีคฺคฺมพฺสฺส อุตฺตมา
ตสฺสาปิ^๔ ทฺติยิกา อาสี ปุพฺพลินเนเหเน อุตฺตริ.^๕
- [๒๗๕] ปิณฺฑทาย วิจฺรณฺเต โส^๖ อญฺจ ปจฺเจกนายเก
ทิสฺวา ปมุทิตอ หุตฺวา ทตฺวา ปิณฺฑํ มหารหํ.
- [๒๗๖] พุทฺธเช^๗ นิมนฺตยิตฺวาน กตฺวา รตนมณฺฑปํ
กมฺมาเรหิ กตมญฺจ^๘ โสวณฺณํ สตหตฺถกํ.^๙
- [๒๗๗] สมานेतฺวาน เต สพฺเพ เตสํ ทานมทาสิ โส
เสนาสเน^{๑๐} ปวิฏฺจัน ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ.

^๑ สฺยา.,ฉ.,เท. มพฺรวิ

^๒ ฉ.,เท. มหาปฺญญ

^๓ ฉ.,เท. สุปฺพิทา

^๔ ฉ.,เท.,อิ. ตสฺสาติ ทยิตา อาสี

^๕ ฌ.,เท. ภาตฺตโน

^๖ ฉ.,เท. เต

^๗ ฉ.,เท. ปโน

^๘ ฉ.,เท.,อิ. กตํ ปตฺตํ

^๙ ฉ.,เท.,อิ. วต ตตฺถกํ

^{๑๐} ฉ.,เท. โสณฺณาสเน อิ. โสวณฺณาสเน

- [๒๗๘] ตํปี ทานํ สหาทาสี กาสีราเชนหนุตทา.
 ปุณห์ พาราณสียั ชาตา กาสีกควมเก.
- [๒๗๙] กุญฺมพิกกุเล ผีเต สุขีโต โส สภาตุโก
 เชฏฺฐสฺส ภาตุโน ชายา อโหสี สุปติพฺพตา.
- [๒๘๐] ปจฺเจกพุทฺธํ ทิสฺวาน มม ภาตฺตูกนียโส^๑
 ภาตฺต^๒ ภาตฺตํ ตสฺส ทตฺวา อาคเต ตมฺหิ ปาวที.^๓
- [๒๘๑] นาภินนฺทิตฺถ โส ทานํ ตโต ตสฺส อทาสหํ
 พุทฺธานานีย^๔ ตํ อนนํ ปุโน ตสฺสเว โส อทา.
- [๒๘๒] ตํ ทานํ^๕ จพุทฺธยิตฺวาน ทุญฺจา พุทฺธสฺสหํ ตทา
 ปตฺตํ กลลปฺนฺณนตํ อทาสี ตสฺส ตาทิโน.
- [๒๘๓] ทาเน จ คหณฺเ จเว อปเจ ปทฺเสปิจ
 สมจิตฺตมฺข^๖ ทิสฺวา ตทาหํ สํวี้ ภูสั.
- [๒๘๔] ปุโน ปตฺตํ คเหตุวาน โสชยิตฺวา สุกนฺธินา
 ปสนฺนจิตฺตา ปฺเรตฺวา สมตํ สกฺกริ อที.^๗
- [๒๘๕] ยตฺถ ยตฺถุปปชฺชามิ สุรฺรปา โหมิ ทานโต
 พุทฺธสฺส อปกาเรน ทุคฺคณฺชา มทเนน จ.^๘
- [๒๘๖] ปุโน กสฺสปธีรสฺส นิฏฺจาปิตมฺหิ^๙ เจติเย
 โสวณฺณํ อิกฺกจกํ วริ อทาสี มุทิตา อหิ.

^๑ ฉ.,เท. กนียสฺส มม ภาตฺตโน^๓ ฉ.,เท. ปาวที^๕ ฉ.,เท. ตทนน^๗ สฺยา.,ฉ. อหิ^๙ ฉ.,เท. นิชายนตมฺหิ อ. นิฏฺจายนตมฺหิ^๒ ฉ.,เท. ภาคณฺนํ ตสฺส ทตฺวาน^๔ ฉ.,เท. อุชา^๖ อ. สมจิตฺตสฺขํ ทิสฺวา มหาสงฺฆํ จขี ภูสั^๘ ฉ.,เท.,อ. วทเนน

- [๒๘๗] จตุชฺชาเตน คนฺธเณ เตมยิตฺวา^๑ ตมิฏฺฐกํ
มุตฺตา ทฺวคฺคณฺธโทสมฺหา สพฺพงฺคสฺสมาคตา.^๒
- [๒๘๘] สดฺตปาติสฺหสฺसानิ รตเนหิ จ สดฺตหิ
กาเรตฺวา ชฺมตปุรานิ วฏฺฐิณี จ สหสฺสโส.
- [๒๘๙] ปกฺขิเปตฺวา ปทีเปตฺวา จปยิ สดฺต ปนฺติโย
ปฺชนตฺถํ โลกนาถสฺส วิปฺปสนฺเนน เจตสา.
- [๒๙๐] ตทาปิ ตสฺมี ปุณฺณสฺมี ภาคินีหิ^๓ วิเสสโต
ปุโน กาสีสุ สณฺชาโต สฺมิตโต^๔ อิติ วิสฺสุโต.
- [๒๙๑] ตสฺสาหํ ภริยา อาสี สฺวชิตา สชฺชิตา ปิยา
ตทา ปจฺเจกมฺุณิโน อทาสี^๕ ชฺนเวฏฺฐจฺน.
- [๒๙๒] ตสฺสาปิ ภาคินี อาสี โมทิตฺวา ทานมฺุตตมํ
ปุโนปิ กาสิรฏฺฐจฺมहि ชาโต โกลิยชาติยา.
- [๒๙๓] ตทา โกลิยปฺตฺตานํ สเตหิ สห ปญฺจหิ
ปญฺจ ปจฺเจกพฺุชฺชานํ สตานิ สมฺปฏฺฐหิ.^๖
- [๒๙๔] เตมาสํ วาसยิตฺวาน^๗ อทาสี จ ติจีวรี^๘
ชายา ตสฺส ตทา อาสี ปุณฺณกมฺมปถานฺคา.
- [๒๙๕] ตโต จูโต อหุ ราชานนฺโท นาม มหายโส
ตสฺสาปิ มเหสี อาสี สพฺพกามสมิทฺธิ.

^๑ ฉ., เท., อ. นิจยิตฺวา

^๓ ฉ., เท. ๒/๐/๒๒๑ ภาคินี

^๔ ฉ., เท. อทาสี

^๗ ฉ., เท. ตปฺปยิตฺวาน

^๒ อ. สพฺพงฺคสมฺปปากตา

^๔ ฉ., เท. สฺมิตฺตา

^๖ อ. สมฺปฏฺฐหิ

^๘ ฉ., เท. จ ติจีวเร อ. อทํสุ จ ติจีวเร

- [๒๙๖] ตโต^๑ อหุ จวิตวาน
ปทุมาวติปุตฺตานํ
พฺรหฺมทตฺโต มหีปติ
ปจฺเจกมุนินํ ตทา.
- [๒๙๗] สตานิ ปญฺจนฺนานิ
ราชฺยฺยานเ นินฺวาเสตฺวา
นิพฺพุตานิ จ ปุชฺยิ.
นิพฺพุตานิ จ ปุชฺยิ.
ปพฺพชิตฺวา อุโก มยํ
พฺรหฺมโลกํ อคฺมฺหเส.
- [๒๙๘] เจตฺยานิ จ กาเรตฺวา
ภาเวตฺวา อปฺปมณฺญาโย
สุชาโต ปิปลฺลายนโน
โกสิโคตฺโต ทิโช ปิตา.
- [๒๙๙] ตโต จูโต มหาติตฺถ
มาตา สุมฺนเทวิ จ
สาเกลายํ ปุรฺตตฺตเม
ธิตา มาตา สจฺจิมติ.
- [๓๐๐] อหํ มหฺมเต ชนฺปเท
กปิลสฺส ทิชฺสสาลิ
นิมฺมินิตฺวาน มํ ปิตา
กาเมหิ^๒ วชฺชิตฺตสฺสมํ.
- [๓๐๑] ชนฺกณฺจณฺพิมฺเพน
อทา กสฺสปธีรสฺส
คณฺตฺวา กมฺมฺนตฺเปกฺขโก
ปาณเ ทิสฺวาน สํวิชิ.
- [๓๐๒] กทาจิ โส กรุณฺโโก^๓
กาภาทิเกหิ ขชฺชนฺเต
ทิสฺวานาตฺปตาปเน^๔
สํเวคฺมลภี ตทา.
- [๓๐๓] ชฺมเรปาหํ^๕ ติเล ชาเต
กิมิกาเกหิ ขชฺชนฺเต
อหํ ตํ อนฺุปพฺพชึ
ปริพฺพชาชฺปะ^๖ อหํ.
- [๓๐๔] ตทา โส ปพฺพชิ ธีโร
ปญฺจวสฺसानิ นินฺวสิ
โคตฺมี ชนฺโปสิกา
พฺพุเรน อนฺุสาสิตา.
- [๓๐๕] ยทา ปพฺพชิตา อาสิ
ตทาหํ ตมฺปาคนฺตฺวา

๑ น.เท. ตทา ราช ภาวิตวาน อ. จูโต

๒ น.เท.อ. การุณโ

๓ น.เท.อ. ชมเรว

๔ น.เท. ปริพพชาช

๕ น.เท.อ. ชมเรว

๖ น.เท.อ. ชมเรว

๗ น.เท. ปริพพชาช

- [๓๐๖] น จิเรเนว กาเลน อรหตฺตํ อปาปฺณํ
อโห กลฺยาณมิตฺตตฺตํ กสฺสปสฺส สิริมโต.
- [๓๐๗] ปฺตฺโต พุทฺธสฺส ทายาโท กสฺสโป สฺสมาหิโต
ปฺพเพ นินาสํ โส^๑ เวทิ สคฺคาปายญฺจ ปสฺสติ.
- [๓๐๘] อโถ ชาติกฺขยํ ปฺตฺโต อภิญฺญาไวสีโต มฺหิ
เอตาหิ ตีหิ วิชฺชาหิ เตวิชฺโช โหติ พุราหมณ.
- [๓๐๙] ตเถว ภทฺทกาปิลานี เตวิชฺชา มจฺจุหาณิ
ธารณฺตี^๒ อนฺติมํ เทหํ เชตฺวา มารํ สวาหน.
- [๓๑๐] ทิสฺวา อาทีนํ โลเก อุโภ ปพฺพชิตา มยํ
ตยมฺหา^๓ ขีณาสฺวา ทนฺตา สีตฺธิฏฺฐตามฺห นิพฺพุตา.
- [๓๑๑] กิเลสา ฌาปิตา มยํ ภาว สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสฺวา.
- [๓๑๒] สุวาคํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๓๑๓] ปฏฺิสมฺภิกา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อภฺจิเม
ฉพฺภิญฺญา สจฺจจิกฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนํ.

อิตฺถํ สุทํ ภทฺทกาปิลานี ภิกฺขุณี อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

สตุตมํ ภทฺทกาปิลานีเถรีอปทาน.

๘. ยโสธราเถรีอุปทาน์

- [๓๑๔] เอกสุมิ^๑ สมเย รุมเม อิทุเช ราชคเห ปุเร
ปพฺภการมฺหิ วเรกมฺหิ วสนฺเต นรนายเก.
- [๓๑๕] วสนฺติยา ตมฺหิ นคเร รุมเม ภิกฺขุณฺณปสฺสเย
ยโสธราภิกฺขุณฺนิยา เอวํ อาสิ วิตกฺกิตํ.
- [๓๑๖] สุกุโธทโน มหาราชา โคตมิ จ ปชาปตี
อภิญญาตา มหาเถรา เถริโย จ มหิทฺธิกา.
- [๓๑๗] สนฺตึ คตา ว อาสิ เต ทิปจฺจิวิ นิราสวา
โลกนาถ ธรนฺเต ว อหฺมปิ จ สิวํ ปทํ
- [๓๑๘] คมิสฺสามิติ จินฺเตตฺวา ปสฺสสนฺตึ आयุมตฺตโน
ปสฺสิตฺวา आयุสงฺขาริ ตทเหว ขยํ คตํ.^๒
- [๓๑๙] ปตฺตจิวรมาทาย นิกุมมิตฺวา สกสฺสมา
ปรุกฺขตา ภิกฺขุณฺนิหิ สเตหิ สหสฺเสหิ सा.^๓
- [๓๒๐] มหิทฺธิกา มหาปญฺญา สมฺพุทฺธํ อภิวาเทตฺวา
นิสินฺหา เอกมฺนตมฺหิ สตฺถโน จกฺกลกฺขณเ
อิทํ วจฺนมฺพรวี.
- [๓๒๑] อฏฺฐสฺตตฺติวสฺสาหํ ปจฺจิมโ วตฺตเต วโย^๔
ปพฺภการมฺหิ อนฺุปฺปตฺตา อาโรเจมิ มหามฺนี.^๕
- [๓๒๒] ปริปกฺโก วโย มยฺหํ ปริตฺตํ มม^๖ ชีวิตํ
ปทาย โว คมิสฺสามิ กตํ เม สรณมตฺตโน.

หมตอายุ 12/06/2566

^{๑-๑} สฺยา. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

^๓ ฉ.,เท. อุปสงฺกมิ

^๕ ฉ.,เท. มหามฺนี

^๔ สฺยา. ปจฺจิมมา วตฺตยิ วยา อี. ปจฺจิมโ วตฺตติ วโย

^๖ อี. อถ

^๒ อี. สห ปญฺจหิ

- [๓๒๓] วยมุหิ^๑ ปจฺฉิเม กาเล มรณํ อุปฺปทฺชติ
อชฺช รตฺตี มหาวิร ปาปฺปณิสฺสามิ นิพฺพุตฺติ.
- [๓๒๔] นตฺถิ ชาติ ชรา พฺยาธิ มรณญฺจ มหามุเน
อชฺรามรณายปฺป^๒ คมิสฺสามิ อสงฺขตฺ.
- [๓๒๕] ยาวตา ปริสา นาม สมฺปาสนฺติ^๓ สตฺถุโน
อปราชิ ปชานนฺติ ขมนฺตํ สมฺมุขา มุเน.
- [๓๒๖] สํสริตฺวา^๔ จ สํสาเร ขลิตญฺเจ มมนฺตยิ^๕
อาโรเจมิ^๖ มหาวิร อปราชิ ขมสฺสุ เม.
- [๓๒๗] สุตฺวาน^๗ วจนํ ตสฺสา มุณินฺโท อิทมพฺรวิ
กิมุตฺตรํ เต วกฺขามิ นิพฺพานาย วชนฺติยา.^๘
- [๓๒๘] อิทฺธิญฺจาปิ นิตฺสเสหิ มม สาสนการิกะ
ปฺริสํสนญฺจ สพฺพาสํ กงฺขํ จินฺทสฺสุ สาสเน.^๙
- [๓๒๙] สุตฺวา ตํ มุณิโน วาจํ ภิกฺขุณี สา ยโสธรา
วณฺทิตฺวา มุณิราชิ ตํ อิทํ วจนมพฺรวิ.
- [๓๓๐] ยโสธรา อหํ วิร อคारे เต ปชาปติ
สากियมุหิ กุเล ชาตา อิตฺถิองฺเค^{๑๐} ปติฏฺฐิตา.
- [๓๓๑] ถีนํ สตสฺสสฺसानํ นวุตฺตินํ จพฺพตฺตริ
อคारे เต อหํ วิร ปาโมกฺขา สพฺพมิสฺสรา.

^๑ อ. วโย จ

^๓ อ. สมปายาติ

๗-๗ มุมตอายุ 12/06/2566

^๕ อ. ตวิ มยิ

^{๗-๗} สฺยา. อิเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

^๙ อ. อิตฺถิ อโถ

^๒ ฉ.,เท.,อ. อชฺรามรณํ ปฺริ

^๔ อ. สํสรนฺตญฺจ

^๖ อ. อาโรเจว

^๘ ฉ.,เท. ยาวตา

- [๓๓๒] ฐาปการคุณูปเตตา โยพพนฺฏจาปี สพฺพทา^๑
 สพฺพทา มํ อปจายนฺติ เทวตา วีย มาณฺสา.
- [๓๓๓] กณฺณาสทสฺสปมฺขา^๒ สกฺยปฺตฺตนิเวสเน.
 สมานสฺขทฺกฺขา ตา เทวตา วีย นนฺทเน.
- [๓๓๔] กามธาตุมตฺติกนฺดา^๓ ปณฺธิตา^๔ ฐาปการตฺยา
 ฐาเปเน สทิสฺสา นตฺถิ จเปตฺวา โลกนายนํ.
- [๓๓๕] สมพฺพุทฺธํ อภิวาทเตวา อิทฺธี ทสฺเสสิ สตฺถุโน
 เนกา นานาวิชาการา มหาอิทฺธีปี ทสฺสยิ.
- [๓๓๖] จกฺกวาพสมํ กายํ สีลํ อุตฺตรโต กุรุ
 อุมฺโห ปกฺขา ทเว ทิปา ชมฺพทฺธิปี สรรีโต.
- [๓๓๗] ทกฺขิณญจ สรํ ปิณฺณํ นานาสาขา ตํ ปตฺตกา
 จนฺทญจ สุริยญจกฺขิ เมรฺอุปพฺพตโต สีขํ.
- [๓๓๘] จกฺกวาพคิริ ตฺถนํ ชมฺพรฺกฺขํ สมฺมลกํ
 วิชมาณา อุปาคนฺตฺวา วนฺทเต โลกนายนํ.
- [๓๓๙] หตฺถิวนฺณํ ตเถวสฺสํ ปพฺพตํ ชลชนฺตธา^๕
 จนฺทญจ สุริยํ เมรฺว สกฺกวนฺณญจ ทสฺสยิ.
- [๓๔๐] ยโสธรา อหํ วีร ปาทะ วนฺทามิ จกฺขุม
 สทสฺสโลกธาตุนํ ผลฺลปทฺเชน^๖ ฉาทยิ.
- [๓๔๑] พุรฺหมวณฺณญจ มาเปตฺวา ฐมฺมํ เทเสสิ สฺสญฺจติ
 ยโสธรา อหํ วีร ปาทะ วนฺทามิ จกฺขุม.

^๑ จ.,เท.,อ. โยพพนฺฏจา ปิยํ วทา

^๒ จ.,เท. กามธาตุมตฺติกนฺดา

^๓ จ.,เท. ชลธี ตธา

^๔ จ.,เท.,อ. กณฺณาสทสฺสปมฺขา

^๕ จ.,เท.,อ. สณฺธิตา

^๖ อ. ผลฺลปจฺเจน ฉาทยิ

[๓๔๒] อิทธิสู จ วสี โหมิ
เจโตปริยญาณสุส

ทิพพายุ ไส้ตธาตุยา
วสี โหมิ มหามุเน.

[๓๔๓] ปุพฺพเพณิवासํ ชานามิ
สพฺพทาสวา ปริกฺขีณา

ทิพพจกัฏฐ์ วิโสธิต์
นตฤติ ทานี ปุณพุกโว.

[๓๔๔] อตฺถมมนิรุตฺตีสํ
 ญาณํ มยฺหํ มหาวีร

ปฏิกาณ ๓๓ จ
อุปพนัน ๓๓ สหติเก.

[๓๔๕] พุทฺธานิ^๑ โลกนาถานัน
อธิการี พหุ มยหิ

สงฺคัม เต สฺวาสนฺนิตํ^๒
 ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเน.

[๓๔๖] ยี่ มยฺหิ ปุริมฺ^๓ กมฺม
ตุยฺหตุถาย มหาวีร

កុសលំ ឥរេសេ មុនេ
 បុណ្យំ ឧបទិតំ ឈរា.

[๓๔๗] อภัพพัญญาเน วชฺชิตฺวา
ตุยฺหตุถาย มหาวีร

วารยิตฺวา อนาจรํ
 สมฺมจตฺตํ ชีวิตํ มया.

[๓๔๘] เนกโกฏิสหุสฺสานิ
น ตตถ วิมฺนา โหมิ

ภริยตถายทาสี มํ
ตฺยหตถาย มหามุเน.

[๓๔๙] เนกโกฏฐิสหสฺसानิ
น ตตถ วิมฺนา โหมิ

อุปการายทาสี มั
ตฺยหตุถาย มหามุเน.

[๓๕๐] เนกโกฏฐิสหสฺसानิ
น ตตถ วิมฺนา โหมิ

โกชนตถายทาสี ม
ตฺยหตถาย มหามุเน.

[๓๕๑] เนกโกฏิสหสฺसानิ
ภยโมกข์ กริสสนติ

ชีวิตานี ปริจจชี่
ททามิ^๕ มม ชีวิต.

หมดอายุ 12/06/2566

๑ จ.,เท.,อี. ปุพพาน์

๓ จ.,เท. ปรีติ

อ. จชามิ

๒ ฉ.,เท. นิทสูติตํ

๔ อ. สมบุญ

- [๓๕๒] องคคเต อลงกาเร วตเถ นานาวิเช พหุ
 อิตถิภณฺเต น คุยฺหามิ ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเ.
- [๓๕๓] ฐนฺธณฺณปริจฺจาคํ คามานิ นิคมานิ จ
 เขตฺตํ ปุตฺตา จ ธีตา จ ปริจฺตฺตา^๑ มหามฺนิ.
- [๓๕๔] หตฺถิ อสฺสํ ควณฺจาปิ ทาสโย ปริจาริกา
 ตฺยฺหตฺถาย มหาวีร ปริจฺตฺตา อสงฺขยา.
- [๓๕๕] ยํ มยฺหํ ปฏิมนฺเตสิ ทานํ ทสฺสามิ ยาจเก
 วิมนํ เม น ปสฺสามิ ททโต ทานมฺตฺตมํ.
- [๓๕๖] นานาวิธํ พหุํ ทุกฺขํ สํสาเร จ พหุวิเช
 ตฺยฺหตฺถาย มหาวีร อนฺนํตฺตํ^๒ อสงฺขยํ.
- [๓๕๗] สุขปฺปตฺตานุโมทามิ น จ ทุกฺขेषุ ทุมฺมนา
 สพฺพตฺถ ตฺสิตา โหมิ ตฺยฺหตฺถาย มหามฺนิ.
- [๓๕๘] อนฺนํคฺเคน สมฺพุทฺโธ ยํ ฐมฺมํ อภินิหริ
 อนฺนํโกตฺวา สุขทุกฺขํ ปตฺโต โพธิ มหามฺนิ.
- [๓๕๙] พุรฺหมเทวณฺจ สมฺพุทฺธํ โคตมํ โลกนายกํ
 อณฺเณสํ โลกนาถานํ สงฺคมนฺเต พหุํ มยา.
- [๓๖๐] อธิการํ พหุํ มยฺหํ ตฺยฺหตฺถาย มหามฺนิ
 คเวสนฺตี^๓ พุทฺธฐมฺมํ อหนฺเต ปริจาริกา.
- [๓๖๑] กปฺปสฺตสฺสเส จ จตุโร จ อสงฺขเย
 ทีปฺงฺกโร มหาวีโร อฺปฺปชฺชิ โลกนายโก.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ สฺยา. ปริจฺจตฺ

^๒ อ. ปริจฺจตฺ

^๓ ฉ.,เท. คเวสโต อ. คเวสนฺตา ฉ.,เท.,อ. อีสํมฺคฺคตํ

- [๓๖๒] ปจฺจนฺตเทสวีสเย นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ
ตสฺส อากมนํ มคฺคํ โสเชนฺติ ตุฏฺฐมานสา.
- [๓๖๓] เตน กาเลนฺน โส อาสิ สุเมโห นาม พุราหฺมณเ
มคฺคญฺจ ปฏฺยิยาเทสิ อายโต สพุพทสฺสีโน.
- [๓๖๔] เตน กาเลนฺหิ อาสิ กญฺญา พุราหฺมณสมฺภวา
สุมิตฺตา นาม นามเณ อุปคณฺธี สมากมํ.
- [๓๖๕] อญฺจ อุปฺปลหตฺถานิ ปุชนตฺถาย สตฺถุโน
อาทาย ชนสฺส มชฺเฌ อทฺทสํ อีสิมุตฺตมํ.^๑
- [๓๖๖] จิรานุคตํ ทยิตํ^๒ อติกุณฺธํ^๓ มโนหรํ
ทิสฺวา ตทา อมณฺณิสฺสํ สพลํ ชีวิตํ มม.
- [๓๖๗] ปรกุณฺหมนฺตํ สพลํ อทฺทสํ อีสิโน ตทา
ปุพฺพกมฺเมน สมฺพุทฺเธ จิตฺตญฺจาปิ ปสฺสีทิ เม.
- [๓๖๘] ภฺยโย จิตฺตํ ปสาเทสิ อิสฺส อุกฺคฺคมานเส^๔
เทยฺยํ อณฺณํ น ปสฺสามิ เทมิ ปุปฺพานิ เต อิสฺส.
- [๓๖๙] ปณฺจ หตฺถา ตว โหนฺตุ ตโย โหนฺตุ มม อิสฺส
เตน สทฺธิ์ สมา โหนฺตุ โพธิตฺถาย^๕ ตว อิสฺส.

จตุตฺถ โภาณวโร.

- [๓๗๐] อีสิ คเหตฺวา ปุปฺพานิ อากจฺจนฺตํ มหายสํ
ปุเชสิ ชนสฺส มชฺเฌ โพธิตฺถาย มหาวีรํ.

^๑ ฉ.,เท.,อิ. อีสิมุคฺคตํ

^๒ อ. ปฏิกุณฺธํ

^๔ ฉ.,เท. โพธิตฺถาย อ. โพชนตฺถาย, เอวมฺปริปิ.

^๓ อ. ทสฺสีตํ

^๕ ฉ.,เท.,อิ. อุกฺคฺคมานเส

- [๓๘๐] รูปวดี โภควดี ยสสิลวดี ตโต
สพพงคสมปทา โหมิ กุเลสุ ปติสกกตา.^๑
- [๓๘๑] ลามสิโลกสกกการึ โลกรมมสมาคมึ
จิตตตญจ ทุกขิตึ นตติ วสามิ อุกุโตภยา.
- [๓๘๒] วุตตึ เหน็ ภควตา รณโย อนนเตปุเร ตทา
ขตติยานึ ปุเร วีร อูปการญจ^๒ นิททิส.
- [๓๘๓] อูปการา จ ยา นาริ ยา จ นาริ สุเข ทุกเข
อตถกขายี จ ยา นาริ ยา นาริ จาณุกมปิกา.
- [๓๘๔] ปญจโกฏิस्ता พุทธา นวโกฏิสทานิ จ
เอเตสึ เทวเทวานึ มหาทานึ ปวตตยิ.
- [๓๘๕] อธิการึ มหา^๓ มยหึ มหาราช^๔ สุโณहि เม
เอกาทสโกฏิस्ता โหนติ^๕ โลกคคณายกา.
- [๓๘๖] เอเตสึ เทวเทวานึ มหาทานึ ปวตตยิ
อธิการึ มหา มยหึ มหาราช สุโณहि เม.
- [๓๘๗] วิสโกฏิस्ता พุทธา ตีสโกฏิสทานิ จ
เอเตสึ เทวเทวานึ มหาทานึ ปวตตยิ.
- [๓๘๘] อธิการึ มหา มยหึ มหาราช สุโณहि เม
จตตาทิสโกฏิस्ता ปญจโกฏิสทานิ^๖ จ.
- [๓๘๙] เอเตสึ เทวเทวานึ มหาทานึ ปวตตยิ
อธิการึ มหา มยหึ มหาราช สุโณहि เม.

^๑ มตอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. อธิสกกตา อ. อติสกกตา

^๓ อ. สทา, เอมุปริปิ.

^๕ ฉ.,เท. พุทธา ทวาทสโกฏิโย

^๒ อ. อูปการคณญจ

^๔ ฉ.,เท. ธรรมราช, เอมุปริปิ.

^๖ ฉ.,เท.,อ. ปญจาสโกฏิสทานิ จ

- [๓๕๐] สฏฺฐิโกฏฺฐิตา พุทฺธา สตฺตติโกฏฺฐิตานิ จ.
เอเตสํ เทวเทวานํ มหาทานํ ปวตฺตยิ.
- [๓๕๑] อธิการํ มหา มยฺหิ महाराज सुणेहि. मे
อสีติโกฏฺฐิตา พุทฺธา นวฺติโกฏฺฐิตานิ จ.
- [๓๕๒] เอเตสํ เทวเทวานํ มหาทานํ ปวตฺตยิ
อธิการํ มหา มยฺหิ महाराज सुणेहि मे.
- [๓๕๓] โกฏฺฐิตสฺสหสฺसानิ โหนฺติ โลกคฺคณายกา
เอเตสํ เทวเทวานํ มหาทานํ ปวตฺตยิ.
- [๓๕๔] อธิการํ มหา มยฺหิ महाराज सुणेहि मे
นวโกฏฺฐิตสฺสหสฺसानิ อปเร โลกนายกา.
- [๓๕๕] เอเตสํ เทวเทวานํ มหาทานํ ปวตฺตยิ
อธิการํ มหา มยฺหิ महाराज सुणेहि मे.
- [๓๕๖] โกฏฺฐิตสฺสหสฺसानิ ปญฺจาสิติ มहेสินํ
ปญฺจาสิติโกฏฺฐิตา สตฺตวิสฺติ โกฏฺฐิโย.^๑
- [๓๕๗] เอเตสํ เทวเทวานํ มหาทานํ ปวตฺตยิ
อธิการํ มหา มยฺหิ महाराज सुणेहि मे.
- [๓๕๘] ปจฺเจกพุทฺธา วิตฺราคา^๒ อฏฺฐมตฺถกโกฏฺฐิโย^๓
อธิการํ มหา มยฺหิ महाराज सुणेहि मे.
- [๓๕๙] ขีณาสวา วิตมฺลา อสงฺเขยฺยา พุทฺธสาวกา
อธิการํ มหา มยฺหิ महाराज सुणेहि मे.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. สตฺตติสา จ โกฏฺฐิโย อ. สตฺตติสฺสโกฏฺฐิโย

^๒ จ.,เท.,อ. วิตฺราคา

^๓ จ.,เท. อฏฺฐมตฺถกโกฏฺฐิโย อ. อฏฺฐอฏฺฐโกฏฺฐิโย

- [๔๐๐] เอวํ ฐมฺเมสุ จินฺณานํ สทา สทฺฐมฺมจารีโน
 ฐมฺมจารี สุขํ เสติ อสฺมี โลเก ปรมฺหิ จ.
- [๔๐๑] ฐมฺมญฺจเร สุจฺริตํ น ตํ ทฺวจฺริตํ จเร
 ฐมฺมจารี สุขํ เสติ อสฺมี โลเก ปรมฺหิ จ.
- [๔๐๒] นิพฺพินฺทิตฺวาน สํสारे ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ
 สหสฺสปรีวาเรน ปพฺพชิตฺวา อภิญฺจนา.
- [๔๐๓] อคารํ วิชิตฺวาน ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ
 อทฺตมาเส อสมฺปตฺเต จตฺตจํ อปาปฺญี.
- [๔๐๔] จีวรํ ปิณฺทปาตญฺจ ปจฺจยํ สยนาสนํ
 อุปนฺเนติ พหฺนเก^๑ สาคเรเยว^๒ อุมฺมิโย.
- [๔๐๕] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา.
- [๔๐๖] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๐๗] ปฏฺฐสมฺภีทา จตฺตโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิณฺญา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๐๘] เอวํ พหฺวริํ ทฺวํ สมฺปตฺตี จ พหฺพพิริ
 วิสฺสุทฺธภาวสมฺปตฺตา ลภามิ สพฺพสมฺปทา.
- [๔๐๙] โย^๓ ททาติ สกตฺตานํ ปุณฺณตฺถาย มเหสีโน
 สหายสมฺปทา โหนฺติ นิพฺพานปทฺมสงฺขตํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. พหุ ชนา

^๓ ฉ., เท. ยา

^๒ อ. สาครสฺเสว

[๔๑๐] ปริกฺขีณํ อตฺตมฺจ ปจฺจุปปนฺนํ อนาคตํ
 สพฺพกมฺมํ มมฺ ขีณํ ปาเท วณฺทามิ จกฺขุมาติ.

อิตถํ สุทํ ยโสธรา ภิกฺขุณี ภควโต สมฺมุขา อีมา คาถาโย
 อภาสิตถาติ.

อภฺจมฺ ยโสธราเถรีอุปทาน์.

๙. ทสเถรีสทสอุปทาน์^๑

[๔๑๑] กปฺเป สตสทสเส จ จตุโร จ อสงฺขเย
 ทิปฺงฺกโร นาม ชีโน อูปฺปชฺชิ โลกนายโก.

[๔๑๒] ทิปฺงฺกโร มหาวิโร วียากาสิ วินายโก
 สุเมธมฺจ สุมิตฺตมฺจ สมานสุขทุกฺขตํ.

[๔๑๓] สเทวกมฺจ ปสฺสนฺโต วิจรฺนฺโต สเทวกํ
 เตสํ ปกิตฺตเน อมฺเห^๒ อูปคมฺม สมาคมฺ.

[๔๑๔] อมฺหํ สพฺพปติ โหติ^๓ อนาคตสมาคเม
 สพฺพา ว ตฺยหํ ภริยา มนาปา ปิยวาทิกา.

[๔๑๕] ทานํ สีลมยํ สพฺพํ ภาวนา^๔ จ สุภาวิตา
 ทิฆมฺรตฺตมิทฺ^๕ สพฺพํ ปริจตฺตํ มหามฺเ.

[๔๑๖] คนฺธมัลลํ วิเลปนํ ทิปญฺจ รตนามยํ
 ยงฺกิญฺจิ ปตฺถิตํ สพฺพํ ปริจตฺตํ มหามฺนิ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. ยโสธราปมฺขทสภิกฺขุณีสทสอุปทาน

^๓ ฉ., เท. โหหิ อ. สพฺพา ปติ โหนฺติ

^๕ ฉ., เท. ทิฆมฺรตฺตมฺจ โน อ. ทิฆมฺรตฺตมฺจ มยํ

^๒ อ. อมฺห

^๔ อ. ภาวนํ จ สุภาวิตํ

- [๔๑๗] อญญํ วาปี กตํ กมมํ ปริโภคณจ มาณัส
ทิมรตตํ หิ โน สพพํ ปริจตุตํ มหามุเน.
- [๔๑๘] อนนกาตีสสารํ พหุญญํ หิ โน กตํ
อิสสรํ อนุกโถวาน สัสริตฺวา ภวามเว.
- [๔๑๙] ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต
นานากุลุปฺพนํโย สกฺยปฺตฺตนิเวสเน
อจฺฉรา กามวณฺณินี.
- [๔๒๐] ลาภคฺเคน ยสํ ปตฺตา
ลาภิโย อนนฺปานานํ ปุชิตา สพฺพสกกฺตา
สทา สมฺมานิตา มยํ.
- [๔๒๑] อการํ ปชหิตฺวาน
อหฺมมาเส อสมฺปตฺเต ปพฺพชฺมิหนคาริยํ
สพฺพา ปตฺตามฺห นิพฺพุตี.
- [๔๒๒] ลาภิโย อนนฺปานานํ
อุเปนฺติ ปจฺจยา สพฺเพ วตฺถเสนาสนานิ จ
สทา สกฺกตปุชิตา.
- [๔๒๓] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺราม อนาสวา.
- [๔๒๔] สุวาคตํ วต โน อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา พุทฺธเสฏฺฐจฺจุสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๔๒๕] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตฺสโส
ฉพฺภิณฺญา สจฺฉิกิตา วิโมกฺขาปี จ อฏฺฐิเม
กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตฺติ.

อิตุถํ สุทํ ยโสธราปมฺขานิ ทสภิกฺขุนี้สฺสสฺสานิ ภควโต สมฺมฺขา
อิมํ ควณฺโณ อภาสิตฺถาติ.

นวมํ ทสเถรีสฺสสฺสอปทานํ.

๑๐. อฏฺฐการสเถรีสหสฺสอปทานํ^๑

- [๔๒๖] อฏฺฐการสสหสฺसानิ ภิกฺขุณี สากิยสมฺภวา
 ยโสธราปมฺขานิ สมฺพุทฺธํ อุตฺตมํ.
- [๔๒๗] อฏฺฐการสสหสฺसानิ^๒ สพฺพา โหนฺติ มหิตฺติกา
 วนฺทนฺติ มฺนิโน ปาเท อาโรเจนฺติ ยถาลํ.
- [๔๒๘] ชาติ ขีณา ชรา พฺยาธิ มรณญฺจ มหามฺเ^๓
 อนาสวํ ปทํ สนฺตํ อมตํ ยาม นાયกํ.^๔
- [๔๒๙] ขลิตญฺจ ปุเร อตฺถิ สพฺพาสมฺปิ มหามฺนิ
 อปราริ ปชานนฺติ ขม อมฺหํ วินายก.
- [๔๓๐] อิทฺธิญฺจาปิ นิสฺเสถ มม สาสนการิกา
 ปริสานญฺจ สพฺพาสํ กงฺขํ จินฺทถ ยาวตา.
- [๔๓๑] ยโสธรา^๕ มหาวีร มนาปา ปิยทสฺสนา
 สพฺพา ตฺยํหํ มหาวีร อการสฺมี ปชาปติ.
- [๔๓๒] ถีนํ สตสหสฺसानํ นวฺตีนํ จพฺพุตฺตริ
 อคาเร เต มยํ วีร ปาโมกฺขา สพฺพอิสฺสรา.
- [๔๓๓] รุปจารคฺคฺชฺสเปตา โยพฺพนญฺจา ปิยวทา
 สพฺพาโย^๖ อปจายนฺติ เทวตา วีย มานุสา.
- [๔๓๔] อฏฺฐการสสหสฺसानิ สพฺพา สากิยสมฺภวา
 ยโสธรี^๗ สหสฺसानิ ปาโมกฺขา อิสฺสรา ตทา.

^๑ ฉ., เท. ยโสธราปมฺขอฏฺฐการสภิกฺขุณีสหสฺสอปทาน^๒ ฉ., เท., อ. มหามฺนิ^๓ อ. ยโสธรี^๔ ฉ., เท. ยโสธรา อ. ยโสวดี^๕ อ. ยโสธรียสหสฺसानิ^๖ ฉ., เท., อ. นાયก^๗ ฉ., เท., อ. สพฺพา โน

- [๔๓๕] กามชาตุมตีกุกนตา^๑ สณฺจิตา รูปชาตฺยา
 ฐเปณ สทิสสา นตฺถิ สหสฺसानํ มหามุเน.^๒
- [๔๓๖] สมฺพุทฺธํ อภิวาทเตตฺวา อิทฺธี เทเสสฺสุ สตฺถุโน
 เนกา นานาวิธการา มหาอิทฺธีปิ^๓ ทสฺสยฺ.
- [๔๓๗] จกฺกฺวาทสมํ กายํ สีลํ อุตฺตรโต กุรฺ
 อุโภ ปกฺขา ทฺเว ทิปา ชมฺพุทฺธิปํ สรีรโต.
- [๔๓๘] ทกฺขิณญจ สรํ ปิณฺณํ นานาสาขา ตฺว ปตฺตกา
 จนฺทญฺจ สฺริยญฺจกฺขี เมรฺอุปพฺพตโต สีขํ.
- [๔๓๙] จกฺกฺวาทคิริ ตฺถุณฺทํ ชมฺพุทฺธกฺขํ สมฺมลกํ
 วิชฺมานา^๔ อุปาคนฺตฺวา วนฺทนฺเต^๕ โลกนํายกํ.
- [๔๔๐] หตฺถิวนฺณํ ตเถวสฺสํ ปพฺพตํ ชลชนฺตทา^๖
 จนฺทญฺจ สฺริยํ เมรฺ
 สกฺกฺวณฺณญจ ทสฺสยฺ.
- [๔๔๑] ยโสธฺรา^๗ มยํ วีร
 ตว จิรปฺปภาเวน^๘ ปาทะ วนฺทาม จกฺขุม
 นิปฺพนฺนา นรนาयก.
- [๔๔๒] อิทฺธีสุ จ วสี โหม
 เจโตปริยญาณสฺส ทิพฺพาย โสตฺธาตฺยา
 วสี โหม มหามุเน.
- [๔๔๓] ปุพฺเพนิวาสํ ชานาม
 สพฺพาสวปริกฺขีณา ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ
 นตฺถิ ทานิ ปุณฺพโก.

^๑ ฉ.,เท. กามชาตุมตีกุกนตม

^๓ หตฺถาย 12/06/2561
 อ. มหาอิทฺธี วิทสฺสยฺ

^๔ ฉ.,เท.,อิ. วนฺทนฺตี

^๗ อ. ยโสธฺรนา

^๒ ฉ.,เท.,อิ. มหามุณี, เอวมุปริปิ.

^๔ อ. วิชฺมาน

^๖ ฉ.,เท. ชลธี ตตา

^๘ อ. วิรปฺปภาเวน

- [๔๔๔] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสํ
 ญาณํ อมฺหํ มหาวิร
 ปฏิภาณํ ตเถว จ
 อุปฺปนฺนํ ตว สนฺตฺติเก.
- [๔๔๕] พุทฺธานํ^๑ โลกนาถานํ
 อธิการา พหุ อมฺเห
 สงฺคมํ โน นินฺทสฺสิตํ
 ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเ.
- [๔๔๖] ยํ อมฺหํ ปุริมํ กมฺมํ
 ตฺยฺหตฺถาย มหาวิร
 กุสลํ สรเส มฺเ
 ปุณฺณานุปจิตานิ โน.
- [๔๔๗] อภพฺพภูจฺาเน วชฺเชตฺวา
 ตฺยฺหตฺถาย มหาวิร
 วารยิมฺห^๒ อนาจรํ
 สญฺจตฺตํ^๓ ชีวิตมฺปิ โน.
- [๔๔๘] เนกโกฏฺฐิสหสฺसानิ
 น ตตฺถ วิมฺนา โหม
 ภิริยตฺถายทาสิ โน
 ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเ.
- [๔๔๙] เนกโกฏฺฐิสหสฺसानิ
 น ตตฺถ วิมฺนา โหม
 อุปการายทาสิ โน
 ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเ.
- [๔๕๐] เนกโกฏฺฐิสหสฺसानิ
 น ตตฺถ วิมฺนา โหม
 โภชนตฺถายทาสิ โน
 ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเ.
- [๔๕๑] เนกโกฏฺฐิสหสฺसानิ
 ภยโมกฺขํ กริสฺสาม
 ชีวิตานิ จชฺมิหเส^๔
 ชีวิตานิ จชฺมิหเส.^๕
- [๔๕๒] องฺคคเต อลงฺกาเร
 อิตฺถิภณฺเต น คฺยฺหาม
 วตฺเถ นานาวิเช พหุ
 ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเ.
- [๔๕๓] ฐนธณฺณปริจฺจาคํ
 เขตฺตํ ปฺตฺตา^๕ จ ธีตา จ^๕
 คามานิ นิคมานิ จ
 ปริจฺจตฺตํ มหามฺเ.

^๑ ฉ., เท., อ. ปุพฺพานํ, เอวฺมฺปริปิ.^๓ ฉ., เท., อ. จตฺตานิ ชีวิตานิ โน^{๕-๕} สยา. ปฺตฺตตฺตจ ธีตตจ^๒ อ. ปาจยิมฺห อนาวรํ^๔ อ. จชฺมิห โน

- [๔๕๔] หตฺถิอสุสฺส ควา^๑ จาปิ ทาสโย ปริจาริกา
 ตฺยฺหตฺถาย มหาวิโร ปริจตฺตํ อสงฺขยํ.
- [๔๕๕] ยํ อมฺเห ปฏิมนฺเตสิ ทานํ ทสฺสาม ยาจเก
 วิมนํ โน น ปสฺสาม ททโต ทานมุตฺตมํ.
- [๔๕๖] นานาวิธํ พหุํ ทุกฺขํ สํสาเร จ พหุพฺพิเช
 ตฺยฺหตฺถาย มหาวิโร อนฺนํตฺตํ^๒ อสงฺขยํ.
- [๔๕๗] สฺขํ ปตฺตานุโมทาม น จ ทุกฺเขสุ ทุมฺมนา
 สพฺพตฺถ ตฺสึตา^๓ โหม ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเ.
- [๔๕๘] อนฺนํคฺเคน สมฺพุทฺโธ ยํ^๔ ฐมํ อภินิหริ
 อนฺนํโกตฺวา สุขทุกฺขํ ปตฺโต โพธิ มหามฺเ.
- [๔๕๙] พุรฺหมเทวญฺจ สมฺพุทฺธํ โคตมํ โลกนายกํ
 อญฺเเสํ โลกนาถานํ สงฺกมฺนฺเตหิ โน พหุ.^๕
- [๔๖๐] อธิการํ พหุํ อมฺหิ^๖ ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเ
 คเวสโต^๗ พุทฺธฐมํ^๘ มยฺนฺเต ปริจาริกา.
- [๔๖๑] กปฺเป จ สตสฺสเส จตฺโร จ อสงฺขเย
 ทิปฺภกโร มหาวิโร อฺปฺปชฺชิ โลกนายโก.
- [๔๖๒] ปจฺจนฺตเทสฺวิสเย นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ
 ตสฺส อากมฺนํ มคฺคํ โสเชนฺติ ตฺมฺจมานสา.

^๑ สฺยา. หตฺถิอสุสฺส ควณฺจาปิ

^๒ ฌ.เต. ๑๒/๐๖/๒๕๕๖
 ฌ.เต. กุสิตา

^๔ สฺยา. พหุํ อ. พหุํ

^๕ อ. คเวสนฺดา

^๒ อ. ปริจตฺตํ

^๔ อ. สทฺฐมํ

^๖ ฌ.เต.อ. อมฺเห

^๘ ฌ.เต. พุทฺธฐมเม

- [๔๖๓] เตน กาเลน โส อาสิ
มคฺคณฺจ ปฏฺฐียาเทสิ
สุเมโธ นาม พุราหฺมโน
อายโต สพฺพทสฺสีโน.
- [๔๖๔] เตน กาเลน อหฺมุห^๑
ผลุกฺขาติปปุณฺณิ
สพฺพา พุราหฺมณสมฺภวา
อาหริมุห สมากมฺ.
- [๔๖๕] ตสฺมี โส สมเย พุทฺโธ
วียากาสิ มหาวิโร
ทีปงฺกโร มหายโส
อิสฺมคฺคตมานสํ.
- [๔๖๖] จลตี รวตี ปจฺวี^๒
ตสฺส กมฺมํ ปกิตฺเตนโต^๓
สงฺกมฺปติ สเทวเก
อิสฺมคฺคตมานสํ.
- [๔๖๗] เทวกณฺญา มนุสฺสา จ
นानาปฺปชฺชนียํ ภาณํ
มยญฺจาปิ^๔ สเทวกา
ปฺปชฺชิตฺวาน ปตฺถยฺ.
- [๔๖๘] เตสํ พุทฺโธ วียากาสิ
อชฺช เย ปตฺถิตา อตฺถิ
โชติทีปสฺนามโก
เต ภวิสฺสหนฺติ สมฺมุขา.
- [๔๖๙] อปริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป
ตํ วาจํ อนฺนโมทหนฺตี^๕
ยํ โน พุทฺโธ วียากริ
เอวํการี อหฺมุห โน.
- [๔๗๐] ตสฺส กมฺมสฺส สุกตสฺส
เทวมานุสํกํ โยนี
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาทยฺ
อนฺนโมทฺวา อสงฺขยํ.
- [๔๗๑] สุขทฺทุกฺเข อนฺนโมทฺวาน
ปจฺจนิเม ภาวสมฺปตฺเต
เทเวสฺสุ มานุเสสฺสุ จ
ชาตามฺห สากิเย กุเล.
- [๔๗๒] รูปาวตี โภควตี
สพฺพพงฺกสมฺปทา โหเม
ยสฺสึลวตี ตโต
กุเลสฺสุ อติสํกฺกตา.

๑ อ. อาสิมุห

๒ อ. อาสิมุห

๓ อ. เท. ปกิตฺเตนเต

๔ อ. เท. วาจมนฺนโมทหนฺตา อ. อนฺนโมทหนฺตา

๕ อ. เท. อ. ปุณฺวี

๖ อ. อมฺเหจาปิ

- [๔๘๓] ยา ททนต์ สกตฺตานํ ปุณฺณตฺถาย มเหสีโน
 สหายสมฺปทา โหนติ นิพฺพานํ^๑ ปทมสงฺขตํ.
- [๔๘๔] ปริกฺขิณํ อตีตญจ ปจฺจุปฺปนํ อนาคตํ
 สพฺพกมฺมปี^๒ โน ชีณํ ปาเท วนฺทาม จกฺขมา.^๓
- [๔๘๕] นิพฺพานาย วทนต์ินํ กี โว วกฺขาม อุตฺตริ
 สตฺตสงฺขตทาโส^๔ โย ปปโปถ อมตํ ปทนต์ิ.

อิตฺถํ สุทํ ยโสธราปมฺขานิ อฏฺฐารส ภิกฺขุนี้สฺสสฺซานิ ภควโต
 สมฺมุขา อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ อฏฺฐารสเถรีสฺสสฺสอปทานํ.

ตฺตฺตฺตฺตฺตฺ

กุณฺฑลลา โคตมี เจว	ธมฺมทินฺนา จ สกุลา
วรนฺทา จ โสธนา จ	กาปิลานี ยโสธรา.
ทสฺสสฺสภิกฺขุนี้	อฏฺฐารสสฺสสฺสกา
สตานิ เจว จตฺตาริ	อฏฺฐสฺตฺตติเมว จ. ^๕

ตติโย กุณฺฑลเกสวคฺโค.^๖

^๑ อ. นิพฺพานมตฺตสงฺขตํ

^๓ ฉ., เท. จกฺขมา

^๕ ฉ., เท. จ สตฺตติเมว

^๒ อ. สจฺจํ กมฺมปี

^๔ ฉ., เท. สนฺตสงฺขตโทสํ หิ อ. สนฺตสงฺขตโทโส โย

^๖ สฺยา. กุณฺฑลเกสวคฺโค

๔. ขตุติยกถาภาวคุโ

๑. อฏฐารสขตุติยกถาเถรียสสอพทาน^๑

[๑]	ภวา สพเพ ปริกขีณา
สพพาสวา จ โน นตถิ	ภวสนธิ ^๒ วิโมจิตา
อาโรเจม महामุने.
[๒]	ปrikมมจ ^๓ กุสล
ปrikโก ^๔ มยา ทินน	ยงกิมจิ สาธุ ^๕ ปตติต
ตยเหตุถาย महामุने.
[๓]	พทุทปะเจกพทุธาน
ปrikโก ^๔ มยา ทินน	สาวกานญจ ปตติต
ตยเหตุถาย महामุने.
[๔]	อุจจาณีจ มยา กมม
อุจจากุลปrikกมม	ภิกขุณ สาธุ ปตติต
กตมเห ^๖ महामุने.
[๕]	เตแนว สุกกมุเลน
มานุสิกมตีกุกนตา	โจทิตา กมมสมปทา
ชาयीสุ ขตติเย กุเล.
[๖]	อุปะจิต ^๗ กเต กมเม
ปะจจินเม เอกโต ชาทา	ชาติยา จาปี ^๘ เอกโต
ขตติยา กุลสมภาวา.
[๗]	รูปวดี โภควดี
อนุเตปุเร มหาวีร	ลามสการุปุชิตา
เทวาน อิว นนทเน.
[๘]	นิพพินทิตวา อคารมหา
กติปาห อูปาทาย	ปพพชิมหานคารีย
สพพา ปตตามห นิพพุตี.

^๑ จ.,เท. ยสวดีปมฺขภิกขุณีสสสอพทาน

^๓ จ.,เท.,อิ. ปริม กมม กุสล

^๔ จ.,เท. ปrikโกมย อิ. ปrikโก อย

^๗ จ.,เท. อุปะตเต จ อิ. อุปะตเตว

^๒ จ.,เท. ภวา สนธิ

^๕ อิ. สพพ

^๖ จ.,เท. กตเมต

^๘ จ.,เท. วาปี

- [๙] จีวรํ ปิณฑปาตณฺจ ปจฺจยํ สยนาสนํ
 อุปเนนฺติ พหุ อมฺเห สทา สกุกตปฺปชิตา.
- [๑๐] กิเลสา ฌาปิตา อมฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาคีว พนฺธํ เจตฺวา วิหราม อนาสวา.
- [๑๑] สุวาคํ วัต โน อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก.
 ดิสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๒] ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺิจเม
 จพฺภิกฺกณฺยา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ.
- อิตถํ สุกํ ยสวดีปมฺขานิ ขตฺติยกณฺญา ภิกฺขุณีโย
 อฏฺุจารสสหฺสฺसानิ ภควโต สมฺมุขา อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ.

ปจฺมํ อฏฺุจารสขตฺติยกณฺญาเถรโสปทานํ.

๒. จตุราสัตติสหสสุพราหฺมณกณฺญาเถรโสปทานํ^๑

- [๑๓] จุฬาสัตติสหฺสฺसानิ พฺราหฺมณกุลสมฺภวา^๒
 สุขุมาลหตฺถปาทา ปุเร ตฺยหํ มหามฺเ.
- [๑๔] เวสฺสสุทฺทกุลฺเล ชาตา เทวา นาคา จ กิณฺนรา
 จตฺททีปา พหุ กณฺญา ปุเร ตฺยหํ มหามฺเ.
- [๑๕] กาจิ^๓ ปพฺพชิตา อตฺถิ สพฺพทสฺสาวิโน พหุ
 เทวา จ กิณฺนรา นาคา พุชฺฌิสฺสนฺติ^๔ อนาคเต.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. จตุราสัตติภิกฺขุณีสหสฺสโสปทาน

^๓ อี. เกจิ. เอวมฺปริปิ.

^๒ ฉ., เท., อี. พฺราหฺมณกุลสมฺภวา, เอวมฺปริปิ.

^๔ ฉ., เท., อี. ผุสฺสิสฺสนฺติ

- [๑๖] อนุโมตฺวา ยสํ สพฺพํ ปตฺวาน สพฺพสมปทา
ตุมฺหิ^๑ ปสาทํ ปฏฺิลทฺธา พุชฺฌิสฺสนฺติ อนาคเต.
- [๑๗] อมฺเห พุราหฺมณธิตา ตุ พุรหฺมณฺณกุลสมฺภาวา
ลกฺขณา^๒ จ มหาวีร ปาเท วนฺทาม จกฺขฺมา.
- [๑๘] อุปาหฺตา ภาวา สพฺเพ มฺลตณฺหา สมฺมุตฺตา
สมฺจุฉินฺนา อนฺนสฺยา ปุณฺณสงฺขารทาลิตา.
- [๑๙] สมาธิโคจฺรา สพฺพา สมาปตฺติวสึ ตถา^๓
ฌาเนน ฌมฺมรติยา วิหริสฺสาม โน สทา.
- [๒๐] ภาวนตฺติ อวิชฺชา จ สงฺขาราปิ จ เขปิตา
สุทฺทุทฺธสํ ปทํ คนฺตฺวา อนฺณานิมฺห^๔ นાયก.
- [๒๑] อุปการา มมํ ตุมฺเห ทิฆมฺรตฺตํ คตฺทฺธิโน^๕
จตุณฺหิ^๖ สํสยํ เจตฺวา สพฺพา คจฺจณฺ^๗ นิพฺพุตฺติ.
- [๒๒] วนฺทิตฺวา มฺนิโน ปาเท กตฺวา อิทฺธิวิกุพฺพนํ
กาจิ ทสฺเสนฺติ อาโลกํ อนฺธการี^๘ ตถาปรํ.
- [๒๓] ทสฺเสนฺติ จนฺทสฺสุริเย สาคฺรณฺจ สมฺจุฉกํ
สิเนรุํ ปริภณฺฑณฺจ ทสฺเสนฺติ ปาริฉตฺตกํ.
- [๒๔] ตาวตฺติสญฺจ ภาวนํ ยามํ ทสฺเสนฺติ อิทฺธิยา
ตุสฺสิตา^๙ นิมฺมิตฺตา เทวา วสวตฺติ มหิสฺสฺรา.^{๑๐}

^๑ อ. ตวยิ

^๒ จ. เท. กตา

^๓ มคธายุ 12/06/2566
จ. เท. อ. กตาวิน

^๔ จ. เท. คจฺจณฺตุ

^๕ จ. เท. ตฺสิตํ นิมฺมิตฺเต เทเว

^๖ จ. เท. อ. เปกฺขโต โน

^๗ จ. เท. อนฺณานาถ

^๘ อ. พนฺนํ

^๙ จ. เท. อนฺธการมถาปรา

^{๑๐} จ. เท. มหิสฺสเร

- [๒๕] พุรหฺมานโน กาจิ ทสฺเสนฺติ จงฺกมณฺจ มหารหํ
 พุรหฺมวณฺณณฺจ มาเปตฺวา ฌมฺมํ เทเสนฺติ สฺสณฺณตํ.
- [๒๖] นานาวิกุพฺพนํ กตฺวา อิทฺธี ทสฺสีย สฺตถฺถโน
 ทสฺสียิสฺส พลํ สพฺพา ปาเท วนฺทิสฺส สฺตถฺถโน.
- [๒๗] อิทฺธีสฺส จ วสฺสิ โหม ทิปฺพาย โสตธาตฺยา
 เจโตปริยญาณสฺส วสฺสิ โหม มหามฺเณ.
- [๒๘] ปุพฺเพนิวาสํ ชานาม ทิปฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
 สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺณโกโว.
- [๒๙] อตฺถธมฺมนิรุตฺติสฺส ปฏฺฏิภาณเ ตเถว จ
 ญาณํ อมฺหํ มหาวิร อูปฺปนฺนํ ตว สนฺตติเก.
- [๓๐] พุทฺธานํ โลกนาถานํ สงฺกมณฺเตหิ^๑ ทสฺสิตํ
 อธิการา^๒ พหุ อมฺเห ตฺยฺหตฺถาย มหามฺเณ.
- [๓๑] ยํ อมฺหิ^๓ ปุริมํ กมฺมํ กุสฺลํ สร ตํ มฺุณิ
 ตฺยฺหตฺถาย มหาวิร ปุณฺณานุปฺจิตานิ โน.
- [๓๒] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ปทุมฺตฺตโร มหามฺุณิ
 ปุริ หํสวตี นาม สมฺพุทฺทสฺส กุลาสยฺ^๔.
- [๓๓] ทฺวาเรน หํสวตียํ คงฺคา สนฺทติ สพฺพทา
 อฺพฺพาพฺพา^๕ นทียา ภิกฺขุ คมฺนํ น ลภณฺติ เต.
- [๓๔] ทิวสํ เทว ตโย เจว สตฺตาหํ มาสิกํ ตโต
 จาตุมาสมฺปิ สมฺปฺนุณฺณ คมฺนํ น ลภณฺติ เต.

^๑ ฌมฺมํ ๑๒/๐๖/๒๕๖๖
 ๑ ฌ., เท. สงฺกมํ โน นิตฺสฺสิตํ อี. สงฺกมํ เต นิตฺสฺส

^๒ ฌ., เท. อธิการํ พหุ อมฺหํ

^๓ ฌ., เท. ยํ อมฺเหหิ กตํ กมฺมํ

^๔ ฌ., เท., อี. กุลาสยํ

^๕ อี. อฺพฺพาลนทฺวา ภิกฺขุ

- [๓๕] ตทา อหุ สุตตสาลโร ชชชโย นาม รฏฺฐโก^๑
โอรตีเร^๒ ภิกฺขโว ทิสฺวา เสตุ^๓ คงฺคาย การยิ.
- [๓๖] ตทา สตสหสฺเสหิ เสตุ คงฺคาย การยิ
สงฺฆสฺส ปาริเม^๔ ตีเร วิหารณฺจ อการยิ.
- [๓๗] อิตฺถิโย ปุริสา เจว อจฺจุจानीจกุลานิ จ
ตสฺส เสตุ วิหารี^๕ จ สมภาคํ อกัสมฺ เต.
- [๓๘] อมฺเห อญฺเฆ จ มนฺธา วิปฺปสนฺเนน เจตสา
ตสฺส ฐมฺเมสฺสุ ทายาทา นคเร ชนปฺเทสฺสุ จ.
- [๓๙] อิตฺถิ ปุมา กุมารา จ พหุ เจว กุมาริกา
เสตุโน จ วิหารสฺส วาลูกา อากิรีสฺสุ เต.
- [๔๐] วิธิสมฺมชฺชนํ กตฺวา กทลึปฺพณฺณมฺภวฺทชา^๖
ฐป^๗ จุณฺณณฺจ มालณฺจ การิ กตฺวาน สตฺถุโน.
- [๔๑] เสตุวิหาเร กตฺวาน^๘ นิมนฺเตตฺวา วินายกํ
มหาทานํ ททิตฺวาน สมฺโพธิ อภิปตฺถยิ.
- [๔๒] ปทุมุตฺตโร มหาวีโร ครุโก^๙ สพฺพปาณินํ
อนฺุโมทนิยํ กตฺวา^{๑๐} พุยาภาสิ มหามุณิ.
- [๔๓] สตสหสฺเส อติกกนฺเต กปโป หะสฺสติ ภทฺทโก
ภวามเว สุขี^{๑๑} ลทฺธา ปาปฺปณิสฺสติ โพธิยํ.

^๑ ฉ., เท., อ. ชฏฺโฐ นาม รฏฺฐโก

^๓ อ. เสตุโน สุตต

^๕ อ. วิหาเร

^๗ อ. ฐมฺมจฺจุณฺณณฺจ

^๙ ฉ., เท., อ. ตารโก

^{๑๑} ฉ., เท., อ. อนฺุโมทิตฺวาน

^๒ ฉ., เท., อ. โอรุทฺเต

^๔ ฉ., เท., อ. โอริเม

^๖ ฉ., เท. กทลึปฺพณฺณมฺภวฺ ทช อ. กทลึปฺพณฺณมฺภวฺทชา

^๘ ฉ., เท. การเวตา

^{๑๐} ฉ., เท., อ. กาสิ ชฏฺโฐสฺส

- [๔๔] เย เกจิ หตถกมมจ^๑ กตาวิ นรนาโรโย
อนาคตสุมิ อทฺธาเน สพฺเพ เหลสนฺติ สมมุขา.
- [๔๕] เตเน กมฺมวิปาเกน เจตนาปณฺธิ^๒ จ
อุปฺปนฺนา เทวภวเน^๓ ตฺยหิ ตา^๓ ปริจาริกา.
- [๔๖] ทิพฺพสุขํ อสงฺเขยฺยํ มานุสฺสญฺจ อสงฺขยํ
อนฺุโณนฺติ^๔ จิรํ กาลํ สํสริตฺวา ภวามเว.
- [๔๗] สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป สุกตํ กมฺมสมฺปทํ
สุขุมาลิมฺนุสฺเสสุ^๕ อโถ เทวปฺุเร วเร.
- [๔๘] รูปโกคฺยสญฺเจว^๖ อโถ กิตฺติสุขํ ปิยํ
ลภาม สตตํ สพฺพํ สุกตํ กมฺมสมฺปทํ.
- [๔๙] ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต ชายาม^๗ พฺราหมเณ กุเล
สุขุมาลหตฺถปาทา สกฺยปฺุตตนิเวสเน.
- [๕๐] สพฺพกาลมฺปิ ปจฺวี น ปสฺสาม นลฺงกตํ
จิภฺขลฺล^๘ ภูมึ คมนํ น ปสฺสาม มหามฺนิ.
- [๕๑] อคาราวสนฺเต อมฺเห สกฺการํ สพฺพกาลิกํ
อุปฺเนนฺติ สทา สพฺพํ ปุพฺพกมฺมผลเณ^๙ โน.
- [๕๒] อการํ ปชฺหิตฺวาน ปพฺพชิตฺวานคาริยํ
สํสารปถํ นิติณฺณา นตฺถิ^{๑๐} ทานิ ปุณฺพภโว.

^๑ จ.,เท. กาจิ หตฺถปริกมฺมํ อ. เกจิ หตฺถปทํ กมฺม ^๒ จ.,เท.,อ. เทวภวเน

^๓ สฺยา. เต ^๔ จ.,เท. ตฺยหิ เต ปริจาเรม สํสริตฺวา อ. ตฺยหิ โว ปริจาเร จ

^๕ จ.,เท.,อ. สฺขุมาลี มนุสฺसान ^๖ จ.,เท. รูปโกคฺยเส เจว อโถ กิตฺติ จ สุกตํ

^๗ จ.,เท. ชายามฺห อ. อชฺาตา ^๘ จ.,เท. จิภฺขลฺลภูมิมฺสฺสี

^๙ อ. ปุพฺพกมฺมผลํ กโธ ^{๑๐} จ.,เท. วิตฺราคา ภวามเส

- [๕๓] จีวรํ ปิณฑปาตญจ ปจฺจยํ สยนาสนํ
 อุปเนนฺติ สทา อมฺเห สหสฺसानิ ตโต ตโต.
 [๕๔] กิเลสา ฌาปิตามุหํภาวํ สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาควํ พนฺธนํ เจตฺวา วิหราม อนาสวา.
 [๕๕] สุวาคํ วต โน อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจฺจ สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
 [๕๖] ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปิกณฺญา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ จตฺตฺราสีติปุร่าหุณฺณกณฺญาภิกฺขุณิสหสฺसानิ ภควโต
 สมฺมุขา อีมา คายาโย อภาสิตฺถาติ.

หุตฺติยํ จตฺตฺราสีติสหสฺสปุร่าหุณฺณกณฺญาเถรอปทานํ.

๓. อุปฺปททายิกาเถรอปทานํ

- [๕๗] นคเร อรุณวตฺติยา อรุโณ นาม ขตฺติโย
 ตสฺส รณฺโณ อหํ ภริยา เอกจฺจํ วาทยามหํ.^๑
 [๕๘] รโหคตา นิสิตฺติวา เอวํ จินฺเตสฺสํ ตทา
 กุสลํ เม กตํ นตฺถิ อาทาย คมียํ มม.
 [๕๙] มหาภิตาปี กญฺจํ โฆรรูปํ สุทฺดารุณํ
 นิริยํ ญฺน คจฺฉามิ เอตฺถ เม นตฺถิ สํสโย.
 [๖๐] เอวามํ จินฺตยิตฺวาน ปหํเสตฺวาน มานสํ
 ราชนํ อุปคฺคตฺวาน อิทํ วจฺนมพฺรวิ.

- [๖๑] อิตถิ นาม มยิ เทว ปุริสา น ภวาม^๑ โน
 เอกิ เม สมณิ เทหิ โภชยิสฺสามิ ขตฺติย.
- [๖๒] อทาสิ เม ตทา ราชา สมณิ ภาวิตินฺทริยิ
 ตสฺส ปตฺตํ คเหตุวาน ปรมนฺเนน ปุริยิ.
- [๖๓] ปุเรตฺวา ปรมิ อนฺนํ สห^๒ สุกนฺธเลปนํ
 มหาเจเลน ฉาเทตฺวา อทาสี ตุฏฺฐมานสา.
- [๖๔] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ ตาวตีสํ อคณฺจหิ.
- [๖๕] สหสฺสเทวราชูหนํ มเหสิตฺตมการยิ
 สหสฺสจกฺกวตฺตินํ มเหสิตฺตมการยิ.
- [๖๖] ปเทสฺรชฺช วิปลํ คณฺหาโต อสงฺขยํ
 นานาวิธํ พหุํ อณฺณ^๓ ตสฺส กมฺมผลํ ตโต.
- [๖๗] อุปุปลสฺสเว เม วณฺโณ อภิรูปา สุกฺกสฺสนา
 อิตถิ สพฺพวงฺกสมฺปนฺนา อภิชาตา ชุตินฺธรา.
- [๖๘] ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต อชาयी สากิเย กุเล
 นาริสฺสสฺสปาโมกฺขา สุกฺโขทฺถนสฺสตสฺสหิ.
- [๖๙] นิพฺพินฺทิตฺวา อคาเรหิ ปพฺพชฺชि อนคาริยํ
 สตฺตมมีรตฺติมปฺปตฺตา^๔ จตฺตฺสจฺจํ อปาปฺณิ.
- [๗๐] จีวรํ ปิณฺทปาตญฺจ ปจฺจยํ สยนาสนํ
 ปริเมตฺตุํ น สกฺโกมิ ปิณฺทปาตสฺสิทํ ผลํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. ปุริสานิตฺตรา อหุ อ. ปุริสาน ภวา มยิ

^๓ อ. ปุณฺณ

^๒ อ. สหสฺส คณฺธเลปนํ

^๔ จ.,เท. สตฺตมมีรตฺติสมฺปตฺตา

- [๗๑] ยัมมยหัง ปุริมฺ^๑ กมฺมัม
ตุยฺหตุถาย มหาวีร กุสลํ สรเส มุนิ
ปริจตุตํ พหุ มยา.^๒
- [๗๒] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป
ทฺถคฺคตฺติ นามิขานามิ ยัมม ทานมททํ ตทา
ปิณฑปาตสฺสทํ ผลํ.
- [๗๓] ทฺถเว คตฺติ ปชานามิ
อณฺณํ คตฺติ น ชานามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
ปิณฑปาตสฺสทํ ผลํ.
- [๗๔] อุจฺเจ กุเล ปชานามิ
อณฺณเ กุเล น ชานามิ มหาสาเล^๓ มหทฺถเน
ปิณฑปาตสฺสทํ ผลํ.
- [๗๕] ภวามเว สํสริตฺวา
อมฺนาปํ น ปสฺสามิ สุกกมฺมฺเลน โจทิตา
โสมนสฺสสฺสทํ^๔ ผลํ.
- [๗๖] อิทฺธิสฺสุ จ วสี โหมิ
เจโตปริยญาณสฺส ทิพฺพาย สโตธาทฺถยา
วสี โหมิ มหามุนิ.
- [๗๗] ปุพฺพเพนิวาสํ ชานามิ
สพฺพาสวปริกฺขิณา ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ
นตฺถิทานิ ปุณฺณกโว.
- [๗๘] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺสุ
ญาณํ มม มหาวีร ปฏฺฐิภาณเ ตถเว จ
อุปฺปนฺนํ ตว สนฺติเก.
- [๗๙] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหัง
นาคิวั พนฺธนํ เจตฺวา ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหฺรามิ อนาสวา.
- [๘๐] สุวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา พุทฺธเสฏฺฐจฺจสฺส สนฺติเก
กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. ปุริตํ

^๒ อ. คโย สาเล

^๓ อ. มม

^๔ ฉ., เท., อ. โสมนสฺส กตํ ผลํ

[๘๑] ปฐิสมภิกา จตสุโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพภิญญา สจฺจนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ.

อิตถํ สุกฺกํ อุปฺปลทายิกา ภิกฺขุณี ภควโต สมนุชา อีมา
 คาถาโย อภาสิตถาติ.

ตติยํ อุปฺปลทายิกาเถรีอุปทาน์.

๔. สิงคาลมาตาเถรีอุปทาน์

[๘๒] ปทุมุตฺตโร นาม ชินो สพฺพชฺมมาน ปารคฺค
 อิตโต สตสฺสสมฺหิ กปฺเป อุปฺปชฺชิ นายโก.

[๘๓] ตทาหิ หิสฺวติยา ชาตามจฺจกุลฺเล อหุํ
 นานารตนปชฺโชเต อิทฺเต ฆีเต มหทฺธเน.

[๘๔] ปิตุณา สห คนฺตฺวาน มหาชนปฺรกุชฺตา
 ฌมฺมํ พุทฺธสฺส สุตฺวาน ปพฺพชฺชิ อนคาริยํ.

[๘๕] ปพฺพชิตฺวาน กาเยน ปาปกมฺมํ วิวชฺชยิ
 วจีทฺถจฺจริตํ หิตฺวา อาชีวํ ปรีโสชยิ.

[๘๖] พุทฺธเต ปสนฺนา ฌมฺเม จ สงฺฆे จ ตีพฺพการว
 สทฺธมฺมสฺสวเน ยุตฺตา พุทฺธทสฺสนสาลยา.^๑

[๘๗] อคฺคํ สทฺธาธิมุตฺตานํ^๒ อสฺโสสี ภิกฺขุณี ตทา
 ตํ จานํ ปตฺถยิตฺวาน ติสฺโส สีกฺขา อปฺปรียิ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อ. พุทฺธทสฺสนสาลสา, เอวมฺปรีปิ.

^๒ อ. องฺควิมุตฺตานํ

- [๘๘] ตโต มํ สุกโต อาห กรุณานุกตาสโย
 ยสฺส สหฺชา ตถาคเต อจลา สุปฺติฏฺฐิตา
 สีลญฺจ ยสฺส กลฺยาณํ อริยกนฺตํ ปสฺสิตํ.
- [๘๙] สงฺฆे ปสาโท ยสฺสตฺถิ อชฺชฏตญฺจ ทสฺสนํ
 อทฺธิทฺโถติ ตํ อาหุ อโมฆํ ตสฺส ชีวิตํ.
- [๙๐] ตสฺมา สหฺชญฺจ สีลญฺจ ปสาทํ ฌมฺมทสฺสนํ
 อญฺญุเชถ เมธาวี สรํ พุทฺธานํ สาสนํ.
- [๙๑] ตํ สุตฺวหํ ปมฺภิตา อปฺปจฺฉิ ปณฺธิํ มม
 ตทา อนโนโม อมิโต พุทฺเธ^๑ ปสนฺนา กลฺยาณํ
 พุยากริตฺถ วินายโก ลจฺจนเสตํ สุปฺตฺถิตํ.
- [๙๒] สตสฺสเส อิตโต กปฺเป โอฏฺถกกุลสมฺภโว
 โคตโม นาม นามเนน สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ.
- [๙๓] ตสฺส ฌมฺเมสุ ทายาทา โอโรสา ฌมฺมนิมฺมิตา
 สิงฺคาลกสฺส ยา^๒ มาตา เหสฺสติ สตฺถุ สาวิกา.
- [๙๔] ตํ สุตฺวา มฺภิตา หุตฺวา ยาวชิวํ ตทา ชินํ
 เมตฺตจิตฺตา ปริจรี ปฏฺฐิตีหิ นายกํ.
- [๙๕] เตน กมฺเมเนน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคญฺจหํ.
- [๙๖] ปจฺฉิเม จ ภเวทานิ คิริพฺพชปฺปุตฺตเม
 ชาตา เสฏฺฐิกุเล ฆีเต มหารตฺนสญฺจเย.

- [๙๗] ปุตุโต สิงคาลโก นาม มมาสิ^๑ วิปถะ รโต
ทัญญิจิณฑนปุกขนุโน ทิสาปฺพชนตปฺปโร.
- [๙๘] นานาทิสา นมสฺสตี^๒ ปิณฑาย นครี วชั
ตํ ทิสฺวา อวทิ พุทฺโธ มคฺเค จตฺวา วินายโก.
- [๙๙] ตสฺส เทสยโต ฐมมံ ปนาโท วิมฺหโย^๓ อหุ
เทวโกฏินรนารินํ ฐมฺมาภิสมโย อหุ.
- [๑๐๐] ตทา ตํ^๔ ปริสํ คนฺตฺวา สุตฺวา สุกตภาสิตํ
โสตาปตฺติผลํ ปตฺวา ปพฺพชึ อนาคตริยํ.
- [๑๐๑] น จิเรเนว กาเลน พุทฺธทสฺสนสาลยา
อนุสฺสตี ตํ ภาเวตฺวา อรหตฺตํ อปาปญฺเ.
- [๑๐๒] ทสฺสนตฺถาย พุทฺธสฺส สพฺพทา จ วชามหํ
อติตฺตาเยว ปสฺสามิ รูปี นยนนฺทนํ.
- [๑๐๓] สพฺพปารมิตฺตมฺภูตํ ลกฺขินีลยนํ ปริ^๕
รูปํ สพฺพสฺสภากิณฺณํ อติตฺตา วิหรามหํ.^๖
- [๑๐๔] ชินो ตสฺมี กุณฺเ ตุญฺโจะ เอตทคฺเค จเปสิ มํ
สิงคาลกสฺส ยา มาตา อคฺคา สทฺธาธิมุตฺติกา.^๗
- [๑๐๕] อิทฺธีสุ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตฺถยา
เจโตปริยญาณสฺส วสี โหมิ มหามุณี.

^๑ อี. มดาสี
หมดอญ 12/06/2566

^๒ อี. วิสเย

^๔ จ., เท., อี. วร

^๗ อี. สงฺควิมุตฺติกา

^๒ จ., เท., อี. นมสฺสนตํ

^๔ จ., เท. ตทาหิ

^๖ อี. ภยามหํ

- [๑๐๖] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
สพฺพพาสเว^๑ ปริญฺญา ย นตฺถิทานิ ปุณฺณโกว.
- [๑๐๗] อตฺถธมฺมนิรุตฺตัสสุ ปฏฺฐิภาณเ ตเถว จ
ณานิ มม มหาวิร อุปฺปนฺนํ ตว สนฺติเก.
- [๑๐๘] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคิวั พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๑๐๙] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐจฺจ สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๑๐] ปฏฺฐิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺปภิญฺญา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.

อิตฺถํ สุทํ สิงฺคาลมาตา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

จตฺตถํ สิงฺคาลมาตาเถรีอปทานํ.

๕. สุกฺกาเถรีอปทานํ

- [๑๑๑] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป วิปสฺสี นาม นายโก
อุปฺปชฺชติ จารุณฺยโน สพฺพพธฺมวิปสฺสโก.
- [๑๑๒] ตทาหิ พนฺธมฺมตฺถิยํ ชาตา อณฺณตเร กุเล
ธมฺมํ สุตฺวาน มุณีโน ปพฺพชฺชิตํ อนคาริยํ.
- [๑๑๓] พหุสฺสุตา ธมฺมธรา ปฏฺฐิภาณวตี ตถา
วิจิตฺตกถิกา จาปิ ชินสาสนกาทิกา.

- [๑๑๔] ตทา ฌมฺมกถิ กตฺวา หิตาย ชนตํ สทา^๑
ตโต จุตาคิ ตุสฺสิตํ อุปปนฺนา ยสฺสสินี.
- [๑๑๕] เอกตฺตีสเ อิตโต กปฺเป สิกขี วีย สิกขี ชินโน
ตปฺนโต ยสฺสา โลเก^๒ อุปปชฺชิตวทตํ วโร.
- [๑๑๖] ตทาปิ ปพฺพชิตฺวาน พุทฺธสาสนโกวิทา
ชิตเตตฺวา ชินฺวากุยานิ ตโตปิ ติทิวํคตา.
- [๑๑๗] เอกตฺตีสเ^๓ อิตโต กปฺเป เวสฺสภู นาม นายโก
อุปฺปชฺชิตฺถ มหายานี ตทาปิจ ตเถวหิ.
- [๑๑๘] ปพฺพชิตฺวา ฌมฺมธรา โชตยิ ชินฺสาสนํ
คณฺตฺวา มรฺุปรํ รมํ อนุโมมิ^๔ มหาสุขิ.
- [๑๑๙] อิมฺมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป กกุสฺนฺธโร ชินฺุตตโม
อุปฺปชฺชิต นรฺสทฺทฺโธ^๕ ตทาปิจ ตเถวหิ.
- [๑๒๐] ปพฺพชิตฺว ชินฺสาสนํ โชตยิตฺวา ยถายุกิ^๖
ตโต จุตาคิ ติทิสฺส^๗ อคํ สภาวํ ยถา.
- [๑๒๑] อิมฺสฺมีเยว กปฺปมฺหิ โกนาคมณฺนายโก
อุปฺปชฺชิตวทตํ วโร^๘ สพฺพสฺตฺตานมฺุตตโม.^๙
- [๑๒๒] ตทาปิ ปพฺพชิตฺวาน สาสนเ ตสฺส ตาทิโน
พหุสฺสุตา ฌมฺมธรา โชตยิ ชินฺสาสนํ.

^๑ ฉ., เท. พหุ อ. หิตาย ชนสฺสรี^๒ ฉ., เท., อ. เอกตฺตีสเว กปฺปมฺหิ^๓ ฌมฺมธรา ๑๒/๐๖/๒๕๖๖
^๔ ฉ., เท. นรฺสโร อ. วรฺสทฺทฺโธ^๕ อ. ยถาสฺ^๖ ฉ., เท. โลกฺสโร อ. อุปฺปชฺชิต จ ทิปวโร^๗ สฺยา. โลก^๘ ฉ., เท., อ. อนุโมสิ^๙ ฉ., เท., อ. ปพฺพชิตฺวา มุณิมตํ^{๑๐} ฉ., เท. ติทิว^{๑๑} ฉ., เท. อโรณ อมตฺกโต

- [๑๒๓] อิมสฺมีเยว กปฺปมฺหิ กสฺสโป มฺหิ สุตฺตโม^๑
 อุปฺปชฺชิ โลกสฺรณฺเ
 อรณฺ มรณนฺตคฺค.
- [๑๒๔] ตสฺสาปิ นรธฺรสฺส ปพฺพชิตฺวาน สาสเน
 ปรียาปฺภุสทฺธมฺมา ปรีจุจฺฉาวิสารทา.
- [๑๒๕] สฺวีลา ลชฺชินี เจว ตีสุ ลิกฺขาสฺสุ โกวิทา
 พหฺม ฐมฺมกถิ กตฺวา ยาวชฺฉิ มหามฺมเน.
- [๑๒๖] เตน กมฺมวิปาเกน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺส เทหิ ตาวตีสํ อคณฺจหิ.
- [๑๒๗] ปจฺฉิเม จ ภเวทานิ คิริพฺพชปฺปุตฺตเม.
 ชาตา เสฏฺฐจิกฺกุเล ผีเต มหารตฺนสมฺมจเย.
- [๑๒๘] ยทา ภิกฺขุสฺสทฺสเสน ปเรโต^๒ โลกนายนโก
 อุปาคมิ ราชคหิ สหสฺสสฺกฺเขหิ^๓ วณฺณนิโต.
- [๑๒๙] ทนฺโต ทนฺเตหิ สห ปุราณชฏฺฐิเลหิ
 วิปฺปมฺตฺโต วิปฺปมฺตฺเตหิ
 สิงฺคินิกฺขสวณฺโณ
 ราชคหิ ปาวีสิ ภควา.
- [๑๓๐] ทิสฺวา พุทฺธานุภาวนตํ สุตฺวา จ คฺคณสมฺมจยิ
 พุทฺเธ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ปุชฺชียิ ตํ มหพฺพลํ.^๔
- [๑๓๑] อปเรน จ กาเลน ฐมฺมทินฺนายน สนฺติเก
 อคารา นิกฺขมิตฺวาน ปพฺพชฺชิ อนคาริยิ.

^๑ ฉ.,เท. มฺหิมุตฺตโม

^๓ ฉ.,เท.,อิ. สหสฺสสฺกฺเขน

^๒ ฉ.,เท. ปรีวฺโต

^๔ ฉ.,เท.,อิ. ยถาพลํ

[๑๓๒] เกเสสุ จิขุชมาเนสุ
อุคคหี สาสนํ สพพํ

กิเลเส ฌาปยี อหํ
ปพฺพชิตฺวา น จิเรन्हํ.

[๑๓๓] ตโต ฐมมํ อเทเสสี
ฐมเม เทสียมานมฺหิ

มหาชนสมาคเม
ฐมฺมาภิสมโย อหุ.

[๑๓๔] เนกปาณสหสฺसानํ
อภิปฺปสนฺโน เม ยกฺโข

ตํ วิทิตฺวา วิชฺฌมฺหิโต^๑
กมิตฺวาน^๒ คิริพฺพชํ.

[๑๓๕] กิ เม กตา ราชคเห มนุสฺสา
เย สุกกํ น ปยิริปาสนฺติ^๓

มธู ปิตาว อจฺจนเร
เทเสนฺตึ อมตํปทํ.

[๑๓๖] ตณฺจ ปน อปฺปฏฺวานิยํ
ปิวนฺติ มณฺเฑ สปฺปณฺณา

อเสจนกโมชวํ
วลาหกมिवทฺธคุ.

[๑๓๗] อิทฺธิสฺสุ จ วสี โหมิ
เจโตปริยญาณสฺส

ทิพฺพาย โสตธาตฺฐยา
วสี โหมิ มหามฺุณิ.

[๑๓๘] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ
สพฺพาสวปริกฺขิณา

ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ
นตฺถิทานิ ปุณฺณภโว.

[๑๓๙] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺสุ
ญาณํ มม มหาวิร

ปฏฺฐิภาเน ตเถว จ
อุปฺปนฺนํ ตว สนฺติเก.

[๑๔๐] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ
นาคิว พนฺธนํ เจตฺวา

ภาวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
วิหรามิ อนาสวา.

[๑๔๑] สุวาคตํ วต เม อาสิ
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา

พฺพุทฺธเสฏฺฐจสฺส สนฺติเก
กตํ พฺพุทฺธสฺส สาสนํ.

^๑ ฉ.,เท.,อ. ติวิมฺหิโต

^๒ ฉ.,เท.,อ. ภมิตฺวาน

^๓ ฉ.,เท. อุปาสนฺติ

[๑๔๒] ปฏิสมฺภิกา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฌพภิกฺขุณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺตํ.
 อิตฺถํ สุทํ สุกฺกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ปญฺจมนํ สุกฺกาเถรีอปทานํ.

ปญฺจโม ภาณวาโร.

๖. อภิรูปนนฺทาเถรีอปทานํ

[๑๔๓] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป อุปฺปชฺชติ จารุณฺยโน ^๑	วิปสฺสี นาม นายโก สพฺพธมฺเมสุ จกฺขมา.
[๑๔๔] ตทาหํ พนฺธมฺติยา ชาตา สฺสรูปา ^๒ ทยิตา	อิทฺธเ ฆีเต มหาภูเล ปุชฺชนียา ^๓ ชนฺสฺส จ.
[๑๔๕] อุปคณฺตฺวา มหาวีริ ฌมฺมํ สุตฺวาน สรณํ	วิปสฺสี โลกนายกํ อุปสฺสี นรนายกํ.
[๑๔๖] สีเลสุ สํวฺตา หุตฺวา ชาติตฺถุปสฺส อุปริ	นิพฺพุเต จ นรุตฺตเม โสณฺณณตฺตํ อปฺปชฺยิ.
[๑๔๗] มุตฺตจาคา สีลวตี ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ	ยาวชฺวี ตโต จฺจตา ตาวตีสี ^๔ อคณฺจหิ.
[๑๔๘] ตทา ทสฺหิ จาเนหิ รูปสทฺเทหิ คนฺเชหิ	อภิปฺภิตฺวา อเสสโต ^๕ รเสหิ ผุสฺสเนหิ จ.

^๑ น.เท. จารุทสฺสโน

^๓ อ. สชนฺสฺสา ชนฺสฺส จ

^๕ น.เท.อ. อภิปฺภิตฺวาน เสสเก

^๒ อ. สฺสรูปทสฺสิตา

^๔ น.เท. ตาวตีสุปกา อหิ

- [๑๔๙] आयुणापिज वण्णेन सुเขन ยสสาปิज
 तद्वेवाचिपเตययेन อธิคยห วิโรจहि.
- [๑๕๐] पञ्चिमे ज गव्हानी चाताहिं กปิลวหเย
 ธีตา เขมกสกกสส นนุทา นามเน วิสสุตา.
- [๑๕๑] อภิรूपสมปทมปิ^๑ อาหุ เมกนฺติ สฺจกั
 ยทาहिं โยพพนํ ปตฺตา รูปวณฺณวิภูสิตา.^๒
- [๑๕๒] อิธ^๓ มมตฺเต สกฺยานํ วิวาโท สุมหา อหุ
 ปพฺพาเชสิ ตโต ตาโต มา สกฺยา วินสฺสุ อิติ.^๔
- [๑๕๓] ปพฺพชิตฺวาน ตถาคตํ^๕ รูปเทสฺสี นรุตฺตมํ
 สุตฺวาน โนปคจฺฉามิ มม รูปเณ คพฺพิตา.^๖
- [๑๕๔] โอวาทปิ น คจฺฉามิ พุทฺธทสฺสนภิรูกา
 ตทา ชินฺ อูปาเยน อุปเนตฺวา สสนฺติกั.
- [๑๕๕] ติสฺสิตฺถิโย^๗ นิทสฺเสสิ อิทธิยา มคฺคโกวิโท
 อจฺฉรรูปสทิสฺ^๘ ตรุณิ ชริกั มตฺ.
- [๑๕๖] ตโย ทิสฺวา สฺสํวิคฺคา วิรตฺตาเส กเลวเร
 อฏฺฐาสี ภาวนิพฺพินฺทา^๙ ตโต^{๑๐} มํ อาห นายโก.
- [๑๕๗] อาตุรํ อสุจี ปูตี ปสฺส นนุเท สมนุสฺสยํ
 อุกฺขรณฺตํ ปคฺขรณฺตํ พาลานํ อภิปตฺติตํ.^{๑๑}

^๑ อ. อภิรूपิ อูปาทำ^๓ ฉ., เท. ตทา มมตฺเต อ. อทำ เม มตฺเต^๕ อ. ตถาจาห
 ๑๒/๐๖/๒๕๖๖^๗ อ. ติสฺโส ถิโย^๙ อ. ภาวนิพฺพินฺนา^{๑๑} ฉ., เท. อภินฺนทิตํ^๒ ฉ., เท. รูปลาภวณฺณสิตา^๔ ฉ., เท. วินสฺสี สฺติ^๖ ฉ., เท. คพฺพิตา^๘ อ. อจฺฉรรูปสทิสฺา ตรุณิ ชริกฺกา มตา^{๑๐} ฉ., เท., อ. ตทา

- [๑๕๘] อสุกาย จิตฺตํ ภาเวหิ เอกคฺคํ สฺสมาหิตํ
 ยถา อิทํ ตถา เอตํ ยถา เอตํ ตถา อิทํ.
- [๑๕๙] เอวเมตํ อเวกฺขนฺตี รตฺตินทิวมตฺนทิตา
 ตโต สกาย ปญฺญาย อภินิพฺพิชฺช วจฺจสิ.
- [๑๖๐] ตสฺสา เม อปฺปมตฺตตาย วิจฺจนฺตฺธ^๑ โยนิสเ
 ยถาภูตํ อयํ กาโย ทิฏฺฐโจ สนฺตรพาหิโร.
- [๑๖๑] อถ นิพฺพินฺทิตํ^๒ กาเย อชฺฌตฺตมฺจ วิรชฺชหิ
 อปฺปมตฺตา วิสํยตฺตา อฺปฺสนมฺหิ นิพฺพุตา.
- [๑๖๒] อิทฺธิสฺส จ วสี โหมิ ทิพฺพาย สโตธาทฺตยา
 เจโตปริยญาณสฺส วสี โหมิ มหามฺนิ.
- [๑๖๓] ปุพฺพเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
 สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิทานิ ปุณฺณโกโว.
- [๑๖๔] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏฺฐิภาณเ ตถาว จ
 ญาณํ มม มหาวีร อฺปฺปนฺนํ ตว สนฺติเก.
- [๑๖๕] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาตีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๑๖๖] สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อฺนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๖๗] ปฏฺฐิสมฺภิตา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 จพฺปภิญฺญา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนตฺติ.

อิตฺถํ สฺกํ อภฺธิปฺนฺนทา ภิกฺขุณี อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

๗. อหุตมกาสีเถรื่อปทาน

- [๑๖๘] อิมมฺหิ ภาทฺทเก กปฺเป
กสฺสโป นาม นามเน
พฺรหฺมพฺนฺธ มหฺยาโส
อุปฺปชฺชิตฺติ วทตฺติ วโร.
- [๑๖๙] ตทาหิ ปพฺพชิตฺวาน
สํวฺตา ปาฏิมอกฺขมฺหิ
ตสฺส พุทฺธสฺส สาสเน
อินฺทริเยสฺส จ ปญฺจสฺ.
- [๑๗๐] มตฺตตฺตญฺญ นิจฺจาสเน^๑
วสนฺตี ยุตฺตโยคาหิ
ยุตฺตา ชาคริเยปิ^๒
ภิกฺขุณี วิคตาสว.
- [๑๗๑] อกฺโกสึ ทฺวฺจจิตฺตาหิ
เตเนว ปาปกมฺเมเน
คณิเกติ สกึ ตทา^๓
นिरยมฺหิ อปฺจจิส.
- [๑๗๒] เตเนว^๔ กมฺมเสเสน
พฺหุสฺสวปฺราธินา^๕
อชายิ คณิกากุเล
ปจฺจิมาย จ ชาติยา.
- [๑๗๓] กาสีเสฏฺฐจิกุเล ชาตา
อจฺจรา วีย เทเวสฺ
พฺรหฺมจริยผเลนหิ^๖
อโหสิ รุปสมฺปทา.
- [๑๗๔] ทิสฺวาน^๗ ทสฺสนียํ มํ
คณิกตฺเต นีเวสฺสํ
คิริพฺพชปฺรุตฺตเม
อกฺโกสนผเลน เม.^๘
- [๑๗๕] สาหิ สุนฺนิตฺวาน สทฺธมฺมํ
ปฺพพฺวาสนสมฺปนฺนา
พุทฺธเสฏฺฐจสฺส ภาสิตํ^๙
ปพฺพชฺชิตฺติ อนคาริย.

^๑ ฉ., เท. มตฺตตฺตญฺญนิจ จ อสเน^๓ ฉ., เท. ภณิ ตทา^๕ อ. พฺหุสฺสวปฺราธินา^๗ อ. ทิสฺวาติทสฺสนีย^๙ ฉ., เท., อ. พุทฺธเสฏฺฐเจเน เทสิต^๒ อ. ชาคริเยสฺส จ^๔ ฉ., เท. เตเนว กมฺมวเสเสน^๖ ฉ., เท. พฺรหฺมจริยผเลนหิ^๘ ฉ., เท. อกฺโกสนผเลน เม

- [๑๗๖] ตทฺฐปสมฺปทตฺถาย^๑ คจฺจนฺตึ^๒ ชินฺสนฺตึกั
มคฺเค ชฺชุตฺเต จิตฺเต ทิสฺวา^๓ ลภี ทุตฺตปสมฺปทํ.
- [๑๗๗] สพฺพกมฺมํ ปริกฺขีณํ ปุณฺณปาปํ ตเถว จ
สพฺพสํสارมุตฺตติณฺณา คณิกตตฺตยจฺ เขปีตํ.
- [๑๗๘] อิทฺฐิสฺสุ จ วสึ โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตฺตยา
เตปรียณฺณสฺส วสึ โหมิ มหามฺนิ.
- [๑๗๙] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิทานิ ปุณฺพกโว.
- [๑๘๐] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺสุ ปฏฺฐิภาณํ ตเถว จ
ณานํ มม มหาวีร อูปฺปนฺนํ ตว สนฺติเก.
- [๑๘๑] กิเลสํ ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๑๘๒] สุวาคํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อานุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๑๘๓] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
จพฺพิณฺณมา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺตึ.
- อิตฺถํ สุทํ อทฺธกาสิกา ภิกฺขุณี อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ.

สตุตมํ อทฺธกาสีเถรีอปทานํ.

๘. ปุณฺณิกาเถรอปทานํ

- [๑๘๔] วิปสฺสีโน ภควโต สิบิโน เวสฺสภุสฺส จ
 กกุสนฺธสฺส มุณีโน โภนาคมนตาทีโน.
- [๑๘๕] กสฺสปสฺส จ พุทฺธสฺส ปพฺพชิตฺวาน สาสเน
 ภิกฺขุณี สีลสมฺปนฺนา นิปกา สํวตฺตินทฺริยา.
- [๑๘๖] พหุสฺสุตา ฐมฺมธรา ฐมฺมตถปริปฺพุจฺจिता^๑
 อุกฺกเหตฺวา^๒ จ ฐมฺมานํ โสตา ปยิริปาสิกา.^๓
- [๑๘๗] เทเสนฺตี ชนฺมชฺฌเหํ อโหสี ชินฺสาสนํ^๔
 พาหุสจฺเจน เตนาหํ เปสลา อติมณฺณิสฺ.
- [๑๘๘] ปจฺจิเม จ ภเวทานิ สวตฺถิยํ ปุรฺตตเม
 อนาถปิณฺฑิโน เคเห ชาตาหํ กุมฺภทาสิยา.
- [๑๘๙] คตา อุกฺกหาริยํ โสตฺถิยํ ทิชฺมทฺทสํ
 สีตญฺญํ โตยมชฺฌมฺหิ ตํ ทิสฺวา อิทมพฺพริ.
- [๑๙๐] อุกฺกหารี^๕ อหํ สีเต สทา อุกฺกโมตฺริ
 อยฺยานํ ทณฺทภยภิตา วาจาโรสภยญฺญิตา.^๖
- [๑๙๑] กสฺส พฺราหฺมณ ตวํ ภิโต สทา อุกฺกโมตฺริ
 เวธฺมานเหิ คตฺเตหิ สีตํ เวทฺยเส ภุสํ.
- [๑๙๒] ชานฺนตี วต มํ ภโถติ^๗ ปุณฺณิกเก ปริปฺพุจฺจสิ^๘
 กโรนฺตํ^๙ กุสลํ กมฺมํ นฺทนต์^{๑๐} กมฺมปาปกํ.

^๑ จ.,เท. ฐมฺมตถปริปฺพุจฺจิกา อ. อตฺถตถปริปฺพุจฺจิกา^๓ จ.,เท. ปยิริปาสิกา^๕ จ.,เท. อุกฺกหารี อ. อุกฺกหารี^๗ อ. โหติ^๙ อ. นิทฺทนต์^๒ จ.,เท.,อ. อุกฺกเหตฺวา^๔ จ.,เท. ชินฺสาสน^๖ จ.,เท.,อ. วาจาโรสภยญฺญิตา^๘ อ. ปริปฺพุจฺจิ^{๑๐} จ.,เท. รุณฺทนต์

- [๑๙๓] โย วุฑฺโฒ^๑ ทหโร จาปิ ปาปกมฺมํ ปกุพฺพติ
อุทกาทิเสจนา^๒ โสปี ปาปกมฺมา ปมฺจุจติ.
- [๑๙๔] อุตฺตรนฺตสฺส อกฺขาสี ฌมฺมตฺถสทฺติํ ปทํ
ตณฺจ สุตฺวา สฺสํวิคฺโค^๓ ปพฺพชิตฺวารหา อหุ.
- [๑๙๕] ปุเรนฺตี อุนกสฺตํ ชาตา ทาสิกุเล ยโต
ตโต ปุณฺณติ นามํ เม ภูชิสฺส^๔ มํ อกํสุ เต.
- [๑๙๖] เสฏฺฐิ จิตฺตโนโมเทตฺวา^๕ ปพฺพชึ อนคาริยํ
น จิเรเนว กาเลน อรหฺตํ อปาปฺณิ.
- [๑๙๗] อิทฺธิสฺสุ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตราตุยา
เจโตปริยญาณสฺส วสี โหมิ มหามฺนิ.
- [๑๙๘] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสชิตํ
สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิทานิ ปุณฺพกโว.
- [๑๙๙] อตฺถฌมฺมนิรุตฺตีสฺสุ ปฏฺฐิภาณเ ตเถว จ
ญาณํ เม วิมลํ สุทฺธํ พุทฺธเสฏฺฐสฺส วาหสา.
- [๒๐๐] ภาวนาย มหาปญฺญา สุตฺเตเนว สุตาวินี
มานเน นิจกุลชา น หิ กมฺมํ ปนฺสฺสติ.^๖
- [๒๐๑] กิเลสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา.
- [๒๐๒] สุวาคํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

^๑ ฉ., เท. โย เจ วุฑฺโฒ ทหโร วา อ. โย จ วุฑฺโฒ ทหโร วา

หมตอายุ 12/06/2566

^๒ ฉ., เท. ทกาทิสัญญา

^๓ ฉ., เท., อ. สสํวิคฺโค

^๔ อ. ภูชิสฺสณจ

^๕ ฉ., เท. จิตฺตโนชานเตตฺวา

^๖ ฉ., เท. วินสฺสติ

- [๒๐๓] ปฐิสมภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฉพภิญญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สํสณฺนติ.
 อิตถํ สุกํ ปุณฺณิกา ภิกฺขุณี อีมา คาทาโย อภาสิตถาติ.

อฏฺฐมํ ปุณฺณิกาเถรีอปทาน์.

๙. อมพปาลีเถรีอปทาน์

- [๒๐๔] โย รัสสิรฺรจิตาเวโพ^๑ ผุสฺโส นาม มหามฺุณี
 ตสฺสํ ภาคินี อาสี อชาयी ขตฺติเย กุเล.
 [๒๐๕] ตสฺส ฐมมํ สุนฺตีวาทํ วิปฺปสนฺเนน เจตสา
 มหาทานํ ททิตฺวาน ปตฺถयी รูปสมฺปทํ.
 [๒๐๖] เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป สิริํ โลกคฺคณายโก
 อุปฺปนฺโน โลกปชฺโชโต ติโลกสรฺणे ชินฺ.
 [๒๐๗] ตทา อรุณปุเร รมฺเม พุรหฺมณฺณกุลสมฺภวา
 วิมุตฺตจิตฺตํ กุปิตา ภิกฺขุณี อภิสายयी.
 [๒๐๘] เวสิกา จ อนาจารา ชินฺสาสนทฺฐิกา
 เอวํ อุกฺโกสยิตฺวาน เตน ปาเปน กมฺมฺนา.
 [๒๐๙] ทารุณํ นีรยํ คนฺตฺวา มหาทฺกฺขสมฺปปีตา
 ตโต จุตฺตา มนุสฺเสสุ อุปฺปนฺนา ตปสฺสินี.
 [๒๑๐] ทสฺชาติสฺสทฺธานิ คณิกตฺตํ อการयी
 ตโต ปาปา น มุจฺจิสฺสํ ภูตฺวา^๒ ทฺฐจฺวิสํ ยถา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อี. รัสสิรฺรจิตาเวโพ

^๒ อี. ภูตฺวา

- [๒๑๑] พุรหมเวสมเสวิสส์^๑ กสฺสเป ชินสาสเน
เตน กมฺมวิปาเกน อชาयी ติทเส ปุเร.
- [๒๑๒] ปจฺฉิเม ภวสมปตฺเต อโหสี โอบปาติกา
อมฺพสาขนฺตเร ชาตา อมฺพปาฬิตี เตนหิ.
- [๒๑๓] ปริวฺตา ปาณโกฏีหิ ปพฺพชึ ชินสาสเน
ปตฺตาหิ อจลํ จานํ ธีตา พุทฺธสฺส โอรสา.
- [๒๑๔] อิทฺธิสฺส จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตราตุยา^๒
เจโตปริยญาณสฺส วสี โหมิ มหามฺนิ.
- [๒๑๕] ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิทานิ ปุณฺณโกโว.
- [๒๑๖] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏิภาณเ ตเถว จ
ญาณํ เม วิมลํ สุทฺธํ พุทฺธเสฏฺฐสฺส วาหสา.
- [๒๑๗] กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคิวั พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.
- [๒๑๘] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.
- [๒๑๙] ปฏฺิสมฺภิกา จตฺสโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺปิณฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ อมฺพปาฬิ ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ.

นวมํ อมฺพปาฬิเถรีอปานํ.

๑๐. เสลาเถรีอปทาน^๑

- [๒๒๐] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป
กสฺสโป นาม นามเน
พฺรหฺมพฺนฺธ มหฺยโส
อุปฺปชฺชิตฺว ทตฺตํ วโร.
- [๒๒๑] สวตฺถิยํ ปุรเว
ปสุตา นํ ชินวโร
อุปาสกกุเล อหํ
ทิสฺวา สุตฺวา จ เทสนํ:
- [๒๒๒] ตํ วีริ สรณํ คนฺตฺวา
กทาจิ โส มหาวีโร
สีลานิ จ สมายี^๒
มหายนฺตสมาคเม.
- [๒๒๓] อตฺตโน อภิสมฺโพธิ
อนนฺตฺสฺสฺสฺตมฺเมสฺ
ปกาสสิ นราสโก
ปฺพเพ ทุกฺขาภิเกสฺ จ.
- [๒๒๔] จกฺขุ ฅาณญจ ปญฺญา จ
ตํ สุตฺวา อุคฺคเหตฺวาน
วิชฺชาโลกํ^๓ จ อาสิ เม
ปริปฺจุฉามิ^๔ ภิกฺขโว.
- [๒๒๕] เตน กมฺเมน สุกเตน
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ
เจตนาปณฺธิ^๕ จ
ตาวตีสํ อคณฺจหํ.
- [๒๒๖] ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ
อุเปจฺจ พุทฺธํ สทฺธมฺมํ
ชาตา เสฏฺฐิมหากุเล
สุตฺวา มจฺจุปสฺสํ^๕ หิตํ.
- [๒๒๗] ปพฺพชิตฺวา น จิเรเนว
เชเปตฺวา อาสเว สพฺเพ
สพฺพตฺถานิ^๖ วิจินฺตยํ
อรหตฺตํ อปาปณฺเ.
- [๒๒๘] อิทฺธิสฺสุ จ วสี โหมิ
เจโตปริยฅาณสฺส
ทิพฺพาย โสตธาตฺตยา
วสี โหมิ มหามฺนิ.

^๑ ฉ., เท. เปสลาเถรี^๓ ฉ., เท. วิชฺชาโลโก อ. วิชฺชาโลกา^๕ ฉ., เท., อ. สจฺจุปสฺสํ^๒ ฉ., เท. สมายี^๔ ฉ., เท., อ. ปริปฺจุฉิมฺจ^๖ ฉ., เท., อ. สจฺจตฺถานิ

๔๒๘ สุตตนต์ปิฎก ขุททกนิกายสุส เถรื่อปทานปาฬิ [๔. ขตติยกถา

[๒๒๙] ปุพเพนิวาส์ ชานามิ ทิพพจกขุ วิโสธิตัง
สพฺพาสวปริกขีณา นตฺถิทานิ ปุณฺณโกโว.

[๒๓๐] อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏฺฐิภาณเ ตเถว จ
ณานิ เม วิมลํ สุทฺธํ พุทฺธเสฏฺฐสฺส วาหสา.

[๒๓๑] กิเลสา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคิวั พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา.

[๒๓๒] สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ.

[๒๓๓] ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐิเม
ฉพฺปิณฺณา สจฺจิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ.

อิตฺถํ สุทํ เสลา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ.

ทสมํ เสลาเถรื่อปทาน.

ตสฺสทฺธานํ

ขตฺติยพฺรหฺมณิ เจว ตถา อุปลฺลทายิกา
สิงฺคาลมาตา สุกฺกา จ อภิสฺสพฺพนฺทา เจว^๑
อหฺมกาสิกา^๒ เจว ปุณฺณา จ อมฺพปาลี เสลา ภิกฺขุณีติ.^๒

จตุตฺโถ ขตฺติยกถาวคฺโค.

^๑ หมดอายุ 12/06/2566

ฉ., เท. อภิสฺสพฺวา อหฺมกาสิกา

^{๒-๒} ฉ., เท. ปุณฺณา จ อมฺพปาลี จ
คาถาโย ทวิสฺตานตฺถ

เปสฺลาติ จ ตา ทส
ทวิสฺตานตฺถ

อถ วคฺอุทฺทหานํ

สุเมธา ^๑ เอญฺโปสเถ	กฺุณฺทลเกสี ขตุติยา
สหสฺสํ ติสตา คาถา	สตฺตตาฬีส ปิณฺทิตา.
สห อุทฺทหานคาถาหิ	คณิตาโย วิภาวิภิ
สหสฺสํ ติสตํ คาถา	สตฺต ปญฺญาสมเว จาติ. ^๑

เถริกาปทานํ สมตฺตํ.

อปทานปาถิ สมตฺตา.

สุตตันทุตปิฎก ขุทฺทกนิกายสุต พุทฺธวัสปาลิ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

๑. รตนจุกมนกณฺโฑ

[๑] พุรหฺมา จ โลกาธิปตี สหฺมปติ^๑
กตญฺชลิ อนฺธิวโร อยาจถ
สนฺตึชฺช สตฺตา อปฺปราชฺยกฺขชาติกา
เทเสหิ ฐมฺมํ อนุกมฺปิम्मํ ปชฺชนฺติ.
ภควา^๒ โลกาธิปตี นรุตฺตโม
กตญฺชลิ พุรหฺมคณฺเฬหิ ยาจิโต
สนฺตึชฺช ธีราปฺปราชฺยกฺขชาติกา
เทเสตุ ฐมฺมํ อนุกมฺปิम्मํ ปชฺช.

เทเสตุ สุกฺโต ฐมฺมํ เทเสตุ อมตํ ปทํ
โลกานมฺนุกมฺปาย ฐมฺมํ เทเสตุ นายก.^๒

[๒] สมฺปนฺนวิชฺชาจรณฺสุส ตาทิโน
ชฺฐติเนชฺชรสฺสนฺติเมเทหฺชาริโน
ตถาคตฺสสฺสปปญฺญิปปุคฺคสฺส
อุปฺปชฺชติ การุญฺณตา สพฺพสฺสตฺเต.

หมดอายุ 12/06/2566

ตัม^๑ สุตฺวา ภควา สตฺถา อิทํ วจนมพฺรวิ^๑
 อปารุตา เต อมตสฺส ทวารา
 เย โสตนฺโต ปมฺญจนฺตฺ สทฺธึ
 วิหีสสณฺณิ ปคฺคณํ น ภาสี
 ฐมํ ปณฺตีตํ มนุเชสฺสุ พฺรหฺเมติ.

[ภควา^๒ ตสฺมี สมเย
 อชปาลนิโครธทฺมา

อนุกฺกเมน คมเนน
 ตสฺมี หิ ปลฺลงฺกวเร

ปญฺจนํ วคฺคิยานญจ
 ทฺกขํ ทฺกขสมฺปปฺปาทํ

ปวตฺตยิ ตํ ภควา
 อฏฺฐารสโกฏฺฐิ ตทา

ปจฺมสฺมี สนนฺิปาเต
 โกณฺทญฺเอยे ภทฺธิโย วปฺโป

วินิตา เตน ปเรน
 อฏฺฐารสโกฏฺฐิ ตทา

ปจฺมสฺมี สนนฺิปาเต
 อนุกฺกเมน คมเนน

เวพฺพวนมหาวิหาเร

ตํ สุตฺวา พิมฺพิสาโร จ

เวเนยฺยานํนุกฺมปโก
 ปายาสิ มฺุณฺปิฏฺคโว.

พาราณสิมฺุปาคมิ
 นิสิตฺติ ภควา ตทา.

ฐมฺมจกฺกปฺปวตฺตยิ
 นิโรธํ มคฺคมุตฺตมํ.

อีสึ เต ปญฺจวคฺคิยา
 พฺรหฺมเทวคณฺา สห.

ฐมฺมาภิสมยา ลภฺ
 มหานาโม จ อสฺสชิ.

สพฺเพปิ อนุปฺพุพฺโส
 พฺรหฺมเทวคณฺา สห.

โสตาปตฺติผลํ ตทา
 ราชคหฺมฺุปาคมิ.

วิหาสิ มฺุณฺปิฏฺคโว
 ภควนฺตมฺุปสงฺกมิ.

หมดอายุ 12/06/2566

^{๑-๑} ฉ.,เท.,อ. อิมะ ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

^๒ ฉ.,เท.,อ. อิมะ คาทาโย น ทิสฺสนฺติ.

เอกาทสนหุเตเนว
ทีปคณฺฐรูปมาลาทีหิ

ตสฺมี สมากเมเยว
เทสหนาปริโยसानเ

จตุราสีตีสหสฺसानํ
ตํ สุตฺวาน ปีตา ราชา

นวสหสฺสปริวาเรหิ
นวสหสฺสปริวารา

กาพุทฺทายิ ปริโยसानเ
สหสฺสปริวาเรหิ

นิมนฺตมธฺวเสตฺวา
วีสตีสหสฺสภิกฺขุหิ

อนุกฺกเมน คมเนน
โรหิณฺเีย นทีตีเร

ตสฺมี ปลลฺงกมชฺฌมฺหิ
มหาเวสฺสสนฺตรชฺฌมํ
จตุราสีตีสหสฺसानํ

ปริวารา มหา อหุ
ภควนฺตมภิปุชฺยิ.

กามาทีนว เทสยิ
ราชานมฺปมุขํ ตทา.

ธมฺมาภิสมโย อหุ
นว พุฏฺฏานิ เปสยิ.

ปพฺพชฺชํ ยาจเต มฺหึ
อรหตฺตมฺปาคมฺ.

ภิกฺขุเวสํ คเหตฺวา โส
ภควนฺตํ นิมนฺตยิ.

มหามคฺคํ ปฏฺฐิปชฺชติ
ปายาสิ สกฺยปฺงฺคโว.

กปิลวตฺถมฺปาคมิ
ปาฏิหารมกาสิ โส.

นิสฺสีทิ สกฺยปฺงฺคโว
เทเสตฺวา ภควา ปีตุ
ธมฺมาภิสมโย อหุ.]

[๓] น เหเต^๑ ชานนฺติ สเทวมนุสฺสา^๒
พุทฺโธ อัย กิทิสโก นรุตฺตโม
อิทฺธิพลํ ปญฺญาพลญฺจ กิทิสํ
พุทฺธพลํ โลกहितสฺส กิทิสํ.

- [๔] น เหาเต^๑ ชานนติ สเทวมนุสสา^๒
 พุทฺโธ อัย อีทิสโก นรุตฺตโม
 อิทฺธิพลํ ปญฺญาพลญจ อีทิส^๓
 พุทฺธพลํ โลกहितสฺส อีทิส^๓
- [๕] หนฺทาหิ ทสฺสยิสฺสามิ พุทฺธพลํ อนุตฺตริ
 จกฺกมํ มาปยิสฺสามิ นภะ รตนมณฺฑิตํ.
- [๖] ภุมฺมา มหาราชิกา ดาวตีสสา
 ยามา จ เทวา ตุสสิตา จ นิมฺมิตา
 ปรมิณฺมิตา เยปิจ พุรหมกายิกา
 อานนฺทิตา วิปุลมกํสุ โฆสํ.
- [๗] โอภาสิตา จ ปจฺวี สเทวกา
 ปุณฺณ จ โลกนฺตริกกา อสฺสูตา
 ตโม จ ติพฺโพ วิหโต ตทา อหุ
 ทิสฺวาน อจฺเจรํ ปาฏิทฺธิ.
- [๘] สเทวนฺธพฺพมนุสฺสรกฺขเส
 อาภา อุพารา วิปฺลา อชายถ
 อิมสฺมี โลเก ปรสฺมี จฺฆาย
 อโรปิ อุทฺธํ ติริยญจ วิตฺถตํ.
- [๙] สตุตฺตตโม อนธิวโร วินายโก
 สตุถา อหุ เทวมนุสฺสปุชิตो
 มหานุภาโว สตปฺญญลกฺขณ
 ทสฺเสสิ อจฺเจรํ ปาฏิทฺธิรยํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. น. โภ. เต

^๓ จ., เท., อ. เอทิส

^๒ จ., เท., อ. สเทวมานุสา

- [๑๖] ตสฺมี จงฺกมเน ธีโร ทวตฺตีสวรสกฺขโน
วิโรจมาโน สมฺพุทฺโธ จงฺกเม จงฺกมึ ชินโน.
- [๑๗] ทิพฺพํ มนุทารวํ ปุပ္ผํ ปทุมํ ปาริฉตฺตํ
จงฺกมเน โอภิรณฺติ สพฺเพ เทวา สมาคตา.
- [๑๘] ปสฺสนฺติ ตํ เทวสงฺฆา ทสสฺสสฺสี สมาคตา^๑
นมสฺสमानา นิปตฺนฺติ ตุฏฺฐหฺมฺจฺจา ปโมทิตา.
- [๑๙] ดาวตฺติสา จ ยามา จ ตุสฺสิตา จาปี เทวตา
นิมฺมานรติโน เทวา เย เทวา วสวตฺติโน
อุทฺทคฺคจิตฺตา สุมนา ปสฺสนฺติ โลกนายกํ.
- [๒๐] สเทวคณฺธพฺพมนุสฺสรกฺขสา
นาคา สุปณฺณา อถวาปี กิณฺนรา
ปสฺสนฺติ ตํ โลกहितานุกมฺปกํ
นภោ อจฺจุคฺคตจฺนทมนฺทลํ.
- [๒๑] อาภสฺสรา สุภากิณฺหา เวหปฺผลา อกนิฏฺฐา จ^๒
สุสฺสทฺสฺสกุทฺถวสนา ติฏฺฐนฺติ ปณฺชลิกตา.
- [๒๒] มุณฺจนฺติ ปุပ္ผํ ปน ปณฺจวณฺณิกํ
มนุทารวํ^๓ จนฺทนจฺจนฺณมิสฺสํ^๔
ภมฺนฺติ เจลานิ จ อมฺพเร ตทา
อโห ชินโน โลกहितานุกมฺปกโ.
- [๒๓] ตุวํ สตฺถา จ เกตุ จ ฐโช ยฺยูโป จ ปาณินํ
ปฺรายนโน ปติฏฺฐา จ ทิปโป จ ทิปฺพุตฺตโม.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. ปโมทิตา

^๒ ฉ.,เท. เทวตา

^๓ อี. มนุทารวํ

^๔ ฉ.,เท.,อี. จนฺทนจฺจนฺณมิสฺสิตํ

- [๒๔] ทสสหัสสิโลกชาตยา เทวตาโย มหิทฐิกา
 ปริวาเรตวา นมสฺสนฺติ ตุฏฺฐหฏฺฐา ปโมทิตา.
- [๒๕] เทวตา เทวกณฺเฒา จ ปสนฺนา ตุฏฺฐมานสา
 ปญฺจวณฺณิกปฺปฺเพหิ ปุชฺชนฺติ นราสภํ.
- [๒๖] ปสฺสนฺติ ตํ เทวสงฺฆา ปสนฺนา ตุฏฺฐมานสา
 ปญฺจวณฺณิกปฺปฺเพหิ ปุชฺชนฺติ นราสภํ.
- [๒๗] อโห อจฺฉริยํ โลเก อพฺภุตํ โลมหํสนํ
 น เมทิสํ ภูตปฺปฬํ อจฺฉเรํ โลมหํสนํ.
- [๒๘] สกสกมฺหิ ภาวเน นิสิติตฺวาน เทวตา
 หสนฺติ ตา มหาหสิตํ ทิสฺวานจฺฉเรกํ นภ.
- [๒๙] อากาสภฺจา จ ภูมฺมภฺจา ติณฺเณสธินฺวาสิโน^๑
 กตญฺชลิ นมสฺสนฺติ ตุฏฺฐหฏฺฐา ปโมทิตา.
- [๓๐] เยปิ ทิฌายุกา นาคา ปุณฺณวณฺโตะ มหิทฐิกา
 ปโมทิตา นมสฺสนฺติ ปุชฺชนฺติ นรุตฺตมํ.
- [๓๑] สงฺคีติโย ปวตฺตนฺติ อมฺพเร อนิลญฺชเส
 จมฺมทนฺตานิ วาเทนฺติ ทิสฺวานจฺฉเรกํ นภ.
- [๓๒] สงฺขา จ ปณฺวา เจว อโถปิ เทณฺทิมมา พหุ
 อนฺตลิกฺขสมิ วัชฺชนฺติ ทิสฺวานจฺฉเรกํ นภ.
- [๓๓] อพฺภุโต วต โน อชฺช อูปฺปชฺชิ โลมหํสนโน
 ฐวตฺถสิทฺธี ลภาม ชโณ โน ปฏฺฐิปาฏิโต.^๒

^๑ ฉ.,เท.,อิ. ดิณฺปนฺณินฺวาสิโน^๒ ฉ.,เท. ปฏฺฐิปาฏิโต

- [๓๔] พุทฺโธติ เตสํ สุตวาน ปิติ อูปปชฺชิ ตาวเท
 พุทฺโธ พุทฺโธติ กถยนฺตา ติฏฺฐนฺติ ปณฺชลิกตา.
- [๓๕] หิงการี^๑ สาธุการณจ อุกกุฏฺฐิสมฺปนฺนาทณฺ^๒
 ปชา จ วิวิธา คคเน วตฺตนฺติ ปณฺชลิกตา.
- [๓๖] คายนฺติ เสเพนฺติ จ วาทยนฺติ จ
 ภุชานิปโปณฺเณติ^๓ จ นจฺจยนฺติ จ
 มฺยจฺจนฺติ ปุပ္ผิ ปน ปณฺจวณฺณิกํ
 มนุทารวํ จนฺทณฺจณฺณมิสฺสกํ.
- [๓๗] ยถา ตฺยหํ มหาวีร ปาเทสฺ จกฺกลกฺขณํ
 ธชฺชํ วชฺชิรปฏฺฐากํ^๔ วทฺตมฺมานงฺกุสาปิตํ.^๕
- [๓๘] รุเป สีเล สมาริหมิ ปณฺณาย จ อสาทิสฺโส
 วิมุตฺติยา อสมสโม ธรรมจกฺกปฺปวตฺตเน.
- [๓๙] ทสฺนาคพลํ กาเย ตฺยหํ ปากติกํ พลํ
 อิทฺธิพฺเลน อสโม ธรรมจกฺกปฺปวตฺตเน.
- [๔๐] เอวํ สพฺพคฺุณฺณเปตํ สพฺพงฺคสมฺปาคตํ
 มหามุณี การุณิกํ โลกนาถํ นมสฺสถ.
- [๔๑] อภิวาทนํ โถมนนฺจ วนฺทณฺจ ปสฺสํ
 นมสฺสณฺจ ปุชฺณจ สพฺพํ อรหฺสี ตฺวํ.
- [๔๒] เย เกจิ โลเก วนฺทเนยฺยา วนฺทนํ อรหฺนฺติ เย
 สพฺพเสฏฺโฐ มหาวีร สทิสฺโส เต น วิชฺชติ.

^๑ ฉ., เท. หิงการา สาธุการา จ อ. หิงการี ^๒ ฉ., เท. อุกกุฏฺฐิสมฺปนฺนาทณฺ อ. สมฺปนาทณฺ

^๓ ฉ., เท. ภุชานิปโปณฺเณติ อ. ปโปณฺเณติ

^๔ ฉ., เท. ธชฺชวชฺชิรปฏฺฐากา

^๕ ฉ., เท. วทฺตมฺมานงฺกุสาปิตํ

- [๔๓] สารีปุตฺโต มหาปณฺโณ สมาธิชฺฌานโกวิโท
คิฑุณฺณภูฏา จิตฺเตยว ปสฺสติ โลกนายกั.
- [๔๔] สุกฺกุลลํ สาลราชว จนฺทว คคเน ยถา
มชฺฌนฺตีกาว สุริยํ โอโลเกติ นราสกั.
- [๔๕] ชลนฺตํ ที่ปรุกขว ตรุณสุริยว อุกคตํ
พยามปฺปภาณฺรณฺชิตํ ^[๑] ปสฺสติ โลกนายกั.
- [๔๖] ปณฺจณฺโณ ภิกฺขุสฺตานํ กตกิจฺจาน ตาทินํ
ชีณาสวานํ วิมลนํ ขณฺเณ สนฺนิปาตยิ.
- [๔๗] โลกปฺปสาทนํ นาม ปาฏิทีรํ นิทสฺสยิ
อมฺเหปี ตตฺถ คนฺตวาน วนฺทิสฺสาม มยํ ชินํ.
- [๔๘] เอถ สพฺเพ คมิสฺสาม ปุจฺฉิสฺสาม มยํ ชินํ
กขฺมํ วิโนทยิสฺสาม ปสฺสิตฺวา โลกนายกั.
- [๔๙] สาธฺฐติ เต ปฏฺฐิสฺสุตฺวา นิปกา สํวตฺตินฺทริยา
ปตฺตจิวรมาทาย ตรมาณา อุปาคมฺ.
- [๕๐] ชีณาสเวหิ วิมเลหิ ทนฺเตหิ อุตฺตเม ทเม
สารีปุตฺโต มหาปณฺโณ อิทฺฐิยา อุปสงฺกมิ.
- [๕๑] เตหิ ภิกฺขุหิ ปริวฺโต สารีปุตฺโต มหาคณิ
ลพฺพโต ^๒ เทวาว คคเน อิทฺฐิยา อุปสงฺกมิ.
- [๕๒] อุกฺกาสิตญฺจ ขิปีตญฺจ อชฺฌเปกฺขิตฺวาน สุพฺพตา
สคารวา สปฺปติสฺสา สมฺพุทฺธํ อุปสงฺกมฺ.

หมดอายุ 12/06/2566

- [๕๓] อุปสงกมิตวา ปสฺสนติ สยมํภุํ โลกนายกํ
นภะ อจฺจุคฺคตํ วัริ^๑ จนฺทว คคเน ยถา.
- [๕๔] ชลนฺตํ ที่ปรุกขว วิชาชว คคเน ยถา
มชฺฌนฺติเกว สุริยํ ปสฺสนติ โลกนายกํ.
- [๕๕] ปญฺจภิกฺขุสตา สพฺเพ ปสฺสนติ โลกนายกํ
รหทมิว วิปฺปสนฺนํ สฺมุลลํ ปทุมํ ยถา.
- [๕๖] อญฺชลี ปคฺคเหตุวาน ตุญฺจหฺนฺจา ปโมทิตา
นมสฺสमानา นิปตฺนติ สตฺถุโน จกฺกลกฺขณเ.
- [๕๗] สาริปฺตฺโต มหาปญฺเอย โกรณฺทสมสาทิสเ
สมาธิชฺฌมานกฺสโล วนฺทติ โลกนายกํ.
- [๕๘] คชฺชิตฺโต^๒ กาลเมโฆว นิลุปฺพลสมสาทิสเ
อิทฺธิพลเณ อสโม โมคฺคลฺลาโน มหิทฺธิโก.
- [๕๙] มหากสฺสปเถโรปิ อุกฺคตกนฺกสนฺนิโก^๓
ฐตฺถุณเ อคฺคณิกฺขิตฺโต โถมิโต สตฺถฺวณฺณโต.
- [๖๐] ทิพฺพจกฺขุณ โย อคฺโค อนฺนุทฺโต มหาคณิ
ญาติเสฏฺฐโ จ ภควโต อวิทูเรว ติฏฺฐติ.
- [๖๑] อาปตฺติอนาปตฺติยา สเตกิจฺฉาย โกวิท
วินเย อคฺคณิกฺขิตฺโต อุปาลิ สตฺถฺวณฺณโต.
- [๖๒] สุขุมนิปฺพนตฺถปฏฺวิวิทฺโต กถิกานํ ปวโร คณิ
อิสสิ มนฺตานิยา ปตฺโต ปุณฺโณ นามาติ วิสฺสุโต.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. วัริ

^๒ ฉ., เท. คชฺชิตา

^๓ ฉ., เท. อุตฺตตฺตกนฺกสนฺนิโก

- [๗๒] ภควา จ ตมฺหิ สมเย โลกเชฏฺโฆ นราสโก
สเทวกํ ทสฺสยนฺโต อิทฺธิยา จงฺกมฺ ิชิโน.
- [๗๓] จงฺกเม จงฺกมณฺโตว กเถสิ โลกนายโก
อนฺตรา น นีวตฺเตติ จตฺตฺเถ จงฺกเม ยถา.
- [๗๔] สารีปฺโตโต มหาปณฺโณ สมาชิชฺฌมานโกวิโท
ปณฺณาย ปารมิปฺโตโต ปุจฺจติ โลกนายกํ.
- [๗๕] กิฺติโส เต มหาวีร อภินิหารโ นรุตฺตม
กิมฺหิ กาเล ตยา วีร ปตฺธิตา โพธิมุตฺตมา.
- [๗๖] ทานํ สีลญฺจ เนกขมฺมํ ปณฺณาวีริยญฺจ กิฺติสํ
ขณฺติสจฺจมธิฏฺฐจํ เมตฺตฺตฺเปกฺขา จ กิฺติสา.
- [๗๗] ทสฺสปารมิ มหาวีร^๑ กิฺติสา โลกนายก
กถํ อุปฺปารมิ ปุณฺณา ปรมตฺถปารมิ กถํ.
กติกมฺมอธิฏฺฐจาย^๒ อธิปฺติ จ กิฺติสา
กิฺติสา ปารมิ โหนฺติ ธีรา โลกสฺมิ กิฺติสา.
เมตฺตา กรุณา มุทิตา อุเปกฺขา จาปิ กิฺติสา
กิฺติสํ พุทฺธชฺฌมานํ เกวลํ ปริปุรย.^๒
- [๗๘] ตสฺส ปุณฺโณ วียากาสิ กรวิกมฺฐุคิโร
นิพฺพาปยนฺโต หทยํ หาสยนฺโต สเทวกํ.
- [๗๙] อตฺตพุทฺธาน ชินาน เทสิตํ
 นิกิพิตํ พุทฺธปรมฺปราคตํ
 ปุพฺเพ นีวาसानุคตาย พุทฺธิยา
 ปกาสยิ โลกहितํ สเทวเก.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. ตยา ธีร

^{๒-๒} ฉ.,เท.,อี. อีมา คาทาโย น ทิสฺสนฺติ.

- [๘๐] ปิตีปาโมชฺชชนนํ โสกสลฺลวิโนทนํ
 สพฺพสมฺปตฺติปฏฺฐิลาภํ จิตฺตํ กตฺวา^๑ สุณฺนาถ เม.
- [๘๑] มทนิมฺมทนํ โสกนุทํ สํสารปริโมจนํ
 สพฺพทุกฺขกฺขยํ มคฺคํ สกฺกจฺจํ ปฏฺฐิปชฺชถาติ.

รตนจฺกมณกณฺโฑ นิฏฺฐิโต.

๒. สุเมธปตฺถนาถา^๒

- [๑] กปฺเป จ สตสฺสเส จตุโร จ อสงฺขเย
 อมรํ นาม นครํ ทสฺสเนยฺยํ มโนรมํ.
- [๒] ทสฺหิ สทฺเทหิ อวิวิตฺตํ อนฺนปानสมายุตํ
 หตฺถิสทฺทํ อสฺสสทฺทํ เภริสงฺขรถาณิ จ
 ขาทถ ปิวถ เจว อนฺนปानเนน โฆสิตํ.
- [๓] นครํ สพฺพพฺกสมฺปนฺนํ สพฺพกมฺมมฺปาคตํ
 สตฺตตรตนสมฺปนฺนํ นานาชนสมากุลํ
 สมิทฺธํ เทวนครํ อาวาสํ ปุณฺณกมฺมินํ.
- [๔] นครเ อมรวติยา สุเมโธ นาม พฺราหฺมณเ
 อเนกโกฏฺฐิสนฺนิจฺจโย ปหฺตฺชนธณฺวา.
- [๕] อชฺฌายิกอ มนฺตโร ติณฺณํ เวทาน ปารคฺค
 ลกฺขณเ อิตฺติหาเส จ สทฺธมฺเม ปารมี คโต.

๒ จ., เท., อี. สห. ตทา

^๓ จ.,เท.,อ. จํ, เอมูปริปี.

- [๑๖] เอวํ กิเลสปริรุตฺโต วิชฺชมาเน สีเว ปถ
น คเวสตี ตํ มคฺคํ น โทโส สิวมณฺชเส.
- [๑๗] ยถา พุยาธิโก ปุริโส วิชฺชมาเน ติกิจฺจนเก
น ติกิจฺจนเปตี ตํ พุยาธิ น โส โทโส ติกิจฺจนเก.
- [๑๘] เอวํ กิเลสพุยาธิหิ ทุกฺขิโต ปริปีฬิโต
น คเวสตี อัจจริยํ น โส โทโส วินายเก.
ยนฺธุณิมี^๑ ปุติกายํ นานากุณปปุริตํ
จทฺทหิตฺวาน คจฺเจยฺย อนเปกฺโข อนตฺถิโก.^๒
- [๑๙] ยถาปิ กุณเป ปุริโส กณฺเฑ พนฺธํ ชิคฺคุจฺฉิยํ
โมจยิตฺวาน คจฺเจยฺย สฺสึ เสรี สยํ วสี.
- [๒๐] ตเถวิมํ ปุติกายํ นานากุณปสณฺจยํ
จทฺทหิตฺวาน คจฺเจยฺย อนเปกฺโข อนตฺถิโก.
- [๒๑] ยถา อุตฺตสาสจฺจานมฺหิ^๓ กรีสํ นรนาโรโย
จทฺทหิตฺวาน คจฺจนฺติ อนเปกฺขา อนตฺถิกา.
- [๒๒] เอวเมวาทํ อิมํ กายํ นานากุณปปุริตํ
จทฺทหิตฺวาน คจฺฉิสฺสํ วจฺจํ กตฺวา ยถา กุณฺฐิ.
- [๒๓] ยถาปิ ชฺชชฺรํ นาवं ปลฺลุตฺตํ^๔ อุกกคาหิณี
สามิกา^๕ จทฺทหิตฺวาน อนเปกฺขา อนตฺถิกา.
- [๒๔] เอวเมวาทํ อิมํ กายํ นวจฺฉิทฺทํ ฐาสฺสวํ
จทฺทหิตฺวาน คจฺฉิสฺสํ ชินฺณนาว่าว สามิกา.

หมดอายุ 12/06/2566

^{๑-๑} จ.,เท.,อ. อัย คาทา น ทิสฺสติ.

^๓ จ.,เท.,อ. ปลฺลคฺคํ

^๒ จ.,เท.,อ. อุตฺตสาสจฺจานมฺหิ

^๔ จ.,เท.,อ. สามิ จทฺทเทตฺวา คจฺจนฺติ

[๒๕]	ยถา ปุริโส โจเรหิ
ภณฺทจฺเจทภยํ ทิสฺวา	คจฺจนฺโต ภณฺทมาทีย
จฺททฺยิตฺวาน คจฺจติ.
[๒๖]	เอวเมว อยํ กาโย
ปหาโยมํ คมิสฺสามิ	มหาโจรสโม วีย
กุสลจฺเจทนา ภยา.
[๒๗]	เอวาทิ จินฺตยิตฺวาน
นาถานาถานํ ทตฺวาน	เนกโกฏฺฐิตํ ฐนํ
หิมวณฺตํ อุปาคมี.
[๒๘]	หิมวณฺตสฺสาวิฑูเร
อสฺสโม สุกโต มยฺหํ	ธมฺมิโก นาม ปพฺพโต
ปณฺณสาลา สุมาปิตา.
[๒๙]	จงฺกมํ ตตฺถ มาเปสึ
อฏฺฐคุณสมฺเปตํ	ปณฺจโทสวिवฺชชิตํ
อภิญฺญาพลมาหรี.
[๓๐]	สาฎกํ ปชฺหี ตตฺถ
วากจึรํ นิวาเสสึ	นวโทสมุปากตํ
ทฺวาทสคุณมุปากตํ.
[๓๑]	อฏฺฐโทสสมากิณฺณํ
อุปาคมี รุกฺขมฺลํ	ปชฺหี ปณฺณสาลกํ
คุณฺเหหิ ^๑ ทสฺหุปากตํ.
[๓๒]	วาปีตํ โรปีตํ ฐณฺณํ
อเนกคุณสมฺปนฺนํ	ปชฺหี นิรวเสสโต
ปวตฺตผลมาทียี.
[๓๓]	ตตฺถปฺปชานํ ปทฺหี
อพฺภนฺตรมฺหิ สตฺตาเห	นิสฺสชฺชฎฺฐานจงฺกเม
อภิญฺญาพลปาปุณฺนี.
[๓๔]	เอวํ เม สิทฺธิปตฺตสฺส
ทีปงฺกโร นาม ชินฺ	วสีฏฺตสฺส สาสเน
อุปฺปชฺชิ โลกนายโก.

- [๓๕] อุปฺปชฺชนฺเต จ ชายนฺเต พุชฺฌนฺเต ฐมฺมเทสเน
จตุโร นิมิตฺเต นาทุทสํ ฌานรติสมปฺปิโต.
- [๓๖] ปจฺจนตเทสวิสเย นินฺนเตตฺวา ตถาคตํ
ตสฺส อากมฺนํ มคฺคํ โสเชนฺติ ตุฏฺฐมานสา.
- [๓๗] อหฺนฺเตน สมเยน นิฏฺขมิตฺวา สกสฺสมา
ฐนฺนโต วากจี้รานิ คจฺฉามิ อมฺพเร ตทา.
- [๓๘] เวทชาตํ ชนํ ทิสฺวา ตุฏฺฐหฺนฺจํ ปโมทิตํ
โอโรหิตฺวาน คคฺนา มนุสฺเส ปุจฺฉิ ตาวเท.
- [๓๙] ตุฏฺฐหฺนฺโจ ปมฺุทิตอ เวทชาโต มหาชนโน
กสฺส โสธียตี^๑ มคฺโค อญฺชสํ วฏฺฏมายนํ.
- [๔๐] เต เม ปุฏฺฐจา วียากํสุ พุทฺโธ โลเก อนุตฺตโร
ทีปงฺกโร นาม ชินฺนํ อนุตฺตโร
ตสฺส โสธียเต^๒ มคฺโค อุปฺปชฺชิ โลกนายนโก
อญฺชสํ วฏฺฏมายนํ.
- [๔๑] พุทฺโธติ มม^๓ สุตฺวาน ปีติ อุปฺปชฺชิ ตาวเท
พุทฺโธ พุทฺโธติ กถยนฺโต โสมนสฺสํ ปเวทยี.
- [๔๒] ตตฺถ จตฺวา วิจินฺเตสฺสี ตุฏฺฐโจ สํวิคฺคมานโส
อิธ วิชานิ โรปิสฺสํ ขโน เว มา อุปฺจจฺคา.
- [๔๓] ยถิ พุทฺธสฺส โสเชถ เอโกกาสํ ททาถ เม
อหํปิ โสธียิสฺสามิ อญฺชสํ วฏฺฏมายนํ.
- [๔๔] อทํสุ เต มโมกาเส^๔ โสเชตุํ อญฺชสํ ตทา
พุทฺโธ พุทฺโธติ จินฺเตนฺโต มคฺคํ โสเชมฺหนฺตทา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อิ. โสธียติ

^๓ จ.,เท. วจัน

^๒ จ.,เท.,อิ. โสธียติ

^๔ จ.,เท.,อิ. มโมกาสํ

- ๕ จ., เท., อ. กสเล

- [๕๕] ก็ เม อญญาตเวเสน ฌมมํ สจฺจนิกเตนิต
สพฺพพญฺญตํ ปาปฺปณฺติวาทา มุตฺโต โมเจ^๑ สเทวเก.
- [๕๖] ก็ เม เอเกน ตินฺนเณน ปุริเสน ถามทสฺสสินา
สพฺพพญฺญตํ ปาปฺปณฺติวาทา สนฺตาทเรสฺสํ สเทวเก.^๒
- [๕๗] อิมินา เม อธิกาเรน กเตน ปุริสฺสุตฺตเม
สพฺพพญฺญตํ ปาปฺปณฺนามิ^๓ ตาเรมิ ชนฺตํ พหุ.
- [๕๘] สํสารโสถํ จินฺนทิตฺวา วิทฺธํเสตฺวา ตโย ภเว
ฌมฺมนาวํ สมารุญฺห สนฺตาทเรสฺสํ สเทวเก.
- [๕๙] มนุสฺสสฺสจฺจ^๔ สิงฺกสมฺปตฺติ เหตุ สตฺถการทสฺสนํ
ปพฺพชฺชา คุณสมฺปตฺติ อธิกาโร จ จนฺตฺตา
อภินิหารโร สมิชฌติ.^๕
- [๖๐] ทิปฺภกโร โลกวิฑู อาหุติํ ปฏฺิคฺคโ
อุสฺสึสเก มํ จตฺวาน อิทํ วจฺนมพฺรวิ.
- [๖๑] ปสฺสธ อิมํ ตาปสํ ชฏฺิถํ อุคฺคตาปนํ
อปริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป พุทฺโธ โลเก ภวิสฺสติ.
- [๖๒] อหุ^๕ กปิลวฺหยา รมฺมา นิภมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทฺทิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกกรการิกํ.^๖
- [๖๓] อชฺปาลรฺกฺขมฺมูลสมฺมํ นิสิตฺติวาทา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิติ.

- [๖๔] เนรมุขราย ตีรมหิ ปายาส อทิ^๑ โส ชโน
ปฏฺยตฺตวามคฺเคน โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิตี.
- [๖๕] ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนฺตฺตรํ
อสฺสตฺถรูกฺขมฺมูลมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหฺยาโส.
- [๖๖] อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
ปิตา สุทฺโธทโน นาม อยํ เหลสฺสติ โคตโม.
- [๖๗] อนาสวา วิตราคา^๒ สนฺตจิตฺตา สมหิตา
โกลิโต อุปฺติสฺโส จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
อานนฺโท นามุปฺภูจฺาโก อุปฺภูจิสฺสติมํ ชินํ.
- [๖๘] เขมา อุปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตฺถเติ ปวฺจฺจติ.
- [๖๙] จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
อายุ^๓ วสฺสสํ ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสสิโน.^๓
- [๗๐] อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มเหลสิโน
อโมทิตา นรมฺฐ พุทฺธวិขงฺกุโร^๔ อยํ.
- [๗๑] อุกฺกุฏฺจิสทฺทา วตฺตนฺติ อปฺโผฏฺเณติ หสนฺติ จ
กตฺถชฺลี นมสฺสนฺติ ทสฺสทสฺสี สเทวกา.
- [๗๒] ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฌิสฺสาม สาสนํ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. อท อี. อาทา

^{๓-๓} ฉ., เท., อี. อีเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

^๒ อี. วิตมลา, เอวมุปริปิ.

^๔ ฉ., เท., อี. พุทฺธพิชฺ กิร อยํ

- [๗๓] ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา ปฏิตฺตํ วิรชฺฌิย
 เหมจฺจาทิตฺตํ^๑ กเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหานที.
- [๗๔] เอวเมว มยํ สพฺเพ ยที มุญฺจามิมํ ชินํ
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน หะสฺสาม สมฺมุขํ อิมํ.
- [๗๕] ทีปงฺกโร โลกวินฺทุ มม กมฺมํ ปกิตฺเตตฺตวา
 อาหุติณํ ปฏิคฺคโห ทกฺขิณปาทมฺพุทฺธิ.
- [๗๖] เย ตตฺถ อาสํ ชินปฺตฺตา สพฺเพ ปทกฺขิณมกํสุ มํ
 เทวา มนุสฺสา อสุรา ยถา^๒ อภีวาเทตฺวาน ปกุกมฺ.
- [๗๗] ทสฺสนํ เม อติกฺกนฺเต สสงฺฆे โลกนายนเก
 สยนา วุญฺจหิตฺวาน ปลฺลงกํ อามุชฺชิตฺทา.
- [๗๘] สุเขน สุขิตฺโต โหมิ ปาโมชฺเชน ปโมทิตฺโต
 ปีติยา จ อภิสฺสนโน ปลฺลงกํ อามุชฺชิตฺทา.
- [๗๙] ปลฺลงฺเกน นิสิตฺตวา เอวํ จินฺตสฺสิทํ ตทา
 วสฺสิทฺโต อหํ ฌานเ อภิญญาปารมิตฺโต.^๓
- [๘๐] สหสฺสียมฺหิ โลกมฺหิ อสโม อิทฺธิธมฺเมสุ
 อิสฺโย นตฺถิ เม สมา อลภี อีทิสฺสํ สุขํ.
- [๘๑] ปลฺลงฺกาภฺยเน มยํ หิ ทสฺสหสฺสาธิวาสินเ
 มหานาทำ ปวตฺเตสฺสุ ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๘๒] ยา ปุพฺเพ โพธิสฺตฺตานํ ปลฺลงฺกาวรมาภฺย
 นิमितฺตานิ ปทิสฺสนนฺติ ตานิ อชฺช ปทิสฺสเร.

^๑ ฉ.,เท. เหมจฺจาทิตฺเต^๒ ฉ.,เท.,อ. จ^๓ ฉ.,เท.,อ. อภิญญาสุ ปารมิตฺโต

- [๘๓] สีตํ พุยาปคตํ^๑ โหติ
 ตานิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ
 อุณฺหญจ อุปสมฺมติ
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๘๔] ทสฺสหสฺสีโลกธาตุ
 ตานิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ
 นิสฺสทฺทา โหติ นิสฺสากุลา
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๘๕] มหาวาตา น วายนฺติ
 ตานิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ
 น สนฺทนฺติ สวณฺติโย
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๘๖] ถลชา ชลชา^๒ ปุปฺผา
 เตปชฺช ปุปฺผิตา สพฺเพ
 สพฺเพ ปุปฺผนฺติ ดาวเท
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๘๗] ลตา วา ยทิวา รุกฺขา
 เตปชฺช ผลิตา สพฺเพ
 ผลํ ธาเรนฺติ^๓ ดาวเท
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๘๘] อากาสฏฺฐา จ ภูมฺมฏฺฐา
 เตปชฺช รตนา ชฺเชตฺตนฺติ
 รตนา ชฺเชตฺตนฺติ ดาวเท
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๘๙] มานุสฺสิกา จ ทิพฺพา จ
 เตปชฺชโก อภिरวณฺติ
 ตูริยา วชฺชนฺติ ดาวเท
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๙๐] วิจิตฺตปุปฺผา คคฺนา
 เตปิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ^๔
 อภิสฺสนฺติ ดาวเท
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๙๑] มหาสมฺมุทโธ อามฺภตฺติ
 เตปชฺชโก อภिरวณฺติ
 ทสฺสหสฺสี ปกมฺปติ
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๙๒] นิสฺสเย ทสฺสหสฺสา^๕
 เตปชฺช นิสฺสพฺพตา อคฺคิ
 อคฺคิ นิสฺสพฺพนฺติ ดาวเท
 ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.

^๑ ฉ., เท. พุยาปคตํ^๓ ฉ., เท. ผลการา โหนฺติ^๕ ฉ., เท. ทสฺสหสฺเส^๒ ฉ., เท., อ. ทกฺขา^๔ ฉ., เท. ปวสฺสนฺติ

- [๙๓] วิมโล โหติ สุริโย สพฺพา ทิสฺสนฺติ ตารกา
เตปิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๙๔] อโนวฺฏฺเณ^๑ อุทกํ มหิยา อุพฺภิชฺชิตฺวา ตาวเท
ตปฺปชฺชอุพฺภิชฺชเต มหิยา ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๙๕] ตาราคณา วิโรจฺนติ นกฺขตฺตา คคณมณฺทเล
วิสาขา จนฺทิมายุตฺตา ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๙๖] วิลาสยา ทริสยา นิกฺขมฺนฺติ สกาสยา
เตปฺปชฺช อาสยา จุทฺธา ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๙๗] น โหติ อรติ^๒ สตฺตานํ สนฺตฺตฺตฺตา โหนฺติ ตาวเท
เตปฺปชฺช สพฺเพ สนฺตฺตฺตฺตา ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๙๘] โรคา ตณฺหปสมฺมมฺนฺติ ชิมฺมจฺฉา จ วินสฺสติ
ตานิปฺปชฺช^๓ ปทิสฺสนฺติ ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๙๙] ราโค ตทา ตณฺห โหติ โทโส โมโห วินสฺสติ
เตปฺปชฺช วิคตา สพฺเพ ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๑๐๐] ภายํ ตทา น ภวติ อชฺชเปตํ ปทิสฺสติ
เตน ลิงฺเคน ชานาม ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๑๐๑] รโชนฺทฺธฺสติ อุทฺธํ อชฺชเปตํ ปทิสฺสติ
เตน ลิงฺเคน ชานาม ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๑๐๒] อนิฏฺฐคนฺโธ ปกฺกมฺติ ทิพฺพคนฺโธ ปวายติ
โสปชฺช วายติ คนฺโธ ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.

^๑ ฉ., เท. อโนวฏฺเณ^๓ ฉ., เท. ตานิ อชฺช^๒ ฉ., เท. น โหนฺติ อรติ

- [๑๐๓] สพฺเพ เทวา ปทิสฺสนฺติ จเปตฺวา จ อรูปิโน
เตปชฺช สพฺเพ ทิสฺสนฺติ ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๑๐๔] ยาวตา นิริยา นาม สพฺเพ ทิสฺสนฺติ ดาวเท
เตปชฺช สพฺเพ ทิสฺสนฺติ ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๑๐๕] กุฏฺฐา^๑ กวาฏฺฐา เสลา จ น โหนฺตาวรรณา ตทา
อากาสภูตา เตปชฺช ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๑๐๖] จุติ จ อุปฺปตฺติ จ ขณฺเ ตสฺมี น วิชฺชติ
ตานิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
อิเม^๒ นิमितฺตา ทิสฺสนฺติ สมฺโพชตถาย ปาณินฺ.^๒
- [๑๐๗] ทพฺพํ ปคฺคยฺห วิริยํ มา นีวตฺต อภิกฺกม
มยฺเปตํ วิชานาม ชฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ.
- [๑๐๘] พุทฺธสฺส วจันํ สุตฺวา ทสฺสหสฺสสิน จูภยํ
ตุญฺจหฺมฺมฺโจ ปโมทิตฺโธ เอวํ จินฺเตสฺสิหนฺตทา.
- [๑๐๙] อเทวชฺฌวจนา พุทฺธา อโมจฺวจนา ชินา
วิตถํ นตฺถิ พุทฺธา^๓ ชฺวํ พุทฺโธ ภวามิหํ.
- [๑๑๐] ยถา ชิตฺตํ นภฺเ เลณฺทํ^๓ ชฺวํ ปตฺติ ภูมียํ
ตเถว พุทฺธเสฏฺฐจัน วจันํ ชฺวสฺสสฺตํ.
วิตถํ^๔ นตฺถิ พุทฺธานํ ชฺวํ พุทฺโธ ภวามิหํ.^๔
- [๑๑๑] ยถาปิ สพฺพสฺตฺตานํ มรณํ ชฺวสฺสสฺตํ
ตเถว พุทฺธเสฏฺฐจัน วจันํ ชฺวสฺสสฺตํ.
วิตถํ^๕ นตฺถิ พุทฺธานํ ชฺวํ พุทฺโธ ภวามิหํ.^๕

พระคชา 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อิ. กุฏฺฐา ^{๒-๒} จ.,เท.,อิ. อิเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ. ^๓ จ.,เท.,อิ. เลทฺทํ
^{๔-๔} จ.,เท.,อิ. อิเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ. ^{๕-๕} สฺยา อิเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

- [๑๑๒] ยถา รตฺติกฺขเย ปตฺเต
 ตเถว พุทฺธเสฏฺฐจํ
 วิตถิ^๑ นตฺถิ พุทฺธานํ
 สุริยคุคมํ ฐวํ
 วจํ ฐวสฺสสํ.
 ฐวํ พุทฺโธ ภวามหิ.^๑
- [๑๑๓] ยถา นิกฺขนตฺสยนสุส
 ตเถว พุทฺธเสฏฺฐจํ
 วิตถิ^๑ นตฺถิ พุทฺธานํ
 สีหสุส นทํ ฐวํ
 วจํ ฐวสฺสสํ
 ฐวํ พุทฺโธ ภวามิหิ.^๑
- [๑๑๔] ยถา อาปนฺนสตฺตานํ
 ตเถว พุทฺธเสฏฺฐจํ
 วิตถิ^๑ นตฺถิ พุทฺธานํ
 ภารโมโรปนํ ฐวํ
 วจํ ฐวสฺสสํ
 ฐวํ พุทฺโธ ภวามหิ.^๑
- [๑๑๕] หนฺท พุทฺธกเร ฆมฺเม
 อุทฺธ อโห ทิสทิสสา
 วิจินามิ อิตฺถิจิตฺโต
 ยาวตา ฆมฺมชาตฺตยา.
- [๑๑๖] วิจินฺนโต ตทา ทกฺขี
 ปุพฺพเกหิ มหะสิหิ
 ปจฺมํ ทานปารมี
 อนุจิจฺฉํ มหาปถิ.
- [๑๑๗] อิมํ ตวํ ปจฺมํ ตาว
 ทานปารมิตํ คจฺฉ
 ทพฺพํ กตฺวา สมาทีย
 ยถิ โพรธี ปตฺตุมิจฺฉสิ.
- [๑๑๘] ยถาปิ กุมฺภโก สมฺปยุณฺโณ
 วมเต อุทกํ นิสฺเสสํ
 ยสฺส กสฺสจि อโหโกโต
 น ตตฺถ ปริรกฺขติ.
- [๑๑๙] ตเถว ยาจเก ทิสฺวา
 ททาหิ ทานํ นิสฺเสสํ
 หีนมฺกุกฺกุจฺมชฺฉิมเ
 กุมฺภโก วีย อโหโกโต.
- [๑๒๐] น เหเต เอตฺตกาเยว
 อญฺเญปิ วิจินิสฺสามิ
 พุทฺธธมฺมา ภวิสฺสเร
 เย ธมฺมา โพรธิปาจนา.

หมดอายุ 12/06/2566

- [๑๒๑] วิจิณฺโตะ ตทา ทกฺขี ทุตฺติยํ สีลปารมี
 ปุพฺพเกหิ มहेสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ.
- [๑๒๒] อิมํ ตวํ ทุตฺติยํ ตาว ทพฺพหํ กตฺวา สมาทีย
 สีลปารมิตํ คจฺจน ยถิ โพรธี ปตฺตุมิจฺจนสิ.
- [๑๒๓] ยถาปิ จามรี^๑ วาลํ กิสมิณฺณจิ ปฏฺฐิลคฺคิตํ
 อุเปติ มรณํ ตตฺถ น วิโกเปติ วาลธี.
- [๑๒๔] ตเถว จตฺตสฺส ญฺมิตฺตํ สีลานิ ปริปรุย
 ปริรกฺข สพฺพทา สีลํ จามรี วีย วาลธี.
- [๑๒๕] น เहेเต เอตฺตกาเยว พุทฺธธมฺมา ภวิสฺสเร
 อญฺเณปิ วิจิณฺิสฺสามิ เย ธมฺมา โพรธิปาจนา.
- [๑๒๖] วิจิณฺโตะ ตทา ทกฺขี ตติยํ เนกขมฺมปารมี
 ปุพฺพเกหิ มहेสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ.
- [๑๒๗] อิมํ ตวํ ตติยํ ตาว ทพฺพหํ กตฺวา สมาทีย
 เนกขมฺมปารมิตํ คจฺจน ยถิ โพรธี ปตฺตุมิจฺจนสิ.
- [๑๒๘] ยถา อญฺญชฺเร^๒ ปุริโส จิรํ วุฏฺฐโจะ ทุกฺขทฺทิตโต
 น ตตฺถ ราคํ อภิชเนติ^๓ มุตฺตํเตยฺว คเวสตี.
- [๑๒๙] ตเถว ตวํ สพฺพภาเว ปสฺส อญฺญชฺเร^๒ วีย
 เนกขมฺมาภิมุขो โหหิ ภาวโต ปริมุตฺตติยา.
- [๑๓๐] น เहेเต เอตฺตกาเยว พุทฺธธมฺมา ภวิสฺสเร
 อญฺเณปิ วิจิณฺิสฺสามิ เย ธมฺมา โพรธิปาจนา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อ. จมรี, เอวมุปริปี

^๓ ฉ.,เท. ชเนติ

^๒ ฉ.,เท.,อ. อนฺทชฺเร

- [๑๓๑] วิจิณฺโงโต ตทา ทกฺขี จตุตถํ ปณฺณาปารมี
ปฺพพเกหิ มเหสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ.
- [๑๓๒] อิมํ ตวํ จตุตถํ ตาว ทพฺพํ กตฺวา สมาทีย
ปณฺณาปารมีตํ คจฺฉ ยถิ โพรธี ปตฺตุมิจฺฉสิ.
- [๑๓๓] ยถาปิ ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺโงโต หีนมฺกุฏจฺฉมชฺฉิมเ
กุลานิ น วิวชฺชนฺโงโต เอวํ ลภติ ยาปนํ.
- [๑๓๔] ตเถว ตวํ สพฺพกาลํ ปริปุจฺจนฺโงโต พุรํ ชนํ
ปณฺณาปารมีตํ คนฺตฺวา สมฺโพธิํ ปาปุณฺนิสฺสสิ.
- [๑๓๕] น เहेเต เอตฺตกาเยว พุทฺธธมฺมา ภวิสฺสเร
อญฺเณปิ วิจิณฺิสฺสามิ เย ธมฺมา โพรธิปาจนา.
- [๑๓๖] วิจิณฺโงโต ตทา ทกฺขี ปณฺจมํ วิริยปารมี
ปฺพพเกหิ มเหสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ.
- [๑๓๗] อิมํ ตวํ ปณฺจมํ ตาว ทพฺพํ กตฺวา สมาทีย
วิริยปารมีตํ คจฺฉ ยถิ โพรธี ปตฺตุมิจฺฉสิ.
- [๑๓๘] ยถาปิ สีโห มิคฺรราชา นิสฺสชฺชฏฺฏาณจกฺกเม
อลีนวิริโย โหติ ปคฺคหิตมโน สทา.
- [๑๓๙] ตเถว ตวํ สพฺพภาเว ปคฺคยฺห วิริยํ ทพฺพํ
วิริยปารมีตํ คนฺตฺวา สมฺโพธิํ ปาปุณฺนิสฺสสิ.
- [๑๔๐] น เहेเต เอตฺตกาเยว พุทฺธธมฺมา ภวิสฺสเร
อญฺเณปิ วิจิณฺิสฺสามิ เย ธมฺมา โพรธิปาจนา.
- [๑๔๑] วิจิณฺโงโต ตทา ทกฺขี จณฺณจมํ ขนฺติปารมี
ปฺพพเกหิ มเหสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ.

- [๑๔๒] อิมํ ตวํ จญฺจมํ ตาว ทพฺหํ กตฺวา สมาทีย
ตตฺถ อทฺทชฺฌมนโส สมฺโพธิํ ปาปฺณิสฺสสิ.
- [๑๔๓] ยถาปิ ปจวี นาม สฺพพํ สหติ นิฏฺเขปํ
สฺวจีปิ อสฺวจีปิ จ น กโรติ ปฏฺิฆทฺทยํ.^๑
- [๑๔๔] ตเถว ตวํปิ สพฺเพสํ สมฺมานาวมานกฺขโม
ชนฺติปารมิตํ คนฺตฺวา สมฺโพธิํ ปาปฺณิสฺสสิ.
- [๑๔๕] น เหตุ เอตฺตกาเยว พุทฺธชฺฌมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปิ วิจินิสฺสามิ เย ชฺฌมา โพธิปาจนา.
- [๑๔๖] วิจินฺนโต ตทา ทกฺขี สตฺตมํ สจฺจปารมီ
ปฺพพฺเพहि มเหสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ.
- [๑๔๗] อิมํ ตวํ สตฺตมํ ตาว ทพฺหํ กตฺวา สมาทีย
ตตฺถ อทฺทชฺฌวจโน สมฺโพธิํ ปาปฺณิสฺสสิ.
- [๑๔๘] ยถาปิ โอสธิ นาม ตฺลลาภฺตา สเทวเก
สมเย อุตฺตวสฺเส วา น โวภกฺมติ วิถิโต.
- [๑๔๙] ตเถว ตวํปิ สจฺเจสฺสุ มา โวภกฺมสิ^๒ วิถิโต
สจฺจปารมิตํ คนฺตฺวา สมฺโพธิํ ปาปฺณิสฺสสิ.
- [๑๕๐] น เหตุ เอตฺตกาเยว พุทฺธชฺฌมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปิ วิจินิสฺสามิ เย ชฺฌมา โพธิปาจนา.
- [๑๕๑] วิจินฺนโต ตทา ทกฺขี อญฺจมํ อธิญฺจานปารมီ
ปฺพพฺเพहि มเหสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ.

หมดอายุ 19/10/2569

^๑ จ.,เท. ปฏฺิฆํ ตยา

^๒ จ.,เท. โวภกฺมहि

- [๑๕๒] อิมํ ตวํ อฏฺฐมํ ตาว ทพฺหิ กตฺวา สมาทีย
ตตฺถ ตวํ นิจฺจุโล หุตฺวา สมฺโพธิํ ปาปฺพนิสฺสสิ.
- [๑๕๓] ยถาปิ ปพฺพโต เสโล อจฺโล สุปฺติฏฺฐจิตฺโต
น กมฺปติ ฐสฺวาเตหิ สกฺกฺจาเนว ติฏฺฐติ.
- [๑๕๔] ตเถว ตวํ อธิฏฺฐจาเน สพฺพทา อจฺโล ภว
อธิฏฺฐจฺานปารมิตํ^๑ คนฺตฺวา สมฺโพธิํ ปาปฺพนิสฺสสิ.
- [๑๕๕] น เหตุ เอตฺตกาเยว พุทฺธชฺชมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปิ วิจินิสฺสามิ เย ชฺชมา โพธิปาจนา.
- [๑๕๖] วิจินฺนโต ตทา ทกฺขิ นวมํ เมตฺตปารมิ
ปพฺพเกหิ มเหสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ.
- [๑๕๗] อิมํ ตวํ นวมํ ตาว ทพฺหิ กตฺวา สมาทีย
เมตฺตตาย อสโม โหหิ ยถิ โพธิํ ปตฺตุมิจฺจสิ.
- [๑๕๘] ยถาปิ อุทกํ นาม กลฺยาणे ปาปเก ชเน
สมํ ปรตติ สีเตน ปวาเหติ รโชนลํ.
- [๑๕๙] ตเถว ตวํ หิตาหิตे สมํ เมตฺตตาย ภาวย
เมตฺตปารมิตํ คนฺตฺวา สมฺโพธิํ ปาปฺพนิสฺสสิ.
- [๑๖๐] น เหตุ เอตฺตกาเยว พุทฺธชฺชมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปิ วิจินิสฺสามิ เย ชฺชมา โพธิปาจนา.
- [๑๖๑] วิจินฺนโต ตทา ทกฺขิ ทสมํ อุเปกฺขาปารมิ
ปพฺพเกหิ มเหสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ.

- [๑๖๒] อิมํ ตุํ ทสมํ ตาว ทพฺหํ กตฺวา สมาทีย
ตุลภาโต ทพฺโห หุตฺวา สมฺโพธิํ ปาปุณฺณิสฺสสิ.
- [๑๖๓] ยถาปี ปจฺวี นาม นิกฺขิตฺตํ อสฺสจฺจํ สฺสจฺจํ
อุเปกฺขติ อุโปเปเต โกธานุนย วชฺชิตา.
- [๑๖๔] ตเถว ตุํ สุขทุกฺขเ ตูลภาโต สทา ภว
อุเปกฺขาปารมิตํ คนฺตฺวา สมฺโพธิํ ปาปุณฺณิสฺสสิ.
- [๑๖๕] เอตฺตกาเยว เต โลเก ยะ ฐมา โพรธิปาจนา
ตทฺทฺธํ นตฺถิ อญฺญตร ทพฺหํ ตตฺถ ปตฺติฏฺฐหิ.
- [๑๖๖] อิมะ ฐมา สมฺมสโต สภาวสฺสสฺสกุขเ
ฐมฺมเตเชน วสุธา ทสสฺสสฺสํ ปกมฺปถ.
- [๑๖๗] จลตี รวตี ปจฺวี อัจฺจุยฺนตฺวํ ปิพิตํ
เตลยฺนตฺวา ยถา จกฺกํ เอวํ กมฺปติ เมทนี.
- [๑๖๘] ยาวตา ปริสา อาสิ พุทฺธสฺส ปรีเวสเ
ปเวธมานา सा ตตฺถ มุจฺฉิตา เสติ ภูมียํ.
- [๑๖๙] ฆฎฺฐาเนกสฺสสฺसानิ กุมฺภินญจ สตา พหุ
สยฺจฺจุณฺณมฺมิตฺตา ตตฺถ อญฺญมญฺญํ ปชฺฌภูติตา.
- [๑๗๐] อุพฺภิกฺคฺคา ตลิตา ภูติตา ภนฺตา พุยฺยิตฺมานสา^๒
มหาชฺชา สมาคฺคมฺ ทิปฺงกรมฺปาคฺคมฺ.
- [๑๗๑] กิ ภาวิสฺสติ โลกสฺส กลฺยาณํ อถ ปาปํ
สพฺโพ อุพฺทฺทฺโต โลโก ตํ วิโนเทหิ จกฺขม.

หมดอายุ 15/05/60

^๑ ฉ.,เท. เตลยฺนเต

^๒ ฉ.,เท. พุยฺยิตฺมานสา อ. พุยฺยิตฺมานสา

- [๑๗๒] เตสํ ตทา สญญาเปสิ ที่ปงฺกโร มหามุณี
 วิสญฺจา โหถ มา ภาถ^๑ อิมสฺมี ปจฺวิกรมฺปน.
- [๑๗๓] ยมหํ อชฺช พฺยาภาสี พุทฺโธ โลเก ภวิสฺสตี
 เอโส สมฺมสตี ฐมมํ ปุพฺพกํ ชินเสวิตํ.
- [๑๗๔] ตสฺส สมฺมสโต ฐมมํ พุทฺธภูมิมเสสโต
 เตนายํ กมฺปตี^๒ ปจฺวี ทสฺสหสฺสี สเทวเก.
- [๑๗๕] พุทฺธสฺส วจันํ สุตฺวา มโน นิพฺพาตี^๓ ตาวเท
 สพฺเพ มํ อุปสงฺกมฺม ปุณฺปิ อภิวนฺทิสฺสุ.
- [๑๗๖] สมาทยิตฺวา พุทฺธคฺคณํ ทพฺหํ กตฺวาน มานสํ
 ที่ปงฺกรํ นมสฺสิตฺวา อาสนา วุฏฺฐหิ ตทา.
- [๑๗๗] ทิพฺพํ มานุสฺสิกํ ปุพฺผํ เทวา มานุสกา อูโภ
 สโมกิรินฺติ ปุพฺเพหิ วุฏฺฐหนฺตสฺส อาสนา.
- [๑๗๘] เวทยนฺติ จ เต โสตุถิ เทวา มานุสกา อูโภ
 มหนฺตํ ปตฺถิตํ ตฺยหํ ตํ ลภสฺสุ ยถิจฺจิตํ.
- [๑๗๙] สพฺพีติโย วิวชฺชนฺตุ โสโก^๔ โรโค วิวชฺชตฺ^๕
 มา เต ภาวตฺวานฺตรายो^๖ ฆุสฺส ขิปปํ โพธิมุตฺตมํ.
- [๑๘๐] ยถา สมเย สมฺปตฺเต ปุพฺพนฺติ ปุพฺผิโน ทูมา
 ตเถว ตฺวํ มหาวีร พุทฺธญาเณน ปุพฺผสิ.
- [๑๘๑] ยถา ये เกจิ สมฺพุทฺธา ปฺรยํ ทสฺปารมี
 ตเถว ตฺวํ มหาวีร ปฺรย ทสฺปารมี.

^๑ จ.,เท. เกถ^๓ จ.,เท. นิพฺพายิ^๕ จ.,เท. วินสฺสตฺ^๒ จ.,เท.,อิ. กมฺปิตา^๔ อิ. สพฺพโรโค^๖ จ.,เท.,อิ. ภาวตฺวานฺตรายา

- [๑๘๒] ยถา เย เกจิ สมฺพทุฐา โพธิมณฺฑมฺหิ พุชฺฌเร
ตเถว ตฺวํ มหาวีร พุชฺฌสฺส ชินโพธิยํ.
- [๑๘๓] ยถา เย เกจิ สมฺพทุฐา ฐมฺมจกฺกํ ปวตฺตยฺ
ตเถว ตฺวํ มหาวีร ฐมฺมจกฺกํ ปวตฺตย.
- [๑๘๔] ปุณฺณมายํ ยถา จนฺโท ปริปุณฺโณ^๑ วิโรจติ
ตเถว ตฺวํ ปุณฺณมโน วิโรจ ทสสทฺสสิยํ.
- [๑๘๕] ราชุมฺุตโต ยถา สุริโย ตาเปน อติโรจติ
ตเถว โลกา มุณฺจิตฺวา วิโรจ สิริยา ตฺวํ.
- [๑๘๖] ยถา ยา กาจิ นทฺธิโย โอสรรนฺติ มโหทธี
เอวํ สทฺเวกา โลกา โอสรรนฺติ^๒ ตวณฺติเก.
- [๑๘๗] เตหิ ฤติปฺปสฺสโต โส ทสธมฺเม สมากิย
เต ธมฺเม ปริปฺปเรนฺโต ปวณฺ ปาวีสี ตทา.

สุเมธปตฺตนาถา นิฏฺฐิตา.

๓. ที่ปงฺกรพฺพุทฺฐวโส

- [๑] ตทา เต โภชยิตฺวาน สสงฺฆํ โลกนายกํ
อุปกณฺฐํ สรณํ ตสฺส ที่ปงฺกรสฺส สตฺถุโน.
- [๒] สรณาคมเน กณฺจิ นิเวเสสิ ตถาคโต
กณฺจิ ปญฺจสุ สึเลสุ สึเล ทสฺวิเช ปรี.
- [๓] กสฺสจฺจิ เทติ สามณฺณํ จตุโร ผลมุตฺตเม
กสฺสจฺจิ อสเม ธมฺเม เทติ โส ปฏฺฐิสมฺภิตา.

หมดอายุ 12/06/2566

- [๔] กสฺสจจิ วรสมปาตติโย อญฺจ เทติ นราสโก
 ติสฺโส กสฺสจจิ วิชฺชาโย จพฺภิณฺณา ปเวจฺจติ.
- [๕] เตน โยเคน ชนกายํ โอวทติ มหามุณี
 เตน วิตุถาริกํ อาสิ โลกนาถสุส สาสนํ.
- [๖] มหาหนฺตฺสภกฺขนุโธ ที่ปงฺกรสนามโก
 พหุ ชเน ตารยติ ปริโมเจติ ทฺถคฺคตี.
- [๗] โพชนเยยชนํ ทิสฺวา สตสฺสสฺเสปิ โยชเน
 ขณฺเณ อุปคฺคตฺวาน โพเชติ ตํ มหามุณี.
- [๘] ปจฺมาภิสฺมเย พุทฺโธ โกฏฺฐิตมโพธิ
 ทฺฐิตยาภิสฺมเย นาถो นวฺตโกฏฺฐิมโพธิ.
- [๙] ยทา จ เทวภวณฺมฺหิ พุทฺโธ ฐมฺมมเทสยิ
 นวฺตโกฏฺฐิสฺสฺสาณํ ตติยาภิสฺมโย อหุ.
- [๑๐] สนนฺปิปาตา ตโย อาสุํ ที่ปงฺกรสฺส สตฺถุโน
 โกฏฺฐิ สตสฺสสฺสาณํ ปจฺโม อาสิ สฺมาคโม.
- [๑๑] ปุณฺ นารทกฺกุณฺมฺหิ ปวิเวกคเต ชิน
 ขีณาสวา วิตมฺลา สมีสุ สตโกฏฺฐิโย.
- [๑๒] ยมฺหิ กาเล มหาวิโร สุทฺสฺสนสิลฺลจฺเจ
 นวฺตโกฏฺฐิสฺสฺเสหิ^๑ ปวาเรสิ มหามุณี.
 อหิ^๒ เตน สมเยน ชฏฺฐิโโล อุกฺคตาปโน
 อนฺตลิกฺขมฺหิ จรโณ ปญฺจาภิญฺญาสุ ปารคฺค.^๓
- [๑๓] ทสฺวีสสฺสสฺสาณํ ฐมฺมาภิสฺมโย อหุ
 เอกทฺวินฺนํ อภิสฺมโย คณฺหาโต อสงฺขโย.^๓

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. นวโกฏฐิสสเสหิ

^๓ จ.,เท. อภิสมยา คณหาโต อสงขยา

^{๒-๒} จ.,เท. อัย คาทา น ทิสฺสติ.

- [๑๔] วิตุถาริกัม พหุชณณัม
ที่ปงกรสส ภควโต อิทัม ผิตตัม อหุ ตทา
สาสนัม สุวิโสธิตัม.
- [๑๕] จตุตาริ สตสหสฺसानิ
ที่ปงกริ โลกวิทุ จพภิกขุณา มหิทฺธิกา
ปริวารเณติ สพฺพทา.
- [๑๖] เย เกจิ เตเน สมเยเน
อปปตฺตมานสา เสกฺขา ชนฺติ มาณสมฺภวํ
ครหิตา ภวนฺติ เต.
- [๑๗] สุปฺปผิตตัม ปาวจณัม
ขีณาสเวหิ วิมเลหิ อรหณฺเตหิ ตาทิหิ
อุปฺโสภติ สพฺพทา.
- [๑๘] นคริ รมฺมวตี นาม
สุเมธา นาม ชนิกา สุเทโว^๑ นาม ขตฺติโย
ที่ปงกรสส สตฺถุโน.
- [๑๙] ทสวสฺสสหสฺसानิ
หังสา โกญจา มายฺยฺยวชฺช^๒ อคาริ อชฺฌวาสี^๓ ชิน
ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
- [๒๐] ตีณิ สตสหสฺसानิ
ปทุมมา นาม सा नारी นาริโย สมลงฺกตา
อฺสภกฺขนฺโต นาม อตฺตรโ.
- [๒๑] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา
อนฺนทสฺมาसानิ หตฺถิยาเนน นิกฺขมิ
ปธานํ ปทหิ ชิน.
- [๒๒] ปธานจาริ จริตฺวาน
พฺรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต อพฺุชฺฌิ มาณสา^๔ มฺุ
ที่ปงกริ มหามฺุ.
- [๒๓] วตฺตจกฺโก^๕ มหาวิโร
นิสินฺโน สิริสมฺมูลมฺุหิ นนฺทธาราเม^๖ วสี ชิน
อกาสิ ติตฺถิยมทฺทณฺ.

^๑ อ. สุเมโว นาม

^๒ จ., เท., อ. มยฺยว จ

^๓ จ., เท., อ. วตฺติ จกฺก, เอวมฺุปริปิ.

^๔ จ., เท., อ. อชฺฌ โส วสี

^๕ จ., เท. มาณสํ

^๖ จ., เท., อ. สิริสมเร

๔. โกณทัณณพทุฐวโส

- [๑] ทีปงฺกรสฺส อปเรน โกณทัณณเณ นาม นายโก
อนนฺตเตชามิตยโส อปฺปเมยโย ทุราสโท.
- [๒] จรณฺูปโม โส ขมเนน สีเลน สาครูปโม
สมาธินา เมรูปโม ฌาเณน คคณฺูปโม.
- [๓] อินฺทฺริยพลโพชฌมฺก- มคฺคสจฺจปฺปกาสนํ
ปกาเสสิ สทา พุทฺโธ หิตาย สพฺพปาณินํ.
- [๔] ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺเต โกณทัณณเณ โลกนายเก
โกฏิสฺตสหสฺसानํ ปจฺมาภิสฺมโย อหุ.
- [๕] ตโต ปรีปิ เทเสนฺเต นรฺมรฺฐนํ สมาคเม
นวุติโกฏิสหสฺसानํ ทุตฺติยาภิสฺมโย อหุ.
- [๖] ติตฺติเย อภิมทฺทนฺโต ยทา ฌมฺมมเทสยิ
อสีติโกฏิสหสฺसानํ ตตฺติยาภิสฺมโย อหุ.
- [๗] สนนฺิปาตา ตโย อาสุํ โกณทัณณสฺส มहेสิโน
ขีณาสวานํ วิมลानํ สนฺตจิตฺตฺตาน ดาทินํ.
- [๘] โกฏิสฺตสหสฺसानํ ปจฺโม อาสิ สมาคโม
ทุตฺติโย โกฏิสหสฺसानํ ตตฺติโย นวุติโกฏิณํ.
- [๙] อหํ เตน สมเยน วิชิตาวิ นาม ขตฺติโย
สมุทฺทอนฺตมนฺเตน อิสฺสรียํ วตฺตยามิหํ.
- [๑๐] โกฏิสฺตสหสฺसानํ วิมลानํ มहेสินํ
สห โลกคฺคณาเณน ปรมนฺเนน ตปฺปยิ.

- [๑๑] โสปี มํ พุทฺโธ พยาภาสิ โภณฺทณฺโณ โลกนายโก
 อปริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป พุทฺโธ โลเก ภวิสฺสตี.
 อหุ^๑ กปิลวฺหยา รมฺมา นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๑
- [๑๒] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
 อชฺปาลรูกฺขมฺมูลสมิ^๒ นิสิตฺติวา ตถาคโต
 ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ
 ปฏฺยิตฺต วรฺมคฺเคน โพธิมฺลฺมฺหิ เอหิตฺติ.
 ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนฺตฺตฺร^๒
 อสฺสตุฏฺฐรูกฺขมฺมูลมฺหิ^๓ พุชฺฌิสฺสตี มหฺยโส.
 [๑๓] อิมฺสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสตี
 ปิตา สุทฺโธทโน นาม อยํ เหลสฺสตี โคตโม.
 [๑๔] โกลิโต อุปฺติสฺโส จ อคฺคา เหลสฺสนฺตี สาวกา
 อนาสวา^๔ วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา^๔
 อานนฺโท นามุปฺภูจฺาโก อุปฺภูจิสฺสตีมํ ชินํ.
 [๑๕] เขมา อุปฺพลวณฺณา จ อคฺคา เหลสฺสนฺตี สาวิกา
 อนาสวา^๕ วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา.^๕
 โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตุโถติ ปวฺจจฺติ.
 [๑๖] จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภูจกา
 นนฺทมาตา จ อุตฺตฺรา อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภูจิกา
 आयวฺสฺสสํ ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสสินฺ.

๑-๑ มุตอายุ 12/06/2566

๑-๑ จ.,เท. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

๓ จ.,เท.,อิ. อสฺสตุฏฺฐมฺเล สมฺพุทฺโธ

๔-๕ จ.,เท. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

๒-๒ จ.,เท. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

๔-๔ จ.,เท. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

- [๑๗] อิทํ สุตวาน วจนํ อสมสฺส มหะสิโน
อาโมทิตา นรมฺรํ พุทฺธวิชงฺกุโร^๑ อยํ.
- [๑๘] อุกกุฏจิสฺสททา วตฺตนฺตํ อปฺโปณฺเณตํ หะสนฺตํ จ
กตญฺชลิ นมสฺสสนฺตํ ทสฺสหสฺสี สเทวกา.^๒
- [๑๙] ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺมิสฺสาม สาสนํ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน หะสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.
- [๒๐] ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา ปฏิตฺตํ วิรชฺมิย
เหฏฺฐา ติตฺถํ^๓ คเหตฺวาน อุตฺตรนฺตํ มหานที.
- [๒๑] เอวเมว มยํ สพฺเพ ยที มุญฺจามิมํ ชินํ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน หะสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.
- [๒๒] ตสฺสาคํ วจนํ สุตฺวา ภยฺโย จิตฺตํ ปสาทยํ
ตเมว อตฺถํ สาเชนฺโต มหารชฺชํ ชินเ อทํ
ปพฺพชํ ตสฺส สนฺตํเก.
- [๒๓] สุตฺตนฺตํ วินยญฺจาปี นวฺงคสฺตถุสสาสนํ
สพฺพํ ปรียาปฺนิตฺวาน โสภยํ ชินสาสนํ.
- [๒๔] ตตฺถปฺปมตฺโต วิหรนฺโต นิสชชญฺจานจํกเม
อภิญฺญาปารมํ คนฺตฺวา พุรหฺมโลกมคฺคญฺหิ.
- [๒๕] นครํ รมฺมวตฺติ นาม สุนนฺโท นาม ขตฺติโย
สุชาตา นาม ชนิกา โภณฑกถาสฺส มหะสิโน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. พุทฺธพืชํ กิร

^๒ ฉ.,เท. สเทวตา

^๓ ฉ.,เท.,อิ. เหฏฺฐาติตฺถเ

- [๒๖] ทสวสสสทสทานิ อคารมชฺเฌ จ โส วสิ
 รุจิ สุรุจิ สุโม จ ตโย ปาสาทมุตตมา.
- [๒๗] ตีณิ สตสทสทานิ นาริโย สมลงฺกตา
 รุจิเทวี นาม सा नारी ซีวิตเสโน^๑ นาม อตุรไซ.
- [๒๘] นิमितเต จตุโร ทิสฺวา รถยาเนน นิกุมมิ
 อนนทสมาทานิ ปธานํ ปทหิ ชิน.
- [๒๙] พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต โกณฑญฺโฆ ทิปฺพุตฺตโม
 วตฺตจกโก^๒ มหาวิโร เทวานญจ^๓ มหาวเน.
- [๓๐] ภทฺโท เจว สุภทฺโท จ อहेสฺสุ อคฺคสาวกา
 อนฺนุรทฺโธ นามุปฺภุจโก โกณฑญฺญสฺส มहेสิโน.
- [๓๑] ติสฺสา จ อุปติสฺสา จ อहेสฺสุ อคฺคสาวิกา
 सालगुयानिโก^๔ โพธิ โกณฑญฺญสฺส มहेสิโน.
- [๓๒] โสโณ จ อุปโสโณ จ อहेสฺสุ อคฺคูปฺภุจกา
 นนฺทา เจว สีริมา จ อहेสฺสุ อคฺคูปฺภุจิกา.
- [๓๓] โส อฏฺฐาสีตีหตฺถานิ อจฺจุคฺคโต มหามุณี
 โสภติ^๕ อพฺุราชาว สุริโย มชฺฌนฺติเก ยถา.
- [๓๔] วสฺสสสทสทสทานิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
 ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๓๕] ขีณาสเวหิ วิมเลหิ วิจิตฺตา อาสิ เมทนี
 ยถา คคณฺ อพฺุภิ เอว โส อุปโสภถ.

^๑ น.เท.,อิ. วิจิตเสโน

^๒ น.เท.,อิ. เทวานํ นครุตตเม

^๓ น.เท.,อิ. โสภเต

^๔ น.เท. โสภเต

^๕ น.เท. วตฺติ จกฺก

^๖ อ. सालगुयानिका

- [๓๖] เตปิ นาคา อปฺปเมยฺยา อสงฺโขพฺภา^๑ ทูราสทา
 วิชฺชุปาตํ ทสฺเสตฺวา นิพฺพุตา เต มหายสา.
 [๓๗] สา จ อตุลียา ชินสฺส อิทธิยาณปริภวํวิโต สมาริ
 สพฺพํ สมนฺตรหิตํ นนฺ ริดฺดา สพฺพสงฺขาราติ.^๒
 [๓๘] โกณฺทณฺโณ สิริธโร^๓ พุทฺโธ นนฺทารามมฺหิ นิพฺพุโต
 ตตฺถเภา เจติโย ตสฺส^๔ สตฺตโยชนมฺมุสฺสีโตติ.

ทุติโย โกณฺทณฺณพุทธวิธี.

๕. มงคลพุทธวิธี

- [๑] โกณฺทณฺณสฺส อปเรน มงฺคโล นาม นายโก
 ตมํ โลเก นิหนฺตฺวาน ฐมฺโมกฺกมภิचारยิ.
 [๒] อตุลาสิ^๕ ปภา ตสฺส ชินฺหาณฺเณหิ อุตฺตริ^๖
 จนฺทสฺสุริยปฺปภํ หนฺตฺวา ทสฺสทสฺสี วิโรจติ.
 [๓] โสปิ พุทฺโธ ปกาเสสิ จตุโร สจฺจวรุตฺตเม
 เต เต สจฺจรสํ ปิตฺวา วินิเพฺนฺติ มหาตมํ.
 [๔] ปตฺวาน โพธิมตฺถํ ปจฺเม ฐมฺมเทสเน
 โกฏิสตฺสทสฺसानํ ปจฺมาภิสมโย^๗ อหุ.
 [๕] สุรินฺทเทวภาวเน พุทฺโธ^๘ ฐมฺมมเทสยิ
 ตทา โกฏิสตฺสทสฺसानํ^๙ ทุติยาภิสมโย อหุ.

^๑ ฉ., เท., อ. อสงฺโขภา

^๓ ฉ., เท., อ. ปวโร

^๕ อ. อตุลาปิ

^๗ ฉ., เท. ฐมฺมาภิสมโย

^๙ ฉ., เท., อ. โกฏิสทสฺसानํ

^๒ ฉ., เท. อิตฺติสทฺโท น ทิสฺสติ, เอวมฺปริปิ.

^๔ ฉ., เท., อ. จิตฺโต

^๖ ฉ., เท., อ. อุตฺตริ

^๘ อ. ยทา พุทฺโธ ปกาเสยิ

- [๖] ยทา สุนนโท จกฺวตฺติ สมฺพุทฺธมฺปสงฺกมิ
 ตทา อาหนิ สมฺพุทฺโธ ฐมฺมเกรี วรุตฺตมํ.
- [๗] สุนนทสฺसानุจฺรา จ^๑ ตทาสฺสุ นวฺติโกฏฺเฏโย
 สพุเพ^๒ เต นีรวเสสา อหฺสฺสุ เอหิภิกขุกา.
- [๘] สนนฺนิปาตา ตโย อาสฺสุ มงฺคลสฺส มหฺสิโน
 โกฏฺฐิตสฺสสฺสํ ปจฺโม อาสิ สฺมาคโม.
- [๙] โกฏฺฐิตสฺสสฺสํ^๓ ทฺติโย อาสิ สฺมาคโม
 ตติเย นวฺติโกฏฺเฏน ตติโย อาสิ สฺมาคโม
 ขีณาสวานํ วิมลํ ตทา อาสิ สฺมาคโม.
- [๑๐] อหํ เตน สมเยน สุรฺรจฺจิ นาม พฺราหฺมณเณ
 อชฺฌายิกโก มนฺตโร ตินฺณํ เวทาน ปารคฺค.
- [๑๑] ตมํ อฺปสงฺกมิ สรณํ คนฺตวาน สตฺถุโน
 สมฺพุทฺธปฺปมฺขํ สงฺขํ คนฺธมาเลน ปุชฺชีย
 ปุชฺเชตฺวา คนฺธมาเลน ควปาเนน ตปฺปยิ.
- [๑๒] โสปี มํ พุทฺโธ พฺยาภาสิ มงฺคโล ทิปฺพุตฺตโม
 อปริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ
 อหุ^๔ กปิลวฺหยา รมฺมา นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๕
- [๑๓] ปธานํ ปทฺหิตฺวาน กตฺวา ทฺกฺกรการิกํ^๕
 [อชฺปาลรฺกฺขมฺมุลสฺมี^๖ นิสฺสิตฺวา ตถาคโต
 ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิติ.

^๑ จ.,เท.,อิ. ชนตา^๒ จ.,เท.,อิ. สพุเพปิ^๓ จ.,เท. ทฺติโย โกฏฺฐิตสฺสสฺสํ อ. ทฺติโย โกฏฺฐิตสฺสสฺสํ ตติโย นวฺติโกฏฺเฏน^{๔-๕} จ.,เท. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ, เอวมฺปริปิ.^๕ อ. ทฺกฺกรการิย, เอวมฺปริปิ.^๖ อ. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ, เอวมฺปริปิ.

เนรมิตราย ตีรุมหิ

ปฏิตตวรมคเคน

ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา

อสุตฺตธฺรฺกฺขมฺมูลมฺหิ

อิมสฺส ชนิกา มาตา

ปิตา สุทฺธโชทโน นาม

อนาสวา วีตราคา

โกลิโต อุปติสฺโส จ

อานนฺโท นามุปฺภุจโก

เขมา อุปฺปลวณฺณา จ

อนาสวา วีตราคา

โพธิ ตสฺส ภควโต

จิตฺโต จ หตฺถาพวโก

นนฺทมาตา จ อุตฺตรา

อายุ วสฺสสํ ตสฺส

อิทํ สุตฺวาน วจัน

อาโมหิตา นรมฺฐ

อุกฺกุฏฺจิสฺสทฺทา วตฺตนฺติ

กตฺยชฺลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส

อนาคตมฺหิ อทฺธานเ

ปายาสํ อทิ โส ชิน

โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.

โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ

พฺพชฺฌิสฺสติ มหายโส.

มายา นาม ภวิสฺสติ

อัยฺ เหสฺสติ โคตโม.

สนฺตจิตฺตา สมหิตา

อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวกา

อฺปฺภุจิสฺสติ มํ ชิน.

อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวิกา

สนฺตจิตฺตา สมหิตา.

อสุตฺตโกติ ปวฺจจติ

อคฺคา เหสฺสนฺตฺตฺปฺภุจกา.

อคฺคา เหสฺสนฺตฺตฺปฺภุจิกา

โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

อสมสฺส มเหสิโน

พฺพชฺชวีสํกโร อัย.

อปฺโปฆฺเณนฺติ หสนฺติ จ

ทสฺสทสฺสี สเทวกา.

วีสฺสชฺชิสฺสาม สาสนํ

เหสฺสาม สมฺมุขา อิม.

- ยถา มนุสสา นที ตรณตา ปฏิตติถัม วิรชฌิย
 เหมจาทิตถัม คเหตุวาน อุตตรนติ มหานที.
 เอวเมว มยํ สพุเพ ยทิ มุญจามิมํ ชิน
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน หะสุสาม สมมุขา อิมํ.
 [๑๔] ตสฺสาปิ วจันํ สุตฺวา ภิโย จิตฺตํ ปสาทยิ
 อุตฺตริ วตฺตมธฺมฺจาสี ทสฺปารมิปฺริยา.
 [๑๕] ตทา ปิตินุพฺรหฺนโต สมโพธิวรปตฺติยา
 พุทฺธเต ทตฺวาน มํ เคหํ ปพฺพชฺชํ ตสฺส สนฺติเก.
 [๑๖] สุตฺตณฺตํ วินยญฺจาปิ นวํคสตฺถุสฺสาสนํ
 สพุพํ ปรียาปฺณิตฺวาน โสภยิ ชินสฺสาสนํ.
 [๑๗] ตตฺถปฺปมตฺโต วิหรนฺโต พุรหฺมํ ภาเวตฺวา ภาวนํ
 อภิญฺญาสุ ปารมฺมี คนฺตฺวา พุรหฺมโลกมคฺคจฺหํ.
 [๑๘] นครํ อุตฺตรํ นาม อุตฺตโร นาม ขตฺติโย
 อุตฺตรา นาม ชนิกา มงฺคลสฺส มหะสิโน.
 [๑๙] นว วสฺสสหสฺसानิ อการํ อชฺฌาวสิ^๑ โส
 ยสฺวา สุจิมํ สิริมา ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
 [๒๐] สมตีสสสฺสฺสานิ นาริโย สมลงฺกตา
 ยสฺวตี นาม นาริ สีวลโ นาม อตฺตรโ.
 [๒๑] นิमितฺเต จตฺุโร ทิสฺวา อสฺสยาเนน นิกฺขมิ
 อนฺนอฏฺฐมาसानิ^๒ ปธานํ ปทหิ ชิน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อ. อชฺฌ โส วสิ

^๒ อ. อนฺนํ อฏฺฐมาสํ

- [๒๒] พุระหุมนา ยาจิโต สนุโต มงคลโล โลกนายโก^๑
วตตจกโก^๒ มหาวีโร จเรสิ ทิปทุตตโม.^๓
- [๒๓] สุเทโว ฐมมเสโน จ อहेสิ อคฺคสาวกา
पालิโต นามุปฏจาทโก มงคลสส มहेสิโน.
- [๒๔] สีวลลา จ อโสกา จ อहेสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต นาครุกฺโขติ วุจฺจติ.
- [๒๕] นนฺโท เจว วิสาโข จ อहेสิ อคฺคูปฏจกา
อนุฬา เจว สุมนา^๔ จ อहेสิ อคฺคูปฏจิกา.
- [๒๖] อฏฺฐาสีติริตตานานิ อจฺจุคฺคโต มหามุณี
ตโต นิทฺฐาวตี รัสสิ อเนกสตสหสฺสียะ.
- [๒๗] นวุติ วสฺสสหสฺसानิ आयु วิชฺชติ ตาวเท
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๘] ยถาปี สาคเร อุมฺมิ น สกฺกา เต คณฺเฑตุเย
ตเถว สาวกา ตสฺส น สกฺกา เต คณฺเฑตุเย.
- [๒๙] ยาว อฏฺฐาสิ สมฺพุทฺโธ มงคลโล โลกนายโก
น ตสฺส สาสเน อตฺถิ สกิลสมรณ^๕ ตทา.
- [๓๐] ฐมฺโมกฺกํ ธารยิตฺวาน สนฺดาเรตฺวา มหาชนํ
ชฺลิตฺวา ฐมฺเกตฺวา นิพฺพุโต โส มหายโส.
- [๓๑] สงฺขารานํ สภาวตฺตํ ทสฺสยิตฺวา สเทวเก
ชฺลิตฺวา อคฺคิกฺขนฺธโร สุริโย อตฺถงฺกโต ยถา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. นาม นายโก

^๓ ฉ.,เท.,อิ. วเน สิริวตฺตเม

^๕ อิ. สกิลสมรณ

^๒ ฉ.,เท. วตฺติ จกํ

^๔ ฉ.,เท.,อิ. สุตนา

- [๓๒] อุกฺกยาเน เวสฺสเร^๑ นาม พุทฺโธ นิพฺพายิ มงฺคโล
ตตฺถเวสฺส ชินฺธุโป ตีสโยชนมฺภคฺโคตฺติ.

คตฺติโย มงฺคลพุทฺธวสฺส.

๖. สุมณพุทฺธวสฺส

- [๑] มงฺคลสฺส อปฺเรน สุมโน นาม นายโก
สพฺพธมฺเมหิ อสโม สพฺพสตุตฺตานมฺมุตฺตโม.
- [๒] ตทา อมตเการิโย^๒ อาหนี เมขเล ปุเร
ธมฺมสงฺขสฺมายฺตฺตํ นวฺงคชินฺสาสนํ.
- [๓] วิชฺชินฺตวา^๓ กิเลเส โส ปตฺโต สมฺโพธิมฺมุตฺตมํ
มาเปสิ นครํ สตุถา สทฺธมฺมปฺรวารุตฺตมํ.
- [๔] นีรนฺตรํ อุกฺกุฬํ อุชฺฐํ วิปฺลวิตฺถตํ
มาเปสิ โส มหาวีรํ สติปฺญจानวฺรุตฺตมํ.
- [๕] ผลे จตฺตาริ สามณฺเณ จตฺสโส ปฏฺฐิสมฺภิทา
ฉพฺภิกฺขณฺณจสฺมาปตฺติ ปสาเรสิ ตตฺถ วิถิยํ.
- [๖] เย อปฺปมตฺตา อชฺฉลา หิริวิริเยหุปาคตา
เต เต อิมे คุณฺวเร อาทียนฺติ ยถา สุขํ.
- [๗] เอวเมเตน โยเคน อุทฺธรนฺโต มหาชนํ
โพเชสิ ปจฺมํ สตุถา โกฏฺฐิตสฺสสฺสโย.

^๑ ฉ.,เท. วสฺสเร อี. เวสฺสโร ^๒ ฉ.,เท. ตทา อมตเการิ โส อี. สปิ ตทา อมตเการิ

^๓ ฉ.,เท. นิชฺชินฺตวา อี. ชนฺตวา

- [๘] ยมฺหิ กาเล มหาวีโร โอวทิตฺตฺเถ คณ
โกฏิสตสหสฺसानิ^๑ ทฺเถ ฌมฺมเทสเน.
- [๙] ยทา เทวา มนุสฺสา จ สมคฺคา เอกมานสา
นิโรธปณฺหํ ปุจฺจิสฺสุ สํสยญฺจาปิ มานสํ.
- [๑๐] ตทาปิ ฌมฺมเทสเน นิโรธปริทีปเน
นวฺติโกฏิสหสฺसानํ ตติยาภิสมโย อหุ.
- [๑๑] สนนฺิปาตา ตโย อาสํ สุนนสฺส มเหสิโน
ปิณาสวานํ วิมลानํ สนฺติจิตฺตาน ตาทินํ.
- [๑๒] วสํ วุฏฺฐสฺส ภควโต อภิสงฺฆญฺเจ ปวารเณ
โกฏิสตสหสฺเสหิ ปวारेสิ ตถาคโต.
- [๑๓] ตโต ปริ สนนฺิปาเต วิมเล กญฺจนปพฺพเต
นวฺติโกฏิสหสฺसानํ ทฺเถ อาสิ สมาคโม.
- [๑๔] ยทา สกฺโก เทวราชา พุทฺธทสฺสนมฺปาคมิ
อสีติโกฏิสหสฺसानํ ตติโย อาสิ สมาคโม.
- [๑๕] อหํ เตเน สมเยเน นาคราชา มหิทฺธิโก
อตฺถโล นาม นามเน อุมฺปนฺนกุสลสญฺจโย.^๒
- [๑๖] ตทาหํ นาคภวนา นิกุมมิตฺวา สญาติภิ
นาคานํ ทิพฺพตฺตริเยหิ สสงฺฆํ ชินมฺปญฺจหิ.
- [๑๗] โกฏิสตสหสฺसानิ^๓ อนนฺปาเนเน ตปฺปยิ
ปจฺเจกทฺสฺสยฺคํ ทตฺวา สรณํ ตมฺปาคมิ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อ. โกฏิสหสฺสาภิสมีสุ

^๒ ฉ.,เท. อุตฺสนนฺนกุสลสญฺจโย อ. อุตฺสนนฺนกุสลปจฺจโย

^๓ ฉ.,เท.,อ. โกฏิสตสหสฺसानํ

- [๑๘] โสปี มํ พุทฺโธ พยาภาสิ สุมโน โลกนายโก
 อปริเมยเย อิตฺโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
 อหุ^๑ กปิลวหยา รมฺมา นิภขมิตฺวา ตถาคโต.^๑
- [๑๙] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกการิกํ
 อชปาลรุกรฺขมฺมุลลํ นิสิตฺติวาทฺตา ตถาคโต
 ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เหนรณฺชรมฺมเปหิตฺติ.
 เหนรณฺชราย ตีรณฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชินो
 ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน โพธิมฺมุลลํ เอหิตฺติ.
 ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
 อสฺสตฺถรุกรฺขมฺมุลลํ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.
 อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
 ปิตา สฺพุทฺโธทโน นาม อยํ เหลสฺสติ โคตโม.
 อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
 โกลิโต อุปฺปติสฺโส จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
 อานนฺโท นามุปฺปจฺจาโก อุปฺปจฺจิสฺสติมํ ชินํ.
 เขมา อุปฺปลวณฺณนา จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
 อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา.
 โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตฺถเถติ ปวฺจจติ
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺปจฺจกา.
 นนฺทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺปจฺจิกา
 อายุ วสฺสสํ ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

หมดอายุ 12/06/2566

อิทํ สุตวาน วจนํ
อาโมทิตา นรมรู

อุกกุฏจิสททา วตฺตนฺติ
กตญฺชลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา
เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตฺวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

อสมสฺส มเหสีโน
พุทฺธวืชงฺกุโร อยํ.

อปฺโปเฏฺฐนฺติ หสนฺติ จ
ทสฺสหสฺสี สเทวกา.

วิรัชฺชิสฺสาม สาสนํ
hesuสาม สมมุขา อิมํ.

ปฏฺฐิติตฺถํ วิรัชฺฌิย
อฺตุตฺตรนฺติ มหานที.

ยทึ มุญฺจามิมํ ชินํ
hesuสาม สมมุขา อิมํ.

[๒๐] ตสฺสาปิ วจนํ สุตฺวา
อฺตุตฺตรี วตฺตมธฺมฺจาสี

ภิชฺชโย จิตฺตํ ปสาทยํ
ทสฺสปารมฺปิรียา.

[๒๑] เมขลํ นาม นครํ^๑
สิริมา นาม ชนิกา

สุทตฺโต นาม ขตฺติโย
สฺมนสฺส มเหสีโน.

[๒๒] นววสฺสสหสฺसानิ
จนฺโท สฺจนฺโท วฏฺโธ จ

อการํ อชฺฌาวสิ^๒ โส
ตโย ปาสาทมฺตฺตมา.

[๒๓] เตสฺมฺจิสฺสสหสฺसानิ
วฏฺฐิกิ^๓ นาม นาริ

นาริโย สมลงฺกตา
อนุปโม นาม อตฺตรโช.

[๒๔] นิमितฺเต จตฺุโร ทิสฺวา
อนนทสฺมาसानิ

หตฺถิยาเนน นิภฺขมิ
ปธานํ ปทหิ ชินो.

หมดอายุ 12/๒๕/2566

^๑ จ.,เท. นคร เมขลํ นาม

^๒ จ.,เท. อชฌ โส วสิ

^๓ จ.,เท.,อ. วฏฐิกา

- [๒๕] พุรหมุณา ยาจิโต สนโต สุมโน โลกนายโก
วตตจโกโก มหาวิโร เมขเล ปุรวรุตตเม.
- [๒๖] สรโณ ภาวิตโต จ อเหสิ อคฺคสาวกา
อุเทโน นามุปฺภุจโก สมนสฺส มเหสิโน.
- [๒๗] โสณา จ อุปโสณา จ อเหสิ อคฺคสาวิกา
โสปี พุทฺโธ อสมสม^๑ นาคมฺมเล อพฺพชฺฌณ.
- [๒๘] วรุโณ เจว สรโณ จ อเหสิ อคฺคูปฺภุจกา
จาลา จ อุปจาลา จ อเหสิ อคฺคูปฺภุจิกา.
- [๒๙] อุจฺจตฺตเนน^๒ โส พุทฺโธ นวฺติหตฺถมฺมคฺคโต^๓
กณฺจนคฺคมิทฺถสงฺกาโส ทสสทสฺสี วิโรจติ.
- [๓๐] นวฺติวสฺสทสฺसानิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๓๑] ตารณียะ ตารยิตฺวา โพชนเญเย^๔ อโพชยิ
ปริณิพฺพายิ สมฺพุทฺโธ อุพฺพราชาว อตฺถมิ.
- [๓๒] เต จ ขีณาสวา ภิกฺขุ โส จ พุทฺโธ อสาทิโส^๕
อตุลล์ ปภํ ทสฺสยิตฺวา นิพฺพุตา เต มหายสา.
- [๓๓] ตณฺจ ฌาณมตฺถุลิยํ ตานิ จ อตฺถุลิยานิ^๖ รตนานิ
สพฺพํ สมฺนตฺรหิตํ นนฺ วิตฺตา สพฺพสงฺขาราติ.^๗

^๑ ฉ.,เท.,อิ. อมิตยโส^๒ หมายเหตุ 12/06/2566
^๓ อ. นวฺติหตฺถมฺมคฺคโต^๔ ฉ.,เท. อสทิส^๕ ฉ.,เท. อิตฺติสทฺโท น ทิสฺสติ.^๖ อ. อุจฺจตฺเรน, เอวฺมุปริปี.^๗ ฉ.,เท.,อิ. โพชนเญ^๘ ฉ.,เท. อตฺถุยานิ

- [๓๔] สุมโน ยสฺสโร พุทฺโธ องฺคารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตตฺถោว ตสฺส ชินฺญโป จตุโยชนมฺมุคฺโคโต.

จตุตฺโถ สุมนพุทฺธวโร.

๗. เรวัตพุทฺธวโร

- [๑] สุมนฺสฺส อปเรน เรวโต นาม นายโก
อนฺฐปโม อสฺทิสฺส อตุโล อุตฺตโม ชิน.
- [๒] โสปี ฅมฺมํ ปกาเสสิ พุรหฺมฺนา อภียาจิโต
ชนฺธธาตฺวตฺถานํ อปฺปวตฺตํ ภวามเว.
- [๓] ตสฺสํภิสฺมยา ตีณิ อหฺลํ ฅมฺมเทสเน
คณฺหาเย น วตฺตพฺโพ ปจฺมาภิสฺมโย อหุ.
- [๔] ยทา อรินฺทมํ ราชํ วิเนสิ เรวโต มฺุณิ
ตทา โกฏฺฐสฺสํ ทฺุติยาภิสฺมโย อหุ.
- [๕] สตฺตาทํ ปฏฺฐิสฺสํลลนา วุฏฺฐจิตฺวา นราสโก
โกฏฺฐิสฺสํ นรมฺมฺนํ วิเนสิ อุตฺตเม ผล.
- [๖] สนนฺิปาตา ตโย อาสํ เรวตสฺส มหฺลสิโน
ปิณาสวานํ วิมลนํ สุวิมฺตฺตาน ตาทิน.
- [๗] อติกนฺตคณฺนปภา^๑ ปจฺมา^๒ เย สมากตา
โกฏฺฐิสฺสํ ทฺุติโย อาสิ สมากโม.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. อติกนฺตคณฺนปภา

^๒ ฉ.,เท.,อ. ปจฺม

- [๘] โย^๑ โส ปณณาย อสโม ตสฺส จกฺกานฺหวตฺตโก
โส ตทา พฺยาธิโก^๒ อาสิ ปตฺโต ชีวิตสํสยํ.
- [๙] ตสฺส คิลานปฺจณาย เย ตทา อุปคตา มุนี^๓
โกฏฺฐิตสฺสทสฺสํ^๔ ตติโย อาสิ สมากโม.
- [๑๐] อหิ เตน สมเยน อติเทโว นาม พุราหุมนเณ
อุปคณฺฐวา เรวตํ พุทฺธํ สรณํ ตสฺส คณฺฐหิ.
- [๑๑] ตสฺส สีลํ สมာธิญจ ปณณาคุณฺณนุตฺตรํ^๕
โถมยิตฺวา ยถาถา^๖มํ อุตฺตรียํ อทาสหิ.
- [๑๒] โสปิ มํ พุทฺธโร พฺยาทาสิ เรวโต โลกนายโก
อปริมเยเย อิตฺโต กปฺเป อหุ^๗ กปิลวฺหยา รมฺมา
นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๘
- [๑๓] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
อชฺปาลรูกฺขมฺมูลสฺมี นิสิตฺติตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมุเปหิติ.
เนรณฺชราย ติรมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิน
ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุตฺตรูกฺขมฺมูลมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.

^๑ จ.,เท. โยปี^๓ จ.,เท.,อ. มุนี^๕ จ.,เท. ปณณาคุณฺณนุตฺตมํ อ. ปณณาคุณฺณนุตฺตมํ^{๗-๘} จ.,เท. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.^๒ จ.,เท.,อ. พฺยาธิโต^๔ จ.,เท.,อ. โกฏฺฐิตสฺสทสฺสา อรหนฺโต^๖ อ. ยถาโถม

- [๑๔] ตสฺสาปิ วจัน สุตฺวา ภิกฺขุโย จิตฺตํ ปสาทเย
 อุตฺตริ วตฺตมธฺมจาสี ทสปรามิปปุริยา.
- [๑๕] ตทาปิ ตํ พุทฺธธมฺมํ สริตฺวา อนฺุพฺรุหี
 อหริสฺสามิ ตํ ธมฺมํ ยํ มยฺหํ อภิปตฺถิตํ.
- [๑๖] นครํ สุทฺถณฺก^๑ นาม วิปฺโล นาม ขตฺติโย
 วิปฺลา นาม ชนิกา เรวตสฺส มเหสีโน.
- [๑๗] จพฺพสฺสสทฺสฺสา^๒นิ^๓ อการํ อชฺฌาวสี โส
 สฺทฺสฺสโน จ^๓ รตนคฺฉิ
 ปุณฺณกมฺมาภินิพฺพตฺตา ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
- [๑๘] เตตฺตีสสทฺสทฺสฺสา^๔นิ^๕ นาริโย สมลฺงกตา
 สฺทฺสฺสนา นาม นาริ^๕ วรุณ นาม อตฺรโช.
- [๑๙] นิमितฺเต จตฺุโร ทิสฺวา รถยาเนน นิกฺขมิ
 อณฺุนสตฺตมาसानิ ปธานํ ปทหิ ชิโน.
- [๒๐] พฺรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต เรวโต โลกนายโก
 วตฺตจกฺโก มหาวิโร วรุณารามे วสี^๖ ชิโน.
- [๒๑] วรุณ พฺรหฺมเทโว จ อเหสฺสุ อคฺคสาวกา
 สมภโว นามฺปฏฺจาโก เรวตสฺส มเหสีโน.
- [๒๒] ภทฺทา เจว สฺภทฺทา จ อเหสฺสุ อคฺคสาวิกา
 โสปี พุทฺโธ อสมสโม นาคมฺเเล อพฺุชฺฌณ.

^๑ น.,เท. สุทฺถณฺกาวตี^๒ น.,เท. จ จ วสฺสสทฺสฺสา นิ. จพฺพสฺสสทฺสทฺสฺสา นิ.^๓ น.,เท. จสฺทโท น ทิสฺสติ. ^๔ น.,เท. เตตฺตีส จ สทฺสฺสา นิ. เตตฺตีสสทฺสทฺสฺสา นิ.^๕ อ. เทวี^๖ น.,เท. สิริมเร อ. สิริมเณ

- [๒๓] วรุณ^๑ จ สรโก จ อहेสิ^๒ อคฺคฺปปญฺจกา
 ปาลา จ อุปปาลา จ^๒ อहेสิ^๒ อคฺคฺปปญฺจิกา.
- [๒๔] อุจฺจตฺตเนน โส พุทฺโธ อสฺสิตฺตํมคฺคโต
 โอภาเสสิ^๓ ทิสสา สพฺพา อินฺทเกตุว อคฺคโต.
- [๒๕] ตสฺส สรีเร นิพฺพตฺตา ปภามาลา อนุตฺตรา
 ทิวา วา ยทิวา รตฺติ^๔ สมฺนตา ปรตฺติ^๕ โยชน.
- [๒๖] สฏฺฐิวิสฺสสทฺสฺสานิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
 ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๗] ทสฺสยิตฺวา พุทฺธพลํ อมตํ โลเก ปกาสยิ^๕
 นิพฺพาสิ^๖ อนฺนปาทาโน ยถาคฺคฺปาทานสงฺขยา.
- [๒๘] โส จ กาโย รตนนิโก โส จ ฌมฺโม อสาทิโส
 สพฺพํ สมฺนตรหิตํ นนฺ วิตฺตา สพฺพสงฺขาราติ.
- [๒๙] เรวโต ยสฺสโร พุทฺโธ นิพฺพุโต โส มหาปฺญฺญโม^๗
 ธาตุวิตุถาริกํ อาสิ เตสฺสุ เตสฺสุ ปเทสโตติ.

ปญฺจโม เรวตพทุฐวโส.

๘. โสภิตพทุฐวโส

- [๑] เรวตสฺส อปเรน โสภิตโต นาม นายโก
 สมาหิตโต สนฺตจิตฺโต อสโม อปฺปฏฺฐิปกฺคโล.

^๑ ฉ., เท., อ. ปทุมโม กุณฺธโร เจว

^๒ ฉ., เท., อ. โอภาเสติ

^๓ ฉ., เท., อ. ปกาสยิ

^๔ ฉ., เท. มหาปฺเร อ. มหามฺนิ

^๕ ฉ., เท., อ. สิริมา เจว ยสวตี

^๖ อ. ปร

^๗ ฉ., เท. นิพฺพายิ

- [๑๒] อหนฺเตน สมเยน สุชาโต นาม พุราหมเณ
 ตทา สสาวกํ พุทฺธํ อนนฺปาเนน ตปฺปยิ.
- [๑๓] โสปี มํ พุทฺโธ พยาภาสิ โสภิตो โลกนายโก
 อปริเมยเย อิตฺโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
 อหุ^๑ กปิลวฺหยา รมฺมา นิกุมมิตฺวา ตถาคโต.^๑
- [๑๔] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
 อชฺปาลรุกรฺขมฺมูลสฺมี นิสิตฺติตฺวา ตถาคโต
 ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิตฺติ.
 เนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชินो
 ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิตฺติ.
 ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
 อสฺสตฺถรุกรฺขมฺมูลมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.
 อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
 ปิตา สุทฺโธทโน นาม อยํ เหลสฺสติ โคตโม.
 อนาสวา วีตฺราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
 โกลิโต อุตฺติสฺโส จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
 อานนฺโท นามุปฺภฺจโก อฺภฺจิสฺสติมํ ชินํ.
 เขมา อฺภฺพลวณฺณา จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
 อนาสวา วีตฺราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา.
 โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตฺถโถติ ปวฺจจติ
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺปฺภฺจกา.

หมดอายุ ๐๖/๒๕๕๖

- นนุทมาตา จ อุตฺตรา
 อายุ วสฺสสํ ตสฺส
 อิทํ สุตฺวาน วจัน
 อาโมทิตา นรมฺฐ
 อุกฺกุฏจิสฺสทา วตฺตนฺติ
 กตญฺชลี นมสฺสนฺติ
 ยทิมสฺส โลกนาถสฺส
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน
 ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา
 เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตฺวาน
 เอวเมว มยํ สพฺเพ
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน
 [๑๕] ตสฺสาปิ วจัน สุตฺวา
 ตเมวตฺถมฺนุปตฺติยา
 [๑๖] สฺฐมฺมํ นาม นกรํ
 สฺฐมฺมา นาม ชนิกา
 [๑๗] นววสฺสสทฺสฺสานิ
 กุมฺภโท นพฺปี^๓ ปทฺโม
 [๑๘] ติจตฺตาริ^๔ สทฺสฺสานิ
 มกิล^๕ นาม सा नारी
- อคฺคา เหสฺสนตฺตปฏฺฐิจา
 โคตมสฺส ยสฺสสิโน.
 อสมสฺส มเหสิโน
 พุทฺธวชิรํกุโร อยํ.
 อปฺโปฏฺเณนฺติ หสนฺติ จ
 ทสฺสทสฺสี สเทวกา.
 วิรชฺมิสฺสาม สาสนํ
 เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.
 ปฏฺิติดฺถํ วิรชฺมิย
 อุตฺตรนฺติ มหานที.
 ยทิ มฺญจามิมํ ชินํ
 เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.
 ตฺถุโจ^๑ สํวิคฺคมานโส
 อุกฺคํ ธิตฺติมกาสหํ.
 สฺฐมฺโม นาม ขตฺติโย
 โสภิตสฺส มเหสิโน.
 อการํ อชฺฌาวสิ โส^๒
 ตโย ปาสาทมฺตฺตมา.
 นาริโย สมลงฺกตา
 สีโห นามาสิ อตฺตรโช.

^๑ ฉ., เท. หนุโร^๓ ฉ., เท. นาพีน อ. นพโร^๕ ฉ., เท. มนिला อ. สมงคิลา^๒ ฉ., เท. อชฌ โส วสิ^๔ ฉ., เท. ฉตฺตตฺติส อ. อสตฺตติ

- [๑๙] นิमितเต จตุโร ทิสฺวา ปาสาเทนาภินิขมิ
สตุตาหิ ปธานจาริ จริตฺวา ปุริสฺสตุตโม.
- [๒๐] พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต โสภิตโต โลกนายโก
วตฺตจกโก มหาวิโร สฺฐมฺมฺยฺยานมุตฺตเม.
- [๒๑] อสโม จ สฺเนตฺโต จ อหฺสิ อคฺคสาวกา
อโนโม นามฺปฏฺจาโก โสภิตสฺส มหฺสิโน.
- [๒๒] นกุลฺลา จ สฺฐาตา จ อหฺสิ อคฺคสาวิกา
พฺชฺฌมาโน จ โส พุทฺโธ นาคมฺมฺเล อพฺชฺฌณ.
- [๒๓] รมฺโม เจว สฺเนตฺโต^๑ จ อหฺสิ อคฺคฺปฏฺจกา
นกุลฺลา เจว จิตฺตา จ อหฺสิ อคฺคฺปฏฺจิกา.
- [๒๔] อฏฺฐปณฺญาสรัตนํ อจฺจุคฺคโต มหามฺุณี
โอภาเสติ ทิสฺสา สพฺพา สตรํสิว อฺคฺคโต.
- [๒๕] ยถา สฺมุลฺลํ ปวณํ นานาคนฺเชหิ ฐปิตํ
ตเถว ตสฺส ปาวจณํ สีลคนฺเชหิ ฐปิตํ.
- [๒๖] ยถาปิ สาคโร นาม ทสฺสเนน อตปฺปิโย
ตเถว ตสฺส ปาวจณํ สวเนน อตปฺปิยํ.
- [๒๗] นวฺตฺวสฺสสหฺสฺसानิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๘] โอวาทํ อนฺุสิฏฺฐิจฺญจ ทตฺวาน เสสเก ชเน
หตาสโนว ตาเปตฺวา นิพฺพุโต โส สสาวโก.

หมดอายุ 12/๑6/2566

^๑ ฉ.,เท.,อี. สฺนตฺโต

- [๒๙] โส จ พุทฺโธ อสมสโม เต^๑ จ สาวกา พลปฺปตฺตา
 สพฺพํ สมฺมตฺรหิตํ นนฺ ริตฺตา สพฺพสงฺขาราทิ.
- [๓๐] โสภิตो วรสมฺพุทฺโธ สีหารามมฺหิ นิพฺพุโต
 ธาตุวิตฺถาริกํ อาสิ เตสฺсу เตสฺсу ปเทสโตติ.

ฉญฺโง โสภิตพุทฺธวสโ.

๕. อโนมทสฺสีพุทฺธวสโ

- [๑] โสภิตสฺส อปเรน สมฺพุทฺโธ ทิปทฺตโม
 อโนมทสฺสี อมิตยโส เตชสี ทฺรติกกโม.
- [๒] โส เจตฺวา พนฺธนํ สพฺพํ วิทฺธเสตฺวา ตโย ภเว
 อนิวดตฺติคมนํ มคฺคํ เทเสสิ เทวมานุเส.
- [๓] สาคโรว อสงฺโขพฺโโก ปพฺพโตว ทฺราสโท
 อากาโสว อนนฺโต โส สาลราชาว ญฺลลิตโ.
- [๔] ทสฺสเนนฺปิ ตํ พุทฺธํ โตสิตา โหนฺติ ปาณินโน
 พฺยาหรนฺตํ คิริ สุตฺวา อมตํ ปาปฺณนฺติ เต.
- [๕] ฐมฺมาภิสมโย ตสฺส อิทฺโธ ฌีโต ตทา อหุ
 โกฏฺฐิตานิ อภิสมีสุ ปจฺเม ฐมฺมเทสเน.
- [๖] ตโต ปรี อภิสมเย วสฺสเนเต ฐมฺมวฺญฺจโย
 อสฺสิตโกฏฺฐิ อภิสมีสุ ทฺตฺติเย ฐมฺมเทสเน.

- [๗] ตโต ปริ^๑ วสฺสนฺเต ตปฺปนฺเตว ปาณิน
อฏฺฐสตฺตติโกฏฺฐินํ ตติยาภิสมโย อหุ.
- [๘] สนนฺนิปาตา ตโย อาสุํ ตสฺสาปิ จ มฺहेสินโน
อภิญญาพลปฺปตฺตานํ ปุปฺผิตานํ วิมุตฺตติยา.
- [๙] อฏฺฐสตฺตสหสฺसानํ สนนฺนิปาตา^๒ ตทา อหุ.
สนฺตจิตฺตาน ตาทินํ.
- [๑๐] สตฺตสฺตสหสฺसानํ ทูติโย อาสิ สมากโม
อนนฺถณฺณานํ วิรชานํ อุปสนฺตตาน ตาทินํ.
- [๑๑] จนนํ สตฺตสหสฺसानํ ตติโย อาสิ สมากโม
อภิญญาพลปฺปตฺตานํ นิพฺพุตตานํ ตปฺสสินํ.
- [๑๒] อหนฺเตน สมเยน ยกฺโข อาสี มหิทธิโก
เนกานํ ยกฺขโกฏฺฐินํ วสฺวตฺติมฺหิ อิสฺสโร.
- [๑๓] ตทาปิ ตํ พุทฺธวโร อุปคฺคฺคฺวา มฺहेสินํ
อนนฺปาเนน ตปฺเปสึ สสงฺฆํ โลกนายกํ.
- [๑๔] โสปิ มํ ตทา พยาภาสิ วิสุทฺธนฺนโน มุนิ
อปริเมยฺเย อิตโต กปฺเป อหุ^๓ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๓
- [๑๕] ปธานํ ปทฺหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
อชฺปาจรุกฺขมฺมูลสมิ นิสิตฺตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิติ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. ตโต ปริ

^๒ ฉ., เท. สนนฺนิปาโต

^{๓-๓} ฉ., เท. อิมํ ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

เนรมุชราย ตีรมุหิ

ปฏियตตวรมคเคน

ตโต ปทกขิณ กตวา

อสสตุถุรูกขมูลมหิ

อิมสส ชนิกา มาตา

ปิตา สุทฺธโชน นาม

อนาสวา วีตราคาคา

โกลิโต อุปติสฺโส จ

อานนฺโท นามุปฏฺจาโก

เขมา อุปฺปปลวณฺณา จ

อนาสวา วีตราคาคา

โพธิ ตสฺส ภควโต

จิตฺโต จ หตฺถาพวโก

นนฺทมาตา จ อุตฺตรา

อายุ วสฺสสตํ ตสฺส

อิทํ สุตฺวาน วจนํ

อาโมทิตา นรมฺฐ

อุกฺกฏฺจิสฺสทฺทา วตฺตนฺติ

กตญฺชลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ปายาสํ อทิ โส ชิน

โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.

โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ

พฺพชฺฉิสฺสตี มหายโส.

มายา นาม ภวิสฺสตี

อยํ เหลสฺสตี โคตโม.

สนฺตจิตฺตา สมหิตา

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา

อุปฏฺจิสฺสตีมํ ชิน.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา

สนฺตจิตฺตา สมหิตา.

อสฺสตุเถตี ปวฺจจติ

อคฺคา เหลสฺสนฺตฺอุปฏฺจกา.

อคฺคา เหลสฺสนฺตฺอุปฏฺจิกา

โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

อสมสฺส มเหลสิโน

พฺพทฺธวีสงฺกุโร อยํ.

อปฺโปณฺเณตี หสนฺติ จ

ทสฺสทสฺสี สเทวกา.

วิรัชฉิสฺสาม สาสนํ

เหลสฺสาม สมฺมุขา อิม.

- ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา ปฏิตฺตํ วิรชฺฌิย
 เหมจฺจตฺตํ คเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหฺนที.
 เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยที มฺญจามิมฺ ชินฺ
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน เหสฺสาม สมฺมุขา อิมฺ.
 [๑๖] ตสฺสาปิ วจันํ สุตฺวา ตุฏฺโฐ^๑ สํวิคฺคมานโส
 อุตฺตริ วตฺตมธิฏฺฐาสิ ทสฺปารมิปฺริยา.
 [๑๗] นครํ จนฺทวตี นาม ยสฺวา นาม ขตฺติโย
 มาตา ยโสธรา นาม อโนมทสฺสีสฺส สตฺถุโน.
 [๑๘] ทสฺวสฺสสทฺสฺสานิ อการํ อชฺฌาวสิ โส^๒
 สีริ อุปสีริ วทฺโธ ตโย ปาสาทมฺตฺตมา.
 [๑๙] เตวีสติสทฺสฺสานิ นาริโย สมลฺงฺกตา
 สีริมา นาม सा नारी อุปฺสาโล^๓ นาม อตฺรโช.
 [๒๐] นิमितฺเต จตฺุโร ทิสฺวา ลีวิกายาภินิฏฺขมิ
 อนฺนทสฺมาसानิ ปธานํ ปทหิ ชินฺ.
 [๒๑] พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต อโนมทสฺสี มหามฺุณิ
 วตฺตจกฺโก มหาวีโร สุตฺสสนฺยุยานมฺตฺตเม.^๔
 [๒๒] นิสโก จ อโนโม จ^๕ อเหสฺสุ อคฺคสาวกา
 วรุณฺเ นามุปฺภุจโก อโนมทสฺสีสฺส สตฺถุโน.
 [๒๓] สุนฺทรา จ^๖ สุมฺนา จ อเหสฺสุ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต อชฺชุนฺติ ปวฺจจติ.

^๑ ฉ., เท. หนุจ^๓ ฉ., เท. อุปวาโน^๕ สี. อโสโก จ^๒ ฉ., เท. อชฌ โส วสิ^๔ ฉ., เท. อุตฺตมาน โส สุตฺสสน^๖ ฉ., เท., อ. สุนทรี จ

- [๒๔] นนทิวทุโธ สิริวทุโธ อเหสิ อคฺคฺปฏฺจกา
 อุปฺปลา จ^๑ ปทุมมา จ อเหสิ อคฺคฺปฏฺจิกา.
- [๒๕] อฏฺฐปณฺณาสรตน์ อจฺจุคฺคโต มหามุณี
 ปภา นิตฺทาวตี ตสฺส สตรํสีว อฺคฺคโต.
- [๒๖] วสฺสสตสฺสหาสนิ อายุ วิชฺชติ ดาวเท
 ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๗] สุปฺปผิตํ ปาวจนํ อรหนฺเตหิ ตาทิหิ
 วีตราเคหิ วิมเลหิ โสภติ^๒ ชินสาสนํ.
- [๒๘] โส จ สตุถา อมิตยโส ยุกานิ ตานิ อตุลียานิ
 สพฺพํ สมนฺตรหิตํ^๓ นนุ วิตฺตา สพฺพสงฺขาราคิ.
- [๒๙] อโนมทสฺสี ชิโน สตุถา ฆมฺมารามมฺหิ นินฺพุโต
 ตตฺถเภาว ตสฺส ชินฺถโป อฺพเพชฺช ปน วิสตีติ.

สตุตโม อโนมทสฺสีพุทธร่วมโส.

๑๐. ปทุมพุทธร่วมโส

- [๑] อโนมทสฺสีสฺส อปเรน สมฺพุทฺธชฺช ทิปฺพุตฺตโม
 ปทุมโม นาม นามเนน อสโม อปฺปฏฺฐิปุคฺคโล.
- [๒] ตสฺสาปิ อสมํ สีลํ สมาริปี อนนฺตโก^๔
 อสงฺเขยฺยํ ฌาณวรี วิมุตฺติปี อญฺฐปมา.

^๑ จ.,เท.,อิ. เจว

^๓ จ.,เท. ตมนฺตรหิตํ

^๒ จ.,เท.,อิ. โสภิตุถ

^๔ อิ. อนนฺตกา

- [๓] ตสฺสาปิ อตุลเตชสฺส ฐมฺมจกฺกปฺปวตฺตเน
อภิสมยา ตโย อาสํ มหาตมปวาทนา.
- [๔] ปจฺมาภิสมเย พุทฺโธ โกฏิสฺตมโพธิ
ทุตฺติยาภิสมเย ธีโร นวฺติโกฏิมโพธิ.
- [๕] ยทา จ ปทฺโม พุทฺโธ โอวทิตฺสํ
ตทา อสฺสิตโกฏิโน ตติยาภิสมโย อหุ.
- [๖] สนนฺนิปาตา ตโย อาสํ ปทุมสฺส มหฺลสิโน
โกฏิสฺตสฺส สหสฺसानํ ปจฺโม อาสิ สฺมาคโม.
- [๗] กจฺจินตฺถารสมเย อปฺปนฺเน กจฺจินจิวเร
ฐมฺมเสนาปตฺติธาย^๑ ภิกฺขุ สิพฺพิสฺสุ จิวโร.
- [๘] ตทา เต วิมฺลา ภิกฺขุ จพฺปภินฺนํ
ตฺถินิ สตฺสสฺส สหสฺसानิ สมิสฺสุ อปฺราชิตา.
- [๙] ปุณฺหาปรี โส นรฺวสุโก^๒ ปวเน วาสํ อฺปาคมิ
ตทา สฺมาคโม อาสิ ทฺวินฺโน สตฺสสฺส สหสฺसानํ.^๓
- [๑๐] อหนฺเตน สมเยน สฺสโห อาสิ มิคากิฏฺฐ
วิเวกมฺนุพฺพุหนฺตํ ปวเน อทฺทสํ ชินฺ.
- [๑๑] วณฺทิตฺวา สิริสา ปาเท กตฺวาน ตํ ปทกฺขิณํ
ติฏฺขตฺตํ อภินาทิตฺวา^๔ สตฺตาทํ ชินมฺปฏฺจหิ.
- [๑๒] สตฺตาทํ วรสมฺปาตฺติยา วุฏฺจหิตฺวา ตถาคโต
มนฺสา จินฺตยิตฺวาน โกฏิภิกฺขุ สฺมานยิ.

หมดอายุ 12/06/2560

^๑ อ. ฐมฺมเสนาปตฺติธาย

^๓ จ., เท. สตฺสสฺส

^๒ จ., เท., อ. นาสโก

^๔ อ. อภินาทิตฺวา

- [๑๓] ตทาปิ โส มหาวีโร เตสํ มชฺเฌ วียากริ
 อปริเมยเย อิตฺโต กปฺเป อयํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
 อหุ^๑ กปิลวฺหยา รมฺมา นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๑
- [๑๔] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกการิกํ
 อชฺปาลรฺกฺขมฺมูลสฺมี นิสิตฺติวา ตถาคโต
 ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิติ.
 เนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชินो
 ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.
 ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
 อสฺสตฺถรฺกฺขมฺมูลมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.
 อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
 ปิตา สุทฺโธทโน นาม อयํ เหลสฺสติ โคตโม.
 อนาสวา วีตฺราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
 โกลิโต อุปฺติสฺโส จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
 อานนฺโท นามุปฺปจฺจาโก อุปฺปจฺจิสฺสติมํ ชินํ.
 เขมา อุปฺปลวณฺณนา จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
 อนาสวา วีตฺราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา.
 โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตฺถเถติ ปวฺจจติ
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺปจฺจิกา.
 นนฺทมาตา จ อุตฺตฺรา อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺปจฺจิกา
 อายํ วสฺสสํ ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสสินโน.

หมดอายุ 12/06/2566

อิทํ สุตวาน วจนํ

อาโมทิตา นรมู

อุกุกุจิสททา วตฺตนฺติ

กตยชลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นทึ ตรณฺตา

เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตฺวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

[๑๕] ตสฺสาปิ วจนํ สุตฺวา

อฺตฺตริ วตฺตมชฺฐจาสี

[๑๖] จมฺปกํ นาม นครํ

อสมฺา นาม ชนิกา

[๑๗] ทสฺวสฺสสทฺสฺสานิ

นฺนโท วสุ ยสฺสตฺโร^๑

[๑๘] เตตฺตีส จ สทฺสฺสานิ^๒

อฺตฺตรา นาม सा नारी

[๑๙] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา

อนฺนอฏฺฐมาसानิ^๓

อสมสฺส มเหสิโน

พทุธวโร อยํ.

อปฺโฆณฺติ หสฺนฺติ จ

ทสฺสทฺสสี สทฺเวกา.

วิรัชมิสฺสาม สาสนํ

เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ปฏฺิติดฺธํ วิรัชมิย

อฺตฺตรนฺติ มหานทึ.

ยทึ มฺญจามิมํ ชินํ

เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ภิกฺโข จิตฺตํ ปสาทยิ

ทสฺปารมิปฺริยา.

อสมฺ นาม ขตฺติโย

ปทุมสฺส มเหสิโน.

อการํ อชฺฌาวสิ โส

ตโย ปาสาทมฺตฺตมา.

นาริโย สมลงฺกตา

รมฺโม นามาสิ อตฺโร.

รถยาเนน นิภฺขมิ

ปธานํ ปทหิ ชิน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. นนทาวสุ ยสฺสตฺตรา อี. นนทา จ สุยสา อฺตฺตรา

^๒ อี. สทฺสทฺสฺสานิ

^๓ อี. อนฺนํ อทฺฐมาสํ

- [๒๐] พุรหมุณา ยาจิโต สนโต ปทุโม โลกนายโก
วตฺตจกโก มหาวีโร ฌณฺชยุยานมุตฺตเม.
- [๒๑] สาโล จ อุปสาโล จ อหสิ์ อคฺคสาวกา
วรุโณ นามุปฺภจโก ปทุมสส มหสิโน.
- [๒๒] ราชา เจว สุราชา จ อหสิ์ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต มหาโสโณติ วุจฺจติ.
- [๒๓] สภียो^๑ เจว อสโม จ อหสิ์ อคฺคูปฺภจกา
รุจิ จ นนฺทิมารา จ อหสิ์ อคฺคูปฺภจิกา.
- [๒๔] อฏฺฐปณฺณาสรตน์ อจฺจุคฺคโต มหามุณี
ปภา นิทฺธาวดี ตสฺส อสมา สพฺพโตทิสา.^๒
- [๒๕] จนฺทปฺปภา สุริยปฺปภา รตนคฺฉิมณิปฺปภา
สพฺพาปี ตา หตา โหนฺติ ปตฺวา ชินปฺปภุตฺตม.
- [๒๖] วสฺสสตสฺสสฺสานิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๗] ปริปกฺกมานเส สตฺเต โพธิยิตฺวา อเสสโต
เสสญฺเย อนุสาเสตฺวา^๓ นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๘] อูรโคว ตจฺจ ชินฺณํ วุฑฺฒปตฺตํ^๔ ปาทไป
ชหิตฺวา สพฺพสงฺขारे นิพฺพุโต โส ยถา ลีลิต.
- [๒๙] ปทุโม ชินวโร สตฺถา ฌมมารามมฺหิ นิพฺพุโต
ชาตฺตฺวิตฺถาริกํ อาสิ เตสฺส เตสฺส ปเทสโตติ.

อฏฺฐโม ปทุมพุทฺธวส.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อิ. ภียโย

^๓ ฉ.,เท.,อิ. เสสเก อนุสาสิตฺวา

^๒ ฉ.,เท.,อิ. สพฺพโส

^๔ ฉ.,เท. วฑฺฒปตฺตํ อิ. วุฑฺฒ ปตฺตํ

๑๑. นารทพุทฺธวโส

- [๑] ปทุมสุส อปเรน สมพุทฺโธ ทิปทุตฺตโม
นารโท นาม นามเน อสโม อปฺปฏิปุคฺคโล.
- [๒] โส พุทฺโธ จกฺกาวตฺติสฺส เชฏฺฐโจ ทยิตโอรโส
อามุตฺตมณฺยาภรณ^๑ อุกฺกขมวุกฺขชตฺ.^๔
- [๓] ตตฺถาสี รุกฺโข วิปฺโล^๒ อภีรุโป พุรหา^๓ สุจิ
ตมชฺฌปตฺวา นิสฺสีทิ มหาโสณสุส เหฏฺฐจโต.
- [๔] ตตฺถ ฌาณวรุปฺปชฺชิ อนนฺตํ วชิรุปมํ
เตน วิจิณี สงฺขารे อุกฺกขมวุกฺขชตฺ.^๔
- [๕] ตตฺถ สพุพฺภิเลसानิ อเสสมภีวาทิ
ปาปฺณิ เกวลํ โพธิ พุทฺธฌาณ^๕ จ จุทฺทส.
- [๖] ปาปฺณิตฺวาน สมฺโพธิ ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ
โกฏฺฐิตสฺสสฺสํ ปจฺมาภิสมโย อหุ.
- [๗] มหาโทณํ นาคราชํ วินยฺนโต มหามุณี
ปาฏีเหรี ตทากาสี ทสฺสยฺนโต สเทวเก.
- [๘] ตทา เทวมนุสฺसानํ ตมฺหิ ฌมฺมปฺปกาสนเ
นวุตฺติโกฏฺฐิตสฺสํ^๖ ตรีสุ สพุพฺปลํ.
- [๙] ยมฺหิ กาลे มหาวีโร โอวาทิ สกมตฺรชํ
อสีตฺติโกฏฺฐิตสฺสํ ตตฺติยาภิสมโย อหุ.

หมตอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.เท. อามุกฺกมาลาภรณ อิ. อามุตฺตมณฺยาภรณ^๓ อิ. พุรหฺมา^๕ อิ. พุทฺธฌาณญจ^๒ ฉ.เท.อิ. ยสฺวิปฺโล^๔ ฉ.เท.อิ. อุกฺกขมวุกฺขชกํ^๖ อิ. นวุตฺติโกฏฺฐิตสฺสํ

- [๑๐] สมนิปาตา ตโย อาสุ นารทสุล มหะสิโน
โกฏิสทสทสทานัน ปจโม อาสิ สมากโม.
- [๑๑] ยทา พุทฺโธ พุทฺธคุณัน สนิทานัน ปกาสยิ
นวุติโกฏิสทสทานิ สมีสุ วิมลา ตทา.
- [๑๒] ยทา เวโรจโน นาโค ทานัน ททาติ สตุถุโน
ตทา สมีสุ ชินปุตตา อสิติสทสทสสินโน.^๑
- [๑๓] อหนฺเตน สมเยน ชฎิลो อุกคตูปโน
อนฺตลิกขจโร อาสิ ปญจาภิณฺณาสุ ปารคฺค.
- [๑๔] ตทาปาหิ อสมสมัน สสงฺฆมฺ สปริชณัน
อนฺนปาเนน ตปเปตฺวา จนฺตเนนาภิปุชฺชีย.
- [๑๕] โสปี มํ ตทา พุยาภาสิ นารโท โลกนายโก
อปริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป พุทฺโธ โลกเก ภวิสฺสติ.
[อหุ กปิลวหยา รุมมา นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต.]
- [๑๖] ปธานัน ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ.
อชปาลรุกฺขมุลสมิ นิสิติตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมุเปหิติ.
เนรณฺชราย ตีรมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชินो
ปฏฺยตฺตวรมคฺเคน โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑมฺ อณฺตฺตรํ
อสุสฺสตรุกฺขมุลมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.

หมดอายุ 12/06/2018

อิมสฺส ชนิกา มาตา
 ปิตา สุทฺธโชทโน นาม

อนาสวา วีตราคา
 โกลิโต อุปติสฺโส จ
 อานนฺโท นามุปฺภูจาโก

เขมา อุปฺปลวณฺเณ จ
 อนาสวา วีตราคา

โพธิ ตสฺส ภควโต
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก

นนฺทมาตา จ อุตฺตรา
 อายุ วสฺสสํ ตสฺส

อิทํ สุตฺวาน วจนํ
 อาโมทิตา นรมฺรู

อุกฺกฏฺฐิยสฺส ททา วตฺตนฺติ
 กตญฺชลิ นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา
 เหาฏฺฐาถิตถํ คเหตฺวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

มายา นาม ภวิสฺสตี
 อयํ เหลสฺสตี โคตโม.

สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
 อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
 อุปฺภุจิสฺสตีมํ ชินํ.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
 สนฺตจิตฺตา สมาหิตา.

อสฺสตุเถตี ปวฺจจติ
 อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภุจกา.

อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภุจิกา
 โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

อสฺสมสฺส มเหลฺสิโน
 พุทฺธวโร อยํ.

อปฺโผเฏนฺติ หสนฺติ จ
 ทสฺสหสฺสี สเทวกา.

วิรชฺมิยสฺสาม สาสนํ
 เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ปฏฺิติดถํ วิรชฺมิย
 อุตฺตรนฺติ มหานที.

ยทิ มุญฺจามิมํ ชินํ
 เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

- [๒๗] ตสฺส พุยามปฺปภา กายา^๑ นิทฺฐาวติ ทิสฺสทิสํ
 นิรฺนตรํ ทิवा รตฺตํ โยชนํ ผรเต...สทา.^๒
- [๒๘] น เกจิ เตน สมเยน สมนฺตา โยชเน ชนา
 อุกฺกา ปทีเป อชฺชเลนฺติ พุทฺธรํสีหิ โอตฺถตา.
- [๒๙] นวฺติวสฺสสหสฺसानิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
 ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๓๐] ยถา อุกฺกุณฺโณ คณํ วิจิตฺตํ อุปฺโสภติ
 ตเถว สาสนํ ตสฺส อรหนฺเตหิ โสภติ.
- [๓๑] สํสารโสถํ ตารณาย เสสเก ปฏฺิพนฺนเก
 ฌมฺมเสถํ ทพฺพํ กตฺวา นิพฺพุโต โส นราสโก.
- [๓๒] โสปิ พุทฺโธ อสมสโม เตปิ ขีณาสวา อตฺถเตชา
 สพฺพํ สมฺนฺตรหิตํ นนฺ วิตฺตา สพฺพสงฺขาราคี.
- [๓๓] นารโท ชินวฺสโก นิพฺพุโต สุทสฺสเน ปุเร
 ตเถว ญฺปวโร จตฺตโยชนมฺมุคฺคโตติ.

นวโม นารทพุทฺธวโร.

๑๒. ปทุมุตตรพุทฺธวโร

- [๑] นารทสฺส อปเรน สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
 ปทุมุตฺตรโร นาม ชิน อกฺโขพุโก สาครูปโม.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ สฺยา. พุยามปฺปภากายา

^๒ อ. ทิสฺส

- [๒] มณฑกปโป จ^๑ โส อาสิ ยมฺหิ พุทฺโธ อชายถ
อุสฺสหนฺนกุสลา ชนตา ตมฺหิ กปฺเป อชายถ.
- [๓] ปทุมุตตรสฺส ภควโต ปจฺเม ฌมฺมเทสเน
โกฏิสฺสทสฺสสํ โห.
- [๔] ตโต ปรีปิ วสฺสหนฺเต ตปฺปยหนฺเต จ ปาณินเ
สฺสทตฺตีสสฺสสํ ทุตฺติยาภิสมโย โห.
- [๕] ยมฺหิ กาลเ มหาวีโร อานนฺทํ อุปสงฺกมิ
ปีตุ สนฺติกํ อุปคฺคตฺวา อาหนิ อมตทฺนทฺภู.
- [๖] อาหเต อมตเกริมฺหิ วสฺสหนฺเต ฌมฺมวฺฏฺฐิโย^๒
ปญฺญาสสฺสทสฺสสํ ตุตฺติยาภิสมโย โห.
- [๗] โอวาทโก วิญญาปโก ตารโก สพุพปาณิน
เทสฺนากุสโล พุทฺโธ ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๘] สนฺนิปาตา ตโย อาสิ ปทุมุตตรสฺส สฺสทฺธโน
โกฏิสฺสทสฺสสํ ปจฺโม อาสิ สมากโม.
- [๙] ยทา พุทฺโธ อสมสโม วสิ^๓ เวการปพุพเต
นวุติโกฏิสฺสทสฺสสํ ทุตฺติโย อาสิ สมากโม.
- [๑๐] ปุณ จาริกํ ปกฺกนฺเต คามนิคมวฺฏฺฐโต
อสีติโกฏิสฺสทสฺสสํ ตติโย อาสิ สมากโม.
- [๑๑] อหนฺเตน สมเยน ชฺฏิโล นาม วฺฏฺฐิโก
สมพุทฺธปฺปมฺขํ สกฺขํ สภตฺตํ ทุสฺสสมทาสิหํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อ. ว^๓ อ. วสฺติ^๒ ฉ., เท. ฌมฺมวฺฏฺฐิยา

- [๑๒] โสปี มํ พุทฺโธ พยาภาสิ สงฺฆมชฺเฌ นิสีทีย
 สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี.
 อหุ^๑ กปิลวหยา รมมา นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๑
- [๑๓] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
 อชปาลรุกฺขมฺูลสมิ นิสีทิตฺวา ตถาคโต
 ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยห เนรณฺชรมุเปหิตี.
 เนรณฺชราย ตีรมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิน
 ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน โฟธิมฺูลมฺหิ เอหิตี.
 ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โฟธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
 อสฺสตฺถรุกฺขมฺูลมฺหิ พุชฺฌิสฺสตี มหายโส.
 อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสตี
 ปิตา สุทฺโธทโน นาม อยํ เหลสฺสตี โคตโม.
 อนาสวา วีตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
 โกลิโต อุปติสฺโส จ อคฺคา เหลสฺสนฺตี สาวกา
 อานนฺโท นามุปฺภจโก อุปฺภจิสฺสตีมํ ชิน.
 เขมา อุปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหลสฺสนฺตี สาวิกา
 อนาสวา วีตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา.
 โฟธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตฺถโตติ ปวฺจจติ
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺปภฺจกา.
 นนฺทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺปภฺจิกา
 อายุ วสฺสสตี ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสสินโน.

หมตอายุ 12/06/2566

อิทํ สุตวาน วจนํ
อาโมทิตา นรมฺร

อุกุกฺกุจิสททา วตฺตนฺติ
กตญฺชลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นทึ ตรณฺตา
เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตฺวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

[๑๔] ตสฺสาปิ วจนํ สุตฺวา
อกาสิ^๑ อุกฺคํ ทพฺหํ ฐิตี

[๑๕] พฺยาหตา ติตฺถียา สพฺเพ
น เตสํ เกจิ ปริจฺรณฺติ

[๑๖] สพฺเพ ตตฺถ สมากนฺตฺวา
ตุวํ นาโถ มหาวีร

[๑๗] อนุกมฺปโก การุณิโก
สมฺปตฺเต ติตฺถิเย สพฺเพ

[๑๘] เอวํ นิรากุลํ อาสิ
วิจิตฺตํ อรหนฺเตหิ

อสมสฺส มहेสิโน
พุทฺธวํชงฺกุโร อยํ.

อปฺโปฆฺเณนฺติ หสนฺติ จ
ทสฺสทสฺสี สเทวกา.

วิรัชมิสฺสาม สาสนํ
เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ปฏฺฐิตตฺถํ วิรัชมีย
อุตฺตรนฺติ มหานทึ.

ยทึ มุญฺจามิมํ ชินํ
เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

อุตฺตรี วตฺตมชฺชิจฺหี
ทสฺสปารมิปฺปฺริยา.

วิมฺนา ทุมฺมนา ตทา
รฏฺฐโต นิจฺจกฺกนฺติ เต.

อุปคจฺจํ พุทฺธสนฺติเก
สรณํ โหหิ จกฺขุมา.

หิเตสึ สพฺพปาณินํ
ปญฺจสึเล ปติฏฺฐจฺหิ.^๒

สฺสญฺตํ ติตฺถิเยหิ ตํ
วสีฏฺเตหิ ตาทิหิ.

หมดอายุ 12/06/2560

- [๑๙] นครี หังสวดี นาม อานนุโท นาม ขตติโย
 สุชาตา นาม ชนิกา ปทุมุตตรสตถุโน.^๑
- [๒๐] นวสสสสสนานิ^๒ อการี อชฌาวลี โส
 นารี^๓ พาหโน ยสวดี ตโย ปาสาทมุตตมา.
- [๒๑] ติจตตาริ สหสสนานิ นาริโย สมลنگตา
 วสุทตตาริ^๔ นาม นารี อุตตโร^๕ นาม อตรโซ.
- [๒๒] นิमितเต จตุโร ทิสวา ปาสาเทนาภินิกขมิ
 สตตาทิ ปธานจารี อจริ ปุริสุตตโม.
- [๒๓] พุรหมุณา ยาจิโต สนโต ปทุมุตตรโร วินายโก
 วตตจกโก มหาวิโร มิถิลุยกานมุตตเม.
- [๒๔] เทวิโล^๖ จ สุชาโต จ อहेสิ อคฺคสาวกา
 สุมโน นามุปฏจาโก ปทุมุตตรสส สตถุโน.^๗
- [๒๕] อมิตา อสมา เจว อहेสิ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต สลโพติ ปวฺจจติ.
- [๒๖] อมิโต^๘ เจว ติสฺโส จ อहेสิ อคฺคูปฏจกา
 หตฺถา เจว สฺจิจิตฺตา^๙ จ อहेสิ อคฺคูปฏจิกา.
- [๒๗] อฏฺฐปณฺณาสรตน์ อจฺจุคฺคโต มหามุณี
 กณฺณจนคฺฉิกสงฺกาโส ทวตฺตีสวรลกฺขโน.

^๑ อ. ปทุมุตตรมเหสิน^๒ ฉ., เท., อ. ทสวสสสสสนานิ^๓ ฉ., เท. นรวาหโน ยโสวสวดี. อ. นารวาหโน ยโสวสวดี^๔ ฉ., เท. อุตตโม^๕ ฉ., เท., อ. วสุทตตาริ^๖ ฉ., เท., อ. มเหสิน^๗ ฉ., เท., อ. เทวโล^๘ ฉ., เท., อ. วิจิตตา^๙ ฉ., เท., อ. วิจิตโน

- [๒๘] กุฑา กวาวา ภูติ จ รุกขา นคิลลจยา^๑
 น ตสฺสวารณํ อตฺถิ สมนฺตา ทฺวาทสโยชเน.
- [๒๙] วสฺสสทสฺสสํ
 ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส อายุ วิชฺชติ ตาวเท
 ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๓๐] สมนฺตาเรตฺวา พหุชณฺณ^๒
 ชลิตฺวา อคฺคิกฺขนโร นินฺทิตฺวา สพฺพสํสยํ
 นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๓๑] ปทุมฺมุตฺตโร ชินฺโน พุทฺโธ
 ตตฺถเวท ตสฺส ญฺปวโร นนฺทารามมฺหิ นิพฺพุโต
 ทฺวาทสมฺพุเพชโยชโนติ.

ทสโม ปทุมฺมุตฺตรพุทฺธวโร.

๑๓. สุเมธพุทฺธวโร

- [๑] ปทุมฺมุตฺตรสฺส อปเรน
 ทฺวารสโต อุกฺคเตชํ สุเมธ นาม นายโก
 สพฺพโลกุตฺตโม ชินฺโน.^๓
- [๒] ปสนฺนเนตฺโต สุมฺโฆ
 หิตะสิ สพฺพสทฺตานํ พุรหา อชฺช ปตาปวา
 พหุ โมเจสิ พนฺธนา.
- [๓] ยทา พุทฺโธ ปาปฺปณฺติวาทา
 สทฺสสนมฺหิ นคเร เกวลํ โพธิมุตฺตมํ
 รมฺมจกํ ปวตฺตยิ.
- [๔] ตสฺสาปิ อภิสมยา ตีณิ
 โกฏฺฐสทฺสสํ อหะสิ รมฺมเทสเน
 ปจฺมาภิสมโย อหุ.

^๑ สยา. นคิลลจโย

^๓ ฉ., เท. มุ. อ. สพฺพโลกุตฺตโร มุ.

^๒ ฉ., เท., อ. พหุชณฺ

- [๕] ปุณาปรี กุมภกณฺณ
นวุติโกฏิสหสฺसानํ
ยกุขญจ^๑ ทมยิ ชินโน
ทุดิยาภิสมโย ..อหุ.
- [๖] ปุณาปรี อมิตยโส
อสีติโกฏิสหสฺसानํ
จตุสจฺจํ ปกาสยิ
ตติยาภิสมโย อหุ.
- [๗] สนนฺนิปาตา ตโย อาสํ
ชีณาสวานํ วิมลानํ
สุเมธสฺส มหฺสิโน
สนฺตจิตฺตาน ตาทินํ.
- [๘] สุตฺตสนฺมฺหิ นคร^๒
ตทา ชีณาสวา ภิกฺขุ
อุปคณฺจิ ชินโน ยทา
สมิํสุ สตโกฏิโย.
- [๙] ปุณาปรี เทวภูฏ
ตทา นวุติโกฏิํ
ภิกฺขุณํ กจฺจินตฺถเต
ทุดิโย อาสิ สมากโม.
- [๑๐] ปุณาปรี ทสพโล
ตทา อสีติโกฏิํ
ยทา จรติ จาริกํ
ตติโย อาสิ สมากโม.
- [๑๑] อหนฺเตน สมเยน
อสีติโกฏิโย มยฺหํ
อุตฺตโร นาม มาณโว
ฉเร สนนฺนิจฺจิตํ ฌนํ.
- [๑๒] เกวลํ สพฺพํ ทตฺวาน
สรณํ ตสฺส อุปคณฺจิ
สสงฺฆเม โลกนายเก^๓
ปพฺพชฺชํ อภิโรจยิ.
- [๑๓] โสปี มํ ตทา^๔ พุยาภาสิ
ตีสกปฺปสหสฺสมฺหิ
กโรนฺโต อนฺนโมทนํ
อัยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
อหุ^๕ กปิลวฺหยา รมฺมา
นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๕

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อี. ยกุข โส

^๒ ฉ., เท. สุตฺตสนฺ

นาม นคร อี. สุตฺตสนฺ นคร วร

^๓ อี. สสงฺฆํ โลกนายกํ

^๔ ฉ., เท., อี. พุทฺโธ

^{๕-๕} ฉ., เท. อีเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

[๑๔] ปธานํ ปทหิตวาน
 อชปาลรูกขมูลสมิ
 ตตถ ปายาสํ ปคคยห
 เนรมชราย ตีรมหิ
 ปฏियตตวรมคเคน
 ตโต ปทกขิณํ กตวา
 อสสตุฏฐรูกขมูลมหิ
 อิมสสุ ชนิกา มาตา
 ปิตา สุทุโชนโน นาม
 อนาสวา วิตราคา
 โกลิโต อุปติสโส จ
 อานนโท นามุปฏจโก
 เขมา อุปปลวณฺณา จ
 อนาสวา วิตราคา
 โพธิ ตสฺส ภควโต
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก
 นนฺทมาตา จ อุตฺตรา
 อายุ วสฺสสํ ตสฺส
 อิทํ สุตฺวาน วจัน
 อาโมทิตา นรมฺฐ
 อุกุกฺกุจิสททา วตฺตนฺติ
 กตญฺชลิ นมสฺสนฺติ

กตวา ทุกฺกรการิกํ.
 นิสิตฺวา ตถาคโต
 เนรมชรมุเปหิติ.
 ปายาสํ อทิ โส ชิน
 โพธิมฺลมหิ เอหิติ.
 โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
 พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.
 มายา นาม ภวิสฺสติ
 อโยฺ หะสฺสติ โคตโม.
 สนฺตจิตฺตา สมหิตา
 อคฺคา หะสฺสนฺติ สาวกา
 อุปฺภุจิสฺสติมํ ชิน.
 อคฺคา หะสฺสนฺติ สาวิกา
 สนฺตจิตฺตา สมหิตา.
 อสฺสตุฏฺเถติ ปวฺจจติ
 อคฺคา หะสฺสนฺตูปฏจกา.
 อคฺคา หะสฺสนฺตูปฏจิกา
 โคตมสฺส ยสฺสสิโน.
 อสมสฺส มหะสิโน
 พุทฺธวិฆงฺกุโร อโย.
 อปฺโปณฺเณติ หสนฺติ จ
 ทสฺสหสฺสี สเทวกา.

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา

เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตฺวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

วิรัชฌิสฺสาม สาสนํ

เหสฺสาม สมมุขา อิมํ.

ปฏฺฐิติตฺถํ วิรัชฌิย

อุตฺตรนฺติ มหानที.

ยทึ มุญฺจามิมํ ชินํ

เหสฺสาม สมมุขา อิมํ.

[๑๕] ตสฺสาปิ วจนํ สุตฺวา

อุตฺตริ วตฺตมธฺธิจฺจาสี

ภิกฺขุโย จิตฺตํ ปสาทยี

ทสฺสปารมฺปิรียา.

[๑๖] สุตฺตนฺตํ วินยญฺจาปิ

สพฺพํ ปรียาปฺนิตฺวาน

นวางฺคสตุฏฺฐาสานํ

โสภयी ชินฺสาสนํ.

[๑๗] ตตฺถปฺปมตฺโต วิหรนฺโต

อภิญฺญาปารมฺม^๑ ปตฺวา

นิสชชญฺจानจงฺกเม

พฺรหฺมโลกมคณฺณิหํ.

[๑๘] สฺทสฺสนํ นาม นครํ

สฺทตฺตา นาม ชนิกา

สฺทตฺโต นาม ขตฺติโย

สุเมธสฺส มเหสีโน.

[๑๙] นวสฺสสหสฺसानิ

สฺจนฺโท กญฺจโน สิริวฑฺฒโน

อการํ อชฺฌาวสี โส

ตโย ปาสาทมุตฺตมา.

[๒๐] ติสฺสอพสสหสฺसानิ

สุมฺนา นาม सा नारी

นารีโย สมลงฺกตา

ปฺนพฺโพ^๒ นาม อตฺตรโช.

[๒๑] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา

อนฺนํ อญฺจมาสิ

หตฺถิยาเนน นิภฺขมิ

ปฺชานํ ปทหิ ชินो.

หมดอายุ 12/01/2020

^๑ จ.,เท.,อ. อภิญญาสุ ปารี คนฺตวา

^๒ จ.,เท. ปฺนพฺพสุ นาม อ. สุมิตฺโต นาม

- [๒๒] พุทฺหมุณา ยาจิโต สนฺโต สุเมโธ โลกนายโก
วตฺตจโก มหาวีโร สุตฺตสนฺนุยานมุตฺตเม.
- [๒๓] สรโณ จ สพุพกาโม จ อเหสิ อคฺคสาวกา
สาครโร นามุปฺภจโก สุมะธสฺส มเหสิโน.
- [๒๔] รามา เจว สุรามา จ อเหสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต นิมฺพุรฺกฺโขติ^๑ ปวฺจจติ.
- [๒๕] อรุเวลา^๒ เจว ยสวา จ อเหสิ อคฺคูปฺภจกา
ยสา^๓ นาม สิริวา จ อเหสิ อคฺคูปฺภจิกา.
- [๒๖] อฏฺฐาสีตฺติรตฺตานิ อจฺจุคฺคโต มหามุณี
โอภาเสติ ทิสสา สพุพา จนฺโท ตารคณฺเ ยถา.
- [๒๗] จกฺกวตฺติมณิ นาม ยถา ตปติ โยชนํ
ตเถว ตสฺส รตนํ สมฺนฺตา ผรติ โยชนํ.
- [๒๘] นวฺตฺตวสฺสสทฺสฺสานิ อายุ วิชฺชติ ดาวเท
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๙] เตวิชฺชาจพฺภิณฺณาทิ พลปฺปตฺเตหิ ตาทิหิ
สมากุลมิตํ อาสิ อรหนฺเตหิ สาสนํ.^๔
- [๓๐] เตปิ สพุเพ อมิตยสา วิปฺปมุตฺตา นิรุปฺธี
ณฺณาโลกํ ทสฺสยิตฺวา นิพุพฺพุตา เต มหાયสา.
- [๓๑] สุเมโธ ชินฺวโร พุทฺโธ เมธารามมฺหิ นิพุพฺพุโต
ธาทู วิตฺถาริกํ อาสิ เตสฺสุ เตสฺสุ ปเทสโตติ.

เอกาทสโม สุมะธพุทฺธวํโส.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. มหานิโปติ อ. มหานิมฺโพติ

^๒ ฉ.,เท. อรุเวลา ยสวา จ อ. อรุเวโพ ยสโว จ

^๓ ฉ.,เท.,อ. ยโสธรา สิริมา จ

^๔ ฉ.,เท. สาธุ อ. ตาทิหิ

๑๔. สุชาตพุทฺธวโร

- [๑] ตตฺถเณ มณฺทกปฺปมฺหิ สุชาโต นาม นายนโก
 สีหหนุ อฺสมกฺขนุโร^๑ อปฺปเมยฺโย ทฺวาราสโท.
- [๒] จนฺโทว วิมโล สุทฺธโร สตรํสีว ปตาปวา^๒
 เอวํ โสภติ สมฺพุทฺธโร ชลนฺโต สีริยา สทา.^๓
- [๓] ปาปฺปณฺติวาน สมฺพุทฺธโร เกวลํ โพธิมุตฺตมํ
 สมฺภคฺคสมฺหิ นคเร ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ.
- [๔] เทเสนฺเต^๔ ปวรํ ฌมฺมํ สุชาโต โลกนายนโก
 อสฺสิตฺโกฏฺฐิ อภิสมฺมึ^๕ ปจฺเม ฌมฺมเทสเน.
- [๕] ยทา สุชาโต อมิตยโส เทเว วสฺสสมฺปาคมิ
 สตฺตตฺตฺตีสสฺตสหสฺसानํ ทฺติยาภิสมฺโย อหุ.
- [๖] ยทา สุชาโต อสโม^๕ อุกฺคณฺชิ ปิตุ สนฺติกํ
 สญฺจิสฺตสหสฺसानํ ตติยาภิสมฺโย อหุ.
- [๗] สนฺนิปาตา ตโย อาสํ สุชาตสฺส มเหสีโน
 ขีณาสวานํ วิมลानํ สนฺตจิตฺตฺตาน ตาทินํ.
- [๘] อภิญฺญาพลปฺปตฺตฺตานํ อปฺปตฺตฺตานํ ภวากเว
 สญฺจิสฺตสหสฺसानิ^๖ ปจฺมํ สนฺนิปตฺตีสฺส เต.
- [๙] ปุณาปรํ สนฺนิปาเต ติทฺธิวโรหणे ชินे
 ปญฺญาสสฺตสหสฺसानํ ทฺติโย อาสิ สมากโม.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. สีหหนุสภกขนุโร^๓ อ. ปภา^๕ จ.,เท.,อ. อสมสม^๒ อ. ตาปวา^๔ สฺยา. เทเสนโต ปวรํ ฌมฺมํ สุชาโต โลกนายนโก^๖ อ. สญฺจิสฺตสหสฺसानํ

- [๑๐] อุปสงกมม^๑ นรวัสภ^๒ ตสฺส โย อคฺคสาวโก
จตุหิ สตสฺสเสหิ สมพุทฺธ อุปสงกมิ.
- [๑๑] อหนฺเตน สมเยน จตุทูปมฺหิ อีสฺสโร
อนฺตลิกฺขจโร อาสี จกฺกวตฺติ มหพฺพล.
- [๑๒] โลเก^๓ อจฺฉริยํ ทิสฺวา อพฺภุตํ โลมหํสนํ
อุปคณฺตฺวาน วณฺที โส สุชาตํ โลกนายกํ.^๓
- [๑๓] จตุทูปเ มหารชฺชํ รัตนํ สตฺต อุตฺตเม
พุทฺธเช นียฺยาทยิตฺวาน ปพฺพชฺชํ ตสฺส สนฺติเก.
- [๑๔] อารามิกา ชนปเท อุมฺมจฺฉนํ ปฏิปฺณฺทีย
อุปเนนฺติ ภิกฺขุสงฺฆมฺสฺส ปจฺจยํ สยนาสนํ.
- [๑๕] โสปี มํ ตทา^๔ พฺยาภาสิ ทสฺสสฺสสมฺหิ อีสฺสโร
ดีสฺกปฺปสฺสสฺสสนํ^๕ อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
อหุ^๖ กปิลวฺหยา รมฺมา นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๖
- [๑๖] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
อชฺปาลรฺกฺขมฺลสมฺหิ นิสฺสิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เหนรณฺชรมฺเปหิตฺติ.
เนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิน
ปฏฺยตฺตวรมคฺเคน โพธิมฺลสมฺหิ เอหิตฺติ.
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนฺุตฺตรํ
อสุสฺตถรฺกฺขมฺลสมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.

^๑ ฉ., เท., อ. อุปสงกมนโต

๓-๖ ๑๒/๐๖/๒๕๖๖ สฺยา. อยํ คธา น ทิสฺสติ. อ. อุปคณฺตฺวาน วณฺที โส

^๔ ฉ., เท., อ. พุทฺโธ^๒ ฉ., เท. นรวัสภ อ. นรวัสภ^๕ ฉ., เท., อ. ดีสฺกปฺปสฺสสฺสสนํ^{๖-๖} ฉ., เท. อิมํ ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

อิมสฺส ชนิกา มาตา
 ปิตา สุทฺธโชนโน นาม

อนาสวา วีตราคา
 โกลิโต อุปติสฺโส จ
 อานนฺโท นามุปฺภูจฺจาโก

เขมา อุปฺปลวณฺณา จ
 อนาสวา วีตราคา

โพธิ ตสฺส ภควโต
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก

นนฺทมาตา จ อุตฺตฺรา
 อายุ วสฺสสํ ตสฺส

อิทํ สุตฺวาน วจัน
 อาโมทิตา นรมฺภู

อุกฺกฏฺฐิสิทฺทา วตฺตนฺติ
 กตญฺชลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา
 เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตฺวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

มายา นาม ภวิสฺสตี
 อयํ เหลสฺสตี โคตโม.

สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
 อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
 อุปฺภูจิสฺสตีมํ ชินฺ.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
 สนฺตจิตฺตา สมาหิตา.

อสฺสตุเถตี ปวฺจจติ
 อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภูจกา.

อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภูจิกา
 โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

อสมสฺส มเหสิโน
 พุทฺธวืชงฺกุโร อยํ.

อปฺโผฏฺเณติ หสนฺติ จ
 ทสฺสทสฺสี สเทวกา.

วิรชฺมิสฺสาม สาสนํ
 เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ปฏฺิติดฺถํ วิรชฺมีย
 อุตฺตรนฺติ มหานที.

ยทิ มุญฺจามิมํ ชินํ
 เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

- [๑๗] ตสฺสาปิ วจันํ สุตฺวา ภิโยโย หาสํ ชเน อหํ
อริฏฺฐหิ วตฺตํ อุกคํ ทสฺปารมิปฺปฺริยา.
- [๑๘] สุตฺตณฺตํ วินยญฺจาปิ นวํคสฺตยฺยสฺสํ
สพฺพํ ปฺริยาปฺปณฺิตฺวาน โสภยิ ชินฺสสํ.
- [๑๙] ตตฺถปฺปมตฺโต วิหรนฺโต พุรหฺมํ ภาเวตฺวา ภาวนํ
อภิญฺญาสุ ปารมมํ คนฺตฺวา พุรหฺมโลกมคฺคณฺจिหํ.
- [๒๐] สุมงฺคลํ นาม นคฺริ อุกคโต นาม ขตฺติโย
มาตา ปภาวตี นาม สุชาตสฺส มเหสิโน.
- [๒๑] นวสฺสสหสฺसानิ อคารํ อชฺฌาวสิ โส
สิริ อุปสิริ จนฺโท^๑ ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
- [๒๒] เตวีสฺตีสหสฺसानิ นาริโย สมลงฺกตา
สิรินนฺทา นาม นาริ อุปเสโน นาม อตฺตรชฺ.
- [๒๓] นิमितฺเต จตฺุโร ทิสฺวา อสฺสยาเนน นิกฺขมิ
อนฺนนวนมาसानิ ปธานํ ปทหิ ชิโน.
- [๒๔] พุรหฺมณา ยาจิโต สนฺโต สุชาโต^๒ โลกนายโก
วตฺตจกฺโก มหาวิโร สุมงฺคลยฺยานมุตฺตเม.
- [๒๕] สุตฺสโน สุตฺเทโว จ อเหสฺสุ อคฺคสวกา
นารโท นามุปฺปจฺจาโก สุชาตสฺส มเหสิโน.
- [๒๖] นาคา^๓ นาคสมานา จ อเหสฺสุ อคฺคสวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต มหาเวพฺพติ วุจฺจติ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. นนฺโท อ. นนฺทา^๓ จ.,เท.,อ. นาคา จ นาคสมาลา จ^๒ อ. สุชาเต

- [๒๗] โส จ รุกฺโข ฌนฺกฺขนฺโธ^๑ อจฺฉิพุทฺโธ โหติ ปตฺตติโก
 อฺชฺช วิโส พุรฺหา โหติ ทสฺสเนยฺโย มโนรม.
- [๒๘] เอกกฺขนฺโธ ปวตฺตฺตติวา ตโต สาขา จ ภิชฺชติ^๒
 ยถา สุพฺพุโธ โมรหตฺโต เอวํ โสภติ โส ทุม.
- [๒๙] น ตสฺส กณฺฐกา โหนฺติ นาปิ จิพุทฺโธ มหา อหุ
 วิติณฺณสาโข อวิรโพ สนฺทจฺฉาโย^๓ มโนรม.
- [๓๐] สุทตฺโต เจว จิตฺโต จ อหฺสิ อคฺคฺปฏฺฐกา
 สุภทฺทา เจว ปทุมมา จ อหฺสิ อคฺคฺปฏฺฐจิกา.
- [๓๑] ปณฺณาสรตโน อาสิ อฺจฺจตฺตเนน โส ชิน
 สพฺพภาการวรูปโต สพฺพคุณมฺุปาคโต.
- [๓๒] ตสฺส ปภา อสมสฺมา นิทฺธาวติ สมนฺตโต
 อปฺปมาโน อตุลฺโย^๔ อฺปฺเมหิ^๕ อณฺุปโม.
- [๓๓] นวฺุติวสฺสสหฺสฺसानิ อายุ วิชฺชติ ดาวเท
 ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนฺตํ พหุ.
- [๓๔] ยถาปิ สาคเร อุมฺมิ คคเน ตารกา ยถา
 เอวํ ตทา ปาวจัน อรหฺนฺเตหิ จิตฺตํ.^๖
 เตวิชฺชาณพภิกฺขุณาหิ^๗ พลปฺปตฺเตหิ ตาทิหิ
 สมากุลมิตํ อาสิ อรหฺนฺเตหิ ตาทิภิ.^๗

^๑ อ. ฌนฺรจิโร
 หมายเหตุ 12/06/2566

^๓ อ. สนฺนจฺฉาโย

^๕ ฉ. เท. โอปมฺเมหิ อ. โอปเมหิ

^{๗-๗} ฉ. เท. อ. อัย คากา น ทิสฺสติ.

^๒ ฉ. เท. อ. ปภิชฺชติ

^๔ อ. อตุลโย จ

^๖ ฉ. เท. จิตฺติตํ อ. วิจิตํ.

- [๓๕] โส จ พุทฺโธ อสมสโม คุณานิ จ ตานิ อตุลียานิ
 สพฺพํ สมนฺตรหิตํ นนุ รัตฺตา สพฺพสงฺขาราคี.
- [๓๖] สุชาโต ชินวโร พุทฺโธ เสลารามมฺหิ นิพฺพุโต
 ตตฺถเภา เจติโย สตฺถุ^๑ ดีณิ คาวุตมฺคฺคโตติ.

ทฺวาทสโม สุชาตพุทฺธวโส.

๑๕. ปิยทสฺสีพุทฺธวโส

- [๑] สุชาตสฺส อปเรน สยมฺภู โลกนายโก
 ทฺวาราสโท อสมสโม ปิยทสฺสี มหાયโส.
- [๒] โสปิ พุทฺโธ อมิตยโส อาทิจฺจโจว วิโรจติ
 นิหนฺตฺวาน ตมํ สพฺพํ ฆมฺมจกํ ปวตฺตยิ.
- [๓] ตสฺสาปิ อตุลเตชสฺส อเหสฺสุ อภิสมยา ตโย
 โกฏฺฐิตสฺสทสฺसानํ ปจฺมาภิสมโย อหุ.
- [๔] สฺวทสฺสโน เทวราชา มิจฺฉาทิฏฺฐจิมโรจยิ
 ตสฺส ทิฏฺฐิ วิโนทฺเทนโต สตฺถา ฆมฺมมเทสยิ.
- [๕] ชนฺสนฺนิปาโต อตุโล มหา สนฺนิปตี ตทา
 นวโกฏฺฐิตสฺสทสฺसानํ^๒ ทฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๖] ยทา โทณมฺขํ หตฺถิ^๓ วิเนติ^๓ นรสารถิ
 อสํติโกฏฺฐิตสฺสทสฺसानํ ตติยาภิสมโย อหุ.

หมตอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อ. ตตฺถเภา ตสฺส เจติโย

^๓ ฉ.,เท.,อ. วิเนติ

^๒ ฉ.,เท.,อ. นวฺติโกฏฺฐิตสฺสทสฺसानํ

- [๗] สนนฺนิปาตา ตโย อาสุํ ตสฺสาปิ ปิยทสฺสีโน
โกฏิสฺตสฺสหาสนํ ปจฺโม อาสิ สฺมาคโม.
- [๘] ตโต ปรี นวฺติโกฏิ สมีสุ เอกโต มฺหิ
ตติเย สนนฺนิปาตมฺหิ อสฺสีติโกฏิโย อหุ.
- [๙] อหนฺเตน สมเยน กสฺสโป นาม มาณโว^๑
อชฺฌายิกो มนุสฺสโร ตินฺณํ เวทาน ปารคฺ.
- [๑๐] ตสฺส ฐมํ สุนิตฺวาน ปสาทํ ชนฺยீ อหํ
โกฏิสฺตสฺสหาเสหิ สงฺฆารามํ อมาปยิ.^๒
- [๑๑] ตสฺส ทตฺวาน อารามํ หฏฺฐโจ สํวิคฺคมานโส
สรณฺ^๓ ปญฺจสีเล จ ทพฺหํ กตฺวา สมากยิ.
- [๑๒] โสปิ มํ พุทฺโธ พุยาภาสิ สงฺฆมชฺฌเม นิสฺสีย
อญฺจารสกปฺปสเต อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
อหุ^๔ กปิลวฺหยา รมมา นิทฺทมิทฺวา ตถาคโต.^๕
- [๑๓] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
อชฺฌาลรฺกฺขมฺมุลสมิ นิสฺสียิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมุเปหิติ.
เนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชโน
ปฏฺยตฺตวรรมคฺเคน โพธิมฺมุลมฺหิ เอหิติ.
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุสฺตถรฺกฺขมฺมุลมฺหิ พุทฺธมฺสฺสติ มหายโส.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อิ. พุราหฺมโน^๒ อิ. อมาปยิ^๓ อิ. สรณํ ปญฺจสีลญจ^{๔-๕} ฉ., เท. อิเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ, เอวฺมฺปริปิ.

- [๑๔] ตสฺสาปิ วจัน สุตฺวา ภิกฺขุโย จิตฺตํ ปสาทยิ^๑
 อุตฺตริ วตฺตมธัมมจาสี ทสปารมมฺปิรียา.
- [๑๕] สุธณฺเฑ นาม นครํ สุตฺตโต นาม ขตฺติโย
 สุนฺหา^๒ นาม ชนิกา ปิยทสฺสีสฺส สตฺถุโน.
- [๑๖] นวสฺสสทฺสฺสาณิ อคารํ อชฺฌาวสิ โส.
 สุนิมฺมลวิมลคิริคูหา ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
- [๑๗] เตตฺตีสตฺติสทฺสฺสาณิ [^๓] นาริโย สมลङฺกตา
 วิมลา^๔ นาม सा नारी กญฺจนาเวพอตรฺโข.^๕
- [๑๘] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา รถยาเนน นิภฺขมิ
 จมาลํ ปธานจารํ อจริ ปุริสฺสฺสฺสโตโม.
- [๑๙] พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต ปิยทสฺสี มหามุณี
 วตฺตจกฺโก มหาวีโร อุตฺถุญฺยาเน^๖ มโนรมเ.
- [๒๐] ปาลิโต สพฺพทสฺสี จ อเหสฺสุ อคฺคสาวกา
 โสภิตो นามฺปฏฺจาโก ปิยทสฺสีสฺส สตฺถุโน.
- [๒๑] สุชาตา ฌมฺมทินฺนา จ อเหสฺสุ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต กกุชฺชิติ^๗ ปวฺจจติ.
- [๒๒] สนฺทโก^๘ ฌมฺมิโก เจว อเหสฺสุ อคฺคฺปฏฺจกา
 วิสาखा ฌมฺมทินฺนา จ อเหสฺสุ อคฺคฺปฏฺจิกา.

^๑ อ. ปสาทยิ
 หมดอายุ 12/06/2566

^๓ จ., เท. จ

^๕ จ., เท. กญฺจนาเวโพ นาม อตรฺโข อ. กญฺจนาเวโพ นาม อตรฺโข. ^๖ อ. อุตฺถุญฺยาเน

^๗ อ. กกุชฺชิติ

^๒ จ., เท. จนฺทา นามาสี

^๔ อ. วิมลา นาม นारी จ

^๘ จ., เท. สนฺทโก ฌมฺมิโก เจว. อ. สนฺนโก

- [๒๓] โสปี พุทฺโธ อมิตยโส ทวตฺตีสวรรลกฺขณ
อสีติหตุณฺมพฺเพโธ สาลราชว ทิสฺสติ.
- [๒๔] อคฺคิยา จนฺทสุริยานํ นตฺถิ ตาทิสฺสิกา ปภา
ยถา อหุ ปภา ตสฺส อสมสฺส มหฺสิโน.
- [๒๕] ตสฺสาปิ เทวเทวสฺส อายุ ตาวตกั^๑ อหุ
นวุตฺวสฺสสหฺสฺสานิ โลเก อฏฺฐาสิ จกฺขมา.
- [๒๖] โสปี พุทฺโธ อสมสโม ยุกาณิปี ตานิ อตุลียานิ
สพฺพํ สมนฺตรหิตํ^๒ นนุ วิตฺตา สพฺพสงฺขาราทิ.
- [๒๗] [๓] ปิยทสฺสี มุณิวโร อสฺสตถารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตตฺถเภาว ตสฺส ชินฺถุโป ติณิ โยชนมฺมุคฺคโตติ.

เตรสโม ปิยทสฺสีพุทฺธวโส.

๑๖. อตฺถทสฺสีพุทฺธวโส

- [๑] ตตฺถเภาว มณฺทกปฺปมฺหิ อตฺถทสฺสี มหายโส
มหาตมํ นิหนฺตฺวาน ปตฺโต สมฺโพธิมฺตมํ.
- [๒] พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต ฐมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ
อมเตน ตปฺปยิ โลกํ ทสฺสทสฺสี สเทวกา.^๔
- [๓] ตสฺสาปิ โลกนาถสฺส อหฺสิ อภิสมยา ตโย
โกฏฺฐิตสฺสสหฺสฺสานํ ปจฺมาภิสมโย อหุ.

^๑ สฺยา. ตาวตตกา

^๓ อ. โส

^๒ ฉ.,เท. ตมนฺตรหิตํ

^๔ ฉ.,เท.,อ. ทสฺสทสฺสี สเทวกํ

- [๔] ยทา พุทฺโธ อตฺถทสฺสี จรติ เทวจาริกํ
โกฏิสตสหสฺसानํ ทุตฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๕] ปุณาปรี ยทา พุทฺโธ เทเสสิ ปิตุ สนฺติเก
โกฏิสตสหสฺसानํ ตตฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๖] สนฺนิปาตา ตโย อาสุํ ตสฺสาปิ จ มहेสิโน
ชีณาสวานํ วิมลानํ สนฺตจิตฺตานํ ตาทินํ.
- [๗] อฏฺฐจฺฉวตฺติสหสฺसानํ ปจฺจโม อาสิ สมากโม
อฏฺฐจาตฺติสหสฺसानํ ทุตฺติโย อาสิ สมากโม.
- [๘] อฏฺฐจฺฉตฺตติสหสฺसानํ^๑ ตตฺติโย อาสิ สมากโม
อนุปาทาวิมุตฺตานํ วิมลानํ มहेสินํ.
- [๙] อหนฺเตน สมเยน ชฏฺฐิโละ อุกฺคตาปโน
สุสฺสีโม นาม นามเณ มหิยา เสฏฺฐจฺฉมมโต.
- [๑๐] ทิพฺพํ มนุทารวํ ปุပ္ผํ ปทุมํ ปาริจตฺตกํ
เทวโลกา อahrti วา สมพฺพุทฺธํ อภิปฺพุชฺชียํ.
- [๑๑] โสปิ มํ พุทฺโธ พฺยาภาสิ อตฺถทสฺสี มหามุนิ
อฏฺฐจารเส กปฺปสเต อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
อหุ^๒ กปฺปิลวฺหยา รมฺมา นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๒
- [๑๒] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
อชฺปาสรุกฺขมฺมูลสฺมิมํ นิสฺสีทิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิตฺติ.

หมดอายุ 12/06/2564

^๑ อ. จฏฺฐจฺฉตฺตติสหสฺसानํ^{๒-๒} จ., เท. อิมะ ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

เนรมยชราย ตีรมหิ

ปฏियตตวรมคเคน

ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา

อสฺสตถฺรูกฺขมฺมูลมฺหิ

อิมสฺส ชนิกา มาตา

ปิตา สุทฺธโชนโน นาม

อนาสวา วีตราคา

โกลิโต อุปติสฺสโส จ

อานนฺโท นามุปฺภจฺจาโก

เขมา อุปฺปลวณฺณนา จ

อนาสวา วีตราคา

โพธิ ตสฺส ภควโต

จิตฺโต จ หตฺถาพวโก

นนฺทมาตา จ อุตฺตรา

อายุ วสฺสสํ ตสฺส

อิทํ สุตฺวาน วจัน

อาโมทิตา นรมฺฐ

อูกฺกฏฺฐจิสฺสทฺทา วตฺตนฺติ

กตญฺชลิ นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ปายาสํ อทิ โส ชินโน

โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.

โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ

พฺพชฺฌิสฺสติ มหายโส.

มายา นาม ภวิสฺสติ

อยํ เหลสฺสติ โคตโม.

สนฺตจิตฺตา สมหิตา

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา

อุปฺภจิสฺสติมํ ชิน.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา

สนฺตจิตฺตา สมหิตา.

อสฺสตถฺโถติ ปวฺจจติ

อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภจฺจา.

อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภจฺจิกา

โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

อสมสฺส มเหลสิโน

พฺพชฺฌวีสฺสโร อย.

อปฺโปณฺเณติ หสนฺติ จ

ทสฺสทสฺสี สเทวกา.

วิรัชฺฌิสฺสาม สาสนํ

เหลสฺสาม สมฺมุขา อิม.

- ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา ปฏิตฺตํ วิรชฺฌิย
 เหฏฺฐาตฺตํ คเหตฺวาน อุตฺตรนฺติ มหानที.
 เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยถิ มุญฺจามิมฺ ชินฺ
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน หะสุสาม สมมุขา อิมฺ.
 [๑๓] ตสฺสาปิ วจนํ สุตฺวา ตุมฺโห^๑ สํวิคฺคมานโส
 อุตฺตริ วตฺตมชฺชิจาสี ทสปารมิปุริยา.
 [๑๔] โสภณํ นาม นครํ สาคโร นาม ขตฺติโย
 สุทฺตสฺสนา นาม ชนิกา อตฺถทสฺสีสฺส มหะสิโน.^๒
 [๑๕] ทสวสฺสสทฺสสฺสนิ อการํ อชฺฌาวสิ โส
 อมรคิสรุคิสิริพาหนา^๓ ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
 [๑๖] เตตฺถีสตฺติสทฺสสฺสนิ^๔ นาริโย สมลงฺกตา
 วิสาขา นาม सा นาริ เสโล นามาสิ อตฺตรโช.
 [๑๗] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา อสฺสยาเนน นิกฺขมิ
 อนฺนอฏฺฐมาसानิ ปธานํ ปทหิ ชิโน.
 [๑๘] พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต อตฺถทสฺสี มหાયโส
 วตฺตจกฺโก มหาวีโร อโนมฺยุยานะ นราสโก.
 [๑๙] สนฺโต จ อุปสนฺโต จ อหะสิ อคฺคสาวกา
 อภโย นามุปฏฺจาโก อตฺถทสฺสีสฺส มหะสิโน.
 [๒๐] ฐมฺมา เจว สุทฺธมฺมา จ อหะสิ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต จมฺปโกติ ปวฺจจติ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อี. ภูโ^๒ ฉ., เท., อี. สดฺภูโน^๓ ฉ., เท. อมรคิสรุคิสิริพาหนา อี. อมรคิสรุคิสิริสิริพาหนา ^๔ ฉ., เท., อี. เตตฺถีสตฺติสทฺสสฺสนิ

- [๒๑] นกุลโล เจว นิสโก จ อเหสิ อคฺคูปฏฺจกา
มกิลลา จ สุนนฺทา จ อเหสิ อคฺคูปฏฺจิกา.
- [๒๒] โสปี พุทฺโธ อสมสโม อสึตฺติรตนมฺมุคฺโคโต^๑
โสภติ สาลราชาว อพฺพราชาว ปุริโต.
- [๒๓] ตสฺส ปากฏิกกา รํสี อเนกสโตโกฏฺเฏโย
อุทฺธํ อโธ ทสทิสสา ผรณฺติ โยชนํ สทา.^๒
- [๒๔] โสปี พุทฺโธ นรฺวสุโก^๓ สพฺพสตุตฺตตโม มุนิ
วสฺสสตสฺสหาสนานิ โลเก อฏฺฐาสิ จกฺขมา.
- [๒๕] อตุลํ ทสฺเสตฺวา^๔ โอภาสํ วิโรเจตฺวา สเทวเก
โสปี อนิจฺจตํ ปตฺโต ยถาคฺคูปาทานสงฺขยา.
- [๒๖] อตฺถทสฺสี ชินวโร อโนมารามมฺหิ นิพฺพุโต
ธาดุวิตุถารกํ อาสิ เตสฺสุ เตสฺสุ ปเทสโตติ.

จุทฺทสโม อตฺถทสฺสีพุทฺธวํโส.

๑๗. ฐมฺมทสฺสีพุทฺธวํโส

- [๑] ตตฺถเภาว มณฺฑกปฺปมฺหิ ฐมฺมทสฺสี มหายโส
ตมฺนชฺการํ วิธมิตฺวา อติโรจติ สเทวเก.
- [๒] ตสฺสาปิ อตุลเตชฺสส ฐมฺมจกฺกปฺปาวตฺตเน
โกฏฺฐิสตสฺสหาสนํ ปจฺมาภิสมโย อหุ.

^๑ ฉ.,เท.,อิ. อสึตฺติหตฺตมฺมุคฺโคโต

^๓ ฉ.,เท.,อิ. นรฺวสุโก

^๒ อิ. ตทา

^๔ อิ. ทตฺวาน

- [๓] ยทา พุทฺโธ ธรรมทสฺสี วิเนสิ สณฺชยํ อีสึ
ตทา นวฺตโกฏีณํ ทุตฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๔] ยทา สกฺโก อุปคณฺฉิ สปริโส วินายกํ
ตทา อีสฺติโกฏีณํ ตติยาภิสมโย อหุ.
- [๕] ตสฺสาปิ เทวเทวสฺส สนนฺิปาตา ตโย อาสุํ^๑
สนฺตจิตฺตานํ ตาทินํ.
- [๖] ยทา พุทฺโธ ธรรมทสฺสี สรณํ วสฺสํ อุปาคมิ
ตทา โกฏิสทสฺसानํ^๒ ปจฺโม อาสิ สมากโม.
- [๗] ปุณาปรี ยทา พุทฺโธ เทวโต เอติ^๓ มานุสํ
ตทาปิ สตโกฏีณํ ทุตฺติโย อาสิ สมากโม.
- [๘] ปุณาปรี ยทา พุทฺโธ ปกาเสสิ ชฺเต คฺคณ
ตทา อีสฺติโกฏีณํ ตติโย อาสิ สมากโม.
- [๙] อหนฺเตน สมเยน สกฺโก อาสิ ปุริณฺทโท
ทิพฺพคนฺธเน มาเลน ตฺริเยน อภิปุชฺยิ.
- [๑๐] โสปิ มํ ตทา^๔ พุยาภาสิ เทวมชฺฌเม นิสฺสํทีย
อฏฺฐารสกปฺปสเต อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
อหุ^๕ กปิลวฺหยา รมฺมา นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๕
- [๑๑] ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
อชฺปาลรฺกขมฺมุลสฺมี นิสฺสํทิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิติ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อิ. อหุ

^๓ อิ. เทวโต เอหิ มานุส

^{๕-๕} ฉ.,เท. อิมํ ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

^๒ ฉ.,เท. โกฏิสตสฺสทสฺसानํ

^๔ ฉ.,เท.,อิ. พุทฺโธ

เนรมชราย ตีรมหิ

ปฏิตตวรมคเคน

ตโต ปทกขิณ กตวา

อสุตตกรุกขมุลมहि

อิมสุส ชนิกา มาตา

ปีตา สุกุโธทโน นาม

โกลิโต อุปติสฺโส จ

อนาสวา วีตราค

อานนุโท นามุปฏจาโก

เขมา อุปุลลวณฺณา จ

อนาสวา วีตราค

โพธิ ตสฺส ภควโต

จิตฺโต จ หตฺถาพวโก

นันทมาตา จ อุตฺตรา

อายุ วสุสสํ ตสฺส

อิทํ สุตฺวาน วจัน

อาโมหิตา นรมฺรุ

อุกุกฺกุจิสทฺทา วตฺตนฺติ

กตญฺชลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสุส โลกนาถสุส

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ปายาสํ อทิ โส ชิน

โพธิมุลมहि เอหิติ.

โพธิมณฺท์ อนุตฺตร

พฺพชฺฉิสฺสติ มหายโส.

มายา นาม ภวิสฺสติ

อยํ เหลสฺสติ โคตโม.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา

สนฺตจิตฺตา สมาหิตา

อุปฺภจิสฺสติมํ ชิน.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา

สนฺตจิตฺตา สมาหิตา.

อสุตฺโตติ ปวฺจจติ

อคฺคา เหลสฺสนตฺตูปฏจกา.

อคฺคา เหลสฺสนตฺตูปฏจิกา

โคตมสุส ยสฺสสิโน.

อสมสุส มเหลสิโน

พฺพทฺธวีสฺสงฺกุโร อยํ.

อปฺโปเณนฺติ หสนฺติ จ

ทสฺสทสฺสี สเทวกา.

วิรัชฉิสฺสาม สาสนํ

เหลสฺสาม สมฺมุขา อิม.

- ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา ปฏิตฺตํ วิรชฺฌิย
 เหฏฺฐาตฺตํ คเหตฺวาน อุตฺตรนฺติ มหानที.
 เอวเมว มยํ สพฺเพ ยที มุญฺจามิํ ชินฺ
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน หေสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.
 [๑๒] ตสฺสาปิ วจันํ สุตฺวา ภิโย จิตฺตํ ปสาทยิ
 อุตฺตริ วตฺตมชฺชิจาสี ทสฺสปารมิปฺริยา.
 [๑๓] สรณํ นาม นคฺริ สรณํ นาม ขตฺติโย
 สุนนฺทา นาม ชนิกา ธรรมทสฺสีสฺส สตฺถุโน.
 [๑๔] อญฺจวสฺสสหสฺसानิ อคารํ อชฺฌาวสี โส
 อรชฺช วิรชฺช สุตฺสโน ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
 [๑๕] จตฺตาฬิสสหสฺसानิ^๑ นาริโย สมลงฺกตา
 วิจิโกลี^๒ นาม นาริ อตฺตรชฺช ปุณฺณวทฺธโน.
 [๑๖] นิमितฺเต จตฺโร ทิสฺวา ปาสาทนาภินิฏฺขมิ
 สตฺตาหํ ปธานจารํ อจริ ปุริสฺสุตฺตโม.
 [๑๗] พุรหฺมฺนา ยาจิตฺโต สนฺโต ธรรมทสฺสี นราสโก
 วตฺตจกฺโก มหาวีโร มิคทาเย นรุตฺตโม.
 [๑๘] ปทฺโม ปุสฺสเทโว^๓ จ อหฺสิ อคฺคสาวกา
 สุตฺตโต^๔ นามุปฺนฺนิจาโก ธรรมทสฺสีสฺส สตฺถุโน.
 [๑๙] เขมา จ สจฺจนามา จ อหฺสิ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต ติมฺพชาโลติ^๕ วุจฺจติ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อ. ดิจิตตาริสสสหสฺसानิ

^๒ อ. วิจิโตฬิ

^๓ ฉ., เท., อ. พุสฺสเทโว

^๔ ฉ., เท. สุนตฺโต

^๕ ฉ., เท., อ. พิมพชาโล

- [๒๐] สุภทโท กสิสุสโห เจว อเหสิ อคฺคูปฏฺจกา
 สาฬิสา จ กฬิสุสา จ^๑ อเหสิ อคฺคูปฏฺจิกา.
- [๒๑] โสปี พุทฺโธ อสมสโม อสีติหตฺถมฺมคฺคโต
 อติโรจติ เตเชน ทสสทสฺสมฺหิ ชาติฺยา.
- [๒๒] สุมฺมโล สาลราชา วิชฺชว คคเน ยถา
 มชฺฌนฺติเกว สุริโย เอว โส อุปฺโสภถ.^๒
- [๒๓] ตสฺสาปี อตฺตเตชฺชสฺส สมกํ อาสิ ชีวติ
 วสฺสสทสฺสทสฺสานิ โลเก อฏฺฐาสิ จกฺขมา.
- [๒๔] โอมาสํ ทสฺสยิตฺวาน วิมลํ กตฺวาน สาสนํ
 จวิ^๓ จนฺโทว คคเน นิพฺพุโต โส สสาวโกติ.
- [๒๕] ฐมฺมทสฺสี มหาวิโร เกสารามมฺหิ^๔ นิพฺพุโต
 ตสฺเสว^๕ โส ญฺปวโร ติณิ โยชนมฺมคฺคโตติ.

ปณฺณรสม ฐมฺมทสฺสีพุทฺธวโส.

๑๘. สิทธตฺถพุทฺธวโส

- [๑] ฐมฺมทสฺสีสุส อปเรน สิทธตฺถโถ โลกนายโก^๖
 นิหนตฺวาน^๗ ตมํ สพุพํ สุริโย อพฺภุคฺคโต ยถา.
- [๒] โสปี ปตฺวาน สมโพธิ สนฺตาเรนฺโต สเทวกํ
 อภิวสฺสี ฐมฺมเมเชน นิพฺพาเปนฺโต สเทวกํ.

^๑ จ., เท. สาฬิสา จ กฬิสา จ. อ. สาฬิสา จ วฬิสา จ ^๒ อ. อุปฺโสภิตถ

^๓ อ. วิโรจยิ

^๔ จ., เท. สาลารามมฺหิ

^๕ จ., เท. ตตฺถเวสฺส ญฺปวโร

^๖ จ., เท., อ. สิทธตฺถโถ นาม นายโก

^๗ จ., เท. นิหนิตฺวา. อ. นิหริตฺวา

- [๓] ตสฺสาปิ อตุลเตชสฺส
โกฏิสทสทสฺसानํ
อหสิํ อภิสมยา ตโย
ปจมาภิสมโย อหุ.
- [๔] ปุณาปรี ภิมรฏฺเฐ
ตทา นวุติโกฏิํ
ยทา^๑ อาหนิ ทฺนทฺทฺทฺ
ทฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๕] ยทา พุทฺโธ ชมมํ เทเสสิ
ตทา นวุติโกฏิํ
เวภาเร โส นรุตฺตโม^๒
ตติยาภิสมโย อหุ.
- [๖] สนนฺนิปาตา ตโย อาสิํ
ขีณาสวานํ วิมลानํ
สิทฺตตถสฺส^๓ มहेสิโน
สนฺตจิตฺตาน ตาทิน.
- [๗] โกฏิสตานํ นวุติยา^๔
เอเต อาสิํ ตโย จานา
อสีติยาปิจ โกฏิํ
วิมลानํ สมากเม.
- [๘] อหนฺเตน สมเยน
อุคฺคเตโช ทฺปฺปสโห
มจฺจโล นาม ตาปโส
อภิญญาพลสมาหิโต.
- [๙] ชมฺพุโต ผลมาหตฺวา^๕
ปฏิกุคฺเคตฺวาน สมฺพุทฺโธ
สิทฺตตถสฺส อทาสหํ
อิทํ วจฺนมพฺรวิ.
- [๑๐] ปสฺสธ อิมํ ตาปสํ
จตฺตุนวุติ อิตฺโต กปฺเป
อหุ^๖ กปิลวฺหยา รมฺมา
ชฏิลํ อุคฺคตาปนํ
อโย พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๖
- [๑๑] ปธานํ ปทหิตฺวาน
อชฺปาลรฺกฺขมฺมูลสฺมี
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห
กตฺวา ทฺกฺกรการิกํ.
นีสิตฺติวา ตถาคโต
เนรณฺชรมฺเปหิตฺติ.

๑๒๐๖๖ ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

^๑ อ. ยทิ อาหนิ ทฺนทฺทฺทฺ

^๓ ฉ., เท., อ. ตสมิมปิ ทฺวิปทฺตตเม

^๕ ฉ., เท. ผลมานตฺวา

^๒ ฉ., เท. ปุรุตต เม

^๔ ฉ., เท., อ. นวุตฺติน

^{๖-๖} ฉ., เท. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

เนรมุชราย ตีรมหิ

ปฏियตตวรมคเคน

ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา

อสุสตุถฺรกุขมฺมูลมฺหิ

อิมสฺส ชนิกา มาตา

ปีตา สุทฺโธทโน นาม

โกลิโต อุปติสฺสโส จ

อนาสวา วีตราคา

อาณนฺโท นามุปฺภุจโก

เขมา อุปฺปลวณฺณา จ

อนาสวา วีตราคา

โพธิ ตสฺส ภควโต

จิตฺโต จ หตฺถาพวโก

นนฺทมาตา จ อุตฺตรา

อายุ วสฺสสํ ตสฺส

อิทํ สุตฺวาน วจัน

อาโมทิตา นรมฺรู

อุกฺกุฏฺฐิสทฺทา วตฺตนฺติ

กตญฺชลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ปายาสํ อทิ โส ชิน

โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.

โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ

พุทฺธมฺิสสฺติ มหายโส.

มายา นาม ภวิสฺสฺติ

อยํ เหลสฺสฺติ โคตโม.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา

สนฺตจิตฺตา สમાหิตา

อุปฺภุจิสฺสฺติมํ ชิน.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา

สนฺตจิตฺตา สમાหิตา.

อสุสตุเถติ ปวฺจจติ

อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภุจกา.

อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภุจิกา

โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

อสมสฺส มเหลสิโน

พุทฺธวិฆงฺกุโร อยํ.

อปฺโปเณนฺติ สหฺนฺติ จ

ทสฺสหฺสฺสี สเทวกา.

วิธฺมฺิสสาม สาสนํ

เหลสสาม สมฺมุขา อิม.

- ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา ปฏฺธิตํ วิรชฺฌิย
 เหฏฺฐาตฺตํ คเหตฺวาน อุตฺตรนฺติ มหฺานที.
 เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยที มุญฺจามิมฺ ชินฺ
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน เหสฺสาม สมฺมุขา อิมฺ.
 [๑๒] ตสฺสาปี วจันํ สุตฺวา ภิโย จิตฺตํ ปสาทยี
 อุตฺตริ วตฺตมธิฏฺฐาสิ ทสฺปารมิปฺปฺริยา.
 [๑๓] เวการํ นาม นครํ อุเทโน นาม ขตฺติโย
 สฺพนสฺสา นาม ชนิกา สิทฺตถุฏสฺส มเหสิโน.
 [๑๔] ทสฺวสฺสสทฺสฺสานิ อการํ อชฺฌาวสิ โส
 โกกาสฺสปฺลโกกนฺทา^๑ ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
 [๑๕] ติสฺอพสฺสสทฺสฺสานิ นาริโย สมลฺงกตา
 สฺมนา^๒ นาม सा नारी อนุปโม นาม อตฺรไซ.
 [๑๖] นิमितฺเต จตฺุโร ทิสฺวา สิริกาयाภินิขฺมิ
 อนฺนทสฺมาसानิ ปธานํ ปทธี ชิน.
 [๑๗] พุรฺหมฺนา ยาจิตฺโต สนฺโต สิทฺตถุฏ โลกนายโก
 วตฺตจกฺโก มหาวีโร มิคทาเย นรุตฺตโม.
 [๑๘] สมฺพโล จ สฺमितฺโต จ อเหสฺสุ อคฺคสาวกา
 เรวโต นามฺปฏฺฐาโก สิทฺตถุฏสฺส มเหสิโน.
 [๑๙] สีวลา จ สุรามา จ อเหสฺสุ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต กณฺณกาโรติ^๓ วุจฺจติ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. โกกาสฺสปฺลโกกนฺทา

^๒ ฉ.,เท. โสมนสฺสา

^๓ ฉ.,เท.,อ. กณฺณกาโรติ

- [๒๐] สุปปิโย จ สมพุทฺโธ จ อเหสิ อคฺคฺปฏฺจกา
 รมฺมา เจว สุรมฺมา จ อเหสิ อคฺคฺปฏฺจิกา.
- [๒๑] โส พุทฺโธ สญฺจิริตนํ อโหสิ นภมฺมคฺคโต
 กณฺณคฺฉิกสงฺกาโส ทสสฺสสฺสี วิโรจติ.
- [๒๒] โสปี พุทฺโธ อสมสโม อตฺตโล อปฺปฏฺฐิปปคฺคโล
 วสฺสสฺสทสฺสสฺสานิ โลเก อฏฺฐาสิ จกฺขฺมา.
- [๒๓] วิปฺลปฺปภา^๑ ทสฺสยิตฺวา ปฺปฺผาเปตฺวาน สาวเก
 วิลาเสตฺวา วรสมาปตฺติยา^๒ นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๔] สิทฺธตฺโต มุนีโร พุทฺโธ อโนมารามมฺหิ นิพฺพุโต
 ตตฺถเวยว ตสฺส ญฺปวโร จตุโยชนมฺมคฺคโตติ.

โสพลโม สิทฺธตฺตพุทฺธวโส.

๑๕. ติสฺสพุทฺธวโส

- [๑] สิทฺธตฺตสฺส อปเรน อสโม อปฺปฏฺฐิปปคฺคโล
 อนนฺตสีโล^๓ อมิตฺยโส ติสฺโส โลกคฺคนายโก.
- [๒] ตมนฺธการํ วิธมิตฺวา โอภาเสตฺวา สเทวกํ
 อนุกมฺปโก มหาวีโร โลเก อฺปฺปชฺชิ จกฺขฺมา.
- [๓] ตสฺสาปี อตุลา อิทฺธิ อตฺตลา สีสฺสมาธิโย^๔
 สพุทฺธ ปารมี คณฺตฺวา ธมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ.

^๑ อ. วิมล ปุณฺณ

^๓ ฉ., เท. อนนฺตเตโช

^๒ ฉ., เท. สมาปตฺติยา อ. วิลาเสตฺวา จ สมาปตฺติยา

^๔ ฉ., เท. อตุลํ สีสํ สมาธิ จ อ. อตุลสีสสมาธิ จ

- [๔] โส พุทฺโธ ทสสทสฺสมฺหิ วิญญาเปสิ คิริ สฺจ
โกฏฺฐิสถานิ อภิสมีสุ^๑ ปจเม ฌมฺมทสฺสเน.
- [๕] ทุตฺติโย นวฺตฺติโกฏฺฐิโน ตตฺติโย^๒ สญฺญิจิโกฏฺฐิโย
พนฺธนาโต^๓ ปโมเจสิ สมฺปตฺเต^๔ นรมฺมู ตทา.
- [๖] สนนฺนิปาตา ตโย อาสฺสุ สนิสฺสสฺส จ มหฺลสิโน^๕
ขีณาสวานํ วิมลानํ สนนฺตจิตฺตตาน ตาทินํ.
- [๗] ขีณาสวสทสฺสทสฺसानํ ปจโม อาสิ สมากโม
นวฺตฺติสทสฺสทสฺसानํ ทุตฺติโย อาสิ สมากโม.
- [๘] อสฺสีตฺติสทสฺสทสฺसानํ ตตฺติโย อาสิ สมากโม
ขีณาสวานํ วิมลानํ ปุปฺพิตานํ วิมุตฺตติยา.
- [๙] อหนฺเตน สมเยน สุชาโต นาม ขตฺตติโย
มหาโมคฺคิ จตฺตทฺยิตฺวา ปพฺพชฺชํ อสิปพฺพชฺชํ.
- [๑๐] มยิ ปพฺพชฺชิตฺเต สนนฺเต อูปฺปชฺชํ โลกนํายโก
พุทฺโธติ สทฺทํ สุตฺวาน ปิตี เม อูปฺปชฺชถ.
- [๑๑] ทิพฺพํ มนฺทารวํ ปุปฺผํ ปทุมํ ปาริฉตฺตกํ
อุโก หตฺถเกหิ ปคฺคยฺห ชุนฺมานอ อูปาคมี.
- [๑๒] ปาตุวณฺณปรีวฺตฺติ^๖ ติสฺสํ โลกคฺคณายกํ
ตมฺหํ ปุปฺผํ คเหตุวาน มตฺถเก ธารเย^๗ ชินํ.

^๑ อ. โภฏิสทสทสฺसानิ สมีสุ^๓ อ. พนฺธนา โส^๕ ฉ., เท., อ. ติสฺสเส โลกคฺคณายเก^๗ ฉ., เท., อ. ธารยํ^๒ สฺยา. ตตฺติเย^๔ ฉ., เท. สตฺเต^๖ ฉ., เท. จตุวณฺณปรีวฺตฺติ

[๑๓] โสปี มํ ตทา^๑ พุยากาลิ
ทฺวานวุเต อิตฺโต กปฺเป
อหุ^๒ กปิลวุหยา รมมา

[๑๔] ปธานํ ปทหิตฺวาน
อชปาลรุกฺขมฺมูลสมิ
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห

เนรณฺชราย ตีรมฺหิ
ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน

ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา
อสนฺตฺถรุกฺขมฺมูลมฺหิ

อิมสฺส ชนิกา มาตา
ปิตา สุทฺโธทโน นาม

โกลิโต อุปฺติสฺโส จ
อนาสวา วีตราคา
อานนฺโท นามุปฺภูจาทโก

เขมา อุปฺปลวณฺณา จ
อนาสวา วีตราคา

โพธิ ตสฺส ภควโต
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก

นนฺทมาตา จ อุตฺตรา
อาญ วสฺสสํ ตสฺส

ชนมฺชเม นิสิํทีย
อํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๒

กตฺวา ทกฺกการิกํ.
นิสิํทิตฺวา ตถาคโต
เนรณฺชรมฺเปหิติ.

ปายาสํ อทิ โส ชิน
โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.

โพธิมณฺฑํ อณฺุตฺตรํ
พุทฺธมฺสฺสติ มหายโส.

มายา นาม ภวิสฺสติ
อํ เหลสฺสติ โคตโม.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
อุปฺภูจิสฺสติมํ ชิน.

อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
สนฺตจิตฺตา สมาหิตา.

อสนฺตฺถเถติ ปวฺจจติ
อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต.

อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺตฺตฺตฺต
โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

อิทํ สุตวาน วจนํ
อาโมทิตา นรมฺร
อุกกุฏจิสททา วตตนฺติ
กตยชฺลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นทึ ตรนฺตา
เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตฺวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

[๑๕] ตสฺสาปิ วจนํ สุตฺวา
อุตฺตริ วตฺตมธฺมฺจาสี

[๑๖] เขมกํ นาม นครํ
ปทุมมา นาม ชนิกา

[๑๗] สตฺตวสฺสสทฺสฺสาณิ
คุณฺเสลานาทิยนิสโก^๒

[๑๘] สมตีสสทฺสฺสาณิ
สุภทฺทา นาม^๓ สา นารี

[๑๙] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา
อนฺนํ อทฺตมมาส^๔

อสมสฺส มเหสิโน
พฺพุทฺธีชงฺกุโร อโย.

อปโฆณฺติ หสฺนฺติ จ
ทสฺสทสฺสี สเทวกา.

วิรัชมิสฺสาม สาสนํ
เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ปฏฺฐิตตฺถํ วิรัชมิย
อุตฺตรนฺติ มหานที.

ยทึ มุญฺจามิมํ ชินํ
เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ภิกฺขุโย จิตฺตํ ปสาทยิ
ทสฺปารมิปฺปฺริยา.

ชนสฺนโท^๑ นาม ขตฺติโย
ดิสุสสฺส จ มเหสิโน.

อการํ อชฺฌาวสิ โส
ตโย ปาสาทมฺตฺตมา.

นารีโย สมลงฺกตา
อานนฺโท นาม อตฺตรโช.

อสฺสยาเนน นิภฺขมิ
ปธานํ ปทฺธี ชินो.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อ. ชนสนฺโท

^๒ ฉ., เท. คุหาเสลนาริสนิสภา อ. คุหาเสลนารินิสภา

^๓ ฉ., เท. นามิกา

^๔ ฉ., เท. อนฺนอฏฺฐมาสาณิ อ. อนฺนํ อฏฺฐมาส

- [๒๐] พุรหมุณา ยาจิโต สนโต ติสโส โลกคณนายโก
วตตจโก มหาวีโร ยสวดีทายมุตตเม.^๑
- [๒๑] พุรหมเทโว จ อุทโย จ อहेสิ อคฺคสาวกา
สมโค^๒ นามุปฏจาโก ติสสสฺส จ มहेสิโน.
- [๒๒] ผุสฺสา เจว สุตตฺตา จ อहेสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต อสโนติ ปวฺจจติ.
- [๒๓] สมฺพโล จ สิริ^๓ เจว อहेสิ อคฺคุปฏจกา
กิสาคอตฺถิ อุปเสนา อहेสิ อคฺคุปฏจิกา.
- [๒๔] โสปี พุทฺโธ สญฺจิริตโน อหุ อจฺจตฺตเน ชินโน
อนุปโม อสทิสโส หิมวา วีย ทิสฺสติ.
- [๒๕] ตสฺสาปี อตุลเตชสฺส อายุ อาสิ อนุตฺตโร
วสฺสสตสฺสหานิ โลเก อฏฺฐาสิ จกฺขมา.
- [๒๖] อุตฺตมํ ปวริ เสฏฺฐิ
ชฺลิตฺวา อคฺคิกฺขนฺทโร อนุโภตฺวา มหายสํ
นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๗] วลาหโกว อนิเลน
อนฺธกาโรว ทิเปน^๔ สุริเยน วีย อสฺสโว
นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๘] ติสโส ชินวโร พุทฺโธ
ตตฺเถว ตสฺส ชินฺถุโป นนฺทารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตีณิ โยชนสมฺมุสฺสีโตติ.^๕

สตฺตฺรสมํ ติสฺสพุทฺธวโส.

^๑ น.,เท.,อ. ยสวดียมุตตเม

^๓ น.,เท. สิริมา

^๕ น.,เท. ตีณิ โยชนมฺมุคฺโค

^๒ น.,เท.,อ. สมฺโค

^๔ น.,เท. ปทฺิเปน

๒๐. ปุสฺสพุทฺธวโร^๑

- [๑] ตตฺถเภา มณฺฑกปฺปมฺหิ อหุ สตฺถา อํนุตฺตโร
 อนฺูปโม อสมมฺโม ปุสฺโส^๒ โลกคฺคณายโก.
- [๒] โสปี สพฺพํ ตมํ หนฺตฺวา วิชฺเฐตฺวา มหาชฏี
 สเทวํ ทปฺปยฺนโต อภิวสฺสี อมตมฺพฺนา.^๓
- [๓] ฐมฺมจกํ ปวตฺเตนฺเต ผุสฺเส นกฺขตฺตมํคฺเล
 อสํติสฺตสฺสหาณํ^๔ ปจฺมาภิสมฺโย อหุ.
- [๔] นวฺตฺติสฺตสฺสหาณํ ทุตฺติยาภิสมฺโย อหุ
 อสํติสฺตสฺสหาณํ ตตฺติยาภิสมฺโย อหุ.
- [๕] สนฺนิปาตา ตโย อาสํ ปุสฺสสฺส จ^๕ มเหสิโน
 ขีณาสวานํ วิมลานํ สนฺตจิตฺตาน ตาทินํ.
- [๖] สญฺจิสฺตสฺสหาณํ ปจฺโม อาสิ สมากโม
 ปญฺญาสฺตสฺสหาณํ ทุตฺติโย อาสิ สมากโม.
- [๗] จตฺตาฬีสฺตสฺสหาณํ ตตฺติโย อาสิ สมากโม
 อนฺูปาทา วิมุตฺตานํ โวจฺฉินฺนปฏฺิสนฺธินํ.
- [๘] อหนฺเตน สมเยน วิชฺโต^๖ นาม ขตฺติโย
 จทฺทยิตฺวา มหารชฺชํ ปพฺพชฺชํ ตสฺส สนฺติเก.
- [๙] โสปี มํ พุทฺโธ พฺยาภาสิ ปุสฺโส โลกคฺคณายโก
 เทวณฺวเต อิตฺโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี.
 อหุ^๗ กปฺปิลวฺหยา รมฺมา นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต.^๘

^๑ ฉ., เท., อ. ผุสฺสพุทฺธวโร^๓ อ. อมตมฺพฺยา^๕ ฉ., เท., อ. ผุสฺสสฺสาปิ, เอวฺมฺปริปิ.^{๗-๘} ฉ., เท. อิมํ ปาจา น ทิสฺสนฺตี.^๒ ฉ., เท., อ. ผุสฺโส^๔ ฉ., เท., อ. โกฏฺิสฺตสฺสหาณํ^๖ ฉ., เท., อ. วิชฺตาวี

- [๑๐] ปธานํ ปทหิตวาน
 อชปาลรูกุขมูลสมิ
 ตตถ ปายาสํ ปคฺคยห
 เณรยฺชราย ตีรมหิ
 ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน
 ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา
 อสฺสตถรูกุขมูลมฺหิ
 อิมสฺส ชนิกา มาตา
 ปิตา สุทฺธโชทโน นาม
 โกลิโต อุปติสฺสโส จ
 อนาสวา วีตราคา
 อานนฺโท นามุปฺภุจโก
 เขมา อุปฺปปลวณฺณา จ
 อนาสวา วีตราคา
 โพธิ ตสฺส ภควโต
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก
 นนฺทมาตา จ อุตฺตรา
 อายุ วสฺสสํ ตสฺส
 อิทํ สุตฺวาน วจนํ
 อาโมทิตา นรมฺรู
 อุกฺกุฏจิสฺสททา วตฺตนฺติ
 กตฺถชฺลี นมสฺสนฺติ
- กตฺวา ทุกฺกรการิกํ.
 นิสิตฺตฺวา ตถาคโต
 เณรยฺชรมุเปหิติ.
 ปายาสํ อทิ โส ชินो
 โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.
 โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
 พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.
 มายา นาม ภวิสฺสติ
 อयํ เหลสฺสติ โคตโม.
 อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
 สนฺตจิตฺตา สมหิตา
 อุปฺภุจิสฺสติมํ ชินํ.
 อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
 สนฺตจิตฺตา สมหิตา.
 อสฺสตถฺเถติ ปวฺจจติ
 อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภุจกา.
 อคฺคา เหลสฺสนฺตูปฺภุจิกา
 โคตมสฺส ยสฺสสิโน.
 อสมสฺส มเหลสิโน
 พุทฺธวិฆงฺกุโร อยํ.
 อปฺโปณฺเณนฺติ หสนฺติ จ
 ทสฺสทสฺสี สเทวกา.

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา
เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตฺวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

[๑๑] ตสฺสาปิ วจํ สุตฺวา
อุตฺตริ วตฺตมธฺมฺจาสี

[๑๒] สุตฺตนฺตํ วินยญฺจาปิ
สพฺพํ ปรียาปฺนิตฺวาน

[๑๓] ตตฺถปฺปมตฺโต วิหรนฺโต
อภิญฺญาสุ ปารมี คณฺฐวา

[๑๔] กาสิกํ นาม นครํ
สิริมา นาม ชนิกา

[๑๕] นวสฺสสหสฺसानิ
ครุพฺหํสฺสวณฺณตารา^๑

[๑๖] เตวีสติสหสฺसानิ^๒
กิสาคอตฺมี นาม นารี^๓

[๑๗] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา
สตฺตาหํ^๔ ปธานจาริ

วิชฺฌิสฺสาม สาสนํ
हेสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ปฏฺิติดุํ วิชฺฌมฺย
อุตฺตรนฺติ มหานที.

ยทึ มุญฺจามิมํ ชินํ
हेสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ภิชฺโช จิตฺตํ ปสาทยิ
ทสฺปารมิปฺปรียา.

นวํคสฺตถฺยสฺสสนํ
โสภยิ ชินสฺสสนํ.

พฺรหฺมํ ภาเวตฺวา ภาวนํ
พฺรหฺมโลกมคฺคยฺจिหํ.

ชยเสโน นาม ขตฺติโย
ปุสฺสสฺส จ มहेสิโน.

อคารํ อชฺฌาวสิ โส
ตโย ปาสาทมุตฺตมา.

นาริโย สมลงฺกตา
อานนฺโท^๔ นาม อตฺรโช.

หตฺถิยาเนน นิภฺขมิ
อจริ ปุริสฺสุตฺโต.

^๑ จ.,เท. ทุมตอายุ 12/06/2566
ครุพฺกขหํสฺสวณฺณตารา อ. ครุพฺหํสฺสวณฺณตารา

^๓ สฺยา. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๔ จ.,เท. จมาล

^๒ จ.,เท. ตีสอิตฺติสหสฺसानิ

^๔ จ.,เท. อนุปโม

- [๑๘] พุรหมุณา ยาจิโต สนฺโต ปุสฺโส โลกคณนายโก
วตฺตจโก มหาวีโร มิคทาเย นรุตฺตโม.
- [๑๙] สุรภิโต ฌมฺมเสโน^๑ อหสิ์ อคฺคสาวกา
สภียโย นามุปฺภจโก ปุสฺสสฺส จ มหสิโน.
- [๒๐] จาลา จ อุปฺจาลา จ อหสิ์ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต อามลโกติ^๒ วุจฺจติ.
- [๒๑] ฌณฺชโย วิสาโข จ อหสิ์ อคฺคูปฺภจกา
ปทุมมา ลีรินาคา จ^๓ อหสิ์ อคฺคูปฺภจิกา.
- [๒๒] อฏฺฐปณฺณาสรตฺถํ โสปี อจฺจุคฺคโต มุนิ
โสภติ สตรํสีว อพฺพราชาว ปุริโต.
- [๒๓] นวฺติวสฺสสหสฺसानิ อายุ วิชฺชติ ดาวเท
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โสตาเรสิ ฌนฺตํ พหุ.
- [๒๔] โอวทิตฺวา พหุ สตฺเต
โสปี สตฺถา อตฺถลยโส สนฺตาเรตฺวา พหุ ฌเน
นิพฺพุโต โส สสาวโก. นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๕] ปุสฺโส ฌินฺวโร สตฺถา เสนารามมฺหิ นิพฺพุโต
ธาคฺคฺคิตฺถาริกํ อาสิ เตสฺส เตสฺส ปเทสโตติ.

อฏฺฐารสโม ปุสฺสพุทฺธวโร.

๒๑. วิปสฺสีพุทฺธวโร

- [๑] ปุสฺสสฺส อปฺเรน สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
วิปสฺสี นาม นามเนน โลเก อุปฺปชฺชติ จกฺขุมา.

^๑ อ. สุภิโต ฌมฺมเสโน จ.

^๒ ฉ.,เท.,อ. อามลโกติ

^๓ ฉ.,เท.,อ. ปทุมมา เจว นาคา จ

- [๒] อวิชฺชณฺทํ^๑ ปทาเลตฺวา ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ
 ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺเตตฺถํ ปกฺกามิ พนฺธมฺมดีปฺรํ.
- [๓] ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺเตตฺวา อุโก โพเชสิ นายโก
 คณฺหาเย น วตฺตพฺโพ ปจฺมาภิสมโย อหุ.
- [๔] ปุณาปรี อมิตยโส ตตฺถ สจฺจํ ปกาสะยิ
 จตฺราสีตีสหสฺसानํ ทุตฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๕] จตฺราสีตีสหสฺसानิ สมฺพุทฺธมฺนุปฺพุทฺธํ
 เตสมารามปตฺตานํ ฌมฺมํ เทเสสิ จกฺขมา.
- [๖] สพุพากาเรน ภาสโต จตฺวา^๒ อุปฺนิสฺสา ชินฺ^๓
 เตปิ ฌมฺมวรี คณฺตฺวา ตตฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๗] สนนฺิปาตา ตโย อาสุํ วิปฺปสฺสิสฺส มเหสิโน
 ชีณาสวานํ วิมลानํ สนฺตจิตฺตาน ตาทินํ.
- [๘] อฏฺฐสฏฺฐจิตฺตสหสฺसानํ ปจฺโม อาสิ สมากโม
 ภิกฺขุสฺตสหสฺसानํ ทุตฺติโย อาสิ สมากโม.
- [๙] อสีตฺติภิกฺขุสหสฺसानํ ตตฺติโย อาสิ สมากโม
 ตตฺถ ภิกฺขุคณฺมชฺเฌ สมฺพุทฺโธ อติโรจติ.
- [๑๐] อหฺนฺเตน สมเยน นาคราชา มหิตฺธิโก
 อตุโล นาม นามเณ ปุณฺณวณฺโต ชุตินฺธโร.
- [๑๑] เนกานํ นาคโกฏฺฐินํ ปรีวาทฺเตวานหํ ตทา
 วชฺชนฺโต ทิพฺพตฺตริเยหิ โลกเชฏฺฐํ อุปาคมี.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ น.,เท.,อ. อวิชฺช สพฺพ

^๒ น.,เท.,อ. สุตฺวา

^๓ น.,เท. อุปฺนิสฺสาทิน

- [๑๒] อุปสงกมิตฺวาน สมพุทฺธํ วิปสฺสี โลกนายกํ
มณฺเฑตฺตารตนขจิตํ สพุทฺธภาวณวิภูสิตํ
นิมนเตตฺวา ฐมฺมราชสุล สุวณฺณปิจฺมทาสหํ.
- [๑๓] โสปี มํ พุทฺโธ พุยาภาสิ สงฺฆมชฺฌเม นิสฺสํทีย
เอกนวุติ อิตฺโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
- [๑๔] อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา นิทฺทมิทฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกกรการิกํ.
- [๑๕] อชฺปาลรฺกขมฺมูลสฺมี นิสฺสํทิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เหนรณฺชรมฺเปหิติ.
- [๑๖] เหนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิน
ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.
- [๑๗] ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุสฺสตุณฺณเล สมโพธิ พุทฺธมฺิสฺสติ มหายโส.
- [๑๘] อิมสุล ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
ปีตา สุทฺโธทโน นาม อยํ เหสฺสติ โคตโม.
โกลิโต^๑ อุปติสฺโส จ อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวกา.^๑
- [๑๙] อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
อานนฺโท นามุปฺภุจาทโก อุปฺภุจิสฺสติมํ ชิน.
- [๒๐] เขมา อุปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
โพธิ ตสฺส ภควโต อสุสฺสตุณฺณเล ปวฺจจติ.

[๒๑] จิตฺโต จ หตฺถาพวโก
 นนฺทมาตา จ อุตฺตรา
 อายุ วสฺสสํ ตสฺส

อคฺคา เหลสนฺตฺตฺตฺตฺตฺต
 อคฺคา เหลสนฺตฺตฺตฺตฺต
 โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

[๒๒] อิทํ สุตฺวาน วจัน
 อาโมทิตา นรมฺร
 อุกฺกุฏฺจิสทฺทา วตฺตนฺติ
 กตญฺชลิ นมสฺสนฺติ

อสมสฺส มเหลสิโน
 พุทฺธวโร อโย.

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

อปฺโปณฺณติ หสนฺติ จ
 ทสฺสทสฺสิ สเทวกา.

ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา
 เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตุวา

วิรัชมิสฺสาม สาสนํ
 เหลสนฺตฺตฺตฺตฺต อิมํ.

เอวเมว มยํ สพฺเพ
 อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ปฏฺติตฺถํ วิรัชมิย
 อุตฺตรนฺติ มหานที.

[๒๓] ตสฺสาปี^๑ วจัน สุตฺวา
 อุตฺตริ วตฺตมธฺธิจฺจสิ

ยทิมฺมจามิมํ ชินํ
 เหลสนฺตฺตฺตฺตฺต อิมํ.

[๒๔] นครํ พนฺธุมฺตี นาม
 มาตา พนฺธุมฺตี นาม

ภิกฺขุโย จิตฺตํ ปสาทโย
 ทสฺสปารมิปฺปฺริยา.

[๒๕] อฏฺฐวสฺสสทฺสฺสานิ
 นนฺโท สุนฺนโท สิริมา

พนฺธุโม นาม ขตฺติโย
 วิปสฺสิสฺส มเหลสิโน.

[๒๖] ติจฺจตฺตาฬิสฺสทฺสฺสานิ
 สทฺสสนา^๒ นาม นาริ

อการํ อชฺฌาวสิ โส
 ตโย ปาสาทมุตฺตมา.

นาริโย สมลฺงกตา
 สวตฺตกฺขนฺโต^๓ นาม อตฺตรโ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อ. ตสฺสาห์, เอวมฺปฺริปี.

^๒ อ. สุตฺนา

^๓ อ. สํวฏฺฏกฺขนฺโต

- [๒๗] นิमितเต จตุโร ทิสฺวา รถยาเนน นิกฺขมิ
 อณฺเฐนอฏฺฐมาसानิ ปธานํ ปทธี ชินฺ.
- [๒๘] พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต วิปสฺสี โลกนายโก
 วตฺตจโก มหาวิโร มิคทาเย นรุตฺตโม.
- [๒๙] ขนฺโธ จ ติสฺสนาโม จ อหฺลํ อคฺคสาวกา
 อโสโก นามุปฏฺจาโก วิปสฺสีสุส มหฺลสินฺ.
- [๓๐] จนฺทา จ จนฺทमितฺตา จ อหฺลํ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต ปาฏลิตี ปุจฺจติ.
- [๓๑] ปุณฺณพฺพสมิตฺโต นาโค จ อหฺลํ อคฺคปฏฺจกา
 สิริมา อุตฺตรา เจว อหฺลํ อคฺคปฏฺจิกา.
- [๓๒] อสิตฺติหตฺถมฺพุเพโธ วิปสฺสี โลกนายโก
 ปภา นิทฺฐาวตี ตสฺส สมฺนตา สตฺตโยชเน.
- [๓๓] อสิตฺตวสฺสสหฺสฺसानิ อายุ พุทฺธสฺส ดาวเท
 ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนฺตํ พหุ.
- [๓๔] พหุเทวมนุสฺसानํ พนฺธนํ ปริโมจยิ
 มคฺคามคฺคณฺจ อาจิกฺขิ อวเสสปฺถุชฺชเน.
- [๓๕] อาโลกํ ทสฺสยิตฺวาน ทสฺเสตฺวา อมตํปทํ
 ชฺลิตฺวา อคฺคิกฺขนฺโธ นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๓๖] อิทฺธิวโร ปญฺญวโร ลกฺขณจกฺกสมิตฺต^๑
 สพฺพิ สมฺนตรฺหิตํ นนฺ วิตฺตา สพฺพสงฺขาราทิ.

หมดอายุ 12/06/2567

^๑ ฉ.,เท. ลกฺขณณฺจ กุสฺमितฺตํ อ. ลกฺขณณฺจกุสฺมิมํ

[๓๗] วิปสฺสึ นรฺวโร วัโร สมิตฺตารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตตฺถเวว ตสฺส ญฺปวโร สตฺตโยชนมฺสฺสิตฺตติ.

เอญฺณวิสตีโม วิปสฺสึพฺพุทฺธวโส.

๒๒. สิบพิพทุธวโส

- [๑] วิปสฺสึสฺส อปเรน สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
สิขิวฺหโย^๒ นาม ชินฺ อสโม อปฺปฏฺฐิปุคฺคโส.
- [๒] มารเสนํ ปมทฺทิตฺวา ปตฺโต สมฺโพธิมฺมุตฺตมํ
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตสิ อนุกมฺปาย ปาณินํ.
- [๓] ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺเต
โกฏฺฐิตสฺสทสฺसानํ สีขิมฺหิ ชินฺปุณฺณเว
ปจฺมาภิสมโย อหุ.
- [๔] อปรฺปิ ธมฺมํ เทเสนฺเต
นวุตฺติโกฏฺฐิตสฺสทสฺसानํ คณฺเฏเจ นรุตฺตเม
ทฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๕] ยมกปาฏิหาริยฺ^๓
อสีติโกฏฺฐิตสฺสทสฺसानํ ทสฺสยนฺเต สทฺเวเก
ตฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๖] สนนฺิปาตา ตโย อาสํ
ชีณาสวานํ วิมลนํ สีขิสฺสาปิ มฺहेสินฺ
สนฺตจิตฺตาน ตาทินํ.
- [๗] ภิกฺขุสฺตสฺสทสฺसानํ ปจฺโม อาสิ สฺมาคโม
อสีติภิกฺขุสฺสทสฺसानํ ทฺติโย อาสิ สฺมาคโม.

^๑ ฉ.,เท. ชินวโร

^๒ ฉ.,เท. สีขิวฺหโย อาสิ ชินฺ อ. สีขิวฺหโย

^๓ ฉ.,เท. ยมกปาฏิหาริยญจ อ. ยมกํ ปาฏิหาริยญจ

- [๘] สตฺตติภิกขุสฺสหสฺसानํ ตติโย อาสิ สมากโม
อนฺุปลิตโต ปทุมว โดยมฺหิ สมฺปวทฺตมิตํ.
- [๙] อหฺนฺเตน สมเยน อรินฺทโม นาม ขตฺติโย
สมฺพุทฺธปฺปมฺขํ สงฺฆํ อนฺนปาเนน ตปฺปยิ.
- [๑๐] พหุทฺธสฺสวรี ทตฺวา ทุสฺสโกฏฺฐิ อนฺปปกํ
อลงฺกตํ หตฺถิยานํ สมฺพุทฺธสฺส อทาสหํ.
- [๑๑] หตฺถิยานํ นิมนฺนิตฺวา กปฺปิยํ อุปนามยิ
ปฺปฺรยิ มาณสํ มยฺหิ นิจฺจํ ทพฺพมฺปญฺจิตํ.
- [๑๒] โสปี มํ พุทฺโธ พฺยาทาสิ สีขิ โลกคฺคณายโก
เอกตฺตีสเ อิตโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
- [๑๓] อหุ กปฺปิลวฺหยา รมฺมา^๑ นิทฺทมิทฺวา ตถาคโต
ปฺธานํ ปทฺหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ.
อชฺปาลรฺกขมฺมุลสฺมิ นิสิทิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิติ.
เนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฺปฺปิตตฺตวรมคฺเคน โพธิมฺมุลมฺหิ เอหิติ.
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนฺตฺตฺร
อสุสฺสตฺถรฺกขมฺมุลมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.
อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
ปิตา สุทฺโธทโน นาม อยํ เหสฺสติ โคตโม.

^๑ อ. อหุ กปิลวหเย รมเม, เอวมุปริปิ.

อนาสวา วีตราคา
โกลิโต อุปติสฺโส จ
อานนฺโท นามุปฺภูจาโก

เขมา อุปฺปลวณฺณา จ
อนาสวา วีตราคา

โพธิ ตสฺส ภควโต
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก

นนฺทมาตา จ อุตฺตรา
อายุ วสฺสสํ ตสฺส

อิทํ สุตฺวาน วจัน
อาโมทิตา นรมฺรु

อุกฺกุฏฺฐิสทฺทา วตฺตนฺติ
กตญฺชลิ นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา
เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตุวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

[๑๔] ตสฺสาปิ วจัน สุตฺวา
อุตฺตริ วตฺตมธฺิฏฺฐาสิ

สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
อคฺคา เหลสนฺติ สาวกา
อุปฺภูจิสฺสติมฺ ชินฺ.

อคฺคา เหลสนฺติ สาวิกา
สนฺตจิตฺตา สมาหิตา.

อสฺสตุเถติ ปวฺจจติ
อคฺคา เหลสนฺตฺอุปฺภูจกา.

อคฺคา เหลสนฺตฺอุปฺภูจิกา
โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

อสมสฺส มเหลสิโน
พฺพทฺฐวีสงฺกุโร อยฺ.

อปฺโผฏฺเณติ หสนฺติ จ
ทสฺสหสฺสิ สเทวกา.

วิรัชมิสฺสาม สาสนํ
เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ปฏฺิติดุํ วิรัชมิย
อุตฺตรนฺติ มหานที.

ยทิ มฺญจามิมฺ ชินฺ
เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ภิกฺโข จิตฺตํ ปสาทยิ
ทสฺปารมิปฺปฺริยา.

- [๑๕] นครี อรุณวดี นาม อรุณ นาม ขตติโย
ปภาวดี นาม ชนิกา สีขิสส จ มहेสิโน.
- [๑๖] สดตวสสสสสทานิ อการี อชฎาวสิ โส
สุทตฏโก คิริ นาริวาหโน^๑ ตโย ปสาทมุตตมา.
- [๑๗] จตวิสตีสสสทานิ นาริโย สมลงกตา
สพพกามา นาม सा नारी อตุโล นาม อตฺรโซ.
- [๑๘] นิमितเต จตุโร ทิสวา หตฺถิยาเนน นิกฺขมิ
อฏฺฐมาสี ปธานจารี อจรี ปุริสุตตโม.
- [๑๙] พุรหมุณา ยาจิโต สนฺโต สีขี โลกคคฺคณายโก
วตฺตจกโก มหาวีโร มิคทาเย นรุตตโม.
- [๒๐] อภิกฺขุ สมภโว นาม^๒ อहेสิ อคฺคสาวกา
เขมกโร นามปฏฺฐาโก สีขิสส จ มहेสิโน.
- [๒๑] มขิลา^๓ จ ปทุมา จ อहेสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต ปุณฺธิริโกติ วุจฺจติ.
- [๒๒] สีริวทุโธ จ นนฺโท^๔ จ อहेสิ อคฺคปฏฺฐกา
จิตฺตา เจว สฺสจิตฺตา จ อहेสิ อคฺคปฏฺฐิกา.
- [๒๓] อุจฺจตฺตเนน โส พุทฺโธ สดตติหตฺถมฺคฺคโต
กณฺณคณฺณิกสงฺกาโส ทวตฺตีสวรลกฺขโน.
- [๒๔] ตสฺสาปิ พุยามปฺปภา กายา นิจฺจรณฺติ^๕ นีรณฺตรี
ทีโสทิสํ นิจฺจรณฺติ ตีณิ โยชนานิ โส ปภา.

^๑ หมายเหตุ 12/06/2566
๑ น.,เท. สุนทโก คิริ วสโก อ. สุนโท คิริ วหโน

^๓ น.,เท. สขิลา อ. อขิลา เจว

^๔ น.,เท. อ. ทิวารตฺติ

^๒ น.,เท. เจว

^๕ อ. จนฺโท

- [๒๕] สดตติวสฺสสหสฺसानิ อายุ ตสฺส มहेสิโน
 ทาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๖] ฌมฺมเมฆํ วสฺสิตวาน^๑ เตมยิตฺวา สเทวเก
 เขมตํ ปาปยิตฺวาน นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๗] อนุพฺยุญฺชนสมฺปนฺนํ ทฺวตฺตีสวรลกฺขณํ
 สพฺพิ สมฺนฺตรหิตํ นนุ วิตฺตา สพฺพสงฺขาราทิ.
- [๒๘] ลีฬิ มุณีวโร พุทฺโธ อสฺสารามมฺหิ^๒ นิพฺพุโต
 ตตฺถเภาว ตสฺส ญฺปวโร ตีณิโยชนมฺกฺคโตติ.

วิสตฺโม ลีฬิพุทฺธวํโส.

๒๓. เวสสุภพุทฺธวํโส

- [๑] ตตฺถเภาว มณฺทกปฺปมฺหิ อสโม อปฺปฏฺฐิบุคคลโ
 เวสฺสภู นาม นามเน โลกเก อฺปฺปชฺชิ โส^๓ ชิน.
- [๒] อาทิตฺตํ อิท^๔ ราคคฺคิ ตณฺหานํ วิชิตํ ชานํ^๕
 นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา ปตฺโต สมฺโพธิมฺตมํ.
- [๓] ฌมฺมจกํ ปวตฺเตสิ^๖ เวสฺสภู โลกนายโก^๗
 อสฺสีติโกฏิสหสฺसानํ ปจฺมาภิสมโย อหุ.
- [๔] ปกฺกนฺเต จาริกํ รฏฺเฐ โลกเชฏฺฐเจ นราสเก
 สดตฺติโกฏิสหสฺसानํ ทฺุตฺติยาภิสมโย อหุ.

^๑ ฉ., เท. ปวสฺเสตฺวา อี. ฌมฺมเมฆํ ปวสฺเสตฺวา

^๓ ฉ., เท. นายโก

^๕ ฉ., เท. ตทา อี. สทา

^๗ ฉ., เท. เวสฺสภูโลกนายเก

^๒ อี. ทสฺสารามมฺหิ

^๔ ฉ., เท. วต อี. อาทิตฺตํ ตี จ

^๖ ฉ., เท. ปวตฺเตนฺเต

- [๕] มหาทิฏฐี วิโนเทนฺโต ปาฏิเหรี^๑ กโรติ โส
สมาคตา นรมฺฐ ทสสหัสสึสเทวเก.
- [๖] มหาอจฺฉริยํ ทิสฺวา อพฺภุตํ โลมหํสนํ
เทวา เจว มนุสฺสา จ พุชฺฌเร สฺสจฺจิโกฏฺฐิโย.
- [๗] สนนฺธิปาตา ตโย อาสุํ เวสฺสภุสฺส มเหสิโน
ชีณาสวานํ วิมลानํ สนฺตจิตฺตาน ตาทินํ.
- [๘] อสึติโกฏฺฐิสหสฺसानํ ปจฺโม อาสิ สมาคโม
สตฺตติภิกฺขุสหสฺसानํ ทฺติโย อาสิ สมาคโม.
- [๙] สฺสจฺจิภิกฺขุสหสฺसानํ ตติโย อาสิ สมาคโม
ชราทิภยภิตานํ โอโรสานํ มเหสิโน.^๒
- [๑๐] อหนฺเตน สมเยน สุทฺสโน นาม ขตฺติโย
นิมนฺเตตฺวา^๓ มหาวิริ ทานํ ทตฺวา มหารหํ^๓
อนฺนปาเนน วตฺถเณ สสงฺฆํ ชินมปฺปชฺยี.
- [๑๑] ตสฺส พุทฺธสฺส อสมสฺส จกฺกํ วตฺตติมฺตมฺ
สุทฺวาน ปณฺตี ฐมฺมํ ปพฺพชฺชมภิโรจยี.
- [๑๒] มหาทานํ ปวตฺเตตฺวา รตฺตินทิวมตฺนทฺติโต
ปพฺพชฺชํ คุณสมฺปนฺนํ ปพฺพชฺชํ ชินสนฺติเก.
- [๑๓] อาจารย์คุณสมฺปนฺโน วตฺตสึลสมาหิโต
สพฺพพญฺญตํ คเวสนฺโต รมามี ชินสาสเน.

^๑ อ. ปาฏิหรี^๒ อ. มเหสิน^๓ สุยา. อิมะ ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

- [๑๔] สหุชาปิตี อุปฺปาเทตฺวา พุทฺธํ วนฺทามิ สตฺถํ
 ปิตี อุปฺปชฺชติ มยฺหํ โพรธิยาเยว การณา.
- [๑๕] อนิวดตฺตมานสํ ฅตฺวา สมฺพุทฺโธ เอตทพฺุริ
 เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
- [๑๖] อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต
 ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ.
 อชฺปาลรฺกฺขมฺมูลสฺมี นิสิตฺติวา ตถาคโต
 ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เณรณฺชรมฺมุเปหิตี.
 เณรณฺชราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทฺธิ โส ชินฺ
 ปฏฺยตฺตวรรมคฺเคน โพรธิมฺมูลมฺหิ เอหิตี.
 ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพรธิมณฺฑํ อนฺตฺตํ
 อสฺสตฺถรฺกฺขมฺมูลมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส.
 อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
 ปิตา สฺุทฺโธทโน นาม ยํ เหลสฺสติ โคตโม.
 โกลิโต อุปฺติสฺโส จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
 อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
 อานนฺโท นามฺปฏฺจโก อุปฺภูจิสฺสติมํ ชินฺ.
 เขมา อุปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
 อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา.
 โพรธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตฺถโต ปวฺจจติ
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหลสฺสนฺตฺปฏฺจกา.

นันทมาตา จ อุตฺตรา

อายุ วสฺสสํ ตสฺส

อิทํ สุตฺวาน วจัน

อาโมทิตา นรมฺร

อุกฺกุฏจิสฺสทา วตฺตนฺติ

กตญฺชลิ นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา

เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตุวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

[๑๗] ตสฺสาคํ วจัน สุตฺวา

อุตฺตริ วตฺตมชฺชิจาสี

[๑๘] อโนมํ นาม นคร

มาตา ยสวตี นาม

[๑๙] ฉพฺพสฺสสทฺสฺสานิ^๑

รฺรจฺจํ สุรติ วทฺธมฺภา^๒

[๒๐] อนฺนตีสสทฺสฺสานิ

สฺสจิตฺตา นาม สา นารี

อคฺคา เหสฺสนตฺตปฏฺฐิจา

โคตมสฺส ยสฺสสิโน.

อสมสฺส มเหสิโน

พุทฺธวีสงฺกโร อโย.

อปฺโปณฺเณติ หสนฺติ จ

ทสฺสทสฺสิ สทฺเวกา.

วิรัชมิสฺสาม สาสนํ

เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ปฏฺฐิติตฺถํ วิรัชมิย

อุตฺตรนฺติ มหานที.

ยทึ มุญฺจามิมํ ชินํ

เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ภียโย จิตฺตํ ปสาทโย

ทสฺปารมิปฺปฺริยา.

สฺสปฺปติโต นาม ขตฺติโย

เวสฺสภุสฺส มเหสิโน.

อการํ อชฺฌาวสิ โส

ตโย ปาสาทมุตฺตมา.

นารีโย สมลฺงกตา

สฺสปฺพุทฺโธ นาม อตฺตรโช.

^๑ ฉ., เท. ฉ จ วสฺสสทฺสฺสานิ อการํ อชฺฌา วสิ, เอวมุปฺปิ.

^๒ ฉ., เท. รฺรจฺจํ สุรจฺจํ รติวทฺธมโน

- [๒๑] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา สิวิกายาภินิคมิ
 ฉมาสี ปธานจารี อจริ ปุริสฺสุตฺตโม.
- [๒๒] พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต เวสสภุ โลกนํภโก
 วตฺตจกโก^๑ มหาวิโร อรุณเปี^๒ นรุตฺตโม.
- [๒๓] โสโณ จ อุตฺตโร เจว อเหสิ อคฺคสาวกา
 อุปสนฺโต นามฺปฏฺจาโก เวสสภุสฺส มเหสิโน.
- [๒๔] รามา เจว สมาลา นาม^๓ อเหสิ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต มหาสาโลติ วุจฺจติ.
- [๒๕] โสตุถิโก เจว รมฺโม จ อเหสิ อคฺคฺปฏฺจกา
 โคตมี จ สิริมา จ อเหสิ อคฺคฺปฏฺจิกา.
- [๒๖] สมฺมจิริตฺตมฺพเพโธ เหมยฺยปสมฺมปโม
 กายา นิจฺจรติ รํสี รตฺตีว ปพฺพเต สีปิ.
- [๒๗] สมฺมจิวสฺสสหฺสฺสานิ อายุ ตสฺส มเหสิโน
 ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนฺตํ พหุ.
- [๒๘] ฌมฺมํ วิตฺถาริกํ กตฺวา วิภวชิตฺวา มหาชนํ
 ฌมฺมนาวิ จเปตฺวาน นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๙] ทสฺสเนยฺยํ สพฺพชนํ วิหาริ อิริยาปถํ
 สพฺพํ สมฺนฺตรหิตํ นนุ ริดฺดา สพฺพสงฺขาราคิ.
- [๓๐] เวสสภุ ชินฺวโร สตุถา เขมารามมฺหิ นิพฺพุโต
 ธาตุวิตฺถาริกํ อาสิ เตสฺส เตสฺส ปเทสโตติ.

เอกวิสตโม เวสสภพุทฺธวโร.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. วตฺติ จกฺกํ

^๒ ฉ.,เท. อรุณาราม

^๓ ฉ.,เท. จ อี. ทามา เจว สมาลา จ

๒๔. กกุสนฺธพุทฺธวโส^๑

- [๑] เวสฺสภุสฺส อปเรน สมพุทฺธ ทิปทุตฺตโม
กกุสนฺธ นาม นามเน อปฺปเมยโย ทุราสโท.
- [๒] อุคฺฆาฏฺเตว สพุพฺภวํ จริยาย ปารมิงฺคโต
สีโหว ปญฺชริ เภตฺวา ปตฺโต สมโพธิมุตฺตมํ.
- [๓] ฐมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺเต กกุสนฺธ โลกนายเก
จตฺตาฬิโกฏฺฐิสหสฺसानํ ปจฺมาภิสมโย^๒ อหุ.
- [๔] อนตฺติกฺขมฺหิ อากาเส ยมกํ กตฺวา วิกุพฺพนํ
ดีสโกฏฺฐิสหสฺसानํ โพเชสิ เทวมานุเส.
- [๕] นรเทวสฺส ยกฺขสฺส จตฺสจฺจปฺปกาสนเ
ฐมฺมาภิสมโย ตสฺส คณฺหาโต อสงฺขโย.
- [๖] กกุสนฺธสฺส ภควโต เอโก อาสิ สมากโม
ชีณาสวานํ วิมลानํ สนฺตจิตฺตาน ตาทินํ.
- [๗] จตฺตาฬิสหสฺसानํ ตทา อาสิ สมากโม
ทนฺตญฺมิมนุสฺสปฺปตฺตานํ อาสวาทิคณฺขยา.^๓
- [๘] อหนฺเตน สมเยน เขโม นามาสิ ขตฺติโย
ตถาคเต ชินฺปฺตเต ทานํ ทตฺวา อนปฺปกํ.
- [๙] ปตฺตตฺถจ จีวรํ ทตฺวา อญฺชนํ มธฺลญฺจิกํ
อิเมตํ ปตฺติตํ สพุพฺภํ ปฏฺิยาเทมิ วรํ วรํ.

^๑ สฺยา. กุกกุสนฺธพุทฺธวโส^๒ ฉ.,เท. ฐมฺมาภิสมโย^๓ ฉ.,เท. อาสวารี คณฺขยา

- [๑๐] โสปี มํ มุณี^๑ พุยาภาสิ กุสณฺโธ วินายโก
อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
- [๑๑] อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา นิกุมมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ.
อชฺปาลรุกฺขมฺูลสมฺมึ นิสิตฺติวฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมุเปหิตฺติ.
เนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทฺธิ โส ชิน
ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน โพธิมฺูลมฺหิ เอหิตฺติ.
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑํ อนฺุตตริ
อสฺสตฺถรุกฺขมฺูลมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหฺายโส.
อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
ปิตา สุทฺโธทโน นาม อยํ เหลสฺสติ โคตโม.
โกลิโต อุปฺติสฺโส จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
อนาสฺวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
อานนฺโท นามุปฺภูจฺจาโก อุปฺภูจิสฺสติมํ ชิน.
เขมา อุปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวิกา
อนาสฺวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา.
โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตฺถโตติ ปวฺจฺจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺปฺภูจฺกา.
นนฺทมาตา จ อุตฺตฺรา อคฺคา เหลสฺสนฺตฺตฺปฺภูจิกา
อายุ^๑ วสฺสสฺตํ ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสสินโน.

หมดอายุ ๒๕๖๖ ๕๕๕

อิทํ สุตฺวาน วจัน

อาโมทิตา นรมฺห

อุกฺกุฏฺฐิจิสฺสททา วตฺตนฺติ

กตญฺชลี นมสฺสนฺติ

ยทิมสฺส โลกนาถสฺส

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

ยถา มนุสฺสา นที ตรณฺตา

เหฏฺฐาติตถํ คเหตฺวาน

เอวเมว มยํ สพฺเพ

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

[๑๒] ตสฺสาปิ วจัน สุตฺวา

อุตฺตริ วตฺตมชฺชิจาสี

[๑๓] นครํ เขมวตี นาม

สพฺพญญตํ คเวสนฺโต

[๑๔] พุราหฺมणे อคฺคิตตฺโต จ

วิสาขา นาม ชนิกา

[๑๕] วสตี ตตฺถ เขมปุเร

นรานํ ปวริ เสฏฺฐิ

[๑๖] จตฺวสฺสสหสฺसानิ

กามวทฺธกามสฺสทฺธิรติวทฺธโน^๑

อสมสฺส มเหสิโน

พุทฺธวีสงฺกุโร อยํ.

อปฺโปณฺเณนฺติ หสนฺติ จ

ทสฺสหสฺสี สเทวกา.

วิรัชมิสฺสาม สาสนํ

เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ปฏฺฐิตตถํ วิรัชมีย

อุตฺตรนฺติ มหานที.

ยทิ มฺญจามิมํ ชินํ

เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ.

ภียโย จิตฺตํ ปสาทยิ

ทสฺสปารมิปฺปฺริยา.

เขโม นามาสหํ ตทา

ปพฺพชฺชิตฺส สนฺติเก.

อาสิ พุทฺธสฺส โส ปิตา

กกุสฺนธสฺส มเหสิโน.^๒

สมพุทฺธสฺส มหากุลํ

ชาติมนฺตํ มหายสํ.

อการํ อชฺฌาวสิ โส

ตโย ปาสาทมุตฺตมา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. สตุโน

^๒ ฉ., เท. กามกามวณฺณกามสฺสทฺธิรติวทฺธโน อ. รุจิ สุรุจิ วทฺธนา

- [๑๗] สมตีสสหสฺसानิ นาริโย สมลฺงกตา
โรปิณี^๑ นาม สา นาริ อุตฺตโร นาม . อุตฺตรโช.
- [๑๘] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา รถยานเนน นิภฺขมิ
อนฺนํ อฏฺฐมาส^๒ ปธานํ ปทหิ ชิโน.
- [๑๙] พุรฺหมุณา ยาจิโต สนฺโต กกุสณฺโธ โลกนายโก^๓.
วตฺตจโก มหาวิโร มิคทาเย นรุตฺตโม.
- [๒๐] วิธฺโร สยฺชีวนาโม^๔ จ อหฺลํ อคฺคสาวกา
พุทฺธิโช นามฺปฏฺจาโก กกุสณฺธสฺส มหฺลสิโน.^๕
- [๒๑] สามา จ จมฺปนามา^๖ จ อหฺลํ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต สิริโสติ ปวฺจจติ.
- [๒๒] อจฺจุคฺคโต จ สุมโน อหฺลํ อคฺคปฏฺจกา
นฺนทา เจว สุนฺนทา จ อหฺลํ อคฺคปฏฺจิกา.
- [๒๓] จตฺตาฬิสรตฺตานานิ อจฺจุคฺคโต มหามฺุณิ
กนกปฺปภา นิจฺจรติ^๗ สมฺนฺตา ทสโยชน^๘.
- [๒๔] จตฺตาฬิสวสฺสสหสฺसानิ อายุ ตสฺส มหฺลสิโน
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนฺตํ พหุ.
- [๒๕] ฐมาปณํ ปสาเรตฺวา นรนาเรณํ สเทวเก
นทิตฺวา สีหนาทํ ว^๙ นิพฺพุโต โส สสาวโก.

^๑ ฉ., เท. โรจิณี อ. วิโรจมานา^๓ ฉ., เท. วินายโก^๕ ฉ., เท., อ. สตุฏฺโณ^๗ อ. นิจฺจรนฺติ^๙ อ. สีหนาทณฺจ^๒ ฉ., เท. อนฺนอฏฺฐมาसानิ^๔ ฉ., เท. วิธฺโร จ สยฺชีโว จ^๖ ฉ., เท. สามา จ จมฺปา นามา จ^๘ อ. ทฺวาทสโยชน

- [๒๖] อฏฺฐจฺจนสมฺปนฺโน อจฺฉิพุทฺธานิ นีรณฺตรํ
 สพฺพํ สมณฺตรหิตํ นนุ ริดฺดา สพฺพสงฺขาราคิ.
- [๒๗] กกุสนฺโธ ชินวโร เขมารามมฺหิ นิพฺพุโต
 ตตฺถเภาว ตสฺส ญฺปวโร คาวุตฺตณฺณมฺคฺคโตติ.

ทวารวิสตติโม กกุสนฺธพุทฺธวโร.

๒๕. โกนาคมนพุทฺธวโร

- [๑] กกุสนฺธสฺส อปเรณ สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
 โกนาคมโน นาม ชินो โลกเชฏฺโฆ นราสโก.
- [๒] ทสธฺมเม ปุริยิตฺวาน กนฺตาริ สมตฺติกฺกมิ
 ปวาทาย^๑ มลฺลํ สพฺพํ ปตฺโต สมโพธิมฺมุตฺตมํ.
- [๓] ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺเต โกนาคมเน^๒ วินายเก
 ตีสโกฏิสหสฺसानํ ปจฺมาภิสมโย อหุ.
- [๔] ปาฏิหิรี กโรนฺเต จ ปรวาทปฺปมทฺทเน
 วิสตติโกฏิสหสฺसानํ ทุตฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๕] ตโต วิกุพฺพนํ กตฺวา ชินอ เทวปฺปรี คโต
 วสตี ตตฺถ สมฺพุทฺโธ สิลาย ปณฺฑิตฺกมฺพล.
- [๖] ปกรณํ สตฺต เทเสนฺโต วสฺสํ วสตี โส มฺหิ
 ทสโกฏิสหสฺसानํ ตตฺติยาภิสมโย อหุ.
- [๗] ตสฺสาปิ เทวเทวสฺส เอโก อาสิ สมากโม
 ขีณาสวานํ วิมลนํ สนฺตจิตฺตานํ ตาทินํ.

หมดอายุ 12/06/2564

[๘]	ดีสภิกขุสหัสसानัน
โอฆานมตีกุกนุตานัน	ตทา อาสิ สมาคโม
ภิชชิตานญจ มจจุยา.
[๙]	อหนเตน สมเยน
มิตตามจเจहि สมปนโน	ปพฺพโต นาม ขตฺติโย
พลพาหนมปฺปกัม.
[๑๐]	สมพุทฺธทสฺสนัน คนฺตวา
นิมนฺเตตฺวา สชินํ สงฺฆํ	สุตฺวา ฐมฺมมณฺดฺตรํ
ทานํ ทตฺวา ยทิจฺจกัม.
[๑๑]	ปตฺตุนฺณํ จินปฏฺญจ
โสวณฺณปาทุกญฺเจว	โกเสยฺยํ กมฺพลํปิจ
อทาสี ^๓ สตฺถุ สาวเก.
[๑๒]	โสปิ มํ มุนิ ^๔ พฺยาการิ
อิมสฺมี ภทฺทเก กปฺเป	สงฺฆมชฺเฌ นิสีทีย
อัยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
[๑๓]	อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา
ปธานัน ปทฺหิตฺวาน
อชฺปาลรฺกฺขมฺมูลสฺมี
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห
เนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ
ปฏฺยิตฺตวรรมคฺเคน
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา
อสฺสตฺถรฺกฺขมฺมูลมฺหิ
อิมสฺส ชนิกา มาตา
ปีตา สุทฺโธทโน นาม	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
กตฺวา ทุกฺกรการิกัม.
นิสีทิตฺวา ตถาคโต
เนรณฺชรมฺเปหิติ.
ปายาสํ อทิ โส ชิน
โพธิมณฺฑมฺหิ เอหิติ.
โพธิมณฺฑํ อนฺุตฺตรํ
พฺุชฺฌิสฺสติ มหายโส.
มายา นาม ภวิสฺสติ
อัยํ เหสฺสติ โคตโม.

^๑ อี. อติภูกนุดจตุโรฆาณ

๓ สยา, อทาสี

^๒ จ.,เท.,อี. อนนตพลวานโน

๔ จ., เท. พุทโธ

อนาสวา วีตราคาคา
โกลิโต อุปติสโส จ

อานนโท นามุปฏจาโก
เขมา อุปปลวณฺณา จ

อนาสวา วีตราคาคา
โพธิ ตสฺส ภควโต

จิตฺโต จ หตฺถาพวโก
นันทมาตา จ อุตฺตรา

อายุ วสฺสสตํ ตสฺส
อิทํ สุตฺวาน วจัน

อาโมทิตา นรมฺฐ
อุกุกฺกุจิสทฺทา วตฺตนต์

กตญฺชลิ นมสฺสนต์
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส

อนาคตมฺหิ อทฺธาเน
ยถา มนุสฺสา นที ตรนต์

เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตุวาน
เอวเมว มยํ สพฺเพ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน

[๑๔] ตสฺสาปิ วจัน สุตฺวา
อฺตุตฺริ วตฺตมธฺมฺจาสิ

สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
อคฺคา เหลสฺสนต์ิ สาวกา.

อุปฺภุจิสฺสตีมํ ชินํ
อคฺคา เหลสฺสนต์ิ สาวิกา.

สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
อสฺสตฺเถติ ปวฺจจติ.

อคฺคา เหลสฺสนต์ฺุปฏฺจกา
อคฺคา เหลสฺสนต์ฺุปฏฺจิกา.

โคตมสฺส ยสฺสสิโน
อสมสฺส มเหลฺสิโน.

พุทฺธวืชงฺกุโร อยํ
อปฺเณญฺติ หสฺนติ จ.

ทสฺสทสฺสี สเทวกา
วืชฺฌมึสฺสาม สาสนํ.

เหลฺสสาม สมฺมุขา อิมํ
ปฏฺิติดุํ วืชฺฌมึย.

อฺตุตฺรนต์ิ มหานที
ยทิ มุญฺจามิมํ ชินํ
เหลฺสสาม สมฺมุขา อิมํ.

ภึยโย จิตฺตํ ปสาทยี
ทสฺปารมึปฺปริยา.

- [๑๕] สพพณญุตํ คเวสนโต ทานํ ทตฺวา นรุตฺตโม^๑
โอยาหํ มหารชฺชํ ปพฺพชํ ชินสนฺติเก.
- [๑๖] นครํ โสภวตี นาม โสโก นามาสี ๖ตฺติโย
วสตี ตตฺถ นครเ สมฺพุทฺทสฺส มหากุลํ.
- [๑๗] พุราหฺมणे ยณฺณทตฺโต จ อาสี พุทฺทสฺส โส ปิตา
อุตฺตรานาม ชนิกา โกนาคนนสฺส สตฺถุโน.
- [๑๘] ตีนี วสฺสสหฺสฺสานิ อการํ อชฺฌาวสี โส
ตฺถิตสนฺตฺถิตสนฺตฺถุจฺจา ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
- [๑๙] อนฺนโสฬสสหฺสฺสานิ นาริโย สมลํกตา
รฺจิจิตฺตา นาม นาริ สตฺถวาโห นาม อตฺตรโ.
- [๒๐] นิमितฺเต จตฺุโร ทิสฺวา หตฺถิยาเนน นิกฺขมิ
จฺมาสมํ ปธานจาริ อจริ ปุริสุตฺตโม.
- [๒๑] พุรหฺมณา ยาจิโต สนฺโต โกนาคนโน^๒ โลกนายโก
วตฺตจกโก มหาวิโร มิคทาเย นรุตฺตโม.
- [๒๒] ภิยฺโยโส^๓ อุตฺตโร นาม อหฺสิ อคฺคสาวกา
โสตฺถิโ ช นามุปฺปจฺจาโก โกนาคนนสฺส ยสฺสสินโน.^๔
- [๒๓] สมฺพุทฺทา อุตฺตรานา เจว อหฺสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต อุมฺพโรติ วุจฺจติ.
- [๒๔] อคฺโค จ โสมเทโว จ อหฺสิ อคฺคูปฺปจฺจกา
สีวลานา เจว สามานา จ อหฺสิ อคฺคูปฺปจฺจิกา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อี. นรุตฺตโม

^๓ จ.,เท. ภิยฺโยโส

^๒ จ.,เท. โกนาคนนนายโก

^๔ จ.,เท.,อี. สตฺถุโน

- [๒๕] อุจฺจตุตเนน โส พุทฺโธ ตีสหตฺถสมุคฺคโต
 อุฏฺฏกามุเข ยถา กมฺพุ^๑ เอวํ รัสสีหิ มณฺฑิตโต.
- [๒๖] ตีสวสฺสสหสฺसानิ อายุ พุทฺธสฺส ดาวเท
 ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๒๗] ฌมฺเมเจติย^๒ สมุสฺเสตฺวา ฌมฺมทฺสฺสวิภูสิตํ
 ฌมฺมปฺปผคฺคํ กตฺวา นิพฺพุโต โส สสาวโก.
- [๒๘] มหาวิลาโส ตสฺส ชโน ลีริฌมฺมปฺปกาสนโน
 สพฺพํ สมนฺตรหิต^๓ นนุ ริดฺดา สพฺพสงฺขาราทิ.
- [๒๙] โกนาคมโน สมฺพุทฺโธ ปพฺพตารามมฺหิ นิพฺพุโต
 ชาติวิตฺถาริกํ อาสิ เตสฺสุ เตสฺสุ ปเทสโตติ.

เตวิสตีโม โกนาคมนพุทธร่วมโส.

๒๖. กสฺสปพุทธร่วมโส

- [๑] โกนาคมนสฺส อปเรน สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
 กสฺสโป นาม นามเณ^๔ ฌมฺมราชา ปภงฺกโร.
- [๒] ลีณฺณทฺทิต^๕ กุลมฺลํ พหฺน^๖ ปาณปฺปชิตํ
 ทตฺวาน ยาจเก^๗ ทานํ ปฺปรยิตฺวาน มานสํ
 อสฺสโฆวาทก^๘ เกตฺวา ปตฺโต สมฺโพธิมฺมุตตมํ.

^๑ สฺยา. ตมฺพ

^๓ จ.,เท. ตมนฺตรหิต

^๕ สฺยา. ส ฉทฺทิต

^๗ สฺยา. ทายเก

^๒ จ.,เท. ฌมฺเมเจติ สมุสฺเสตฺวา

^๔ จ.,เท. โคตฺเตน

^๖ จ.,เท. พหฺวนนฺปานโกชน

^๘ จ.,เท.,อิ. อสฺสโฆว อาทก

- [๓] ฌมฺมจกํ ปวตฺเตนฺเต กสฺสเป โลกนายเก
 วัสติโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ ปจฺมาภิสฺมโย. ๑^๑ หุ.
- [๔] จตุมาสํ ยทา พุทฺโธ โลเก จรติ จาริกํ
 ทสโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ ทุตฺติยาภิสฺมโย หุ.
- [๕] ยมกํ วิกุพฺพนํ กตฺวา ฌาณชาตํ ปกิตฺตยิ
 ปญฺจโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ ตุตฺติยาภิสฺมโย หุ.
- [๖] สุธมฺมเทวปุเร^๑ รมฺเม ตตฺถ ฌมํ ปกิตฺตยิ^๒
 ดีณิ โกฏฺฐิสหฺสฺสานิ เทวานํ โพรยิ ชิน.
- [๗] นรเทวสฺส ยกฺขสฺส อปเร จ ฌมฺมเทสเน
 เอเตสํ อภิสฺมโย^๓ คณฺหาโต อสงฺขิโย.^๔
- [๘] ตสฺสาปิ เทวเทวสฺส เอโก อาสิ สมากโม
 ขีณาสวานํ วิมลํ สนฺตจิตฺตานํ ตาทิน.
- [๙] วัสติภิกฺขุสหฺสฺสานํ ตทา อาสิ สมากโม
 อภิกฺกนฺตภาวนฺตานํ^๕ หิริสีเลนํ ตาทิน.
- [๑๐] อหํ ตทา มาณวโก โชติปาโลติ วิสฺสุโต
 อชฺฌายิกो มนฺตโร ตินฺณํ เวทานํ ปารคฺ.
- [๑๑] ลกฺขณํ อิติหาเส จ สทฺธมฺเม ปารมี คโต
 ภูมฺมนฺตลิกฺเข^๖ กุสโล กตฺวิชฺโช อนามโย.
- [๑๒] กสฺสปสฺส ภควโต ฌฏฺฐิกาโร นามฺปฏฺฐโก
 สคารโว สปปติสฺสโส นิพฺพุโต ตติเย ผล.

^๑ ฌ.เท. สุธมฺมาเทวปุเร

^๓ ฌ.เท.,อิ. อภิสฺมยา

^๕ ฌ.เท. อติภิกฺกนฺตภาวนฺตานํ

^๒ อิ. ปกาสยิ

^๔ ฌ.เท.,อิ. อสงฺขิยา

^๖ ฌ.เท.,อิ. ภูมฺมนฺตลิกฺขกุสโล

- [๑๓] อาทาย มํ ฌฏิกาวโร อุปคณฺฉิ กสฺสเป ชินํ
ตสฺส ฐมมํ สุนิตฺวาน ปพฺพชฺชํ ตสฺส สนฺติเก.
- [๑๔] อารทฺธวิริโย หุตฺวา วตฺตาวตฺเตสฺสุ โกวิโท
น กฺวจิ ปริหายามิ ปุเรมี^๑ ชินสาสนํ.
- [๑๕] ยาวตา พุทฺธภณฺตี
สพฺพํ ปริยาปฺนิตฺวาน นวํคสฺตถุสาสนํ^๒
โสภยํ ชินสาสนํ.
- [๑๖] มม อจฺฉริยํ ทิสฺวา โสปี พุทฺโธ วียากริ
อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป
อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ.
- [๑๗] อหุ กปฺปิลวฺหยา รมฺมา
ปธานํ ปทหิตฺวาน นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต
กตฺวา ทุกฺกรการิกํ.
- [๑๘] อชฺปาลรฺกขมฺมูลมฺหิ
ตตฺถ ปายาสํ สમાทาย^๓ นิสฺสิตฺวา ตถาคโต
เนรณฺชรมุเปหิติ.
- [๑๙] เนรณฺชราย ตีรฺมฺหิ
ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน ปายาสํ ปริภุญฺชย
โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ.^๔
- [๒๐] ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โพธิมณฺฑลํ อนุตฺตรํ^๕
อสฺสตถฺมเล สมฺโพธิ
พฺพชฺชิสฺสติ มหายโส.
- [๒๑] อิมสฺส ชนิกา มาตา
ปีตา สุกฺโขทโน นาม มายา นาม ภวิสฺสติ
อยํ เหลสฺสติ โคตโม.
- [๒๒] อนาสฺวา วิตราคา
โกลิโต อุปติสฺโส จ
อานนฺโต นามุปฏฺฐาโก สนฺตจิตฺตา สมหิตา
อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
อุปฏฺฐิสฺสติมํ ชินํ.

^๑ ฉ.,เท. ปุเรสี^๓ ฉ.,เท.,อิ. ปคฺคยฺห^๕ ฉ.,เท.,อิ. อนุตฺตรโ^๒ ฉ.,เท. นวํคํ ชินสาสนํ^๔ ฉ.,เท.,อิ. โพธิมฺมูลมุเปหิติ

- [๒๓] เขมา อุปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหลสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วีตราคา สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสโตเถติ ปวฺจจติ.
- [๒๔] จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหลสนฺตฺปฏฺจกา
นฺนทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคา เหลสนฺตฺปฏฺจิกา
อายุ วสฺสสํ ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสสิโน.
- [๒๕] อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มฺहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺฐ พุทฺธวืชงฺกุโร อัย.^๑
- [๒๖] อุกฺกุฏฺจิสทฺทา วตฺตนฺติ^๒ อปฺโผณฺติ หสนฺติ จ
กตฺตชฺลี นมสฺสนฺติ ทสฺสหสฺสี สเทวกา.
- [๒๗] ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺมิสฺสาม สาสนํ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน เหลสาม สมฺมุขา อิมํ.
- [๒๘] ยถา มนุสฺสา นที ตรฺนฺตา ปฏฺธิตฺตํ วิรชฺมิย
เหฏฺฐาติตฺถํ คเหตฺวาน อุตฺตรนฺติ มหานที.
- [๒๙] เอวเมว มยํ สพฺเพ ยทิ มุญฺจามิมํ ชินํ
อนาคตมฺหิ อทฺธาเน เหลสาม สมฺมุขา อิมํ.
- [๓๐] ตสฺสาปิ วจัน สุตฺวา ภียโย จิตฺตํ ปสาทยี
อุตฺตริ วตฺตมชฺชิจาสี ทสฺสปารมิปฺปฺริยา.
- [๓๑] เอวมहि สํสริตฺวา ปรีวชฺเชนฺโต อนาจรํ
ทูกฺกรํ ปกตํ^๓ มยฺหิ โพธิยาเยว การณา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท.,อิ. พุทฺธวืช กิร อัย

^๒ ฉ.,เท.,อิ. ปวตฺตนฺติ

^๓ ฉ.,เท.,อิ. จ กตํ

- [๓๒] นครี พาราณสี นาม กิกิ นามาสี ขตติโย
 วสตี ตตถ นคร สมพุทฺธสฺส มหากุลิ.
- [๓๓] พุราหฺมเณ พุรหฺมทตฺโต จ อาสิ พุทฺธสฺส โส ปิตา
 มาตา^๑ ธนวตี นาม กสฺสปสฺส มहेสิโน.
- [๓๔] ทูเว วสฺสสหฺสฺसानิ อการิ อชฺฌาวสิ โส
 หิโส ยโส สิริจันโท^๒ ตโย ปาสาทมุตฺตมา.
- [๓๕] ติโสพสฺสสหฺสฺसानิ นาริโย สมลงฺกตา
 สุนนฺทา นาม सा नारी วิชิตเสนโน นาม อตรโธ.
- [๓๖] นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา ปาสาทนาภินิฏฺขมิ
 สตฺตาหิ ปธานจาริ อจริ ปุริสฺสุตฺตโม.
- [๓๗] พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต กสฺสโป โลกนายโก
 วตฺตจกโก มหาวีโร มิคทาเย นรุตฺตโม.
- [๓๘] ติสฺโส จ ภารทฺวาโช จ อहेสิ อคฺคสาวกา
 สพฺพमितฺโต นามุปฺภจโก กสฺสปสฺส มहेสิโน.
- [๓๙] อนฺลา จ อรุเวลา จ อहेสิ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต นิโครโธติ ปวฺจจติ.
- [๔๐] สุมงฺคโล ฌฎฺฐิกาโร จ อहेสิ อคฺคูปฺภจกา
 วิชิตเสนา จ ภทฺทา จ อहेสิ อคฺคูปฺภจิกา.
- [๔๑] อุจฺจตฺตเนน โส พุทฺโธ วิสตีรตฺตมคฺคโต^๓
 วิชฺชุลฺลจิว อากาเส จันโทว คหปุริโต.
- [๔๒] วิสตีวสฺสสหฺสฺसानิ อายุ ตสฺส มहेสิโน
 ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ.

 ๑ มตฺตอายุ 12/06/2566

๑ น.,เท.,อิ. ชนิกา

๓ น.,เท. วิสตีรตฺตมคฺคโต

๒ น.,เท.,อิ. สิริจันโท

๒๓. โคตมพุทฺธวโร

[๑]	อหเมตฺรหิ สมพุทฺโธ
ปธานํ ปทหิตฺวาน	โคตโม สกฺยวฑฺฒโน
ปตฺโต สมโพธิมุตฺตมํ.
[๒]	พฺรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต
อภฺยาสนฺนํ โกภฺนํ	ธมฺมจกฺกํ ปวตฺตยํ
ปจฺมาภิสมโย อหุ.
[๓]	ตโต ปรมฺย เทเสนฺเต ^๑
คณฺหา ย น วตฺตพฺโพ	นรเทวสมาคเม ^๒
ทุตฺติยาภิสมโย อหุ.
[๔]	อิเชวํหํ เอตฺรหิ
คณฺหา ย น วตฺตพฺโพ	โอวทํ มม อตฺรชํ
ตติยาภิสมโย อหุ.
[๕]	เอโกสิ ^๓ สนฺนิปาโต เม
อฑฺฒเตพฺสสฺตานํ	สวากานํ มเหสินํ
ภิกฺขุขนาสิ สมากโม.
[๖]	วิโรจมาโน วิมโล
ททามิ ปตฺถิตํ สพฺพํ	ภิกฺขุสงฺฆมฺสฺส มชฺฌโต ^๔
มณฺีว สพฺพกามโท.
[๗]	ผลมาทฺถขมานานํ
จตุสฺสจํ ปกาเสมิ ^๕	ภวจฺจนํ ชฺเหสินํ
อนุกมฺปาย ปาณินํ.
[๘]	ทสฺวีสสฺสสฺสํ
เอกทฺวินนํ อภิสมโย	ธมฺมาภิสมโย อหุ
คณฺหาโต อสงฺขโย.
[๙]	วิตุถาริกํ พหุชฌณํ
อิธ มยฺหํ สกฺยมฺุณินอ	อิทฺธํ ฆิตํ สุกฺกุณฺณํ
สาสนํ สุวิโสธิตํ.

๑ สยา. เทเสนโต

๒ อ. นรเทวสมาคโม

๓ อ. เอโกว

๔ สยา. ปกาเสสิ

๕ อ. นรเทวสมาคโม

๖ อ. เท. มชฺฌโค

- [๑๐] อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
 ภิกฺขุ เนกสตา สพฺเพ ปรีวาเรณฺติ มํ สทา.
- [๑๑] อิทานิ เย เอตฺรหิ ชหฺนฺติ มานุสฺสํ ภวํ
 อปฺปตฺตมานสา เสกฺขา เต ภิกฺขุ วิญญฺครหิตา.
- [๑๒] อริยญฺชสํ โถมยฺนฺตา สทา ฌมฺมรตา ชนา
 พุชฺฌิสฺสนฺติ ชฺชติมนฺโต^๑ สํสารสริตา^๒ นรา.
- [๑๓] นครํ กปิลวตฺถุ เม ราชา สุทฺโธทโน ปิตา
 มยฺหิ ชเนตฺติกา มาตา มายาเทวฺติ วุจฺจติ.
- [๑๔] เอกุณฺตีสวสฺसानิ อคารํ อชฺฌาวสึหิ^๓
 สฺจนฺโท^๔ โกกนฺโท โกญฺโจ ตโย ปาสาทมฺตฺตมา.
- [๑๕] จตฺตาฬีสสฺสสฺसानิ นาริโย สมลฺงกตา
 ยโสธฺรา^๕ นาม นาริ ราหุโล นาม อตฺตรโช.
- [๑๖] นิमितฺเต จตฺโร ทิสฺวา อสฺสยาเนน นิกฺขมึ
 จวสฺสํ ปธานจาริ อจฺริ ทุกฺกริ อหิ.
- [๑๗] พาราณสีอัสสิปตฺเน^๖ ชิโน จกุกํ ปวตฺตยิ^๗
 อหิ โคตมสมฺพุทฺโธ สรณํ สพฺพปาณิน.
- [๑๘] โกลิโต อุปติสฺโส จ เทว ภิกฺขุ อคฺคสาวกา
 อานนฺโท นามุปฺภุจโก สนฺติกาจโร มม
 เขมา อุปฺปลวณฺณา จ ภิกฺขุณี อคฺคสาวิกา.

^๑ ฉ., เท., อ. สติมนโต^๒ ฉ., เท. สํสารสริตํ คตา^๓ ฉ., เท., อ. อชฺฌหิ วสึ^๔ ฉ., เท. รุมโม สุมโม สุมโก อ. ราโม สุมโม สุมโต^๕ ฉ., เท. ภาททกญฺจนา อ. ภาททกจฺจา^๖ ฉ., เท. พาราณสีย^๗ ฉ., เท., อ. จกุกํ ปวตฺติตํ มยา

- [๑๙] จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคฺปปญฺจากุปาสกา
 นนฺทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคฺปปญฺจากุปาสิกา.
- [๒๐] อหิ อสฺสตุถมฺมฺหิ ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ.
 พุยามปฺปภา สทา มยฺหิ โสฬสหตฺถมฺมฺคฺคตา.^๑
- [๒๑] อปฺป วสฺสสํ อายุ มเมตฺรหิ^๒ วิชฺชติ
 ตาวตา ติฏฺฐมาโนหิ ตาเรสี^๓ ชนตํ พหุ.
- [๒๒] จปยิตฺวาน ฐมฺโมกฺก^๔ ปจฺจิมชนโพชนํ
 อหิปี น จิรฺสฺเสว สหฺวรี สวากสงฺฆมโต
 อิเชว ปรีนิพฺพิสฺส^๕ อคฺคิควาหารสงฺขยา.
- [๒๓] ตานิ [^๕] อตุลเตชานิ อิมานิ จ ยสฺพลานิ^๖ อิทฺธิโย
 อยญฺจ^๗ คุณฺธารเณ เทโห ทวตฺตีสวรลกฺขณวิจิตฺโต.
- [๒๔] ทสฺทิสสา^๘ ปภาเสตฺวา สตรฺสึว จปฺปภา
 สพุพา สมฺนฺตรเหสฺสนฺติ นนุ วิตฺตา สพุพสงฺขาราติ.

ปณฺจวิสตฺติโม โคตมพุทฺธวสฺ.

๒๘. พุทฺธปฺปกิจฺจกณฺโฑ

- [๑] อปรีเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป จตุโร อาสุ วินายกา
 ตณฺหํโกโร เมธงฺโกโร อโถปี สรณงฺโกโร
 ทิปงฺโกโร จ สมฺพุทฺโธ เอกกปฺปมฺหิ เต ชินา.

^๑ สฺยา. โสฬสหตฺถมฺมฺคฺคโต

^๒ จ., เท., อ. ตาเรมิ

^๓ จ., เท., อ. จ

^๔ สฺยา. อหิ

^๕ จ., เท., อ. อิทาเนตฺรหิ

^๖ จ., เท. ฐมฺมูกฺก

^๗ จ., เท., อ. ทสฺพลานิ

^๘ อ. อสฺทิสสา

- [๒] ที่ปงฺกรสฺส อปเรน โกณฑญฺญโณ^๑ นาม นายโก
เอโกว เอกกปฺปมฺหิ ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๓] ที่ปงฺกรสฺส ภควโต โกณฑญฺญสฺส จ สตฺถุโน
เอเตสํ อนฺตรรา กปฺปา คณนาโต อสงฺเขยฺยา.
- [๔] โกณฑญฺญสฺส อปเรน มงฺคโล นาม นายโก
เตสํปี อนฺตรรา กปฺปา คณนาโต อสงฺเขยฺยา.^๒
- [๕] มงฺคโล จ สุมฺโน จ เรวโต โสภิตो มฺหิ
เตปี พุทฺธา เอกกปฺเป จกฺขมฺนโต ปภงฺกรา.
- [๖] โสภิตสฺส อปเรน อโนมทสฺสี มหามฺหิ^๓
เตสํปี อนฺตรรา กปฺปา คณนาโต อสงฺเขยฺยา.
- [๗] อโนมทสฺสี ปทฺโม นารโท จาปี นายโก
เตปี พุทฺธา เอกกปฺเป ตมนฺตกรณา^๔ มฺหิ.
- [๘] นารทสฺส อปเรน ปทฺมุตฺตโร นาม นายโก
เอกกปฺปมฺหิ อุปฺปนฺโน ตาเรสิ ชนตํ พหุ.
- [๙] นารทสฺส ภควโต ปทฺมุตฺตรสฺส สตฺถุโน
เตสํปี อนฺตรรา กปฺปา คณนาโต อสงฺเขยฺยา.
- [๑๐] กปฺปสฺสทสฺสสมฺหิ เอโก อาสิ มหามฺหิ
ปทฺมุตฺตโร โลกวิฑู อาหุตฺตํ ปฏิกคฺโห.
- [๑๑] ตีสฺสกปฺปสฺสสมฺหิ ทูเว อาสิสฺสุ^๕ นายกา
สุเมโธ จ สุชาโต จ โอโรโต ปทฺมุตฺตโร.

^๑ อ. โกณฑญฺญสฺส นาม^๓ จ.,เท.,อ. มหายโส^๕ จ.,เท. อาสุ วินายกา, เอมฺปริปี.^๒ จ.,เท. อสงฺขียา, เอมฺปริปี.^๔ จ.,เท.,อ. ตมนฺตการกา

- [๑๒] อฏฐารสกปฺปสเต ตโย อาสีสุ นายกา
ปียทสฺสี อตฺถทสฺสี ฐมฺมทสฺสี จ นายกา.
- [๑๓] โอรโต^๑ จ สุชาตสุส สมพุทฺธา ทิปฺพุตฺตมา
เอกกปฺปมฺหิ สมพุทฺธา^๒ โลเก อปฺปปฏิปฺคฺคฺลา.
- [๑๔] จตฺตุนฺนเต อิตฺโต กปฺเป เอโก อาสิ มหามฺนิ
สิทฺทตฺโต โส โลกวิฑู สลฺลภฺตโต^๓ อนฺตฺตโร.
- [๑๕] เทวณฺนเต อิตฺโต กปฺเป ทูเว อาสีสุ นายกา
ติสฺโส ปุสฺโส จ สมพุทฺธโร^๔ อสโม อปฺปปฏิปฺคฺคฺโล.
- [๑๖] เอกณฺนเต อิตฺโต กปฺเป วิปสฺสี โลกนายโก
โสปี พุทฺธโร การุณฺโโก สตฺเต โมเจสิ พนฺธนา.
- [๑๗] เอกตฺตีสฺเส อิตฺโต กปฺเป ทูเว อาสีสุ นายกา
สิขี จ เวสฺสภู เจว อสมา อปฺปปฏิปฺคฺคฺลา.
- [๑๘] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป ตโย อาสีสุ นายกา
กกุสฺนฺธโร โกนาคมโน กสฺสโป จาปี นายโก.
- [๑๙] อหเมตฺรหิ สมพุทฺธโร เมตฺเตยโย จาปี เหลสฺสติ
เอเตปีเม ปญฺจ พุทฺธา ธีรา โลกานุกมฺปกา.
- [๒๐] เอเตสํ ฐมฺมราชูหนํ อญฺเฆสํ เนกโกฏิหนํ
อาจิภฺขิตฺวาน ตํ มคฺคํ นิพฺพุโต^๕ โส สสาวโกติ.

พุทฺธปฺปภิณฺณกกณฺโตะ นิฏฺฐิต.

^๑ อ. โอโรโส

^๓ น.,เท. สลฺลภฺตโต อ. สลฺลคฺคฺโต

^{๕-๕} น.,เท.,อ. นิพฺพุตา เต สสาวกา

^๒ น.,เท. เต พุทฺธา

^{๔-๔} น.,เท.,อ. สมพุทฺธา อสมา อปฺปปฏิปฺคฺคฺลา

๒๙. ชาติภูษานียกถา

- [๑] มหาโคตโม ชินวโร กุสินารมฺหิ นิพฺพุโต
ชาติวุฒาริกํ อาสิ เตสฺ เตสฺ ปเทสโต.
- [๒] เอโก อชาตสत्ตฺสฺส เอโก เวสาลิยา ปุเร
เอโก กปิลวตฺถุสมิ เอโก จ อลฺลกปฺปก.
- [๓] เอโก จ รามคามมฺหิ เอโก จ เวฏฺฐทีปเก
เอโก ปาเวยฺยเก มลฺลเ เอโก จ โกสินารเก.
- [๔] ตุมฺพสฺส^๑ ญฺปี กาเรสิ พุราหฺมเณ โทณสฺวหโย
องฺคารญฺปี กาเรสิ^๒ โมริยา ตุมฺภจฺมานสา.
- [๕] อฏฺฐ สารีริกา ญฺปา นวโม ตุมฺภเจติโย^๓
องฺคารญฺโป ทสโม ตทาเยว ปติฏฺฐจิต.
- [๖] อุณฺหิสี^๓ จตฺสฺโส ทาจา อกฺขกา เทว จ ชาติโย
อสมฺภินฺนา อีมา สตฺต เสสา ภินฺนาว ชาติโย.
- [๗] มหฺนฺตา มุคฺคมตฺตา จ มชฺฌิมา ภินฺนตณฺฑุลา
ขุทฺทกา สาสปมตฺตา จ นานาวณฺณา จ ชาติโย.
- [๘] มหฺนฺตา สุวณฺณวณฺณา จ มุตฺตวณฺณา จ มชฺฌิมา
ขุทฺทกา มกุลวณฺณา จ โสฬสโทณมตฺติกา.
- [๙] มหฺนฺตา ปญฺจ นาฬิโย นาฬิโย ปญฺจ มชฺฌิมา
ขุทฺทกา จ นาฬิ เจว เอกา สพฺพาปิ ชาติโย.
- [๑๐] อุณฺหิสี สีหเพ ทิเป พุรหฺมโลเก จ วามกํ
สีหเพ ทกฺขณกฺขณจ สพฺพาเปตา ปติฏฺฐจิตา.^๓

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อ. กุมภสส^{๓-๓} สฺยา. อีมา คาคา น ทิสฺสนฺติ.^๒ ฉ., เท., อ. กุมภเจติโย

- [๑๑] เอกา ทาจา ตีทสปุเร เอกา นาคปุเร อหุ
เอกา คนธาวิสเย เอกา กาลิงคราชีโน.
- [๑๒] จตุตาฬีสสมา ทนฺตา เกสา โลมา จ สพฺพโส
เทวา หรีสุ เอเกกั จกฺกวาพปรมฺปรา.
- [๑๓] วชิรายั ภควโต ปตฺโต ทณฺโท^๑ จ จีวร^๒
นิวาสนั กุลมเร^๓ ปจฺจตฺถรณั สีลวฺหเย.^๔
- [๑๔] ปาณฺณลีปฺตฺตนฺคเร กรกั^๕ กายพนฺธนั
จมฺปายั อุทกสาณฺณิกา^๖ อุณฺณโลมณฺจ โกสเล.
- [๑๕] กาสาวกั^๗ พุรหฺมโลเก เวจัน ตีทเส ปุเร
ปาสาณเก^๘ ปทํ เสณฺฑจั ยถาปี กจฺจตํ ปุริ^๙
นิสีทณั อวณฺตีสุ^{๑๐} เทวรณฺเฑ^{๑๑} อตฺถรณั ตทา.
- [๑๖] อรณิ จ มิถิลาयั วิเทเห^{๑๒} ปริสวานั
วาสี สฺฐิจมฺรณฺจาปี อินฺทปตฺตปุเร^{๑๓} ตทา.
- [๑๗] ปริกฺขารารั^{๑๔} อวเสสา ชนปทนฺตเก^{๑๕} ตทา
ปริกฺขตฺตานิ มุนินา มहेสฺสนฺติ มนฺชา ตทา.
- [๑๘] ธาตุวิตฺถาริกั อาสิ โคตมสฺส มहेสิโน
ปาณินั อนุกมฺปาย อหุ โปราณิกั ตทาติ.

ธาตุภาษนียกถา นิฏฺฐิตา.

พุทฺธวสฺสปาติ นิฏฺฐิตา.

^๑ ฉ.,เท. ทณฺท ^๒ อี. กุลมเร ^๓ ฉ.,เท.,อี. กปิลวฺหเย ^๔ ฉ.,เท. กรณั
^๕ ฉ.,เท. จมฺปายุกกสาณฺณิยั อี. จมฺปายั อุทกสาณฺณิกา ^๖ ฉ.,เท.,อี. กาสาวั พุรหฺมโลเก จ
^{๗-๘} ฉ.,เท. อีเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ อี. ปาสาณเก ปทํ เสณฺฑจั ยณฺจาปี อจฺจุติ ปทํ
^๙ อี. อวณฺตีปุเร ^{๑๐} ฉ.,เท.,อี. รณฺเฑ ^{๑๑} อี. เวเทหิ
^{๑๒} อี. อินฺทรณฺเฑ ^{๑๓} อี. ปริกฺขารั อวเสสั ^{๑๔} ฉ.,เท.,อี. ชนปเท อปรนฺตเก

สุตตตันตปิฎก ขุทฺทกนิกายสุต จรียาปิฎกปาติ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

๑. อกิตฺตวคฺโค^๑

๑. อกิตฺติจรีย^๒

- [๑] กปฺเป จ สตสฺสเส จตุโร จ อสงฺเขยเย
เอตฺถนฺตเร ยํ จริตํ สพฺพนตํ โฟธิปาจนํ.
- [๒] อตฺตีกปฺเป จริตํ จปยิตฺวา ภวามเว
อิมมฺหิ กปฺเป จริตํ ปวฺกฺขิสฺสํ สุณฺเห เม.
- [๓] ยทา อหํ พุรฺหารณฺเณ สฺสณฺเณ วิวนกานเน^๓
อชฺโณคเหตฺวา^๔ วิหฺรามิ อกิตฺติ^๕ นาม ตาปโส.
- [๔] ตทา มํ ตปเตเชน สนฺตตฺโต ติทฺทวากฺก
ธาเรนฺโต พุราหฺมณวณฺณํ ภิกฺขาย มํ อุปาคมิ.
- [๕] ปวฺนา อาภุํ ปณฺณํ อเตลณฺจ อโลณิกํ
มม ทฺวारे จิตํ ทิสฺวา สกฺกฺวาเหเน อากิรี.
- [๖] ตสฺส ทตฺวานหํ ปณฺณํ นิกฺขชิตฺวาน ภาชนํ
ปุเนสนํ ชหิตฺวาน ปาวีสี ปณฺณสาลกํ.

หมตอายุ 12/06/2566

^๑ สยา. ทานปารมิตา

^๓ จ.,เท. วิปฺนิกานเน อี. วิวินกานเน

^๕ อี. อกตฺติ

^๒ อี. อกตฺติจรีย

^๔ จ.,เท. อชฺโณคาเหตฺวา

- [๗] ทุติยํ ทิวสํ ตติยํปี อุปคจฺฉิ มมนฺติเก^๑
 อกมฺปิโต อโนลฺลโค เอวเมวมทาสหิ.
- [๘] น เม ตปฺปจฺจยา อตฺถิ สรีรสมิ วิวณฺณิยํ
 ปิติสฺสฺเชน รติยา วิติณามมิ ตํ ทิว.
- [๙] ยทิ มาสํปี ทฺวิมาสํ ทกฺขิณฺณยํ วริ ลภ
 อกมฺปิโต อโนลฺลีโน ทเทยํ ทานมุตฺตมํ.
- [๑๐] น ตสฺส ทานํ ททมาโน ยสํ ลาภญฺจ ปตฺถยิ
 สพฺพพญฺญตํ ปตฺถยาโน ตานิ กมฺมานิ อาจรินฺติ.

ปจฺจํ อกิตฺติจริยํ.

๒. สงฺขพฺราหฺมณจริยํ

- [๑๑] ปุณาปรี ยทา โหมิ พฺราหฺมโณ สงฺขสวฺหโย
 มหาสมุทฺทํ ตริตฺถกาโม อุปคจฺฉามิ ปญฺญนํ.
- [๑๒] ตตฺถทฺทสามิ^๒ ปฏฺวิปเถ สยมํกุํ อปฺราชิตํ
 กนฺตารมทฺธานํ ปฏฺวิปนฺนํ ตตฺถตฺถาย กจินฺญมฺปิยา.
- [๑๓] ตมหํ ปฏฺวิปเถ ทิสฺวา อิมมตฺถํ วิจินฺตยิ
 อิหิ^๓ เขตฺตํ อนฺุปฺปตฺตํ ปุณฺณกามสฺส ชนฺตฺุโน.
- [๑๔] ยถาปี กสฺสโก ปุริโส เขตฺตํ ทิสฺวา มหารามํ^๔
 น ตตฺถ พิชฺช โรเปติ น โส ฌณฺเณน อตฺถิโก.

๑. ม.ค. ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

^๑ ฉ., เท. มมนฺติเก

^๓ สยา. อิม

^๒ ฉ., เท. ตตฺถทฺทสํ อ. ตตฺถ อทสฺสี

^๔ ฉ., เท., อ. มหาคมิ

- [๑๕] เอวเมวาทิ ปุณฺณกาโม ทิสฺวา เขตฺตํ วรุตฺตมํ
 ยทิ [๑] การ์ น กโรมิ นาหิ ปุณฺณเณน อตฺถิโก.
- [๑๖] ยถา อมฺจฺโจ มุทฺทกาโม^๒ รมฺโณ อนฺเตปุเร ชเน
 น เทติ เตสํ ฌนธณฺถิ มุทฺทโต^๓ ปริหายติ.
- [๑๗] เอวเมวาทิ ปุณฺณกาโม วิปลํ ทิสฺวาน ทกฺขิณํ
 ยทิ^๔ ตตฺถ ทานํ น ทามิ^๕ ปริหายิสฺสามิ ปุณฺณโต.
- [๑๘] เอวาทิ จินฺตยิตฺวาน โอโรหิตฺวา อุปาหนา
 ตสฺส ปาทานิ วนฺทิตฺวา อทาสี จตฺตฺปาหนํ.
- [๑๙] เตเนาหิ^๕ สตคฺคฺนโต สุขุมาลो สุขเชติโต
 อปิจ ทานํ ปริปุเรนฺโต เอวํ ตสฺส อทาสหนฺติ.

พุทฺธิยํ สุขพฺุราหฺมณจริยํ.

๓. กุรุทมฺมจริยํ^๖

- [๒๐] ปุณาปรี ยทา โหมิ อินฺทปตฺเถ ปุรุตฺตเม
 ราชา ฌนฺนชโย นาม กุสเลหิ ทสฺหฺปากโต.
- [๒๑] กาลิงฺครฏฺฐจฺวิสยา พุราหฺมณา อุปคจฺจุ มํ
 อยาจํ มํ หตฺถินาคํ ฌณฺถิ มงฺคลสมฺมตํ.
- [๒๒] อวฺฐจฺจิโก ชนปโท ทฺพฺภิกฺโข จาตโก มหา
 ททาหิ ปวรี นาคํ นีลํ อญฺชนสฺวหฺยํ.

^๑ จ.,เท.,อ. ตตฺถ

^๓ จ.,เท.,อ. มุทฺทโต

^๕ จ.,เท.,อ. เตเนาหิ

^๒ จ.,เท.,อ. มุทฺทิกาโม

^{๔-๕} จ.,เท.,อ. ยทิ ตสฺส ทานํ น ทามิ

^๖ จ.,เท. กุรุราชจริยํ

- [๒๓] น เม ยาจกมณุปตเต ปฏิกุเขโป อนุจจโว
มา เม ภิชฺชิ สมาทานํ ทสฺสามิ วิปลํ คชฺ.
- [๒๔] นาคํ คเหตฺวา โสณฺทาย ภิงฺคาเร รตฺนามเย
ชลํ หตฺถे อากิริตฺวา พุราหฺมณานํ อทํ คชฺ.
- [๒๕] ตสฺส^๑ นาคเ ปทินฺนมฺหิ อมจฺจา เอตทพฺรํ
กึ นุ ตฺยํหิ วรํ นาคํ ยาจกานํ จ ทสฺสสิ.
- [๒๖] ธมฺมํ มงฺคลสมฺปนฺนํ สงฺคามวิชยฺตฺตมํ
ตสฺส^๑ นาคเ ปทินฺนมฺหิ กิณฺเต รชฺชํ กริสฺสติ.
- [๒๗] รชฺชมฺปิ เม ทเท สพฺพํ สรีรํ ทชฺชมตฺตโน
สพฺพญฺญุตํ ปิยํ มยํหิ ตสฺมา นาคํ อทาสหนฺติ.

ตติยํ กุรุชฺมมจริยํ.

๔. มหาสุทฺตสนจริยํ

- [๒๘] กุสาวติมฺหิ นคเร ยทา อาสี มหิปติ
มหาสุทฺตสนโน นาม จกฺกวตฺติ มหพฺพโล.
- [๒๙] ตตฺถาหํ ทิวเส ติกฺขตฺตํ โฆสาเปมิ ตหิ ตหิ
โก กิ อิจฺฉติ ปตฺถเอติ กสฺส กิ ทิยฺยตฺถ ฐนํ.
- [๓๐] โก ฉาตโก โก ตสิโต โก มาลํ โก วิเลปนํ
นानารตฺตานิ วตฺถานิ โก นคโค ปริทหิสฺสติ.
- [๓๑] โก ปเถ จตฺตมาเทติ โกปาหนา มุทฺธํ สุภา
อิตฺติ^๑ สายญฺจ ปาโต จ โฆสาเปมิ ตหิ ตหิ.

หมตอายุ 12/01/66

- [๓๒] น ตํ ทสฺสุ จาเนฺสุ น หิ^๑ จานสเตฺสุ วา
อเนกสฺตจาเนฺสุ ปฏิยตฺตํ ยาจเก ฐนํ.
- [๓๓] ทิวา วา ยทิวา รตฺตี ยทึ เอติ วณฺิพฺพโก
ลทฺฐา ยทิจฺจนํ โภคํ ปฺรหตฺโตว คจฺจติ.
- [๓๔] เอวรูปํ มหาทานํ อทาสี ยาวชฺีวิกํ
นปาทํ เทสฺสํ ฐนํ ทมฺมิ นปี นตฺถิ นิจโย มยิ.
- [๓๕] ยถาปี อาตุโร นาม โรคโต ปริมุตฺติยา
ฐเนน เวชฺชํ ตปฺเปตฺวา โรคโต ปริมุจฺจติ.
- [๓๖] ตเถวาทํ ชานมาโน ปริปฺุเรตฺุ อเสสโต
อุนมนํ ปฺุริยิตฺุ เทมิ ทานํ วณฺิพฺพเก
นिरาลโย อปจฺจาโส สมฺโพธิมฺนุสฺสฺตฺติยาติ.

จตุตฺถํ มหาสุทฺตฺสนจริยํ.

๕. มหาโควินทจริยํ

- [๓๗] ปุณาปรี ยทา โหมิ สตฺตราชปฺุโรหิโต
ปฺุชิโต นรเทเวหิ มหาโควินทพฺุราหฺมณเ.
- [๓๘] ตทาทํ สตฺตราชฺเชสุ ยํ เม อาสิ อฺุปายนํ
เตน เทมิ มหาทานํ อกฺโขภํ^๒ สาครูปมํ.
- [๓๙] น เม เทสฺสํ ฐนณฺณํ นปี นตฺถิ นิจโย มยิ
สพฺุพณฺณตฺุ ปิยํ มยฺหํ ตสฺมา เทมิ วรํ ฐนนฺติ.

หมดอายุ 12/06/2566

ปญฺจมํ มหาโควินทจริยํ.

^๑ ฉ.,เท.,อิ. นปี

^๒ ฉ.,เท. อกฺโขพภํ

๖. เนมิราชจริย

- [๔๐] ปุณาปรี ยทา โหมิ มิถิลายํ ปุรุตตเม
 เนมิ นาม มหาราชา ปณฺธิโต กุสลตฺติโก.
- [๔๑] ตทาหํ มาปยิตฺวาน จตุสาลํ จตุมฺมุขํ
 ตตฺถ ทานํ ปวตฺเตสี มิคปกุขินราทินฺ^๑.
- [๔๒] อจุฉาทนํ สยณญจ อนฺนํ ปาณญจ โภชนํ
 อพฺโพจุจฺฉินฺนํ กริตฺวาน มหาทานํ ปวตฺตยิ.
- [๔๓] ยถาปี เสวโก สามิ ธนเหตุมุปากโต
 กาเยน วาจา मनสา อาราชนียเมสตี.
- [๔๔] ตเถวาทํ สพฺพภาเว ปริเยสิสฺสามิ โพธิชํ
 ทาเนน สตฺเต ตปฺเปตฺวา อิจฺฉามิ โพธิมุตฺตมนฺติ.

ฉฐํ เนมิราชจริย.

๗. จนุทกุมารจริย

- [๔๕] ปุณาปรี ยทา โหมิ เอกราชสฺส อตฺตรโ
 นคเร ปุปฺผวติยา กุมารโ จนฺทสฺสวหโย.
- [๔๖] ตทาหํ ยชฺชา มุตฺโต นิกุขนฺโต ยญฺญวา^๒ ตโต
 สํเวคํ ชนยิตฺวาน มหาทานํ ปวตฺตยิ.
- [๔๗] นาหํ ปิวามิ ขาทามิ นปี ภูฏขามิ โภชนํ
 ทกุขิณฺเอยเย^๓ อทฺตฺวาน อปี จปฺปญฺจ รตฺติโย.

^๑ อ. มิคปกุขินรนาริน

^๒ ฉ., เท. ยญฺญวาทฺโ อ. ยญฺญวาทฺโ

^๓ อ. ทกุขิณฺเอย

- [๔๘] ยถาปี วาณิโซ นาม กตฺวาน ภณฺทสณฺจยํ
ยตฺถ ลาโภ มหา โหติ ตตฺถ^๑ ตํ หรติ ภณฺทกํ.
- [๔๙] ตเถว สกฺกตฺตํปี^๒ ปเร ทินฺนํ มหปฺพลํ
ตสฺมา ปรสฺส ทาทพฺพํ สตภาโค ภวิสฺสตี.
- [๕๐] เอตมตฺถวสํ ญตฺวา เทมิ ทานํ ภวามเว
น ปฏิกฺกมามิ ทานโต สมฺโพธิมณฺุปตฺติยาตี.

สตฺตมํ จนฺทกฺุมารจริย์.

๘. สิวราชจริย์

- [๕๑] อริญฺจสวฺหเย นคเร สิวี นามาสี ขตฺติโย
นิสฺซชฺช ปาสาทวเร เอวํ จินฺเตสฺหํ ตทา.
- [๕๒] ยงฺกิณฺจิ มานุสฺสํ ทานํ อทินฺนํ เม น วิชฺชตี
โยปี ยาเจยฺย มํ จกฺขุ ทเทยฺยํ อวิกมปิโต.
- [๕๓] มม สงฺกปฺปมณฺุญาย สกฺโก เทวานมิสฺสโร
นิสินฺโน เทวปริสาย อิทํ วจฺนมพฺรวิ.
- [๕๔] นิสฺซชฺช ปาสาทวเร สิวี ราชา มหิทฺธิโก
จินฺเตนฺโต วิวัธฺ ทานํ อเทยฺยํ โส น ปสฺสตี.
- [๕๕] ตถนฺนุ วิตถนฺเนตํ หนฺท วิมฺสยามี ตํ
มฺหุตฺตํ อาคเมยฺยาถ ยาว ชานามิ ตํ มนํ.
- [๕๖] ปเวธมานो ปลิตฺสีโร วลิตฺตโต ชราตุโร
อนฺธวณฺโณ จ หุตฺวาน ราชานํ อุปสงฺกมิ.

หมตฺตํ ๑๒/๐๖/๒๕๖๖

^๑ อ. ยตฺถาหฺรติ ภณฺทกํ

^๒ จ.,เท.,อ. สกฺกตฺตาปี

- [๕๗] โส ตทา ปคฺคเหตุวาน วามํ ทกฺขิณพาหุญจ
สิรสมิ อณฺชลิ กตฺวา อิทํ วจนมพฺรวิ.
- [๕๘] ยาจามิ ตํ มหาราช ฐมฺมิก รฏฺฐจวทฺธน^๑
ตว ทานรตา กิตฺติ อุกฺคตา เทวมานุเส.
- [๕๙] อุโภปิ เนตฺตา นยนา อนฺธอุปฺหตา^๒ มม
เอกํ เม นยนํ เทหิ ตวํปิ เอเกน ยาปย.
- [๖๐] ตสฺสหาหํ วจนํ สุตฺวา หมฺมฺโจ สํวิคฺคมานโส
กตณฺชลิ เวทชาโต อิทํ วจนมพฺรวิ.
- [๖๑] อิทานาหํ จินฺตยิตฺวาน ปาสาทโต อิธาคโต
ตวํ มม จิตฺตมณฺเฑยาย เนตฺตํ ยาจิตฺตุมาคโต.
- [๖๒] อโหเม มานสํ สิทฺธํ สงฺกปโป เม^๓ ปริปุริโต
อทินฺนปฺพุพฺพํ ทานวรํ อชฺช ทสฺสามิ ยาจเก.
- [๖๓] เอหิ สิวก อุกฺกฺเขหิ มา ทนฺธยิ มา ปเวธยิ
อุปฺปาณฺเฑตฺวา วณฺนิพฺพเก.^๔ ออุทฺทิตฺวาน ปาทาสิ
- [๖๔] ตโต โส โจทิตโต มยฺหํ สิวโก วจนงฺกโร
อุทฺทิตฺวาน ปาทาสิ ตาลมฺนิชฺชว ยาจเก.
- [๖๕] ททมานสฺส เทนฺตสฺส ทินฺนทานสฺส เม สโต
จิตฺตสฺส อณฺณถา นตฺถิ โพธิยาเยว การณา.
- [๖๖] น เม เทสฺสา อุโภ จกฺขุ อตฺตปาปิ^๕ เม น เทสฺสียो^๕
สพฺพณฺณตฺตํ ปิยํ มยฺหํ ตสฺมา จกฺขุ อทาสหนฺติ.

อภฺจมนํ สิวราชจริยํ.

^๑ หมายเหตุ 12/06/2566
อ. รฏฺฐจวทฺธน

^๓ ฉ., เท., อ. อัย ปาโจ น ทิสฺสติ. อ. นยเน

^{๕-๕} ฉ., เท., อ. อตฺตปา น เม น เทสฺสียอ

^๒ ฉ., เท., อ. อนฺธา อุปฺหตา มม

^๔ อ. ตีพฺพก

๕. เวสสันตรจริยํ

- [๖๗] ยา เม อโหสิ ชนิกา ผุสฺสตี นาม ขตฺตํยา
 सा अतीतासु चातीसु सकुसुस महेसि सिया.^๑
- [๖๘] ตสฺสา อายุกฺขยํ ทิสฺวา^๒ เทวินโท เอตทพฺรวิ
 ททามิ เต ทส วเร วรภทฺเท ยทิจฺฉสิ.
- [๖๙] เอวํ วุตฺตาว^๓ सा เทวี सकुํ ปุณฺนิทมพฺรวิ
 गी नु मे अप्राचत्ति गी नु तेषसा ओहनत्वा
 रम्भा जावेलि मं जाना वाट्ठाव चरณेरुह.^๔
- [๗๐] เอวํ วุตฺตาว^๕ โส सकุโก ปุณฺ ตสฺสิทมพฺรวิ
 न जेव ते गत्ति पापि न ज मे तวमสิ อปปียา.
- [๗๑] เอตฺตํเกยว เต อายุ จวนกาโล ภวิสฺสตี
 ปฏิคฺคณฺเห มया ทินฺเน วเร ทส วรุตฺตमे.
- [๗๒] सकुเกन सा तินฺนवรา दुग्धजम्बुजा ปโมทิตา
 मम ओपमान्तरि गत्वा ผุสฺสตี ทส วเร วรี.
- [๗๓] ตโต จูตา सा ผุสฺสตี ขตฺติเย อุปปชฺชถ
 เชตฺตตฺตรมฺหิ นคเร สณฺขเยน สมาคมิ.
- [๗๔] ยทาหิ ผุสฺสตียา กุจฺฉิ โอกุกนฺโต ปิยมาตุยา
 มม เตเชน เม มาตา สทา ทานรตา อหุ.
- [๗๕] อธเน อาตุเร ชินฺณเณ ยาจเก อทฺธิเก^๖ ชเน
 สมเณ พฺราหฺมเณ ขีเณ เทติ ทานํ อภิณฺจเน.

^๑ จ.,เท. ปียา อ. จ มहेสียา^๒ จ.,เท.,อ. วุตฺตา จ सा เทวี^๓ อ. เอวํ วุตฺเต จ โส सकุโก^๔ จ.,เท.,อ. ญตฺวา^๕ อ. ธรณี รุห^๖ อ. ปฏฺธิเก

[๗๖] ทส มาเส ชาริตฺวา
เวสุสํ วิธิตา มชฺฌ

กโรนเต ปุริ ปทกฺขิณ
 ชเนสิ ผุสฺสตี มมိ.

[๗๗] น มยหํ มตฺตํ นามํ
ชาเตตฺถ^๒ เวสฺสวณฺณํ

นปี เปตติกสมภาว^๑
ตสฺมา เวสฺสนฺตโร อหุ.

[๗๘] ยथाหํ ทารโก โหมิ
ตทา นิสชช ปาสาเท

ชาติยา อัญจวสุสิโก
ทานํ ทาตุํ วิจิณฺตยิ.

[๗๙] หทยํ ทททยํ จกฺขํ
ทททยํ กายํ สวาเวตฺวา

ມໍສໍປີ ຣຸຣິຣໍປີ ຈຳ
ຍທີ ໂກຣ ຍາຈເຍ ມມໍ.

[๘๐] สภาวํ จินตยนตสฺส
อกมปิ ตตถ ปจวี

อกมปิทมสณจิต^๕
 สีนรณวภูตกา.

[๘๑] อหฺวตฺตมมาเส^๖ ปนฺนรเส
ปจฺจยํ นาคमारูห

บุญณมาเส อุโปสเถ
ทานิ ทาตุ อุปาคมิ.

[๘๒] กาลิงครณฺจวิสยา
 อยาจํ มํ หตฺถินาคํ

พราหมณา อุปคจฺจุ มํ
ชยณํ มงฺคลสมฺมตํ.

[๘๓] อรุณจิตโก ชนปโท
ททาทิ ปวรํ นาคํ

ทพ.ภิกขุ ชาติโก มหา
สพ.พ.เสต์ คชตุตตม.

[๘๔] ททามิ น วิกรมปามิ
สนตัม นปฺปฏิกฺขุหามิ

ยัม มั ยาจนฺติ พุราหุมนา
ทาเน เม รมติ มโน.

[๘๕] น เม ยาจกมณูปตฺเต
มา เม ภิชชि สมาทาน

ปฏิกุเขโป อนุจจโว
ทสฺสามิ วิปฺลํ คชํ.

๑ อธิ. เมตตีกสมภว

๓ อ. รุหิรํปิจ

๕ สยา. อกปฺปิทมสณฺหิตํ, เหวมฺพริปิ.

๒ อ. ชาโตมहि

๔ จ.,เท.,อ. โกจิ

๖ จ. อเนกขมาเส

- [๘๖] นาคํ คเหตฺวา โสณฺทาย ภิงฺคาเร รตนามเย
 ชลํ หตฺถे อากิริตฺวา พฺราหฺมณานํ อํ คชฺ.
- [๘๗] ปุณาปรี ททนต์สฺส สพฺพเสตํ คชฺตุตมํ
 ตทาปิ ปจวี กมฺปิ สีนฺรฺวนวภูํสกา.
- [๘๘] ตสฺส นาคสฺส ทาเนน สิวโย กุฑฺธา สมาคตา
 ปพฺพาเชลฺลํ สกา รฏฺฐา วงฺกํ คจฺจตุ ปพฺพตฺ.
- [๘๙] เตสํ นิจฺจุภฺมานานํ อกมฺปิ ตมสฺสณฺจิตํ^๑
 มหาทานํ ปวตฺเตตฺตุ เอกวรมยาจิหํ.^๒
- [๙๐] ยาจิตา สิวโย สพฺเพ เอกํ วรมทํสุ เม
 สาวยิตฺวา กณฺณเมรี มหาทานํ ททามหํ.
- [๙๑] อเถตฺถ วตฺตตี สทฺโท ติมฺโล^๓ เภรวโ มหา
 ทาเนนิมฺ^๔ นีหรนฺติ ปุณฺ ทานํ ททาตยํ.^๕
- [๙๒] หตฺถิ^๖ อสฺเส รเถ ทตฺวา ทาสี ทาสํ ควํ ฐนํ
 มหาทานํ ททิตฺวาน นคฺรา นิกฺขมึ ตทา.
- [๙๓] นิกฺขมิตฺวาน นคฺรา นีวตฺเตตฺวา วิโลกิเต
 ตทาปิ ปจวี กมฺปิ สุนฺรฺวนวภูํสกา.
- [๙๔] จตฺวาหิ รถิ^๗ ทตฺวา จตฺวา จตฺมहाปเถ
 เอกากิโก^๘ อหฺตุติโย มทฺธิ^๙ เทวิทมพฺรวิ.

^๑ สฺยา. อกปฺปิ ตมสฺสณฺจิตํ, เอวมุปริป.

^๓ ฉ., เท., อ. ตุมฺโล

^๕ อ. ททามหํ

^๗ ฉ., เท., อ. จตฺวาหิ รถิ

^๙ ฉ., เท., อ. มทฺธิ เทวิทมพฺรวิ

^๒ ฉ., เท. เอกํ วรมยาจิหํ อ. เอกวรมยาจิหํ

^๔ อ. ทาเนนิมํ

^๖ ฉ., เท. หตฺถิ

^๘ ฉ., เท., อ. เอกากิโย

- [๙๕] ตวั มหุทธิ กณ्हี คณหาหิ लहुका ऐसा गणिगुजका^๑
 อหิ ชาลี้ คหิสฺสามิ क्रुगे भातिगे हि सो.
 [๙๖] ปทุมัม ปุณฺฑริกัว महुत्ति गण्हाचिन्^๒ คหิ
 อหิ สุวณฺณพิมฺพิ ว चाली चत्तियमคुคही.

[^๓]

- [๙๗] อภิชาตา สุขุมาลา चत्तिया जतुरो चना
 วิสมสมัม อภกฺกมนฺตา वगं कज्जाम पपुपत्ति.
 [๙๘] เย เกจิ มนุชา เอนฺติ अनुमकुके पण्णिपणे
 มคฺคนฺเต ปณฺณิจฺจาม कुही वगत्तपपुพत्โต.^๔
 [๙๙] เต ตตฺถ อมฺเห ปสฺสิตฺวา ग्रुณं चिरमुत्तरยूं
 ทุกฺขนฺเต ปณฺณิเวทนฺติ तुเร वगत्तपपुพत्โต.
 [๑๐๐] ยถิ ปสฺสณฺติ ปวเน तारका फलिते तुमे
 เตสํ ผลานํ เหตุมฺหิ उपโรทนन्ति तारका.
 [๑๐๑] โรทนฺเต ทารเก ทิสฺวา उपุภิกุคคา^๕ विपुला तुमा
 สยเมวณฺมิตฺวาน उपคज्जनन्ति तारगे.
 [๑๐๒] อิทํ อจฺฉริยํ ทิสฺวา उपुฏฺฏตํ โลमहिสนํ
 สาธุการี^๖ ปวตฺเตสิ महุत्ति सपुपงुकसोภणा.
 [๑๐๓] อจฺฉเร วต โลกสมิ उपุฏฺฏตํ โลมहिสนํ
 เวสฺสนฺตรสฺส เตเชน सयमेवณता^๗ तुमा.

^๑ ฉ., เท. กนิฏจิกา

พิมพ์ 12/06/2566

^๒ อ. ชล หตุเถ อากิริตฺวา พุราหฺมณานํ อหิ คช^๔ ฉ., เท., อ. อพฺพิธา^๕ ฉ., เท., อ. สยเมวณตา^๖ ฉ., เท. กณฺหาชินคฺคหิ อ. กณฺหาชินมคฺคหิ^๗ ฉ., เท. วกฺกตฺตปพฺพโต, เหวมฺปริปี.^๘ ฉ., เท. สาธุการี

- [๑๐๔] สงฺขิปปีสุ ปถํ ยกฺขา อนุกรมฺปาย ทารเก
 นิกฺขนฺตทิวเสเนว เจตรญฺจมุปาคมุํ.
- [๑๐๕] สมฺภูจิ ราชสหสฺसानิ ตทา วสนฺติ มาตุลา^๑
 สพฺเพ ปญฺชลิกา หุตฺวา โรทมานา อูปาคมุํ.
- [๑๐๖] ตตฺถ วตฺเตตฺวา สลฺลาปํ เจเตหิ เจตปฺตฺเตหิ
 เต ตโต นิกฺขมิตฺวาน วงฺกํ อคมุ^๒ ปพฺพตํ.
- [๑๐๗] อามนฺตยิตฺวา เทวีนฺโท วิสฺสุกมฺมํ^๓ มหิทฺธิกํ
 อสฺสมํ สุกตํ รมฺมํ ปณฺณสาลํ สุมาปยิ.
- [๑๐๘] สกฺกสฺส วจันํ สุตฺวา วิสฺสุกมฺโม มหิทฺธิโก
 อสฺสมํ สุกตํ รมฺมํ ปณฺณสาลํ สุมาปยิ.
- [๑๐๙] อชฺโฌคเหตฺวา^๔ ปวณํ อปฺปสทฺทํ นิรากุลํ
 จตุโร ชนา มยํ ตตฺถ วสาม ปพฺพตนฺตเร.
- [๑๑๐] อหฺมจ มทฺธิ เทวี จ ชาลํ กณฺหาชิเน จูโก
 อญฺญมญฺญํ โสกนฺทา วสาม อสฺสเม ตทา.
- [๑๑๑] ทารเก อนุรกฺขนฺโต อสฺสญฺเ^๕ โหมิ อสฺสเม
 มทฺธิ ผลํ อahrti^๖ ไปเสติ सा ตโย ชเน.
- [๑๑๒] ปวเน วสมานสฺส อตฺถิโก มํ อูปาคมิ
 อยาจิ^๗ ปฺตฺตเก มยฺหํ ชาลํ กณฺหาชินํ^๘ จูโก.
- [๑๑๓] ยาจกํ อูปคตํ ทิสฺวา หาโส เม อูปปชฺชถ
 อูโก ปฺตฺเต คเหตฺวาน อทาสี พฺราหฺมณฺเ ตทา.

^๑ ฉ., เท. มาตุเล^๓ ฉ., เท. วิสฺสุกมฺม^๕ ฉ., เท. อสฺสญฺเ^๗ ฉ., เท. อยาจิ, เอวฺมฺปริปิ.^๒ อ. อคมุ^๔ ฉ., เท. อชฺโฌคาเหตฺวา^๖ ฉ., เท. อahrti^๘ อ. ชาลิกณฺหาชิเน

- [๑๑๔] สเก ปุตุเต จชนตสฺส ชฺชเก^๑ พุราหฺมเณ ยทา
ตทาปิ ปจวี กมฺปิ สิเนรวนทฺฏิสกา.
- [๑๑๕] ปุณฺทเว สกโก โอรุยฺห หุตฺวา พุราหฺมณสนฺนิโก
อฺยาจิ^๒ มํ มทฺที เทวี สิลวดี^๓ ปติพฺพตฺ.
- [๑๑๖] มทฺที หตฺเถ คเหตุวาน อุกกณฺชลิ ปฺรย^๔
ปสนฺนมนสงฺกปโป ตสฺส มทฺที อทาสหิ.
- [๑๑๗] มทฺทียา ทียมานาย คคเน เทวา ปโมทิตา
ตทาปิ ปจวี กมฺปิ สิเนรวนทฺฏิสกา.
- [๑๑๘] ชาลี กณฺหาชินฺ ธีตฺ^๕ มทฺที เทวี ปติพฺพตฺ
จชมาโน น จินฺเตสี โพิธียาเยว การณา.
- [๑๑๙] น เม เทสฺสา อุโก ปุตุตา มทฺทีเทวี น เทสฺสียา
สพฺพณฺณตฺ ปิยํ มยฺหิ ตสฺมา ปิเย อทาสหิ.
- [๑๒๐] ปุณาปรี พุรหารณฺเณ มาตาปีตุสฺมาคเม
กรุณฺ ปริเทวนฺเต สลฺลปนฺเต สุขํ ทุกฺขํ.
- [๑๒๑] หิโรตฺตปฺเปน กรุณฺ^๖ อุกิณฺนํ อฺปสงฺกมิ
ตทาปิ ปจวี กมฺปิ สิเนรวนทฺฏิสกา.
- [๑๒๒] ปุณาปรี พุรหารณฺเณ นิกฺขมิตฺวา สยฺมาติภิ
ปวิสํมิ ปุริ รมมํ เชตฺตตฺตรปฺรุตฺตมํ.
- [๑๒๓] รตนานิ สตฺต วสฺสึสฺสุ มหาเมโฆ ปวสฺสถ
ตทาปิ ปจวี กมฺปิ สิเนรวนทฺฏิสกา.

^๑ อ. ยาจเก^๒ น., เท. สิลวดี^๕ น., เท., อ. ธีต^๒ น., เท. อายาจิ^๔ น., เท. ปุริย^๖ น., เท., อ. กรุณา

- [๑๒๔] อเจตนายํ ปจวี อวิณฺณาย สุขํ ทุกฺขํ
 สาปํ ทานพลา มยุหํ สตฺตกฺขตฺตมกฺมฺปถาติ.

นวมํ เวสฺสณฺตรจรรย์.

๑๐. สสพญัตติจรรย์

- [๑๒๕] ปุณาปรี ยทา โหมิ สสโก ปวนจาริกโก^๑
 ตินฺนปณฺณสากผลภฺกฺโข พรเหจนวิวชฺชิต.
- [๑๒๖] มกฺกโฏ จ สิงฺคาโล จ สุตฺตโปโต จหํ ตทา
 วสาม เอกสมคฺคา^๒ สายํ ปาโต จ ทิสฺสเร.^๓
- [๑๒๗] อหนฺเต อญฺสาสามิ กิริเย กลฺยาณปาปเก
 ปาปานิ ปริวชฺเชถ กลฺยาणे อภินิวิสฺสถ.
- [๑๒๘] อุโปสถมฺหิ ทิวเส จนฺทํ ทิสฺวาน ปูริตํ
 เอเตสํ ตตฺถ อาจิกฺขี^๔ ทิวโส อชฺชฺโปสโถ.
- [๑๒๙] ทานานิ ปฏฺฐิยาเทถ ทกฺขิณฺณยุยฺส ทาทเว
 ทตฺวา ทานํ ทกฺขิณฺณยุยฺ^๕ อุปวสฺสธฺโปสถํ.
- [๑๓๐] เต เม สาธฺฐติ วตฺวาน ยถาสตฺติ ยถาพลํ
 ทานานิ ปฏฺฐิยาเทตฺวา ทกฺขิณฺณยุยํ คเวสิสฺสุ.
- [๑๓๑] อหํ นิปชฺช^๖ จินฺเตสึ ทานํ ทกฺขิณฺณจฺจวํ
 ยทึหํ ลเภ ทกฺขิณฺณยุยํ กี เม ทานํ ภวิสฺสติ.

^๑ ฉ.,เท. ปวนจาริกโก

^๓ อ. ปทิสฺสเร

^๕ อ. ทกฺขิณฺณยุยํ

^๒ ฉ.,เท.,อ. เอกสามนฺตา

^๔ อ. อาจิกฺขิ

^๖ ฉ.,เท.,อ. นิสชช

[๑๔๒] ตเถว ชลิตํ อคฺคิ ปวิญฺจสฺส มมํ ตทา
สพฺพํ สเมติ ทรณํ ยถา สีโตทกํ วีย.

[๑๔๓] จฉิ จมฺมญจ มํสญจ นุหารุ อญฺจิ หํทยพฺพณํ
เกวลํ สกलํ กายํ พุราหฺมณสฺส อทาสหนฺติ.

ทสมํ สสฺสปณฺฑิตจริยํ.

ปจฺโม อภิกตฺติวคฺโค.

ตสฺสอุทฺตทานํ

อภิกตฺติ พุราหฺมणे สงฺโฆ	กुरुราชา ธนณฺชโย
มหาสุทฺตสฺสโน ราชา	มหาโควินฺทพุราหฺมणे.
เนมิ ^๑ จนฺทกุมารโ จ	สิวิ เวสฺสหนฺตโร สโส
อหเมว ตทา อาสี	โย เต ทานวเร อทา.
เอเต ทานปริกฺขารา	เอเต ทานสฺส ปารมี
ชีวิตํ ยาจเก ทตฺวา	อิมํ ^๒ ปารมิ ปุรียิ.
ภิกฺขาย อุปคตํ ทิสฺวา	สกตฺตทานํ ปริจฺจชียิ ^๓
ทาเนน เม สโม นตฺถิ	เอสา เม ทานปารมีติ.

ทานปารมินิทฺเทโส นิฏฺฐิตโ.

๒. หตฺถินาควคฺโค^๑

๑. มาตุโปสกกจริย^๒

- [๑] ยทา อโหสี ปวเน กุณฺชโร มาตุโปสโก
น ตทา อตฺถิ มหิยา कुणेन मम सातिसे.
- [๒] ปวเน ทิสฺวา วนฺจโร รมฺโย มํ ปฏิเวทยิ
ตวานฺจฺจว มหาราช क्षौ वसति^๓ กานเน.
- [๓] น ตสฺส ปริกฺขายตฺโถ นปี อาพฺพกกาสฺยา^๔
สมาคหิตะ โสณฺทาย สยเมว อิเรหิติ.
- [๔] ตสฺส ตํ วจฺนํ สุตฺวา ราชापि दुग्धमानसे
เปเสสิ หตฺถิทมกํ चेकाजियं सुसिखितं.
- [๕] คนฺตฺวา โส หตฺถิทมโก อทฺทส ปทุมสฺสเร
ภิสฺมุพาลํ^๕ อุตฺตรนฺตํ ยาปนตถาย มาตุยา.
- [๖] วิญฺญาย เม สีลคฺคณํ ลกฺขณํ อุปฺচারยิ
เอหิ ปฺตฺตาติ วตฺวาน โสณฺทาย มม อคฺคหิ.
- [๗] ยํ เม ตทา ปากตฺกํ สรีรานฺคตํ พลํ
อชฺช นาคสหสฺसानํ พเลน สมสาทิสํ.
- [๘] ยทฺธิหนฺเตสํ ปกฺกุปฺเปยฺยํ อุเปตํ^๖ คหณาย มํ
ปฏฺวิโฬ ภเว เตสํ ยาว รชฺชมฺปิ มานุสํ.

^๑ สฺยา. สีลปารมิตา

^๒ ทฺย. อสติ

^๓ อ. ภิสฺมุ

^๔ สฺยา., ทฺย. สีลวานาจจริย

^๕ ฉ., เท., อ. อาพฺพกกาสฺยา

^๖ ฉ., เท. อุเปตานํ

- [๙] อภิชาหิ สิลรทขาย สิลปารมิปริยา
 น กโรมิ จิตเต อญญตตัม ปกฺขิปนฺตัม^๑ มมาพฺหเก.^๑
- [๑๐] ยทิ เต มํ ตตฺถ โกญฺเญยฺย ผรสุหิ โตมเรหิ จ
 เหว เตสํ ปกฺขเปยฺย สิลขณฺทภยา มมาติ.

ปจฺม มาตุโปสทจริย.^๒

๒. ฐิตะตถจริย

- [๑๑] ปุณาปริ ยทา โหมิ ฐิตะตโต มหิตฺธิโก
 วิฐุปกฺเขน มหารณฺเฑา เทวโลกมคฺจจฺหิ.
- [๑๒] ตตฺถ ปสฺสิตฺวาทิ เทเว เอกนฺตํ สุขสมปฺปิเต
 ตํ สคฺคํ คมนตฺถาย สิลพพตํ สมาทยิ.
- [๑๓] สรีริกิจฺจํ กตฺวาน ภูตฺวา ยาปนมตฺตกํ
 จตุโร องฺเค อธิฐฺจาย เสมิ วมฺมิกมฺพุทฺธิ.
- [๑๔] จวียา จมฺเมน มํเสน นฺหารุหิ อญฺจิเกหิ วา
 ยสฺส เอเตน กรณียํ ทินฺนํเยว หราตุ โส.
- [๑๕] สํสิโต อกตญฺญา อาลมฺพาโน มมคฺคหิ
 เปพาย ปกฺขิปิตฺวาน กีเพติ มํ ตหิ ตหิ.
- [๑๖] เปพาย ปกฺขิปนฺเตปิ มํ มทฺทนฺเตปิ^๓ ปาณินา
 อาลมฺพาเน น กุปฺปามิ สิลขณฺทภยา มม.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,อิ. มมาพเก

^๓ จ.,อิ. สมมทฺทนฺเตปิ

^๒ สุยา.,ทย. สิลวานาคจริย

- [๑๗] สกชีวิตปริจจาโค ตินโตปิ ลหุโก มยิ^๑
 สิลวิติกุกโม มยหิ ปจวิ อุพพตตา^๒ วีย.
- [๑๘] นิรนุตริ ชาติสตัม จเชยยัม มม ชีวิตัม
 เหนว สิลัม ปภนุเทยยัม จตุนัน ทิปาน เหตุปิ.
- [๑๙] อปิจาหิ สิลรกุขาย สิลปารมิปุริยา
 น กโรมิ จิตเต อญญตตัม ปกขิปนุตัมปิ เปพเกติ.

ทุติยัม ฐริทตตจริยัม.

๓. จมเปยยนาคจริยัม^๓

- [๒๐] ปุณาปรี ยทา โหมิ จมเปยโยโก มหิทุธิโก
 ตทาปิ ธมมิโก อาสี สิลพพตสมปปีโต.
- [๒๑] ตทาปิ มัม ธมมจารี อุปปูฏฐัม อุโปสถัม
 อหิตุณฺฑิโก คเหตุวาน ราชทวารมฺหิ กิพติ.
- [๒๒] ยัม^๔ โส วณฺณัม จินฺตยติ^๕ นิลัม ว ปิตโลหิตัม
 ตสฺส จิตฺตานวตฺเตนโต โหมิ จินฺติตสนฺนิโก.
- [๒๓] ถลัม กเรยยัม อุทกัม อุทกมฺปิ ถลัม กเร
 ยทิหนตสฺส กุปเปยยัม^๕ ขณฺเณน จาริกัม กเร.
- [๒๔] ยทิ จิตฺตวสี เหสฺสัม ปริหายิสฺสามิ สิลโต
 สีเลน ปรีหีนสฺส อุตฺตมตฺโต น สีขณฺติ.

^๑ จ.,เท. มม

^๓ สยา. จมเปยยจริยัม

^๕ จ.,เท.,อิ. ปกุเปยยัม

^๒ จ.,เท. อุปปตฺถัน อิ. อุปปตฺตนา

^{๔-๕} จ.,เท. ยัม ยัม โส วณฺณัม จินฺตยติ

[๒๕] กามิ ภิชฺชตุ ยิ กาโย อีเชว วิกิริยตุ
เนว สีลปิ^๑ ภินฺทเยยิ^๒ วิกิริเนเต ภูสึ วิทยาติ.

ตติยัม จมฺเปยฺยนาคจริยัม.

๔. จุพโพธิจริย

[๒๖] ปุณาปริ ยทา โหมิ จุพโพธิ สฺสึลวา
ภวํ ทิสฺวาน ภยโต เนกขมมํ อภินิกฺขมิ.

[๒๗] ยา เม ทฺติยิกา อาสิ พุราหฺมณิ กนฺกสนฺนิภา
สาปิ^๒ วฏฺเฏ^๒ อนเปกฺขา เนกขมมํ อภินิกฺขมิ.

[๒๘] นิราลยา จินฺนพนฺธุ อนเปกฺขา กุเล คณเ
จรฺนตา คามนิคมํ พาราณสี อุปาคมุ.

[๒๙] ตตฺถ วสาม นิปกา อสฺสฏฺฐจา กุเล คณเ
นิรากุเล อปฺปสทฺเท ราชูยฺยาเน วสามุโก.

[๓๐] อุยฺยานทสฺสนํ คนฺตฺวา อสฺสฏฺฐจา กุเล คณเ
อุปสงฺกมม^๓ มํ ปุจฺจิ ราชูยฺยาเน วสามุโก.

[๓๑] เอวํ วุตฺเต อหนฺตสฺส อิทํ วจฺนมพฺรวิ
น มยฺหิ ภริยา เอสา สหฺชมา เอกสาสนิ.

[๓๒] ตสฺสา^๔ สารตฺตคฺชิโต^๕ คาหาเปตฺวาน เจฏฺเฏ
นิปฺปิพฺพนฺโต พลสา อนฺเตปุริ ปเวสยิ.

หมตอายุ 12/06/2566

^{๑-๑} ฉ., เท., อ. สีลํ ปภินฺทเยยิ

^๒ ฉ., เท., อ. อุปกมม

^๕ อ. สารตฺตคฺชิโต

^{๒-๒} อ. สา วิวฏฺเฏ

^๔ ฉ., เท. ติสฺสา

- [๓๓] โอทปตฺตติเกีย^๑ มยฺหํ สหชาตา^๒ เอกสาสนี
 อากขุตฺติตฺวา นยฺนุตติยา โกโป เม อุปฺปชฺชถ.
 [๓๔] สห โกเป สมฺมปฺปนฺเน สิลพฺพตมฺนุสฺสรี
 ตตฺถเถว โกปํ นิคฺคณฺหี นาทาสี วทฺตฺติตฺตฺปริ.^๓
 [๓๕] ยทิ ตํ พุราหฺมณี โกจิ โกฏฺฏเยยฺย ตินฺนุสฺสตฺติยา
 เหนว สิลํ ปภินฺนํเยยฺย โพธิยาเยว การณา.
 [๓๖] น เม सा पुराहฺमณी तेस्सा นปิ เม พลํ न विच्छति
 सपुण्यญฺตํ ปิยํ मय्मํ दस्मा सीलानुरกฺขิสฺसन्ति.

จตุตถํ จุพโพธิจริยํ.

๕. มหิสรราชจริยํ

- [๓๗] ปุณาปรี ยทา โหมิ มหิโส^๔ ปวนจารโน
 ปวทฺตกาโย พลวา มหฺนโต ภิมทสฺสนโน.
 [๓๘] ปพฺภาเร คิริทฺตฺเค จ รุกฺขมฺมูลे ทกาสเย
 โหเตตฺถ จานํ มหิसानํ โกจิ โกจิ ตหิ ตหิ.
 [๓๙] วิจฺรฺนโต พุรหารญฺเย จานมทฺทส ภาทฺทกํ
 ตํ จานํ อุปคฺคฺตฺวาน ติฏฺฐจามิ จ สยามิ จ.
 [๔๐] อเถตฺถ กปิมาคฺคฺตฺวา ปาโป อนริโย ลหุ
 ขนฺธํ นลาเต ภามฺเก มุตฺเตติ โอทเนติ ตํ.

^๑ ฉ.,เท. โอทปตฺตติเกีย

^๓ อ. วทฺตฺติตฺตฺปริ

^๒ ฉ.,เท.,อ. สหชา

^๔ ฉ.,เท.,อ. มหิโส, เอวฺมฺปฺริ.

- [๔๙] รมฺเม ปเทเส รมฺมณียเ วิวิตเต อมนุสฺสเก
 ตตฺถ วาสํ อุปคณฺฐิ คงฺคาญฺเ มโนรเม.
- [๕๐] อถ อุปฺริ คงฺคาย ธนิเกหิ ปรีปีพิโต
 ปฺริโส คงฺคาย ปตติ^๑ ชีวามิ วา มรามิ วา.
- [๕๑] รตฺติณฺทิวํ โส คงฺคาย วฺยูหฺมานโ มโหเทเก
 รวนฺโต กรุณฺ รวํ มชฺเฌ คงฺคาย คจฺจติ.
- [๕๒] ตสฺสํ สทฺทํ สุตฺวาน กรุณฺ ปรีเทวโต
 คงฺคาย ตีเร จตฺวา^๒ อฺปฺจฺฉิ โกลิ ตวํ นโร.
- [๕๓] โส เม ปุณฺณโจ วิทยาการิ^๓ อตฺตโน การณํ ตทา
 ธนิเกหิ ภีโต ตลิตโต ปฺกฺขนฺโนมฺ^๔ มหานที.
- [๕๔] ตสฺส กตฺวาน การุณฺญํ จชิตฺวา มม ชีวิตํ
 ปวิสิตฺวา นีหริณฺตสฺส อนุชการมฺหิ รตฺติยา.
- [๕๕] อสฺสตฺถกาลมณฺเฑาย ตสฺสํ อิทมพฺรวิ
 เอกนฺตํ วริ ยาจามิ มา มํ กสฺสจฺจิ ปาวท.
- [๕๖] นครํ คนฺตฺวาน อาจิกฺขิ ปฺจฺฉิตโต ธนเหตุโก
 ราชานํ โส คเหตุวาน อุปคณฺฐิ มมนฺติกํ.
- [๕๗] ยาวตา การณํ สพฺพํ รณฺโฆ อาโรจิตํ มยา
 ราชา สุตฺวาน วจนํ อฺสุํ ตสฺส ปกฺปฺปิ
 อีเชว ฆาตยิสฺสามิ มิตฺตทฺพฺภี อนริยํ.

^๑ ฉ., เท. ปปติ^๓ ฉ., เท., อี. จ พฺยาการิ^๒ ฉ., เท., อี. จตฺวาน^๔ ฉ., เท. ปกฺขนฺโทหํ อี. ปกฺขนฺโตหํ

- [๕๘] ตมห์ อนุรกฺขนโต นิมฺมีนึ มม อตฺตนา
ติฏฺฐ เต โส มหาราช กามกาโร ภวามิ เต.
- [๕๙] อนุรกฺขี มม สิลฺลํ นารกฺขี มม ชีวิตํ
สีลวา หิ ตทา อาสี โปธิยาเยว การณาติ.

ฉฏฺฐํ รุรุราชจริย.^๑

๗. มาตงคจริย

- [๖๐] ปุณาปรี ยทา โหมิ ชฏฺโฏ อุคฺคตาปโน
มาตงฺโค นาม นามเนน สีลวา สฺสมาหิโต.
- [๖๑] อหญจ พุราหฺมเณ เอโก คงฺคาภูเล วสามุโก
อหํ วสามิ อุปริ เหฏฺฐจา วสตี พุราหฺมเณ.
- [๖๒] วิจฺรนฺโต อนุกฺกุลมฺหิ อุทฺธมฺเม อสฺสมทฺทส
ตตฺถ มํ ปริภาสิตฺวา อภิสปิ มฺหุทฺธผลนํ.
- [๖๓] ยทิหนฺตสฺส ปกฺกุปฺเปยฺยํ ยทิ สิลฺลํ น โคปเย
โอโลเกตฺวานหนฺตสฺส กเรยฺยํ จาริกํ วีย.
- [๖๔] ยํ โส ตทา มํ อภิสปิ กุปีโต ทฺวญฺจมานโส
ตสฺเสว มตฺถเก นิปติ โยเคน ตํ ปโมจยิ.
- [๖๕] อนุรกฺขี มม สิลฺลํ นารกฺขี มม ชีวิตํ
สีลวา หิ ตทา อาสี โปธิยาเยว การณาติ.

๘. ฐมมเทวปุตฺตจริยํ

- [๖๖] ปุณาปรี ยทา โหมิ มหเสกฺโข^๑ มหิตฺธิโก
 ฐมโม นาม มหายกฺโข สพฺพโลกานุกมฺปโก.
- [๖๗] ทส กุสลกมฺมปเถ สมากเปณฺโต มหาชนํ
 จรามิ คามนิคมํ สมิตฺโต สปริชโน.
- [๖๘] ปาโป กทริโย ยกฺโข ทีเปณฺโต ทส ปาปเก
 โสเปตฺถ มหิยา จรติ สมิตฺโต สปริชโน.
- [๖๙] ฐมฺมวาที อฐมโม จ อุโภ ปจฺจณิกา มยํ
 ฐเร ฐริ ฌญฺยนฺตา สมิมหา ปฏฺวิปเถ อุโภ.
- [๗๐] กลโห วตฺตตี เภสฺมา^๒ กลยาณปาปกสฺส จ
 มคฺคา อุกฺกมนตฺถาย^๓ มหายุกฺโข อุปฏฺฐิจฺโต.
- [๗๑] ยทิหนฺตสฺส ปกฺุเปยฺยํ ยทิ ภินฺเต ตโปคฺุณํ
 สห ปริชนฺตสฺส รชฏํ กเรยฺยหิ.
- [๗๒] อปิจาหิ สีลรฺกฺขาย นิพฺพาเปตฺวาน มานสํ
 สห ชเนนฺกมิตฺวา^๔ ปถํ ปาปสฺสทาสหิ.
- [๗๓] สห ปถโต อุกฺกนฺเต^๕ กตฺวา จิตฺตสฺส นิพฺพุตฺติ
 วิวรํ อทาสิ ปจฺวี ปาปยกฺขสฺส ตาวเทติ.

อภฺฐมํ ฐมมเทวปุตฺตจริยํ.

^๑ หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. มหาปฺกฺโข อ. มหายกฺโข

^๓ จ.,เท.,อ. โอกฺกมนตฺถาย

^๕ จ.,เท. โอกฺกนฺเต อ. โอกฺกนฺโต

^๒ อ. อสฺมา

^๔ จ.,เท.,อ. ชเนนฺกมิตฺวา

๕. ขยทิสจริย^๑

- [๗๔] ปญจาลรฏฺเฐ นครวเร^๒ กปฺปิลายํ ปุรุตฺตเม
 ราชา ขยทิสเ นาม สิลฺลคุณมฺพาคโต.
- [๗๕] ตสฺส รณฺโณ อหํ ปุตฺโต สุตตมโม สุตฺติลวา
 อลีนสตุโต คุณฺวา อนุรกฺขาปริชโน^๓ สทา.
- [๗๖] ปิตา เม มิควํ คนฺตฺวา โปริสาทํ อุปากมิ
 โส เม ปิตุมคฺคเหสิ ภกฺโขสิ มม มา จลฺล.
- [๗๗] ตสฺส ตํ วจันํ สุตฺวา ภีโต ตลิตฺตเวทิตो
 อรุณมฺภโก^๔ อหุ ตสฺส ทิสฺวาน โปริสาทกํ.
- [๗๘] มิควํ คเหตฺวา มุญฺจสฺส กตฺวา อาคมนํ ปุณ
 พฺรหฺมณฺสส ฐนํ ทตฺวา ปิตา อามนฺตยิ มม.
- [๗๙] รชฺชํ ปุตฺตํ ปฏฺิพชฺช มา ปมชฺช^๕ ปุริ อิทํ
 กตํ เม โปริสาทเณ มม อาคมนํ ปุณ.
- [๘๐] มาตูปิตุญฺจ วนฺทิตฺวา นิมนฺนิตฺวาน อตฺตนา^๖
 นิทฺทมิตฺวา^๗ ฐนํ ขคฺคํ โปริสาทมฺพาคมิ.
- [๘๑] สสตุถตฺตญฺปคตํ กทาจิ โส ตลิสฺสติ
 เตน ภิชฺชิสฺสตี สิลล์ ปรีตฺตาสํ กเต มยิ.
- [๘๒] สิลฺลขณฺทภยา มยฺหิ ตสฺส เทสฺสํ น พยาหริ
 เมตฺตจิตฺโต หิตฺวาที อิทํ วจนมพฺพว.

^๑ ฉ., เท. อลีนสตุจริย^๓ อ. อนุตฺตรปริชโน^๔ ฉ., เท., อ. ปมชฺช^๗ ฉ., เท. นิทฺทมิตฺวา^๒ อ. นคร^๕ อ. อรุณมฺภ^๖ ฉ., เท. อตฺตนา

- [๘๓] อุชฺชเลหิ มหาอคฺคิ ปปติสฺสามิ รุกฺขโต
 สุปกุกกาลมณฺเฑย^๑ ภกฺขย ตฺวํ ปิตามหา.
- [๘๔] อิติ สีลวตฺถํ เหตุ นารกฺขี มม ชีวิตํ
 ปพฺพาเชสิมหนฺตสฺส สทา ปาณาติปาติกนฺติ.

นวมํ ชยทิสจริยํ.

๑๐. สงฺขปาถจริยํ

- [๘๕] ปุณาปรี ยทา โหมิ สงฺขปาโล มหิทฺธิโก
 ทาธมาวุธฺโธ โฆรวิโส ทฺวิชิวฺโห อูรคาภิภู.^๒
- [๘๖] จตุปฺปเถ มหาปเถ^๓ นานาชนสมากุเล
 จตุโร อองฺเค อธิฏฺฐาย ตตฺถ วาสมกปฺปยิ.
- [๘๗] ฉวียา จมฺเมน มํเสน นุหารูหิ อฏฺฐิเกหิ วา
 ยสฺส เอเตน กรณียํ ทินฺนํเยว หราตุ โส.
- [๘๘] อทฺทสํสุ โภชปฺตฺตา ขรา ลุทฺธา อการุณา
 อุปคจฺจุํ มมํ ตตฺถ ทณฺฑมฺมุคฺครปาณิน.
- [๘๙] นาสาย วินิวิชฺฌิตฺวา นงฺคุฏฺฐเจ ปิฏฺฐจิกณฺฐเก
 กาเช อารोปปิตฺวาน โภชปฺตฺตา หรีสุ มํ.
- [๙๐] สสาครนฺตํ ปจวี สกานนํ สปพฺพตํ
 อิจฺจมาโน จหนฺตตฺถ นาสวาเตน^๔ ฌापเย.

^๑ จ.,เท. ตฺวํ ปกุกกาลมณฺเฑย อ. สปัตตกาลมณฺเฑย

^๒ จ.,เท. อูรคาภิภู

^๓ จ.,เท.,อ. มหามคฺเค

^๔ จ.,เท. นาสวาเตน

[๙๑] สฺวเลหิ วิชฺฌณฺณเตปิ^๑ โกภฺภณฺณเตปิ สตฺติภิ
 โภชปฺตเต น กุปฺปามิ เอสา เม สีสฺปารมิตฺติ.

ทสมํ สงฺขปาลจริยํ.

ทฺตฺติโย หตฺถินาควคฺโค.

ตสฺสทฺทหานํ

หตฺถินาคอ ภูริทตฺโต	จมฺเปยฺโย โฟธิ มาหิโส
รฺร มาตงฺคธมฺโม จ	อตฺตรโช จ ชยทฺธิโส.
เอเต สพฺเพ ^๒ สีสฺพลา	ปริกฺขารา ปเทสิกา
ชีวิตํ ปริรกฺขิตฺวา	สีลานิ อนฺรกฺขิสฺสํ.
สงฺขปาลสฺส เม สโต	สพฺพกาลํปิ ชีวิตํ
ยสฺส กสฺสจิ นียฺยณฺตํ ^๓	ตสฺมา सा สีสฺปารมิตฺติ.

สีสฺปารมิตฺติทฺเตโส นิฏฺฐิตो.

๓. ยุทธยชยวคฺโค^๑

๑. ยุทธยชยจริย

- [๑] ยทาหิ อมิตยโส ราชปุตฺโต ยุทธยชโย
อุสฺสาวพินฺทุ สฺริยาตเป ปตฺติ ตํ ทิสฺวาน สํวชี.
[๒] ตเมวาทิปตฺตี^๒ กตฺวา สํเวคมานุพฺรหฺมยิ
มาตฺตูปิตฺตญฺจ วนฺทิตฺวา ปพฺพชฺชมนฺยาจิหิ.
[๓] ยาจนฺติ มํ ปณฺชลิกา สเนคมา สรณฺจกา
อชฺเชว ปุตฺต ปฏฺิพชฺช อิทฺธํ ผิตฺตํ มหามหิ.
[๔] สราชเก สโอโรเช สเนคเม สรณฺจเก
กรุณฺ ปริเทวณฺเต อนเปกฺโข^๓ ปริจฺจชี.
[๕] เกวลํ ปจฺวีรชฺช ฅาติปริชนํ ยสํ
จชมาโน น จินฺเตสฺสิ โฟธิยาเยว การณา.
[๖] มาตา ปิตา น เม เทสฺสา นปิ เม เทสฺสา มหายสา^๔
สพฺพณฺณตํ ปิยํ มยฺหิ ตสฺมา รชฺชํ ปริจฺจชินฺติ.

ปจฺมํ ยุทธยชยจริย.

๒. โสมนสฺสจริย

- [๗] ปุณาปริ ยทา โหมิ อินฺทปตฺเถ ปุรุตฺตเม
กามิโต ทยิโต ปุตฺโต โสมนสฺสโต วิสฺสุโต.

^๑ สฺยา. เนกฺขมมาทิปารมิตา

^๓ จ.,เท. อนเปกฺโข อ. อนเปกฺโข หิ

^๒ จ.,เท.,อ. ตเมวาทิปตฺตี

^๔ จ.,เท.,อ. เทสฺสํ มหายสํ

[๘]	สีลวา คุณสมฺปนโน
วุฑฺฒาปจายี หิริมา	กลฺยาณปฏิกานวา
สงฺคเหสุ จ โกวิทฺ.
[๙]	ตสฺส รณโม ปฏิกโร
อารามํ มาลาจจฺณจ	อโหสิ กุหฺกตาปโส
โรปยิตฺวาน [๑] ชีวติ.
[๑๐]	ตมฺหํ ทิสฺวาน กุหํ
ทุมํว อนฺโตสฺสสิริ	อฺสุรราสีว อตฺตญฺลํ
กทลิว อสํารกํ.
[๑๑]	นตฺถิมสฺส สํ ตมฺโม
หิริสฺสกุภฺรณมฺชหิตโต	สามณฺณา อปคโต อโย
ชีวิทฺวตฺตติการณา.
[๑๒]	กุปีโต อาสิ ^๑ ปจฺจนโต
ตํ นิเสเชตฺถํ คจฺจนโต	อญฺเฏวํ หิ จรณฺติหิ ^๒
อนฺุสาลิ ปิตา มม.
[๑๓]	มา ปมชฺช ^๓ ตฺวํ ตาต
ยทิจฺฉกํ ปวตฺเตหิ	ชญฺเฏเล อุกฺคตาปเน ^๔
สพฺพกามทโท หิ โส.
[๑๔]	ตมฺหํ คนฺตฺวานุปฏฺจํ
กจฺจิ เต คหปติ กุสลํ	อิทํ วจฺนมพฺุริ
กํ วา เต อาทฺรียตฺถ.
[๑๕]	เตน โส กุปีโต อาสิ
จฺมาตาเปมิ ตฺวํ อชฺช	กุหโก มานนฺิสฺสิตโต
รณฺุจา ปพฺพชยามิ วา.
[๑๖]	นิเสชยิตฺวา ปจฺจนตํ
กจฺจิ ขมนฺิยํ ตว ^๕	ราชา กุหฺกมพฺุริ
สมฺมาโน เต ปวตฺติโต.
[๑๗]	ตสฺส อจฺจิภฺขตี ปาโป
ตสฺส ตํ วจฺนํ สุตฺวา	กุมาโร ยถา นาสิโย ^๖
อาณํเปสิ มหิปปติ.

๑ อ. โส

^๓ จ.,เท. ประนุติหิ อ. อปรนุติหิ

^๕ จ., เท., อี. ชฎิลล์ อุดกตาปน

๓ อ. นาสิต

^๒ จ.,เท. อนุ อ. อโหสิ

๔ จ. เก. ปมชช

^๖ ฉ., เท., อ. กจจิ เต ภาณุเต ขมนี้ย

- [๑๘] สีสั ตตเถว จินฺทิตฺวา กตฺวาน จตฺตขณฺทิกั
 รัชยา รัชยั ทสฺเสถ สา คติ ชฏฺฐิลหีฬิตา.
- [๑๙] ตตฺถ เต กรณิ์ คนฺตฺวา^๑ จณฺหา ลุทฺธา^๒ อการุณา
 มาตุ องฺเก นิสินฺนสฺส อากทฺตฺติตฺวา นยฺนติ มั.
- [๒๐] เตสาหิ เอวมวจํ พนฺธตํ คาพฺพพนฺธนํ
 รมฺโฆ ทสฺเสถ มํ ขิปปํ ราชกิริยานิ อตฺถิ เม.
- [๒๑] เต มํ รมฺโฆ ทสฺสยีสฺสุ ปาปสฺส ปาปเสวิโน
 ทิสฺวาน ตํ สญฺญาเปสึ มม จ วสฺมานยิ.
- [๒๒] โส มํ ตตฺถ ขมาเปสึ มหารชฺชํ อทาสิ เม
 โสหิ ตมํ ทาลยิตฺวา ปพฺพชึ อนุคาริยั.
- [๒๓] น เม เทสฺสั มหารชฺชํ กามโกโค น เทสฺสัโย
 สพฺพญฺญตํ ปิยํ มยฺหิ ตสฺมา รชฺชํ ปริจฺจจฺชนฺติ.

ทุตฺติยํ โสมนสฺสจริยั.

๓. อโยฆรจริยั

- [๒๔] ปุณาปริ ยทา โหมิ กาสิราชสฺส อตฺตรโช
 อโยฆรมฺหิ สํวทฺโธ นามเณาสึ อโยฆโร.
- [๒๕] ทุกฺเขน ชีวโต ลทฺโธ สมฺปิเพ ปติโปสฺสโต
 อชฺเชว ปุตฺต ปฏฺธิปชฺช เกวลั วสฺนุชฺร^๓ อิมั.
- [๒๖] สรณฺจกั สนิคมํ สชนํ วนฺทิตฺวา ขตฺติยั
 อญฺชลิ ปคฺคเหตฺวาน อิทํ วจนมพฺรวิ.

^๑ หนตตฺวา 12/06/2566

^๑ จ.,เท. ตตฺถ การณิกา คนฺตฺวา อ. ตตฺถ การุณิกา คนฺตฺวา

^๒ ทย. ลุทฺธา

^๓ จ.,เท.,อ. วสฺนุ

- [๒๗] เย เกจิ มหิยา สตุตา หีนอุกุกฏจมชฺฌิมา
 นีรารุกขา สเก เคเห วทุณฺหติ สกฺญาติหิ.^๑
- [๒๘] อิทํ โลเก อุตฺตริยํ สมปีเพ มม โปสนํ
 อโยจรมฺหิ สํวทฺโธ อปฺปเก จนฺทสุริเย.
- [๒๙] ปฺปติกฺขนปสมฺปฺนุณา มุญฺจิตฺวา มาตุ กุจฺฉิตฺ
 ตโต โฆรตเร ทุกฺเข ปุณ ปกฺขิตฺตโยจฺมเร.
- [๓๐] ยทึหิ ตาทิสํ ปตฺวา ทุกฺขํ ปรมทารุณํ
 รชฺเชสุ ยทึ รณฺชามิ^๒ ปาปानํ อุตฺตโม สियํ.
- [๓๑] อุกุกณฺจิตฺมฺหิ กาเยน รชฺเชนฺมฺหิ อนตฺถิโก
 นิพฺพุตฺติ ปฺริเยสฺสสํ ยตฺถ มํ มจฺจุ น มทฺทึเย.
- [๓๒] เอวาทิ จินฺตยิตฺวาน วิวรฺนเต^๓ มหาชเน
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา ปาวีสี^๔ กานนํ วนํ.
- [๓๓] มาตา ปิตา น เม เทสฺสา นปี เม เทสฺสา มหાયสา^๕
 สพฺพพณฺณตํ ปิยํ มยฺหิ ตสฺมา รชฺชํ ปฺริจฺจชินฺติ.

ตติยํ อโยจรมจริย.

๔. ภีสจริย

- [๓๔] ปุณาปรี ยทา โหมิ กาสีนํ ปุรวรุตฺตเม
 ภคินี จ ภาทโร สตุต นิพฺพตฺตา โสตฺถิเย กุเล.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. สห ญาติภิ

^๓ อ. วิวรฺนตํ มหาชน

^๕ ฉ., เท., อ. เทสฺส มหายส

^๒ ฉ., เท. รชฺชามิ อ. รชฺชายิ

^๔ อ. ปาวีสิ

- [๓๕] เอเตสํ ปุพฺพโฆ อาสี หิริสูกุมฺพาคโต
ภวํ ทิสฺวาน ภยโต เนกฺขมฺมาภิรโต อหํ.
- [๓๖] มาตาปิตุหิ ปหิตา สหaya เอกมานสา
กาเมหิ มํ นิมนฺเตนฺติ กุลวํสํ ธารีหิติ.
- [๓๗] ยนฺเตสํ วจนํ วุตฺตํ คิหิธมฺเม สุขาวหํ
ตมฺเม อโหสิ กจันํ ตตฺตผลาสมํ วिय.
- [๓๘] เต มํ ตทา อุกฺขิปนฺตํ ปุจฺฉิสฺสํ ปตฺถิตํ มม
กํ ตวํ ปตฺถยสิ^๑ สมฺม ยทํ กาเม น ญญชฺสิ.
- [๓๙] เตสํหํ เอวมวจํ อตฺตกาโม หิเตสินํ
นาหํ ปตฺถेमิ คิหิภาวํ เนกฺขมฺมาภิรโต อหํ.
- [๔๐] เต มยฺหํ วจนํ สุตฺวา ปีตุํ มาตุญฺจ สาวยฺยํ
มาตา ปิตา เอวมาหุ สพฺเพปิ ปพฺพชาม โภ.
- [๔๑] อุโภ มาตา ปิตา มยฺหํ ภคินี^๒ สตฺต ภาตโร
อมิตํ ฐนํ จทฺทยิตฺวา ปาวิสิมฺหา มหาวนฺนติ.

จตุตฺถํ ภีสจฺริยํ.

๕. โสณนันทปณฺฑิตจฺริยํ^๓

- [๔๒] ปุณาปรํ ยทา โหมิ นคเร พุรฺหมวทฺชน
ตตฺถ กุลวเร เสฏฺฐเจ มหาสาเล อชายิหํ.

^๑ จ.,เท. ปตฺถยเส

^๒ จ.,เท.,อิ. จ

^๓ จ.,เท.,อิ. โสณนันทปณฺฑิตจฺริย

- [๔๓] ตทาสี^๑ โลกํ ทิสฺวาน อนฺธฏฺฐ^๒ ตโมตฺถตํ
จิตฺตํ ภวโต ปฏิกุญฺจติ ตุตฺตเวคหตํ วิวี.
- [๔๔] ทิสฺวาน วิวัธํ ปาเป เอวํ จินฺเตสฺหํ ตทา
กทาหํ เคหา นิกฺขมฺม ปวิสฺสสามิ กานนํ.
- [๔๕] ตทาปิ มํ นิมนฺตีสฺสุ กามโมเคหิ ฌาตโย
เตสํปิ จนฺตมาจิกฺขี มา นิมนฺเตถ เตหิ มํ.
- [๔๖] โย เม กนิญฺจโก ภาตา นนฺโท นามาสิ ปณฺธิโต
โสปิ มํ อนฺุสิกฺขนฺโต ปพฺพชฺชํ สมโรจสิ.^๓
- [๔๗] อหํ โสโณ จ นนฺโท จ อุโม มาตา ปิตา มม
ตทาปิ โมเค จตฺตเตตฺวา ปาวิสฺสิมหา มหาวนฺนติ.

ปญฺจมํ โสณนฺนทปณฺธิตจริยํ.

๖. มุคผลกขจริย^๔

- [๔๘] ปุณาปริ ยทา โหมิ กาสิราชสฺส อตฺรโช
มุคผลกฺโขติ^๕ นามเณ เตมิโยติ วทนฺติ มํ.
- [๔๙] โสฬสฺสิตฺถิสฺสหาสนํ น วิชฺชติ ปุโม ตทา
อโหฺรตฺตานมจฺจเยน นิพฺพตฺโต อหเมกโก.
- [๕๐] กิจฺจนา ลทฺธํ ปิยํ ปุตฺตํ อภิชฺชาตํ ชฺฐินฺธรํ
เสตจฺจตฺตํ ธารยิตฺวาน สยเน โปเสสิ มํ ปิตา.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท., อี. ตทาปิ

^๓ ฉ., เท., อี. สมโรจยิ

^๕ ฉ., เท., อี. มุคปฏกโขติ

^๒ ฉ., เท. อนฺธฏฺฐ

^๔ ฉ., เท. เตมียจริย

- [๕๑] นิททายมาโน สยนวเร ปพฺพชฺฌิตวานหิ ตทา
อทฺทสํ ปณฺฑรํ จตฺตํ เยนาหิ นิริยํ คโต.
- [๕๒] สห ทิฏฺฐิสฺส^๑ เม จตฺตํ ตาโส อุปฺปชฺชติ เภรโว
วินิจฺฉยํ समाปนฺโน กทาหิ อิมํ มุญฺจิสฺส.
- [๕๓] ปพฺพสาโลหิตา มยฺหิ เทวตา อตฺถกามินี
สา มํ ทิสฺวาน ทุกฺขิตํ ตีสุ จาเนสุ โยชยิ.
- [๕๔] มา ปณฺทิจฺฉยํ วิภาวย พาลมโต ภว สพฺพปาณินํ
สพฺพโฬ ตณฺขโน โอจินายตุ เอวํ ตว อตฺถโก ภวิสฺสติ.
- [๕๕] เอวํ วุตฺตายหิ ตสฺสา อิทํ วจนมพฺรวิ
กโรมิ เต ตํ วจัน ยํ มํ ภณฺสี เทวเต
อตฺถกามาสิ เม อมฺม หิตกามาสิ เทวเต.
- [๕๖] ตสฺสาหิ วจันํ สุตฺวา สาคเรว ถลํ ลภี
หฺมฺวโจ สํวิคฺคมานโส ตโย องฺเค อธิฏฺฐหิ.
- [๕๗] มฺหิโค อโหสี พธิโร ผกฺโข^๒ คติวิวชฺชิตो
เอเต องฺเค อธิฏฺฐาย วสฺसानิ โสฬสํ วสี.
- [๕๘] ตโต เม หตฺถเ ปาทเ จ ชิวหิ โสตณฺจ มทฺทีย
อนฺนตํ เม ปสฺสิตฺวา กาพกณฺณิณีติ นินฺทิสฺสุ.
- [๕๙] ตโต ชานปทา สพฺเพ เสนาปติปฺปโรหิตา
สพฺเพ เอกมฺนา หุตฺวา จทฺทนํ อนฺนโมทิสฺสุ.
- [๖๐] โสหิ เตสํ มตี สุตฺวา หฺมฺวโจ สํวิคฺคมานโส
ยสฺสตุถาย ตโป จิณฺโณ โส เม อตฺถโก สมิขฺฌณ.

หมดอายุ 12/06/2566

- [๖๑] นุหาเปตฺวา อนุลิมฺเปตฺวา เวเจตฺวา ราชเวจฺนํ
อภิสินฺยจิตฺวา จตฺเตน กาเรสฺสุ ปุริ ปทกฺขิณฺ.
- [๖๒] สตฺตาทํ ธารยิตฺวาน อุกฺคเต รวิมณฺฑลเ
รเถน มํ นีหริตฺวา สารถิ วณฺมุปาคมิ.
- [๖๓] เอโกกาเส รถํ กตฺวา สชฺชสฺสํ หตฺถมฺมุจฺจิต^๑.
สารถิ ขณฺตี กาสฺสุ นิทฺทาทํ ปจฺวิยา มม.
- [๖๔] อธิฏฺฐิตมธิฏฺฐจฺานํ ตชฺเชนฺโต วิวิธการณา
น ภินฺทิว ตมธิฏฺฐจฺานํ โพิธียาเยว การณา.
- [๖๕] มาตา ปิตา น เม เทสฺสา อตฺตา เม น จ เทสฺสโย
สพฺพพณฺณตํ ปิยํ มยฺหํ ตสฺมา ว ตมธิฏฺฐจฺหิ.
- [๖๖] เอเต องฺเค อธิฏฺฐจาย วสฺसानิ โสฬสํ วสี
อธิฏฺฐจानฺน [๒] สโม นตฺถิ เอสา เม อธิฏฺฐจานปารมีติ.

ฉฏฺฐํ มุกคฺคฺขจริย์.

๗. กปิลราชจริย์

- [๖๗] ยทา อหํ กปิ อาสี นทีกุเล ทริสเย
ปีพิโต สฺสุมารเณ^๓ คมนํ น ลภามหํ.
- [๖๘] ยมโหกาเส อหํ จตฺวา โอรา ปริ ปตามหํ
ตตฺถจฺฉิ สตฺตวฺธโก กุมฺภิโล ลุทฺททสฺสโน.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. หตฺถมฺมุจฺจิต

^๒ ฉ.,เท. เม

^๓ ฉ.,เท. สฺสุมารเณ อ. สฺสุมารเณ

- [๖๙] โส มํ อสํสิ เอหิตี อหฺมเปมีติ ตํ วที^๑
 ตสฺส มตฺถกมกฺกมฺม ปฺรกุเล ปติฏฺจหี.
- [๗๐] น ตสฺสาลิกํ ภณิตํ ยถา วาจํ โอกาสหํ
 สจฺเจน เม สโม นตฺถิ เอสา เม สจฺจปารมีติ.

สตฺตมํ กปิลราชจริยํ.

๘. สจฺจสวฺหฺยปณฺทิตจริยํ^๒

- [๗๑] ปุณาปริ ยทา โหมิ ตาปโส สจฺจสวฺหโย
 สจฺเจน โลกํ ปาเลสี สมคฺคํ ชนมกาสหนฺติ.

อฏฺฐมํ สจฺจสวฺหฺยปณฺทิตจริยํ.

๙. วฏฺฏกโปตกจริยํ

- [๗๒] ปุณาปริ ยทา โหมิ มคฺเช วฏฺฏกโปตโก
 อชาตปฺกฺโข ตฺรฺโณ มํสเปสิ กุลาวเก.
- [๗๓] มุขตฺตฺนฺทเกน อหฺริตฺวา มาตา โปสยตี มม
 ตสฺสา ผสฺเสน ชีวามิ นตฺถิ เม กายิกํ พลํ.
- [๗๔] สํวจฺจเร คิมฺหสมเย ทวทาโห ปติปฺปติ
 อุกจฺจติ อมฺหากํ ปาวโก กณฺหวตฺตนิ.
- [๗๕] ฐมฺมมํ^๓ อิติ เอวํ สทฺทายนฺโต มหาสิขี
 อนฺนปฺพุเพน ฌาเปนฺโต อคฺคิ มมมฺุปากมิ.

^๑ ฉ.,เท. วที อี. วที

^๒ ฉ.,เท. สจฺจตาปสจริย

^๓ ฉ.,เท. ฐมฺมา อี. ฐมฺมณฺฑนํเตวํ

- [๗๖] อคฺคิเวคภยา ภิตา ตสฺสิดา มาตา ปิตา มม
 กุลาวเก มํ จฏฺเทตฺวา อตฺตํ ปรีโมจยฺ.
- [๗๗] ปาเท ปกุเข ปชหามิ นตฺถิ เม กายิกํ พลํ
 โสหํ อคฺคิโก ตตฺถ เอวํ จินฺตฺสหํ ตทา.
- [๗๘] เยสํหํ อุปฺชาเวยฺยํ ภีโต ตสฺสิดเวธิตो
 เต มํ โอหาย ปกฺกนฺตา กถํ เม อชฺช กาทเว.
- [๗๙] อตฺถิ โลเก สิลฺลคฺุณเ สจฺจํ โสเจยฺยนฺนุทฺทยา
 เตน สจฺจเณ กาหามิ สจฺจกิริยมตฺตมํ.^๑
- [๘๐] อาวชฺชิตฺวา ฐมฺมพลํ สริตฺวา ปุพฺพเก ชินเ
 สจฺจพลมวสฺสาย สจฺจกิริยมกาสหํ.
- [๘๑] สนฺติ ปกฺขา อปตฺนา สนฺติ ปาทา อวญฺจนา
 มาตา ปิตา จ นิกฺขนฺตา ชาตเวท ปฏฺิกกม.
- [๘๒] สห สจฺเจ กเต มยฺหํ มหาปชฺชลิโต สิขี
 วชฺเชสิ โสฬส กรีสานิ อุทกํ ปตฺวา ยถา สิขี
 สจฺจเณ เม สโม นตฺถิ เอสา เม สจฺจปารมีติ.

นวมํ วณฺณกโปตกจริยํ.

๑๐. มจฺจนราชจริยํ

- [๘๓] ปุณาปรี ยทา โหมิ มจฺจนราชา มหาสเร
 อุณฺहे สุริยสนฺตาเป สเร อุทกํ ขียถ.

^๑ "สจฺจกิริยมนฺตฺตรนฺติปิ ปาโจ.

- [๘๔] ตโต กากา จ คิชฌมา จ กงกา^๑ กุลลเสนกา
ภกขยนติ ทิवा रतुती มจฺजे อุนิสสีทिय.
- [๘๕] เอวํ จินฺเตสํหํ ตตฺถ สห ฌาตีหิ ปีฬิโต
เกน นุ โข อฺปาเยน ฌาตี ทุกฺขา ปโมจเย.
- [๘๖] จินฺตยิตฺวาน ฐมฺมตฺถํ สจฺจํ อทฺทสํ ปสฺสยํ
สจฺजे จตฺวา ปโมจสี ฌาตีนํ ตํ อติภฺขยํ.
- [๘๗] อนุสฺสริตฺวา สตํ ฐมฺมํ ปรมตฺถํ วิจินฺตยํ
อกาสี สจฺจกิริยํ ยํ โลกเก ฐวสฺสสํ.
- [๘๘] ยโต สรามิ อตฺตานํ ยโต ปตฺโตสฺมิ วิญญุตํ
นาภิชานามิ สญฺจิจฺจ เอกปาณปิ หีสิตฺ.^๒
- [๘๙] เอเตน สจฺจวชฺเชน ปชฺชุนฺโน อภิวสฺสตุ
อภิตฺถนย ปชฺชุนฺน นีธี กากสฺส นาสย
กากํ โสกาย รนฺเชหิ มจฺजे โสกา ปโมจย.
- [๙๐] สห กเต สจฺจวเร ปชฺชุนฺโน อภิกชฺชย
ถลํ นินฺนญจ ปุเรนฺโต ขณฺเณน อภิวสฺสถ.
- [๙๑] เอวรูปํ สจฺจวรํ กตฺวา วิริยมุตฺตมํ
วสฺสาเปสี มหาเมฆํ สจฺจเตชพลสฺสีโต
สจฺเจน เม สโม นตฺถิ เอสา เม สจฺจปารมีติ.

ทสมํ มจฺจราชจริยํ.

๑๑. กณฺหทีปายนจริยํ

- [๙๒] ปุณาปรี ยทา โหมิ กณฺหทีปายโน อีสิ
 ปโรปญฺญาสวสุสานิ อนภีรโต จรี อหิ.
- [๙๓] น โกจิ เอตํ ชานาติ อนภีรติมนํ มม
 อหิปี กสฺสจิ นาจิภี อรตี^๑ เม จ รติมานเส.
- [๙๔] สพฺรหฺมจารี มณฺทพฺโย สหาโย เม มหาอิสิ
 ปุพฺพกมฺมสมายุตโต สูลमारوپนํ ลภิ.
- [๙๕] ตมहि อฺปฏฺฐจิตฺวาน อาโรคฺยมนุปาปยิ
 อาปฺจุจิตฺวาน อาคณฺธี ยํ มยฺหิ สกมสฺสมํ.
- [๙๖] สหาโย พฺรหฺมโณ มยฺหิ ภริยํ อาทาย ปฺตฺตํ
 ตโย ชนา สมาคนฺตฺวา อาคจฺจุํ ปาหฺนาคตํ.
- [๙๗] สมฺโมทมาโน เตหิ สห นิสินฺโน สกอสฺสเม
 ทารโก วฏฺฐมฺนุภีปี อาสีวิสมโกปยิ.
- [๙๘] ตโต โส วฏฺฐคตํ มคฺคํ อเนวสนฺโต กุมารโก
 อาสีวิสสฺส หตฺถေန อุตฺตมจฺคํ ปรามสิ.
- [๙๙] ตสฺส อามสเน กุทุโธ สปโป วิสพลสฺสโต
 กุปีโต ปรมโกเปน อหฺสิ ทารกํ ขณ.
- [๑๐๐] สห ทฏฺฐโจ อติวิเสน ทารโก ปปติ ภูมียํ
 เตนาหิ ทฺกฺขิโต อาสี มม วาหสิตํ ทฺกฺขํ.
- [๑๐๑] ตฺยาหิ อสฺสาสยิตฺวาน ทฺกฺขิเต โสภสฺสลิเน^๒
 ปจฺมํ อกาสิ กิริยํ อคฺคํ สจฺจวฺรตฺตมํ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๑๐๒]

สตฺตาหเมวahi ปสนฺนจิตฺโต
 ปุณฺณตฺติโก อจรี พฺรหฺมจิริยํ
 อถาปรี ยํ จริตํ มมํ อิห
 วสุสฺสานิ ปณฺณาสสมาริกานิ.

[๑๐๓]

อการมโก วา หิ อหฺนฺจรามิ
 เอเตนฺ สจฺเจนฺ สุวตฺติ โหตุ
 หตํ วิสํ ชีวตุ ยณฺณทตฺโต.

[๑๐๔]

สทฺ สจฺเจ กเต มยฺหิ	วิสเวเคน เวชิตฺ
อพฺพุตฺตวาน วุฏฺฐาสิ	อโรโค วาสี ^๑ มาณโว
สจฺเจน เม สโม นตฺติ	เอสา เม สจฺจปารมีติ.

เอกาทสมี กณฺหที่ปายนจิริยํ.

๑๒. สุตฺโตสมจิริยํ

[๑๐๕]

ปฺนาปรี ยทา โหมิ	สุตฺตโสโม มหิปปติ
คหิโต ปฺริสาเทน	พฺรหฺมณฺเ สงฺครํ สรี.

[๑๐๖]

ขตฺติยานํ เอกสํ	อาวุณฺติวา กรตเล
เอเต สมนฺมมิลาเปตฺวา	ยณฺณตฺเต อฺปนยิ มมํ.

[๑๐๗]

อาปฺจุจฺฉิ มํ ปฺริสาโท	กี ตฺวํ อิจฺฉสิ นิสฺสชํ
ยถามตี เต กาหามิ	ยทิ เม ตฺวํ ปฺเนหิสิ.

[๑๐๘]

ตสฺส ปฺฏิสุณฺติวาน	ปณฺเห อากมนํ มม
อฺปนฺนตฺวา ปฺริ รมมํ	รชฺชํ นิยุยาทยิ ตทา.

หมดอายุ 12/06/2566

- [๑๐๙] อนุสฺสริตฺวา สตํ ฐมํ ปุพฺพกํ ชินเสวิตํ
 พุราหฺมณสฺส ฐนํ ทตฺวา โปริสาทํ อุปาคมี.
- [๑๑๐] นตฺถิ เม สํสโย ตตฺถ ฆาตยิสฺสติ วา น วา
 สจฺจวาจาอนุรกฺขณโต ชีวิตํ จชิตฺตุมฺปาคมี
 สจฺเจเน เม สโม นตฺถิ เอสา เม สจฺจปารมิตี.

ทฺวาทสํ สุตโสสมจริย.

๑๓. สุวณฺณสามจริย

- [๑๑๑] สาโม ยทา วเน อาสี สกุเกน อภินิมฺมิโต
 ปวเน สีหพฺยคุเขหิ^๑ เมตฺตายมฺปนามยิ.
- [๑๑๒] สีหพฺยคุเขหิ ทิปฺพิทฺธิ อจฺเจहि มหิเสหิ จ
 ปสทมิคฺวราเหหิ ปริวเรตฺวา วเน วสี.
- [๑๑๓] น มํ โกจิ อุตฺตสฺติ นปิหิ^๒ ภายามิ กสฺสจฺจิ
 เมตฺตตา พฺเลนฺอุปตฺถทฺโร รมามิ ปวเน ตทาติ.

เตรตสํ สุวณฺณสามจริย.

๑๔. เอกราชจริย

- [๑๑๔] ปุณาปฺริ ยทา โหมิ เอกราชาติ วิสฺสุโต
 ปรมํ สีลํ อธิฏฺฐาย ปสาสามิ มหามหิ.
- [๑๑๕] ทส กุสฺลกมฺมปเถ วตฺตามิ อนวเสสโต
 จตุหิ^๑ สงฺคหฺวตฺถุหิ สงฺคณฺหามิ มหาชน.

หมดอายุ ๖/๑๖/๒๐๖๖

^๑ ฉ.,เท. สีหพฺยคุเข จ

^๒ ฉ.,เท. นปิ ภายามิ

- [๑๑๖] เอวํ เม อปฺปมตฺตสฺส อิทฺ โลเก ปฺรตฺถ จ
ทพฺพเสโน อฺปาคนฺตฺวา อจฺฉินฺทฺนฺโต ปุริ มม.
- [๑๑๗] ราชฺฐปฺชีเว นิคเม สพลฺลฺลฺเจ สรณฺจเก
สพฺพํ หตฺถคตํ กตฺวา กาสฺยา นิกฺขณิ มม.
- [๑๑๘] อมจฺจมนฺทลํ รชฺชํ ผิ ตํ อนฺเตปุริ มม
อจฺฉินฺทิตฺวาน คหิตํ ปิยปฺตํว ปสฺสํ
เมตฺตตาย เม สโม นตฺถิ เอสา เม เมตฺตาปารมิติ.

จฺจทฺทสมํ เอกราชจริยํ.

๑๕. มหาโลมหंसจริยํ

- [๑๑๙] สฺสาเน เสยฺยํ กปฺเปมิ จวฺจิกํ อฺปนฺธาย^๑
คามมณฺทลา^๒ อฺปาคนฺตฺวา รุปํ ทสฺเสนฺติ นปฺปกํ.
- [๑๒๐] อปฺเร คณฺธจฺจ มาลญฺจ โภชนํ วิวัธํ พหุ
อฺปายนานิ อฺปนฺนฺติ หญฺจา สํวิคฺคมานสา.
- [๑๒๑] เย เม ทฺกขํ อฺปฺหรนฺติ เย จ เทนฺติ สฺขํ มม
สพฺเพสํ สมโก โหมิ ทยา โกโป น วิชฺชติ.
- [๑๒๒] สุขทฺกฺเข ตฺลภาฏฺโต ยเสสฺส อยฺเสสฺส จ
สพฺพตฺถ สมโก โหมิ เอสา เม อฺเปกฺขาปารมิติ.

ปณฺณรสมํ มหาโลมหंसจริยํ.

ตติโย ยุทธชยวคฺโค.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท. อฺปนฺธายํ อ. นิธายํ

^๒ ส. โคมณฺทลา จ.,เท. คามณฺทลา

ตสฺสอุทฺตทานํ

ยุชฌชโย โสมนสฺโส
 โสณนฺโท มุคฺคกฺโข^๑
 วฏฺฐโก มจฺจราชา จ
 สุตฺตโสโม ปุเร อาสิ^๒
 อุเปกฺขาปารมี อาสิ
 เอวํ พหุวิธํ ทุกฺขํ
 ภวามเว อนฺถวิตฺวา
 ทตฺวา ทาทพฺพกํ ทานํ
 นิกฺขมฺมปารมี คณฺตฺวา
 ปณฺธิเต ปริปฺจุจิตฺวา
 ขนฺติยา ปารมี คณฺตฺวา
 กตฺวา ทพฺพหมีฏฺฐจํ
 เมตฺตาย ปารมี คณฺตฺวา
 ลาภาลาภะ ยสายเส
 สพฺพตฺถ สมนโก หุตฺวา
 โกสขฺชํ ภยโต ทิสฺวา
 อารทฺธวิริยา โหถ
 วิวาทํ ภยโต ทิสฺวา
 สมคฺคา สขีลา โหถ

อโยจฺจริเสน จ
 กปฺปราชา สจฺจสวฺหโย.
 กณฺหทีปายโน อสิ
 สาโม จ เอกราชา^๓ จ
 อิติ วุตฺตํ^๔ มเหสินา.
 สมฺปตฺติญฺจ พหุวิธํ^๕
 ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ.
 สีสํ ปุเรตฺวา อเสสโต
 ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ.
 วิริยํ กตฺวาน อุตฺตมํ
 ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ.
 สจฺจวาจาณฺรกฺขิย
 ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ.
 สมฺมานนาวมานเน
 ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ.
 วิริยารมฺภญฺจ เขมโต
 เอสา พุทฺธานุสาสนี.
 อวิวาทญฺจ เขมโต
 เอสา พุทฺธานุสาสนี.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ.,เท. มุคฺคกฺโข

^๓ ฉ.,เท.,อี. เอกราชหุ

^๕ ฉ.,เท. สมฺปตฺติ จ พหุพฺพิธา

^๒ ฉ.,เท.,อี. ปุณ อาสิ

^๔ ฉ.,เท. วุตฺตํ

ปมาทํ ภยโต ทิสฺวา อปฺปมาทญฺจ เขมโต
ภาเวถญฺจํคิกํ มคคํ เอสา พุทฺธานุสาสนี.

อิตฺถํ สุทํ ภควา อตฺตโน ปุพฺพจริยํ สมภวายมาโน
 พุทฺธาปทานิยํ นาม ฌมฺมปริยายํ อภาสิตถาติ.

๑. จริยาปิณฑกัม นิฆจិតํ.

[୧]

สโมธานกถา^๒

ทเสเต ปารมี โหนฺติ
ปรมตฺถา ทส โหนฺติ
สิวิราชสฺส เสฏฺฐจสฺส
เวสฺสนฺตโร จ เวลาโม
อภิตฺติวิสยฺหทาเนน
กุกฺกุณฺสีลสฺส ภูโต
มหากปิ จ จทฺทนฺโต
สีลปารมิตา ยนฺติ

ทเสเต อุปปารมี
โพธิยา ปริปาจนา.
ทานปารมิตา ภเว
ภวนฺติ อุปปารมี.
โหนติ ตา อุปปารมี
ปรมตฺถา ทานปารมี.
นาโค จ มาตุโปสโก
อิตี วุตฺตํ มหะสินา.

๑ น.,เท.,อิ. ยสุมา ปน อัย ปาสี
วิปลลตตฤททรา ตสุมา
ปณณาสี โหติ นาเมน
สาสนนฏจิติกาเมน
อดตํ สันนทิตวา
สมิททสงกปปา โหนตุ

ประมปราย ลิกขิตา
 สายัณ สุภุจ วิโสธิตา
 อนุเถเรน ชิมิตา
 พหุคณเชสุ อากติ
 มยา ตสฺส เตเชน ปาณินโน
 เทวา รกฺขนฺตุ สาสนํ.

^๒ จ., เท., อ. สโมธานกถา น ทิสสติ.

จมฺเปยฺยโก ภูริทตฺโต
สงฺขปาโล จ โย ธีโร

ยฺชฌชโย จ โควินฺโท
ภลฺลาติ โย สฺสาโม จ
มจฺเทโว นิมิ เจว

มโหสฺสโก ฌนฺรฏฺโฐ
ติตฺติโร จ สกฺุณฺโณ จ

วิธูรํ สมฺภวํ ปญฺญาย
โย สิสฺโส อจฺริยํ โปรา

สตุตฺตภสฺสตุยฺจ ปรมตฺถา
สีลวา วิริโย ราชา

ทพฺพปรกฺกโม อาสิ
มหากปิ ปญฺจ ครุกา

ธมฺมปาโล กุมาโร จ
อุปปารมีติ วุจฺจหนฺติ

ขนฺติวาเทน ปรมตฺถา
พทุทญฺมี คเวสนฺโต

ตญฺปริสจฺจคฺคณํ
สจฺเจนคฺคินิพฺพาปิโต

อุทกเก มจฺฉโน ภวิตฺวาน
มหาเมฆํ ปวสฺสเสสิ

สีเลน อุปปารมี
ปรมตฺถา สีลปารมี.

หตฺถิปาโล จ โย ฌโร
.....

โหนฺเตตา อุปปารมี.

กฺุณฺทโล จาปิ ตณฺหิโล
โหนฺเตตา อุปปารมี.

อุภอตา โหนฺติ ปารมี
สุริยพฺรหฺมโณ มาตงฺโก.

เอตา เว ปญฺญาปารมี
ชาตกํ ชานกา วิญฺ.

ปรมตฺถา วิริยปารมี
วิริยา โหนฺติ ปารมี.

ขนฺติยา โหนฺติ ปารมี
ธมฺมาธมฺมิกททฺทวา.

ขนฺติปารมิปฺปริยา
อกาสิ ทฺกฺกรํ พหุ.

สสวญฺญกชาตกํ
เอสา ปารมิตา ภเว.

อกาสิ สจฺจมุตฺตมํ
เอสา เม สจฺจปารมี.

สจฺเจน นาวํ ตาเรสิ
วิสํ สจฺเจน ฆาณฺเณสิ

สจฺเจน วานโร หุตฺวา
เอสา ปารมิตา สตฺถุ

สฺตฺโสโม นาม ราชา
โมเจติ เอกสํ ชตฺเต

อธิฏฺฐาเนน กิํ จนฺโท
ทฺุโก มาตงฺคโย เจว

มฺคณฺเณน ปรมตฺถา
มหากณฺโห จ เมตฺตา

เอสา ทฺุวิชา อกฺขาตา
สีเลน พฺรหฺมทตฺโต จ

อกาสิ นนฺโท ปิยสฺส
เอกราเชน ปรมตฺถา

เทว สุวา อุปปารมี
เอตา ทส ปารมี มยฺหํ

ทสโต ปรมา นตฺถิ
อนฺุณานธิกา สพฺพา

ธีโร สุปารปณฺธิโต
กณฺหทีปายโน อีสิ.

คณฺคา โสตํ ตรี ตทา
โหนติ ตา อุปปารมี.

รกฺขนฺโต สจฺจมุตฺตมํ
ปรมตฺถา สจฺจปารมี.

ปารมี ภาวตี ตทา
อธิฏฺฐาณอุปปารมี.

อธิฏฺฐาณํ อาสิ ปารมี
ยตตฺถ จ ราชโสธนา.

เมตฺตาปารมิตา ภเว
โย วายํ คณฺหิตินฺทโก.

โหนติ ตา อุปปารมี
นตฺถิ เมตฺตาย อีทิส.

ปรมตฺถา โลมหํสนํ
ปฏฺิเวโส อคฺคโพธิยา.

ทสโต นตฺถิ อนุกา
ปฺริตา ทสปารมีติ.

สโมธานกถา นิฏฺฐิตา.

จรียาปิฎกปาถิ สมตฺตา.

สุตตนต์ปิฎก ขุททกนิกายสุต

อปทานปาติยา

ปทานุกโม

ปทานุกโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกโม	ปพเพ/องเก
[อ]		อนนตปฏิกาณา	๑๑๓/๒๓๓
อกุมนนสสิทำ ผล	๒๘/๗๑	อนเปกขา	๕๓/๗
อกุโกสนนผลน	๑๗๔/๔๒๑	อนาวิล	๖/๒๕
อกุโขภ	๒๕/๒๗	อนาสว	๓๙/๔๙
อกุคทานนสสิทำ ผล	๘๔/๕๕	อนิมิตตโร	๒/๔๕
อกุคปุคคโล	๑๙๑/๑๒๑	อนินโม	๙๒/๑๗๕
อจล	๑๕๙/๑๙	อนุกมุปโก	๒๔/๖๐
อจจุต	๙๘/๓๖	อนุกุณนสนนสนนสนน	๘๒/๑๗๔
อชรามร	๗๗/๓๐๑	อนุกุณนสนนสนนสนน	๒๕/๒๗
อชิตนุชโน	๑/๑๘๐	อนุปโม	๒๖๗/๒๐๙
อชฎายโก	๙/๑๐๑	อนนโ	๑/๑๘๐
อฏฐานิสเส	๑๓๑/๔๐	อนนมนนาโม	๒๘/๑๘๓
อฏฐนุสสนสสิทำ ผล	๓๖/๑๒๙	อนนตลิกขโร	๓/๑๓๙
อตนทีโต	๑๐/๑๐๑	อปราชิต	๕๕/๕๑
อติถิ	๑๔๙/๑๘	อปตมณปาปิกา	๙๒/๓๐๓
อริโก	๖๙/๑๗๒	อพภณนสนนสนนสนน	๒๗/๑๖๗
อริจจุปปตติกา	๑๔/๑๐๑	อภนต	๘/๒๕
อนคาริย	๗๙/๑๐	อมต	๔๕/๑๕๘
อนนตคณสนนสนน	๑๖๗/๒๓๙	อมล	๒๑/๔๗

ปทานุยกโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุยกโม	ปพเพ/องฺเก
อมิตํ	๒๕/๒๗	อาสีสวาจํ	๑๖๗/๓๑๑
อรณํ	๓๖๕/๓๓๒	อาหุตฺตํ	๙/๒
อรโณ	๑๒๓/๔๑๖	[อี]	
อลาสุส อิทํ ผลํ	๑๖๖/๔๔	อิจฺจนฺนุฏา	๑๑๘/๓๐๖
อโลลกขํ	๒๐๓/๒๐๒	อินฺทฺริยสํวรปฺปหํ	๑๕๘/๔๓
อวนิพลํ	๒๗๑/๒๑๐	อิสฺสตุตมํ	๒๙/๒๒๔
อัสสฏฺโฐ	๓/๔๕	[อี]	
อสงฺขตํ	๑๑๔/๑๗๗	อิสฺสาทนฺโต	๗๒/๕๓
อสงฺขยํ	๒๑/๓	[อุ]	
อสทิสฺโส	๒๖๗/๒๐๙	อุกฺกทานสฺสิทํ ผลํ	๒๓/๗๐
อสโม	๑๑๐/๓๗	อุกฺกาธารสฺสิทํ ผลํ	๔๒/๙๒
อสุสโม	๓๒/๕	อุกฺกฏฺฐิ	๒๐/๒๗
[อา]		อุจฺจุขณฺทสฺสิทํ ผลํ	๔๖/๕๐
อากาสสมมานโส	๒/๔๕	อุชฺฐํ	๙/๒๕
อาตานิ	๒๕/๑๖๗	อุตฺตติณฺณวิจิกิञฺโณ	๑๓๔/๓๖๓
อาทิมชฺฌนฺตโสณํ	๑๖๙/๒๓๙	อุทกทานสฺสิทํ ผลํ	๕๓/๑๓๑
อาณฺฎาเวน	๑๔๓/๑๗	อุทกหาริกา	๑๑๖/๒๙๑
อาปาทิกา	๒๑๕/๓๑๖	อุทกคฺคมนโส	๑๔๓/๔๑
อามณฺทสฺส อิทํ ผลํ	๗๗/๑๗๓	อุทหาเรน	๑๑๖/๒๙๑
อารญญกา	๑๕๐/๑๘	อุปฺปจฺฉานสฺสิทํ ผลํ	๑๙/๔๗
อารามิโก	๓๒/๘๒	อุปาทิกา	๕๕/๒๘๔
อาโลโก	๑๒๙/๑๖	อุโปสถํ	๓/๒๙๓
อาสวกฺขยํ	๘/๑๖๔	อุโปสถสฺสิทํ ผลํ	๙/๒๙๔
อาสงฺกจิตฺโต	๓/๔๕	อุปฺปาทสฺส อิทํ ผลํ	๑๔๑/๑๑๕
อาสนฺทปิฏการโก	๑๘๕/๒๒	อุปฺปาเทตา	๑๔๗/๒๓๗

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องเก
อุรุพหโว	๗๒/๕๓	กินนรี	๓๗/๒๘๑
[อุ]		กุนนที	๔๙๔/๓๔๖
อุณา	๑๐๐/๑๒	กุมารปริหาเรน	๑๗๒/๑๙๙
[เอ]		กุมภกาโร	๓๙/๑๔๓
เอกคัค	๑๗/๑๕๔	กุมภทาสี	๒/๒๙๓
เอกทีปสสิทํ ผล	๑๓๕/๑๖	กุมมาสสส อิทํ ผล	๕๒/๙๔
เอกทุสสสสิทํ	๒๗/๒๘	กุสฎจกสสิทํ ผล	๕๗/๙๔
เอกปุคคโล	๘๗/๑๘๙	โกมาริพุรหุมจริย	๓๑๙/๓๒๗
เอกภิกขายิทํ ผล	๓๔/๙๒	โกสทานสสิทํ ผล	๑๑/๕๘
เอกาสนผล	๔๙/๒๙๘	[ข]	
เอกาสนสสิทํ ผล	๕๑/๓๐	ขีณาสโวปวาเทน	๑๔๔/๑๙๕
[โอ]		ขีโรทนผลน	๑๔๔/๑๙๕
โอฆติณณ	๔/๑	[ค]	
โอภาโส	๕๔/๑๕๙	คติ	๑๕๑/๑๘
โอวาทโก	๑๐๙/๑๙๒	คติปงกวิโสธน	๒๓/๑๘๒
โอวาทปฏิการา	๖๒/๘	คติปงกวิโส, น	๔/๔๕
[ก]		คณโรทกสสิทํ ผล	๑๒/๗๙
กมณฑลฐโร	๑๑๒/๑๑๒	คัมภีร์	๑๕๒/๔๒
กรวิกฐโท	๖/๔๕	คุณาคุณวิฑู	๑๖๖/๒๓๙
กรุณาลโย	๑๕๖/๑๙๗	คุณานุสสรณน	๓๐/๒๒๔
กลมพสส อิทํ ผล	๕๑/๕๑	[ฆ]	
กสโก	๑๐๗/๓๗	ฆมมณฑลสสิทํ ผล	๘๔/๓๔
กสิกมเมน	๑๐๗/๓๗	ฆตมณฑลสสิทํ ผล	๔๗/๑๓๐
การุณโก	๑/๑	ฆรทานสสิทํ ผล	๗๕/๖๖
กิตตุนาย อิทํ ผล	๕๕/๘๕	โฆสสณมยิทํ ผล	๔๗/๑๕๘

ปทานุยกโม	ปพเพ/องเก	ปทานุยกโม	ปพเพ/องเก
[จ]		ชีโน	๗๔/๕๔
จกขุมา	๘/๒	ชีวิตาปาลิกา	๒๐๔/๓๑๕
จกโม	๘๑/๑๐	ชุตินธร์	๕๗/๒๒๗
จณฺหาโล	๑๘๕/๒๒	[ฉ]	
จตุกกโม	๘๓/๑๐	ฉานรตํ	๑๕๘/๔๓
จตุสจฺจวิสารทา	๓๐๖/๓๒๖	ฉายโน	๑๕๐/๑๘
จมฺมวาสี	๒๔/๑๖๗	[ฎ]	
จรณน	๗๔/๑๔๗	ฎาณกิตฺตเน	๒๗/๔
จาริกา	๖๑/๓๐๐	ฎาณตฺถมฺมณายิทํ ผลํ	๔๐/๔๙
จารินี	๙๑/๒๘๘	ฎาณาโลกํ	๑๑/๑๐๑
จิตเก	๑๒๕/๑๕	[ต]	
จิตปูชายิทํ ผลํ	๖๔/๗๖	ตถาคโต	๖/๔๕
จิตฺตวุปฺสเม	๑๕๗/๔๓	ตฺรณาย อิทํ ผลํ	๑๖๐/๑๑๗
จิตฺตสนฺตปาปํ	๖/๒๕	ตาทินํ	๑๕๑/๑๘
เจตนาปณฺธิรํ	๑๗๔/๒๑	ตาลวณฺฏสฺสิทํ ผลํ	๒๒/๘๑
เจโตปสาเทน	๑๔๔/๔๑	ติณฺมุฏฺเจ อิทํ ผลํ	๙/๑๖๕
[ฌ]		ติณฺหารโก	๑๕/๒๖
ฌตฺตทานสฺสิทํ ผลํ	๖๘/๙	ติณฺณกนฺตารุ	๙๓/๑๙๐
ฌินฺนสํสโย	๙๒/๑๗๕	ติภวนฺตโค	๑๗๒/๓๑๒
[ช]		ติโลกสรณ	๑๗๖/๓๖๗
ชคตฺิทานสฺสิทํ ผลํ	๕/๖๘	ติโลกคฺโค	๑๗๘/๑๙๙
ชรามรณวิวารณํ	๕/๔๕	โตลยวาสิตฺตา	๑๐๖/๓๐๔
ชลชฺชุดมฺนามโก	๒๖/๒๗	[ฎ]	
ชินฺสาสนการโก	๑๗๓/๑๑๙	ฎูปการสฺสิทํ ผลํ	๒๒/๒๗๙
ชินฺชุดโม	๑๑๙/๔๑๕	โถมเน	๗๑/๑๐๗

ปทานุกรกโม

ปพเพ/องฺเก

ปทานุกรกโม

ปพเพ/องฺเก

[ท]

ทกฺขิณ

๑๘/๒๗

ธมฺมนิมฺมิโต

๒๓/๓

ทกฺขิณฺณยฺยสฺส

๘๒/๕๕

ธมฺมลาลโส

๒๐๖/๒๐๓

ทณฺฑาทานสฺสํ ผลิต

๓๘/๑๖๙

ธมฺมวฺภูจฺยิยา

๒๑๒/๑๒๓

ทยาสโย

๑๖๗/๒๓๙

ธมฺมสฺสวณสฺสํ ผลิต

๑๐๒/๓๖

ทิจฺจุตฺตม

๒๓๑/๒๐๕

ธาทูปฺปชาโย ผลิต

๑๐๗/๑๑๑

ทิจฺจุตฺตมทวิผาลโก

๒๘๗/๒๕๓

ธีโร

๓/๔๕

ทิปทินฺนสฺส

๖๙/๖๖

ธุตฺตรา

๑๕๐/๑๘

ทิปทุตฺตม

๑๒๔/๑๕

[น]

ทิวากโร

๖๘/๑๘๗

นราร

๓๐๒/๒๑๓

ทฺกฺขสฺสณฺตํโก

๑๕๐/๑๑๖

นรปฺงคว

๑๗๗/๑๑๙

ทฺกฺทส

๑๕๒/๔๒

นรสารถิ

๒๘๙/๒๑๒

ทฺปฺปสโ

๘/๕๒๙

นรสทฺทฺทโล

๑๑๙/๔๑๕

ทฺราสโ

๙/๒๒๒

นราชญโย

๒๘๕/๒๕๒

ทฺโตปสมฺปท

๑๗๖/๔๒๒

นราทิจฺโจ

๒๘๘/๒๕๓

เทวเทว

๔๕/๘๔

นราสโก

๑๔๑/๔๑

เทวาทิเทว

๘๙/๑๗๔

นวสสฺสสฺสํ ผลิต

๑๒๖/๓๙

เทสนาทฺสโล

๑๐๙/๑๙๒

นพทฺฏิกายิท ผลิต

๑๐๐/๑๓๖

เทหปฺปชาโย ผลิต

๕๔/๗๕

นพมालายิท ผลิต

๙๓/๓๐๓

โทสนิเยสุ

๑๐/๒๖

นาโ

๖/๔๕

โทสพฺยารทิจฺจุณโก

๒๘๗/๒๕๓

นิคฺโขโส

๒๗/๔๘

ทฺวตฺตีสวรสทฺทโน

๖๑/๘

นิตินฺณโ

๑๕๘/๔๓

ทฺวารปาโล

๔๔/๕๐

นิปกา

๕๓/๗

นิปฺนตฺตวิปฺสสโก

๑๒๑/๑๗๘

[ฐ]

ธมฺมกฺโข

๑๓๐/๑๙๔

นิปฺนา

๓๐๖/๓๒๕

นิปฺปปญฺโจ

๒/๔๕

ปทานุยกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุยกโม	ปพเพ/องฺก
นिरยสมฺผลุโส	๑๘/๒๗	ปหิตตตํ	๒๕/๑๖๗
นिरาลมฺโพ	๒/๔๕	ปานธิสฺส อิทํ ผลํ	๘๖/๙๘
นิรินฺธโน	๑๖๑/๓๑๑	ปารคฺค	๑๖/๒๖
นิลุเลโป	๓/๔๕	ปิณฺฑปาตสฺสิทํ ผลํ	๕๖/๒๘๔
เนตฺตฺรสายนํ	๓๓๕/๓๒๙	ปิยทสฺสโน	๑๑๑/๑๗๗
[ป]		ปิยรूप	๗๕/๑๐๘
		ปิยงฺการี	๑๑๗/๑๗๘
ปจฺจยาการกฺุสลา	๓๐๖/๓๒๖	ปฺคโค	๗๒/๒๒๙
ปณฺจทีปานิทํ ผลํ	๑๐๖/๒๘๙	ปฺญญกมฺมสมงฺคิโน	๕๓/๖๔
ปณฺจานิสฺเส	๑๖๑/๑๙	ปฺญญกมฺมิสฺสิทํ ผลํ	๔๒/๑๔๓
ปฏฺิปปตฺติผลเน	๓๑๐/๓๒๖	ปฺญญกฺุเขตฺตสฺส	๑๗/๕๙
ปฏฺิสฺสโต	๙๘/๑๒	ปฺญญจิตฺเตน	๖๒/๓๒
ปณฺฑรํ	๖/๒๕	ปฺปฺพวสฺโส	๕๓/๗๔
ปณฺณสาลา	๓๖/๒๙	ปฺริสาชณฺณ	๒๖/๔
ปตาปวา	๑๐/๒๒๒	ปฺริสาสโก	๒/๑
ปตฺตทานสฺสิทํ ผลํ	๔๗/๑๔๔	ปฺริสฺตตโม	๓/๑
ปตฺโถทหนสฺสิทํ ผลํ	๑๘๐/๒๑	ปฺลุปฺปํ	๑๓๑/๑๙๔
ปทปฺุชายิทํ ผลํ	๗๔/๓๓	ปฺพิณสฺส อิทํ ผลํ	๙๒/๙๙
ปทุมการวทโน	๒๙/๑๘๓	[ผ]	
ปทุมามลสฺจุจฺวี	๒๙/๑๘๓		
ปภงฺกรา	๙๐/๑๑	ผลทาเนน	๓๐/๒๒๔
ปภุ	๑๗๖/๓๖๗	ผลทานสฺสิทํ ผลํ	๕๓/๑๔๕
ปรกมฺมายเน	๑๗๒/๒๑	[พ]	
ปรมสฺสาทํ	๕/๔๕		
ปริพาโห	๘/๒๕	พหุสฺสโต	๑๖/๑๘๑
ปสฺมาเรน	๖๘/๓๒	พีชนาย อิทํ ผลํ	๔๗/๙๓
		พุทฺธปฺุชายิทํ ผลํ	๑๕/๓

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก
พุทฺธโปสิกา	๒๗๐/๓๒๒	มจฺจุหาณินิ	๓๐๙/๓๘๒
พุทฺธมามโก	๘๙/๑๘๙	มณฺจทานสฺสิทํ ผลํ	๑๙๐/๒๓
พุทฺธสณฺณายิทํ ผลํ	๓๑/๔๘	มณฺปิชาณิทํ ผลํ	๑๙/๙๐
พุทฺธานุสฺสติเทสโก	๑๒๑/๑๗๘	มณฺทปสฺส อิทํ ผลํ	๒๑๔/๑๒๓
พุทฺธปฏฺจานนिरฺตา	๙/๒๗๘	มรฺุทานสฺสิทํ ผลํ	๑๑๔/๑๔
โพธิปฺุชาณิทํ ผลํ	๓๒/๖๑	มโนภาวนียํ	๑๕๗/๔๓
โพชฌนฺครตนิสฺสโร	๒๘๖/๒๕๒	มโนรมา	๓๓/๕
พฺยากรณสฺสิทํ ผลํ	๖๙/๘๗	มโนหริ	๘๒/๑๐
พฺยามปฺปภาปริวฺโต	๘๒/๑๗๔	มนฺตธโร	๙/๑๐๑
พฺรหฺมคิโร	๓๕/๒๒๔	มนฺตปารคฺ	๕๑/๑๕๙
พฺรหฺมโฆโส	๖/๔๕	มฺหปโป	๑๗๘/๑๙๙
พฺรหฺมจารีผลเน	๑๔๓/๑๙๕	มรณนฺตคํ	๓๖๕/๓๓๒
พฺรหฺมพฺนรฺ	๑/๔๕	มหาอิตฺติ	๑๕๒/๒๓๘
[ก]		มหาการุณิกโก	๓/๔๕
ภควา	๖๔/๘	มหาคติ	๓๖/๒๒๕
ภตฺติโก	๓๒/๑๒๙	มหาขมฺ	๒๖๘/๒๐๙
ภิกฺขทานสฺสิทํ ผลํ	๖๗/๒๘๕	มหาฌายี	๓๖/๒๒๕
ภิสทานสฺสิทํ ผลํ	๓๙/๑๐๔	มหาฌาณินิ	๑๖/๑๘๑
ภุมฺมิจาโล	๑๐๔/๓๐๔	มหาตมวิธฺสนโน	๓๖/๒๒๕
ภฺริปญฺณ	๗/๒	มหาโพธิมโ	๑๓/๔๖
ภสชฺชสฺส อิทํ ผลํ	๖๘/๕๓	มหามติ	๖๑/๑๘๖
[ม]		มหามเต	๒๔/๑๘๒
มคฺคกฺขายี	๑๔๘/๒๓๗	มหามุนิ	๕๗/๗
มคฺคณฺณ	๑๔๘/๒๓๗	มหายโส	๖๔/๘
มคฺควิฑู	๑๔๘/๒๓๗	มหาวิโร	๗๓/๕๔

ปทานุภุโกโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุภุโกโม	ปพเพ/องฺเก
มหะสิโน	๓๙/๒๙	โลกนุตฺตฺ	๙๑/๑๙๐
มารเสนาปมทุทโน	๒๘๖/๒๕๒	โลกปชฺโชตํ	๑๔๔/๑๗
มาลิกา	๓๗/๒๘๑	โลกสรณํ	๓๖๕/๓๓๒
มาลิโก	๑๔๒/๑๗	โลกวิฑู	๑๑๔/๓๘
มุตฺตจาคา	๑๔๗/๔๑๘	[ว]	
มุณี	๑/๑	วโจกโร	๒๑๖/๒๐๔
มุณีวโร	๑๕๖/๑๙๗	วทํวโร	๑/๔๕
โมทเก	๓๑/๒๙๖	วนกมฺมิโก	๑๗๐/๒๐
โมรหตฺถสฺสิทํ ผลํ	๑๓/๖๙	วนจารี	๑๗๐/๒๐
โมหปงฺกมฺหิ	๑๔๙/๒๓๗	วนมามโก	๒๔๐/๒๔๗
โมหนึเย	๑๐/๒๖	วนทนาย อิทํ ผลํ	๕/๑๐๐
[ย]		วลี	๒/๔๕
ยาคสมฺปทา	๖๖/๒๘๕	วากจිරฺทโร	๑๔๐/๔๑
ยาคุทานสฺสิทํ ผลํ	๑๖๐/๑๙	วาริโคจโร	๑๔๙/๑๑๖
ยุตฺตโยคา	๓๐๕/๓๒๖	วิชิตาวี	๑๘/๔๗
[ร]		วิณฺณายโก	๑๐๙/๑๙๒
รสิชาลสมฺมุตฺโต	๘๒/๑๗๔	วิตกฺกวสคา	๔๘๙/๓๔๕
รชนีเย	๑๐/๒๖	วิตกฺกวลีโก	๑๗๕/๑๑๙
รูปเกลายเน	๓๒๗/๓๒๘	วินิปาตํ	๓๒/๒๙๖
รูปวา	๒๕/๒๗	วิรัช	๑๗/๑๕๔
[ล]		วิเวกกาโม	๑/๑
โลกคฺโค	๑/๑	วิเวกาภิตา	๑๕๐/๑๘
โลกเชฏฺฐิ	๑๑๒/๓๘	วิสุทฺธ	๖/๒๕
โลกตารณํ	๑๔๔/๑๗	วิสุทฺธสีโล	๑๘๙/๒๐๑
โลกนายโก	๒/๑	วีรนาย อิทํ ผลํ	๑๘/๗๒

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก
วิชวีสสสิทำ ผล	๔/๕๗	สมมุทชนายิท (ผล)	๗/๒๕
วีสิตตตถกถโก	๑๓๔/๓๖๓	สยมมฺ	๕๕/๕๑
วีสิตฺฐปา	๒๗๐/๒๑๐	สรณคมเน ผล	๒๐/๑๖๖
วีสิตฺ คฺเณ	๔๘/๑๗๐	สลลทโต	๔๑/๒๙
วูฏิกามา	๖๔/๑๗๒	สสงฺโก	๑๑๗/๑๗๘
วูสิมโต	๒๗/๗๑	สารุสมมโต	๒๕๗/๒๐๘
เวจจทานสสิทำ ผล	๑๕/๑๖๕	สารคาหิณา	๗๗/๑๓๔
เวทชาตา	๓๘/๒๘๒	สิว	๒๑/๔๗
เวทิกาย อิท ผล	๖๕/๖๕	สีติภาว	๗๗/๓๐๑
เวณณณิ	๕๒/๒๙๘	สีหหนุ	๓๕/๒๒๔
[ส]		สีหาสนสสิทำ ผล	๔๓/๖๒
สกุทายวูปกสฺโส	๙/๔๖	สกุทมฺเลน	๘๑/๑๓๔
สณฺชนิ	๑๔๗/๒๓๗	สฺกเต	๑๒๔/๑๕
สตุตจิตฺตวิฑู	๓๗/๒๒๕	สฺจิจณณสฺส อิท ผล	๒๔๑/๒๐๖
สตุตฺตปฺปลานิท ผล	๗๙/๒๘๖	สฺมมตฺ	๒๐๖/๒๐๓
สตุถา	๒๒/๓	สฺมมตพฺหุโล	๒/๔๕
สทฺธาวนตฺ	๒๖๓/๒๐๙	สฺตีสาครคมฺภีร	๑๖๒/๓๑๑
สนฺตวตฺตติโน	๕๓/๗	สฺททฺทส	๖๙/๑๖๐
สนฺตติโม	๙๒/๑๙๐	สฺททฺโต	๔๒/๒๙๗
สปฺปณโย	๑๘๙/๒๐๑	สฺททฺมานโส	๔๒/๒๙๗
สพฺพกามสมิทฺธิ	๒๖/๑๖๗	สฺททฺชาชีโว	๑๗๓/๑๑๙
สพฺพณณ	๘๗/๑๑	สฺททฺธิมคฺค	๓๗/๒๙
สพฺพภูตฺติเตสฺสิโน	๔๒/๖๒	สฺฐิ	๑๖๘/๒๓๙
สพฺพโลกฺหิต	๑๕๐/๑๙๖	สฺฐิปปณ	๖๙/๑๖๐
สมปฺชาน	๙๘/๑๒	สฺฐิฏฺฐสฺส อิท ผล	๓๒/๑๖๘

ปทานุยกโม	ปพฺพเว/องฺเก	ปทานุยกโม	ปพฺพเว/องฺเก
สุพฺพเต	๓๗/๑๖๘	โสภสสฺส	๖/๒๕
สุเมธสํ	๗/๒	โสณณฺณปฺปสฺสํ ฝลํ	๘๙/๑๓๕
สุวณฺณวณฺณํ	๒๒/๕๙	โสมนสฺสสฺสํ	๗๕/๔๑๐
สุวิมุตฺตาน	๑๕๑/๑๙	[ห]	
สุสมาคิํ	๑๗/๑๕๔	หตฺถิราชา	๗๒/๕๖
สุกริโก	๑๐๖/๑๓	หาโส	๘๔/๑๐
เสตุทานสฺสํ ฝลํ	๑๗/๘๐	หิเตสี	๑๑๐/๑๙๒

สุตตนต์ปิฎก ขุททกนิกายสุต อปทานปาติยา

อสาธารณนามานิ

อสาธารณนามานิ	ปพเพ/องเก	อสาธารณนามานิ	ปพเพ/องเก
[๑]		อมริกัม (นที)	๖๔/๑๓๒
อกุภมนทายโก เถโร	๓๑/๗๒	อโมรผลิโย เถโร	๘๔/๑๔๙
อจุโล นาม ปพพโต	๓๗/๑๕๗	อิริฏฐปุเร	๔๓๘/๓๔๐
อชิโน นาม สมพทุโร	๗๔/๑๔๗	อรุณ นาม อุปลล	๔๒๓/๓๓๘
อชฺชนุปฺปิโย เถโร	๓๖/๑๕๖	อรุณวติยา (นคร)	๗๑/๒๘๖
อชฺเชลผลทายโก เถโร	๗๙/๑๔๘	อรุโณ นาม ขตติโย	๗๑/๒๘๖
อณฺชนสกุโก	๒๑๔/๓๑๖	อวฏฺฐผลิโย เถโร	๓๑/๘๒
อทฺธกาสิกา ภิกฺขุณี	๑๘๓/๔๒๒	อสุสตุโถ (โพธิ)	๑๖๙/๑๑๘
อตุททสสี (พทุโร)	๕๗/๗	อสุสลายโน (มหาโกฏฐิกตเถรปิตา)	
อนรุทุโร (ปิยทสสิสสุปฏจาโก)			๒๔๓/๒๐๗
	๑๙๙/๑๒๒	[๑๐]	
อโนมทสสี (พทุโร)	๗๑/๙๖	อามณฺฑผลทายโก เถโร	๘๐/๑๗๓
อพฺภณฺชนทายโก เถโร	๓๐/๑๖๗	[๑๑]	
อภโย เถโร	๒๒๔/๒๔๕	อิติหาเส	๙/๑๐๑
อภฺรฺปนฺนทา ภิกฺขุณี	๑๖๗/๔๒๐	[๑๒]	
อภิสมภโว (พทุโร)	๗๘/๑๖๒	อุกาสติโก เถโร	๔๕/๙๓
อมพปาลี ภิกฺขุณี	๒๑๙/๔๒๖	อุจฺจนฺคปฺปิโย เถโร	๑๔๘/๑๘
อมพปิตฺธิโย เถโร	๘๐/๕๔	อุจฺจนฺคณฺทิกโก เถโร	๔๙/๕๐
อมพาวฏทายโก เถโร	๕๙/๕๒	อุชฺเชนียํ ปุเร	๒๐/๑๘๒
อมพาวฏิกโย เถโร	๔๑/๖๒	อุทททายโก เถโร	๕๖/๑๓๑

อสาธารณนามานิ	ปพฺเพ/องฺเก	อสาธารณนามานิ	ปพฺเพ/องฺเก
อุทกททายิกา ภิกฺขุณี	๑๓๐/๒๙๒	กณิการิ (พฺยมฺหิ)	๙/๑๓๙
อุทพฺพลโล นาม ปพฺพโต	๘/๑๒๖	กทมโฬ นาม ปพฺพโต	๖๑/๓๒
อุททตฺตทสฺสททายโก เถโร	๔๐/๑๒๙	กปิฏฺจผลททายโก เถโร	๑๑/๑๕๓
อุปริฏฺฐจฺ (ปจฺเจกพฺพุทฺธ)	๓๔๕/๒๑๘	กปิลวตฺตทสฺมี (นคเร)	๔๕/๒๒๕
อุปฺปลททายิกา ภิกฺขุณี	๘๑/๔๑๑	กปิลสฺส ทิชฺสส	๓๐๐/๓๘๑
อุปฺปลวณฺณา ภิกฺขุณี	๔๖๗/๓๔๓	กลมพททายโก เถโร	๕๔/๕๑
อุมฺมาทนต์ (กณฺฎา)	๔๓๘/๓๔๐	กสิโก นาม ปพฺพโต	๓๖/๒๙
อุมฺมาปฺปผิโย เถโร	๓๕/๖๑	กสฺสโป (พฺรหฺมโณ)	๓๗/๒๙
อุรุเวลกสฺสโป เถโร	๒๙๕/๒๑๒	กสฺสโป (พฺทฺโธ)	๑/๔๖
[เอ]		กาสุมาริกผลททายโก เถโร	๕๖/๑๔๕
เอกจตฺติโย เถโร	๗๘/๑๐	กาพฺพุททายี เถโร	๑๙๔/๒๔๒
เอกทปิโย เถโร	๑๔๑/๑๗	กีสฺสกปฺปผิโย เถโร	๓๐/๑๒๘
เอกทสฺสททายโก เถโร	๓๕/๒๙	กิกิโน กาสิราชสฺส	๒๓/๒๒๓
เอกธมฺมสวณิโย เถโร	๑๐๖/๓๘	กิสฺสาคอตฺมี ภิกฺขุณี	๙๔/๓๕๙
เอกปตฺตททายโก เถโร	๕๐/๑๔๔	กุกฺกฏมฺหิ ปุเร	๘๔/๑๘๙
เอกปิณฺฑทปาทททายิกา ภิกฺขุณี	๕๙/๒๘๔	กุกฺกฏปฺปผิโย เถโร	๔๓/๑๕๗
เอกวิหาริโย เถโร	๑๒/๔๖	กุมารกสฺสโป เถโร	๑๗๗/๑๙๙
เอกสงฺฆิโย เถโร	๒๕/๔๗	กุมมาสททายโก เถโร	๕๕/๙๔
เอกาสนททายโก เถโร	๖๐/๓๒	กุรณฺชียผลททายโก เถโร	๖/๑๕๒
เอกาสนททายิกา ภิกฺขุณี	๖๐/๒๙๙	กุสฏฺฐกททายโก เถโร	๖๐/๙๕
[ก]		กุสินาราย (นคเร)	๑๔๒/๑๙๕
กกุสนฺโธ (พฺทฺโธ)	๑/๕๗	เกตกปฺปผิโย เถโร	๒๒/๑๕๕
กทฺวารวโต เถโร	๕๓/๒๒๖	โกนาคมเน (พฺทฺธ)	๑/๒๗๗
กฏฺจจุภิกฺขททายิกา ภิกฺขุณี	๗๐/๒๘๕	โกรณฺทปฺปผิโย เถโร	๗๗/๓๔
		โกสททายโก เถโร	๑๔/๕๘

อสาธารณนามานิ	ปพฺพเพ/องฺเก	อสาธารณนามานิ	ปพฺพเพ/องฺเก
โกลิเย ปุเร	๔๔/๒๒๕	จารผลิโย เถโร	๖๗/๑๔๖
โกสโล (ราชา)	๑๗๒/๑๙๙	จิตกนิพฺพาทโก เถโร	๑๕/๘๐
โกสิโก นาม ภควา	๓๐/๙๑	จิตกปฺชโก เถโร	๑๐/๗๙
โกสิโคตโต	๒๙๙/๓๘๑	จุพฺสคนฺโธ เถโร	๓๐๘/๒๕๕
โกสมุพฺพลิโย เถโร	๑๖/๑๕๔	[ณ]	
[ข]		ฉพฺงคํ นาม ลกฺขณํ	๕๘/๗
เขมก - สกฺกสฺส	๑๕๐/๔๑๙	[ช]	
เขมา ภิกฺขุณี	๓๘๓/๓๓๔	ชคฺคิตายโก เถโร	๘/๖๘
[ค]		ชชฺชโย (รณฺจโก)	๓๕/๔๐๖
คยฺกสฺสโป (ชฺฏิโล)	๒๘๗/๒๑๒	ชมฺพฺพลิโย เถโร	๘๗/๕๕
คณฺฐปฺชโก เถโร	๖๗/๗๖	ชาติปฺปฬิโย เถโร	๕๗/๗๕
คิริเนลปฺชโก เถโร	๔๗/๑๗๐	[ณ]	
คิริปฺนฺนาคิโย เถโร	๖๕/๙๕	ณฺณตฺถวิโก เถโร	๔๓/๕๐
คิริพฺพชปฺรุตฺตเม	๒๑๖/๒๔๕	[ต]	
[ม]		ตฺรณิโย เถโร	๑๖๓/๑๑๘
ฃมฺมณฺฑททายโก เถโร	๘๗/๓๕	ตาลผลิโย เถโร	๙๐/๑๕๐
ฃตมณฺฑททายโก เถโร	๕๐/๑๓๑	ติณฺมุฏฺจิทายโก เถโร	๑๒/๑๖๕
โฆสสณฺณโก เถโร	๕๐/๑๕๘	ติณฺสูลกฉาพนิโย เถโร	๑๐๕/๑๓
[จ]		ติณฺฏกฺกธาริโย เถโร	๒๖/๗๑
จนฺทหนปทุมา	๒๑/๑๘๒	ติปิตีวจุณฺสฺส (ปุโรหิตสฺส)	๒๑/๑๘๒
จนฺทหนมาลิโย เถโร	๑๐๕/๑๑๑	ติริฏฺฐวจุณฺสฺส	๔๓๘/๓๔๐
จนฺทภากานที-ตีเร	๓๒/๔	ติสฺสํ (พฺทฺธํ)	๘๕/๑๑
จนฺทวดี (นครํ)	๕๑/๑๐๕	ตีณิกณิการปฺปฬิโย เถโร	๓๘/๑๔๓
จนฺทวดี (มหาโกฏฺฐิกตฺถเธรมาตา)		ตีณิกิกณิปฺปฬิโย เถโร	๗/๑๒๕
	๒๔๓/๒๐๗	ตุสิตํ (เทวโลกํ)	๒๙๙/๓๒๕

อสาธารณนามานิ	ปพฺพ/องฺก	อสาธารณนามานิ	ปพฺพ/องฺก
[ท]		นาลิเกรผลทายโก เถโร	๙๙/๑๕๑
ทณฺฑททายโก เถโร	๔๑/๑๖๙	นิมิตฺตพฺยากรณิโย เถโร	๗๒/๘๗
ทพฺพมลฺลปฺตฺโต เถโร	๑๔๙/๑๙๖	นิมฺมานรตี (เทวโลกั)	๒๙๙/๓๒๕
ทีปงฺกโร พุทฺโธ	๑๖๔/๑๑๘	[ป]	
เทวทเห ปุเร	๒๑๓/๓๑๖	ปัสสฺสกุลปฺชโก เถโร	๑๔/๑๒๖
เทวโล นาม ตาปโส	๑๑๑/๑๑๒	ปัสสฺสกุลสณฺณโก เถโร	๘/๑๐๐
[ธ]		ปณฺจทีป (พฺยุมฺห)	๙๗/๒๘๘
ธมฺมทสฺสีสุส (พุทฺธสุส)	๑/๖๘	ปณฺจทีปทายิกา ภิกฺขุณี	๘๕/๓๐๒
ธมฺมทินฺนา ภิกฺขุณี	๑๓๐/๓๖๒	ปณฺจทีปิกา ภิกฺขุณี	๑๑๕/๒๙๐
ธมฺมรฺจิ เถโร	๑๘๙/๑๒๑	ปฏฺฐาจารา ภิกฺขุณี	๕๑๑/๓๔๗
ธมฺมา (ภิกฺกิสฺส ฐิตา)	๓๒๐/๓๒๗	ปตฺถิโกทททายโก เถโร	๑๘๓/๒๒
ธาดุปฺชโก เถโร	๑๑๐/๑๑๒	ปทุมธาริโย เถโร	๘๓/๑๖๒
[น]		ปทุมุตฺตโร (พุทฺโธ)	๑๖/๒๗
นทีกสฺสป - สวฺหโย (ชฎิล)	๒๘๗/๒๑๒	ปาณฺธิรสนฺณโก เถโร	๓๔/๔๙
นนฺทโก เถโร	๑๖๔/๒๓๙	ปาทปิจิโย เถโร	๖๐/๖๔
นนฺทา ภิกฺขุณี	๒๑๙/๓๗๒	ปานธิทายโก เถโร	๘๙/๙๘
นนฺโท (ราชา)	๒๙๕/๓๘๐	ปิยทสฺสี (พุทฺโธ)	๑๙๑/๑๒๑
นพฺกุฏททายโก เถโร	๑๐๓/๑๓๗	ปิยาลผลทายโก เถโร	๑๐๙/๑๓๘
นพฺมาลิกา ภิกฺขุณี	๔๕/๒๘๒	ปุณฺณิกา ภิกฺขุณี	๒๐๓/๔๒๕
นพฺมาลียะ เถโร	๗/๘๘	ปุสฺสโกกิล	๑๑/๒๒๒
นาคปฺลลวโก เถโร	๑๒๓/๑๕	ปุพฺพินจรมิโย เถโร	๙๕/๙๙
นาคปฺปผิโย เถโร	๒๗/๑๕๕	ปุพฺพินฺถปิโย เถโร	๙๒/๑๓๕
นารโท (ชฎิล)	๕๘/๑๓๒	ปุพฺพินฺทปาทโก เถโร	๑๔๗/๑๑๖
นารโท (พฺราหฺมณ)	๓๗/๒๙	[ผ]	
นารโท (สยมฺภู)	๙๓/๑๓๖	ผุสฺโส (พุทฺโธ)	๒๖๗/๒๐๙

อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺเก	อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺเก
[พ]		มหากจุจายโน เถโร	๒๗/๑๘๓
พนฺธุมตฺติยา (นคเร)	๑๐๖/๑๓	มหาโกฏฺฐจิกโก เถโร	๒๕๐/๒๐๙
พนฺธุมา นาม ขตฺติโย	๔๖/๒๘๓	มหากปฺปิโน เถโร	๑๐๗/๑๙๑
พารานฺธิยํ (นคเร)	๘๖/๑๗๔	มหาจนฺทํ (นที)	๘๙/๑๘๙
พาหิโย เถโร	๒๒๐/๒๐๔	มหานิทานํ (สุตฺตฺตฺนํ)	๓๕๙/๓๓๑
พิมฺพิสารสฺส (รณฺโณ)	๒๑๖/๒๔๕	มหาปชาปติโคตมํ	๒๘๘/๓๒๔
พุทฺธสณฺณโก เถโร	๒๖/๑๐๒	มหาวเน (อรณฺเณ)	๙๗/๓๐๓
โพธิสมฺมุชฺชโก เถโร	๗๓/๑๗๓	มหาลิ ลิจฺฉวี (สิวลิตฺตฺเถรปิตา)	
พุรฺหมทตฺโต (ราชา)	๒๙๖/๓๘๑		๘๑/๒๓๐
[ภ]		มาตุลฺลฺกผลทายโก เถโร	๗๓/๑๔๗
ภทฺทากาปิลานํ ภิกฺขุณํ	๒๙๖/๓๘๑	มิกทายํ (วนํ)	๘๗/๑๗๔
ภทฺทา กุณฺฑลเกสา	๕๔/๓๕๔	ปิลกฺขผลทายโก เถโร	๔๔/๘๔
ภทฺทาลิ เถโร	๓๑/๔	เมฆลทายิกา ภิกฺขุณํ	๒๕/๒๘๐
ภลฺลตกทายโก เถโร	๓๐/๖๐	เมโฆ (มาณโว)	๑๗๑/๑๑๙
ภาคิรสี (คฺงฺคา)	๗๙/๓๔	โมฆราชา เถโร	๓๖๒/๒๒๐
ภารุกฺกเจ (ปุเร)	๑๙๐/๒๐๑	โมทกทายิกา ภิกฺขุณํ	๓๖/๒๙๗
ภิกฺขุทาสิกา (กิกิสุส ฐิตา)	๓๒๐/๓๒๗	โมรหตฺถิโย เถโร	๑๖/๖๙
ภิกฺขุณํ (กิกิสุส ฐิตา)	๓๒๐/๓๒๗	[ย]	
ภิสทายโก เถโร	๔๕/๑๐๕	ยมโก นาม ปพฺพโต	๕๗/๑๓๒
[ม]		ยโสธรา ภิกฺขุณํ	๔๑๐/๓๙๓
มณฺจทายโก เถโร	๑๙๖/๒๔	ยาคุทายโก เถโร	๑๖๙/๒๐
มณฺธิปฺปชโก เถโร	๒๙/๙๑	ยามํ (เทวโลกํ)	๒๙๙/๓๒๕
มณฺฑปทายิกา ภิกฺขุณํ	๓๐/๒๘๐	[ร]	
มทฺเท ชนฺปเท	๓๐๐/๓๘๑	ราชคเ (นคเร)	๑๒๓/๒๓๔
มทฺทสฺส (รณฺโณ)	๓๒๔/๓๒๘	ราโช เถโร	๓๒๖/๒๑๖
มรฺฐมฺสทายโก เถโร	๑๑๗/๑๔	โรมโส นาม ปพฺพโต	๗๘/๑๖๒

อสาธารณนามานิ	ปพฺพ/องฺก	อสาธารณนามานิ	ปพฺพ/องฺก
โรมโส นาม สมฺพุทฺโธ	๕๐/๕๑	เวจฺจกทายโก เถโร	๑๘/๑๖๖
[๑]		เวทียการโก เถโร	๖๘/๖๕
ลกฺขณฺณกภทฺทิโย เถโร	๓๓/๒๒๔	เวสุวผลิโย เถโร	๒๑/๕๙
ลกฺขณ	๙/๑๐๑	เวสาลิยํ (นคเร)	๙๗/๓๐๓
ลพฺพผลทายโก เถโร	๓๙/๘๓	เวสสฺส (พุทฺโธ)	๓๖/๖๑
ลมพโก นาม ปพฺพโต	๑/๑๖๔	เวพฺพนํ (อารามํ)	๓๒๘/๓๒๘
ลุมฺพินิ - กานเน	๑๘๓/๒๔๑	[๒]	
โลมสติโย เถโร	๒๕๐/๒๔๘	สกีสมฺมชฺชโก เถโร	๑๔/๒๖
[๖]		สกุลา ภิกฺขุณี	๑๖๕/๓๖๖
วกฺกสิ เถโร	๖๕/๑๘๗	สงฺกมณทา ภิกฺขุณี	๓๖/๒๘๑
วงฺกิสเโส เถโร	๑๔๒/๒๓๖	สงฺฆทาสิกา (กิกิสุส ฐิตา)	๓๒๐/๓๒๗
วนโกรณฺทิโย เถโร	๓๖/๗๒	สจฺจเสนสฺส (ปทุมุตฺตรสาวกสฺส)	
วนวจุโณ เถโร	๒๗๑/๒๕๑		๓๓๙/๒๑๗
วรุโณ (ปิยทสฺสิสฺส สาวโก)		สตรํสี นาม ภควา	๒๖/๘๑
	๑๙๗/๑๒๒	สตุตฺตอฺปฺปลมาลิกา ภิกฺขุณี	๙๐/๒๘๘
วรุโณ (พฺรหฺมโณ)	๕๑/๑๕๙	สตุตฺตกทมฺพปฺปฺปิโย เถโร	๖๗/๓๒
วลฺลิการผลทายโก เถโร	๗๐/๙๖	สตุตฺติปณฺณิโย เถโร	๖๒/๗๖
วสวตฺตี - ปุริ (เทวโลกํ)	๒๙๙/๓๒๕	สนิฆณฺฑุสเกฏฺเฏ	๙/๑๐๑
วิเทโห (เสฏฺฐิ)	๒๔๕/๓๗๕	สพฺพผลทายโก เถโร	๗๗/๑๖๑
วินดา - นทียา	๑๔๘/๑๑๖	สมณคฺคฺคตา (กิกิสุส ฐิตา)	๓๒๐/๓๒๗
วิปสฺสิโน (พฺพุทฺธสฺส)	๑/๒๕	สมณิ (กิกิสุส ฐิตา)	๓๒๐/๓๒๗
วิภทกพิชฺชโย เถโร	๗/๕๗	สยมฺปฏฺฐิภาณิโย เถโร	๕๘/๘๕
วิมลา (นาคกณฺฎา)	๔๐๘/๓๓๗	สรณคมณิโย เถโร	๒๓/๑๖๖
วิสุกมฺเมน (เทวปฺตฺเตน)	๗๓/๖๖	สลพฺปฺปิกกา ภิกฺขุณี	๒๙/๒๙๖
เวกรํ นาม นครํ	๙๒/๑๑๐	สากลายํ (ปุเร)	๓๒๔/๓๒๘

อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺเก	อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺเก
สาลกฺกุสุมิโย เถโร	๕/๗๘	สุปฺปารกํ (ปฏฺฐนํ)	๑๙๒/๒๐๑
สาลมณฺหปิโย เถโร	๒๒๐/๑๒๔	สุมณฑาลวณฺณิโย เถโร	๒๕/๘๑
สาวตฺถิยํ ปุเร	๘๑/๑๓๔	สุมณฑเวรี (มหากสฺสปมาตา)	
สีขี พุทฺโธ	๙/๕๘		๒๙๙/๓๘๑
สิงคาลโก (มาณโว)	๙๗/๔๑๓	สุมณวีชนีโย เถโร	๕๐/๙๓
สิงคาลมาตา ภิกฺขุณี	๑๑๐/๔๑๔	สุมโน นาม สมฺพุทฺโธ	๖๖/๙๖
สิทฺธตฺเถ (พุทฺธ)	๑๘๔/๒๒	สุมิตฺตา (พฺรหฺมณกณฺญา)	๓๖๔/๓๘๘
สิทฺธตฺโถ (มหาปุริโส)	๑๘๓/๒๔๑	สุมิตฺโต (พฺรหฺมโณ)	๒๙๐/๓๘๐
สีวลี เถโร	๙๕/๒๓๑	สุเมธา ภิกฺขุณี	๑๙/๒๗๙
สีหาสนพีชโน เถโร	๒๑/๗๐	สุเมโธ นาม สมฺพุทฺโธ	๑/๑
สีหาสนนิโก เถโร	๔๙/๖๓	สุลกฺขณา (มหาปชาปติยา มาตา)	
สุกุกา ภิกฺขุณี	๑๔๒/๔๑๘		๒๑๔/๓๑๖
สุคนฺโธ เถโร	๑๒๖/๑๗๙	เสตฺถทายโก เถโร	๒๐/๘๐
สุจิมติ (ภทฺทากาปฺลานิยา มาตา)	๓๐๐/๓๘๑	เสลา ภิกฺขุณี	๒๓๓/๔๒๘
สุจินฺติโต เถโร	๑๓๙/๔๐	โสณา ภิกฺขุณี	๒๔๓/๓๗๕
สุชาโต (ปทุมุตฺตรสาวโก)	๓๑/๑๒๘	โสณฺณกีกณิโย เถโร	๑๕๖/๔๒
สุทสฺสโน (ปทุมุตฺตรสาวโก)	๖๖/๒๒๘	โสภนํ นาม นครํ	๓๘/๙๒
สุทสฺสโน (พุทฺโธ)	๓๗/๑๕๗	โสภิตอ นาม สมฺพุทฺโธ	๖๑/๙๕
สุทสฺสโน (ราชา)	๑๘/๔๗	โสวณฺณโกนฺตรโก เถโร	๑๖๙/๔๔
สุทฺโธทโน (พุทฺธปิตา)	๑๘๒/๒๔๑	[ห]	
สุทฺธมา (กิกิสิส ธีตา)	๓๒๐/๓๒๗	หํสวติยา (นคเร)	๑๕/๒๖
สุปฺภทายโก	๓๕/๑๖๘	หํสารามํ	๑๗๔/๒๔๐
สุปฺปวาสา (สีวลิตฺเถรมาตา)	๘๑/๒๓๐	หรีตกิตายโก เถโร	๗๑/๕๓
		หาริโก นาม ปพฺพโต	๙๓/๑๓๖

สุตตันทปิฎก ขุททกนิกายสุต

อปทานปาติยา

กาถานํ ปรมปาทา

กาถานํ ปรมปาทา	ปพฺเพ/องฺก	กาถานํ ปรมปาทา	ปพฺเพ/องฺก
อกุขนฺเต นาม ขนฺตพฺพํ	๑๔๖/๓๐๙	อสฺสาเสตา ยถา จนฺโท	๘๓/๑๗๔
อชฺเชว กิจฺจมาตปฺปํ	๒๔๖/๒๔๘	อสมฺภีตา จ เต พุทฺธา	๑๒๒/๑๑๓
อตีตํ นานวาคเมยฺย	๒๔๔/๒๔๘	อหํ สุกต เต มาตา	๑๓๐/๓๐๗
อตีโต วิสยํ เตสํ	๘๒/๑๐๙	อโห การุณิโก สตุถา	๑๗๑/๒๔๐
อตฺตทปฺปา ตโต โหถ	๒๘๘/๓๒๔	อโห พุทฺโธ อโห ฐมโม	๓๐/๔๘
อตฺตาทนํ เต คเวสสฺสุ	๕๐๐/๓๔๖	อโห เม สุกโต ญฺโโป	๗๖/๑๓๔
อถ รุปา อรูปา จ	๒๒๐/๒๐๔	อโห สมฺมา อูปาโย เต	๓๖๙/๓๓๒
อทสฺสเนน สพฺพณฺณ	๘๘/๑๑	อากาโส มินิตุํ สกฺกา	๕๘/๑๐๖
อนนฺดาทีนโว กาโย	๕๕/๑๘๖	อาตุรํ อสุจํ ปฺปุตฺติ	๓๕๔/๓๕๔
อนาทานํ ภวํ นาโถ	๑๑๑/๒๓๓	อาตุํ กุณฺปํ ปฺปุตฺติ	๒๑๒/๓๗๑
อนิจฺจา วต สงฺขารา	๑๐๐/๓๖	อารทฺธวิริเย ปหิตตฺเต	๑๗๑/๓๑๒
อนิมิตฺตตฺตจ ภาเวหิ	๓๕๗/๓๓๑	อาสิวิสาทยสเม	๑๕๕/๓๑๐
อนฺุโน ยถาวิหาโร	๘๕/๑๗๔	อาหนิตฺวา ฐมฺมเกรี	๔๘/๘๔
อเนญฺโซ อจโล ธีโร	๙๖/๑๗๕	อิตฺถิกานญฺจ ปพฺพชฺชํ	๑๔๔/๓๐๘
อภิตฺถวิตฺวา ปทุมฺมุตฺตราหํ	๒๒๑/๒๔๕	อิตฺถิโย นาม โลกกฺค	๑๔๓/๓๐๘
อโยชนนฺตสฺเสว	๒๘๖/๓๒๔	อิทํ ตติยํ ตว ฐฺริปณฺณ	๒๓๗/๒๔๗
อยํ โลโก ปโร โลโก	๓๕๑/๒๑๘	อิทํ สุวณฺณกายูรี	๒๗/๓๕๑
อลํ ปฺปุตฺตา วิลาเปน	๒๔๓/๓๑๙	อิมาหํ กญฺจํ นิสฺสาय	๗๙/๑๓๔
อวิโล จ วิสฺสุโล จ	๑๐๐/๑๗๖	อิทิสฺสา เต มหานาคา	๑๒๖/๑๑๔
อสุกาย จิตฺตํ ภาเวหิ	๓๕๕/๓๓๑	อิทิสฺสึปิ วเน ฐมฺเม	๓๔๐/๓๒๙

คาถานํ ปจฺมปาทา	ปพฺพ/องฺก	คาถานํ ปจฺมปาทา	ปพฺพ/องฺก
อุทกหารี อหํ สีเต	๑๙๐/๔๒๓	จิรํ ชีว มหาวีร	๑๖๘/๓๑๑
อุปการา จ ยา นารี	๓๘๓/๓๙๐	จิรกาลสมงฺกิตโต ตยา	๑๘๖/๑๒๐
อุปฺปชฺช มาตุกฺขจิสฺมี	๖๑/๘๖	ชราวาสานํ โยพฺพญญํ	๑๙๐/๓๖๙
อุปฺปชฺชนฺดา จ สมฺพุทฺธา	๑๒๔/๑๑๓	ฌาเณน เต อุปมา นตฺถิ	๓๘/๔๙
เอกิกา พุทฺธา อาสิ	๑๘๐/๓๑๒	ตํ ตถาวาทีนํ พุทฺโธ	๑๖๙/๓๑๑
เอวํ อภิกฺกนฺตทสฺสาวิ	๓๕๒/๒๑๘	ตญฺจ ปน อปฺปฏฺวิวานิยํ	๑๓๖/๔๑๗
เอวํ โลกํ อเวกฺขนฺตํ	๓๕๔/๒๑๙	ตโต อโวจํ นรเทวณฺทิตโต	๒๐๑/๒๐๒
เอวํ สมฺมาวิมุตฺตานํ	๒๘๗/๓๒๔	ตโต ชราภิกฺขุตา सा	๓๔๙/๓๓๐
เอส ขีณาสโว พุทฺโธ	๙๒/๑๗๕	ตโต เม อาสิ สํเวโค	๓๕๒/๓๓๐
เอส โส ภควา พุทฺโธ	๙๓/๑๗๕	ตโต เม จิตฺตมญฺญาย	๑๙๖/๒๐๑
เอहि ตํ อุปฺคฺยหิสฺสํ	๓๐/๓๕๒	ตถาว เม กตํ กมฺมํ	๘๐/๑๓๔
โอโรปฺยสฺส กฺลฺยาณิ	๒๘/๓๕๑	ตถेวิทํ ปตฺตทหานํ	๔๔/๑๔๓
อนฺธา จกฺขุํ อลภิสฺสุ	๖๒/๘๖	ตถेวิทํ พุทฺธเชตฺตํ	๑๕๘/๑๑๗
กกุธํ วิลสฺนตํ	๔๕/๘๔	ตทา ตโต นิกฺขมิตฺวาน สตฺถุโน	๒๐๐/๒๐๒
กตทนฺดา วหตฺตา จ	๙๙/๑๗๖	ตทา นิปฺจฺจ สมฺพุทฺธํ	๑๗๙/๓๑๒
กถญฺจรหิ สพฺพญญ	๑๗๐/๓๑๑	ตทสฺส สุตฺวา วจํ สฺสปีนิตโต	๑๙๙/๒๐๒
กี เม อิมานิ มาลาหิ	๗๓/๒๘๖	ตเทตฺรา ภิกฺขุณิโย ชินฺคํ	๑๔๘/๓๐๙
กี เม กตา ราชคฺเห มนุสฺสา	๑๓๕/๔๑๗	ตมฺนฺธการํ นาเสตฺวา	๔๖/๘๔
กีทิสฺสา เต มหาวีร	๑๑๘/๑๑๓	ตยิ สทฺธาย เม วีร	๒๖๑/๒๐๙
กุสฺลํ กตฺตฺกาเมน	๗๗/๑๓๔	ตว ทสฺสณฺมาคมฺม	๘๙/๑๑
โก วา ตวํ กสฺส วา ปฺตฺโต	๘๐/๑๐๙	ตาเรตา อตฺถกาเรตา	๑๐๑/๑๗๖
คจฺจมาณา จ เต พุทฺธา	๑๒๐/๑๑๓	ตฺถทณฺท จเปตฺวาน	๕๗/๑๐๖
คจฺจมาณา จ สฺสคตา	๑๒๑/๑๑๓	ตวํ สตฺถา จ เกตฺวา	๕๔/๑๐๖
จตฺตารो จ ปฏฺฐิปนฺนา	๑๑๕/๓๘	เตนानุสฺมิจฺจา มิคฺชฺญเปน	๑๖๗/๑๙๘

คาถา ปจมปาทา	ปพฺพเพ/องฺเก	คาถา ปจมปาทา	ปพฺพเพ/องฺเก
ทนฺโต ทนฺเตหิ สห ปุราณชฎิลฺลเห	๑๒๙/๔๑๖	น หิ สพฺเพสุ จาเนสุ	๓๒/๓๕๒
ทนฺโต ทเมตา สนฺโต จ	๙๔/๑๗๕	นานากุณฺมลาภิณฺเณ	๑๕๖/๓๑๐
ทิกฺขุจา โน โว มนฺตปเท	๑๑๗/๑๑๓	นิโครธเมว เสเวยฺย	๑๖๖/๑๙๘
ทิมฺมกุลิตมฺพนฺนเข	๑๕๑/๓๐๙	นิตินฺนกงฺโข นิมนฺมาโน	๑๐๓/๑๗๖
ทพฺพผลานิ กิเลसानิ	๒๐๙/๒๔๔	นิปตฺนุติ ขณฺาตีตา	๑๓๘/๑๙๕
เทวตา นฺุสิ คณฺฐพฺโพ	๗๘/๑๐๘	นิพฺพินฺุทีย ตโต รุเป	๕๖/๑๘๖
เทวา นาคาสฺสุรา พุรฺหฺมา	๒๕๐/๓๒๐	นิสินฺโน รุกฺขมฺมูลมฺหิ	๓๔๑/๓๒๙
ธมฺมาหนฺเต มหาวิร	๑๕๓/๓๑๐	เนปฺปญฺโณ ทสฺสเน ธีโร	๕๕/๑๐๖
ธมฺมจารี สุํ เสติ	๔๐๐/๓๙๒	ปจฺจุยานํ ตทา ลาภี	๑๙๕/๒๐๑
ธณฺีรวิ สีเลน	๘๔/๑๗๔	ปริจฺฉินฺโณ มยา สตุถา	๑๒๑/๓๐๖
ธิตฺตุํ สงฺขตํ โลกํ	๑๕๘/๓๑๐	ปริณฺยาตํ มยา ทุกฺขํ	๑๒๐/๓๐๖
นคฺร์ ปวิสฺโต ยสฺส	๕๒/๘๕	ปริปกฺโก วโย มยฺหิ	๓๒๒/๓๘๓
นคามธฺมโม นิคมฺสฺส ธฺมโม	๘๒/๓๕๗	ปสฺสณฺุติ นิริยญฺเจเต	๑๒๕/๑๑๓
น ตตฺถ จนฺุทิมฺา ภาติ	๒๑๙/๒๐๔	ปฺุณฺณตฺติกา เป ปสฺสณฺุติ	๔๒/๒๙
น ติตฺติปฺพุพฺ ฺตว ทสฺสเนน	๑๔๙/๓๐๙	ปฺุณฺนชฺชนฺว โย สตุโต	๒๐๘/๒๔๔
นตฺถิ ชาติ ชฺรา พฺยาธิ	๓๒๔/๓๘๔	ปฺุพิเนน กโต ญฺโป	๑๑๖/๑๑๓
นทโต ปรีสาณฺเต	๑๕๐/๓๐๙	พตฺตีสลฺกขณฺา พุทฺธา	๑๑๙/๑๑๓
นฺุ นาม กหฺนฺุเจน	๓๔๒/๓๒๙	พนฺุชนารุกฺขเน มยฺหิ	๑๓๓/๓๐๗
นโม เต ปรีสาชณฺญ	๒๖/๔	พุทฺธรूपฺรดี ฏตฺวา	๕๓/๑๘๕
นโม เต มารมณ	๑๑๐/๒๓๓	พุทฺโธ ตสฺส จ สทฺธมฺโม	๑๒๓/๓๐๖
นโม เต วาทีสุทฺน	๑๐๙/๒๓๓	พุทฺโธ โลกมฺหิ อฺุปฺปนฺโน	๑๗/๑๐๑
นโม เต สพฺพทสฺสาวิ	๓๖๒/๓๓๒	พฺยาหรณฺตสฺส พุทฺธสฺส	๕๔/๘๕
นมฺหิ เทโว น คณฺฐพฺโพ	๘๑/๑๐๙	พฺราหฺมโณ สมฺโณ นาโถ	๙๘/๑๗๕
น สนฺุติ ปฺุตฺตา ตาณาย	๕๐๑/๓๔๖	มณฺุชาตาทินฺรินฺุทานํ	๑๓๔/๓๐๖
		มรฺุณานิ ปหฺนฺุจฺจานิ	๑๕๒/๓๑๐

คาถานํ ปฐมปาทา	ปพฺเพ/องฺก	คาถานํ ปฐมปาทา	ปพฺเพ/องฺก
มยา ภิกฺขุณฺโณ วีร	๑๔๕/๓๐๙	โย ททาติ สกตฺตานํ	๔๐๙/๓๙๒
มหาสมุทฺเท อุกกํ	๕๙/๑๐๔	โย โส มหตฺตโร ขนฺโธ	๒๗๙/๓๒๓
มานาติมานโต มุตฺตา	๑๒๓/๑๑๓	โย สพฺพโลกสฺส ครุ	๒๑๐/๒๔๔
มุหุตฺตํ ตณฺหาสมนํ	๑๓๒/๓๐๗	โย หิ ปสฺสตี สทฺธมมํ	๕๔/๑๘๖
ยชนฺตานํ มนุสฺसानํ	๑๑๕/๓๘	รณฺโณ มาตา มเหสีตี	๑๓๕/๓๐๘
ยโต สรามิ อตฺตานํ	๑๕๒/๑๑๗	รณฺมํ เวพฺพนํ เยน	๓๒๙/๓๒๘
ยตุถ อาโป จ ปจฺวี	๒๑๘/๒๐๔	ราชปุมฺเณน นิพฺพตฺตํ	๓๓๒/๓๒๘
ยตุถ นาม ชินฺสสายํ	๑๕๙/๓๑๐	ลหุญฺจ วต ขิปปญฺจ	๓๓/๓๕๒
ยถา อิทํ ตถา เอตํ	๓๕๖/๓๓๑	วยมฺหิ ปจฺจิมเ กาเล	๓๒๓/๓๘๔
ยถาปิ พลฺวา โปโส	๗๘/๑๓๔	วสีสฺตสทฺสเสหิ	๔๗/๘๔
ยถาปิ ภาทฺทเก เขตฺเต	๑๕๗/๑๑๗	วิรตฺโตสิ มหาวีโร	๒๐๗/๒๔๔
ยทา พุทฺธา จกฺขุมฺโนโต	๙๐/๑๑	วิราโค วิมโล พุรฺหมา	๙๗/๑๗๕
ยทิ เต รุจฺจเต ราชา	๓๗๐/๓๓๒	วิโรขสิ ทิสฺสา สพฺพา	๗๙/๑๐๘
ยทิ พุทฺโธ อมิตคฺกุณฺ	๙๕/๒๘๘	วิหาย นนฺทนํ เทวา	๓๓๑/๓๒๘
ยสฺส สทฺธา ตถาคเต	๘๘/๔๑๒	วീธียา คจฺจโต ยสฺส	๕๓/๘๕
ยสฺสณฺชลี กริตฺวาน	๕๐/๘๔	วีโร สุโร จ วิกฺกนฺโต	๙๕/๑๗๕
ยากาจิ กงฺขา อิท วา หุริ วา	๔๘/๒๒๖	สํวทฺธิโตยํ สุกต	๑๓๑/๓๐๗
ยา เจมํ ปรีวาริสุ	๒๕๑/๓๒๐	สกุภา ภเว กุสณฺเณ	๕๖/๑๐๖
ยาวตา เขตฺตา วิชฺชนฺติ	๔๕/๑๔๔	สเจ มยิ ทยา อตฺถิ	๑๒๗/๓๐๗
ยาวตา พุรฺหมโลกมฺหา	๔๙/๘๔	สจฺจภูจฺจิตฺตสมสโม	๑๐๒/๑๗๖
เยน เวพฺพนํ ทิฏฺฐํ	๓๓๐/๓๒๘	สจฺจํ สทฺธานิปี ฐตฺตกาณํ	๔๕๖/๓๔๒
เย ภาครตฺตานุปตฺนฺติ โสจํ	๓๕๘/๓๓๑	สตรํสีวเร ตสมิ	๑๐๔/๑๗๖
โย จ อปฺปตฺติจํ อตฺถํ	๓๔/๓๕๒	สจฺจํ สทฺธานิปี ฐตฺตกาณํ	๔๕๙/๓๔๒
โย จ วสฺสสจฺจํ ชีเว	๘๑/๓๕๗	สทฺตฺเถ วายเมยฺยาถ	๑๓๘/๑๑๕
		สนฺตตฺตา กุจฺจตา ภูมि	๔๐/๒๙๗

คาถานํ ปรมปาทา	ปพฺเพ/องฺเก	คาถานํ ปรมปาทา	ปพฺเพ/องฺเก
สพฺเพ ชนา สมาคนฺตวา	๕๑/๘๕	สุจิรํ วิหิตํ นุ เต มยา	๑๘๕/๑๒๐
สรีรคนฺโธ จ เสฏฺฐจิตฺติเสติ เม		สุจิรํ สตปฺปญฺญลกฺขณํ	๑๘๔/๑๒๐
	๓๐๕/๒๕๔	สุญฺญโต โลกํ อเวกฺขสฺสุ	๓๕๓/๒๑๘
สหสฺสมปี เจ คาถา	๒๑๗/๒๐๔	สุทฺธเ อนฺนเน มม ภิกฺขุสงฺฆเม	
สวากฺขาโต ภิกฺขเว ธมฺโม	๙๙/๑๙๐		๑๔๗/๓๐๙
สา กณฺญา กนกามาสา	๓๔๕/๓๓๐	สุปฺปผิตคฺคํ อูปคมฺม ปาทปํ	
สวตฺถิยํ โสสมนฺตฺติเร ชินอ			๔๕๕/๓๔๑
	๑๙๘/๒๐๒	หา โยคา วิปฺปโยคนฺตา	๒๕๒/๓๒๐

สุตตปิฎก ขุททกนิกายสุต
พุทธวัสปาลิยา

ปทานุกรกโม

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก
อชปาลรูกขมฺมุลลสฺมี	๖๓/๔๔๘	นาครูกุโข (โพธิ)	๒๔/๔๗๓
อชฺชโน (โพธิ)	๒๓/๔๙๑	นิโครโร (โพธิ)	๓๙/๕๖๖
อมตํ ปทํ	๖๗/๔๔๐	นิมฺพรูกุโข (โพธิ)	๒๔/๕๑๐
อสโน (โพธิ)	๒๒/๕๓๖	ปาฏล (โพธิ)	๓๐/๕๔๔
อามลโก (โพธิ)	๒๐/๕๔๐	ปาฏลีหิ	๗/๔๓๓
อุทุมฺพโร (โพธิ)	๒๓/๕๖๑	ปิปลล (โพธิ)	๒๕/๔๖๔
กกุโร (โพธิ)	๒๑/๕๑๙	ปฺนฺทรีโก (โพธิ)	๒๑/๕๔๘
กณฺณกาโร (โพธิ)	๑๙/๕๓๑	มหาเวฬุ (โพธิ)	๒๖/๕๑๔
กุลมฺเร	๑๓/๕๗๔	มหาสาโล (โพธิ)	๒๔/๕๕๓
จกฺกวตฺติ (โพธิสตฺโต)	๑๑/๕๑๒	มหาโสณ (โพธิ)	๒๒/๔๙๖
จมฺปโก (โพธิ)	๒๐/๕๒๓	ยฺกฺโข (โพธิสตฺโต)	๑๒/๔๘๙
ชฏิล (โพธิสตฺโต)	๑๓/๔๙๘	สลโฬ (โพธิ)	๒๕/๕๐๕
ติมฺพชาโล (โพธิ)	๑๙/๕๒๗	สาละกฺลยาณโก (โพธิ)	๓๑/๔๖๘
เทวภูมฺเ	๙/๕๐๗	สิริสมฺมุลมฺหิ (โพธิรูกฺเข)	๒๓/๔๖๓
เทวภานมฺหิ	๙/๔๖๒	สิริโส (โพธิ)	๒๑/๕๕๗
ธมฺมจกฺกปฺปวตฺตเน	๓๘/๔๓๗	สีโห (โพธิสตฺโต)	๑๐/๔๙๓
นาคนฺมฺเล (โพธิรูกฺเข)	๒๗/๔๗๘		

สุตตปิฎก ขุททกนิกายสุต

พุทธวงศ์ปาลิยา

อสาธารณนามานิ

อสาธารณนามานิ	ปพเพ/องเก	อสาธารณนามานิ	ปพเพ/องเก
[๑]		อมร (นคร)	๑/๔๔๒
อภิตตโต (พราหมณ์)	๑๔/๕๕๖	อมรสิ สุรสิ คิริพาหนา (ปาสาทา)	
อภคารามมहि	๓๔/๔๗๙		๑๕/๕๒๓
อจจุคโต (อุปาสโก)	๒๒/๕๔๐	อมรวติยา (นคร)	๔/๔๔๒
อชาตสตุตสุส (รณโย)	๒/๕๗๓	อมิตา (เถรี)	๒๕/๕๐๕
อติเทโว (พราหมณ์)	๑๐/๔๘๐	อมิตโต (อุปาสโก)	๒๖/๕๐๕
อตุโล (นาคราชา)	๑๐/๕๔๑	อโรช วิโรช สุทสุสน (ปาสาทา)	
อตุโล (อตุโร)	๑๗/๕๔๘		๑๔/๕๒๗
อตุทสสิ (พุทฺธ)	๑/๕๒๐	อริณฺทมิ (ราช)	๔/๔๗๙
อนุปโม (อตุโร)	๒๓/๔๗๗	อริณฺทโม (ขตฺติโย)	๙/๕๔๖
อนุรุทฺธ (เถโร)	๖๐/๔๓๙	อรุณวดี (นคร)	๑๕/๕๔๘
อนุลา (เถรี)	๓๙/๕๖๖	อรุณ (อาราเม)	๒๒/๕๕๘
อนุพา (อุปาสิกา)	๒๕/๔๗๓	อรุณ (ขตฺติโย)	๑๕/๕๔๘
อนม (นคร)	๑๘/๕๕๒	อลลภปเปเก (รณฺเจ)	๒/๕๗๓
อนมทสสิ (พุทฺธ)	๑/๔๘๘	อานฺตีส (รณฺเจ)	๑๕/๕๗๔
อนมา (ชนิกา)	๑๘/๕๐๐	อสม (ชนิกา)	๑๖/๔๙๕
อนมารามมहि	๒๖/๕๒๔	อสม (เถรี)	๒๕/๕๐๕
อนโม (เถโร)	๒๑/๔๘๗	อสม (เถโร)	๒๑/๔๘๗
อภโย (เถโร)	๑๙/๕๒๓	อสม (ขตฺติโย)	๑๖/๔๙๕
อภิก (เถโร)	๒๐/๕๔๘	อสม (อุปาสโก)	๒๓/๔๙๖

อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺก	อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺก
อโสกกา (เถรี)	๒๔/๔๗๓	อุทโย (เถโร)	๒๑/๕๓๖
อโสกโก (เถโร)	๒๙/๕๔๔	อุเทโน (เถโร)	๒๖/๔๗๘
อสุสธารามมฺหิ	๒๘/๕๔๙	อุเทโน (ขตฺติโย)	๑๓/๕๓๑
อสุสตุถารามมฺหิ	๒๗/๕๒๐	อุปจาลา (อุปาสิกา)	๒๘/๔๗๘
อสุสตุโถ (โพธิ)	๖๘/๔๔๙	อุปจาลา (เถรี)	๒๐/๕๔๐
[อา]		อุปติสฺสา (เถรี)	๓๑/๔๖๘
อานนฺโท (เถโร)	๖๗/๔๔๙	อุปติสฺโส (เถโร)	๖๗/๔๔๙
อานนฺโท (ขตฺติโย)	๑๙/๔๗๖	อุปปาลา (อุปาสิกา)	๒๓/๔๘๓
อานนฺโท (อตุรฺโข)	๑๘/๕๓๕	อุปสนฺโต (เถโร)	๑๙/๕๒๓
อาพวโก (อุปาสโก)	๑๖๘/๑๑๘	อุปสาลอ (อตุรฺโข)	๑๙/๔๙๑
[อิ]		อุปสาลอ (เถโร)	๒๑/๔๙๖
อินฺทปตฺตปุเร	๑๖/๕๗๔	อุปเสนา (อุปาสิกา)	๒๓/๕๓๖
อินฺทวรี (อุปาสิกา)	๒๕/๕๐๐	อุปเสน (อตุรฺโข)	๒๒/๕๑๔
[อุ]		อุปโสณา (เถโร)	๒๗/๔๗๘
อุคฺคโต (ขตฺติโย)	๙/๔๘๔	อุปโสโน (อุปาสโก)	๓๒/๔๖๘
อุคฺคริณฺโท (อุปาสโก)	๒๕/๕๐๐	อปาลิ (เถโร)	๖๑/๔๓๙
อุคฺโค (อุปาสโก)	๒๔/๕๖๑	อุปปลวณฺณา (เถรี)	๖๘/๔๔๙
อุตฺตํ (นคฺร)	๑๘/๔๗๒	อุปปลา (อุปาสิกา)	๒๔/๔๙๒
อุตฺตรา (อุปาสิกา)	๖๙/๔๔๙	อุรุเวลา (อุปาสโก)	๒๕/๕๑๐
อุตฺตรา (ชนิกา)	๑๗/๕๖๑	อุรุเวลา (เถรี)	๓๙/๕๖๖
อุตฺตรา (นารี)	๑๘/๔๗๒	อุสภกฺขณฺโ (อตุรฺโข)	๒๐/๔๖๓
อุตฺตรา (เถรี)	๒๓/๕๖๑	อุสภุยฺยาเน	๑๙/๕๑๙
อุตฺตโร (ขตฺติโย)	๑๘/๔๗๒	[ก]	
อุตฺตโร (อตุรฺโข)	๑๗/๕๕๗	กญฺจนวโ (อตุรฺโข)	๑๗/๕๑๙
อุตฺตโร (มาณโว)	๑๑/๕๐๗	กฏิสฺสโ (อุปาสโก)	๒๐/๕๒๘
อุตฺตโร (เถโร)	๒๓/๕๕๓	กปิลวตฺถุ (นคฺร)	๑๓/๕๖๙

อสาธารณนามานิ	ปพฺพเพ/องฺเก	อสาธารณนามานิ	ปพฺพเพ/องฺเก
กปิลวฺหยา (นคฺรา)	๖๒/๔๔๘	เขมกํ (นคฺรํ)	๑๖/๕๓๕
กสฺสโป (มาณโว)	๙/๕๑๗	เขมวดี (นคฺรํ)	๑๓/๕๕๖
กสฺสโป (พุทฺโธ)	๑/๕๖๒	เขมงฺกโร (เถโร)	๒๐/๕๔๘
กพิสฺสา (อุปาสิกา)	๒๐/๕๒๘	เขมา (เถรี)	๑๙/๕๒๗
กามวฑฺฒ กามสฺสฺส รัตนวฑฺฒโน		เขมารามมฺหิ	๓๐/๕๕๓
ปาสาทา	๑๖/๕๕๖	เขโม (ขตฺติโย)	๘/๕๕๔
กาลิงฺคราชีโน	๑๑/๕๗๔	[ก]	
กาสิกํ (นคฺรํ)	๑๔/๕๓๙	คณฺที (อุปาสิกา)	๒๕/๕๐๐
กิกิ (ขตฺติโย)	๓๒/๕๖๖	คณฺธารวิสเย	๑๑/๕๗๔
กีสาคอตมํ (อุปาสิกา)	๒๓/๕๓๖	ครุพฺหํสฺสวณฺณตารา (ปาสาทา)	
กีสาคอตมํ (นารี)	๑๖/๕๓๙		๑๕/๕๓๙
กกุสฺนโธ (พุทฺโธ)	๑/๕๕๔	คิฑฺฒกุญฺเฏ (ปพฺพเต)	๔๓/๔๓๘
กุมฺภโท นพฺปี ปทฺโม (ปาสาทา)		คฺุณเสลานาถิยนิสโก (ปาสาทา)	
	๑๗/๔๘๖		๑๗/๕๓๕
กุมฺภกณฺโณ (ยภฺขํ)	๕/๕๐๗	โคตมํ (อุปาสิกา)	๒๕/๕๕๓
กุสินารมฺหิ (นคฺเร)	๑/๕๗๓	โคตโม (พุทฺโธ)	๑/๕๖๘
เกสารามมฺหิ	๒๕/๕๒๘	[ข]	
โกกาสุปฺพล โกกนฺทา (ปาสาทา)		ฌฎฺฐิกาโร (อุปาสโก)	๔๐/๕๖๖
	๑๔/๕๓๑	[จ]	
โกณฺทณฺโณ (พุทฺโธ)	๑/๔๖๕	จณฺทมิตฺตา (เถโร)	๓๐/๕๔๔
โกนาคมโน (พุทฺโธ)	๑/๕๕๘	จณฺทวดี (นคฺรํ)	๑๗/๔๙๑
โกลิโต (เถโร)	๖๗/๔๔๙	จณฺทา (เถรี)	๓๐/๕๔๔
โกสเล (รณฺเญ)	๑๔/๕๗๔	จณฺโท สจฺจณฺโท วฏฺโฐ (ปาสาทา)	
โกสินารเก (ขตฺติเย)	๓/๕๓๗		๒๒/๔๗๗
[ข]		จมฺปกํ (นคฺรํ)	๑๖/๔๙๕
ขนฺโธ (เถโร)	๒๙/๕๔๔	จมฺปนามา (เถรี)	๒๑/๕๕๗

อสาธารณนามานี	ปพฺพ/องฺก	อสาธารณนามานี	ปพฺพ/องฺก
จมฺปายํ (นคเร)	๑๔/๕๗๔	เทวีโล (เถโร)	๒๔/๕๐๕
จาลา (อุปาสิกา)	๒๘/๔๗๘	โทณสวฺหโย (พฺรหฺมโณ)	๔/๕๗๓
จาลา (เถรี)	๒๐/๕๔๐	[ฃ]	
จิตฺตา (อุปาสิกา)	๒๒/๕๔๘	ธณฺวตี (นคร์)	๑๘/๕๐๐
จิตฺโต (อุปาสโก)	๑๙/๕๗๐	ธนาตี (ชนิกา)	๓๓/๕๖๖
[ช]		ธณฺชโย (อุปาสโก)	๒๑/๕๔๐
ชนสนฺโท (ขตฺติโย)	๑๖/๕๓๕	ธณฺชยุยานมฺตฺตเม	๒๐/๔๙๖
ชยเสน (ขตฺติโย)	๑๔/๕๓๙	ธมฺมทสฺสี (พฺทฺโธ)	๖/๕๒๕
ชิตมิตฺโต (เถโร)	๒๓/๕๐๐	ธมฺมทินฺนา (เถรี)	๒๑/๕๑๙
ชิต วิชิตาภิราโม (ปาสาทา)		ธมฺมทินฺนา (อุปาสิกา)	๒๒/๕๑๙
	๑๙/๕๐๐	ธมฺมเสน (เถโร)	๑๙/๕๔๐
โชติปาโล (มาณโว)	๑๐/๕๖๓	ธมฺมา (เถรี)	๒๐/๕๒๓
[ต]		ธมฺมารามมฺหิ	๒๙/๔๙๒
ตณฺหงฺกโร (พฺทฺโธ)	๑/๕๗๐	ธมฺมิโก (ปพฺพโต)	๒๘/๔๔๕
ตปฺสฺโส (อุปาสโก)	๒๖/๔๖๔	ธมฺมิโก (อุปาสโก)	๒๒/๕๑๙
ติทสฺสปฺเร	๑๑/๕๗๔	[น]	
ติสฺสนาโม (เถโร)	๒๙/๕๔๔	นกุลา (เถรี)	๒๒/๔๘๗
ติสฺสา (เถรี)	๓๑/๔๖๘	นกุลา (อุปาสิกา)	๒๓/๔๘๗
ติสฺโส (เถโร)	๓๘/๕๖๖	นกุลโล (อุปาสโก)	๒๑/๕๒๔
ติสฺโส (อุปาสโก)	๒๖/๕๐๕	นนฺทมาตา (อุปาสิกา)	๑๙/๕๗๐
ติสฺโส (พฺทฺโธ)	๑/๕๓๒	นนฺทา (เถรี)	๒๕/๔๖๔
ตฺถิสฺส สนฺตฺถิสฺส สนฺตฺถุจฺจา (ปาสาทา)		นนฺทา (อุปาสิกา)	๒๒/๕๕๗
	๑๘/๕๖๑	นนฺทารามมฺหิ	๒๘/๕๓๖
[ท]		นนฺทิมารรา (อุปาสิกา)	๒๓/๔๙๖
ทีปงฺกโร (พฺทฺโธ)	๓๔/๔๔๕	นนฺทิวทฺโธ (อุปาสโก)	๒๔/๔๙๒
เทวธฺมฺเจ	๑๕/๕๗๔	นนฺทุตฺโตโร (อตรฺโธ)	๒๐/๕๐๐

อสาธารณนามานิ	ปพฺเพ/องฺเก	อสาธารณนามานิ	ปพฺเพ/องฺเก
นนุโท (อุปาสโก)	๒๒/๕๔๘	ปพฺพโต (ขตฺติโย)	๙/๕๕๙
นนุโท วสุ ยสฺสุตโร (ปาสาทา)		ปภาวดี (ชนิกา)	๑๕/๕๔๘
	๑๗/๔๙๕	ปภาวดีปุตฺตนคเร	๑๔/๕๔๗
นนุโท สุนนุโท สิริมา (ปาสาทา)		ปาลา (อุปาสิกา)	๒๓/๔๘๓
	๒๕/๕๔๓	ปาลิต (เถโร)	๒๓/๔๗๓
นาคปุเร	๑๑/๕๗๔	ปาเวยฺเยเก (ขตฺติเย)	๓/๕๗๓
นาคสมานา (เถรี)	๒๖/๕๑๔	ปิยทสฺสี (พุทฺโธ)	๑๙๑/๑๒๑
นาคา (เถรี)	๒๖/๕๑๔	ปุณฺณวทฺธโน (อตรฺโข)	๑๕/๕๒๗
นาโค (อุปาสโก)	๓๑/๕๔๔	ปุณฺโณ (เถโร)	๖๒/๔๓๙
นารทกฺกมฺหิ (ปพฺพเต)	๑๑/๔๖๒	ปุนฺนพฺพสฺมิตฺโต (อุปาสโก)	๓๑/๕๔๔
นารโท (พุทฺโธ)	๑/๔๙๗	ปุนฺนพฺโผ (อตรฺโข)	๒๐/๕๐๙
นารโท (เถโร)	๒๕/๕๑๔	ปุสฺสเทโว (เถโร)	๑๘/๕๒๗
นารี พาทโน ยสวดี (ปาสาทา)		ปุสฺโส (พุทฺโธ)	๑/๕๓๗
	๒๐/๕๐๕	[พ]	
นิสโก (เถโร)	๒๒/๔๙๑	ผกฺคฺนี (เถรี)	๒๔/๕๐๐
นิสโก (เถโร)	๒๑/๕๒๔	ผุสฺสา (เถรี)	๒๒/๕๓๖
เนรมฺชราย (นทียา)	๖๔/๔๔๙	[พ]	
[ป]		พนฺธุมฺตี (นคฺร์)	๒๔/๕๔๓
ปทุมมา (นารี)	๒๐/๔๖๓	พนฺธุมฺตี (ชนิกา)	๒๔/๕๔๓
ปทุมมา (อุปาสิกา)	๒๑/๕๔๐	พนฺธุโม (ขตฺติโย)	๒๔/๕๔๓
ปทุมมา (ชนิกา)	๑๖/๕๓๕	พฺรหฺมทตฺโต (พฺรหฺมโณ)	๓๓/๕๖๖
ปทุมมา (เถรี)	๒๑/๕๔๘	พฺรหฺมเทโว (เถโร)	๒๑/๔๘๒
ปทุมุตฺตโร (พุทฺโธ)	๘/๘๙	พฺรหฺมโลเก	๑๕/๕๗๔
ปทุมโม (พุทฺโธ)	๑/๔๙๒	พารานสีอิสฺสิตเน	๑๗/๕๖๙
ปทุมโม (เถโร)	๑๘/๕๒๗	พฺพุทฺธิช (เถโร)	๒๐/๕๕๗
ปพฺพตารามมฺหิ	๒๙/๕๖๒	พฺพุทฺโธ	๔/๕๓๓

อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺเก	อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺเก
[ก]			
ภทฺทสาโล (เถโร)	๒๓/๕๐๐	เมตฺเตยฺโย (โพธิสตุโต)	๑๙/๕๗๒
ภทฺททา (เถรี)	๒๒/๔๘๒	เมทฺธงฺโกโร (พฺทฺโท)	๑/๕๗๐
ภทฺททา (อุปาสิกกา)	๔๐/๕๖๖	เมธารามมฺหิ	๓๑/๕๑๐
ภทฺโท (เถโร)	๓๐/๔๖๘	โมคฺคัลลาโน (เถโร)	๕๘/๔๓๙
ภลฺลิกโก (อุปาสิกโก)	๒๖/๔๖๔	[ย]	
ภารทฺวาโช (เถโร)	๓๘/๕๖๖	ยสวดี (นารี)	๒๐/๔๗๒
ภาวิตตฺโต (เถโร)	๒๖/๔๗๘	ยสวดี (ชนิกา)	๑๘/๕๕๒
ภิกฺขุโยโส (เถโร)	๒๒/๕๖๑	ยสวดีทายมุตฺตเม	๒๐/๕๓๖
ภีมรณฺเฐ	๔/๕๒๙	ยสวา สุจิม่า สิริมา (ปาสาทา)	๑๙/๔๗๒
[ม]		ยสวา (ขตฺติโย)	๑๗/๔๙๑
มกิล่า (นารี)	๑๘/๔๘๖	ยสวา (อุปาสิกโก)	๒๕/๕๑๐
มกิล่า (อุปาสิกกา)	๒๑/๕๒๔	ยสา (อุปาสิกกา)	๒๕/๕๑๐
มขิล่า (เถรี)	๒๑/๕๔๘	ยโสธรา (ชนิกา)	๑๗/๔๙๑
มงฺคโล (พฺทฺโท)	๑/๔๖๙	ยโสธรา (นารี)	๑๕/๕๖๙
มงฺคโล (ตาสโย)	๘/๕๒๙	[ร]	
มลฺล (ขตฺติเย)	๓/๕๗๓	รณฺนิโก (ชณฺโณ)	๑๑/๕๐๒
มหากสฺสปเถโร	๕๙/๔๓๙	รณฺมวดี (นกร)	๑๘/๔๖๓
มหาโคตโม (พฺทฺโท)	๑/๕๗๓	รณฺมา (อุปาสิกกา)	๒๐/๕๓๒
มหาโพนฺธ นาคราช	๗/๔๙๗	รณฺโม (อุปาสิกโก)	๒๕/๕๕๓
มหาหณฺฐภณฺฑนฺโท	๖/๔๖๒	รณฺโม (อตรฺโข)	๑๘/๔๙๕
มายา (ชนิกา)	๖๖/๔๔๙	ราชา (เถรี)	๒๒/๔๙๖
มิกทาเย	๑๗/๕๒๗	รามคามมฺหิ (นกร)	๓/๕๗๓
มิตฺลายนฺ (นกร)	๑๖/๕๗๔	ราม่า (เถรี)	๒๔/๕๑๐
มิตฺลยฺยานมุตฺตเม	๒๓/๕๐๕	ราหุโล (อตรฺโข)	๑๕/๕๖๙
เมฆล (นกร)	๒๑/๒๗๙		

อสาธารณนามานิ	ปพฺพเพ/องฺก	อสาธารณนามานิ	ปพฺพเพ/องฺก
รุจิ (อุปาสิกา)	๒๓/๔๙๖	วิฐุโร (เถโร)	๒๐/๕๕๗
รุจิตตฺตา (นารี)	๑๙/๕๖๑	วิปสฺสี (พุทฺโธ)	๑/๕๔๐
รุจิตฺเทวี (นารี)	๒๗/๔๖๘	วิปฺปลา ชนิกา	๑๖/๔๘๒
รุจิ สุรติ วฑฺฒกา (ปาสาทา)		วิปฺโล (ขตฺติโย)	๑๖/๔๘๒
	๑๙/๕๕๒	วิมลา (นารี)	๑๗/๕๑๙
รุจิ สุรุจิ สุโก (ปาสาทา)	๒๖/๔๖๘	วิสาขา (อุปาสิกา)	๒๒/๕๑๙
เรวโต (พุทฺโธ)	๔/๔๗๙	วิสาขา (นารี)	๑๖/๕๒๓
เรวโต (เถโร)	๑๘/๕๓๑	วิสาขา (ชนิกา)	๑๔/๕๕๖
โรปิณี (นารี)	๑๗/๕๕๗	วิสาโข (อุปาสโก)	๒๑/๕๔๐
[ว]		เวฏฺฐทีปเก (รฏฺฐเจ)	๓/๕๗๓
วชิรายํ (นคเร)	๑๓/๕๗๔	เวภารํ (นคร์)	๑๓/๕๓๑
วภูสกี (นารี)	๒๓/๔๗๗	เวภารปพฺพเต	๙/๕๐๒
วรุณารามะ	๒๐/๔๒๘	เวภาระ (ปพฺพเต)	๕/๕๒๙
วรุโณ (อุปาสโก)	๒๘/๔๗๘	เวโรจโน นาคิ	๑๒/๔๙๘
วรุโณ (อตุรฺโข)	๑๘/๔๘๒	เวสาลิยา ปุเร	๒/๕๗๓
วรุโณ (เถโร)	๒๓/๔๘๓	เวสฺสภู (พุทฺโธ)	๓/๕๔๙
วสโก (อุปาสโก)	๒๕/๕๐๐	เวสฺสเร (อุยฺยานะ)	๓๒/๔๗๔
วสุทตฺตา (นารี)	๒๑/๕๐๕	[ส]	
วาเสฏฺฐโจ (เถโร)	๒๓/๕๐๐	สกุโก (เทวราชา)	๔/๕๒๕
วิจิโกลี (นารี)	๑๕/๕๒๗	สจฺจนามา (เถรี)	๑๙/๕๒๗
วิจิตฺเสนา (นารี)	๒๐/๕๐๐	สณฺฑิชาวนาโม (เถโร)	๒๐/๕๕๗
วิจิตฺเสนา (อุปาสิกา)	๔๐/๕๖๖	สตุฏฺฐาโห (อตุรฺโข)	๑๙/๕๖๑
วิจิตฺเสนโน (อตุรฺโข)	๓๕/๕๖๖	สนฺโต (เถโร)	๑๙/๕๑๙
วิจิตาวี (ขตฺติโย)	๙/๔๖๕	สนฺทโก (อุปาสโก)	๒๒/๕๑๙
วิจิตโต (ขตฺติโย)	๘/๕๓๗	สพฺพกามา (นารี)	๑๗/๕๔๘
วิทฺเทเห (นคเร)	๑๖/๕๗๔	สพฺพกาโม (เถโร)	๒๓/๕๑๐

อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺเก	อสาธารณนามานี	ปพฺพเพ/องฺเก
สพฺพทสฺสี (เถโร)	๒๐/๕๑๙	สิขี (พฺทฺโท)	๑๒/๕๔๖
สพฺพมิตฺโต (เถโร)	๓๘/๕๖๖	สิทฺธตฺโต (พฺทฺโท)	๑/๕๒๘
สภีย (อุปาสโก)	๒๓/๔๙๖	สิริ (อุปาสโก)	๒๓/๕๓๖
สภียโย (เถโร)	๑๙/๕๔๐	สิริ อุปสิริ จนฺโท (ปาสาทา)	๒๑/๕๑๔
สมโค (เถโร)	๒๑/๕๓๖	สิริ อุปสิริ วทฺโธ (ปาสาทา)	๑๘/๔๙๑
สมวตฺตกฺขนฺโท (อตรฺโข)	๒๖/๕๔๓	สิรินาคา (อุปาสิกา)	๒๑/๕๔๐
สมาลา (เถรี)	๒๔/๕๕๓	สิรินนฺทา (นารี)	๒๒/๕๑๔
สมุทฺทา (เถรี)	๒๓/๕๖๑	สิริมา (อุปาสิกา)	๓๑/๕๔๔
สมฺพโล (เถโร)	๑๘/๕๓๑	สิริมา (ชนิกา)	๑๔/๕๓๙
สมฺพโล (อุปาสโก)	๒๓/๕๓๖	สิริมา (นารี)	๑๙/๔๙๑
สมฺพทฺโท (อุปาสโก)	๒๐/๕๓๒	สิริวา (อุปาสิกา)	๒๕/๕๑๐
สมฺภโว (เถโร)	๒๐/๕๔๘	สิริวทฺโธ (อุปาสโก)	๒๒/๕๔๘
สรณฺ (นคฺร์)	๑๓/๕๒๗	สิลวฺหเย	๑๓/๕๗๔
สรณฺ (เถโร)	๒๖/๔๗๘	สีวลา (เถรี)	๑๙/๕๓๑
สรณฺ (อุปาสโก)	๒๘/๔๗๘	สีวลา (อุปาสิกา)	๒๔/๔๗๓
สรณฺ (ขตฺติโย)	๑๓/๕๒๗	สีวโล (อตรฺโข)	๒๐/๔๗๒
สรณฺงฺกโร (พฺทฺโท)	๑/๕๗๐	สีหารามมฺหิ	๓๐/๔๘๘
สรโก (อุปาสโก)	๒๓/๔๘๓	สีโห (อตรฺโข)	๑๘/๔๘๖
สาคโต (เถโร)	๒๔/๔๖๔	สฺจนฺทา (ชนิกา)	๑๕/๕๑๙
สาคโร (เถโร)	๒๓/๕๑๐	สฺจนฺโท โกกนฺโท โกณฺโจ (ปาสาทา)	
สาคโร (ขตฺติโย)	๑๔/๕๒๓		๑๔/๕๖๙
สามา (เถรี)	๒๑/๕๕๗	สฺจิตฺตา (อุปาสิกา)	๒๒/๕๔๘
สามา (อุปาสิกา)	๒๔/๕๖๑	สฺจิตฺตา (นารี)	๒๐/๕๕๒
สารีปฺตฺโต (เถโร)	๔๓/๔๓๘	สฺชาตา (ชนิกา)	๒๕/๔๖๗
สาโล (เถโร)	๒๑/๔๙๖	สฺชาตา (เถรี)	๒๒/๔๘๗
สาพิสฺสา (อุปาสิกา)	๒๐/๕๒๘	สฺชาโต (พฺราหฺมณ)	๑๒/๔๘๕

อสาธารณนามานิ	ปพเพ/องฺก	อสาธารณนามานิ	ปพเพ/องฺก
สุชาโต (เถโร)	๒๔/๕๐๕	สุธมฺมา (ชฌิกา)	๑๖/๔๘๖
สุชาโต (พุทฺโธ)	๑/๕๑๑	สุธมฺมา (เถรี)	๒๐/๕๒๓
สุชาโต (ขตฺติโย)	๙/๕๓๓	สุธมฺมยุยานมุตฺตเม	๒๐/๔๘๗
สุทตฺตา (ชฌิกา)	๑๘/๕๐๙	สุธมฺโม (ขตฺติโย)	๑๖/๔๘๖
สุทตฺตา (เถรี)	๒๒/๕๓๖	สุนฺหา (เถรี)	๒๕/๔๖๔
สุทตฺโต (ขตฺติโย)	๒๑/๔๗๗	สุนฺหา (อุปาสิกกา)	๒๑/๕๒๔
สุทตฺโต (อุปาสโก)	๓๐/๕๑๕	สุนฺหา (ชฌิกา)	๑๓/๕๒๗
สุทตฺโต (เถโร)	๑๘/๕๒๙	สุนฺหา (นารี)	๓๕/๕๖๖
สุทสฺสนํ (นคฺริ)	๑๘/๕๐๙	สุนฺโท (ขตฺติโย)	๒๕/๔๖๗
สุทสฺสนสิลฺลจฺเจ	๑๒/๔๖๒	สุนฺโท (จกฺกวตฺติ)	๖/๔๗๐
สุทสฺสนา (นารี)	๒๖/๕๔๓	สุนิมฺมล วมล คิริญฺหา (ปาสาทา)	
สุทสฺสนา (ชฌิกา)	๑๔/๕๒๓		๑๖/๕๑๙
สุทสฺสนยุยานมุตฺตเม	๒๑/๔๙๑	สุนฺตฺโต (เถโร)	๒๑/๔๘๗
สุทสฺสเน ปุเร	๓๓/๕๐๑	สุนฺตฺโต (อุปาสโก)	๒๓/๔๘๗
สุทสฺสโน (เถโร)	๒๕/๕๑๔	สุนฺทรา (เถรี)	๒๓/๔๙๑
สุทสฺสโน เทวราชา	๔/๕๑๖	สุปฺปติโต (ขตฺติโย)	๑๘/๕๕๒
สุทสฺสโน (ขตฺติโย)	๑๐/๕๕๐	สุปฺพุทฺโธ	๒๐/๕๕๒
สุทสฺสโน รตนคฺมิ อาเวโพ		สุปฺปิโย (อุปาสโก)	๒๐/๕๓๒
(ปาสาโท)	๑๗/๔๘๒	สุผสฺสา (ชฌิกา)	๑๓/๕๓๑
สุเทโว (ขตฺติโย)	๑๘/๕๐๐	สุภทฺทา (เถรี)	๒๒/๔๘๒
สุเทโว (เถโร)	๒๓/๔๗๓	สุภทฺทา (อุปาสิกกา)	๓๐/๕๑๕
สุทฺโฆทโน (ขตฺติโย)	๑๖/๕๑๘	สุภทฺทา (นารี)	๑๘/๕๓๕
สุธมฺมํ (นคฺริ)	๑๕/๕๑๙	สุภทฺโท (เถโร)	๓๐/๔๖๘
สุธมฺมกํ (นคฺริ)	๑๖/๔๘๒	สุภทฺโท (อุปาสโก)	๒๐/๕๒๘
สุธมฺมํ (นคฺริ)	๑๖/๔๘๖	สุมนา (อุปาสิกกา)	๒๕/๔๗๓
สุธมฺมเทวปุเร	๖/๕๖๓	สุมนา (เถรี)	๒๓/๔๙๑

อสาธารณนามานี	ปพเพ/องเก	อสาธารณนามานี	ปพเพ/องเก
สุมนา (นารี)	๑๕/๕๓๑	สฺสโม (ชฎิล)	๙/๕๒๑
สุมโน (พุทฺธ)	๑/๔๗๔	เสตพยารามมฺหิ	๕๑/๕๖๗
สุมโน (เถโร)	๒๔/๕๐๕	เสนารามมฺหิ	๒๕/๕๔๐
สุมโน (อุปาสโก)	๒๒/๗๐	เสลารามมฺหิ	๓๖/๕๑๖
สุมงฺคัล (นกร)	๒๐/๕๑๔	เสโล (อตรฺช)	๑๖/๕๒๓
สุมงฺคฺลฺยฺยานมุตฺตเม	๒๔/๕๑๔	โสณา (อุปาสิกา)	๒๖/๔๖๔
สุมงฺคฺล (เถโร)	๒๔/๔๖๔	โสณา (เถรี)	๒๗/๔๗๘
สุมงฺคฺล (อุปาสโก)	๔๐/๕๖๖	โสณ (อุปาสโก)	๓๒/๔๖๘
สุมิตฺตารามมฺหิ	๓๗/๕๔๕	โสณ (เถโร)	๒๓/๕๕๓
สุมิตฺโต (เถโร)	๑๘/๕๓๑	โสตฺถิโก (อุปาสโก)	๒๕/๕๕๓
สุมฺธา (ชนิกา)	๑๘/๔๖๓	โสตฺถิโช (เถโร)	๒๒/๕๖๑
สุมฺโธ (พฺรหฺมโน)	๔/๔๔๒	โสภณ (นกร)	๑๔/๕๒๓
สุมฺโธ (พุทฺธ)	๑/๑	โสภวดี (นกร)	๑๖/๕๖๑
สฺรภฺชิต (เถโร)	๑๙/๕๔๐	โสภิต (พุทฺธ)	๑/๔๘๓
สฺรมฺมา (อุปาสิกา)	๒๐/๕๓๒	โสภิต (เถโร)	๒๐/๔๘๗
สฺรธา (เถรี)	๒๒/๔๙๖	โสโก (ขตฺติโย)	๑๖/๕๖๑
สฺรมา (เถรี)	๑๙/๕๓๑	โสเมเทโว (อุปาสโก)	๒๔/๕๖๑
สฺรจฺจิ (พฺรหฺมโน)	๑๐/๔๗๐	หํสวดี (นกร)	๑๙/๕๐๕
สฺวทฺธโก คิริ นารีวาทโน (ปาสาทา)		หํสา โกณฺจา	๑๙/๔๖๓
	๑๖/๕๔๘	หตฺถา (อุปาสิกา)	๒๖/๕๐๕

สุตตนต์ปิฎก
 ขุททกนิกาย
 จริยาปิฎก
 ปาติยา

ปทานุกโม

ปทานุกโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกโม	ปพเพ/องเก
อริฎจันปารมี	๖๖/๖๑๑	มกุกโฏ	๑๒๖/๕๘๙
อุเปกขาปารมี	๑๒๒/๖๑๘	มจุนราชา	๘๓/๖๑๓
เอกราชา	๑๑๔/๖๑๗	มหิโส	๓๗/๕๙๖
กปิ	๖๗/๖๑๑	มูโค	๕๗/๖๑๐
กาสิราชสส	๔๘/๖๐๙	เมตตูปารมี	๑๑๘/๖๑๘
กาสิน (กาสิวาสิน)	๓๔/๖๐๗	ยกุไข	๔๒/๕๙๗
กฤษโร	๑/๕๙๒	วฏฏโปตโก	๗๒/๖๑๒
กุกตาปโส	๖๘/๖๐๕	สจจปารมี	๗๐/๖๑๒
ทานปารมี	๑๔๓/๕๙๑	สสโก	๑๒๕/๕๘๙
ผกุไข	๕๗/๖๑๐	สิงคาโล	๑๒๖/๕๘๙
พธิโร	๕๗/๖๑๐	สีลปารมี	๙๑/๖๐๓
โกชปุตตา	๘๘/๖๐๒	สุตตโปโต	๑๒๖/๕๘๙

สุตตปิฎก ขุททกนิกายสุต

จริยาปิฎกปาติยา

อสาธณนามานิ

อสาธณนามานิ	ปพเพ/องฺเก	อสาธณนามานิ	ปพเพ/องฺเก
อภิตติ (ตาปโส)	๓/๕๗๕	ฐชเก พุราหมณ	๑๑๔/๕๘๘
อณฺชสวหฺม (หตฺถินาค)	๒๒/๕๗๗	เชตตตฺตรมฺหิ นคเร	๗๓/๕๘๓
อโยจโร (กุมาร)	๒๔/๖๐๖	เตมีย (กุมาร)	๔๘/๖๐๙
อริฏฺฐสวหฺม (นคเร)	๕๑/๕๘๑	ทพฺพเสโน	๑๑๖/๖๑๘
อินฺทปตฺเท (นคเร)	๒๐/๕๗๗	ชนนฺชโย (ราชา)	๒๐/๕๔๐
กณฺหทีปายโน อีสิ	๙๒/๖๑๕	ธมฺโม (มหายกฺโข)	๖๖/๖๐๐
กณฺหาชฺฉินา (กุมาร)	๑๑๐/๕๘๗	นนฺโท (ปณฺฑิต)	๔๖/๖๐๙
กปฺปิลาย (นคเร)	๗๔/๖๐๑	เนมิ (ราชา)	๔๐/๕๘๐
กาลิงฺครฏฺฐวิสยา (พุราหมณา)		ปณฺจาลรฏฺฐ	๗๔/๖๐๑
	๒๑/๕๗๗	ปฺปผวติยา (นคเร)	๔๕/๕๘๐
กุรฺราชา	๑๔๓/๕๙๑	ปฺปพฺโพ	๓๕/๖๐๘
กุสวตฺตมฺหิ นคเร	๒๘/๕๗๘	มุสฺสตี (ขตฺติยา)	๖๗/๕๘๓
คณฺคาย (นทียา)	๕๐/๕๙๘	พารานฺสี (นคเร)	๒๘/๕๙๕
จณฺทสวหฺม (กุมาร)	๔๕/๕๘๐	พฺรหฺมวทฺธเน (นคเร)	๔๒/๖๐๘
จมฺเปยฺยโก	๒๐/๕๙๔	ภฺรทฺตโต	๑๑/๕๙๓
จุพฺโพ	๒๖/๕๙๕	มณฺทพฺโย	๙๔/๖๑๕
เจตปฺตฺเตหิ	๑๐๖/๕๘๗	มทฺที (เทวี)	๙๖/๕๘๖
เจตฺรฏฺฐ	๑๐๔/๕๘๗	มหาโควินฺท พุราหมณ	๓๗/๕๗๙
ชยทีโส (ราชา)	๗๔/๖๐๑	มาตงฺโก (ชฏิล)	๖๐/๕๕๙
ชาลี (กุมาร)	๑๑๐/๕๘๗	มิถิลาย (นคเร)	๔๐/๕๘๐

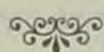
อสาธารณนามานิ	ปพเพ/องฺเก	อสาธารณนามานิ	ปพเพ/องฺเก
มฺกคคกฺโข (กฺมโร)	๔๘/๖๐๙	สณฺชเยน (ขตฺติเยน)	๗๓/๕๘๓
ยฺชชโย (กฺมโร)	๑/๖๐๔	สโม (สฺวณฺณสํมตํปส)	
รฺรุ (มคฺราชา)	๔๘/๕๙๗		๑๑๑/๖๑๗
วิสสุมโม	๑๐๘/๕๘๗	สิวิ (ขตฺติโย)	๕๑/๕๘๑
เวสสณฺตโร (กฺมโร)	๗๗/๕๘๔	สิวโย (ชนา)	๘๘/๕๘๕
สกุโก (เทวราชา)	๕๓/๕๘๑	สฺตสโม (ราชา)	๑๐๕/๖๑๖
สขปาโล	๘๕/๖๐๒	สฺทสฺสน (จกฺกวตฺติ)	๒๘/๕๗๘
สขสวฺหโย (พฺรหฺมณ)	๑๑/๕๗๖	สฺสณ (ปณฺทิต)	๔๗/๖๐๙
สจฺจสวฺหโย (ตํปส)	๗๑/๖๑๒	สฺมนสฺส (กฺมโร)	๗/๖๐๔

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎก*

๑. สมเด็จพระพุฒาจารย์	วัดสระเกศ	ประธานกรรมการ
๒. พระพรหมมุนี	วัดบวรนิเวศวิหาร	รองประธานกรรมการ
๓. พระพรหมเวที	วัดไตรมิตรวิทยาราม	รองประธานกรรมการ
๔. พระพรหมเมธาจารย์	วัดบูรณศิริมัตยาราม	กรรมการ
๕. พระพรหมโมลี	วัดพิชยญาติการาม	กรรมการ
๖. พระวิสุทธิวงศาจารย์	วัดปากน้ำ	กรรมการ
๗. พระธรรมกิตติวงศ์	วัดราชโอรสาราม	กรรมการ
๘. พระธรรมเจดีย์	วัดกัลยาณมิตร	กรรมการ
๙. พระธรรมปัญญาภรณ์	วัดปากน้ำ	กรรมการ
๑๐. พระธรรมคุณาภรณ์	วัดสามพระยา	กรรมการ
๑๑. พระธรรมไตรโลกาจารย์	วัดราชประดิษฐ์	กรรมการ
๑๒. พระธรรมรัตนดิลก	วัดสุทัศนเทพวราราม	กรรมการ
๑๓. พระเทพปริยัติสุธี	วัดบพิตรพิมุข	กรรมการ
๑๔. พระเทพปริยัติเมธี	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	กรรมการ
๑๕. พระเทพเวที	วัดอนงคาราม	กรรมการ
๑๖. พระเทพปริยัติมุนี	วัดทองนพคุณ	กรรมการ
๑๗. พระเทพมุนี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	กรรมการ
๑๘. พระเทพรัตนโมลี	วัดหงส์รัตนาราม	กรรมการ
๑๙. พระเทพเมธี	วัดอรุณราชวราราม	กรรมการ
๒๐. พระเทพโสภณ	วัดราชบูรณะ	กรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๘ มติที่ ๕๐๙/๒๕๔๘ เรื่อง ขอความเห็นชอบรายนาม คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย เพื่อร่วมงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และ มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๔๕ มติที่ ๓๕๗/๒๕๔๕ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ แทน กรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง

๒๑.	พระราชวชิราภรณ์	วัดพระเชตุพนฯ	กรรมการ
๒๒.	พระราชวชิรโมลี	วัดสวนพลู	กรรมการ
๒๓.	พระราชปริยัติดิลก	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการ
๒๔.	พระราชเมธี	วัดราชนัสดาราม	กรรมการ
๒๕.	พระราชโมลี	วัดจักรวรรดิราชาวาส	กรรมการ
๒๖.	พระราชวรมุนี	วัดดุสิดาราม	กรรมการ
๒๗.	พระราชวิสุทธโมลี	วัดมหาธาตุฯ	กรรมการ
๒๘.	พระราชวรเมธี	วัดเทพธิดาราม	กรรมการ
๒๙.	พระราชสุธี	วัดเทวราชกุญชร	กรรมการและเลขานุการ
๓๐.	พระราชกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตรฯ	กรรมการ
๓๑.	พระราชปฏิภาณโสภณ	วัดราชโอรสาราม	กรรมการ
๓๒.	พระศรีวิสุทธิมุนี	วัดสุทัศนเทพวราราม	กรรมการ
๓๓.	พระศรีรัชมงคลเมธี	วัดอาวุธวิกสิตาราม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔.	พระปริยัติกวี	วัดปากน้ำ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕.	พระเมธีวราลงกรณ์	วัดชนะสงคราม	กรรมการ
๓๖.	พระศรีวิสุทธิธำมณ	วัดบรมนิवास	กรรมการ
๓๗.	พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๓๘.	พระอมรโมลี	วัดปทุมวนาราม	กรรมการ
๓๙.	พระมหาไฉน จิตตสุทฺโธ	ป.ธ. ๙ วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๔๐.	พระมหารังษี เขมวีโร	ป.ธ. ๙ วัดพระศรีมหาธาตุ	กรรมการ
๔๑.	พระมหาวินัย ธีรวินโย	ป.ธ. ๙ วัดราชาธิวาสวิหาร	กรรมการ
๔๒.	นายวิชัย ธรรมเจริญ	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๓.	นายบุญสืบ อินสาร	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๔.	นายบุญเชิด กิตติธรางกูร	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๕.	นายแก้ว ชิตตะขบ	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการประจำศูนย์ประสานงานกลาง
พิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎก*

๑. พระธรรมกิตติวงศ์	วัดราชโอรสาราม	ประธานอนุกรรมการ
๒. พระเทพมุนี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	อนุกรรมการ
๓. พระราชวชิราภรณ์	วัดพระเชตุพนฯ	อนุกรรมการ
๔. พระราชวชิรโมลี	วัดสวนพลู	อนุกรรมการ
๕. พระราชโมลี	วัดจักรวรรดิราชาวาส	อนุกรรมการ
๖. พระราชกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตรฯ	อนุกรรมการ
๗. พระศรีวิสุทธิมุนี	วัดสุทัศนเทพวราราม	อนุกรรมการ
๘. พระศรีวิสุทธิภรณ์	วัดบรมนิวาส	อนุกรรมการ
๙. พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร	อนุกรรมการ
๑๐. พระอมรโมลี	วัดปทุมวนาราม	อนุกรรมการ
๑๑. พระมหารังษี เขมวีโร	ป.ธ. ๙ วัดพระศรีมหาธาตุ	อนุกรรมการ
๑๒. พระมหาวินัย ธีรวินโย	ป.ธ. ๙ วัดราชาธิวาสวิหาร	อนุกรรมการ
๑๓. พระมหาไฉน จิตตสุทฺโธ	ป.ธ. ๙ วัดบวรนิเวศวิหาร	อนุกรรมการ

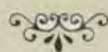
* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธมอญจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระวินัยปิฎก*

๑. พระพรหมเมธาจารย์	วัดบูรณศิริมัตยาราม	ที่ปรึกษา
๒. พระธรรมคุณาภรณ์	วัดสามพระยา	ประธานคณะทำงาน
๓. พระธรรมปริยัติเวที	วัดพระปฐมเจดีย์	รองประธานคณะทำงาน
๔. พระธรรมรัตนดิลก	วัดสุทัศนเทพวราราม	รองประธานคณะทำงาน
๕. พระเทพปริยัติสุธี	วัดบพิตรพิมุข	รองประธานคณะทำงาน
๖. พระเทพปริยัติเมธี	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	รองประธานคณะทำงาน
๗. พระเทพปริยัติมุนี	วัดทองนพคุณ	คณะทำงาน
๘. พระราชเมธี	วัดราชนัลดาราม	คณะทำงาน
๙. พระราชวรมนี	วัดดุสิตาราม	คณะทำงาน
๑๐. พระราชวิสุทธิโมลี	วัดมหาธาตุฯ	คณะทำงาน
๑๑. พระราชวรเมธี	วัดเทพธิดาราม	คณะทำงาน
๑๒. พระราชวิสุทธิดิลก	วัดสามพระยา	คณะทำงาน
๑๓. พระเมธีธรรมานันท์	วัดไร่ขิง	คณะทำงาน
๑๔. พระเมธีปริยัติวิบูล	วัดสามพระยา	คณะทำงาน
๑๕. พระเมธีวราลงกรณ์	วัดชนะสงคราม	คณะทำงาน
๑๖. พระสุธีรัตนภรณ์	วัดสุทัศนเทพวราราม	คณะทำงาน
๑๗. พระศรีปริยัติโมลี	วัดราชนัลดาราม	คณะทำงาน
๑๘. พระกิตติสารเมธี	วัดดาวดึงษาราม	คณะทำงานและเลขานุการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

๑๙. พระมหาอิทธิยาวัธ อีรวโร ป.ธ. ๙ วัดสามพระยา . คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. พระมหาวัชระ จิตวณฺโณ ป.ธ. ๙ วัดสามพระยา . คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. พระมหาชลอ ปิยาจาโร ป.ธ. ๙ วัดชนะสงคราม . คณะทำงาน
๒๒. พระมหาปราโมทย์ วิริยธมฺโม ป.ธ. ๙ วัดดุสิตาราม . คณะทำงาน
๒๓. พระมหาอุดม สารเมธี ป.ธ. ๙ วัดทองนพคุณ . คณะทำงาน
๒๔. นายประสิทธิ์ แสงทับ นักวิชาการภาษาโบราณ ๔ . คณะทำงาน
๒๕. นายสำรวย นักการเรือน นักวรรณศิลป์ ๗ . คณะทำงาน

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระสุตตันตปิฎก*

๑.	พระวิสุทธีวงศาจารย์	วัดปากน้ำ	ประธานคณะกรรมการ	
๒.	พระธรรมปัญญาภรณ์	วัดปากน้ำ	รองประธานคณะกรรมการ	
๓.	พระราชวิริยาลังการ	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ	
๔.	พระราชสุตตากรณี	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ	
๕.	พระปริยัติกวี	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ	
๖.	พระปิฎกโกศล	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการและเลขานุการ	
๗.	พระวิเชียรกรวี	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ	
๘.	พระมหามนตรี	ขุนตีสาร	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๙.	พระมหาประนอม	กิตติปณโย	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๐.	พระมหาสมจินต์	สมมาปณโย	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๑.	พระมหาบุญชู	กิตติโชติโก	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๒.	พระมหาจรัญ	วิจารณ์เมธี	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๓.	พระมหาทองดี	ปณณาวชิโร	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๔.	พระมหาเสนาะ	กิตติเสโน	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๕.	พระมหาครรชิต	สุขิตคนฺโธ	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๖.	พระมหาวัฒน์พร	อภิวฑฒโน	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๗.	พระมหาชำนาญ	มหาชาโน	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๘.	พระมหากวณ	ยสาโส	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๙.	พระมหาสมาน	มโนพนฺโธ	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธปาพจนจารย์ ประธานคณะปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระอภิธรรมปิฎก*

๑.	พระพรหมโมลี	วัดพิชยญาติการาม	ประธานคณะทำงาน	
๒.	พระธรรมเจดีย์	วัดกัลยาณมิตร	รองประธานคณะทำงาน	
๓.	พระเทพเวที	วัดอนงคาราม	รองประธานคณะทำงาน	
๔.	พระธรรมไตรโลกาจารย์	วัดราชประดิษฐ์ฯ	คณะทำงาน	
๕.	พระเทพรัตนโมลี	วัดหงส์รัตนาราม	คณะทำงาน	
๖.	พระเทพโสภณ	วัดราชบูรณะ	คณะทำงาน	
๗.	พระเทพเมธี	วัดอรุณราชวราราม	คณะทำงาน	
๘.	พระราชปริยัติดิลก	วัดประยุรวงศาวาส	คณะทำงาน	
๙.	พระราชเวที	วัดพระเชตุพนฯ	คณะทำงาน	
๑๐.	พระราชปฎิภาณโสภณ	วัดราชโอรสาราม	คณะทำงานและเลขานุการ	
๑๑.	พระราชสิทธิมุนี	วัดมหาธาตุฯ	คณะทำงาน	
๑๒.	พระสุธีธรรมนุวัตร	วัดพระเชตุพนฯ	คณะทำงาน	
๑๓.	พระศรีวิสุทธิโกศล	วัดเพชรสมุทร	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๔.	พระวิสุทธิธีรพงศ์	วัดพิชยญาติการาม	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๕.	พระศรีศาสนวงศ์	วัดอรุณราชวราราม	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๖.	พระมหาบุญเทียม	ฌาณินโท ป.ธ. ๘	วัดพิชยญาติการาม	
			คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๗.	พระมหาสมลักษณ์	คณธสาโร ป.ธ. ๘	วัดท่ามะโอ	คณะทำงาน
๑๘.	พระมหาประนอม	ธมฺมาลงกาโร ป.ธ. ๖	วัดจากแดง	คณะทำงาน
๑๙.	พระครูธรรมธรสุนนต์	นนทิกโก	วัดจากแดง	คณะทำงาน
๒๐.	นายนิมิตร	โพธิพัฒน์		คณะทำงาน
๒๑.	ผศ. เวทย์	บรรณกรกุล		คณะทำงาน

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

พระไตรปิฎกฉบับเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
พุทธศักราช ๒๕๔๕

เจ้าของ	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	
ผู้จัดทำ	คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์	
	คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระวินัยปิฎก	
	คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระสุตตันตปิฎก	
	คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระอภิธรรมปิฎก	
	คณะอนุกรรมการประจำศูนย์ประสานงานกลาง	
ที่ปรึกษา	พระพรหมสุธี	วัดสระเกศ
	พระธรรมกิตติเมธี	วัดสัมพันธวงศาราม
	พระธรรมวรเมธี	วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

บรรณาธิการ พระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตโต ป.ธ. ๙)

คณะบรรณาธิการ/ประสานงาน

พระศรีรัชมมงคลเมธี (ประนต กิตติวฑฺฒโน ป.ธ. ๙)

พระปริยัติกวี (สุบิน ธีรวโส ป.ธ. ๙)

นายวิชัย ธรรมเจริญ ป.ธ. ๙

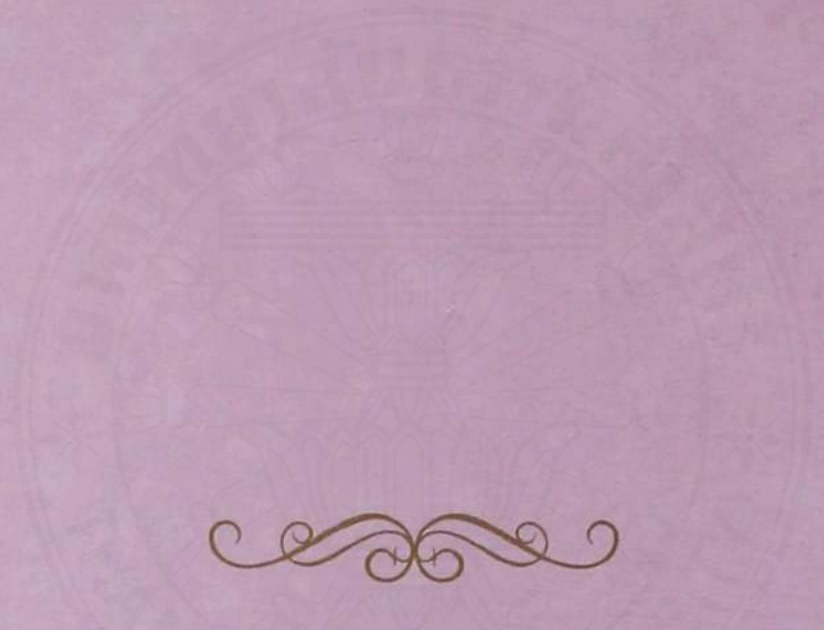
นายบุญสืบ อินสาร ป.ธ. ๙

นายบุญเชิด กิตติธรางกูร ป.ธ. ๙

นายแก้ว ชิตตะขบ ป.ธ. ๙

พิมพ์ที่ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
โทร. ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐

โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๕๒, ๐-๒๔๓๔-๑๓๔๕

รัฐบาลจัดพิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศล
ในพิธีพระราชทานเพลิงศพ

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ)

อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร

ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันอาทิตย์ ที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

